

གྲུན་བརྟུས་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ཚོས་མངོན་ཀྱི་མཚོའི་སྣོད་པོ།

མཚན་པ་པོ།

ཚེ་ཤ། ལིང་རྟ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད།

འགྲེལ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཤད་རྒྱུ་ལ་བྱང་འགྲེལ་པར་རྒྱན་ལྷན་ཚོགས་པོད་མེད་ལྷ་པོ།

པོད་རྒྱལ་ལོ། ༡༩༩༩ ལྷོ་ལྷ། ༡༩༩༨

༡༡། །ཀུན་བརྟམ་རྣམ་བཤད་ཡིག་ས་པར་བཤད་པ་

ཚོས་ཨ་རོན་ཀྱི་ཨ་ཚེ་འི་སྟོན་པོ་

ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུགས་སོ། །

ཨ་ཀུན་པ་ལོ།

ཚ་པ། ཡིང་རྟ་ཚེན་པོ་སྟོན་དཔོན་ཐོགས་མེད།

འཕྲིམ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན།

བཤད་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་བ་འཕྲིམ་པར་རྒྱུན་ལྷན་ཚོགས་ས་ཕོད་ཕྱིད་ལྷ་པ།

ཕོད་རྒྱལ་ལོ། ༡༩༩༩ ལྷི་ལོ། ༡༠༩༥

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིད་ཨང་།

SJRB-0051

བཤད་སྒྲུབ་བྱང་འབྲེལ་བར་སྐྱུན་སྐྱུན་ཚོགས་གྱི་བར་ཅ་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འདྲུལ་དེབ་ཏུ་བཞོས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྡེལ་བྱས།

༡༠༧ རྩ་བུ་བར་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

༡༠༡༠ རྩ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྤྲིག་དང་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་དང་།

བར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བྱང་འབྲེལ་བར་སྐྱུན་སྐྱུན་ཚོགས་ལ་ཡོད།

༩ ཀུན་བདུས་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་བ་ཚོས་མངོན་ཀྱང་།
མཚོའི་སྤོང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

KÜN TŪ NAM SHAY LEGPAR SHAYPA CHÖ NGÖN
GYATSÖ NYINGPO ZHEJAWA ZHÜK SO

Herein lies [Gyaltsab Je's] Explanation [of Arya Asanga's]
Abhidharmasamuccaya, entitled: 'The Essence of The Ocean of
Abhidharma: An Excellent Explanation'

དཔར་ཐངས་དང་པོ་དེབ་གངས་ ༥༠༠༠ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༧

First Edition: 2017 (5,000 copies)

Published by:

བཤད་སྦྱབ་ཟུང་ལགལ་པར་སྦྱན་ལྷན་ཚོགས་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

The Union of Teaching & Accomplishment Publishing Group

Sera IMI House
House 88 , Sera Jey Monastery
Bylakuppe, Distt. Mysore
Karnataka 571104, India
Email: seraimihouse@gmail.com

དཔེ་དེབ་འདིའི་པར་ཅུ་འགྲུང་མེད་ཐོག་བསྐྱར་དུ་པར་སྦྱན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

དེབ་ཚད། 24.3 x 17.6 cm book size

Printed and bound in India by Mohan Printing Press, Hubli, Karnataka.

དཀར་ཆག

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད། i

སློབ་དཔོན་ཚོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐབས། v

རྒྱལ་ཚབ་དང་མ་དེན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐབས། xi

ལེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མཛོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ། ༡

ལེའུ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལས་བརྩམ་པ། ༡༩

ལེའུ་གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ། ༡༩

ལེའུ་གསུམ་པ་ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀྱི་ལས་བརྩམ་པ། ༤༩

ལེའུ་བཞི་པ་ཚོས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ། ༤༡

ལེའུ་ལྔ་པ་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ། ༥༩

བར་བྱང་སློབ་ཆིག། ༥༡

ཞུ་སྤྱི་ག་བའི་གསལ་བཤད། ༥༡

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ། ༥༧

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༄༅། དེ་ཡང་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༠༧༩ ལྷ་༤ ཆེས་༡
ཉིན་སྐྱམ་ཟླེ་རུ་བཀའ་སློབ་བཙུགས་སྟེ།

ཐོད་གྱི་མཁས་པ་འགས་འདི་ལྟར་གསུངས་གྱི་ཡོད། བར་ཕྱིན་ཡུམ་ཤེས་རབ་གྱི་བརྩོན་འགྲུབ་
དང་སྐྱེས་དོན་མངོན་རྟོགས་གསལ་བར་མངོན་མཁན་གྱི་གཞུང་གཙོ་བོ་ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན་པར་
ཕྱིན་དེ་གཞུང་གཙོ་བོ་དང་ཅན་བ་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་དེ་པར་ཕྱིན་གྱི་ལྟ་བུའལ། འདུལ་བ་དེ་པར་ཕྱིན་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ། མངོན་དེ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཤང་བདེལ། ཚད་མ་དེ་པར་ཕྱིན་གྱི་རིགས་ལམ། ཐོ་ཏེ་ལྷ་ཀར་ཅ
བ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་བརྒྱད། ཞེས་ལྟ་བུ་གསུང་ཚུལ་ཡོད། འདི་པལ་ཆེར་བདེན་བརྟེན།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་བཀའ་ཐོད་ལྗེའི་ནང་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་དེ་ནི་ལྷ་ས་ལྟ་བུ་
དང་གཞན་རྣམས་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་འཆད་རིགས་པས་བཤད་སྐྱབ་བསྐྱན་པའི་འབྲུང་གནས་
གདན་ས་གསུམ་དང་བཤད་བྲལ་ཁག་གི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་པར་ཕྱིན་གཞུང་གི་
དགོངས་དོན་བཙུགས་པའི་ཤེན་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞུང་ཚན་རེར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སློབ་འདོགས་
གཙོད་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཆེ་སོ་སོའི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་མཚམས་འཚོལ་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་ཐད་
ཀའི་གཞུང་གི་གནད་མཐའ་དག་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་ཁུངས་གང་དུ་
གཏུགས་མིན་བརྟག་པ་ཏུ་ཅང་གི་འགངས་ཆེ་ལུགས་ནི་དེར་དུས་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་བཀའ་སློབ་
ལ་རྒྱས་ཉུང་ཅམ་ཞིག་ལས་མེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་གསལ་ལ་གསལ། དེ་བས་ན་རྒྱལ་

བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་དེས་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་འབྲེད་པར་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྗེད་ནས་འདམགས་པའི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཀྱང་རྣམ་རིག་ཅན་གྱི་ཚུལ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བའི་ཆེད་དུ་འཛུམ་སྲིད་འདིར་སེམས་ཅན་པའི་སྲོལ་ཐོག་མར་བྱེ་བའི་སྲོལ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མངོན་པའི་མངོན་པ་ཀྱུན་བརྟུས་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི། བར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ནས་ཐོན་པའི་ཕྱང་ཁམས་རྒྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཚོས་གསུམ། (འོག་༡༩-༡༩༩ མོགས་ལེུ་དང་པོ་ཀྱུན།) བསམ་གཟུགས་བརྒྱུ། (འོག་༩༩-༩༩) རྒྱགས་གནས་བརྒྱུ། (འོག་༩༩-༩༩) ཞི་ལྷག་གཉིས། (འོག་༩༩-༩༩) ས་ལམ་གཉིས། (འོག་༩༩-༩༩) ལྷ་ལ་དང། ༩༩-༩༩ མོགས།) ལས་འབྲས་གཉིས། (འོག་༩༩-༩༩) བདེན་པ་བཞི། (ལེུ་གཉིས་པ་ཡོངས་) རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ཡག་བརྒྱ་གཉིས། (འོག་༡༩-༡༩) རྒྱང་རྫོགས་སོ་བརྟུན། (འོག་༡༩-༡༩) མོགས།) རྣམ་མཛེན་གྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡན་ཏན་ (འོག་༡༩-༡༩) བཅས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྣམས་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་རྫོན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ། (འོག་༩༩-༩༩) ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས། (འོག་༡༩-༡༩) རྣམ་བཅས་གཉིས། (འོག་༡༩-༡༩) དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་ (འོག་༡༩-༡༩) ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་ཁྱད་པར་གདུགས་སའི་དགོངས་འབྲེལ་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་བར་མ་ཟད། ལྷང་བའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞབས་གི་གཞུང་ཤིང་ལྷ་བྱ་སེམས་སེམས་རྒྱུད་གི་རྣམ་བཞག་གི། (འོག་༡༩-༡༩) མངོན་པ་གོང་མའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་གཙོ་བོར་ཐོན་པ་

ཡིན་པས། ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས།

འདམགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མངོན་པ་ཀྱུན་བརྟུས་དང། ཁོང་གི་གཞུང་པོ་སྲོལ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མངོན་པ་མངོན་གཉིས་ནི། བོད་དུ་ཆེས་སྤེལ་ཞིག་ནས་ནང་བའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཅར་བའི་སྲོལ་དེབ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོ་ནི། བོད་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མངོན་པ་གོང་མ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་དང། མངོན་པ་འོག་མ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུགས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཆོག་ཡིན། སེམས་རྒྱུད་གི་བྱེད་ལས་དང། དབྱེ་བ་དང། རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་འདི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྩ་བའི་རྣམ་གཞི་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་བསྐྱེད་པ་བཅས་ལ་བསམས་ན། མངོན་གོང་ལོག་ལ་གཟིགས་པའི་སྐབས་
གཅིག་ལྷན་མིན་བར་གཞུང་པོ་ཉི་ལྷན་གཙོ་སྐབས་པའི་བར་ཕྱིན་སྐབས་སུ་འང་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་འདི་
ལ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མིན་པའི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་མངོན་ལོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙཱ་ལ་ཆེན་པོས་འདུལ་བ་དང་མངོན་པ་གོང་ལོག་གི་
ཐད་དུ་སྐྱབ་ལྷན་ཞིག་ལས་མ་མཛད་བཞི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྐ་བ་དང་ལྷན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེའི་སྐོར་འབྲེལ་བ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་བར་གསུངས་པ་ལ་ཐུག་པར་མངོན་
ལ། དེའི་རྗེས་འབྲང་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཕགས་པོད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བཏུས་འབྲེལ་ཚུལ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ནི་རི་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ཏེ་བསྐྱོན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་དངོས་ལ་ལོག་བཤད་
དུ་མ་གཟིགས་ནས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་
མཚོག་གིས་ལོག་བཤད་དེ་དག་དགག་ཅིང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་རྗེའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད་དགོས་པ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བཞག་སྟེ་ཀུན་བཏུས་
དར་རྒྱུ་ཅེས་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་གསུང་ལ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་བརྩམས།

དེ་ལྟར་བསྐྱོད་པ་སྐྱིད་མངོན་པ་གོང་མའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འབད་བའི་གཞུང་ཆེན་དོན་གཉེར་
རྣམས་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཅ་
འབྲེལ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་སོ་སོའི་དཔེ་རྒྱུན་ཅུང་ཙམ་དགོན་ཞིང་། ཅ་འབྲེལ་རྒྱུད་
པའི་དཔེ་དེ་བཞི་ད་བར་བྱང་མ་སློང་བས། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བཞི་ཀའི་དགོན་པ་ཁག་གི་སློབ་
གཉེར་བ་དང་གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་བ་ཡོངས་ལ་ཐན་པར་དམིགས་ནས། ད་ལས་བཤད་སྐབས་བྱང་
འབྲེལ་པར་སྐྱབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེས་ངོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱང་བའི་ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་པན་
ཚུན་རྒྱུད་ཏེ་འདིའི་པར་སྐྱབ་ཞུས་པའི་ལས་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན།

བར་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེད་བསྐྱབ་པའི་སྐྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་ལོགས་རམ་གནང་བའི་
དོན་ལས་དེ་བ་གྲངས་“༡༠༠༠ ཐམས་པ་བར་དུ་བསྐྱབ་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་སྟོན་རྒྱའི་དཔལ་ལ་འཁྲུ་བ་གང་
ཞིག་བསགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྐྱབ་འདྲིན་ཀུན་གྱི་

གཞུག་ལོར་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མཚོག་དང་། སྐྱབས་ཇི་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་སོགས་པ་སློང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལོར་བར་སྟོན་བའི་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་ལྷམས་སྐྱ་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཅིང་མཚན་འཛིན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉུ་རྒྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་གྲེས་མཁན་བྱུང་བཀའ་འགྲུང་སློང་མ་སྟོང་འཐར་བྱུང་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་། སེར་གྲེས་མཁན་བྱུང་སྟོང་འཐར་ཆེ་རིང་མཚོག་དང་། སེར་གྲེས་མཁན་བྱུང་སྟོང་འཐར་དཔལ་ལྷན་མཚོག་དང་། སྐྱབས་ཇི་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་མེད་ཡང་སྲིད་གྱི་རྒྱ་ཞལ་སྐྱུར་དུ་སྟོན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་འབྲུང་འདྲ་མིན་ནས་ཤེས་པའི་གཞུང་ཆེན་སྟོན་གཉེར་བ་ལྷམས་གཞི་རྩུལ་ཁྲིམས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་སོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེ་བའདྲིའི་པར་སྐྱབ་འགོ་གོན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་གནང་བའི་སྐྱིན་བདག་དང་འབྲེལ་སོབ་ཉེ་འབྲེལ་སྟོན་བཅས་ལྷམས་ཀྱི་ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་བྱ་བ་མཐར་དག་ཡིད་རེ་ལྟར་འབྲུབ་པ་དང་། ས་ལམ་གྱི་བསྟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་མཁུན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ་སྐྱུར་དུ་རེག་པའི་རྒྱ་ཁོན་རྒྱུར་ཅིག །

བཤད་སྐྱབ་བྱུང་འབྲེལ་པར་སྐྱབ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་བྱུང་མོང་ནས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༧ ལྷི་ལོ་༡༩༧༧ ལྷི་ལོ་ཚེས་༣ ཚོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་ལ།

སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར།

༡༧། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་ཡུམ་བུམ་ཟེ་མོ་གསལ་བའི་དང་རྒྱལ་ལམ་མོ་གསལ་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་འབྲུངས། ཡུམ་འདི་ནི་སློབ་རྒྱལ་པོ་གོ་འ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་དགེ་སློང་རྩེ་སློང་གསུམ་པ་བ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་མཚོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་དང་འགལ་བརྟུག་བྱེད་པའི་ཆེ་སྲོང་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅན་ལོ་ཞེས་སྦྲད་པས་ན། འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ལུས་འདིས་སྲོང་བྱད་མེད་དུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་བྱད་རྒྱལ་མཚོབ་ཀྱི་བར་དུ་དས་རྩེས་སུ་འཛིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།

བུམ་ཟེ་མོ་འདི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ལྷོགས་ཀྱི་དུས་ཅམ་ན་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུང་དུ་ནས་སྐྱེ་བ་ཅན་པ། རྩེ་སློང་དུ་མ་མཚོང་ཞིང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུ། སྐྱུན་རས་གཟིགས་རྟག་ཏུ་མཚོང་བར་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སློབ་ལམ་གྱི་མཐུ་བྱུབ་པ་ཞིག་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་དབྱ་བྱུང་བ་མ་བཟོད་ཅིང་དེ་སྐྱེལ་རུས་པ་གཞན་ཡང་མེད། བདག་ཀྱང་བྱད་མེད་དུ་སོང་བས་མི་རུས་ན། འུ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ་དར་བར་གཞུག་གོ་སྟེ་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་དང་འདུས་པས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ཉིད་འབྲུངས། འབྲུངས་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་ཆེར་སྟེ་ཉང་གིས་ཨ་ཡིག་འབྲི་བ་སོགས་སློ་རྩོ་བའི་ཚོ་ག་བྱས་ཤིང་། ཆེར་སྐྱེས་པ་ན་རིག་གནས་བཙོ་བརྒྱད་ཡུམ་རང་གིས་ལེགས་པར་བསྐབ་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་ན། འུ་དེས་པའི་ལས་དང་རིགས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས་ཡུམ་གྱིས་རིགས་དང་ཁྲིམ་སྲོང་བའི་སྲིད་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། བསྟན་པ་ཉམས་པ་མ་བཟོད་ནས་ཡིན་པས་ད་སྲོང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་མཐོན་པོ་ཨརྟུ་ཞེས་པའི་དུང་

རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཁམ་སྒོའ་དགོ་འདུན་བཅས་པའི་ཞབས་པའི་ལོ་གཅིག་མང་དུ། དེ་ནས་བསྟེན་
 བར་རྩོགས་ནས་ལོ་ལྗེའི་བར་སྒོག་པ་སོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྩོན་ཏེ། ལོ་རེ་ལྟེ་ཚིགས་
 བཅད་འདུམ་མག་རེའི་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་རྒྱལ་བར་མང་དུ།

དེ་ལྟར་ལུན་མོང་གི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་ཐེག་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་པལ་ཆེར་རྩོགས་སྦྲུང་།
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྲས་དོན་མདོན་རྩོགས་གྱི་རིམ་ས་ཤིན་ཏུ་རྩོགས་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་རྟོག་པའི་ལྟ་
 བསྟུབ་བར་བྱའོ་སྟམ་སྟེ། སྒོའ་དཔོན་ཨ་རྟེན་ལ་སྦྱུ་འདུལ་བ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཞུས་པས་མེ་
 ཏོག་རྗེ་བརྩན་བྱམས་པ་ལ་ཐོག་དེ་ནས་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཏུ་རྗེ་བརྩན་བྱམས་པ་
 བསྟུབ་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་ལྟས་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཐུགས་སྐྱོ་སྟེ་ཕྱིར་སོན་བསམ། བྲག་གི་རོས་ལ་བྱའི་
 ཚང་བཅས་བར་བྱ་བྱི་ནང་རྒྱ་བའི་གསོག་པ་རེག་པས་བྲག་ཟང་བ་གཟིགས་ནས་འདི་བརྩོན་འདུམ་
 རྒྱུང་རོ་སྟམ་ནས་སྤར་སྤོག་སྟེ་ལོ་གསུམ་སྤར་བཞིན་བསྟུབས། ཡང་ལྟས་མ་བྱུང་ནས་ཕྱིར་སོན་པའི་
 ལམ་བར་རྒྱ་ཐེགས་གྱིས་བྲག་ཟང་བ་གཟིགས་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་ལོ་གསུམ་བསྟུབས་བ་ལས།
 ཏུགས་མ་བྱུང་བས་སྤར་བཞིན་བྱས་པའི་ལམ་བར་མི་གྲག་པོ་ཞིག་གིས་རས་བལ་འཇམ་པོས་
 ཐུགས་ཕྱིས་བཞིན་ཁོ་པོས་ཁབ་བྱེད་གྱིན་ཡོད་དེ། སྤར་ཁབ་འདི་དག་བྱུང་རོ་ཞེས་ཞུས་པས། བྱ་བ་
 བལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དཀའ་ངལ་གྱིས་འདི་ལྟར་བྱུང་བ། ཁོ་པོས་དོན་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་འདུམ་རྒྱུང་རོ་
 སྟམ་ནས་སྤར་བཞིན་ལོ་གསུམ་བསྟུབས།

དེ་ལྟར་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སོང་ཡང་ལྟས་མ་བྱུང་བས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་སྟེ་སོན་ནས་ཕྱིན་པས་
 གྱི་མོ་རོ་སྟེད་མི་ལ་རྒྱག་། རྒྱུད་འདུས་གང་བཞིག་གཟིགས་ནས་སྤྱིར་རྗེ་རྟོག་པར་སྐྱེས་ཏེ། འདུ་འདི་
 དག་མ་བསལ་ན་གྱི་འདི་འཆི་ལ་བསལ་ནས་སོར་ན་འདུ་འཆི་བས། རང་གི་ལུས་གྱི་ཤ་བཅད་ནས་
 འདུ་འདི་དག་གསོ་བར་བྱའོ་དགོངས་ཏེ། བྱོང་བྱིར་ཨ་ཅན་ཏར་ཐེབས་ཏེ་གསེར་གྱི་སྦྱ་གི་གཡམ་ཏེ།
 རང་ལུས་ཤ་བཅད། ལག་པས་སྤངས་ནས་འདུ་རྟོགས་ཤི་བར་དགོངས་ཏེ་སྦུན་བརྩན་སྟེ་ལྟགས་
 གྱིས་སྤངས་པ་ན་གྱི་མོ་མེད་བར་རྗེ་བརྩན་བྱམས་མགོན་མཚན་དཔེ་གསལ་བ་མཇལ་ནས། གྱེ་མ་
 ཡབ་གཅིག་བདག་གི་སྦྱུབས། །ངལ་བརྒྱས་འབད་གྱུང་འདུས་མ་མཆིས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆར་སྦྱིན་རྒྱ་

མཚོའི་དབུང་། །གདུང་བས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོམ་མ་འབབ། ཅས་དམ་དེ་ཅམ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཇུག་ལུང་ཞེས་མི་
སྟོན་པ་བྱུགས་མེ་རེ་ཚུང་ཞེས་ཞུས་ཏེ་སྐྱུན་ཚབ་བསེལ་བས་མེ་བཅུན་གྱིས། ལྷ་ཡིས་རྒྱལ་པོས་
ཚར་པར་ཡུང་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པས་མཚོང་བ་མིན་གྱི་དུལ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་དུང་
དུ་གནས་བཞིན་བ་ཡིན། ལྷ་རེ་བྱ་སྐྱེས་བསྐྱེས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་དུ་སྐྱེད་མེ་ཚེན་པོས་རང་ལ་
བཅད་པས་སྐྱིབ་སྐྱིབ་དག་སྟེ་མཚོང་བ་ཡིན་གསུངས། ཡིད་ཚེས་པའི་བྱིར་དུ་བྲག་པར་འཇུག་པ་
མོང་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་པོ་རྣམས་ལ་སྟོན་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་པས་གཞན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་མཚོང་།
ཚང་འཚོང་མ་ཞིག་གི་ཁྱི་རོ་ཞིག་འཇུག་པར་མཚོང་།

དེ་ལའང་སྐྱིས་ལོངས་སྟོན་ཟུང་མི་ཤེས་པ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དབུལ་པོ་ཁྱེད་སྐྱེལ་བས་འཚོ་
བ་ཞིག་གིས་ཞབས་མགོ་ཅམ་མཚོང་བས་ཡུང་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེས། སྐྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཚོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ། ཁྱེད་ཅི་འདོད་གསུངས་པ་ལ་ཐེག་བ་ཚེན་པོ་དར་
བར་འདོད་ཞུས་པས། འོན་པའི་གོས་ཀྱི་མཐར་འཇུག་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར་འཇུག་ནས་དགའ་ལྡན་
དུ་སྐྱེབས། དེར་མི་ལོ་ལྷ་བཅུར་བཞུགས་ཤིང་། དེའང་མི་ལོ་སྟེང་ལ་ལོ་རེ་བརྗེས་པས་མི་ལོ་ཉེར་ལྷ་
ཡིན་ཞེས་བཤད་པའང་མཚིས། དེར་མེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་ལས་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་གསལ་ཏེ་ཚིག་
དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱགས་སུ་ཚུད། བྱམས་ཚོས་སྟེ་ལྷ་གསལ་བ་ན་དོན་ཚན་རེ་རེ་གསལ་བ་ཅམ་གྱིས་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཐོབ་ཅིང་མི་བཟེད་པའི་གཟུངས་དང་། ཐོག་པ་མེད་པའི་སྟོབས་
པ་བརྟེས་སྐྱར་ཡང་མིའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། མ་ག་དའི་ཡུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལེ་ཡུ་བན་ཞེས་པའི་ནགས་སུ་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་བཞུགས་ནས་སྟོབ་མ་ཚུལ་བྱིམས་ཅན་མང་དུ་ཐོས་པ་ཐོག་མར་བརྒྱད་
དང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་ཐེག་ཚེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཚེས་ཚེར་རྒྱས་ཤིང་སྟོབ་མ་དེ་རྣམས་ཡུང་
མཚོན་ཤེས་དང་རྩ་འཇུག་སོགས་ལ་མངའ་བརྟེས་པ་དང་། །མདོ་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ལ་
སྟག་བྱུང་སྟེ། གནས་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡུའི་དགོན་ཞེས་གྲགས། །

དེར་བྱམས་ཚོས་སྟེ་ལྷ་ཡི་གེར་བཞོད། བྱམས་ཚོས་སྟེ་ལྷ་འོ། མཚོན་ཚོགས་རྒྱན། མདོ་སྟེ་
རྒྱན། །དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྲེད། ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྲེད། རྒྱུད་རྣམ་བཅས་ལྡོ། །སྟོབ་

དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས། རེག་པ་སྐྱེན་མོང་གི་སྒོ་མ། མངོན་པ་ཀྱུན་བཏུས། རེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་རེག་
བསྐྱེས་ཏེ་སྒོ་མ་རྣམས་གཉིས་དང་། ས་སྟེ་ལྷ་སོགས་མཛད། ས་སྟེ་ལྷ་ལོ། སའི་དངོས་གཞི། གཞི་བསྐྱེ་
བཞུགས་ལྷན་བསྐྱེ་བ། རྣམས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྐྱེ་བ། རྣམས་པར་གཏུན་ལ་བབ་པ་བསྐྱེ་བ་བཅས་
སོད་ དེ་ནས་ལུང་བློགས་དང་ཉེ་བར་མོང་ཁྲུང་ས་གའི་ཞེས་པར་རྒྱལ་པོ་ཟབ་མོའི་བློགས་ཀྱི་སྒྲིབ་
བདག་གུས་ཏེ་བློགས་བཞིའི་དགོ་སྒོར་ཐམས་ཅད་འདུས།

དེར་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཚོས་མང་དུ་བསྐྱེན་པས་རེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སང་ཅིར་ཡུམ་གྱི་དོན་ལ་
མཁས་པ་སྟོང་མྱུག་བརྒྱལ་བ་བྱུང་ནས། སྟོན་རེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱེན་པ་ལ་དགའ་བྱུང་བས་རིམ་བར་
ཉམས་པའི་དབང་གིས་རེག་པ་ཆེན་པོའི་བློགས་འཇིག་པའི་དགོ་སྒོར་མདོ་སྟེ་འདོན་པ་མང་པོ་ཡོད་
ཀྱང་དོན་ཤེས་པ་ཡི་ནས་མེད་པ་ལས། སྟོན་དཔོན་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་བྱོན་ཅིང་སྟོན་མཚོག་བརྒྱད་
སོགས་ཀྱིས་ཚོས་བསྐྱེན་པས་རེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱེན་པ་སྦྲར་ཡང་དར་ཞེས་བློགས་ཀྱུན་ཏུ་གྲགས། དེའི་
ཚོ་རྒྱལ་པོ་ཟབ་མོའི་བློགས་ཀྱིས་ཤེས་བྱེན་ལ་ཉོན་རྒྱུན་མར་མཛད་ཅིང་། དེས་བསམས་པ་སྟོན་
དཔོན་འདི་ནི་འབགས་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཤེས་ཟེར་བ་བདེན་ན་བདག་གིས་ཀྱང་
འདིའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེས་པར་བྱ་ཡི་གལ་ཏེ་མི་བདེན་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་བསྐྱེ་བར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བོའི་
ཚོགས་སུ་དམའ་དབབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པོ་དང་། བམ་ཟེ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་བཟོས། པོ་
བང་གི་ཁྲམས་སུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་དབུས་སུ་སྟོན་དཔོན་འཁོར་བཅས་སྐྱེན་བྱངས།

བསོད་སྟོན་དང་ན་བཟའ་བུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་ལུལ་ཏེ། ཁྲིམ་གྱི་ནང་དུ་མ་ཉེ་ནག་པོ་ལ་
ས་དཀར་གྱིས་བྱུགས་པ་སྦྲས། གསེར་གྱི་བུམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མི་གཙང་བ་སྦྲ་ཚོགས་སྐྱེས་པ་
སྦྲང་རྗེས་བཀའ་སྟེ་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས། ཁྲིམ་འདི་ན་ཅི་ཡོད། ལག་ཏུ་ཐོགས་
པ་འདི་ཅི་ཡིན་དེས་པས། རི་བཞིན་དུ་གསུངས། འདི་ཅམ་ནི་སྒོག་གྱུར་ཤེས་པ་རྩུང་དུ་ལའང་འབྱུང་
ན། སེམས་ཤེས་སམ་མི་ཤེས་སྐྱེས་ནས་ཤེས་བྱེན་གྱི་མདོའི་ཚོག་ལ་འི་བ་གསུམ་དང་དོན་ལ་འི་བ་
གསུམ་སྟེ་རྒྱག་པོ་ཡིད་ཀྱིས་དེས་པས་འི་སྦྲང་བ་བཞིན་ལན་མཛད་ནས་རང་བཞིན་གསུམ་བསྐྱེན་པ་
སོགས། དེ་དང་མ་སྐྱེན་པའི་བསྐྱེན་བཅོས་རྩུང་དུ་རེ་ཡང་མཛད། དེ་ལ་ཚོག་གི་དེ་བ་གསུམ་ལོ། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་མིང་གང་གི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་ཡིན་ཀྱིས་བ་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 ཡང་དག་བར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་ལན་བཏབ་བ་འདི་ལྟངས་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནམ། བྱ་ཤིན་
 ཏུ་ལུས་ཆེ་བ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་བ་ཞེས་དཔེར་བྱས་པའི་ལུས་ཆེ་བ་འདི་དོན་གང་དང་སྦྱོར་
 རི་དང་ནགས་ཚེལ་གྱི་མཚན་མ་མ་མཐོང་ན། རྒྱ་མཚོ་དང་ཐག་ཉེ་འོ་ཞེས་བ་ལ། མཚན་མ་མ་མཐོང་
 པའི་ས་མཚམས་གང་ལ་བྱེད་ཅེས་བ་གསུམ་ཡིན་བ་ལས། དེའི་ལན་དང་པོ་ནི། བྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 དགོངས་བ་དང་། གཉིས་བ་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་བ་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་
 བོ་སྦྱེས་པའི་དུས་སོ་ཞེས་དང་། དོན་ལ་བྱི་བ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་དམ་
 མེད། ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུང་བས་གང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 དམ། ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་མི་བྱེད་མཁན་དང་།
 མི་བྱེད་རྒྱུའི་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་བ་ལ་ལན་ནི། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་
 དམ་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་དོར་མེད་ཅེས་བ་དང་། གཉིས་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་པས་
 དོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་ཉིད་ལ་སྐར་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་འབྲེད།

གསུམ་པར་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྟོང་དང་།
 དེས་བྱེད་ཚུལ་སྲུང་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀར་འགོག་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་བཏབ། དེར་
 རྒྱལ་པོ་སྦྱེ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་བ་ལྷག་པར་འབེལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གཞི་ཉི་ཤུ་ཅུ་
 དང་། དེ་རེ་རེར་ཡང་དགེ་སྟོང་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་། དགེ་བསྟེན་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཚོ་བར་
 མཛད། གནས་དེར་གཙུང་དབྱེག་གཉེན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པར་བརྟུག། དེའི་ཆེ་སྟོ་སྦྱོགས་
 དུལ་གྱི་སྦྱར་དུ་ཇ་བྲམ་སྦྱ་ན་ཞེས་པས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བས་མགོན་པོ་བྱམས་བ་
 ལས་ལྟངས་སྦྱངས་ཉེ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་སྦྱར་ཆེས་དར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་ནས། འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་
 དང་བཅས་དབུས་སུ་འོངས་ནས། གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་མཚོད་ཉེན་རྣམས་མཚོད། སློབ་དཔོན་སྟོ་
 སྦྱོགས་སུ་འཕྱོན་བར་ཞུས་པས། དེར་སློབ་དཔོན་འཁོར་ཉི་ཤུ་ཅུ་དང་བྲམ་ཐེ་བཅས་ལྷན་དུ་
 བེབས་པར་བཅམས་བ་ན་བྲམ་ཐེ་མ་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་པོ་ཉ་བྱུང་ནས། དེ་སྦྱར་དུ་སྦྱེབས་འདོད་

པ་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡུལ་དེ་གཉིས་གྱི་བར་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐག་ཡོད་ཀྱང་། ཉེ་མ་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱི་
རྫོང་སློབ་དཔོན་འཁོར་བཅས་སྡོ་སྤྲུགས་དེར་སྤོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རུབ་སྤོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་
ནས། ཚོང་དཔོན་རྟོན་རའི་ཉམ་སྤྲུག་བྱངས་པའི་ཆེ་ཡང་། ས་ཐག་རིང་པོ་ཉིན་གཅིག་གིས་བསྐོད་ལ།
གྱི་རྒྱ་རྩ་རྩ་དང་ཨོ་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀར་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་ཚོས་བསྟན་བས་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་དར་བར་མཛད་ཅིང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་མཚོན་རྟོན་བརྒྱ་ལྷག་རེ་རེ་དང་ལྷ་ཁང་
ཉེ་བུ་ཅ་ལྷ་ཅ་ལྷ་བཞེངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གཞི་རེ་རེ་བཙུག་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ག་རྩར་ཡང་མཚོན་
རྟོན་བརྒྱད། ཚོས་གཞི་ཉེར་ལྷ་ཅུག །

ལན་ཅིག་རྒྱ་གར་མཐའ་འཁོབ་གྲོང་གྲེང་ཨ་ཡོ་རྒྱ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱལ་མཉམ་ཞིག་ལ་ཚོས་བསྟན་
ནས་བཞུགས་སྐབས། དེ་དང་ཉེ་བར་གར་ལོག་གི་གྲོང་ཞིག་ཡོད་པས། དེས་དམག་བྱངས་ཉེ་སློབ་
དཔོན་ལ་མདའ་མཚོན་སྡོ་ཚོགས་འཕངས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་རྩལ་ལྷར་སོང་ནས་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་
ཅིང་མཚོན་ཆ་ཡང་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཆག །དེ་ཐམས་ཅད་ལྷག་པར་དད་དེ་བྲག་བྲས་ནས་སོང་། སྐྱེ་
ཆེའི་མཚུག་ཅམ་ལ་རྒྱ་ལེན་བྱའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་རྒྱ་ལེན་བྱ་བསྐྱེདས་ཉེ་བསྟན་
པའི་བདག་པོ་མཛད། ། །

(ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཚོགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱུས་པ་འདི་ནི་དབུ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་སློ་
སྤིང་དཔེ་མཚོན་ཁང་གིས་དེབ་གསུགས་སུ་བསྐྱོན་པའི་རྒྱ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་སུ་ཉིག་འཕྲེང་མངེས་དེབ་བཅུ་གསུམ་པ་
ཞེས་བྲལ་ཡོད་པ་ལྟར་བཞོད།)

ཀླུ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན་གྱི་རྣམ་ཐང།

༡༧། །དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཚེན་མཚོག་མི་རབ་བྱུང་
དུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་(ལྷོ་མོ་༡༣༧༤) ལོར་ཡབ་སློན་པོ་ཚའི་རིགས་རྒྱུད་ཉེ་འདོད་པ་དང་། ལུ་མ་རྩོ་
མོ་ཤེས་རབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ཉང་སྟོང་གི་ལུལ་དུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་པར་གནས་
སྟེང་དུ་མཁན་ཚེན་རིན་ཚེན་ཀླུ་མ་མཚན་གྱི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང། མཚན་དར་མ་རིན་ཚེན་དུ་གསོལ།
དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དཔལ་མགོན་པའི་བྱུང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བསྐྱབས། བཀའ་བཞི་
པ་རིན་ཚེན་རྗེ་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སློ་བོས་སོགས་མཁས་ཚེན་དུ་མ་སྤྱི་བོར་
བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོས་མང་དུ་གསལ། ལྷག་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་པར་ཕྱིན་
དང་། ཚད་མ། འདུལ་བ། མདོན་བ། དབུ་མ་སོགས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། གསང་
འདུས་སོགས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་བལ་ཆེ་བ་གསལ་སྟོང་གནང་སྟེ་རེད་མདའ་བའི་སྤྲུགས་སྲས་
རབ་འབྲུམས་པ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་ཚོལ་བཟང་མཚོག་གྲུང་གི་མཚན་ཡང་ཐོགས།

དེ་ནས་ས་སྤྱི་དང་། གསང་སྤྲུག་ཅེད་ཐང་བཅས་སུ་སུ་ཉི་དཀའ་བ་བཙུའི་བྲ་སྟོར་གནང་།
རོང་སྟོན་ཤུ་ཀླུ་མ་མཚན་དང་མཁན་ཚེན་གཡག་པ་སོགས་ས་སྤྱིའི་མཁན་ཚེན་རྣམས་དང་ཚོང་
སྟེང་ལེགས་པར་མཇེད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ནས་དཀའ་བཙུ་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས།
བོད་ལ་དཀའ་བཙུ་བ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་བར་གྲགས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྔ་པ་
ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་དབུས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲུག་རྣམས་སུ་བྲ་སྟོར་མཇེད། འངམ་མགོན་ལྷོ་

མའི་གྲགས་པ་གསལ་བས་ཚོད་པ་མཛད་པར་གཉམ་གྱི་ར་བྱོར་དུ་ཕྱོན་པས་ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
སྐྱ་གསུང་གྲགས་གྱི་ཡོན་ཏུན་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར། ལོ་བཅུ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་
ཇི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཀྱིར་སྐྱོན་མ་སྲུང་ནས་དགའ་ལྡན་གསར་བཞེངས་གྱི་མཁར་ལས་ཀྱང་
བསྐྱབས། ཇིའི་ཚོས་གསུང་ཚད་གསལ། གསལ་ཚད་བཟུང། བཟུང་ཚད་བཟུང་དུ་མ་བཅུག་པར་
མདོ་སྐྱགས་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོགས་པ་མེད་པའི་མཁུན་པས་མཁས་པ་རྣམས་ལེགས་བཤད་གྱིས་ཡིད་
འཕྲོག་པར་མཛད་ཅིང། ཇི་ཚོར་ཁ་བ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཁར་ཇི་འདི་ལ་དབུ་བཟང་དང་སྐྱ་ལེར་
གནད་སྟེ་གདན་སར་བཞུགས་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད་པ་བཞིན་འདུལ་བ་འཛིན་བ་དང་གནས་
བཞུན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དབུ་སློབ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་
པས། དགྲའ་ལོ་རྒྱལ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་པག་(ལྷ་ལོ་༡༧༩༤) ལོར་ཇི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་དང་ཇི་འདི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་པའི་གདན་རབས་གཉིས་
པར་གྱུར་ཅིང། རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་མཚན་ཐོབ།

ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་པའི་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྐྱེལ།
ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་དང། གཞི་གསུམ་གྱི་བྱ་གཤེན་
སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང། གསལ་སྐྱགས་སྐྱི་དང་ཁྲུང་པར་དུ་གསལ་བདེ་དུས་འཁོར་གྱི་རྣོར་
འཛིགས་ཁྲེད་རྣམས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བཤད་པ་རིམ་གཉིས་གྱི་ཁྲིད་སོགས་མདོར་ན་བོད་སྐད་རྣམས་གྱི་
སློབ་སློབ་ལྷལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཇི་སྐྱ་མའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་རང་གི་ཉམས་སྲོང་དང་
ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པས་འཆད་པར་མཛད་པས་ཇིའི་དཔོན་སློབ་པལ་ཆེ་བ་དང་སྐལ་ལྡན་རྣམ་
དཔྱོད་ཅན་མཐའ་དག་རང་དབང་མེད་པར་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་ཇི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲུང་པར་མེད་པའི་གྲུས་
འདུད་མཛད་པར་བཞེན་པ་རྗེས་བྱས་བེན་པ་རྗེའི་བཤད་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་ཚུགས་པར་གྱུར། དེ་
ནས་དགྲའ་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ལྷགས་པག་(ལྷ་ལོ་༡༧༩༩) ལོར་མཁས་བྱུང་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུང། དགྲའ་ལོ་ངོ་དབུ་ལ་
ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷ་གྱི་(ལྷ་ལོ་༡༧༩༩) ལོའི་བོད་སྐད་སྐད་པར་ཅེ་པོ་ཏ་ལར་ཚོས་དབྱིངས་

སྲུ་གཤེགས།

གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་མཁམ་པ་རཏུ་བཟུ་གིས་དང་། འུམས་པ་སློང་བ། རིན་ཆེན་དཔལ། འདུལ་དཀར་པ་བྲགས་པ་དཔལ་ལྡན། སློ་གྲོས་མགོན་སོ། སློང་སྤྱད་ཡོན་རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་རིན་བྱང་བ། འདུལ་འཛིན་བསམ་འཕེལ་བ། སངས་རྒྱལ་བཟང་པོ། སློ་བརྟན་པ། དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་སོགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིས། རྣམ་ངེས་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རིགས་ཐེགས་གྱི་སྤྲི་ག་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་མཛོད། ཚད་མདོའི་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་རོན་གསལ་པའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ། དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་ཤང་པའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་འབྲེལ་པ་དང་། གསང་འདུས་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་གྱི་བཀའ་ཚོམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བ་པོད་ཆེན་བརྒྱན་བཞུགས་སོ། །

(ཀླུ་ཚབ་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐབས་མདོར་བསྟུས་པ་འདི་ནི་པོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་གིས་དེབ་གཞུགས་སྲུ་བསྟན་པའི་གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གངས་ཅན་མི་སྣ་ཞེས་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུགས་བསྐྱེགས་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་བཞོད།)

༡༡། །ལེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་
ཀྱི་མཚོའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་སོན་གྱུར་ཅིང་། །
ཉེས་པའི་བྱི་མ་ཀུན་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །
འགྲོ་བའི་གཉེན་གྱུར་སླ་མ་འཇམ་དབྱངས་དང་། །
མི་པམ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་སློམ། །
གང་གི་མཐུན་པའི་སློམ་ཁ་ཁྲུ་ནས། །
འགྲོ་བའི་དབྱུང་བ་སེལ་བར་ལུང་བསྟན་བ། །
རྗེ་བཙུན་ཐོགས་མེད་གཙུག་ན་བརྟན་གྱུར་ཅིག །

རང་གཞན་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་བྱིས། །
སྲིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཚོག། །
གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་སློམ་གཅིག་སྤྲ། །
ཚོས་མངོན་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤད་བྲ། །

དེ་ལ་འདྲིར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་བའི་རྒྱད་དུ། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྲའི་དགོ་སློང་།

མི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁམས། །མདོ་སྡེ་དེས་དོན་བྲང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་
 བོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་གྲེད་དང་ཚུལ་ཅན་ཏུ་
 འགྱུར། །དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །ས་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྲགས་ཀྱི་
 མ་མུ་ཡིས་ནི། །སློ་ནི་བཟང་བོ་སླེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བུའི་
 ཟུར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་བསྟུན་གྲེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱུ་འཛོ། །དེ་ལུས་ཞིག་
 བས་ལྷ་ཡུལ་འགྲོ། །འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་སྤོང་
 བས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་ཏེ། །བྲང་ཚུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 ལུང་བསྟན་པའི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་བུམས་པ་ལ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་མངོན་པའི་མདོ་སྡེ་སྤྲུག་བརྒྱ་བ་སོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་
 ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱང་མཐར་དག་པར་གསན་
 བས། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཏུ་མ་མཛད་
 ཅིང་། ལྷན་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་མངོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 བརྟམ་པ་དང་། ལུན་མོང་དང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་སྡེ་ལྔ་སོགས་
 མཛད་ཅིང་། རྗེ་བྲག་ཏུ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུན་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་
 འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་
 པ་མཛད་དོ། །

བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་ལྷག་
 དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ། ལ་སྟེ་རྣམ་ས་སྤྲུ་ལ། བོད་རྒྱུ་དུ། ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་

བརྟམ་པ། བམ་པོ་དང་པོ།

རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཨ་^༡ རྗེ་འོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་གྲང་། འདིར་བོད་གྱི་སྐད་དུ་
མངོན་པར་དང་རྟམ་པའི་ཡེ་གེ་བསྟན་པའི་དེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན། འོན་དུ་མ་ལ་
འཇུག་གྲང་འདིར་ཚོས་དང་ས་ལུང་ཙེ་^༢ ཡ་འོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པའོ། །འོན་དམ་པའི་
ཚོས་མངོན་པའི་^༣ ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འོན་
དེ་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བྲལོ། །འཆད་པར་འགྱུར་པའི་
འོན་མཐའ་དག་མངོན་པ་ལས་བརྟམ་པ་དང་། མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བརྟམ་པས། མངོན་
པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་ཞེས་བྲལོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱལ་བམ་པོར་བྲས་པའི་ལྷ་ཡོད་
པའི་བམ་པོ་དང་པོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(འགྲུར་གྱི་ཕྱག) འོ།

ཆ་བ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཀུར་གྲུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆམ་པོ། །

གཙོ་བོ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་གྱི་དགོངས་འགྲུབ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇམ་
དཔལ་གཞོན་ཀུར་གྲུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆམ་ལོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀོད་པའོ། །

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་འོན) ལ་གསུམ། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་མཚན་འོན་བསྟན་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བཞི། སྤང་བསྐང་བ་དང་། སྤོམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་དང་། སྤོམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་འོ།

༡ <<མོ་>><<ཞེས་>> མ།
༢ <<ན་པའི་>> ལུང་།
༣ <<མོ་>><<ཞེས་>> པའི།

ཆ་བ། རྣོ་མ་ཞི།

ཚོས་མངོན་པའི་མངོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ས་ཕྱེ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
བསྟན་བཅོས་འདིས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་མངོར་བསྟུས་པའི་རྣོ་མ་
ལུས་རྣམ་གཞག་གི་འདི་ཡིན་ཞེས་སློང་བསྟུང་བའོ། །

གཉིས་པ་(རྣོ་མ་གྱི་དོ་སོ་དོས་བརྒྱུད་པ་)ལ་གཉིས། རྣོ་མ་གཞག་དང་། ལྷ་པས་སྟུ་
བབས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ཞི། དེ་ལ་རྣོ་མ་མངོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་
རྣམས་དོན་ལྡེའི་རྣོ་ནས་བཤད་དགོས་པར་རྣོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མན་དག་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣོ་བཤད་རིགས་པར། དགོས་པ་བསྟུས་པའི་
དོན་བཅས་དང་། །ཚིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་ཉེ་
བསྟུང་པར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཡང་ཚོག་མར་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་ལ་གུས་
པའི་ཆེད་ཏུ་དགོངས་¹ པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཚད་མས་
རྣོགས་པ་ཞི་བསྟུས་དོན་རྣོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཚིག་དོན་རྣོགས་པ་ལ་
རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་གོ་རིམ་མི་འགལ་བ་ཞི་མཚམས་སྦྱར་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ལྷ་
ལྱི་དང་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཞི་བཀལ་ལན་གྱིས་གཉན་ལ་བབས་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ལྷ་པས་སྟུ་བབས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དོན་ལྷས་བཤད་པ་
དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚིག་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

¹ <<ལྷ>><<སྟུ>> དགོས།

དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པའི་དོན་ནི། དངོས་སུ་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ན་འདིའི་གདུལ་བུ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་
 དང་། སལ་པའི་གདུལ་བུ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་
 རང་གི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་
 ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་རྣམས་གྱི་རང་
 སྲིད་མཚན་ཉིད་མ་ཞོར་བར་བསྟན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་སུ་
 ཐིན་ཀྱང་དགོངས་པ་སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་སོགས་
 ཐོས་ན་མགོ་སྐོངས་པར་འགྲུང་བ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། བར་དོན་གྱི་མདོ་
 སྡེ་ལ་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་འདྲིན་པ་བཀག་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུས་སྒྲག་པ་སྤང་བ་
 དང་། མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་དོར། མདོ་ལས་དོན་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་
 དོར། དོན་རེ་རེ་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་
 དང་། མདོ་སྡེ་ཉམས་པ་རྣམས་གསོ་བ་དང་། མ་ཉམས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་
 དང་། རྒྱད་པར་དུ་སྤང་ཁམས་སྡེ་མཆེད་གྱིས་བསྟུས་པའི་དབྱེ་བ་དང་གྲངས་སོགས་
 བསམ་པར་རིགས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕན་
 ཡོན་རྣམས་བགཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བསྟུས་པའི་དོན་ནི། མདོའི་དོན་ལྟར་བསྟན་

༡ <<ལྷ>> བརྒྱབས།
 ༢ <<ལྷ>><<སྡེ>> རྟོག

བཅོས་འདིའི་དོན་ཀུན་བཏུས་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རྒྱ་དང། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་དང། དེ་རབ་ཏུ་རིག་¹ བ་བྱུག་གོ། །དེ་ལ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལམ་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། བར་མ་གཉིས་² སློང་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོ་བོ་དང། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་དང་བོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་བསྟན་པ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་སོ་ལྟོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་ལས་བསྟན་པའི་བདེན་བཞི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་བསྟན་པའི་དབང་པོའི་སློ་སློམ་པ་དང། ཟས་གྱི་ཚོད་རིག་པ་དང། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་སྤོགས་སོ་བདུན་སོགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་སྤང་བོ་སོགས་སོ། །ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནི། ཐོབ་བྱེད་གྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སུ་སྐྱུར་ཏེ་བསྟན་ལ། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་བར་ཅན་དང་འབེལ་བའི་གཏམ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་³ འབྲས་བུའི་ནང་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །

ཡང་མཚན་ཉིད་⁴ ཀུན་ལས་བཏུས་པས་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་རི་སྟེང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང། ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པས་

1 <<ནོལ>> རིགས།
2 <<མྱ>><<སྐྱ>> + གྱིས།
3 <<མྱོ>> -
4 <<མྱོ>><<ནོལ>> ཚད་མ།

རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 རྟེན་སྟོན་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་
 བསྐྱོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རི་ལྷ་ར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་པའི་རྟེན་འོག་ཆེ་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་
 ཏོ། །ཐོབ་པ་རྣམ་དེས་གྱི་¹ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་རྟོགས་གསུང་རབ་²བསྟེན་
 བསྐྱོམ་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་མངོན་
 རྟོགས་རི་ལྷ་ར་སྟེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་
 དང་། དེས་བསྟོན་པར་བྱ་བའི་ལམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་བསྟན་
 ཏོ། །འབེལ་གཏམ་རྣམ་དེས་གྱིས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་དེ་དག་རི་ལྷ་ར་གཏམ་ལ་
 འབེབས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་དང་པོ་བཞིས་རང་གིས་ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་ར་པའི་
 ཐབས་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལྡ་པས་རང་གིས་
 དེས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཚིག་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི། ཚིག་གཅིག་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་སྤང་
 པོ་ཞེས་པ་དཔུང་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་སྤོང་པོ་དང་ཆ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། མཐའི་སྐྱ་ཟད་པ་དང་ཉེ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་གཅིག་ཚིག་དུ་
 མས་སྟོན་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དང་། གྲངས་དང་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

¹ <<མ>><<སྟེང>> གྱིས།
² <<མ>><<སྟེང>> + ལ།

བཞི་པ་མཚམས་སྐྱར་བ་ནི། གཞུགས་སྐྱོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཞུགས་སྐྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་འབྲུང་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་བ་ལྟ་
 བྱ་ཡོངས་སྐྱོད་གས་པའི་མཚམས་སྐྱར་དང་། རེག་པས་གཞུགས་སྐྱོད་པ་
 དང་། ཡུལ་དབྱུང་པས་གཞུགས་སྐྱོད་པའི་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་པ་རྣམ་
 པར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལག་པའི་འདུས་ཉེ་རེག་པས་རེག་ན་གཞུགས་སྐྱོད་
 རུང་བ་དང་། ཞེས་པ་སྐྱ་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྐྱབ་པའི་མཚམས་སྐྱར་བ་ཞེས་ཤེས་
 པར་བྱས་ལ། ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་ཕྱི་འབྲེལ་བའི་
 མཚམས་སྐྱར་དབྱེ་བའི་རྗེས་ལ་གངས་ངེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་ཕྱི་གོ་རིམས་
 ངེས་པའི་མཚམས་སྐྱར་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྐྱར་
 པར་བྱའོ། །

ལྟ་བུ་བཞུགས་ལན་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དངོས་སྐྱོད་པ་བཅའ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 མེད་ཀྱང་ཁོང་ན་གནས་པའི་དོགས་^༡ བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བཞོད་པས་ན། ཉན་པ་པོ་དེ་
 ལ་ལན་དེ་ལྟར་འདེབས་སྐྱམ་དུ་ལྟག་པར་ཡང་དོན་གཉེར་ཆེ་བས། སྐྱའི་སྐྱོན་སྦང་བ་
 ཚིག་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། རང་
 ཚིག་འགལ་བར་ཚོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པ་མཐའ་ཚོད་པར་བཞོད་
 བས་ལན་འདེབས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 རྟོགས་^༢ དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྟོབ་པ་ཉིད་དགོས་པ་

༡ <<སྐྱོ>> དགོས།
 ༢ རྟོགས་པ་ཞེས་མིན་ནས་སྐྱམ།

༡ དང་། དེ་དག་ལྟ་བུ་མ་མེད་ན་གྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་^༡ བ་སོགས་བཞི་ནི། ལྟར་
བཤད་པ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་པར་རུས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུས་རྣམས་གཞག་གི་ཚིག་དོན་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་པ་
ལས། ཅིའི་སྲིང་བསྟན་བཙོས་འདི་བཅུམས་ཤེ་ན། ལྟར་བོ་ལ་སོགས་པ་ལས་
བཅུམས་ཏེ། དུ་དང་ཅིའི་སྲིང་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསམ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་
མཁས་པར་བྱ་བའི་སྲིང་བཅུམས་སོ། །

འདི་ལྟར་མཁས་པ་^༡ རྗེ་པན་ཡོན་རྣམས་གཉིས་འཛོལ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
པན་ཡོན་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་^༡ གཏན་ལ་འབེབས་པའི་པན་ཡོན་ལོ། །དེ་ལ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་པན་ཡོན་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པ་དང་། ལྟག་མཐོང་འབེལ་བའི་
རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པ་ནི། གནས་འདི་
དག་ལ་མཁས་པར་བྱས་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་རི་ལྟར་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེ་བར་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སྲིད། ཞི་གནས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་ལོ། །ལྟག་མཐོང་འབེལ་བའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པ་ནི། རྣམ་པ་མང་པོར་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་ཤེས་རབ་བྱེད་ལྷགས་པར་འགྲོ་བའི་སྲིད། ལྟག་
མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་ལོ། །

འབེལ་བའི་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་པན་ཡོན་ནི། གནས་འདི་དག་

༡ <<མ>><<སྲིང>> -
༢ འབེལ་ཞེས་མེད་ནམ་སྟམ།
༣ <<མ>><<སྲིང>> + འདིས་ནི།
༤ <<མོ>><<ཞེས>> -

⁹ མཁས་པས་འདྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་མི་འདྲིགས་པ་ཐོབ་
 པར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཞི་གང་ལ་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་ཞེན། གཞི་
 ནི་ལུང་པོ་ལྟ་ཐམས་པའོ་བརྒྱུད་སྟེ་མཆེད་བརྟམ་གཉིས་ཏེ་ཚོས་སོ་ལྟ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་
 དག་ཤུང་དུ་དང་ཅིའི་སྤྱིར་ནས་ལྡན་པའི་བར་བརྟམ་གཉིས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་
 བཅས་པ་བརྟམ་གསུམ་མཐ། དེ་ལ་བཞེད་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྟམ་དུ་གསྟེ་བསམ་པར་བྱ་
 བའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཤེས་
 བྱ་ལ་མེ་ཚོམ་¹ མེད་པར་བྱས་པས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སེམས་
 མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་པས་ཞི་གནས་དང་ཞི་གནས་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་² རྗེ་ལྟ་བ་དང་རྗེ་སྟེད་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟམ་པས་ལྟག་མཐོང་
 དང་ལྟག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕན་ཡོན་ཐོབ་པོ། །བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་
 དེ་དག་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཤིང་། ཞི་ལྟག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོབ་མ་ལ་འཆད་པ་དང་གཞན་དང་ཚོད་པ་ན་མི་འདྲིགས་པ་ཐོབ་ནས་ཀྱི་བ་ཐམས་
 ཅད་ལུང་སྟོན་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་མཐུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །ལུས་
 རྣམ་གཞག་གི་དགོངས་³ པའི་དོན་ནི། འཆད་པ་པོས་བཤད་སྟེ་ཞིང་། ཉན་པ་པོས་
 རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་རྟོགས་སྟེ་བ་དང་། མགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་རྗེས་སུ་བརྟམ་བར་བྱ་བ་
 དང་། རང་གཞན་མགོ་སྟོས་པས་གོ་བའི་བཤད་ཆགས་བཞག་པ་དང་། མདོར་བརྟམ་

⁹ <<ལྟ་>><<སྟེད་>> + ལ།
¹ <<མཐོ་>><<ཞིས་>> ཐམས་ཅད།
² <<མཐོ་>><<ཞིས་>> ཉེན།
³ <<ལྟ་>><<སྟེད་>> དགོས།

རྒྱལ་བཤད་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱུས་དོན་བཤད་ཟིན་ལ། ཚིག་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། དེ་ཉིད་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པའོ། །

དང་པོ་(མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་)ལ་དོན་དགུ་ལས་དང་པོ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་
ངོས་བཟུང་བ་ནི།

ཆ་བ། དུ་དང་ཅི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་དང་། །མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་དང་། །གོ་རིམས་
དོན་དང་དཔེ་དབྱེ་དང་། །

དུ་དང་ཉེས་སློས་ཉེ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་
གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཚོད་པར་ཤེས་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་སློས་པའི་
ཕྱིར། དབྱེ་དང་ཉེས་མ་སློས་པར་ངེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མདོའི་དོན་ལ་ངེ་བ་བཀོད་ནས་ལན་འདེབས་པར་རང་བཟོ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཉེ། གྲངས་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ངེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཙམ་
དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐག་བཅས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་དང་ཉེས་སློས་
ཉེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་སྐྱུག་ཀྱང་ཉོགས་པའི་

༡ <<སློ>> -

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། :མཚན་ཉིད་ཅེས་¹ བས་བསྟན་ཏེ། སྤང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་གཉེན་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི། དེའི་རྣམ་གཞག་དང་ཞེས་པས་
བསྟན་ཏེ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བཤམ་
པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མཚན་གཞི་གང་ལ་གནས་པ་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་གོ་རིམས་ནི། གོ་རིམས་ཞེས་ཏེ། གོ་རིམས་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ལྷ་ཕྱིའི་རིམས་པ་མཐའ་ཚོད་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་མིང་དོན་ནི། དོན་དང་ཞེས་སློམ་ཏེ། མིང་དོན་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ཚོས་སོ་ལྷ་སྐྱེ་ཚན་གསུམ་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་གི་ངེས་ཚིག་ཤེས་ནས་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིགས་¹ ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་སྤང་བོ་ལྷ་འི་དཔེ་ནི་དཔེ་ཞེས་ཏེ། སྤང་བོ་ལྷ་འི་དཔེ་སློམ་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བཤམ་པའི་དོན་ཚན་བདུན་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་
གྱི་སྤང་བོ་ལྷ་ལ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤང་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། དབྱེ་དང་ཞེས་སློམ་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་སློམ་

1 <<སློ>><<ཞེས>> ཚོད་མའི་ཞེས།

1 <<ལྷ>><<སྐྱེ>> རིག་ས།

བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་གསུམ་ལ་རྒྱས་བར་དབྱེ་བ་དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་
དང་། བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ལེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་)ལ་གཉིས། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་
དག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སློབ་ནས་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་
པ་གཞན་གྱི་སློབ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་
དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི། །

བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སློབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྦྱིབ་གཉིས་མཐོང་དག་སྤང་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། བསྐྱུས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་པ་དང་། །

བསྐྱུས་དང་ཞེས་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སློབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་བསྐྱུས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་ཞི་གནས་སྦྱེ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་དུག་གི་སློ་
ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་སེམས་
ཅོམ་ལ་ཚོར་བ་སོགས་འཐད་པར་རྟོགས་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་

རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་འཕྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟན་པ་དང་། ཞེས་སློམ་ཏེ། འཕེལ་འཕྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྟན་པ་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སློན་དུ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ངེས་པ་.....། །

རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་སློམ་ཏེ། ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གཞན་གྱི་སྐྱོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །རྣམ་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་སོགས་གསུམ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཞེ་ཞེས་སློམ་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྷ་བཟང་པོའི་ཚོས་སོ་ལྷ་པོ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་སོགས་ཁྱད་ཚོས་གཞན་གྱི་སྐྱོ་ནས་བཟང་པོ་ཅན་ལ་ཅན་དུ་སྐྱེ་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ཞིག་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་འོ། །

འོ་ན་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ནང་གི་བསྐྱུས་པ་སོགས་¹གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་འཆང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་དགུ་ནི་མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་ལ། བསྐྱུས་པ་སོགས་གསུམ་ནི། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཁྱད་ཚོས་གཞན་སྟོན་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་རྣམ་པར་སོགས་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་འོ། །

འོ་ན་བསྐྱུས་པ་སོགས་¹གསུམ་པོ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ནང་དུ་སློམ་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཚོས་སོ་ལྷ་པོའི་རྣམ་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ནང་དུ་སློམ་པ་ཡིན་འོ། །

1 <<སྐྱོ>> སྐྱོ།
1 <<སྐྱོ>> -

གཉིས་པ་(རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སློན་པ་ལྟེ་ཐུག་ཏུ་དེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། བྲངས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་དང་། གསལ་ལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ།བཞིར་དབྱེ་སྟེ། །

ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་ཁྱད་ཚོས་གཞན་གྱི་སློན་པ་དེས་པར་བྱེད་པ་ལ་
བཞིར་དབྱེ་སྟེ། བདེན་པ་རྣམ་དེས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་ལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ། བདེན་དང་ཚོས་འཛོལ་འབེལ་གཏམ་ནི། །

སྐྱིབ་པ་གཉིས་རྣམས་པར་དག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
ཤེས་བྱ་འི་ལྟ་བུ་ནི། བདེན་དང་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །ཚོས་སོ་ལྟ་
འི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་བདེན་པ་བཞི་འི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་ཉིད་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ཚོས་རྣམ་དེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་དང་ཐོས་བསམ་སློམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།⁹

ཐོབ་པ་རྣམས་པར་དེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཉིས་སོ་དེ་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གང་ཐུག་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་འགྲིལ་བ་དང་། མངོན་རྟོགས་
འབེལ་བའི་འབེལ་འགྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །རང་གིས་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚེ། རི་
ལྷང་གཏན་ལ་འབེལ་བ་ནི། འབེལ་གཏམ་རྣམས་པར་དེས་པའོ། །

གསུམ་པ་(རོན་བསྐྱུ་བ་)ནི།

9 ལྷག་བཅས་སྐྱེ་འདི་རྟོག་གསུམ་སྟེ།

ཙམ་བ། རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ། །

དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་)ནི།

ཙམ་བ། ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་.....། །

སྤར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་དུ་བསྟུས་པ་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་
ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་སྟོན་མ་ཡིན་གྱི་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་སྟོན་ལུས་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞེ་བ་(སྟོན་ངོས་བརྒྱུད་བ་)ནི།

ཙམ་བ།སྟེ་སྟོན་ཡིན། །

སྟོན་ལ་སྟེ་སྟོན་དང་བར་སྟོན་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྟེ་སྟོན་ཡིན་
ནོ། །

ལེ་འུ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལས་བཟུས་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལས་བཟུས་པ་
དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀྱི་ལས་བཟུས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེ་འུ་ལེ་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། ལེ་འུ་ལེ་མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཁས་པར་བྱ་བའི་
གཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་དོན་དགུ་སྟེ། ལུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་དེར་
གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་
དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ལོ་
རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་དང་། ལུང་པོ་ལུང་
དཔེ་བཤད་པ་དང་། ཚོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལུང་པོ་རྣམས་ནི་དུ། ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

ལུང་པོ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་ལོ། །ཚོས་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདི་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཚོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཞིག་སྟོས་
པ་ན་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རི་ཅམ་དུ་ངེས་སྟུམ་དུ་དགོངས་ནས་རི་བ་
ཡིན་པའི་ལྟེང་།

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གསུམ། ལུང་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་

ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། སྤང་པོ་རྣམས་ནི་ལྷ་སྟེ།

སྤང་པོ་རྣམས་ནི་ལྷ་སྟེ་ཞེས་པའི་ངེས་པར་བརྒྱང་བ་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གངས་ལས་ཀྱི་བྲག་རྩ་མི་འབྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་འོ། །

སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ། རེག་པ་དང་། དུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཚོས་གཉིས་སམ་བཅོ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཞིག་ཅིང་གཞོམ་དུ་རྒྱུང་བས་
ན། གཟུགས་དེ་ཉིད་རྩ་སྤྲངས་པའི་སྤྱིར་སྤང་པོ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་དེ་
བཞིན་རྩ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་བ། ཁམས་རྣམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དེ། མིག་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་ཁམས་དང་། སྐྱའི་ཁམས་
དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ལྷའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། ལྷའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ལྷའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ལྷས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་ཁམས་དང། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་སོ། །

མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང། གསལ་བའི་དབྱེ་
བས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་¹ དེ། མིག་གི་
ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་བདག་སྤྱོད་ཀྱི་ཁམས་
ལྷག །དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ལྷག །བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷག་
རྣམས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར། བྱིའི་ངེས་བཟུང་བྱི་ངོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་སྣང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཇ་བ། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་དང། རྩ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དང། སྤྲི་སྐྱེ་མཆེད་དང། སྤྲེ་སྐྱེ་མཆེད་དང། སྤྲི་སྐྱེ་
མཆེད་དང། སྤྲེ་སྐྱེ་མཆེད་དང། རོའི་སྐྱེ་མཆེད་དང། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང། རེག་
བྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དང། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་གནས་ཏེ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་
ནས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་རྣམས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་དེར་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་གསུམ། དུང་པོ་ལྷུང་ངེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་
སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

1 <<སྐྱོ>> བ།

ཆ་བ། ཅའི་སྲིར་སྲང་པོ་རྣམས་ལྷ་ཁོ་ན་ཞེ་ན།

ཅའི་སྲིར་ཅེས་ན། སྲང་པོ་ལྷ་ཞེས་གྲངས་དེས་པར་བརྒྱད་ན། ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་སྲང་པོ་འཕ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྲང་པོ་འཕ། སྲིར་ཡིན་སྐྱམ་ཏུ་དོགས་
པའོ། །

གཉེས་པ་(འན)པ་གཉེས། བརྟམ་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བདག་གི་གཞི་རྣམས་ལྷ་བརྗོད་པའི་སྲིར་ཉེ།

སྲང་པོ་ལྷར་དེས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་
བདག་ཏུ་འཇུག་བསྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་རྣམས་ལྷ་ཁོ་ནར་དེས་པ། དེ་བརྗོད་ཅིང་
ལེགས་པར་བརྟམ་པས་སྲང་པོ་ཚོགས་ཅམ་ལ་བདག་ཏུ་འཇུག་བར་ཤེས་ནས་བདག་
འདྲིན་བརྗོད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིར།

གཉེས་པ་(བཤད་པ)ནི།

ཆ་བ། བདག་གི་གཞི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཟུང་¹ བ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བདག་
གི་གཞི་ཡོངས་སྲོད་བརྗོད་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་རྣམས་བརྗོད་པ་དང་། བདག་གི་
གཞི་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་
དེ་དག་གི་གནས་བརྗོད་པའི་སྲིར་པོ། །

ལྷ་པོ་དེ་དེ་ཡང་བདག་གི་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཞི་དེ་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མཚོན་ཉིད་
དང་། རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་གྲང་འཕྲུག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་གྱི་

1 <<སྐོར>><<ཞེས>> དགོས།

2 <<པོ>><<སྲང>> བརྒྱད།

སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང་། དེ་འདི་ཉིད་^༡ བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ལུས་
མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བ་ཡུལ་དུག་དང་བཅས་པ་དབང་པོས་
ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤོང་བ་ན། གཟུགས་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་
བ་སྐྱེ་བས། དེ་སྤང་པོ་ཚོས་ཙམ་དུ་བརྗོད་པས་བདག་འཇིན་བརྗོད་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཡོངས་སྤོང་བརྗོད་པ་ཚོར་བའི་སྤང་པོ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
འཁྲུལ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཚོར་གསུམ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སྤོང་བ་
ན་ནམ་སྤིན་སྲིད་བ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས། ཡོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤོང་
བྱེད་སྤང་པོ་ཚོས་ཙམ་དུ་ཤེས་ནས་བདག་འཇིན་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཐ་སྟན་བརྗོད་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་བདག་གི་གཞི་
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་འདིར་བསྟན་པས་^༢ དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྐོ་ནས་མཐོང་
བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྲིད་པ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྟན་འདོགས་པ་
ན། ཐ་སྟན་འདོགས་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བས་དེ་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་འདུ་བྱེད་^༣ ཀྱི་སྤང་
པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་དེ། སེམས་པས་ཀུན་

༡ <<མ>><<སྐྱ>> འདིར།
༢ <<མ>><<སྐྱ>> པའི།
༣ <<མོ>> ཤེས།

ནས་སྐྱོད་ས་ནས་དད་སོགས་ཚོས་དང་ཆགས་སོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པ་འདྲ་བྱེད་པ་ན་
ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འཇུག་བ་སྐྱེ་བས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འཇུག་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་
ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་གནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅམ་ལ་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕུ་
དང་ཡུལ་ལ་རང་དབང་དུ་ལོངས་སྤོད་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འཇུག་བ་སྐྱེ་བས་དེ་
ལོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཁམས་བཙུག་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལ་གཉིས། རྩི་བ་དང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་རྣམས་བཙུག་ཁོ་ན་ཞེས།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། བསྐྱུ་ན་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་ལ། རྩི་ན་མིག་དང་རྣ་བ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་
བཙུག་ལས་མང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་།

གཉིས་པ་(ལན) ལ།

ཅ་བ། ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་⁹ བ་གཉིས་ཀྱིས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་

སྤོད་པ་རྣམ་པ་བྱུག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་པོ། །

སྐྱེད་བྱེད་དང་བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་གྲངས་ངེས་པའི་དངོས་པོ་དགོད་པ་
དང་། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་བཙུག་

9 <<ཤེ>><<སྐྱར>> བརྒྱུད།

བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དུལ་ཏུག་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་
གྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པ་ཏུག་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་
གནས་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་མིག་སོགས་ཏུག་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་
འདུ། དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་ཏུག་ལས་མང་མི་
དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ། ཉེར་སྤྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཏུག་
ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་གཟུང་བེན་པ་དང་། ད་
ལྟར་བ་འཛིན་བཞིན་བ་ཡིན་པས། འདས་ད་ལྟར་ཞེས་སྐོས་ཀྱི། མ་འོངས་པ་འཛིན་
པའི་ངེས་པ་མེད་པས་མ་སྐོས་སོ། །

ཉེར་སྤྱོད་གཙོ་བོ་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྐྱེན་དང་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཉེ་
བར་སྤྱོད་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་སྤྱད་གྲུང་
གྲུང་པས་ཉེ་བར་སྤྱོད་དེ། རོ་བོ་བའི་སྤྱིང་པོ་ཅུང་བཅད་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་འབྲེ་བར་
སྤང་བ་ནི་ཚོར་བ་སྟེ། ཚོར་བ་གསལ་བ་གསུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཡུལ་སྤྱོད་པས་
རྣམ་ཤེས་ཏུག་ལ་ཉེར་སྤྱོད་ཅེས་བཞག་ལ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་ན་ཚོར་བ་ཡོད་ཀྱང་
ཉེར་སྤྱོད་དུ་མི་བཞག་སྟེ། འཁོར་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་
གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་¹ཚོར་བ་གསལ་བ་ཡོད་པས་འདིར་ཉེར་སྤྱོད་དུ་
ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཞག་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་གྲུང་བ་ཡིན་གྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོར་གྲུང་
པ་མ་ཡིན་པས་ཚོར་བའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཞེས་མ་བཞག་གོ། འོ་ན་ཀུན་

༡ <<སྐོ>> འཛིན།
༢ <<སྐོ>> ལ། <<ཞེས>> ལ།

གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གང་དུ་ཡང་མ་འདུས་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། ཀུན་གཞི་ས་ཐོན་གྱི་ཆ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རྩི་ལྟར་
རིགས་པར་འདུས་ལ། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ཆའི་སྲོག་པ་ནས་དང་། ཉོན་ཡིད་ནི་ཡིད་གྱི་
ཁམས་སུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལ་གཉིས། རྩི་བ་དང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ན་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་སུ་ཡང་འདུས་ལ། རྒྱས་པར་
བྱེད་ན་བཅུ་གཉིས་ལས་ཡང་མང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
ཁོ་ནར་ངེས་ཤེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན) ལ།

ཆ་བ། ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་' བ་གཉིས་ཉིད། མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་རྣམ་པ་
རྒྱག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེའི་ཕྱིར་པོ། །

གངས་ངེས་པར་བཟུང་བ་དང་། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ་
ཡང་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་ཏེ། ལུས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱག་དང་ཡུལ་རྒྱག་པོ་
ཁོ་ནས་མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པ་རྒྱག་མ་སྐྱེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་པོ། ཉིད་ཅེས་པ་ངེས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་རྒྱག་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་པོ། །

༡ <<ཤེས་སྐྱེད་>> བཟུང་།

ལོན་ཚུལ་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མ་འདུས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་
འགྱུར་ཉེ། ཚུལ་ཤེས་སྐྱེ་མ་སྐྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུས་པའི་
སྤྱིར་དོ། །དེ་ནས་མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མིག་ཤེས་གནས་ཀྱི་
སྐོན་ནས་འཇིན་པའི་ཆ་ནས་ཁམས་སུ་བཞག་ལ། མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐོ་
བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལ་གཉིས། སྤང་པོའི་
ཚོས་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་
བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་སྤྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན།

ཅིའི་སྤྱིར་ཅེས་སོ། །མདོ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་
ཞེས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོར་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཉེར་ལེན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྡན་བས་དེའི་སྤྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཞེས་
བྲའོ། །

སྤྱག་བཟུལ་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྡན་^༡ བས་དེ་ལྟར་བཏགས་^༢ བ་དེའི་སྤྱིར་ ཉེར་
ལེན་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི། འཆི་ཁའི་སྤང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་

༡ <<སྐོ>> ལེན།
༢ <<སྐོ>> བརྒ།

གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལས་ཕྱང་པོ་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཕྱང་པོ་སྟེ། ཚུའི་མེ་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །ད་ལྟར་ཕྱང་པོ་འདི་ལས་སྟེད་པ་རྣམས་རྒྱས་
བར་འབྱུང་བས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཤིང་སྟོན་པ་བཞིན་
ལོ། །སྤྱལ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱང་པོ་སྟེད་པའི་དབང་དུ་སོང་ཞིང་དེ་ལ་རག་ལས་པས་ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་འབངས་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་
ལྷན་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྷན་པ་དང་། རྒྱ་གས་ལྷན་པ་ལྷན་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ལོ། །འདི་དག་ནི་སྤྱལ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས། ཀྱུན་འབྱུང་ལ་
སྟོང་འདོད་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཉེར་ལེན་ཉིད་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། རོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་། མིང་དོན་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། འདིར་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། །

གཞན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པ་དང་། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
སོགས་བཞེ་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཉེར་ལེན་དུ་བརྒྱང་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱལ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་གྱེད་རྒྱུན་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་མ་འོངས་པའི་
ཐག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་འདུན་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
འདིར་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་སྐྱེད།

༡ <<སྟོང་>> ས། <<ཞོལ་>> ལེན།

གཉེས་པ་(མིང་དོན)ལ་གཉེས། རྗེ་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལོ། །གཉེས་པ་(ལན)ལ་ནི།

ཆ་བ། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་

གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ད་ལྟར་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་

ཕྱིར་ལོ། །

དངོས་དང་སྐྱུ་བ་བྱེད་དགོས་^༡ བ་གཉེས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་འོངས་
པའི་བྲག་བཙས་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་ཉེར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། མ་
འོངས་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པའི་ས་པོན་རང་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དེ་ཉིད་འཆི་ཁའི་ལུས་བྱེ་བྲག་ཅན་ནམ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་ལ་སྟེད་
པའི་སྟེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུན་པས་གསོས་བཏབ་པས་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་གྱི་
སྤང་པོ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྟེད་པ་ལ་ཉེར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེས་ད་
ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་^༢ ལྷག་ཟིན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་སྤང་
པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐོ་ནས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉེས་པ་(ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ)ལ་གཉེས། རྗེ་བ་དང་ལན་ལོ། །

དང་པོ་ནི།

༡ <<ཐ>> དགོད།
༢ <<སྐོ>> སྤང་པོ་ལོ།

ཙཱ་མི་ཕྱིར་ཁམས་རྣམས་དང་། རྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་བ་དང་བཅས་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཙཱ་མི་དེ་ལ་སྤང་ལོ་བཞེན་ཏུ་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་དང་རྐྱེ་མཆེད་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཁམས་དང་རྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྲ་སྟེ། སྤང་ལོ་བཞེན་ཏུ་བཤད་པ་བྲ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་སྤང་ལོ་བཞེན་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ན། དེ་
དང་ལྡན་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་ལོ་སོགས་སྤྲུ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤོན་མེད་
དེ། འདིར་ཀུན་འཕྲུང་བདེན་པའི་གཙོ་བོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ལྷན་ཅིག་གི་ཕྱིན་སྟེད་པ་
སྤོང་འདོད་སྤྱི་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཁོར་བ་མི་འདོད་ན། མེད་པ་ཆེད་ཏུ་
གཏད་ཀྱིས་སྤང་བར་ཤེས་པའི་དོན་ཏུ་ཡིན་ལོ། །

བཞེན་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། སྤང་ལོའི་མཚན་ཉིད་
དང་། ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁམས་དང་འབྲེ་བར་བསྐྱེད་
པའོ། །དང་ལོ་ལ་ལྷ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་ལོའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་ལོ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་
ལན་ལོ། །དང་ལོ་ནི།

ཙཱ་མི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་ལོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་ལོའི་མཚན་ཉིད་འདི་བར་མི་རིགས་

༡ <<ཚོ>> བཏད།

ཉེ། ལན་དུ་གཟུགས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་རྒྱུད་བས་རྗེས་ལན་མ་འཕྲེལ་བར་
འགྱུར་བའི་སྲིད་དང། ཚོར་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང། ཡུང་པོའི་སྐྱེ་མེད་པའི་སྲིད་རོ་
ཞེ་ན། ཡུང་པོས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་གྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་
མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། བཤད་བྱ་བཤད་བྱེད་གཉིས་གྱི་མདོར་བསྟན་པ་
དང། ཀླུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་གྱིས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་
དེ། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང། ཡུལ་དབྱུང་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །

གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་
ནང་པན་ཚུན་སྲད་པའི་སློན་ནས་སྲ་མའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱེད་དུ་
ཡོད་པ་རེག་པས་གཟུགས་རུང་དང། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སློན་ནས་རོས་གྱི་ཆ་
ཤས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཡུལ་དབྱུང་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བའོ། །གཟུགས་ལ་གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། རེག་པས་གཟུགས་རུང་དང། ཡུལ་དབྱུང་པས་གཟུགས་རུང་ཡོད་པའི་
སྲིད། དེ་གཉིས་གང་ཁབ་ཆེ་ཞེ་ན། སྲི་མ་ཁབ་ཆེ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྲོད་པའི་ལྟའི་
གཟུགས་ལ་འདུས་ཉེ། རེག་པས་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་སྲིད་
དང། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་གྱི་སྲོད་གྱི་འཛིག་ཉེན་དང། འདོད་པའི་ལྟའི་
གཟུགས་ལ་ནི། གཟུགས་ཅན་ནང་པན་ཚུན་སྲད་པས་སྲར་ལས་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་
གཞོད་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཀླུས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་

དང་། ཡུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རེག་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན།

རེག་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། ལག་པའི་འདུས་ཉེ་རེག་བས་རེག་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། བོང་བའི་འདུས་
ཉེ་རེག་བ་དང་། དབྱིག་པའི་འདུས་ཉེ་རེག་བ་དང་། མཚོན་ཆའི་འདུས་ཉེ་རེག་བ་
དང་། གང་བ་དང་། ཆ་བ་དང་། བཤེས་བ་དང་། རྫོམ་བ་དང་། རླང་བ་དང་། ལ་རླང་
དང་། རླང་དང་། ཉི་མ་དང་། སྤིག་རླུལ་གྱི་འདུས་ཉེ་རེག་བས་རེག་ན་གཟུགས་སུ་རུང་
བའོ། །

གཟུགས་ཚོས་ཅན། བརྩ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ལག་བ་དང་མེ་ཉོག་གི་
གཟུགས་སྤང་བས་སྤར་ལས་མི་འདྲ་བའི་གཞོན་པར་བྱར་རུང་བ་ལག་པའི་འདུས་ཉེ་
རེག་བས་རེག་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་ལུས་དང་ལུས་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་བཞི་དང་། དུས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་བ་སོགས་
གཉིས་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྔ་
ཆ་མས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཡུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་)ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན།

ཡུལ་དབྱུང་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། གང་ཡུལ་ལ་གཟུགས་འདི་དང་འདི་ལོ། །གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུ་ལོ་
ཞེས་མཉམ་བར་བཞག་བའམ། མཉམ་བར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་བ་དང་མཚུངས་
བར་ལྡན་པས་བཟ་བར་འཛིན་པའོ། །

གང་ཡུལ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་སྤྲུལ་བ་སྐོམ་བ་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་
བར་བཞག་བའམ། མཉམ་བར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་བཞུགས་བས་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་བར་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་དབྱེད་བྱ་བ་དང་ཡུལ་དབྱེད་པས་
གཟུགས་སྤྱི་ཡོད་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟད་བར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ས་གཞི་རྒྱས་བྱུང་བར་སྤྲང་བ་
སོགས་སྤྲང་བ་ལྟར་བྱུང་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་གྱིས་མཚོང་བྱ་བར་
བར་འཇུག་པ། གཉིས་བ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ལ་འཇུག་བ་མངའ་བར་འཇུག་པོ་ཞེ་
ན། རྒྱུན་མེད་དེ། འབགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་གསེར་བྱ་བ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་
དག་གིས་ནི་གསེར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་བྱས་ཤིང་། གསེར་ཡིན་པས་དོགས་པ་མེད་
ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཀའ་རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤྲང་བ་སོགས་
ལོ། ཀའ་རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་བརྟན་བྱ་སྤྲང་བ་ཡིན་གྱི། ཀའ་རུས་སྤྲང་
སྤྲང་བས་འཇུག་བ་མངའ་བར་ག་ལ་འཇུག། དེ་བཞིན་བྱ་བེ་ལོང་གི་ནང་ བྱ་བཞིན་
གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤྲང་བ་བཞག་བར་དཀའ་ལ། བྱང་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད། བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱ་སྤྲང་གི། །རང་ཅག་
རྣམས་ལ་སྤྲང་བ་ལྟར་བྱེད་བཞིན་བྱ་སྤྲང་བ་ག་ལ་སྤིད། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་

༡ <<མ>><<སྤྲང>> + བྱང།

ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་འགྲུང་བའི་སྲིད།

པོད་སྲ་མ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་རླུན་པ་སྤང་བའི་
འཇུག་བ་ཡོད་པར་འདོད་པའི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྟོད་པ་མཁུན་ཚུ་ལ་ལ་སྤོངས་པར་
ཟད་དོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྲུག་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྤང་ཚུ་ལ་ཡང་
རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཚོར་བའི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེན།

ཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་
བའོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། རྫོང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། རྫོང་བའི་ངོ་བོ་གང་གིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སློན་པ་སོ་སོར་རྫོང་བའོ། །

རྫོང་བའི་ཞེས་ཉེ། ལས་ཀྱི་རྣམས་སློན་དངོས་དང་བརྟགས་པ་ཅི་རིགས་པ་
འདིས་རྫོང་བར་བྱེད་པའི་རྫོང་བྱེད་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་བའི་རིག་པ་ནི་ཚོར་བའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། རྫོང་བྱེད་དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། རྫོང་ཚུ་ལ་གྱི་བྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་སློན་སིམ་
པ་དང་གཏུང་བ་དང་གཉིས་མིན་ཅི་རིགས་པ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་རྫོང་བྱེད་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་

སོ་ནི།

ཚ་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེན།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ། བསྟན་པ་དང་བཤམས་པའོ། །དང་

སོ་ནི།

ཚ་བ། འདུས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། བཟ་
བར་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་གང་གིས་ངེ་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་¹ པ་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ཐ་སྟེན་འདོགས་པའོ། །

འདུས་ཏེ་ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ། ལྷུ་གི་སྐྱེ་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་(བཤམས་པ)ནི། བྱེད་པ་སོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཉིས་སུ་དབྱེད་ཡོད་² དེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷུ་གི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་མཚན་
མར་འཛིན་པ་དང་། རྟོག་པས་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་
མཚོངས་པར་ལྟན་པའི་སློན་ནས་ལྷུ་གི་སྐྱེ་མོང་མིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པ་བཟ་
བར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱེ་བྲག་བྱེད་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྟེན་འདོགས་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད། ཐ་སྟེན་བཞི་ནི་
ཚོད་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྟེན་ནི་མཐོན་

1 <<མེ>><<སྣང>> བྱེད།
2 <<སློང>> མེད།

སྲུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩོས་པ་ནི་ལྷན་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩེ་བྲག་ལྷན་
པ་ནི། རྩེ་ས་དཔག་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །

བཞི་པ་(འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་) ལ་གཉིས། རྩེ་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།

འདུ་བྱེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་) ལ་བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ།

མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི་མཚན་གཞིའི་གཙོ་བོར་
སེམས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། མ་ཐུབ་པ་དང་ཐུབ་
ཆེས་པའི་ཉེས་པར་འགྲུང་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུ་བྱེད་ལྷན་པོ་བཞི་ལས་
གཞན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདིས་སེམས་ལྷུལ་ལ་འདུ་བྱེད་པ་སེམས་པའི་མཚན་
ཉིད་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་པ་) ལོ།

ཆ་བ། སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་གང་གིས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་

དང་། ལྷན་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། གནས་སྐབས་སྤྱོད་གས་རྣམས་སུ་སེམས་འཇུག་པར་

བྱེད་པ་ལོ། །

སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ལྷུལ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་

ཚོས་ཅན། ལས་སྲུ་བྱ་བ་དུ་མ་ལ་སེམས་འདུག་པར་བྱེད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ ལྷུང་མ་
བསྟན་དང་། གནས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་སྲུ་སེམས་འདུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སློབ་དཔོན་གྱིས་གནས་སྐབས་ཉེར་ལྔ་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་
དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རྒྱུ་འབྲེལ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། རྩོམ་བསམ་སློབ་
གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། བསྐྱེད་བ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། ཕྱི་ནང་དང་
གཟུང་འཛིན་དང་། སྤང་གཉེན་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
གནས་སྐབས་སོ། །གནས་སྐབས་དེ་དག་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་བ་ཡང་སེམས་
པའི་ལས་སོ། །

ལྔ་པ་(རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་) ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་) ལ་གཉིས། བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་བ་
དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་
ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ།

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་རིགས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་
སེམས་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་) ནི།

༡ <<སློ>><<ཞེས>> པའི་དེ་དག

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་གང་གིས། གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། རྣམ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རྟེན་གྱུ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །

བྱེད་པ་སོ་དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནས། ཚོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(སེམས་སེམས་བྱུང་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
ཁྱད་པར་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། འཐད་པའི་སློབས་རྣམ་
པར་བཞག་པའོ། །

དང་སོ་ནི། དབྱུས་མཐར། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་
སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དོན་ཅུ་མཐོང་བཞི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །དེའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
བཤད་དུ། ཅུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུས་ནི། བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་སྲིད་ཏེ། རོ་བོ་ཅུ་དམིགས་
གྱི། ཁྱད་པར་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ། །
ཅིག་ན་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་བོ་འཁོར་གྱིས་གཟུགས་དམིགས་པ་
དཔེར་བྱས་ནས། གཟུགས་ཅུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་རིང་སྤང་
དང་། མཛེས་མི་མཛེས་དང་། ལྷོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སོ། །དེ་
ལ་གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་དམིགས་པར་ཁྱད་

༡ <<མ>><<སྐ>> -

བར་མེད་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ལོ། སེམས་ཀྱི་^༡ དོན་གྱི་དོ་བོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
རིག་ཅིང། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྲོགས་སེམས་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ལ། སེམས་བྱུང་
གིས་དེ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་རིག་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །

དོན་གྱི་དོ་བོ་དང་^༢ ཁྱད་པར་དམིགས་མ་དམིགས་ཞེས་བའི་དོན་དེ་སྤང་མི་
སྤང་གི་ཁྱད་པར་ལ་དབྱེ་ན་ནི། དབང་ཤེས་གཙོ་བོར་གཉིས་ཀ་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྤྱབ་
འཇུག་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ལ་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྤང་དགོས་ལ། སྤྱབ་
འཇུག་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལ་སྤང་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྤང་ན། གཟུགས་འཛིན་དང་སྤྱ་
འཛིན་སྤང་དམིགས་བ་མཚུངས་བ་ཉམས་^༣ བར་འགྱུར་དོ། །

སྤང་མི་སྤང་གི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་གྱི། དེས་མ་དེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེས་མ་དེས་ལ་བྱེད་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བ་ལ་གཙོ་བོར་བཞག་
ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཤེས་སྐྱེད་རུས་བ་དང་མི་རུས་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བྱེད་
ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ ཀྱི་^༤ གཟུགས་མངེས་བ་མཐོང་བའི་ཚེ། གཟུགས་
མངེས་སོ་སྣམ་བའི་དེས་ཤེས་དེ་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དེས་སྐྱེད་ལ། གཙོ་བོ་དབང་
ཤེས་དེས་མི་སྐྱེད་བ་ནམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བཞག་མི་རུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་སོ་སྣམ་བའི་དེས་ཤེས་འཁོར་སེམས་བྱུང་གིས་མི་སྐྱེད་བ་ཁས་སྤངས་མི་
རུས་བའི་ཕྱིར་དོ། །

དེས་ཤེས་སྐྱིད་སྐྱེད་རུས་མི་རུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཚམ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྲོད་དང་སྤྱར་

༡ ཟྱེད་སྤྱོད་ཞིག་མིན་ནམ་སྤྱོད།
༢ <<མོ་>> -
༣ <<མོ་>> མཉམས།
༤ <<ཞོ་ལ་>> ཀྱིས།

བའི་བརྟམ་བས་ནད་ཞི་བ་སྣམ་དང་འགྲོགས་བའི་སྣོ་བས་གྱིས་ཡིན་གྱི། རང་སྣོ་བས་
 གྱིས་མ་ཡིན་བ་ལྟར། སེམས་གྱིས་དོན་གྱི་བྱང་བར་ལ་དེས་བ་སྣེད་བ་སེམས་བྱང་
 དང་འགྲོགས་བའི་སྣོ་བས་གྱིས་ཡིན་ལ། སེམས་བྱང་གིས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ལ་དེས་བ་
 སྣེད་བ་ཡང་སེམས་དང་འགྲོགས་བའི་སྣོ་བས་གྱིས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་
 བྱང་རོ་བོ་ཐ་དད་^༡ ཏུ་ཁས་ལྷངས་ནས། རང་སྣོ་བས་དང་^༢ གཞན་སྣོ་བས་གྱི་^༣ སྣོ་ནས་
 བྱང་བར་འབྲེད་བ་དེ་ལ་འདི་འི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་པམ་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་
 ལ་པན་བཏགས་བའམ་མ་བཏགས། བྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་དེ་དང་འགྲོགས་བའི་
 སྣོ་བས་གྱིས་འབྲས་བུ་དེས་ཤེས་སྣེད་དགོས་བ་འགལ་ལ། དང་བོ་ལྟར་ན། ཏུས་
 མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མི་མཉམ་ན། ཏུས་མཚུངས་ཉམས་བར་འགྱུར་རོ། །ཏུས་མཉམ་
 བ། དོན་གཞན་ཏུས་མཉམ་པམ་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྱང་བར་མི་འབྲ་བ་སྣེད་
 བ་ཏྟག་དངོས་ཁས་ལེན་བའི་ལུགས་ཡིན་བས། རིགས་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

རང་ཉིད་གྱིས་སྣེད་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཏེ་ཚོགས་བ་སྣ་མའི་སྣོ་བས་གྱིས་དེ་
 ལྟར་སྣེད་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་ཤེས་མཛོན་གྱུར་སྣེས་མ་ཐག་གི་སྐད་ཅིག་དང་
 བོ་དེ་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱང་བར་བཞག་ཏུ་མེད་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྣེད་བའི་
 རང་གི་ཚོགས་བ་སྣ་མ་མེད་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་དང་བྱང་བར་རིག་མ་རིག་
 དེས་ཤེས་སྣེད་བ་དང་མི་སྣེད་བ་ལ་ལྟོས་ན། ལྷང་ལ་མ་དེས་བའི་སེམས་སེམས་བྱང་
 ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱང་བར་བཞག་མི་ཏུས་བར་འགྱུར་རོ། །

༡ <<སྣོ>> ཐད།
 ༢ <<སྣོ>><<ཞོས>> གྱི།
 ༣ <<སྣོ>><<ཞོས>> གྱི།

དཔེ་དག་པ་ལས། དེ་ཡི་བྱང་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་གི་དོན་གྱི་བྱང་པར་ཞེས་འདོན་པ་དཔེ་མ་དག་པའོ། །སྤར་བཤད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་བྱང་པར་དེ་དག་ནི། གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་ལ་ཞེས་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་བཞག་པར་དགའོ། །ངོ་བོ་གཅིག་དང་མ་དད་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(འམད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ནི། དེས་ན་སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དེ་ཞེས་པ་དང་། འཛུགས་པ་གང་ཞེས་ཀྱི་འབྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་¹ པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གཙོ་བོ་གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། དུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་ཚམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི། གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་ལས་དང་། སྤར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དུལ་མ་བརྗེད་པ་སོགས་བྱང་པར་མི་འདྲ་བ་རེ་རིའི་སྐོར་ཤེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན། དུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཚམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་བྱང་པར་གཞན་གྱི་སྐོར་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། དུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། བྱེད་ལས་ཀྱི་ལག་རྗེས་སོགས་བྱང་པར་ཚོས་གཞན་གྱི་ལྟོག་པའི་སྐོར་ཤེས་ཤེས་པར་འཇུག་པའི་རིག་པ་སེམས་བྱུང་རོ། །བྱང་པར་དེ་དག་གྱང་སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏུ་བཞགས་པས་

1 <<མ>><<སྐྱ>> ཞེ།
2 <<སྐོ>> བརྗེད།

ཤེས་པར་འགྲུར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། དབང་པོའི་ཁམས་ཏུག་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁམས་ཏུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཏུག་གི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་
རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཟླ་བ་
དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

རྩ་བ། མིག་གང་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། དེའི་ས་
བོན་བསགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྣོན་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མིག་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཉེར་སྲོད་བདག་རྒྱུན་
གནས་ཀྱི་སྟོན་ས་འདྲིན་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་པས་¹ བསྐྱས་པ་ནི། མིག་གི་ཁམས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིག་གི་ཁམས་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདས་པའི་མིག་གིས་གཟུགས་
མཐོང་བེན་² པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བཞིན་པ་དང་། འདས་ད་
ལྟར་གྱིས་བསྐྱས་པའི་མཐོང་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། མིག་རང་གི་རིགས་
འབྲས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་ས་བོན་དང་། དེ་ཉིད་བདེ་འགོ་དང་རན་འགྲེའི་
གནས་སྐབས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་སྣོན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་

¹ <<སྟོན>> དང་།
² <<སྟོན>> འདྲིན།

བའི་ས་བོན་གྱིས་བསྐྱུས་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྐྱུན་པ་)འོ།

ཙ་བ། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤྱ རྣ་བ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་

ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་འོ། །

མིག་གི་¹ ཁམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་

¹ མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཤེས་བདག་རྒྱུན་གནས་

ཀྱི་སློབ་ནས་འཛིན་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། འདས་ད་ལྟར་གཉིས་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་

ཉིད་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱིས་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལུག་གྱི་ཁམས་རྒྱག་གི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། རི་བ་དང་ལན་འོ། །དང་པོ་འོ།

ཙ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)འོ།

ཙ་བ། མིག་གང་གིས་གཟུགས་གང་དག་མཐོང་བར་གྱུར་བ་དང་། མཐོང་བ་རྣམས་

དང་། དེ་ལ་མིག་གི་ཁམས་དབང་གྱེད་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་འོ། །

མིག་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉེར་སྤྱོད་དམིགས་པའི་

1 <<མྱོ>> -

1 <<མྱོ>><<ཞེས>> ཀྱིས།

སློབ་མཁན་འཛིན་པའི་གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདས་ད་ལྟར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལུལ་ཅན་གྱིས་སློབ་མཁན་མཚན་བ་
དང། དེ་ལ་དབང་བྱེད་བ་རྒྱུའི་སློབ་མཁན་མཚན་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ (ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་བ་) རྟེ།

ཅ་བ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ། སྐྱེད་ཅི་དང་རོ་དང་རེག་
བྱ་དང། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞེན་ནོ། །

གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྲ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཉན་ཤེས་དམིགས་པའི་སློབ་མཁན་འཛིན་པ་སོགས་དང། ལུལ་ཅན་གྱི་སློབ་མཁན་
མཚན་བ་དང། རྒྱུའི་སློབ་མཁན་མཚན་བས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་ (རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་གི་མཚན་ཉིད་) ལ་གཉིས། མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་ (ལན་) རྟེ།

ཅ་བ། རྟེན་མིག་དང་དམིགས་པ་གཞུགས་ཀྱིས་གཞུགས་སུ་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་
གང་ཡིན་པ་དང། དེའི་ས་སོན་བསགས་པ་དང། རྣམ་པར་སློབ་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

རྟེན་མིག་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་པོའི་རྟེན་མིག་དང་དམིགས་པ་གཞུགས་ལ་
བརྟེན་ནས་གཞུགས་སུ་སྦྱང་བའི་རྣམ་རིག་ །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཉེན་དང་དམིགས་
བས་མཚོན་པའི་མངོན་གྲུང་ གྱིས་¹ བསྐྱས་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་
བོན་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་)འི།

ཙ་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་¹ ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་དང་
སྣ་དང་སྤེ་དང་ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ལོ། །

མིག་གི་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་རྣ་བ་དང་། དམིགས་རྐྱེན་སྐྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་
ཐོས་པའི་རྣམ་རིག་ །རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་
དང་། དེ་དེ་ལ་ཡང་མངོན་གྲུང་དང་། ས་བོན་གྱིས་བསྐྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(སྤྱི་མཚེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁམས་དང་འབྲ་བར་བསྐྱབ་བ་) ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། སྤྱི་མཚེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྤྱི་མཚེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)འི།

ཙ་པ། དེ་ནི་ཁམས་བཞིན་དུ་བལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་མཐུན་མཐུན་དུ་སྐྱར་རོ། །

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྤྱི་བའི་སློབ་བྱེད་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་སྤྱི་
མཚེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས། ཇི་ལྟར་མཐུན་མཐུན་དུ་

1 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> གྱི།

1 <<པོ>><<སྐྱར>> + རྣམ་པར།

སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱེན་གྱི་སྐོ་ནས་བརྟེན་པ་
གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ཡུལ་གྱི་སྟེ་མཆེད་ལ། གཟུགས་གང་དག་མིག་གིས་
མཚོང་བར་འགྱུར་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་མིག་གི་སྟེ་མཆེད་དབང་གྲེད་པར་
འགྱུར་པ་ཞེས་སོགས་སྐྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཛོང་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་མིག་
ཤེས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རྟེན་གྲེད་པའི་ཆ་ནས་མིག་གི་ཁམས་དང་། དེ་ལ་
མཛོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་དང་། མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྟེ་བའི་
སྐོ་གྲེད་པའི་ཆ་ནས་སྟེ་མཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་མཚན་གཤི་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལས་གྱུར་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤའ་བ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། སྐྱུར་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཁམས་དང་། སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་གྲེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱུར་པའི་རྣམ་པར་བཞག་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཅི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། བསྐྱུན་པ་དང་བཤའ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གཟུགས་^༡ གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་^༢ མམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་

༡ <<རྣོ་>><<ཞེས་>> -
༢ <<མེ་>><<རྣུར་>> + ཤྱ།
༣ <<མེ་>><<རྣུར་>> + དག

དག་དང། འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ལོ། །

གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཚོས་ཅན། དུ་མར་དབྱེར་
ཡོད་དེ། རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་བཞི་དང། འབྲས་གཟུགས་བཙུ་གཅིག་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཟུགས་དང་འབྲས་གཟུགས་གཉིས་སུ་ཕྱི་བཞི། བཙུན་པ་སངས་
རྒྱས་ལྟ་སོགས་གཟུགས་བརྟན་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བ་ཙམ་དུ་འདུས་པ་དགག་པ་
སོགས་ཀྱི་ཚེད་དུ་ལོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་རྣམ་འབྲོར་སློབ་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕྱང་གི་རྣམ་གཞག་
མང་དུ་བཞེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁ་ཅིག་ཡང་བའི་དོན་དུ་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལོ། ཕྱིན་ཅི་སོག་འབའ་ཞེག་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྷ་རང་ལུགས་ལ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལོ་
ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་བཀག་པའི་
སློན་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཞག་དགོས་ལ། དོན་དམ་འཇམ་པའི་ཚད་མས་ཐ་
སྙད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སུན་འབྲིན་པ་དང། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དོན་དམ་པའི་
ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སུན་འབྲིན་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ལོ། ལྷུ་མཐའ་སྐྱ་བ་བཞི་པོ་སུ་
གང་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་ཁས་ལེན་ཡང་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་
ཏོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ངོ་མཚར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དབག་ཚད་དང། རྒྱུད་གྲགས་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་ཡོད་པ་ནི་སློན་མེད་པ་ཞེག་གོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཡོད་

ཀྲང་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་
རྣམ་གཞག་སོགས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འབྲས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུ་ལ་བཞེར་ངེས་པའི་སྲིད། འབྲུང་བ་
བཞེར་ངེས་ལ། འབྲས་གཟུགས་སྣ་ཚོ་གས་འབྲུབ་པ་ན་སྲ་བ་སོགས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་
པར་འབྲུང་བས་ན། འབྲུང་བ་དང་གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བ་དང་། ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། བརྟེན་བ་གཏོས་ཆེ་བ་¹ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འབྲུང་འབྲུང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུ་
ནི། བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། གནས་པ་དང་། ལྷོན་པ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་
པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་། འབྲུང་བའི་རྒྱ་དང་། འདུག་པའི་རྒྱ་དང་། རྗེས་སུ་
འབྲུང་བའི་རྒྱ་དང་། གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞེས་ཀྲང་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་གཟུགས་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གཟུགས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་གཤམ་ཞེ་ན།

འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་
དང་། མཚོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སའི་ཁམས་དང་། རྒྱའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རྣུང་གི་ཁམས་སོ། །

སའི་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་(མཚོན་ཉིད་)ནི།

རྩ་བ། སའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། སྲ་བ་ཉིད་དོ། །རྒྱའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གཤམ་བ་ཉིད་

1 <<མ>><<སྣ>> བས།

དོ། །མེད་ཁམས་གང་ཞེ་ན། ཚ་བ་ཉིད་དོ། །རྒྱུད་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། ཡང་ཞིང་གཡོ་
བ་ཉིད་དོ། །

སའི་ཁམས་ཞེས་སོ། །དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བུ་བཞིན་དུ། སྲ་ཞིང་འཕམས་བ་དང་། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་
དང་། ཚ་ཞིང་བསྐྱེག་བ་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་སྟེ། རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གཉིས་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་(འབྲས་གཟུགས་བཤའ་བ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱུད་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན།

རྒྱུད་བྱས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ནི།

ཅ་བ། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་དང་། ལྷེའི་དབང་པོ་
དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། གཟུགས་དང་། སྐྱ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་
ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་པའི་གཟུགས་སོ། །

མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འབྲས་གཟུགས་ཚོས་ཅན། བཅུ་གཅིག་
ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་དང་། དེའི་གཟུང་ལུས་ལྟ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཚེད་པའི་གཟུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་འབྲུང་བས་
བསྐྱེས་པའི་རེག་བྱ་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བའོ། །

གཉིས་བ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། ལུས་ཅན་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ལུས་ལྟ་
དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་པའི་གཟུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་མིག་གི་
དབང་པོ་བཤའ་བ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་པ། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན།

མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཙམ་པ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་
གཟུགས་དང་བཅོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་^༡ འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐྱེས་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་
པའི་སྲིད། རྗེད་ལས་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་
བདག་པོའི་རྒྱུན་རྗེད་པའི་སྲིད། རོ་པོ་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མེ་མོང་དྲངས་པའི་
ནང་དུ་བཞེན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་བཞེན་དུ་ཁ་དོག་སོགས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
འཆར་དུ་དུང་བའི་གཟུགས་དང་བས་^༢ བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲ་མ་གཟུགས་ཅན་
མཐའ་དག་འབྲུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་རྟེན་གྱི་ཟུར་དང། སྲི་མ་
གཉིས་གྱི་^༣ རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཏེ། རིམ་པ་བཞེན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཞན་
དང། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལས་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་པ། རྣ་བའི་དབང་པོ་གང་ཞེན།

རྣ་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཙམ་པ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་

༡ <<མོ>> རྒྱད།
༢ <<མ>> དྲངས་བས། <<སྐྱ>> དྲང་བས།
༣ <<མ>><<སྐ>> ལྷིས།

གཟུགས་དང་བཅོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རྒྱད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་འབྲུང་བར་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སློབ་མཉམ་གྱི་འབྲུང་བར་དང་། རང་
གོ་ངོ་བོའི་འབྲུང་བར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་བའི་སྲིད། འོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་
མ་ཐུན་སེལ་ཚུལ་སྲ་མ་¹ ལྟར་འདི་དང་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ། །

གསུམ་བ་སྐྱའི་དབང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ལྷའི་དབང་པོ་གང་ཞེན།

སྐྱའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ནི།

ཙ་བ། འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་
དང་བཅོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རྒྱད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་¹ མཚོན་
བྱས་ཏེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོའི་འབྲུང་བར་གྱིས་མཚོན་བྱས་པའི་སྲིད། ལོང་
འོག་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྲུང་ཡང་ཚོག་གོ། །

བཞི་བ་སྐྱའི་དབང་པོ་བཤད་བ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ལྷའི་དབང་པོ་གང་ཞེན།

སྐྱའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ནི།

ཙ་བ། འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་
དང་བཅོ། །

1 <<མོ>><<ཞེས>> + ལ།

1 <<མོ>><<ཞེས>> གྱི།

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྲེས་བུ་ལྷན་གྱི་སྤྲེའི་དབང་པོ་མཚན་གཞི། སྤྲེའི་
དབང་པོར་མཚོན། རང་རྒྱ་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་སྤྲེ་ཞིང་།⁹ སྤྲེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་རྒྱུན་གྱི་དཔེ་གསུགས་དང་བལོ། །གོང་འོག་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཅུ་གྱིས་
མཚོན་བུས་སོ། །

ལྷ་པ་ལྷས་གྱི་དབང་པོ་བཞད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལྷས་གྱི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།

ལྷས་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཅ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ། ལྷས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་
གསུགས་དང་བལོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། ལྷས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
གསུགས་ཅན་དང་བཞི་ལྷས་གྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མདོར་བསྟུན་ན་སྤྲེ་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཅུ་གྱིས་མཚོན་བུས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྷ་ལྷ)ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལྷ་ལྷའི་ནང་ཚན་གྱི་གསུགས་
བཞད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ།

ཅ་བ། གསུགས་གང་ཞེ་ན།

གསུགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ། མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྲོད་ལྷས་གྱི་དོན་

⁹ <<ཚོ>> སྤྲེ།

གང་ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སྟོན་པོ་ཚོས་ཅན། རོན་ལྡེ་ཡ་གྲུལ་དུ་གྲུར་པའི་
གཟུགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ¹ འབྲུང་བ་བཞི་ལས་སྟེ་ས་ཤིང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ལུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་གཏོག་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་སེལ་བ་སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁྱད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ལུལ་ཅན་དང་རོ་བོའི་ཁྱད་
པར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རོན་ལ་དབྱེ་ན། དགོས་པའི་རོན་
དང་། བརྗོད་བྱའི་རོན་དང་། རྗེས་ཀྱི་རོན་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཁྱད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྟོན་ལུལ་གྱི་རོན་ཞེས་སྟོས་ཏེ། མིག་དབང་ལས་¹ གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་
བརྟན་ཤར་བས་མིག་གི་དབང་པོའི་སྟོན་ལུལ་ཞེས་བྱའོ། །ལུལ་ལུལ་ཅན་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་གཟུང་ལུལ་དང་གཟུང་ལུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུན་
པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཇ་བ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རིང་པོ་
དང་། ཐུང་བུ་དང་། ལྗམ་བ་དང་། རྒྱམ་པོ་དང་། རྒྱལ་མ་པོ་དང་། རགས་པ་དང་། རུལ་
ལེ་བ་དང་། རུལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། གྱིབ་མ་དང་། ཉི་
མ་དང་། ལྡང་བ་དང་། ལུན་པ་དང་། ལྷིན་དང་། ལུ་བ་དང་། ལུལ་དང་། ལུག་ཅོ་
² དང་། མཐོན་པར་སྐྱབས་ཡོད་པ་དང་། ལྗམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ལྗམ་མཁའ་ཁ་དོག་

1 <<མོ་>> རྒྱད།
2 <<མ་>><<ལྷ་>> ལ།
3 <<པོ་>><<ལྡང་>> ལྡ།

གཅིག་པའོ།

འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྲུང་པའི་གཟུགས་ཚོས་
ཅན། ཉེར་ལྡོང་དེ། སྡོན་པོ་སོགས་ཁ་དོག་རང་གི་དོ་པོའི་སྡོན་པོ་བཞི། ཁ་དོག་
གི་བཞོད་པ་དང་རི་ལྟར་གནས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་བར་རིང་པོ་དང་མུང་ཏུ་
སོགས་བཟུ། བན་གཞོད་ཀྱི་སྡོན་པོ་གི་མ་དང་ཉི་མ་སོགས་བཟུད། མིག་ཤེས་
ཀྱི་པ་རིའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་དགོས་པ་བྱེད་པའི་རྟེན་མངོན་པར་སྐབས་
ཡོད་པའི་གཟུགས་དང་། བྱེད་པའི་དོ་པོ་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་བྱུང་བར་ཅན་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་། ཟུན་ཀྱི་སྡོན་པོ་བཞག་པ་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྡང་བུ་ཞེས་པ་ནི། སྡོ་སེར་འདྲེས་པའི་བྱུང་བར་ཏེ། སེར་པོ་ཤས་ཆེན་ལྡང་
སེར་དང་། སྡོན་པོ་ཤས་ཆེན། ལྡང་སྡོན་ནམ། ལྡང་ནག་གོ། །འདིར་བཤད་པའི་མངོན་
པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་པར་རིའི་གཟུགས་
མཐོང་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་བར་ཀྱི་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་
ཡུལ་ཁ་དོག་གིས་བསྐྱུས་པའོ། །སྟོགས་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སྣང་བ་ལ་ལྟམ་པ་
དང་། ལྟང་འོག་སོགས་འཁོར་ཡུག་ཏུ་མཉམ་པ་ལ་རྒྱུམ་པའོ། །མཐོ་དམན་མེད་པར་
སྣང་བ་ལ་ཕྱ་ལེ་^༡ བ་དང་། མཐོ་དམན་ཅན་དུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱ་ལེ་^༢ བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་

༡ <<མ>><<སྐྱ>> རྒྱུ
༢ <<སྡོ>><<ཞོལ>> ལྷག་འཚལ།
༣ <<སྡོ>><<ཞོལ>> ལྷག་འཚལ།

ཉེ། དེ་དག་གི་ཚིག་དོན་ནི་གོ་སྐྱོལ་ཞིང་། རྒྱལ་པར་ཤེས་འདོད་ན། གཞན་ལས་ཤེས་
པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་ཉེ་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཙ་པ། དེ་ཡང་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་། ཁ་དོག་ཅན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་མར་གནས་
པ་དང་། ཁ་དོག་དང་འབྲེལ་བའོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཉེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་སྐྱུར་པའི་གཟུགས་ཚོས་
ཅན། བཞིར་འདུས་ཉེ། ཁ་དོག་བཟང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཁ་དོག་ཅན་པ་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་མར་གནས་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་དོག་དང་
རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་དཀར་པོ་དང་སྔོན་པོ་ཆེས་གསལ་བ་སྐྱར་སྐྱང་ཡང་། ཉེ་བར་
གཞུགས་ན་དེ་སྐྱར་མེད་པ་ཁ་དོག་དང་འབྲེལ་བ་སྐྱིན་དང་དུ་བ་ལྟ་བུ་འདུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེ་ལ་གཉིས། འི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། རྒྱ་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། རྒྱ་བའི་དབང་པོའི་གཟུང་བའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཞེས་ཉེ། རྒྱ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་སྐྱེ་བུ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་འོ་བོའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། འདིར་བརྒྱུད་དོན་

ཞེས་པ་སྲར་བཤད་པ་ལྟར་བརྟགས་⁹ པ་བར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་(དཔེ་པ་)ལོ།

རྩ་བ། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟེན་པའི་
འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་རྒྱང་བ་དང་། ཟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
ལས་རྒྱང་བ་དང་། དེ་གཉི་ག་དང་། རྩིག་རྩེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། ལྷུ་བ་ལས་བསྟན་པ་
དང་། ལུན་བརྟགས་པ་དང་། འཕགས་པས་ཐ་སྟེན་བརྟགས་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་
ཡིན་པས་ཐ་སྟེན་བརྟགས་པའོ། །

ལྷ་ཚོས་ཅན། བརྟུག་པའི་ག་ཏུ་དབྱེད་ཡོད་དེ། བན་གཞོད་ཀྱི་ལྷོ་ནམ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་སོགས་གསུམ་དང་། ལྷུ་འི་ལྷོ་ནམ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་རྒྱང་བ་
སོགས་གསུམ་དང་། བཤད་ཅིང་བསྟན་པའི་ལྷོ་ནམ་རྩིག་རྩེན་གྱི་གྲགས་པ་སོགས་
གསུམ་དང་། ཐ་སྟེན་གྱི་ལྷོ་ནམ་འཕགས་པས་ཐ་སྟེན་བརྟགས་པ་དང་འཕགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་¹ ཐ་སྟེན་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་གསུམ་ལོ་ལོ་བར་ཟད་
ལ། བཞི་བའི། མེས་ཅན་གྱི་ལྷུ་སུ་གཏོགས་པའི་འབྲུང་བ་ལས་རྒྱེས་པ་ལག་པ་
དང་དག་གི་རྒྱ་སོགས་དང་། ལྷ་པོ། རྩ་རྒྱ། རྩྭ་རྒྱ་སོགས་དང་། དུག་པོ། ལག་པ་
དང་རྩ་རྩ་ལྷན་པའི་རྒྱ་སོགས་དང་། བདུན་པོ། རྩིག་རྩེན་གྱི་ཐ་སྟེན་གྱིས་བསྟུས་པ་
དང་། བརྒྱད་པོ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་ལེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་དང་། དགྲ་པ་
ལོ། བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བརྟུག་པོ། མཚོང་བ་མ་མཚོང་ཞེས་པ་
དང་། མ་མཚོང་བ་ལ་མ་མཚོང་ཞེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྟེན་

9 <<རྒྱ>> བརྟགས།
1 <<རྒྱ>> པས།

བརྒྱད་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། རྩོན་ཅི་ལོག་གི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དོ། །བཤད་ཅིང་བསྟན་
པ་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བཤད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་བཤད་
བཤོ། རྩི་མ་ལ་རྩོན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་བ་ རི་གང་ཞེན།

རི་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་ག་རྒྱུར་གྲུས་པ། ལྷའི་དབང་པོའི་གཟུང་བའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཉེ། རི་ཚོས་ཅན། འབྲུང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་གྲུ་
སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་དོ་བོ་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་མཚོན་པར་གྲུ་བའི་ཕྱིར། མཚན་
ཉིད་ནི། ལྷའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྲུར་བཤོ། །གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཙམ་བ། རི་ཞེས་པ་དང་། རི་ང་བ་དང་། རི་མཉམ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱར་བ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱར་བ་ལས་བྱུང་བཤོ། །

རི་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱག་སྟེ། བན་གཞོད་གྱི་སློན་ནས་དབང་པོའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་
མན་པ་དང་གཞོད་པ་དང་མན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་རི་ཞེས་པ་སོགས་གསུམ་
དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་སློན་ནས་སློབ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། བདུག་སློབ་
སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་

༡ <<མ>><<སྟེ>> -

བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་རོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་བ། རོ་གང་ཞེན།

རོ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་བ། འབྱུང་བ་ཚེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལྷེའི་དབང་པོའི་གཟུང་བའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ།

རོ་བྱུང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རང་གི་རོ་བོ་
གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། མཚན་ཉིད་ནི། ལྷེའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
རྒྱུར་བའོ། །དབང་པོའི་གཟུང་¹ དོན་དུ་བཤམ་པ་ནི། འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་མ་
² ཚང་བས་བཏགས་མིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་(དབྱེ་བ)པ་ནི།

ཙམ་བ། དེ་ཡང་ཁ་བ་དང། རྒྱུར་བ་དང། ཚ་བ་དང། བསྐྱབ་དང། ལན་ཚུ་དང། མངར་
བ་དང། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང། དེ་³ གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་
དང། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང། རྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང། རྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །

དེ་ཡང་ཁ་བ་ཞེས་ཏེ། རོ་ལ་བཏུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་གི་རོ་བོའི་སྐོ་ནས་
དུག །ལན་གཞོན་གྱི་སྐོ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་⁴ སོགས་གསུམ་དང། ཉེན་གྱི་སྐོ་ནས་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དུག་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཉིག་

1 <<ལྷོ>><<ཞོལ>> གཟུགས།
2 དགག་ཚིག་འདི་སྐྱག་གས་སྟུང།
3 <<མེ>><<རྒྱར>> -
4 <<ལྷོ>><<ཞོལ>> འོངས་པ།

ཉའི་རོ་དང་། ལྷ་རུ་རའི་རོ་དང་། མ་བ་གསུམ་གྱི་རོ་དང་། ཨ་རུ་རའི་རོ་དང་། ལན་
མ་འི་རོ་དང་། འུ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཕན་གཞོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བསྟན་པ་གོ་བར་ཟད་
དོ། །ཐ་མ་གསུམ་ཡང་རྟོགས་པར་སྐྱ་བས་མ་བྱིས་སོ། །

ལྷ་པ་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་གོ། །དང་
པོ་ནི།

ཙ་པ། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེན།

འབྲུང་བའི་རེག་བྱ་བཤད་ཟིན་པས་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་འབྲུང་འབྲུང་གི་
རེག་བྱ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་¹གཟུང་བའི་དོན་
གང་ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་ཞེས་ཏེ། འབྲུང་འབྲུང་གི་རེག་བྱ་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རང་གི་རོ་པོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དབང་པོ་ལ་བཤད་པ་
ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ལུས་¹ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གང་ཞིག །སྐྱ་བ་
སོགས་བཞིའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་(དབྱེ)ནི།

ཙ་པ། འཇམ་པ་ཉིད་དང་། ལྷུ་བ་ཉིད་དང་། ཡང་བ་ཉིད་དང་། ལྷུ་བ་ཉིད་དང་། མཉེན་
པ་ཉིད་དང་། ལྟོད་པ་ཉིད་དང་། ལྟོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གང་བ་དང་། བགྲེས་པ་

1 <<ལྷར>> ཤོད།
1 <<སྐོ>><<ལོས>> འབྲུ།

དང་། རྫོམ་པ་དང་། ཚིམ་པ་དང་། ཉམ་ཡོད་པ་དང་། ཉམ་ཚུང་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་
དང་། གཡལ་བ་དང་། འགྲེད་པ་དང་། འ་བ་དང་། ག་བ་དང་། འཚི་བ་དང་། འལ་བ་
དང་། འལ་སོས་^༡ པ་དང་། སྤངས་ཆེ^༢ བའོ། །

འབྱུང་འབྱུང་གི་རེག་བྱ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དྲངས་མ་དང་དྲངས་མ་མ་ཡིན་
པའི་གནས་སྐབས། དབང་པོ་དང་སྤྲད་བཟོད་པ་དང་སྤྲད་བཟོད་དཀའ་བ་འཇམ་རྩལ་
དང་། འདེགས་སྤོ་བ་དང་དཀའ་བའི་སྐོན་ས་ཡང་ལྷི་དང་། སྲིན་བལ་ལྟར་ཞེས་ཞེས་
པོར་སྤང་བ་མཉེན་བ་ཉིད་དང་། འདུས་འབྲེགས་དང་འདུས་འབྲེགས་མ་ཡིན་པའི་
གནས་སྐབས་བཙུར་བ་ན་སྤོ་བ་མ་ཡིན་པའི་བལ་གི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་དང་བཙུར་བ་ལྷུ་
བར་མི་འབྱུང་བ་ལྷགས་གི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་སྣོད་བ་ཉིད་དང་། སྣོད་པ་མ་ཡིན་བ་ཉིད་
དང་། ^༣ རྩོ་བ་འདོད་པ་སྤྲེ་བའི་རེག་བྱའི་བྱུང་པར་གྲང་བ་དང་། ཟས་དང་བརྟུང་བ་དོན་
གཉེར་སྤྲེད་པའི་རྒྱུད་ཁམས་དང་མེད་ཁམས་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་བཤེས་
སྐོམ་དང་། འགྲངས་པར་ཐོས་ཤིང་རོམས་པར་འབྱུངས་པ་ན་དེས་ཚིམ་པའི་རེག་བྱ་
ཚིམ་པ་དང་། ཁམས་མ་སྣོམས་པའི་གནས་སྐབས་གིས་ཚིམ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

ལུས་གི་སྣོབས་རྒྱས་ཤིང་ཚོན་པའི་གནས་སྐབས་གི་རེག་བྱ་དང་ལུས་རིང་
པའི་གནས་སྐབས་གི་རེག་བྱ་ཉམ་ཡོད་པ་དང་ཉམ་ཚུང་བ་དང་། བསྐྱུ་བ་ལྟར་ན་ཉེས་
བར་ཐོས་པས་འབྲེགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། འདིག་ཉེན་གི་གྲགས་པ་ལྟར་
ན། གནད་^༤ དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་རེ་ཤིག་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་འགགས་པའི་

༡ <<མི>><<སྤྲད>> བསོས།
༢ <<མི>><<སྤྲད>> བཟང།
༣ <<སྣོ>><<ལོས>> -
༤ <<སྣོ>> བསྐྱུད།

གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱལ་བ་དང་བརྒྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་ལ་བརྒྱལ་
བ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཐུག་ལ་གཞོན་པས་མི་བཟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་གཡའ་བ་
དང་། རྩ་དང་ས་འདུས་བ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་བྱའི་བྱུང་བར་འབྲེན་^༡ བ་དང་། ཅད་
གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་། ཅ་ཚོད་གཏུགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་། གནད་གཞོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་ན་བ་དང་ཚ་བ་
དང་འཆི་བ་དང་། བྱ་བ་ལ་རྩལ་གྲགས་^༢ བས་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་
རེག་བྱ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་བརྟམས་པའི་རེག་བྱ་ངལ་བ་དང་ངལ་བསོས་བ་
དང་། ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་མདངས་བཟང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་
སྤངས་ཆེ་བའོ། །^༣ མདོར་ན་འབྲུང་འབྲུང་གི་རེག་བྱ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། རེག་བྱ་
འཇམ་བ་ནས་སྤངས་ཆེ་བའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བའོ། །

གསུམ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་
དང་། ལན་ལོ། །དང་ཕོ་ཞི།

ཅ་བ་ ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན།

ཚོས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ལ་གཉིས། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་
བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་ཕོ་ཞི།

ཅ་བ་ དེ་^༤ ཉི་རྣམས་པ་ལྟར་བལྟ་སྟེ།

དེ་ཉི་ཞེས་ཉེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྟ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་བ་ལས་

༡ <<ཟླ>> འབྲེན།
༢ ཚོལ་རྒྱགས་ཞེས་མིན་ནས་སྤྲུལ།
༣ <<སྐོ>><<ཞོལ>> བའི།
༤ <<ཤེ>><<སྤང>> དེའི།

གྲུང་བ་སོགས་ལྷ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་ (གསལ་བའི་དབྱེ་བ་) ལོ།

ཇ་བ། བསྐྱུས་བ་ལས་གྲུང་བ་དང་། མངོན་བར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་བར་
སྐངས་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཀྱུན་བརྒྱུས་བ་དང་། དབང་འབྱོར་བའོ། །

རིགས་པའི་གཟུགས་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཚ་དང་ཚར་སྲེ་བས་ཡིད་ཤེས་
ཉི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་སྤར་བ་སྤང་བའོ། བསྐྱུས་བ་ལས་གྲུང་བ་ཞེས་བུའོ། །འབྱུང་བ་ཡོད་
ན་གཟུགས་སུ་གདགས་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་རྒྱལ་སྤར་བ་ཏུ་གདགས་བ་འབྱུང་
བས། རྒྱལ་སྤོན་གྱི་ཐ་སྲུང་འདི་ནི་མཐར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་འབྱུང་
འབྱུང་ཞེས་བུའོ། །ཁ་དོག་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས་པན་གདགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་ལོ། །

མངོན་བར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་བར་སྐངས་བ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་
ལ་ཡང་། འབྱུང་འབྱུང་དུ་འཛོག་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བུའོ། །མངོན་བར་
སྐབས་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་^༡ བར་གྱི་སྤང་བ་སྐྱུ་སེང་སེང་ལྟ་བུར་སྤང་བ་སོགས་
སོ། །^༢ ཡང་དག་བར་སྐངས་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྤོམ་པའི་བསྐྱུས་བ་
དང་། སྤོམ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བར་མས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་ཞེས་སྤོང་^༤ བ་སྟེ། རང་ཀྱུན་ནས་སློང་བའི་ཀྱུན་སློང་གཞན་གྱི་སློ་ཡུལ་དུ་
རིག་པར་མི་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བུ། བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་

༡ <<སྤོ>><<ཞོལ>> ཚེས།
༢ <<ཞོལ>> + ལ།
༣ <<སྤོ>><<ཞོལ>> -
༤ <<སྤོ>><<སྤོ>> བསྐྱུད།

གཟུགས་ཅན་རྗེས་སྐྱབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཟུགས་ཅན་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་འདོད་པ་ནི། །ལྷ་ཀྱི་སྐྱེས་པོའི་ལུགས་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཁས་སྐྱབས་པར་བྱའོ། །སོ་བར་གྱི་སློམ་པ་ལྟ་བུ་ནི། རང་རྒྱ་
འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
སློམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་སློམ་པ་ནི་འོག་ནས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཀྱབ་བརྟགས་པ་ནི། མི་སྐྱུག་པ་སློམ་པའི་ཡིད་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཀའ་
རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སོ། །

དབང་འབྱོར་བ་ནི། ཟད་པར་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལྷུལ་དུ་གསལ་
བར་སྣང་བའི་ས་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་⁹གཟུགས་བརྟན་ཏེ། འབྲུལ་བ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་
ལ་གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྣང་བ་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་
ཀྱང་། འབྱུང་བ་དམིགས་ལྷུལ་བྱས་པ་ལས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་
འབྱུང་ཞེས་བཏགས་སོ། །

ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྡར་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཐོགས་
བཅས་ལ་ཞིག་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ལ་ཞིག་བ་དང་། གཟུགས་སྐྱ་བཏགས་པ་སྐྱབས་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་སྐྱུག་པ་སློམ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྣང་བའི་
གཟུགས་གཉིས་རྣམས་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚོར་བའི་སྤང་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་

9 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> སའི།

པོ་ནི།

ཇ་བ། ཚོར་བའི་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན།

ཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང། རྟེན་གྱི་སློབས་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་དང། སྤང་གཉེན་གྱི་སློབས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱེ་བ་དང། གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་རྒྱག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། ཚོར་བའི་ཚོགས་རྒྱག་སྟེ།

ཚོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་རྟེན་གྱི་སློབས་རྒྱག་ཏུ་འདུས་ཏེ། མིག་གིས་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་རྣམས་ཚོར་བའི་ཚོར་ཕྱང་སོགས་རྒྱག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་རྒྱག་ཏུ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། གནས་རྒྱས་པའི་སློབས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང། དེ་ཉིད་ལྷན་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་སློབས་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱེ་བ་དང། སྤང་གཉེན་གྱི་སློབས་བརྒྱག་ཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་རྣམས་ཚོར་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་རྒྱང་། ¹ ལྷག་བསྐྱེས་ཡང་རྒྱང་། ལྷག་བསྐྱེས་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་རྒྱང་བ་དང། རྣ་བ་དང། ལྷ་དང། ལྷེ་དང། ལྷས་དང། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་རྣམས་ཚོར་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་རྒྱང་། ལྷག་བསྐྱེས་ཡང་རྒྱང་། ལྷག་བསྐྱེས་ ² ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་རྒྱང་སྟེ།

1 <<སློབས་>><<ཞེས་>> -
2 <<རྣམས་>> རྟེ།
3 <<པོ་>><<རྣམས་>> + བ།
4 <<ས་>><<སྟེ་>><<ཚོ་>> + བ།

མིག་གི་ཞེས་པ་ནས། རྒྱང་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་དོ། །གནས་ཀླུས་^༡ པའི་སྐོ་ནས་
ཚོར་བ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་རྒྱུ་ མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གསུམ་ནས་ཡིད་ལ་
བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གསུམ་^༢ གྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདུས་པ་ནི། དུལ་
དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཚོར་བ་
ཞེས་སོ། །རྒྱང་སྟེ་མ་གསུམ་ནི། མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བར་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ལུས་སེམས་གྱི་རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་བརྟེན་པ་) ཉི།

ཙ་བ། བདེ་བ་ལུས་གྱི་ཡང་རྒྱུ། ལྷག་བསྐྱེད་ལུས་གྱི་ཡང་རྒྱུ། ལྷག་བསྐྱེད་ཡང་མ་
ཡིན་པ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལུས་གྱི་ཡང་རྒྱུ། བདེ་བ་སེམས་གྱི་ཡང་རྒྱུ། ལྷག་
བསྐྱེད་སེམས་གྱི་ཡང་རྒྱུ། ལྷག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སེམས་གྱི་
ཡང་རྒྱུ།

བདེ་བ་ལུས་གྱི་ཞེས་པ་ནས། སེམས་གྱི་ཡང་རྒྱང་ཞེས་པའི་བར་ཉེ། རྟེན་གྱི་
སྐོ་ནས་ཚོར་བ་རྒྱག་ཏུ་ཡང་འདུས་པའི་སྲིད། ལུས་ཚོར་གསུམ། སེམས་ཚོར་གསུམ་
ཏུ་ཡང་འདུས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ལྷང་གཉེན་གྱི་སྐོ་ནས་བརྟེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་) ཉི།

ཙ་བ། བདེ་བ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཡང་རྒྱུ། ལྷག་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཡང་མ་
ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་^༣ པ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཡང་རྒྱུ། བདེ་བ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་

༡ <<ལྷ>><<སྐྱ>> + བར་བཤད།
༢ <<སྐོ>><<ཞེས>> -
༣ <<ས>> ཟེན།

ཡང་རྒྱུད། སྤྱག་བསྐྱེད་ དང། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བ་ཟུང་
ཟེང་མེད་བ་ཡང་རྒྱུད། བདེ་བ་ཞེན་བ་ བརྟེན་¹ བ་ཡང་རྒྱུད། སྤྱག་བསྐྱེད་དང། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བ་ཞེན་བ་བརྟེན་² བ་ཡང་རྒྱུད། བདེ་བ་མངོན་
བར་འབྱུང་བ་རྟེན་བ་ཡང་རྒྱུད། སྤྱག་བསྐྱེད་དང། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་བ་མངོན་བར་འབྱུང་བ་རྟེན་བ་ཡང་རྒྱུད་བཤོ། །

བདེ་བ་ཟུང་ཟེང་དང་བཅས་བ་ཞེས་བ་ནས། མངོན་བར་འབྱུང་བ་³ བརྟེན་བ་
ཡང་རྒྱུད་ཞེས་བའི་བར་ཉེ། ཚོར་བ་དེ་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་སློན་ནས་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་གྲེང་
རྒྱུད་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་བའི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་བའི་ཚོར་
བ་དུག །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་བའི་ཚོར་བ་
དུག་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཉེན་གྱི་དོན་ནི་འཆད་བར་འབྱུང་།⁴

གཉིས་བ་(རྟེན་གྱི་སློན་ནས་བསྐྱེད་ཉེ་བསྐྱེད་བ་)ལ་གཉིས། ལུས་ཚོར་དང། སེམས་གྱི་
ཚོར་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལུས་གྱི་གང་ཞེན།

ལུས་གྱི་ཚོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་བཤོ། །གཉིས་བ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་བཤོ། །

རྣམ་བར་ཞེས་ཉེ། མིག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། ལུས་གྱི་ཚོར་བ་

1 <<ཙོ>> + བ།
2 <<ས>><<ལྟེ>><<ཙོ>> རྟེན།
3 <<ས>><<ལྟེ>><<ཙོ>> རྟེན།
4 <<སློ>><<ཞོས>> བཤོ།
5 <<ཞོས>><<སློ>><<ལྟེ>> + ཙོ།

ཞེས་བྲམ་སྟེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་
སྲིད།

གཉིས་པ་(སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་)ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། སེམས་ཀྱི་གང་ཞེ་ན།

སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཚ་བ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །

ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་
ཅན། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྲམ་སྟེ། བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་
འཁོར་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྣམ་སྲིན་དངོས་བརྟགས་^༡ ཅི་རིགས་པ་འདིས་སྲོང་བར་བྱེད་པའི་
སྲོང་བྱེད་བྱེད་^༢ པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་རིག་^༣ པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཟུགས་པ་(སྐད་གཉེན་གྱི་རྫོན་ས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྲང་
གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྲས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྲང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྲས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྲང་བྲ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་
དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཚ་བ། ལུས་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །

༡ <<ལྷ་>><<རྒྱ་>> བརྟགས།
༢ <<ལྷ་>><<རྒྱ་>> -
༣ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>> རིགས།
༤ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>> རོན།

ལྷན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཚོར་བ་ཚོས་
ཅན། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་མི་འདོད་
པའི་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གཉེན་པོ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཟང་ཟིང་མེད་པ་གང་ཞེན།

ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། དེའི་སྲིད་པ་དང་མི་ལྷན་པའོ། །

དེའི་ཞེས་ཉེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་
གང་ཞིག་⁹ །བདག་འདྲིན་གྱི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་
པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཞེན་པ་རྟེན་པ་གང་ཞེན།

ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཉེ། གཟུགས་སྐྱུག་པ་སོགས་ལ་ལྷུག་པར་ཆགས་པ་དང་

9 <<མོ>><<ཞེས>> ཞེན།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། རན་འགྲོའི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་སོགས་སྐྱེད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞུགས་སྤྱུག་པ་སོགས་སྐྱེས་བུ་འདོད་པ་ཅན་གྱིས་འདོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་ན་འདོད་པ་དངོས་སུ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལྡན་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཚོས་མཚུངས་པས་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གཉེན་སོ་)ལ་གཉིས། དེ་བ་དང་ལན་གྱོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པ་གང་ཞེན།

མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན་)

ནི།

ཆ་བ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །

དེ་དང་མི་ལྡན་པའོ¹ ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་
པའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་
པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་གང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྗེས་མ་ཐུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཚོར་བའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེད་པ་
འདྲེན་པར་བྱེད་པས་དང་པོར་འདྲིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བསྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་
བྱུང་བའི་སྐྱེད་པ་སྐྱོང་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གོ། །

1 <<མོ>><<ཞེས་>> པའི།

གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་
དང། ལའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་བཤད་ཞེན།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང། དམིགས་
པའི་སྐོ་ནས་བྱེ་བ་རྒྱག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་
དང། བརྟམ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱག་སྟེ།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྒྱག་ཏུ་དེས་ཏེ། འཆད་འགྲུང་རྒྱག་
ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བརྟམ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ)ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང། དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་དེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང། རྟེན་དང། ལྷ་དང། ལྷ་
དང། ལྷ་དང། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་དེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ།

མིག་གི་ཞེས་པ་ནས་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་དོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཚོས་ཅན། རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་དེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
འདུ་ཤེས་སོགས་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་སྐོས་པ་
ནི་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་པ་འདུས་པ་འདུ་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏོ། །

༡ <<སྐོ>><<ཞེས>> པའི།

གཉིས་པ་(དམིགས་པའི་སྐོན་པ་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། གང་གིས་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ཡང་ ཡང་དག་པར་ཤེས་ཤིང་། མཚན་མ་
མེད་པ་དང་། རྒྱུ་ཏུ་དང་། རྒྱ་ཚེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་
དོ་སྣུམ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་། རྒྱུ་ཏུ་དང་། རྒྱ་ཚེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། ཅི་
ཡང་མེད་དོ་སྣུམ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དམིགས་པའི་སྐོན་པ་ལྟེ་བ་རྒྱག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་རྒྱག་གི་དང་པོ་མཚན་མ་
དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

མཚན་མ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཅ་བ། བ་སྣང་ལ་མི་མཁས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སྣོམས་པར་
འཇགས་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་སོ་ལ་སྣོམས་པར་འཇགས་པའི་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་
གང་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །

བ་སྣང་ལ་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གསུམ་ཡོད་
དེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མཁས་པའི་འདུ་ཤེས། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་
ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། དམིགས་རྣམས་¹ གསལ་བའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 <<མེ>><<སྣང>> -

1 རྣམ་ཞེས་མིན་ནས་སྣུམ།

གཉེས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉེས། ཟི་བ་དང་། ལན་
ལོ། །དང་ལོ་ལོ།

ཙ་བ། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

མཚན་མ་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉེས་པ་(ལན)ལོ།

ཙ་བ། འདུ་ཤེས་གང་མ་གཏོགས་པའོ། །

འདུ་ཤེས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྡ་མ་
གསུམ་ལས་ལོག་པ་སྐྱོ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་བརྟེན་ལ་མ་གུང་པའི་
བྱིས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དམིགས་
རྣམ་གསལ་བའི་མཚན་མ་མེད་པའི་སྲིད་ཅེ་ལ་སྐྱོ་མས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱུང་དུའི་འདུ་ཤེས་ལ་¹གཉེས། ཟི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་ལོ་ལོ།

ཙ་བ། རྒྱུང་དུའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

རྒྱུང་དུའི་ཞེས་སོ། །གཉེས་པ་(ལན)ལོ།

ཙ་བ། གང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་མ་སྐྱོང་བའི་
འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་མ་མམ་པའི་བརྒྱུད་¹གྱི་འདུ་ཤེས་ལོ། རྒྱུང་དུའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བུ་
སྐྱེ། ཁམས་གོང་མ་ལས་ཆེ་བུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་མང་ལ་འབྱོར་བ་དམན་ཞིང་སྐྱོད་

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> -
1 རྒྱུད་ཅེས་མིན་ནམ་སྐྱེས།

ཀྱང་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ན། འདོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་
ཤེས་ལ་རྒྱུ་དུའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་ཚེན་པོའི་འདུ་ཤེས་ལ། ཇི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་ཚེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་ཚེན་པོར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཅ་བ། གང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། རྒྱ་ཚེན་པོར་
གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་འདོད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཉུང་ཞིང་
ཡོན་ཏན་ཆེས་རྒྱ་ཚེ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྲིད། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ལ་ཡང་རྒྱུ་དུ་རུང་ངོ། །

ལྔ་པ་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན།

ཚད་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཅ་བ། གང་གིས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་
མཆེད་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་བ་དང་། དེ་ལྟར་སེམས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་
ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། དམིགས་

བ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལེ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མེད་པ་ལེ་འདུ་ཤེས་ཞེས་
བྱའོ། །དམིགས་པ་སྤྱིར་འགྲོ་བར་མ་སྐྱེན་པ་དང་། མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་པའི་འདྲིན་
སྤངས་མ་སྐྱེན་པས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་སོ། །

རྒྱག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཙ་བ། གང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཅམ་དུ་ཡང་གཟུང་
དུ་མེད་པས་བརྒྱུད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྣམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་
འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྒྱུད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྣམ་
པ་དང་། དེ་སྤྱིར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བཞི་བ་འདུ་བྱེད་⁹ གི་སྤྱང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་
པོ་ནི།

ཙ་བ། འདུ་བྱེད་གི་སྤྱང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེན།

འདུ་བྱེད་གི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤམ་དོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མཚན་གཞིའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་དང་། མཚན་གཞི་མ་ལུས་པར་བསྐྱུས་ཏེ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཛོས་དང་། གཙོ་བོར་བསྐྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

9 <<མོ>><<སྐྱ>><<ཞེས>> ཤེས།

ཇ་བ། སེམས་བའི་ཚོགས་བྱུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བ་
དང། རྣ་བ་དང། རྣ་དང། ལྷེ་དང། ལྷས་དང། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་བ་ལས་བྱུང་བའི་
སེམས་བ་སྟེ།

སེམས་བའི་ཚོགས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཀྱི་ལས་མངོན་བར་འདུ་
བྱེད་བའི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་ཚོས་ཅན། བྱུག་ཏུ་དབྱེད་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རེག་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བ་སོགས་བྱུག་ཡོད་བའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(གཙོ་མོར་བསྐྱབ་བ་)ལ་གཉིས། སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྲོན་ཏུ་
འགོ་བའི་ཚུལ་དང། ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྲོན་ཏུ་འགོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། གང་གིས་དགེ་བའི་སྲིད་ཡང་སེམས་བར་བྱེད། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བའི་སྲིད་
ཡང་སེམས་བར་བྱེད།

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལུལ་ལ་འཇུག་བ་ལ་སེམས་བ་ལ་
⁹གཙོ་མོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དད་སོགས་དགེ་བ་དང། ཚགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་
ལུལ་ལ་འཇུག་བ་ན། སེམས་བས་མངོན་བར་འདུས་བྱས་བའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བ་ཡིན་བའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྲོན་ཏུ་འགོ་བའི་ཚུལ་)ནི།

ཇ་བ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ཡང་སེམས་བར་བྱེད་བ་སྟེ།

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལྡན་བ་མ་ཡིན་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་སེམས་བས་
མངོན་བར་འདུས་བྱས་བ་ལ་རག་ལས་ཏེ། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་

9 <<ཚོ>><<ཞེས>> དཔལ།

གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་
ཡང་། སེམས་པས་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དེ་ལྷར་ཐོབ་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(མཚན་གཞི་མ་ལུས་པར་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་)འོ།

ཙ་མ། དེ་ལྷར་ན་སེམས་པ་འདི་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་། སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། སེམས་པ་
དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་ལྷན་གྱི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་
དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་དང་། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འི་བ་
དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ལོ།

ཙ་མ། དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན།

དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན་)འོ།

ཙ་མ། སེམས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། རོས་པ་
དང་། དམ་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། དད་པ་དང་། རོ་ཚ་ཤེས་པ་
དང་། རླེལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཚགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་སྤྲུག་མེད་པ་
དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཤེན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་

དང། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་དང། འདོད་ཆགས་དང། ཁོང་ཁོ་བ་དང། ང་རྒྱལ་དང། མ་
རིག་པ་དང། ཐེ་ཚོམ་དང། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་
དང། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་དང། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཇིག་
པ་དང། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང། ཁོ་བ་དང། ཁོན་ཏུ་འཇིག་པ་དང། འཆབ་པ་དང། འཆིག་
པ་དང། ཐག་དོག་དང། སེར་སྣ་དང། སྦྱ་དང། གཡོ་དང། རྒྱགས་པ་དང། རྣམ་པར་
འཆེ་བ་དང། རོ་ཚ་མེད་པ་དང། ཁྲེལ་མེད་པ་དང། རྒྱགས་པ་དང། རྒྱོད་པ་དང། མ་
དད་པ་དང། ལེ་ལོ་དང། བག་མེད་པ་དང། བཟེད་ངས་ བ་དང། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་
པ་དང། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང། གཉིད་དང། འགྲོད་པ་དང། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་
པ་ལོ། །

སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང། འདུ་ཤེས་དང། སེམས་པ་
སོགས་ཀུན་ནས་འགྲོ་བ་ལྷ། འདུན་པ་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྷ། དད་པ་སོགས་
དགོ་བ་བརྒྱ་གཅིག །འདོད་ཆགས་སོགས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏུ་ག །ཁོ་བ་སོགས་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་ཉེ་ལྷ། གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱུར་བཞི་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྦྱིར་སེམས་ཀི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བའི་སེམས་གསུམ་དང། འདོད་
པའི་མི་དགོ་བ་དང། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ། ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
དང། ཟབ་མེད་གཉིས་ཉེ་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་
དོ། །

དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་སོ་གང་རུང་ཞིག་འཁོར་དུ་མ་ཚང་ན། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྦྱོད་

༡ <<ས>> རེས།

མི་རྫོགས་པས། སེམས་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་སེམས་པས་མདོན་པར་མ་སྐྱབས་¹ །ཤིང། མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་པ་མེད་ན་
 དུལ་ལ་སློབས་པ་མེད་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོད་པ་
² མི་འཐད་པས། དེ་གཉིས་སེམས་³ ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་
 མེད་ན། མྱོང་བ་མེད་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་དུལ་གྱི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་
 འཛིན་པ་མེད་ཅིང། དེ་གཉིས་མེད་ན། རྣམ་ཤེས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཀུན་ཏུ་
 འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །རེག་པ་མེད་ན། རྟེན་མེད་པས། ཚོར་བ་དང། འདུ་ཤེས་དང། སེམས་
 པ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

འདུན་པ་སོགས་ལྟ་ནི། དུལ་བྱེ་བྲག་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པས་དུལ་སོ་སོར་
 དེས་པ་དང། དད་པ་སོགས་བཏུ་གཅིག་ནི། མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་སོ་དང། མ་
 ཚགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་བའོ། །

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་ལ། སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྷག་པར་མཁས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ལྟ་བུ་ཕྱི་ནས་བཏུར་བསྟན་ཏོ། །

ཁོ་བ་སོགས་ཉི་ཤུ་ནི། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པ་
 དང། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོབས་ཆེན་འཕེལ་

1 <<ལྷ་>><<སྐྱ>> བསྐྱབས།
 2 <<མྱོ>><<ཞོལ>> གཏོད་བ།
 3 <<མྱོ>><<ཞོལ>> + ཅན།

ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་ཉེ་བས་¹ ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི། ཀུན་སྒོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགོ་
མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་སྲིད་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །

སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་བརྟན་གྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་འདི་དག་གནས་
དང་། དམིགས་པ་དང་། དུས་དང་། རྣམ་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་བལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་རྣམས་པ་མཚུངས་
པས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་ལྟ་
བུ། གཟུགས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་ཞིང་དེ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་གཙོ་བོའི་མཚན་ཉིད་
རྒྱུགས་པའི་དོན་གྱི་གཟུགས་རྣམས་² འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་ཁས་སྐྱེངས་ན། ཉེས་པ་
དུ་མར་འགྱུར་བའི་སྲིད། གཞན་རྣམས་ལོ་བར་སྦྲེལ།

རྣམ་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་
ཡང་གཅིག་ཁོན་བྱུང་གི། །རིགས་མཐུན་གཉེས་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཉོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་དུག །ཀུན་འགྲོ་བཤད་པ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་
ངེས་པ་ལྟ་བཤད་པ་དང་། དགོ་བ་བརྟུ་གཅིག་བཤད་པ་དང་། ཚ་བའི་ཉོན་མོངས་དུག་
བཤད་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཉེ་ལུ་བཤད་པ་དང་། གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་
བའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། སེམས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པའོ། །ཚོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་ནི་སྲུང་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་སོ་ལ། དྲི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི།

1 <<སྒོ>><<ཞེས>> -

2 <<ལྟ>><<སྐྱ>> གཟུང་རྣམས།

ཙ་བ། སེམས་པ་གང་ཞེན།

སེམས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་
པོ་ནི།

ཙ་བ། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ།

སེམས་ཞེས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་
པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་རིག་བཤོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་རྩོ་ཁབ་ལེན་ལ་ཀུན་སྐོར་
མེད་ཀྱང་རེག་^༡ པ་ཅམ་གྱིས་ལྷགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་འདི་ཡང་ཡོད་ཅམ་གྱིས་
སེམས་སྐྱོན་ཡོན་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཀུན་རྟུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །རི་
སྐད་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་གཞན་རྟུ་མི་གནས་ཤིང་། །བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ནི། །བྱེད་
དང་ལྟར་^༢ བཅས་སྣང་བྱེད་པ། །སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས། །ཞེས་བྱེད་བཤད་^༣ རྟུ་
བྱངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་སྐོས་པས་ཚོག་མོད། ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཞེས་སྐོས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། ཁ་ཅིག་རྣུང་གི་ཁམས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་
ལས་ཁྱད་པར་རྟུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྐོས་པར་འདོད་ལ། སྐོབ་དཔོན་སྐོ་བརྟན་སེམས་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ཅམ་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་རྟུ་བྱ་བའི་
སྤྱིར། དེ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དོན་གཅིག་ཀྱང་། མཁས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེ་
བག་རྟུ་བྱེན་སྐོས་སོ། །གཉིས་པ་(བྱེད་ལས་)ནི།

༡ <<མོ་>><<ཞེས་>> རིག
༢ <<མ་>><<སྐྱོ་>> ལྟར
༣ <<མ་>> ཞེས་བྱེད། <<རྣུ་>> བྱེ་བཤད།

རྩ་བ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་
བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། གང་འཇུག་པ་དང་། རི་ལྟར་
འཇུག་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་(ཡིད་ལ་བྱེད་པ་)ལ། རི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེན།

ཡིད་ལ་¹ ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་
པོ་ནི།

རྩ་བ། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ།

སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་གཏོད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་² པའོ། །སེམས་པ་དང་ཡིད་བྱེད་³ གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་
བར་ནི་སེམས་པས་སེམས་སྦྱིར་ལུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པ་ཡིན་ལོ། །བསམ་གཏན་གྱི་
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གཏོད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

རྩ་བ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དམིགས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་

1 <<མཉོ<<ཞོལ>> + ལ།
2 <<མཉོ<<ཞོལ>> རིགས།
3 <<མཉོ<<ཞོལ>> -

བའོ། །གསུམ་པ་(རེག་པ་)ལ། སྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། རེག་པ་གང་ཞེན།

རེག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོའི་འགྲུར་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ།

གསུམ་ཞེས་ཏེ། དུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོ་འགྲུར་བ་
དང་འདྲ་བའི་^༡ བདེ་སོགས་ལྷོང་གྲུར་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་བའི་དུལ་གཅོད་པས་རབ་ཏུ་
སྟེ་བའི་རིག་^༢ བའོ། །དབང་པོའི་འགྲུར་བ་ནི། དབང་པོ་དུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་
དང་མཉམ་པས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་འགྲུར་བ་ལྟར། རེག་^༣ པ་ཡང་དུལ་
ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་བཅད་པས་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱར་འགྲུར་བས་ན། དབང་པོའི་
འགྲུར་བ་དང་འདྲ་བས་དབང་པོའི་འགྲུར་བ་ཞེས་བྲམོ། །གཉིས་པ་(བྱེད་ལས་)ནི།

ཙ་བ། ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །དུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་བཅད་པས་ནད་དུ་ཕན་གཞོན་
ཉམས་སུ་ལྷོང་བར་འགྲུར་བའོ། །རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དུས་
མཉམ་དུ་འགྲུར་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་འགྲུར་བའི་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་
སྟེ་མ་སྟེ་བས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འདུན་པ་ལ། སྲི་བ་དང་
ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<ལྷོ>><<ཞོལ>> མིང།
༢ <<ལྷོ>><<ཞོལ>> རིགས།
༣ <<ལྷོ>><<ཞོལ>> དེདག
༤ <<ལྷོ>> ལྟས།

ཙམ་བ། འདུན་པ་གང་ཞེ་ན།

འདུན་པ་ཞེས་ཏེ། གཉེས་པ་(ལན་)ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
ནི།

ཙམ་བ། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ། དེ་དང་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ཉིད་དེ།

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དོན་དུ་གཉེར་
བས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་རིག་པའོ། །དབྱེ་ན་མཛད་པར་འདོད་པ་དང་། མི་འབྲལ་བར་འདོད་
པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པའོ། །མ་བསམས་པ་ལ་འདུན་པ་མེད་པས་ཡུལ་སོ་
སོར་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་བར་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དང་དེ་
ཞེས་རྫོགས་པའི་ཚིག་གསུངས་སོ། །གཉེས་པ་(བྱེད་ལས་)ནི།

ཙམ་བ། བཙུན་འགྲུས་ཚོས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

བཙུན་འགྲུས་ཞེས་ཏེ། འདུན་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་
ཏེ། བཙུན་འགྲུས་ཚོས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
སྦྲར་བར་བྱའོ། །

གཉེས་པ་མོས་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙམ་བ། མོས་པ་གང་ཞེ་ན།

མོས་པ་ཞེས་སོ། །གཉེས་པ་ལན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
ནི།

ཙམ་བ། དེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྩི་ལྟར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་འཇིག་པ་སྟེ།

དེས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཚད་མས་དེས་བེན་པའི་ཡུལ་ལ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི་
གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལོ་སྟེ་དུ་འཇིག་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་པ། མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཅན་ལོ། །

མི་འཕྲོགས་པ་ཞེས་ཏེ། མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པས་པ་རོལ་གྱི་ཚོལ་བས་རང་གི་བྱ་བ་མཐའ་ལས་སྦྱར་བར་མི་ལུས་པའི་སྲིད་རྒྱ། །

གསུམ་པ་འབྲུག་པ་ལ་བྱི་བ་ལོ།

ཙ་པ། འབྲུག་པ་གང་ཞེ་ན།

འབྲུག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ལོ།

ཙ་པ། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་སྟེ།

འདྲིས་པའི་ཞེས་ཏེ་སྲར་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་སྟེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ལོ།

ཙ་པ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ལོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ལོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པས་སྲར་འདྲིས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱ་ལོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྷུལ་དུ་བྱས་པའི་ལྷུལ་གང་ཡང་རུང་བའི་རྒྱན་ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོར་བཏགས་པས་སྦྲོན་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ། ཚོས་ཉིད་སྲར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་འབྲུག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལོ། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་མན་ཆད་དུ། ཚོས་ཉིད་ཅམ་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་སྲིད་རྒྱ། །གཞན་དུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་མ་ཚང་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ཉིད་འཇིག་ལ་བྱི་བ་ལོ།

ཙ་པ། ཉིད་འཇིག་གང་ཞེ་ན།

ཉིང་འཛིན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅེ་བ། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ།

བརྟགས་པའི་ཞེས་ཏེ། བརྟགས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་
དུ་འཛོགས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་
ནི།

ཅེ་བ། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཤེས་པའི་ཞེས་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས། རི་ལྟ་བུའམ། རི་སྤྲེང་
བ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །

ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅེ་བ། ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན།

ཤེས་རབ་ཅེས་ཏེ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅེ་བ། བརྟགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཚོས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ།

བརྟགས་པ་ཞེས་ཏེ། བརྟགས་བྱའི་དངོས་པོ་སྟོན་དང་ལྡན་པའམ། ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པ་སོགས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སྤྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅེ་བ། སོམ་ཉི་བརྗོགས་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

མཐའ་གཅིག་ཏུ་རིས་པར་བྱེད་པས་སོམ་ཉི་ལྟོགས་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

གསུམ་པ་དགོ་བ་བརྟུ་གཅིག་ལ་དོན་རྒྱལ་ཏུ་བསྟུ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པའི་དུས་སུ་
འབྱུང་བའི་དད་པ་དང་། སྤྲིག་པ་ལས་བརྗོགས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་

དང་། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་མ་^༡ ཆགས་པ་སོགས་བཞི་
དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བསྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ལིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་^༢ ཆགས་བྲལ་སྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་
འབྱུང་བ་བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྐྱེ་འདོགས་པའི་དུས་སུ་
འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དད་པ་གང་ཞེ་ན།

དད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
ནི།

ཆ་བ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། རུས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་
བ་དང་། དད་པ་དང་འདོད་པ་སྟེ།

ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ལས་འབྲས་སོགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་སྟུང་
དུ་ཡིད་ཆེས་བ་དང་དང་བ་དང་འདོད་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཞེས། །མ་དང་
པའི་དངོས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིག་པའོ། །དགེ་མི་དགའི་ལས་འབྲས་དང་། ལྷུག་
ཀུན་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་སྦྱ་བ་མེད་པར་ཡོད་པས་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་གནས་སྟུང་དུ་ཡིད་ཆེས་བ། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། དགོན་
མཚོག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་པས་སེམས་དང་པར་
བྱེད་པ་དང་བའི་དད་པ་དང་ལོར་བྱ་ཚུ་^༣ རྣམས་བྱེད་གྱིས་ཚུའི་རྣམས་པ་སེམས་པར་བྱེད་

༡ <<མོ་>><<ཞེས་>> -
༢ <<མ་>><<སྦྱ་>> གྱི་ས།
༣ <<ཞེས་>> -

བ་བཞིན་མོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སོགས་འབད་ན་ཐོབ་རྒྱས་པ་ལ་ཐོབ་
བར་བྱའོ་སྣམ་པ་འདོད་པའི་དད་པ་སྟེ་དད་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་(བྱེད་ལས་)^༡

ཆ་བ། འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་མོ། །

འདུན་པའི་ཞེས་ཏེ། དད་པས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཐྲིག་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་དོ་ཚ་ཞེས་ཡོད་)ལ་གཉིས། དོ་ཚ་ཤེས་
བ་དང་། ཞེས་ཡོད་པའོ། །དང་སོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། དོ་ཚ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

དོ་ཚ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བདག་ཉིད་ལ་^༡ །ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་འདྲེས་པ་སྟེ།

བདག་ཉིད་ལ་ཞེས་ཏེ། དང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འདྲེས་
བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཉེས་པར་སྟོན་པ་ལེགས་པར་སྟོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་མོ། །

ཉེས་པར་ཞེས་ཏེ། ལྷོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྟོན་སྟོམ་པའི་ལས་ཅན་མོ། །གཉིས་པ་
ཞེས་ཡོད་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཞེས་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན།

ཞེས་ཡོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

༡ <<མ>><<སྟོ>> + ཉི།

༢ <<ས>><<སྟེ>><<ཚོ>> ལས།

ཆ་བ། གཞན་ལ་⁹ ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་འདྲེས་པ་སྟེ།

གཞན་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཞིག་གཞན་ནས་ཚོས་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས། ཉེས་
སྟོན་ལ་འདྲེས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། དེའི་ལས་ཅན་ཉིད་དོ། །

དེའི་ཞེས་ཏེ། ལྷ་མ་ལྟར་རྟོ། །

གསུམ་པ་(དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆགས་པ་སོགས་བཞི་)ལ་བཞི། མ་
ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྤྲུག་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དང་
པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། མ་ཆགས་པ་གང་ཞེ་ན།

མ་ཆགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་¹ ལ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་
གྱིས་མཚོན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། མིད་པ་དང་མིད་པའི་ལོ་བྱུད་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ།

མིད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། མིད་པའི་ལོ་བྱུད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་
དངོས་གྱི་གཉེན་སོ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་མ་ཆགས་ཤིང་། མི་ལེན་པའི་
རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཉེས་པར་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཉེས་པར་ཞེས་ཏེ། འོག་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་གོ་སྟོན་ལོ། །གཉིས་པ་(ཞེ་སྤང་མེད་
པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

9 <<ས>><<ལྟེ>><<ཚོ>> ལས།

1 <<སྟོ>><<ཞེས>> + ལ།

ཇ་བ། ཞེ་སྤང་མེད་པ་གང་ཞེ་ན།

ཞེ་སྤང་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚའ་ཉིད་ནི།

ཇ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་ཀྱི་ཚོས་
རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མཐར་སེམས་པ་¹མེད་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་སྤང་དངོས་
སྤྱ་འཛོམས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་མཐར་སེམས་
མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །གསུམ་པ་(གཉི་སྤྱག་མེད་པ་)ལ་ངེ་བ་ནི།

ཇ་བ། གཉི་སྤྱག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན།

གཉི་སྤྱག་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚའ་ཉིད་ནི།

ཇ་བ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་སམ། ལྷང་¹ལས་སམ། བསམ་པ་ལས་སམ། རྟོགས་པ་
ལས་ཤེས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། སྦྱིས་ཐོབ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྐྱོམས་
བྱུང་གང་རུང་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉི་སྤྱག་གི་གཉེན་སོ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བརྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་
དང་། བརྟེན་འགྲུས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་གཉིས་མཚུངས་པར་
སྦྱན་པ་མི་སྲིད་པས། འདིར་ནི་བརྟེན་འགྲུས་སམ། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་

1 <<མེ>><<སྤང>> -

1 <<མེ>><<སྤང>> ལུས།

ལུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟམ་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྲམོ།

བཞི་པ་(བཙུན་ལྟམ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། བཙུན་ལྟམ་གང་ཞེ་ན།

བཙུན་ལྟམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བའི་སྐོ་ནས་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཙ་བ། གོ་ཚད་དང་། སྐོར་བ་དང་། མི་འགོངས་¹ བ་དང་། མི་ལྡོག་བ་དང་། ཚོག་པར་མི་
འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྐོ་བ་སྟེ།

གོ་ཚད་དང་ཞེས་ཏེ། དགོ་བ་ལ་² སེམས་མངོན་པར་སྐོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་རིག་པའོ། །དང་པོར་བསམ་པའི་སྐོ་ནས་མངོན་པར་སྐོ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྐོར་
བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་སྐོ་བ་དང་། དགོ་བ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་མི་ལྷུང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། མི་འགོངས་³ བ་སྟེ། བདག་དམན་པར་བརླང་ནས་སེམས་ལྷུང་བ་མེད་པའི་
སྐོ་བའོ། །གཞན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་རྒྱུན་གྱི་⁴ མི་ལྡོག་པར་སེམས་སྐོ་བ་དང་། མ་
ཉམས་པ་མཐར་སྐྱེན་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགོ་བ་ཅུད་ཟད་ཅམ་གྱིས་
ཚོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྐོ་བའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། དགོ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བརྒྱབ་པའི་
ལས་ཅན་ནོ། །

དགོ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགོ་བ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་བ་དང་། ཐོབ་པ་མཐར་སྐྱེན་
པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

1 <<ས>><<ལྟེ>><<ན>> འགོད།
2 <<སྐོ>><<ཞེས>> -
3 <<སྐོ>><<ཞེས>> འགོ <<སྐོ>> འགོད།
4 <<སྐོ>><<སྐོ>> ལྱིས།

བཞི་པ་(འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བསྐྱོན་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་) ལ་རྩི་
བ་ནི།

ཙམ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཤིན་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙམ་བ། ལྷན་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་དང་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ།

ལྷན་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རྩི་ལྟར་འདོད་བ་བཞིན་དུ་
བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལག་རྗེས་འཛོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷན་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་རྒྱུན་གཙོད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ལྷན་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་ལྷན་ལས་སུ་མི་རུང་བ་བཀག་ནས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་སྐྱོད་བ་ལྟར། དགེ་བ་
ལ་བཀོལ་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་
དབང་གིས་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ལས་རུང་དུ་མ་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཀག་ནས་རྩི་ལྟར་འདོད་
འདོད་དུ་དགེ་བ་ལ་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། །ལྷན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་
སེམས་བྱུང་ལ་ལྷན་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། ལྷན་སེམས་དངོས་ནི་མ་
ཡིན་ལོ། །རྒྱུ་པར་གྲུ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་པར་ཕྱིན་ལམ་རིམ་གྱི་ཞི་
གནས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ་བ། སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་⁹ སེལ་བའི་ལས་ཅན་ལོ། །

སྐྱིབ་པ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་ལ་གནས་པའི་དབང་གིས་གནས་ངན་ལེན་ལས་

9 <<ལེ>><<སྐྱར>> + རྣམ་པར།

གནས་གྲུང་པ་ཐོབ་པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་བག་ཡོད་དང་བཏང་
སྒོམས་)ལ་གཉིས། བག་ཡོད་དང། བཏང་སྒོམས་སོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན།

བག་ཡོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། མ་ཆགས་པ་དང། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང། གཉི་སྤྲུག་མེད་པ་བཙུན་འགྲུས་དང་
བཅས་པ་ལ་གནས་ནས། གང་དགོ་བའི་ཚོས་རྣམས་བསྒོམ་པ་དང། ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལས་སེམས་སྤང་བ་སྟེ།

མ་ཆགས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་མེད་པ་བཙུན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་
བཏགས་པའི་བཏགས་ཚོས་གང་ཞེ་ག །དགོ་བའི་ཚོས་བསྒོམས་ཤིང། ཟག་བཅས་
ལས་སེམས་བསྤང་བས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པའོ། །དགོ་བའི་ཚོས་ནི་ཟག་བཅས་དང་
ཟག་མེད་དོ། །སེམས་བསྤང་བ་ནི། ཟག་པ་མངོན་གྲུང་སེལ་བ་དང། ས་བོན་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉམས་སྦྱང་བར་བྱེད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
བྱངས་འབྲེན་པའོ། །འཇུག་པའི་དམིགས་རྣམ་ལོག་པའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་གྱིས་
ཤེས་བར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤུན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་བར་བྱེད་པ་དང། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་⁹ པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

འཛིག་རྟེན་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྤུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་

9 <<ཤེ>><<སྤུང>> སྤྲུག

བྱེད་པ་དང་། རོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་(བཏང་སྟོམས་) ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། བཏང་སྟོམས་གང་ཞེན།

བཏང་སྟོམས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། མ་ཚགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་སྤྱལ་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་
བཅས་པ་ལ་གནས་ནས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་དང་མི་མཐུན་
པ། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ལྷན་གྱིས་
བྱུང་བར་གནས་པ་ཉིད་དེ།

མ་ཚགས་པ་དང་། ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་
ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚོས་གང་ཞེན། །བྱིང་རྒྱུ་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་ཚེན་པོས་
བསྐྱེམ་མི་དགོས་པར་སེམས་བྱིང་རྒྱུ་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
སེམས་བྱུང་ངོ་། །སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཚེ། བྱིང་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་
བྱུང་དུ་དོགས་ཀྱང་བསྐྱེམ་པ་དང་བཅས་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་མི་འབྱུང་བ་
སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་དང་། བྱིང་རྒྱུ་གྱི་གཉེན་པོ་བརྩོན་པའི་བསྐྱེམ་པ་མི་
དགོས་པར་དུ་སེམས་པ་རྣལ་^༡ དུ་འདུག་པ་ཉིད་དང་། ཐ་མར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་ཕྱིན་ཚད་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བར་ཐག་ཚད་པ་སེམས་
ལྷན་གྱིས་བྱུང་བར་གནས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་^༡ ལས་ཅན་ལོ། །

༡ <<མི>><<སྤྱང>> འདུག
༢ <<རྒྱུ>><<ཞེས>> བཞག
༣ <<མི>><<སྤྱང>> + ཉེན་བྱེད་པའི།

ཀྱུན་ནས་ཞེས་ཏེ། སྤྱིང་ཚོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མི་¹ འབྲེད་བའོ། །

དྲུག་པ་(སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དུས་སུ་འབྲེད་པའི་རྣམ་པར་མི་འཚོ་བ་) ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་མི་འཚོ་བ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ཆར་གཏོགས་པ། ལྷིང་རྗེ་བའི་¹ སེམས་ཉིད་དེ།

ཞེ་སྤང་མེད་ཅེས་ཏེ། ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་ཆ་ལས་གང་
ཞེག། སེམས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཅན་ལ་དེ་དང་བྲལ་ན་སྤྱིང་དུ་མི་བཟོད་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
སེམས་བྱུང་རོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། རྩོམ་འཚོམ་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

སེམས་ཅན་ལ་གསོད་བ་དང་། བརྗེག་བ་སོགས། རྩོམ་འཚོམ་པའི་ལས་
ཅན་ལོ། །

བཞེ་བ་ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་བ་ལ་དྲུག་གི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ལ་བྱི་
བ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་གང་ཞེ་ན།

འདོད་ཆགས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་བ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉེན་དང་རྣམ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །ཐག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་དོ་བོའི་སྐོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཚོང་ནས་དོན་

1 <<སྐོ>><<ཞེས>> -

1 <<པོ>><<སྐོ>> བའི་སྐྱིད་རྗེ་ནི།

དུ་གཉེར་བས་རབ་དུ་སྤྲེ་བའི་སེམས་བླུང་ངོ་། །བྲེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ལྷན་ཅིག་བྲེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ཁོང་ཁོ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཁོང་ཁོ་བ་གང་ཞེ་ན།

ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་གྱི་ཚོས་
རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བ་སྟེ།

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོས་གསུམ་
གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གཞོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཀུན་ནས་མནར་
སེམས་བས་རབ་དུ་སྤྲེ་བའི་སེམས་བླུང་ངོ་། །བྲེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། དེག་པར་མི་གནས་བ་དང་། ཉེས་པར་སྐྱོད་པའི་ཉེན་བྲེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དེག་པར་ཞེས་ཏེ།^༡ མི་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་སྐྱོར་བ་དང་། མི་འདོད་པའི་རྒྱ་
ལ་སྐྱོར་བའོ། །

གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན།

ང་རྒྱལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་བ་སྟེ།

༡ <<སྐོ>><<ཞོལ>> ཞིག་སྟེ།

འཇིག་ཚོགས་ཞེས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སེམས་ཁེངས་པའི་གཞི་གང་རུང་ལ་སེམས་དམིགས་
ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། མི་གྲུས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །
མི་གྲུས་པ་ཞེས་ཏེ། དངོས་དང་རྒྱུད་^༡ པས་མི་འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །
བཞི་བ་མ་རིག་པ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཙ་བ། མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན།

མ་རིག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སྲིད་པའི་སས་བསྐྱེད་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ག། །བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་
པའི་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། ཚོས་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ངེས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཚོས་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། ལོག་ཉོག་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་ལས་
དང་ཚེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཐེ་ཚོམ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཐེ་ཚོམ་གང་ཞེ་ན།

༡ <<མ>><<སྦྱ>> བརྒྱུད།

ཐེ་ཚོམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་སྟེ།

བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་
བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །དགོ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་དོ། །བྱེད་
ལས་ནི།

རྩ་བ། དགོ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་འོ། །

དགོ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགོ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཞོས་ནས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །

དུག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་གསུམ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྡར་
གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བྱི་བ་དང་ལན་འོ། །:བྱི་བ་ནི།¹

རྩ་བ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་གང་ཞེ་ན།

འཇིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་བདག་དང་¹ བདག་གིར་ཡང་དག་པར་

རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བཟོན་བ་དང་། འདོད་བ་དང་། རྫོ་སྟོས་དང་། ཉོག་པ་དང་། ལྟ་བུ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ།

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པའི་རྣམ་གངས་
རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉེ་བར་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་དབང་བའི་

1 <<རྫོ>><<ཞེས>> -

1 <<པོ>><<སྤང>> གས།

ངའོ་སྣམ་བའམ། ང་ཡིའོ་སྣམ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཕྱང་པོའི་ཚོགས་
རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་དང་ང་ཡི་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་
ལ་ཡོད་ཀྱི། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་རྗེ་པོ་དང་། ཕྱང་པོ་དེའི་དབང་སྦྱར་བྱུང་འཇིན་པ་
ནི། ཀུན་བཏུས་མ་གཏོགས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ། །བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་པ་
ནི། མཐར་འཇིན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་
ནི། བསམ་བསམ་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ལྷ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ལྷ་བ་ནི་དེ་ལྷར་རྟོགས་
བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་གྲངས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་མི་སྐྱག་པ་དང་། རོན་དུ་
གཉེར་བ་དང་། རབ་དུ་འབྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་ཏོ། །འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

རྩ་བ། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལྷ་ངན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་མཐར་འཇིན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་རྗེ་བ་ནི།

རྩ་བ། མཐར་འཇིན་པར་ལྷ་བ་གང་ཞེ་ན།

མཐར་འཇིན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་དག་ལ་རྟག་བའམ་ཆད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་

སུ་ལྷ་བའི་བརྗོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། རློ་བློས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྷ་བ་གང་ཡིན་པ་

སྟེ།

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྷས་བཟུང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་

༡ <<ཞེས་>> བྱ།

རྟོག་པའམ།^༡ ཚད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་མ། དབྱ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་^༢ བར་དུ་གཙོང་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དབྱ་མའི་ཞེས་ཏེ། མཐའ་བུལ་རྟོགས་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་བར་དུ་གཙོང་པའི་
ལས་ཅན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལྟ་བུ་མཚོག་འདྲིན་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཙ་མ། ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་བ་གང་ཞེ་ན།

ལྟ་བུ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་མ། ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བའི་གནས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་དག་ལ་མཚོག་

དང། གཙོ་མོ་དང། རྒྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང། དམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་

བའི་བཟོད་པ་དང། འདོད་པ་དང། རྫོགས་དང། རྟོག་པ་དང། ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ལྟ་བུ་གཞན་རྣམས་དང་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་སྤང་པོ་ལ་

མཚོག་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་མཚོག་

དང་འདི་ལས་ལྟག་པར་གཞན་མེད་པས། གཙོ་མོ་གཞན་ལས་འབྱུང་བྱུགས་པས་འབྱུང་

པར་དུ་འཕགས་པ་དང་འདི་དང་སྟུང་བ་^༣ གཞན་མེད་པས་དམ་པར་ལྟ་བའོ། །བྱེད་

ལས་ནི།

ཙ་མ། ལྟ་བུ་དན་པ་ལ་མཚོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པའི་རྟོན་བྱེད་པའོ། །

༡ <<རྫོགས་>><<ཞེས་>> བའི།

༢ <<མེ་>><<སྤང་>> བའི།

༣ མོངས་འདྲིན་ཡེ་ཤེས་ཐུལ་མཚོན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམ་བཞག་(ཤོག་༡༣) ཏུ་འདི་དང་མཉམ་བུ་ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་དམ་སྟུང་།

བཞི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཙ་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚོན་ཉིད་ནི།

ཙ་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་

ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དག་ལ་འདག་པ་དང་། རྒྱལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྲིན་

པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྷ་པོའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། རྫོགས་དང་། རྟོག་པ་

དང་། ལྷ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞེས་ཉེ། ལྷ་དན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་། ཐ་མལ་པའི་སྤོད་པ་སྤངས་ནས་གཡང་གཞི་འཆང་བ་སོགས་སྤུས་དག་གི་

འཇུག་པ་དེས་པར་བྱེད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སྤང་པོ་

ལ་དམིགས་ནས་དག་ལྷོལ་^༡ སོགས་སུ་ལྷ་པོའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །སྤྲིག་པ་

འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་ལྷོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་དེས་པར་

འབྲིན་པ་ལྷ་བའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་པ། དལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

འདོད་པའི་འབྲས་བུས་^༢ ཐར་པ་སོགས་མི་སྐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་

སྐོབ་པས། དལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ལྷ་པོ་ལོག་ལྷ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཙ་པ། ལོག་པར་ལྷ་བ་གང་ཞེ་ན།

༡ <<ལྷོ>><<ལྷོལ>> ལྷོལ།

༢ <<ལྷ>><<ལྷ་བུ>> ལྷ།

ལོག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་པ། ཐུལ་མ། འབྲས་བུའམ། བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་
འཛིག་པ་སྟེ། ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། རྫོང་གོས་
དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྷ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ཐུལ་ཞེས་ཉེ། དགེ་མི་དགེ་བའི་ཐུལ་འབྲས་དང་། ལྷ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་
དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་
དངོས་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་འམ། སྐྱབ་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་པ། དགེ་བའི་ཅ་བ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་དང་། མི་དགེ་བའི་ཅ་བ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་དང་། དགེ་བ་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

གྲང་བྱ་དང་དོར་བྱ་སྐྱེས་ཐེན་པ་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དོར་བྱ་དང་གྲང་
བྱ་འབྲུང་འབྲུར་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་འཛེན་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གངས་ངེས་པའི་ཐུལ་མཚན་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་སྒྲང་
ངོ། །དང་པོ་ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་པ། ལྷ་བ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ལས་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ལྷ་བ་ནི་དུ། ལྷར་བ་འདེབས་པའི་ལྷ་
བ་ནི་དུ་ཞེ་ན།

ལྷ་བ་ལྷ་པོ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་པ། བཞི་ནི་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ངོ་པོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྐྱོ་

འདོགས་པ་དང། ལྟ་བུ་ལ་མཚོག་དང་འདག་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །གཅིག་མི་
པལ་ཆེར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་མི་ཞེས་ཏེ། ལྟ་བུ་དན་བ་ལྟར་གྲངས་དེས་ཏེ། མེད་བར་ཡོད་བར་སྐྱོ་
འདོགས་པའི་ལྟ་བུ་བཞི། པལ་ཆེར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་ལྟར་དེས་པའི་
སྲིད་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་དེ། དུལ་ལ་གང་ཞེག་བདག་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡོད་
བ་རོ་བོ་ཉིད།¹ དེ་རྟག་ཆད་ཏུ་འཛིན་པ་ཁྱད་པར་ཏུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་དང། ལྟ་དན་ལ་
མཚོག་དང། ལྟ་དན་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོ་དངན་ལ་དག་ལྟོ་ལ་² ཏུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་བཞིར་
ཡོད་པའི་སྲིད། ལོག་ལྟ་མི། པལ་ཆེར་སྐྱར་བ་འདེབས་དང། དབང་རྒྱལ་འགྲོ་བའི་རྒྱར་
འཛིན་པས་³ ལོགས་སྐྱོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཚོད་སྐྱར)ལ་གཉིས། :ལྟ་དན་ ཏུག་ཏུ་ཅ་གཉིས་ལ་དོགས་པ་སྐྱར་བ་
དང། ལྱང་མ་བརྟན་གྱི་ལྟ་བུ་བཅུ་བཞི་ལ་དོགས་པ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བཞི།

ཅ་བ། རྫོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དང། ལྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྟ་བུ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྟ་བུ་ཏུ་ཞེག་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེན།

རྫོན་གྱི་མཐར་ཞེས་ཏེ། ལྟ་དན་ལྟར་དེས་ན་མདོ་སྤེ་ཚངས་པའི་བྲ་བ་ལས་
གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ཏུ་ཅ་གཉིས་དེར་རྗེ་ལྟར་འདུས་སྐྱམ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ལན་མི།

ཅ་བ། གཉིས་སམ། ཐམས་ཅད་ལས་སོ། །

1 <<ལྟ>> + དང།
2 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> ལོགས།
3 <<ཞེས>><<ལྟ>><<སྐྱོ>> བ།
4 <<སྐྱོ>> ལྟ་དང། <<ཞེས>> ལྟ་བ།

གཉིས་སམ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་འདིར་སྟོན་གྱི་མཐའ་རྟོགས་^༡ པའི་ལྷ་བ་ནི་བཙེ་
བརྒྱད་དེ། འདི་ལྷར་རྟག་པར་སྐྱ་བ་ལྷམས་གྱི་བཞི་དང་། ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྐྱ་བ་ལྷམས་
གྱི་བཞི་དང་། ཀླུ་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལྷམས་གྱི་གཉིས་དང་། མཐའ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་ཏུ་སྐྱ་
བ་ལྷམས་གྱི་བཞི་དང་། ལྷ་མི་སྟོང་པར་སྐྱ་བ་ལྷམས་གྱི་བཞི་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལ་རྟག་པར་སྐྱ་བ་ལྷམས་གྱི་བཞི་ནི། ལྷི་རོལ་པའི་བསམ་གཏུན་པ་འགའ་
ཞིག་གི་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་
དང་། བཞི་བརྒྱ་དང་། བརྒྱད་ཚུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གྱིས་སེམས་
ཅན་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་དན་པ་ལི་བ་ལྷམས་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཏུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐོང་བ་ལྷར་རྟག་གོ་ཞེས་སྐྱ་བའོ། །

ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྐྱ་བ་ལྷམས་གྱི་བཞི་ནི། ཚངས་ཆེན་གྱི་འཕོར་འགའ་ཞིག་གི་
ནས་མིར་སྐྱེས་ནས་དཔེན་པར་བསམ་གཏུན་བསྐྱེད་པར་ཉེ་མངོན་ཤེས་སྐྱེས་ཏེ་བལྟས་
པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་ལི་བར་མཐོང་ནས། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་ལ་ལྷ་གཞན་
ལྷམས་མི་རྟག་ཅེས་པ་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོས་འཕྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལྷམས་མི་རྟག་ཅིང་
སེམས་མི་འགག་པར་མཐོང་ནས། འཕྲུང་བ་ལྷམས་མི་རྟག་ལ་སེམས་རྟག་ཅེས་པ་
དང་། འདོད་ལྷ་ཅེ་བས་རབ་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ཞིག་ཅིང་མོས་འབྱུང་བའི་སྐྱེད་ལེན་ཉམས་
ཏེ། ལི་བ་ན་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་སྐྱེད་དེ་བལྟས་པས་རང་གི་སྤར་གྱི་ལྷ་པོ་ལྷམས་
མ་ལི་བར་མཐོང་ནས་ལྷ་ཅེ་བས་བསྐྱེས་པ་ལྷམས་མི་རྟག་ལ་གཞན་ལྷམས་རྟག་ཅེས་
པ་དང་། ལྷ་ལྟོགས་ལ་ཡིད་འཁྲུགས་པ་ཁ་ཅིག་དེའི་སྟོབས་གྱིས་ལི་སྟེ་^༢ མིར་སྐྱེས་

༡ <<ས>><<ཚ་བཞི>> རྟོག

༢ <<སྟོ>><<ཞོས>> ཏེ།

ནས། སྤྲ་མ་ལྟར་མངོན་ཤེས་སྐྱེད་དེ་བལྟས་པས། གཞན་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་
ནས་ལྷ་ཡིད་འབྲུགས་པ་དག་ནི་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས་ལྟ་བཤོ། །

རྒྱ་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལ་གཉེས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་པར་
སྐྱ་བ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་འདོད་
གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པ་ན། མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སྲོང་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་
རྒྱ་སྤྲ་མ་གང་ཡིན་ལྟས་མ་མཐོང་ནས་ལུས་དང་སེམས་སོགས་སློ་བྱར་དུ་འབྱུང་
བར་བལྟ་བ་དང་། རྟོག་གོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱ་བ་ནི། ཆར་བ་དང་རྒྱང་
སོགས་སློ་བྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཤིང་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་འགའ་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་
སློ་བྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དེས་འགའ་མི་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་
རྟེན་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱ་བཤོ། །

མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་¹ རྗེ། རྗེ་རོལ་པའི་བྱང་སྲོང་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་མ་ཆད་པར་གྱུར་ཏམ་
འོན་ཏེ་ཆད་པར་གྱུར་སྐྱམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཚོལ་བར་འདོད་པ་ན། གང་གི་ཆེ་འཇིག་
པའི་བསྐྱལ་བ་བྲན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་། །གང་གི་ཆེ་
འཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ་བྲན་པའི་ཆེ་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་དེ་དག་
ལུལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཐའ་ཡང་དག་པར་ཚོལ་བར་འདོད་པ་ན་གང་གི་ཆེ་འོག་ཏུ་མནར་
མེད་པ་ཡན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང་། ལྟེན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་མན་ཆད་ལས་མ་
མཐོང་ལ། ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་ཐད་པའི་མཐའ་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་མ་དེ་

1 <<མ>><<སྐྱ>> བལྟས་པས། <<ཞོལ>> ལྟས།
2 <<སློ>><<ཞོལ>> གཞི།

དང་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོགས་ཀྱང་ཡི་གེའི་ཁྱད་པར་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ལ། དོན་གྱི་ཁྱད་
པར་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་མི་སྣོང་བར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་¹ནི། ལྷོ་མ་བྱང་བ་དང་། རྟོགས་པ་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་། ལྷོ་བྱང་བ་རྣམ་པར་མ་ངེས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཞན་ཅིང་ཀུན་ཏུ་
སྣོངས་པ་བཞི་ལས། མངོན་པར་མཐོ་བའི་ལམ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ངེས་པར་
ལེགས་པའི་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་བ་དང་། ལམ་རྣམས་ལ་
བརྩམས་ཏེ། རི་བ་རིས་པ་ན། བདག་ནི་ལྷ་མི་སྣོང་བ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་དམ་བཅས་
ནས། གང་དུ་འཆི་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
ལས་བརྩམས་ཏེ། རི་བ་རིས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེས། རི་བ་རིས་པ་རྣམས་ལ་
ཚིག་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྒྱང་ལ་བསྐྱར་བ་དང་། སྤིང་གོལ་དང་མཐུན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྣོང་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་གོལ་བ་དང་པོ་ནི། རུན་སྐྱ་བ་དང་མི་ཤེས་ཡོད་པར་འཛིགས་ཤིང་
འཛེམ་པའི་སྤིང་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསལ་པོར་ལམ་འདེབས་པར་མི་བྱེད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་འཛིགས་པ་ཡོད་དེ། བཀལ་ཞིང་བརྟག་པའི་
²འཛིགས་པ་དང་། རུན་དུ་སྐྱ་བ་དང་ལོག་པར་ལྷ་བས་ཀྱང་འཛིགས་ཤིང་འཛེམས་
པའི་སྤིང་། བདག་ནི་རྟོགས་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་མི་
བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་དང་། རུན་དུ་སྐྱ་བ་དང་ལོག་པར་ལྷ་བས་

1 <<ལྷོ>><<ཞེས>> བཞི།
2 <<ལྷ>><<སྐྱ>> བས།

འདིགས་ཤིང་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་སེམས་པ་མིན་ལོ་ཞེས་གསལ་པོར་ལན་
འདེབས་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཚིག་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་
བས་སྒོར་བར་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ནི་བཀའ་ཞིང་བཟླ་བ་དང་འདིགས་ཤིང་འདྲེས་པ་
ཁོ་ན་སྟེ། མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་¹ ཡི་གེ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། བདག་ནི་² རྫོངས་པའོ་ཞེས་གསལ་པོར་མི་བྱེད་པར་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཀྱུན་དེས་
ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པས་ཚིག་གིས་སྒོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་ཕྱིར་ལོལ་བ་རྣམས་འོང་ན་དེར་གཡོས་སྐྱབ་པར་བུལ་སྟམ་
དུ་དེས་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བར་སྐྱར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བུལོ། །དེ་དག་ནི་ཅི་རིགས་
བར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་³ པའི་ཕྱིར། རྫོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་⁴ པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དག་ནི་བྱུང་བེན་པའི་ཕྱིར་རྫོན་གྱི་མཐའ་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་དག་མདོར་བསྐྱུས་པའི་སྒོམ་ནི། ཉག་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དང་། །མཐའ་ལྡན་དེ་
བཞིན་ལྷ་མི་སྒོར་། །ཞེས་པའོ། །

ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ནི་བཞི་བཅུ་ཅེ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུ་
ཤེས། ཡོད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་དང་། མེད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་
དང་། གཉིས་མིན་དུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་དང་། ཡང་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་⁵ “བདུན་
དང་། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

1 <<མ>> ལྱི།
2 <<མ>><<རྒྱ>> + ཤིན་གྲ།
3 <<མོ>><<ཞེས>> རྟོགས།
4 <<མོ>><<ཞེས>> རྟོགས།
5 <<མོ>><<ཞེས>> ལྱིས།

དེ་ལ་འདྲ་ཤེས་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྟུ་བྱུག་ནི། བདག་ག་ཟུགས་
དང་ལྡན་འདྲ་ཤེས་ཅན། མི་ལྡན་འདྲ་ཤེས། གཉིས་ཡིན་འདྲ་ཤེས། གཉིས་ཀ་མིན་འདྲ་
ཤེས་ཅན་བཞི་དང་། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་བ་དང་། མི་ལྡན་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་བ་
དང་། གཉིས་ཀ་མིན་བ་འདྲ་ཤེས་ཅན་ཉེ་བཞི་དང་། བདག་བདེ་བ་ཡིན་བ་དང་། སྐྱག་
བསྐྱལ་བ་ཡིན་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་བའི་འདྲ་ཤེས་ཅན་
བཞི་དང་། བདག་གཅིག་ལུ་ཡིན་བ་དང་། ཐ་དད་བ་དང་། རྒྱུ་ལུ་ཡིན་བ་དང་། ཚད་
མེད་བ་ཡིན་བའི་འདྲ་ཤེས་ཅན་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

འདྲ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྟུད་ནི། བདག་ག་ཟུགས་ཅན་ཡིན་
འདྲ་ཤེས་མེད་ཅེས་བ་ནས། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་མིན་འདྲ་ཤེས་
ཞེས་བའི་བར་བརྟུད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་ཀ་མིན་བར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྟུད་ནི། སྐྱ་མ་བརྟུད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འདྲ་
ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱར་བ་བརྟུད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ཆད་པར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན་ནི། འདོད་པའི་མི་དང་ལྟ་དང་ག་ཟུགས་ཁམས་
བ་ག་ཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཇིས་བཞི་སྟེ། བདུན་རྣམས་མ་ཤི་བར་ལུ་ནད་དང་བཅས་
འབྲས་དང་ཟུག་རྩ་དང་བཅས་བ་ཡིན་ལ་ཤི་ནས་ཡེ་མེད་ལུ་སྐྱབ་པའོ། །

ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཛེམ་
མེད་ལུ་སྐྱོད་བས་གྲོལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་བས་གྲོལ་བར་ལྟ་བ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་སལ་ཆེར་མ་འོངས་པའི་ཆ་ལ་རྟོག་བས་དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་མའི་མཐར་
རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་མདོར་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱོམས་ནི། འདྲ་ཤེས་ཡོད་སྐྱའི་

བཅུ་ལྷག་དང་། །མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། །ཆད་པར་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱི་
བདུན། །ཆེ་འདི་ཉེད་ལ་གྲོལ་ལྟེང་ལྷ། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་བ་ལྷག་ལྷ་ཅ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་ལྷག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་
དང་། སྟོན་དུ་འགོ་བ་དང་། ཉེན་དང་། དུས་དང་། ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་
གནས་སོ། །རྒྱ་ལི་འདི་ག་ཆོག་ལ་ལྷ་བ་ལས་སྐྱེས་བ་དང་། དམ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་པོ་ག་ཐོས་བ་སྟོན་དུ་^༡ བ་དང་། བསམ་གཏན་ནམ་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་བ་
དང་། འདས་བ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོག་^༢ བ་དང་། མ་
འོངས་པའི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་མའི་མཐར་རྟོག་^༣ བའོ། །ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་བ་
ལེ། རྟག་ཆད་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་ལས་འདས་བ་ལ་བརྟེན་བའི་ལྷ་བའོ། །

གཞི་བསྐྱེ་བ་ལས། རྟག་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདག་གཟུགས་ཅན་དུ་
རྟོག་^༤ ལ་སྐྱེ་མ་པར་ཆད་གཟུགས་ཅན། འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པར་རྟོག་གོ། །ཆད་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་སྐྱེ་གཉིས་ཀར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་
རྟོག་^༥ བ་དང་། ལྷ་བ་གཟུགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བའི་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་སོགས་སོ། །སྐྱེ་བའི་གནས་ལེ། བསམ་གཏན་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །ལྷ་བ་ལྷག་ལྷ་ཅ་གཉིས་སྐྱེ་བཤད་པའི་ལྷ་བ་སྐྱེ་
པོར་མ་འདུས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དོ་མོ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན། མཐར་འདྲིན་

༡ <<ཞོལ་>> འགོ། <<ལྷ་>><<སྐྱེ་>> མེད།
༢ <<ལྷ་>><<ཞོལ་>> རྟོག་ས།
༣ <<ལྷ་>><<ཞོལ་>> རྟོག་ས།
༤ <<ལྷ་>><<ཞོལ་>> རྟོག་ས།
༥ <<ལྷ་>><<ཞོལ་>> རྟོག་ས།

གྲི་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་ལྟ་གཉིས་སམ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་མ་ལུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ཐམས་ཅད་ལས་ཉེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་སྲིད། གཉིས་སུ་
འདུས་ཚུལ་ནི། སློན་གྱི་མཐར་ཉེག་པའི་ནང་ནས་བཏུ་དང་། བྱི་མའི་མཐར་ཉེག་པའི་
ནང་ནས་ལྟ་སྟེ། བཅོམ་ལྟོ་ལོག་ལྟས་བསྐྱས་ལ། ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་མཐར་འཛིན་གྱི་
ལྟ་བས་བསྐྱས་ཉེ། ཚད་ལྟ་བུ་དང་། ལྟག་མ་རྣམས་ཉེག་ལྟའོ། །འཁོར་དང་བཅས་པ་
ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་
དཔྱད་གྱི་ས་དང་། གཞི་བསྐྱ་བ་སོགས་ལས་བཤའ་དོ། །

གཉིས་པ་(ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཏུ་བཞི་ལ་དོགས་སྤང་བ་)ལ་རྩོད་པ་ནི།

ཙ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྟ་བ་དུ་ཞིག་
ལས་སྤྱང་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན།

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་སོ། །འདི་བ་པོའི་བསམ་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་
བ་བཏུ་བཞི་ལྟ་བ་ལྟར་མ་འདུས་ན། ལྟར་གྲངས་ངེས་པ་ཉམས་ལ། འདུས་ན་ངེ་ལྟར་
འདུས་སྟམ་དུ་དོགས་པའོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། གཉིས་སམ། ཐམས་ཅད་ལས་སོ། །

གཉིས་སམ་ཞེས་ཉེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཏུ་བཞི་སྤྱང་བཤའ་པའི་ལྟ་
བ་ལྟར་མ་འདུས་པའི་སློན་མེད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ནས། མཐར་
འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་ལྟ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། ལྟ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱང་སྟེ། ལྟ་བོ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྲིད། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཏུ་བཞི་ལ་སློན་གྱི་མཐར་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཛིག་

རྟེན་ཉམ་ །མི་ཉམ་ །གཉིས་ཀ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མའི་
 མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། བདག་དང་འདྲིལ་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་
 དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་བ་
 ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་བཞི་ནི། སྒོ་ལ་བའི་བདག་ལ་བསམ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 སྒོང་པན་ཚད་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །ལུས་སློག་རྗེས་གཅིག་དང་། རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་ལྟ་བ་ལུས་
 སློག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གང་གི་འདོད་པ་ཡིན་པ་
 ཅི། གངས་ཅན་པ་དང་། རྒྱང་པན་པ་དང་། གཅེར་བྱ་པ་དང་། གནས་མ་བྱ་བ་རྣམས་
 གྱི་འདོད་པ་སྟེ། གཞན་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་
 པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་སྲིང་བ་ལས། འདྲིལ་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ལྷུས་
 བ་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བ་ལྟགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཚོས། །སྟོད་མིན་འགོ་ལ་
 མི་གསུང་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
 ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲི་བ་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་⁹ བརྟེན་པ་རྣམས་འདྲི་
 བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོད་ཏུ་རེ་ཤིག་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། བདག་
 མེད་པར་མ་བསྟན་ཞིང་། རྒྱད་གཞི་མེད་པའི་འབྲུད་ཚོས་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། རྗེ་
 བ་དེའི་ལན་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(འདྲིལ་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བདག་འདྲིན་གྱི་
 དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བར་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་པའི་

9 <<མ>><<སྟོ>> ལས།

འཛིན་སྐྱོད་སྣ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ་དང་། དམིགས་པ་
ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་རྫོས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་
དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ལོ།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉེས་པ་གང་གཟིགས་ནས། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་
དང་། སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ལྡན་པ་བདག་བསལ་བ་མཛད་ཅེན།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལོ།

ཆ་བ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་ལྡ་གཟིགས་ནས་
ཉེ། མཚན་ཉིད་དང་མི་མ་སྐྱབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། རང་
དབང་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ལྷན་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྐྱིམ་མི་དགོས་པར་ཐར་
བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །

འཛིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཉེ། འཛིག་ལྷན་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། གང་ཟག་གི་
བདག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་རང་དབང་ཅན་དུ་ཁས་སྐྱོངས་པ་དེ་ལ། དེགས་པ་དང་འགལ་
བའི་གཞོན་པ་ལྡ་ཡོད་པ་ལོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གི་བདག་དེ་ཡོན་ཏན་སྤང་པོ་དང་
བཅས་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་དམ། སྤང་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྷན་ན། སྤང་པོ་དང་
ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཡོད་དམ། ཐ་དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གང་ཞིག་བདག་དང་
སྤང་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གང་ཞིག་བདག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་རང་དབང་
ཅན་དུ་ཁས་སྐྱོངས་ལ། སྤང་པོ་ལྡ་མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། མཚན་
ཉིད་མི་མ་སྐྱབ་པའི་ཉེས་པ་རྟག་དངོས་དང་མི་རྟག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་

༡ <<རྫོ>> འཛིགས།

མྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤང་པོ་ལ་བདག་དོན་གཞན་བརྟམ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
 དམ། སྤང་པོ་བདག་གི་དབང་བསྐྱར་¹ གྲུང་ཡོད་དམ། སྤང་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟེག་གི་བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་བསྐྱུས་
 པའི་སྤང་པོ་ལ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་² ལྷག་ལྟར་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྟམ་པའི་
 མྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤང་པོ་ལ་བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་མི་འཕམད་པར་ཐལ། བདག་
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཟེག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཞན་ནས་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་མྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། བདག་གི་དོ་བོ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ། སྤང་
 པོ་ལས་དོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟེག་གིས་³ བདག་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་
 ཞེགས་པའི་མྱིར། སྤང་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཡོད་ན་ཡང་། ལམ་སློམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 འབད་པས་བསྐྱིམ་⁴ མི་དགོས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟེག་གདོད་
 ཅས་སྤང་པོའི་འཆིང་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་མྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱེས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་) ལ་

གཉིས། འཛིག་ལྷ་ཉི་ལྷ་ལ་བྱི་བ་དགོད་པ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། གང་ཉི་བར་མེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དག་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་མཐའ་ཉི་ལྷ་
 པོ། གཞུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། བདག་གཞུགས་དང་ལྷན་བ་དང་། གཞུགས་
 བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་བདག་གནས་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
 དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། བདག་རྣམ་པར་

1 <<མ>> བསྐྱར།
 2 <<མ>><<ལྷ་ལྷ>> གི།
 3 <<མོ>><<ལོས>> བསྐྱིམ།

ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་བདག་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། བདག་ཏུ་ལྷ་བཞི་དུ། བདག་གིར་ལྷ་བཞི་དུ་ཞེན།
གང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། བདག་དང་བདག་གིར་ལྷ་
བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བཙོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ལྷ་ནི་བདག་ཏུ་ལྷ་བའོ། །བཙོ་ལྷ་ནི་བདག་གིར་ལྷ་བའོ། །

ལྷ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་རྣམ་པའི་འདིན་སྦྱངས་ལ་ལྷོས་ཏེ། གཉིས་སུ་
འདུས་ཏེ། ལྷ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དང་། ལྷག་མ་བཙོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(བཙོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལ། དེ་བ་དང་ལན་ནོ། །དེ་
བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་བཙོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། འབྲེལ་⁹ བས་བདག་གིར་འགྲུར་བ་དང་། དབང་སྦྱར་བས་བདག་གིར་འགྲུར་བ་
དང་། ཐད་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་གིར་འགྲུར་པའི་ཕྱིར་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ཡིན། གཟུགས་འགྲུར་
བ་དང་འགྲུར་འགྲུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ལྷ་
བའོ། །བདག་སྤང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པར་ལྷ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་དེའི་བྱེད་
བའམ། ལས་སུ་བྱ་བར་ལྷ་བའོ། །སྤང་པོ་ལྷ་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་

9 <<ལྷེ>> འབྲེལ། <<ཙོ>> འདིལ།

འདོར་བ་དང་མེན་པ་ལ་བདག་དེས་དབང་བསྐྱུར་བར་ལྟ་བུའོ། །ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གཞན་པར་ལྟ་བུའོ། །བདག་དེ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ཐ་དད་མེད་པར་ལྟ་བུའོ། །ལུན་པར་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལྔ་བདག་གི་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བས་བདག་གིར་འགྱུར་བར་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་ལྔ་བདག་གི་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་ལོ། །བདག་གིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་བདག་དབང་བསྐྱུར་བས་བདག་གི་བར་འགྱུར་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གཞན་པར་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལྔ་བདག་གི་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྔ་བདག་དང་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་གིར་འགྱུར་བར་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(དམིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྐྱོས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དབྱེད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བྱའོ། མ་དབྱེད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བྱའོ།

འདིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་ན། སྐྱོ་སྐྱོས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་མི་རིགས་སོ་སྣམ་ནས་དྲི་བའོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི།

ཅ་པ། མ་དབྱེད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་གྱི་སྐྱོ་བཞིན་ལོ། །

མ་དབྱེད་པའི་གཞི་ཅན་ཏེ། གང་ཞེག་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་ན་ཡང་། འདིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཞེག་བདག་ཡོད་མེད་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་སྣོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་དབྱེད་པར་སྐྱེ་བ་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་འདྲིན་གྱི་སྐྱོ་བཞིན་ལོ། །འདིག་ལྟ་

ལྷན་སྐྱེས་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སློབ་གྲི་ཀུན་བརྟགས་གྱི་
བདག་འཛིན་རིག་པའི་དབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་སྤང་སྤེལ་སྤང་སྤྲོ་བས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་གྱོ། །

ལྷ་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་སོ་
སོ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་བ་བཅུ་དང་། མི་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་
ལྷན་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་བ་
བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་གནས་ཁོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་
དང་། སན་ཚུན་སྤང་བའི་གནས་འཆབ་པ་དང་འཚིག་པ་དང་། རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་
པའི་གནས་སྤག་དོག་དང་སེར་སྤྲ་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་རྒྱ་དང་གཡོ་
དང་། གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་གནས་རྒྱགས་པ་དང་། མི་བཟོད་པའི་གནས་རྣམ་པར་
འཚོ་བའོ། །གཉིད་དང་འགྲོད་པས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ལ། རྟོག་དཔྱོད་
གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོག་ཅིང་དབྱུང་བས་བརྗེད་ངས་བ་དང་ལུས་ངལ་བ་
དང་། སེམས་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བས་བཞི་བོ་ཡང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པར་བསྐྱུས་ཏེ། གཞི་སྤན་ཆེགས་ལས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ལུ་ཅུ་བཞིར་ཡང་
བཤད་དོ། །རྟོག་དཔྱོད་གྱི་སའི་བསྐྱུ་བ་ལས། ལོག་པར་འདུན་པ་དང་། ལོག་པར་ཚོས་
བ་གཉིས་བསྐྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐ་དད་དང་མཚུངས་ལྷན་བཅུར་བཤད་
ལ། འདིར་ནི་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་སོ་སོ་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་
བཅུ་པལ་ཆེར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཁོ་ན་དང་། སློམ་སྤངས་གྱི་རིགས་དང་། ཡིད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྷན་གོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་རྟོ། དང་པོ་ལ་འི་བ་ལོ།

ཅ་བ། ཁོ་བ་གང་ཞེ་ན།

ཁོ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ལོ།

ཅ་བ། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉེ་བར་གནས་ན། ཁོང་ཁོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་

སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ།

གཞོད་པར་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་འོ་བོ་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ལྟས་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོ་བ་ཚོས་ཅན། ཁོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁོ་བའི་
ཆར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། །གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་
དགུ་གང་རུང་ཉེ་བར་གནས་ན་གཞོད་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་
པས་རབ་རྩ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་གཞི་
དང་། །མཚོན་བྱ་དེ་ལ་དབགས་ཀྱི་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། མཚོན་ཆ་ལེན་པ་དང་། ཆད་པས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞོད་པ་ཤོམ་
པའི་ཉེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

:མཚོན་ཆ་ཞེས་ཏེ། དངོས་སུ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞོད་པའི་ཐབས་ལ་
སྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཅན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཁོན་འཛིན་ལ་འི་བ་ལོ།

ཅ་བ། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན།

༡ <<མོ>><<ཞེས>> མཚན་སྟོན།
༢ <<མོ>> སྟགས། <<ཞེས>> དབག
༣ <<མོ>> མཚན་ཅན། <<མོ>><<མོ>> མཚོན་བྱ།

འཕོན་^༡ འུ་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙམ། དེའི་འོག་ཏུ་ཁོང་ཁོ་བའི་ཚར་གཏོགས་པ་ཉིད་གྱིས། ཤར་གཉེར་བའི་བསམ་པ་
མི་གཏོང་བ་སྟེ།

དེའི་ཞེས་ཏེ། འུ་ས་སམ་དམིགས་པ་དང་། རོ་བོ་དང་རྣམ་བས་ཤེས་པར་
བྱུངོ། །ཁོང་ཁོ་བའི་ཚར་གཏོགས་གང་ཞིག །གཞོད་ལན་བྱེད་འདོད་པ་མི་གཏོང་བས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ། མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

མི་བཟོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(བན་ཚུན་སྐྱེད་བའི་གནས་འཆབ་པ་དང་འཚིག་པ་)ལ་གཉིས། འཆབ་པ་
དང་། འཚིག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཁྲི་བ་ནི།

ཙམ། འཆབ་པ་གང་ཞེ་ན།

འཆབ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙམ། ཡེགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་གཏི་མུག་གི་ཚར་གཏོགས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འབྱུང་
བ་སྟེ།

ཡེགས་པར་ཞེས་ཏེ། བདག་སྐྱེན་དང་རོ་བོ་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་བས་
ཤེས་པར་བྱུངོ། །གཏི་མུག་གི་ཚར་གཏོགས་གང་ཞིག །གཞན་གྱིས་པན་པར་འདོད་
པའི་བསམ་པ་^༡ འགོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་སྐོ་ནས་མ་ཡིན་པར་ཉེས་^༢ པ་སྐྱེངས་པ་

༡ <<རྩ་བཞི>> ཁོན།
༢ <<མ>><<སྐྱ>> བསམ།
༣ <<མོ>><<ཞེས>> ཉེན།

ན། ལ་ན་མ་ཐོ་བ་འཁྲུང་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།
ཙ་བ། འཁྲོད་པ་དང། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །
དངོས་སུ་འཁྲོད་པ་དང་བརྒྱུད་ནས་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་
གནས་ཞེས་སོ། །

འཚིག་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། འཚིག་པ་གང་ཞེ་ན།

འཚིག་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། ཁོང་ཁོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁོ་བ་དང་ཁོན་དུ་འདྲིན་པ་སྟོན་དུ་འཁྲོ་བའི་
སེམས་གྱིས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བ་སྟེ།

ཁོང་ཁོ་བའི་ཞེས་ཏེ། བདག་པོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁོང་ཁོའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག ། ཁོ་བ་དང་ཁོན་འདྲིན་སྟོན་དུ་སོང་བས་
གཞན་གྱི་ཉེས་པ་སྐྱེངས་པ་ན་ཞེ་འགྲམ་པ་རྒྱུན་དུ་བྲས་ནས། ཚིག་རྒྱབ་ཀུན་ནས་
སྟོང་བའི་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། ཚིག་རྒྱབ་པོ་བརྒྱང་ཞིང་དྲག་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང། བསོད་ནམས་
མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བའི་ལས་ཅན་དང། རེག་པར་མི་གནས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཚིག་རྒྱབ་¹ དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་གསོག་པ་སོགས་དངོས་དང་རྒྱུད་
¹ པས་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྟོར་བ་དང། མི་འདོད་པ་དངོས་ལ་སྟོར་བའི་ལས་ཅན་
ནོ། །

1 <<སྟོ>> ཚིག།
1 <<མ>><<སྟོ>> བརྒྱུད།

གསུམ་པ་ (རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་དོན་དང་སེར་སྣ་) ལ་གཉིས། སྐབས་དོན་
དང་སེར་སྣ་ལོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩི་བ། སྐབས་དོན་གང་ཞེ་ན།

སྐབས་དོན་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

རྩི་བ། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱན་སྲུང་ཚོགས་པའི་
འབྲུག་པར་ལ་མི་བཟོད་པར་གྱུར་པ་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུག་པ་ཞེ་སྐྱོད་གི་ཆར་གཏོགས་
པ་སྟེ།

རྟེན་པ་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དང་། དམིགས་རྣམ་དང་འོ་བོ་བཞིས་ཤེས་
བར་བྱའོ། །ཞེ་སྐྱོད་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་
སྤྱན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུག་པ་པས་རབ་རྒྱ་བའི་རིག་
པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

རྩི་བ། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། དེག་པར་མི་གནས་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སེར་སྣ་ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩི་བ། སེར་སྣ་གང་ཞེ་ན།

སེར་སྣ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

རྩི་བ། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས། ཡོ་བྱེད་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་
ཀུན་རྒྱ་འཛིན་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ།

རྟེན་པ་དང་ཞེས་ཏེ། སྐྱ་མ་ལྟར་འབྲུག་ཚོས་བཞིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱེད་གཏོང་མི་

འདོད་པར་འཇིག་འདོད་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པའོ། །བྲེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཡོ་བྲུད་མ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་བྲེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཡོ་བྲུད་ཅེས་སོ། །སེར་སྣ་ཚོས་ཅན། བྲེད་ལས་མི་འདྲ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་

ཏེ། ཡོ་བྲུད་མི་སྐྱེད་པའི་རྟེན་བྲེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་(འཚོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་རྒྱ་དང་གཡོ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་དང་གཡོའོ། །དང་པོ་ལ་

ཐི་བ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱ་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། རྟེན་བ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྤྲུག་གི་

ཆར་གཉོགས་པས་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་བ་སྟེ།

བདག་རྟེན་དང་ངོ་བོ་དང་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རྟེན་བ་དང་
ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྤྲུག་གི་ཆར་གཉོགས་གང་ཞེས། རྟེན་བཀུར་ལ་
ཆགས་ནས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་བསམ་པས་རང་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་འདོད་པས་
རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པའོ། །བྲེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། འོག་པས་འཚོ་བའི་རྟེན་བྲེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འོག་པས་ཞེས་ཏེ། འོག་འཚོ་ལྔས་འཚོ་བར་བྲེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཡོ་ལ་ཐི་བ་ནི།

༡ <<ས>><<ཅ་བཞི>> བསྐྱེད་སྤྲུག

༢ <<ཅ་བཞི>> རྒྱ།

༣ <<ཚོ>><<ཞེས>> ལན།

ཙམ་བ། གཡོ་གང་ཞེན།

གཡོ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ཅི།

ཙམ་བ། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་སྟུག་པར་ཆགས་ནས། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྟུག་གི་
ཆར་གཏོགས་པས་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱོད་བ་སྟེ།

རྟེན་པ་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་སྐྱེན་དང་རོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་རིག་
པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྟུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེན། །རྟེན་བཀུར་ལ་
ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་མགོ་ཚོངས་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་། རང་གི་ཉེས་པ་
གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ་བ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཡང་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། ཇིས་པའི་ལན་གསལ་པོར་མི་འདེབས་པས་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ལྷ་པ་(གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་གནས་རྒྱགས་པ་) རྒྱགས་པ་བཤད་པ་ལ་རྗེ་བཞི།

ཙམ་བ། རྒྱགས་པ་གང་ཞེན།

རྒྱགས་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ཅི།

ཙམ་བ། རྟན་མེད་པ་དང་ཡང་ཚོ་ལ་བབ་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆེ་རིང་བའི་མཚན་མ་
དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་མཐོང་ནས། འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་དགའ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྟེ།

རྟན་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། བདག་སྐྱེན་དང་དམིགས་པ་དང་རོ་བོ་དང་རྣམ་པས་བཞིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེན། །རྟན་མེད་པ་སོགས་ལ་
བརྟེན་ཅིང་སྤུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་རུང་མཐོང་ནས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་

རབ་ཏུ་སྤྲེའི་རིག་པའོ། །བྲེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྲེད་པའི་ལས་ཅན་
ནོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་མཐའ་དག་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མ་སྐྱུན་པའི་རྒྱ་བྲེད་པའི་སྤྲིར་རོ། །

བྱག་པ་(མི་བཟོད་པའི་གནས་རྣམ་པར་འཛེབ་)རྣམ་འཛེབ་བཤད་པ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་འཛེབ་བཤད་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་འཛེབ་བཤད་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ཁྲིང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ། ལྷིང་བཅེ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷིང་རྗེ་བ་མེད་པ་
དང་། བཅེ་བ་མེད་པ་སྟེ།

ཁྲིང་ཁྲོ་བའི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྲིང་ཁྲོ་བའི་ཆར་
གཏོགས་གང་ཞེ་ག །གཞན་ལ་སྤྲིང་བཅེ་⁹སོགས་མེད་ཅིང་མཐོ་འཛམ་པར་འདོད་པས་
རབ་ཏུ་སྤྲེའི་རིག་པའོ། །རང་གི་ས་མཐོ་འཛམ་འདོད་པས་སྤྲིང་བཅེ་བ་མེད་པ་
དང་། གཞན་བྲེད་ཏུ་འཇུག་འདོད་པས་སྤྲིང་རྗེ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྲེད་པ་
མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བཅེ་བ་མེད་པའོ། །བྲེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཐོ་འཛམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(མི་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་)ལ་གཉིས། རོ་ཆོ་མེད་པ་

9 <<མ>><<སྤྲིང>> + བ།

དང་། ལྷོ་མཚན་པོ། དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རོ་ཚ་མཚན་པ་གང་ཞེ་ན།

རོ་ཚ་མཚན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་གི་ཚར་གཏོགས་པ་ཁན་མ་ཐོ་བས་
བདག་ལས་མི་འདྲེས་པ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཚར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། །བདག་གམ་ཚོས་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་ནས་ཁན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འདྲེས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷོ་མཚན་པོ། དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ལྷོ་མཚན་པ་གང་ཞེ་ན།

ལྷོ་མཚན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་གི་ཚར་གཏོགས་པ་ཁན་མ་ཐོ་
བས་གཞན་ལས་མི་འདྲེས་པ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཚར་གཏོགས་གང་
ཞེ་ན། །ཁན་མ་ཐོ་བས་གཞན་ལ་མི་འདྲེས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་

༡ <<ས>> -

མི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ལོ།

སྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་¹ དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་
གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་སྤྱུགས་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་
མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་རྒྱུད་པ་དང་། བཏང་སྣོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་
གནས་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་བ། སྤྱུགས་པ་གང་ཞེ་ན།

སྤྱུགས་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། གཉི་སྤྱུག་གི་ཆར་གཉོགས་པ་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དེ།

གཉི་སྤྱུག་གི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉི་
སྤྱུག་གི་ཆར་གཉོགས་གང་ཞེ་ན། །རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་སེམས་དེ་སྐོང་སྐོང་
² བོར་གྱུར་ནས་དམིགས་པ་འི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མི་ཉོགས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ལོ།

དེ་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱང་འབེལ་བར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་

1 <<སྐོང་>><<ཞེས་>> མ་དད།
2 <<སྐོང་>><<ཞེས་>> སྐོང་སྐོང་།

སོ། །

གཉིས་པ་(རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་ཚོད་པ་)ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཚོད་པ་གང་ཞེན།

ཚོད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ལྷག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་

སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ།

ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེས། །སྟོན་ཚོད་ཚོད་^༡ པ་དང་། །:བཅེ་བཅེ་
^༡ བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་
ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་བཤའ་པ་)ལ་དུག་ །དད་པའི་
དབང་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གནས་མ་དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པའི་
གནས་ལེ་ལོ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་གའི་མི་མ་སྐྱེན་སྐྱོགས་བག་མེད་དང་། དུག་པའི་
དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་བརྗེད་ངས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་ཤེས་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་རྣམ་གཡེང་བཤའ་

༡ <<སྟོན>> ཚོད།
༡ <<ཞེས>> ཅེ་ཅེ།

བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། མ་དད་པ་གང་ཞེ་ན།

མ་དད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། གཏི་ཟུག་གི་ཚར་གཏོགས་པ་དག་གའི་ཚོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་ཆེས་

པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་སྟེ།

གཏི་ཟུག་གི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྤེལ་བར་བྱའོ། །གཏི་ཟུག་གི་ཚར་གཏོགས་གང་ཞེས། །དག་གའི་ཚོས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། མི་འདོད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

གོ་བར་བྱད་དོ། །

གཉིས་པ་(བཙུན་འགྲུས་ཉམས་པའི་གནས་ལེ་ལོ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། ལེ་ལོ་གང་ཞེ་ན།

ལེ་ལོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བ། ཉལ་བ་དང་། ལྷེས་བ་དང་། འཁྲིག་^༡ པའི་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏི་ཟུག་གི་

ཚར་གཏོགས་པའི་སེམས་མི་སྟོོ་བ་སྟེ།

བདག་རྐྱེན་དང་རོ་བོ་དང་རྣམ་པ་སྤེལ་བར་བྱའོ། །གཏི་ཟུག་གི་ཚར་གཏོགས་གང་ཞེས། །ཉལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་གའི་ལ་སེམས་མི་དག་གའི་བྱེད་

༡ <<སྟོོ>><<ཞེས>> -

༢ <<ཙ་བཞི>> འཁྲིག་

བསམ་རབ་ཏུ་སྤྲེའའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ་ལ། དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྤོར་བའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དེ་ཡོད་ན་དགོ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པས་དགོ་བའི་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(དབང་པོ་ལྡ་གའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བག་མེད་)ལ་ངྲི་བ་ནི།

ཙམ་ལ། བག་མེད་བ་གང་ཞེ་ན།

བག་མེད་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙམ་ལ། ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་
ནས། དགོ་བའི་ཚོས་རྣམས་མི་བསྐོས་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལས་
སེམས་མི་སྤྲང་བ་སྟེ།

ཆགས་པ་དང་ཞེས་ཉེ། རོ་བོ་དང་ལྷོག་པ་དང་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་
བསམ་རིག་པར་བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་དགོ་
བ་མི་བསྐོས་ཞིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སེམས་མི་བསྤྲང་བར་བག་ཡངས་སུ་
གཉོང་བསམ་རབ་ཏུ་སྤྲེའའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ་ལ། མི་དགོ་བ་འཕེལ་བ་དང་། དགོ་བ་འགྲིབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དེ་ཡོད་ན་མི་དགོ་བ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་(དན་པའི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་བརྗེད་པས་)ལ་ངྲི་བ་ནི།

ཙམ་ལ། བརྗེད་པས་⁹ བ་གང་ཞེ་ན།

བརྗེད་པས་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

9 <<ས>> བརྗེས་པའོ།

ཙམ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་བློ་བཟང་སྤྲོད།

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྤེལ་བར་བྱའོ། ཉོན་མོངས་
ཀྱི་རྣམ་པ་མིགས་བློ་བཟང་སྤྲོད་པའི་སྤོ་བའི་སྤོ་བའི་གསལ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་
བྱེད་པའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ་ལ། གཡེང་བའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དགེ་བའི་མི་མ་ལུན་སྤོགས་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་(ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་ལོ་ཉམས་བྱེད་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙམ་ལ། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེན།

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙམ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་སྤྲོད། དེས་སྤྲོས་དང་། དག་

དང་སེམས་ཀྱི་སྤོད་པ་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པ་སྤྲོད།

ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྤེལ་བར་
བྱའོ། ཉོན་མོངས་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཞེན། སྤོད་པ་ཀྱི་སྤོད་པ་
གང་རུང་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རིག་པའོ། །བཟོད་
བྱ་དང་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྲོ་བྱ་དང་སྤྲོ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་བྱ་དང་
བསམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཙམ་ལ། ལྷང་བའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དེ་ཡོད་ན་ངང་ ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལྷུང་བའི་
ཞེས་སོ། །

དུག་པ་(ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་སོ་ཉམས་བྱེད་རྣམ་གཡེང་བ་འདྲ་བ་)ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་སོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་

རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་ཞེས་ཉེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་
རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་རིག་པའོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་
སོ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེང་བ་དང་། བྱེ་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་དང་། རང་གི་གཡེང་

བ་དང་། མཚན་མའི་གཡེང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་གཡེང་བའོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཉེ། རྣམ་གཡེང་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེང་

༡ <<མོ>><<ཞོལ>><<སྟེ>> དབལ།

༢ <<མོ>><<ཞོལ>> ལྟ་བུ།

བ་སོགས་¹ ལྷག་ཡོད་པའི་སྲིད། འདི་དག་ནི་སྲིད་ཀྱི་ལུན་གཡེང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི། ལྷགས་སུ་བབ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་ལ་ལྷུང་མ་
བསྟན་དང་། ཐ་མ་ལ་དགོ་བས་བསྟུས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་) ལ་རང་གི་རང་གིས་སེམས་མི་གནས་པ་
དང་། གནས་ཀྱང་སྐྱོན་ཆགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་
དུས་ན་རང་གི་རང་གིས་སེམས་མི་གནས་པ་དང་། སེམས་གནས་པའི་དུས་ན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ལ་གཡེང་བ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་མི་གནས་ཀྱང་
གནས་པ་ལྷུང་སྐྱོན་པའི་རྣམ་གཡེང་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཡེང་བ་གང་ཞེན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྡེལ། །

རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་གྱིས་¹ ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་ཤེས་ལྡ་
ལ་རྣམ་གཡེང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དབང་ཤེས་གང་
རུང་གཅིག་ལྷུང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དངོས་གཞི་ལས་ལངས་པ་ཡིན་ལ། རྩི་རོལ་རྩ་
གཡེང་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(སེམས་གནས་པའི་དུས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གཡེང་བ་) ལ་རྩི་རོལ་རྩ་གཡེང་བ་ནི།

ཆ་བ། རྩི་རོལ་རྩ་གཡེང་བ་གང་ཞེན། དགོ་བ་ལ་ལྷགས་པའི་སེམས་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ལྡ་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའོ། །

རྩི་རོལ་རྩ་ཞེས་པ་ངེས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རོས་པ་སོགས་
དགོ་བ་ལ་ལྷགས་པའི་སེམས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་

1 <<མོ>><<ཞེས>><<སྲི>> ས།
1 <<མོ>><<ཞེས>> གྱི།

སེམས་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏང་བ་དེ་ལས་
སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་ལོ། །

ནང་གི་གཡེང་བ་ནི།

ཅ་ལ། ནང་གི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པ་བྱིང་བ་དང། ཚོད་པ་དང། རོ་
ལྷང་བར་བྱེད་པའོ། །

ནང་གི་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཆེ་བྱང་བའི་བྱིང་ཚོད་དང་ཉིང་དེ་འདྲིན་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྟེད་པས་རོ་
ལྷང་བར་བྱེད་པའི་སྟེད་པ་སོགས་ནི་ནང་གི་རྣམ་གཡེང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞི་ལྷག་དངོས་
སམ་རྗེས་མ་ལྷན་པ་ལས་གཞན་ཏུ་གཡེང་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(གནས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཏུས་ན་མི་གནས་ཀྱང་སེམས་གནས་པའི་ཏུས་ན་
སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གཡེང་བ་)ནི།

ཅ་ལ། མཚན་མའི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བ་སྡོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་
དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །

མཚན་མའི་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་ལ་གཞན་གྱིས་
འདི་ནི་བསམ་གཏན་པའོ་སྟེ་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་ཏུ་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་བའི་
མཚན་མའི་གཡེང་བའོ། །

གཉིས་པ་གནས་ཀྱང་སྡོན་ཆགས་པ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྡོན་
དང། དམིགས་པའི་སྡོན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། ངར་འཛིན་བ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་བ་
དང་། ངའོ་སྣམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་བ་ལ་
ཞུགས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ང་ཞེ་འཕ། ང་ཡི་ཞེ་འཕ། ངའོ་སྣམ་དུ་
འཛིན་བ་དང་། འདྲེས་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པའོ། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། ལན་ནི་རྒྱ་
དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །འཛིན་གྲྭ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་གནས་
ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་ལ་ང་དང་ང་ཡིན་འཛིན་
བས་སེམས་ཁེངས་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བའོ། །དེ་ལ་
འཛིན་བ་ནི་ཐོག་མར་དེ་ལྟར་འཛིན་པའོ། །འདྲེས་བ་ནི་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དང་སེམས་གྱི་
རྒྱུད་འདྲེས་པའོ། །ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟ་བར་འཛིན་བ་
ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དམིགས་པའི་སྐྱོན་)ནི།

ཇ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། སྣོམས་པར་འཇུག་པ་གཞན་ནས། ཐེག་
པ་གཞན་ལ་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། གནས་པའི་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་བ་ལ་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་བཏང་ནས་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་སྣོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་བཏང་ནས། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་གནས་
པར་བྱའོ་སྣམ་པ་དང་། སྣོམ་བཏང་ནས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
གཡེང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི།

ཇ་བ། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ།⁹

དྲུག་པ་གཞན་འགྲུར་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲིབ་
བྱེད་གཉིད་དང་། ལྷོ་ལ་ཞེས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོད་པ་དང་། ལེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
པའི་རྗེས་འགྲོད་དོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། གཉིད་གང་ཞེ་ན།

གཉིད་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། གཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་
དང་། དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྲད་པ་
གཉི་སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ།

གཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཉེན་དང་ངོ་པོ་དང་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་པས་ལེས་པར་
བྱའོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ལེས་པའི་ཆར་
གཏོགས་གང་ཞེ་ག །ལུས་ཉམས་ཚུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་། ལྷི་བ་དང་སྤུན་པའི་མཚན་
མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ལེས་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་
རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དབྱེ་ན་
ཀུན་སྒོའ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བདུན་པོ། །དུས་ནི་ནམ་གྱི་སྤུན་བར་པ་དང་། དུས་མ་
ཡིན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་སོ། །རིགས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་
འབྱུང་བ་རྒྱས་ནས་དགེ་བ་ལ་འབད་འདོད་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ནི་དུས་སུ་ཡིན་ཡང་
མ་གནང་ཞེང་བཀག་པའི་གཉིད་དོ། །

⁹ <<མ>><<སྤྲ>> སོ། །

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། བྱ་བ་ལོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

དགོ་བའི་བྱ་བ་ཞེས་ཉེ།¹

གཉིས་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་དྲི་མ་འགྲོད་པ་)ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། འགྲོད་པ་གང་ཞེ་ན།

འགྲོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བསམས་པ་དང་། མ་བསམས་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལྷང་དུ་མ་བསྐྱབ་པ་དང་། དུས་དང་། དུས་
མ་ཡིན་པ་དང་། དེགས་པ་དང་། མི་དེགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་
གཉི་ལྷན་གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ།

བསམ་¹ པ་ཞེས་ཉེ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་དང་རབ་རྒྱ་
དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་² པར་བྱའོ། །བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་རྒྱང་རང་གིས་
བསམས་པ་འདམ། གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །གཉི་ལྷན་གྱི་
ཆར་གཏོགས་སོ། །ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་དོན་ནི། བྱ་བ་དེ་བདག་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་ཅི་
མ་རྒྱང་སྐྱམ་པའོ། །མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་དགོ་བ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་མི་
དགོ་བ་དང་བརྗོ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་ལྷང་དུ་

1 <<མ་>><<སྐྱ>> མོ།
2 <<ན་བཞི>> བསམས།
3 <<མོ>><<ཞོལ>> -

མ་བསྟན་བ་དང་། བཅོས་སྲུ་ཡོད་པའི་དུས་དང་། མེད་པའི་དུས་སྲུ་འགྲོད་པ་རིགས་
བ་དང་མི་རིགས་པའོ། །བྲེད་ལས་ནི།

ཙ་བ། སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་གོ། །

དེ་ཡོད་ན་ཡིད་བདེ་བ་ལ་རིག་བར་མི་གནས་པས་སེམས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་མི་མ་རྟོག་དཔྱོད་)ལ་གཉིས། རྟོག་བ་དང་དཔྱོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཙ་བ། རྟོག་བ་གང་ཞེ་ན།

རྟོག་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། སེམས་བཤམ། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀུན་རྒྱ་ཚོལ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་

སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཅིང་བའོ། །

སེམས་སམ་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་བ་དང་དོན་བསྐྱུ་བས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱའོ། །སེམས་བཤམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་
མིང་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་རུང་རགས་པའི་རྣམ་བ་ཅན་འཚོལ་བས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་
སེམས་བྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(དཔྱོད་པ་)ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཙ་བ། དཔྱོད་བ་གང་ཞེ་ན།

དཔྱོད་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། སེམས་བཤམ། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་

སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའོ། །

སེམས་སམ་¹ ཞེས་ཏེ། སེམས་སམ་ལེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཞིབ་ཏུ་སྤྱེ་
ནས་དཔྱོད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སེམས་སྤྱང་ངོ་། །བསམ་གཏན་དང་པོར་རྟོག་པ་མེད་
ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་² ཡན་ཆད་རྟོག་
དཔྱོད་ཀྱི་ས་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། རགས་པ་ཙམ་
དཔྱད་པས་ཡིད་ལ་གདུང་བ་མི་སྐྱེད་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཉམས་ཚུང་བས་ཞིབ་ཏུ་སྤྱེ་ནས་
དཔྱད་ན་ཡིད་ལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་པས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ན་རྟོག་པ་མེད་
ལ། དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་། ཞིབ་ཏུ་སྤྱེ་ནས་དཔྱད་ཀྱང་ཡིད་ཚུང་ཟད་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་
ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་མེད་པས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་
པོ་ཡན་ཆད་བཞི་ལ་སྐྱེ་དོན་འབྲེར་རུང་འཛིན་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་དོགས་པའི་
གནས་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། རེག་པར་གནས་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དག་
ལོ།

རེག་པར་ཞེས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་དང་
སྤྱི་མར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྐྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་(སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་བྱེད་ལས་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱའི་ལས་དང་། དོར་
བྱའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་ཚོས་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་གི་མི་མཐུན་པའི་སྤོགས་སྤོང་བའོ། །

1 <<ས་བཞི>> བའམ།
2 <<སྐོ>> ཀ

ཡང་^༡ཞེས་ཏེ། ཚོས་དགོ་བ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
 ཏེ། ཉོན་མོངས་སོགས་སྒོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་(རོར་བུའི་ལས་)ནི།
 ཚ་བ། ཉོན་མོངས་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་གི་གཉེན་པོའི་
 བར་དུ་གཙོད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་བ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་དང་ལྡན་ཏེ། དགོ་བའི་ཚོས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་བ་ལྡན་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩི་བ་དང་ལན་
 རོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། སེམས་དང་ལྡན་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེན།

:སེམས་དང་^༢ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། འཛོལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོ་མས་བར་འཇུག་བ་དང་། འགོག་པའི་
 སྣོ་མས་བར་འཇུག་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་^༣ དང་། སྐྱོག་གི་དབང་སོ་དང་། རིས་
 ལ་ཕྱུག་བ་དང་། རྐྱེ་བ་དང་། ག་བ་དང་། གནས་བ་དང་། མི་རྟག་བ་ཉིད་དང་། མིང་གི་
 ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་
 དང་། འཇུག་བ་དང་། སོ་སོར་དེས་བ་དང་། འཕྱོར་འབྲེལ་བ་དང་། མཚུགས་བ་
 དང་། གོ་རིམ་དང་། དུས་དང་། ཡུལ་དང་། གངས་དང་ཚོགས་པའོ། །

༡ <<མོ་>><<ཞེས་>> -
 ༢ <<ལ་ལེ་>> སེམས་དང་། <<མོ་>><<ཞེས་>> - <<མ་>><<སྐྱེ་>> གསུམ་དང་།
 ༣ <<པོ་>><<སྐྱར་>> -

རྩོམ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ལྷན་མེན་འདུ་བྱེད་ཚོས་ཅན། ཉེར་གསུམ་ཡོད་
 དེ། ཚོས་གསུམ་གང་རྒྱུང་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་རྩོམ་པ་
 དང་། འཇུག་ཤེས་བྱུག་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་བདུན་དང་། འཇུག་ཤེས་
 བྱུག་མངོན་འགྱུར་འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་སྟོན་
 འཇུག་གཉིས་དང་སྟོན་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་། སྟོན་གྱི་ལས་གྱིས་
 འཕངས་པའི་ཚེ་གནས་པ་དང་། ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་
 གཉིས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 བཞི་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཉེན་དང་བཅས་པ་གསུམ་དང་། འཕགས་པའི་
 ཚོས་མ་རྩོམ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་གཅིག་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དགུ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དགུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱན་དུ་འབྲུང་བའི་གནས་སྐབས་དང་། ཚོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་
 དད་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་འབྲུང་བ་དང་། ལྷུང་དུ་འབྲུང་བ་
 དང་། རིམ་གྱིས་འབྲུང་བ་དང་། དུས་ཐ་དད་དུ་རྒྱན་དུ་འབྲུང་བ་དང་། ལུལ་དུ་མ་
 ལ་ཁྲུབ་པར་འབྲུང་བ་དང་། གངས་ཀྱི་སྟོན་མཚོན་པར་བྱ་བའི་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་
 འབྲུང་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བདུན། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྩོམ་པ་
 བཤད་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་
 བཤད་པ་དང་། ཚེ་གནས་པ་དང་ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པ་
 དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་

གསུམ་བཤད་བ་དང་། འཕགས་པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སྲིད་དང་། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དགུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙམ་ལ་འཐོབ་པ་གང་ཞེ་ན།

ཐོབ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙམ་ལ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་
དང་། འགྲིབ་པ་ལ་འཐོབ་པ་དང་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

དགོ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། འདི་དག་པལ་ཆེར་གནས་དང་ངོ་བོ་^༡ དང་བཏགས་ཡོད་
དུ་བསྟན་པ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཚོས་གསུམ་གང་རུང་གི་འཕེལ་
འགྲིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་གོང་དུ་
འཕེལ་ན་དང་པོ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞེས་བ་དང་། འགྲིབ་ན་རྒྱུང་དུ་དང་ལྡན་ཞེས་བ་ལྟ་
བྱའོ། །ཐོབ་པ་ནི་སྲི་མིང་ཡིན་ལ་དེ་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་ཚོས་སྲུང་མེད་གསལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་རྙེད་པ་དང་རྒྱན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྡན་པ་ཞེས་
གདགས་སོ། །མངོན་ལས། དུས་གསུམ་བ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་
དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་ཡོད་རེ་རེའི་ཐོབ་པ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་
པ་འདིར་ཁས་སྲུངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་རྣམས་བྱུང་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་པའི་ལྷག་མ་གཞན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་བ་ (སེམས་སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་བཤད་བ་) ལ་
གསུམ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོ་མ་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྣོ་མ་འཇུག་དང་། འདུ་

༡ <<ཚོ>><<ཞེས>> + ལ།

ཤེས་མེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་མས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེན།

འདུ་ཤེས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། སྣང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བའི་འབྲུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྣོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འཕོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་མས་
པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

དགོ་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་མ་འཇུག་
ཚོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་མ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཤེས་བྱུག་འགགས་པའི་
གནས་སྐབས་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་ནས་འཁོར་བས་ཡིད་འབྲུང་བའི་ཡིད་འབྲུང་
གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་
བཞི་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཅེ་གཅིག་པ་གང་གིས།¹ འཇུག་ཤེས་
ཚོགས་བྱུག་འཁོར་བཅས་མངོན་གྱུར་འགགས་པ་ཅོམ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཀུན་
གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་མི་
འདེབས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་
ཐར་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་དག་ཀྱང་དེ་མ་དོར་བར་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅི་ཅམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པར་སྐྱེ་བ་ཅོམ་དུ་ཟད་
དོ། །ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྣོན་གྱི། དོན་གྲོག་ཁྱུང་བར་བ་མཚན་

1 <<མ>><<སྐྱ>> ཞེན

གཞིར་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་བར་འགྱུར་བས་
སོ། །ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ན། དགེ་བར་མི་འཐད་ལ། ཚོགས་
དུག་རེ་ཤིག་འགགས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་དགེ་བར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་ཡིད་བྱེད་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྟོབས་
ཀྲིས་དགེ་བར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་དགེ་
བར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འཕོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་) ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་བ། འཕོག་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན།

འཕོག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་
གྲེན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
བས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་
པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འཕོག་པ་ལ། འཕོག་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་ཞེས་
གདགས་སོ། །

ཅི་ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚོར་འདུ་རགས་པ་པོ་མི་གསོད་པ་ཞི་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་
སྟམ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྲིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་གྲེན་དུ་བསྐྱོད་པ་གང་ཞེ་ག། །འཇུག་ཤེས་
ཚོགས་དུག་འཁོར་བཅས་དང་། ཉན་ཡིད་མངོན་གྱུར་འགགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་

༡ <<མ>><<སྐ>> སོ།

ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་རབ་ཏུ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་ཚོས་སྔ་མ་
 གཉིས་ཀྱིས་སའི་སློབ་སྟོན་ལྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཚོན་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་ཞེས་པས་སྲིད་ཅེ་འི་སེམས་ཐོབ་པར་བསྟན་ལ། སྲིད་ཅེ་ལས་ཀྱེན་དུ་བསྐྱོད་
 ཅེས་པས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏེ། འདས་ལམ་མ་རྟོགས་¹ པས་སྲིད་ཅེ་འི་
 ཉོན་མོངས་སྤང་² མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་སྔ་མ་སློབ་པས་ཚོག་མོད། སྲིད་ཅེ་
 ལས་ཀྱེན་དུ་བསྐྱོད་ཅེས་སློབ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྲིད་ཅེ་ལས་ཀྱེན་དུ་མ་བསྐྱོད་ཀྱང་ཅི་
 ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པས། དེས་འགོག་སློམས་
 ཐོབ་པར་ཐལ་བ་བཅད་³ པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 མ་ཐག །སྲིད་ཅེ་འི་མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སློང་བས་སྲིད་ཅེ་ལས་ཀྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །འོན་ཚིག་བྱི་མ་སློབ་པས་ཚོག་མོད། སྔ་མ་སློབ་ཅི་དགོས་སྟེན་ན། སྲིད་
 ཅེ་ལས་ཀྱེན་དུ་བསྐྱོད་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་
 བྲལ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་སློམས་པར་འཇུག་རུས་
 པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་མ་སློབ་པ་ནི། སྲིད་ཅེ་ལས་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སློམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་
 པ་དམན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་
 ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་སློམས་པར་འཇུག་ལ། དམན་པའི་ལམ་སློབ་དུ་མ་སོང་

1 <<མ>><<སྐྱ>> གཏོགས།
 2 <<མ>><<སྐྱ>> མོང་།
 3 <<མོ>><<ཞེས>> བཅས།

བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བས་ནི། ས་དྲུག་པ་ནས་སྟོམས་བར་འཇུག་གོ། །སྟག་མ་རྣམས་ནི་
གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་བར་བྱའོ། །ལྷུ་བ་ཆེན་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པ་
དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ནི་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཁྱད་པར་བ་གཅིག་ལ་འགོག་སྟོམས་སུ་བཞེད་དོ། །ཐེག་
པ་དམན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ངོས་འཛིན་པ་ན་དགག་གཞི་གཟུགས་ཕྱང་གི་
སྟེང་དུ་ཞེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཞེས་འཆད་
པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་། ལྷུ་བ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པའི་
ལྷན་པོའི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་དྲུག་པ་ནས། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་
ས་བཅུ་པ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པ་)ལ་ངི་བ་ནི།

ཙ་བ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་¹ གང་ཞེན།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་¹ གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་གཞན་འབྲས་སུ་ཆེ་བའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་མངོན་གྱུར་འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་

1 <<ས>><<ལྷ>><<ཚོ>> + བ།
1 <<ལྷ>><<སྐྱ>> + བ།

སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཚེ་གནས་པ་དང་ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤའ་པ་)ལ་གཉིས། མྱོག་གི་
དབང་པོ། རིགས་མ་སྐྱུན་པ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། མྱོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།

མྱོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། རིས་མ་སྐྱུན་པར་སློན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་གནས་པའི་དུས་ངེས་པ་

ལ། ཚེ་ཞེས་གདགས་སོ། །

རིགས་^༡ མ་སྐྱུན་པར་ཞེས་ཏེ། མྱོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་རིགས་མ་སྐྱུན་
པར་གནས་^༢ པའི་ཚེ་འི་དུས་ངེས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་མ་སྐྱུན་པ་བཤའ་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། རིས་མ་སྐྱུན་པ་གང་ཞེ་ན།

རིགས་^༣ མ་སྐྱུན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དང་དེར་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་གི་ལུས་འདྲ་བ་ལ་

རིས་མ་སྐྱུན་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། མྱོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་སྣོབས་གྱིས་རང་
བཞིན་འདྲ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་འདྲ་བ་སོགས་གྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །མྱ་མ་ལ་
ཚེ་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་། ལོ་དང་བསྐྱལ་བའི་

༡ <<ཙ་བཞི>> རིས།

༢ <<སློ>><<ཞེས>> གཞན།

༣ <<ཙ་བཞི>> རིས།

གངས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདི་ནི་ལུས་འབྲ་བ་དང་། རང་བཞིན་དང་། སྐྱེ་གནས་འབྲ་བ་དང་། བཟོ་དང་ལས་ཀྱིས་འཚོ་བ་འབྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ནི། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པའོ། །
བཞི་པ་(མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་བཤད་པ་) ལ་བཞི་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེ་བ་གང་ཞེ་ན།

སྐྱེ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། རིས་མ་སྐྱུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་གངགས་སོ། །

རིགས་¹ མ་སྐྱུན་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གངགས་གཞི་ལ་ལྷོས་མོང་གི་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མ་སྐྱུན་པར་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དང་པོར་སྣང་མ་བྱུང་བ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་གངགས་པའི་སྲིད། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ངི་ལྟར་རིག་པར་སྐྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཀ་བ་གང་ཞེ་ན། རིས་མ་སྐྱུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་གངགས་སོ། །

ཀ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་མ་སྐྱུན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལང་ཚོ་ཡོལ་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་གངགས་སོ། །

1 <<ཅ་བཞི>> རིས།
1 མེད་ཅེས་པ་མིན་ནམ་སྐྱུས།

གསུམ་པ་གནས་པ་ནི།

ཇ་པ། གནས་པ་གང་ཞེ་ན། རིས་མ་ཐུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་མི་འཇིག་པ་ལ་
གནས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

གནས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ། གནས་པ་ཞེས་
གདགས་སོ། །

བཞི་པ་མི་རྟག་པ་ནི།

ཇ་པ། མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རིས་མ་ཐུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇིག་པ་ལ་
མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་གདགས་སོ། །

མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དུས་གཉིས་
པར་མི་སྡོད་པ་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད། སྲིད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་
སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ཀྱི། དུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡང་རང་
བྱུང་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་ཆ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཀྱི། མི་
རྟག་པ་ཡིན་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁུབ་བམ་སྣམ་པ་དོགས་པའི་གནས་མེད་
ལ། རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་མ་བྱེད་པ་འདིས་རིག་པ་སྦྱ་བ་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱེད་
སྐྱང་བས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་(ར་སྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་
གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། མིང་གི་ཚོགས་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་རྒྱ་དྲགས་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ཞེས་གདགས་སོ། །

མིང་གི་ཞེས་དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་གྱི་དོ་བོ་ཅམ་སྟོན་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་ཞིང་ཆ་དུ་མ་ལ་བཏགས་པའི་རྗེད་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མིང་ཡིན་ན་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་བས་ལྷན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་^༡ ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་ཡུམ་དུ་སྐྱུར་པའི་སྐྱོ་རང་མཚན་པ་དེ་ཡི་གེ་ཡང་ཡིན་ལ་མིང་ཡང་ཡིན་ཞིང་། སྤང་བོ་ལྗེད་ནང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོར་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་མ་ཡིན་ལོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོར་བཞག་པ་ནི། རྣམ་ཅིག་སྐྱ་སྤྱི་དུ་མའི་རྒྱན་མིང་གི་ཚོགས་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཚིག་གི་ཚོགས་)ནི།

ཇ་པ། ཚིག་གི་ཚོགས་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཀྱི་ཚིག་^༡ རྒྱ་དྲགས་ལ་ཚིག་གི་ཚོགས་ཞེས་གདགས་སོ། །

ཚིག་གི་ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་ལོ། །དོན་གྱི་ལྷན་པར་སྟོན་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་ཞིང་ཡི་གེ་སྐྱ་སྤྱི་དུ་མའི་རྒྱན་ལ་བཏགས་པའི་རྗེད་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱ་སྤྱི་འབའ་ཞེས་ལ་འཛོག་པ་མི་འཕྲད་དེ། དེ་ནི་དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་ཡིན་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོར་མི་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཚིག་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་སྤེ་བདུན་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་བྱིན་ཏོ། །

༡ <<རྒྱ>><<སྐྱ>> + འདད།
༢ <<མེ>><<སྤང>> ཚིག་སྤྱི

གསུམ་པ་(ཡི་གེའི་ཚོགས་)ནི།

ཇ་བ། ཡི་གེའི་ཚོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་གཉི་གའི་གནས་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཡི་གེའི་ཚོགས་
ཞེས་གདགས་ཏེ། དེ་གཉི་ག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོང་པ་ཡང་དེ་ཡིན་
ཏེ། དོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེ་ནི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་གཞན་
དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡི་གེའི་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མིང་ཚིག་གཉིས་
ཀའི་གནས་གདགས་གཞི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་དུ་མ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཡང་གདགས་པའི་
གཞི་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་དུ་མ་ལ་བཏགས་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡི་གེའི་ཚོགས་བྱ་སྟེ། མིང་གི་ཚིག་གི་རྟེན་
བྱས་པའི་སྟོན་མ་མིང་དང་ཚིག་གིས་བརྗོད་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། མིང་ཚིག་
གཉིས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བརྗོད་པ་ཡང་ཡི་གེ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་ཆ་མེད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་མི་རུས་ཀྱང་། མིང་དང་ཚིག་
གིས་རྟེན་བྱས་པའི་སྟོན་མ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྲད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དབྱངས་
གསལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་དངོས་མིང་གང་ཡང་རུང་བས་གོ་རུས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་གདངས་མ་གཏོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་
དངོས་སུ་འོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཨ་ཡང་ཨ་ཞེས་པའི་གདངས་མ་
གཏོགས་པ་ཞེས་པའི་གདངས་ཀྱིས་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཨ་ར་
ལྷ་ཞེས་པ་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་མ་གོ་བར། རོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་
ཡིན་པར་བརྟུན་ནས། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་སྐྱ་རྟག་པར་སྟོན་འདོགས་པའོ། །མིང་དང་ཡི་

གོ་གཞི་མ་ཐུན་པར་ཡང་རྒྱུད་ལ། ཐུན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡི་གེའི་ཚོགས་
ལྗོད། ཚ་སྤྱི་བྱེད་མ་འདུས་པའི་རྒྱན་ལ་བྱའོ། །

བྱུག་པ་(འབགས་པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སྤྱི་བཤད་པ་)ལ།

ཚ་བ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འབགས་པའི་ཚོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་

སྤྱི་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། །

སོ་སོའི་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་སྤྱི་གནས་སོ་སོར་འགོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའམ་
གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་བྱིད། རྣམ་སྤྱོད་པ་མ་
ཡིན་པའོ། །ཐུར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྣམ་ཀྱིས་སྣོང་པའི་མ་
ཡིན་ལོ། །

བརྒྱན་པ་(རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དགུ་བཤད་པ་)ལ།

ཚ་བ། འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་
གདགས་སོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་

པ་ཞེས་གདགས་སོ། །འཕྱོར་འབྲེལ་བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྗེས་སྤྱི་ཐུན་པ་

ལ་འཕྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །མཚོ་གས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐུར་

བར་བྱུང་བ་ལ་མཚོ་གས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །གོ་རིམ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་

རེ་རེ་ནས་འབྱུང་བ་ལ་གོ་རིམ་ཞེས་གདགས་སོ། །དུས་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་

རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་དུས་ཞེས་གདགས་སོ། །ཡུལ་གང་ཞེ་ན། ཤར་དང་། རྫོང་དང་། ལུབ་

དང་། རྒྱང་དང་། འོག་དང་། སྤྱིང་དང་། རྫོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་

ཡོད་པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཞེས་གདགས་སོ། །མངས་གང་ཞེན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐ་
དད་པ་ལ་མངས་ཞེས་གདགས་སོ། །ཚོགས་པ་གང་ཞེན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་
འདུས་པ་ལ་ཚོགས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

འཇུག་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །དོན་དགུ་རིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་
བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་
ཉེ། ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་ལ། ཉུགས་ལི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་བསྐྱུས་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་
ལ་བཏེན་ནས་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་སྐད་ཅིག་གི་མ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྲུང་བ་ལ་
འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྐར་དང་། མེ་དུ་དང་ས་སྐྱུག་སྟེ་བྱ་རྒྱ་
འབྲས་ཐ་དད་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཞེས་གདགས་པའི་སྐར་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་སམ་རྣམ་བུང་གི་རྒྱ་འབྲས་རྗེས་སུ་མ་རྒྱུན་པ་ལ་འགྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་
བཏགས་པའི་སྐར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྦྱར་བར་འབྲུང་བ་ལ་མགྲོགས་པ་ཞེས་
བཏགས་པའི་སྐར་དང་། རེ་རེ་ནས་རིམས་ཀྱིས་འབྲུང་བ་ལ་གོ་རིམས་ཞེས་བཏགས་
པའི་སྐར་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་སྔ་མི་དུ་མར་འབྲུང་བ་ལ་དུས་ཞེས་གདགས་པའི་སྐར་
དང་། ཚོགས་དུ་མ་ལ་ཁུབ་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡུལ་ཞེས་གདགས་པའི་སྐར་
དང་། གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ལ་མངས་ཞེས་
གདགས་པའི་སྐར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆ་ལ་ཚོགས་པ་
ཞེས་བཏགས་པའི་སྐར། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལ་ཅིག་གི་ལོག་ཉོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དོ་བོ་
དང་མངས་སྦྱར་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེན།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་བསྟན་པ་དང་། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མི།

ཙ་བ། སེམས་དང་ཡིད་གང་ཡིན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ཅོ། །

སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སྐྱ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདྲུག་ཤེས་དྲུག་ལ་
ཡང་གསུམ་གའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བོག་པས་ན་སེམས་དང་རྣམ་ཤེས་མི་མའི་རྟེན་
དུ་གྱུར་པས་ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྐྱིད། ཡང་ན་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཚོགས་དྲུག་མ་འོངས་པ་ནི་སེམས། འདས་པ་ནི་ཡིད། ད་ལྟར་གྱུར་བ་ནི་རྣམ་
ཤེས། རྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིང་དུ་འགོ་བས་ནས་¹སེམས། སྟོན་དུ་འགོ་བས་
²ཡིད། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །བསྟན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཁམས་བསྟན་པར་སེམས་དང་། སྐྱེ་མཚེད་བསྟན་པར་ཡིད་དང་། སྤང་པོ་
བསྟན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་པ་དང་། གཞན་དང་
སྤུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་སྟོན་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ལ། སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཤད་
པ་དང་། ཡིད་རྣམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དྲུག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་
བ་ཅི།

ཙ་བ། སེམས་གང་ཞེ་ན།

སེམས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། སེམས་སུ་བཞག་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་། རྣམ་གྲངས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷན་པར་བྱེད་

1 <<མ>><<སྐྱ>> ཅུ།
2 <<མ>><<སྐྱ>> + ཅུ།

ཚོས་དང། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལོག་
ཚོག་དགག་པ་དང། ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་སོ། །དང་པོ་མི།

ཙ་བ། སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ས་
བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། གངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ས་བོན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་བོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད། དགོ་མི་དགོ་སྤང་མ་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་རྗེས་
སུ་མ་སྐྱེན་པའི་འབྲས་བུས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་སྐྱོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་)འི། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཤེས་པ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་)འི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། སེམས་གང་། ས་བོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་གངས་)འི།

ཙ་བ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་བསམགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱོན་
བསམགས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་རྒྱུན་མ་ཆད་

༡ <<མ>><<སྐྱ>> ཞེས།

བར་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །ལེན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ།¹ བར་དོའི་སྲིད་པ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་གྱེད་
ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིན་
གཞིས་བརླུང་བའི་མཐུས་མ་ཞིག་པར་འཇུག་ཅིང་ལེན་པའི་སྲིད། མདོ་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟེང་ཅིང་སྟེ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྩ་
བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། །བདག་² ཏུ་ཉོགས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་
རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

གསུམ་པ་(སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་)ནི། །ཅི་རྒྱ་གསོག་³ པ་ལ་འོ། ཞེས་འབྲུང་བས་ཀྱིན་
གཞི་དེ་ཉིད་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་མི་དགོ་དེ་དག་གི་བག་ཚགས་བསགས་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་
སྡོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་བྱངས་པའི་ཆེད་དུ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱང་
དོན་དང་ངེས་དོན་འབྲེད་པའི་རྩལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
ཡིན་ལ། འཕགས་པ་སློ་སློམ་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱང་ངེས་
འབྲེད་རྩལ་ནི། གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདི་ནི་མདོར་བསྟན་པ་ཅམ་ཞིག་བཤད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་ལས་
བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

1 <<རྒྱ>><<ཞེས>> -
2 <<རྒྱ>> ཏུག
3 <<རྒྱ>> ཅི་ཏེ་ཤོག <<ཞེས>> ཅི་ཏེ་ཤོག

གཉེས་པ་(ཡིད་རྣམ་པ་གཉེས་བཤད་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙམ་བ། ཡིད་གང་ཞེན།

ཡིད་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡིད་དང་། གནས་སྐྱབས་པའི་
ཡིད་དོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱོདོན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྟོགས་དང་། ལྷོག་^༡ པ་དང་འཇུག་
པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་བ། གང་དུས་ཏྲག་ཏུ་རྫོམ་སེམས་པའི་བདག་ཉིད་དང་།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་འཇུག་ཤེས་དུག་དེ་དག་^༢ མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་དུ་སྐྱེད་
པའི་དུས་ཏྲག་ཏུ། ངར་རྫོམ་སེམས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཡིད་^༣ དོ། །མཚན་
ཉིད་ནི། རྣམ་ཤེས་གང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་དུས་ཏྲག་ཏུ་ངར་རྫོམ་
སེམས་པའོ། །སྐྱབས་ཤེས་འཇུག་འདི་རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་ཡིད་
མ་ཡིན་ལོ། །

གཉེས་པ་(དམིགས་པ་)ནི།

ཙམ་བ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་།

ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྟོན་
དུ་ཞེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ། ཀུན་གཞིའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་གང་ཟག་
ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སོགས་
ཁས་སྐྱབས་པར་མི་བྱའོ། །

༡ <<རྫོམ་>> རྫོམ།
༢ <<རྫོམ་>> དག
༣ <<རྫོམ་>> ཡིད།

གསུམ་པ་(རྒྱགས་)ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། རའོ་སྣམ་
པའི་ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ།

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཚོས་ཅན། རྒྱགས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ཏེ། གུན་གཞི་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། བདག་དང་མི་འབྲམ་
པའི་སྲིད་པས་བསྐྱུས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། བདག་དེས་སེམས་ཁེངས་པའི་
རའོ་སྣམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བདག་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མ་ན་ལུང་ཏུ་ཡིད་དང་། ལྷ་ན་རིང་པོ་ང་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པས་ང་
རྒྱལ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་སྟོན་^༡ པ་ཡིན་ནོ། །སྲུང་བཤམ་པའི་གུན་འགྲོ་ལྟ་དང་
བཅས་པའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དགའོ། །

བཞི་པ་(རྒྱགས་དང་འཇུག་པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། མི་
སྟོབ་པའི་ས་མ་གཏོགས་པར་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་།

ཉོན་ཡིད་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་གྱུར་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་དུས་ན་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ས་ཐོབ་པ་ན་ཟད་

༡ <<སྟོ>><<ཞོལ>> བཞོན།

བར་སྤངས་བས་དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་བར་སེམས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱིར་རོ། །སུམ་ཅུ་བར། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་
ཡིའོ། །ཞེས་བཤད་པས། གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཐོབ་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྐོང་ཚུལ་ལ་མཁས་
བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་པའི་ཡིད་)འི།

ཅ་བ། གང་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་དག་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །

གང་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་འགག་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་འགག། ཁམས་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་
དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་གོ་བྱེ་བའི་སྐོ་ནས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པས་བདག་རྒྱུན་དུ་
བཞག་ལ། འགག་མ་ཐག་པའི་རང་ལྗོག་རྣམ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །

གསུམ་པ་(རྣམ་ཤེས་དུག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྗེ་བ་དང་ལན་འོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་

༡ <<སྐོ>><<ཞེས་>> -

དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལྷུ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་ཏེ། འབྲུག་ཤེས་ཚོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སོགས་འབྲུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་འབྲུག་ཡོད་པའི་དང་སོ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 ཨི་བ་ཞི།

ཆ་ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཟུགས་ལ་དམིགས་
 རྣམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །

མིག་གི་ཤེས་སོ། །བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་
 རྣམ་གཟུགས་ཀྱི་རོ་སོ་ཅན་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པས་རབ་རུ་སྤེལ་བའི་ཤེས་པ་ལོ། །

ཆ་ལ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རྒྱ་ལ་དམིགས་རྣམ་སོ་
 སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣ་བ་བརྟེན་ཅིང་ཨི་ལ་
 དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །ལྗེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལྗེ་ལ་
 བརྟེན་ཅིང་རོ་ལ་དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །ལྷུ་ལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གང་ཞེ་ན། ལྷུ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་མན་ཚད་ཀྱང་ཨི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
 མྱོ། རྟོགས་པར་སྤོ། །འབྲུག་པ་(ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་)འོ།

ཆ་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཚོས་ལ་དམིགས་རྣམ་
 སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །

ཚོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཤེས་
 བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཡུལ་ཚོས་ལ་དམིགས་རྣམ་སོ་

སོར་རྣམ་བར་རིག་པས་བྲེ་བའི་རིག་པའོ། །སྲ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་གཞི་དེ་ལ་
དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རི་བ་དང། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན།

ཁམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། སྤང་པོ་གང་ལ་ཁམས་གང་དུ་
བཞག་བརྟམ་པའི་སློབ་སྤྲོད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་བྲེ་བྲག་
ཏུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལས་གསུམ་བཞག་པ་
དང། སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་དང། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁམས་བཅུ་སྟེ། མིག་གི་ཁམས་
དང། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང། རྣ་བའི་ཁམས་དང། སྤྲིའི་ཁམས་དང། སྤྲིའི་ཁམས་
དང། རིའི་ཁམས་དང། ལྗེའི་ཁམས་དང། རོའི་ཁམས་དང། སྤུས་ཀྱི་ཁམས་
དང། རེག་བྲིའི་ཁམས་དང། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །

གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ཁམས་བཅུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་
བྱ་སྟེ་མིག་གི་ཁམས་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་མཚེད་པའི་
གཟུགས་རྣམ་པ་ལྡན་བསྟུས་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་)ནི།

ཙ་བ། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང། འདུ་བྲེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །

སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་ཁམས་སྤྱི་མ་འདུས་པའི་སྤྱོད་མེད་དེ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱི་དུ།

གསུམ་པ་(རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་)ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་
ཉེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་
དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
སྤྱི་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
བར་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱི་དུ།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཉེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་)ལ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཞག་པ་
དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཇུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདུས་མ་བྱས་སྤང་
པོས་མ་བསྐྱུས་པར་བསྐྱུན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
ཐི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་མ་བསྐྱུས་ཤིང་།
ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །

ཚོས་ཀྱི་ཞེས་ཉེ། ཁམས་མཐའ་དག་སྤང་པོས་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
མ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་ཁམས་ལ་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ལྟར་བསྐྱུས་མི་རུང་བའི་
སྤྱི་དུ། དེར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པས་སྤང་པོའི་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་

སྤྱིར་

གཉེས་པ་(འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉེས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དེ། ཚོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ཚོས་གསུམ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གསུམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། བརྟགས་མིན་དང་། བརྟགས་འགོག་
གཉེས་དང་། མི་གཡོ་བའི་འགོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་རྣམས་ཡོད་
པའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བཞི། དགག་བྱའི་ཚོས་བདག་དང་བྲལ་བ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། རྟོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་མཁའ་དང་། འདུས་བྱས་ཅ་མ་
བཀག་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་པ་
བརྟགས་འགོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། ཚོས་དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་པ་
དང་། གཞན་གཉེས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱེད་ཏོ། །དང་པོ་ལ་
གཉེས། དང་པོ་རྗེ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

ཚོས་དགེ་བ་ཞེས་སོ། །གཉེས་པ་ལན་ལ་གསུམ། རོ་བོ་དང་། རྣམ་གྲངས་

དང་། རྣམ་ཡུངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་།

ཕྱང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་
སྣོང་བ་དང་། གཟུང་འདྲིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྣོང་པའི་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་
སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཙོ་བོ་ནི་སྤྱི་མར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་(རྣམ་ཡུངས་)པ་ནི།

ཙ་མ། སྣོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དོན་དམ་པ་

སྤྱེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལོ། །

སྣོང་བ་ཉིད་དང་ཞེས་ཉེ། རྣམ་ཡུངས་དུ་མར་ཡོད་དེ། སྣོང་བ་ཉིད་སོགས་ཡོད་
པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(རྣམ་ཡུངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་ངོ་པོའི་དོན་ནི།

ཙ་མ། ཅའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་དུ་མི་འགྲུང་བ་

ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། ཅའི་སྤྱིར་སྣོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་རྒྱ་

བའི་སྤྱིར་རོ། ཅའི་སྤྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྤྱིར་

རོ། ཅའི་སྤྱིར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་དམིགས་པ་

ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཅའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་

པའི་སྣོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཅའི་སྤྱིར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་

དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཅའི་སྤྱིར་ཅེས་པ་རྗེས་ལན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་

ཞེས་^༡ བྱ་ཞེན་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་བདག་གཉིས་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་དེ་བཞིན་དུ་
 གནས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 བ་ལ་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་ནི། ལྷོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ་
 མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་རོང་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཀུན་^༢ ཉོན་མོངས་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱ་ཞིང་། འདིག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་བྲམ་བ་ལ་མངོན་སྲུང་དུ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་ནི་
 མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུང་འདྲིན་རྣམ་ཐ་དད་དུ་འདྲིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་
 མཚན་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་འབགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་
 མངོན་སྲུང་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་མཐར་ཐུག་པའི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་
 བྱི། ཡང་དག་པའི་མཐར་ཞེས་བྱ་སྟེ་མཉམ་གཞག་གིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་དམིགས་པ་
 མཐར་ཐུག་ཅིང་དེ་ལ་གོང་དུ་འགྲོང་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཅམ་
 གྱི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།^༣ ཤེས་བྱ་དམ་པ་བདག་མེད་མངོན་
 སྲུང་དུ་གཟིགས་པའི་འབགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྐོ་དུ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་
 བའི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ།^༤ དེ་ལ་དམིགས་ན་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་ཞེས་བཏགས་པ་

༡ <<ལྷ>><<རྒྱ>> ཉིད་ཅེས།
 ༢ <<སྐོ>><<ཞེས>> -
 ༣ <<སྐོ>><<ཞེས>> -
 ༤ <<སྐོ>><<ཞེས>> -

ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་བ་མ་⁹ ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གྱིས་སྟོབས་གཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པར་སྟོན་གྱི་ཉན་ཐོས་གྱི་
བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཉོགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་སྟོན་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་(གཞན་གཉིས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འདྲ་བར་བསྟན་)ནི།

ཙ་པ། ཚོས་དགོ་བ་རྣམས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚོས་མི་དགོ་བ་རྣམས་

དང། ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་བ་རྣམས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཚོས་དགོ་བ་ཞེས་ཏེ། སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་གཞན་གཉིས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་བདག་ཉིད་སྟོས་བ་རྣམ་
པར་བཅད་པའི་ཆ་ལ་བྱང་པར་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྟོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་མཁའ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་པ། རྣམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། གཞུགས་མེད་ཅིང་བྱེད་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་གོ་འབྱེད་པའི་སྲིད་སོ། །

གཞུགས་མེད་ཅེས་ཏེ། རྟོགས་བཅས་གྱི་གཞུགས་བཀག་ཅོམ་གྱིས་རབ་དུ་
སྟེ་ཞིང་གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའོ། །གོ་མ་བཀག་བ་ལ་སྟེ་བར་བཏགས་
བ་ཡིན་གྱི། གོ་འབྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་གི་
འདོད་བ་ཡིན་ནོ། །

9 <<ཚོ>><<ཞེས>> -

གསུམ་པ་(འདུས་བྱས་ཚམ་བཀག་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་) ལ་ཟླ་བ་ནི།

ཙ་བ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པ་ས་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན།

སོ་སོར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། གང་འགོག་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །

གང་ཞེས་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྐྱོན་སྤྲུལ་དགག་བྱ་དང་
བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཚམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་འགོག་པའོ། །

བཞི་པ་(ཟག་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་པ་བརྟགས་འགོག་) ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་
བཀག་པའི་འགོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གནས་བཀག་པའི་འགོག་
པའོ། །དང་སོ་ལ་ཟླ་བ་ནི།

ཙ་བ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་ས་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན།

སོ་སོར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། གང་འགོག་ལ་དེ་ནི་བྲལ་བའོ།

གང་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་བྲལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གནས་བཀག་པའི་འགོག་པ་) ལ་གཉིས། འགྲུར་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཚོར་བ་བཀག་པའི་འགོག་པ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་བཀག་པའི་འགོག་
པའོ། །དང་སོ་ལ་ཟླ་བ་ནི།

ཙ་བ། མི་གཡོ་བ་གང་ཞེ་ན།

མི་གཡོ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙམ་ལ། དགེ་རྒྱལ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་
བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་འགོག་པའོ། །

དགེ་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་གང་། ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་གཉིས་ཀ་དང་
བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའོ། །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་དགག་བྱ་བ་གཤམ་པའི་མེད་
དགག་འདུས་མ་བྱས་སྐྱོན་བ་མེན་འོ། །

གཉིས་བ་(ཚོར་བ་བཏང་སྐྱོམས་བཀག་པའི་འགོག་པ་)ལ་བྲི་བཞི།

ཙམ་ལ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་གང་ཞེན།

འདུ་ཤེས་བ་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙམ་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། སྤིང་བའི་ཅེ་མོ་ལས་
གྲུན་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱོན་ཏུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
བས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟེན་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་བ་དེ་
དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པའོ། །

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ཞེང་། སྤིང་ཅེ་ལས་གྲུན་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱོན་ཏུ་བཏང་
བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་འཁོར་བཅས་དང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་
བཅས་བཀག་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་འགོག་པའོ། །

གཉིས་བ་(ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཇུག་བསྐྱེད་)ལ་མཇུག་བསྐྱེད་བཞི།

ཙམ་ལ། གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྒྱད་གང་

དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ། རྣམ་པ་བཅུ་ལྷག་གི་བདག་ཉིད་ནི་ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་སོ། །

གཟུགས་ཞེས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་ལྷག་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
པའི་གཟུགས་ལྟ་དང་། སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་བརྒྱད་རྣམས་
སྤུ་འདུས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཇི་བ་དང་ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེས།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་
བཅུ་པོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ལ་མཁས་པར་
བྱས་པའི་སྐོ་ནས་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་དེ་
ཉིད་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་པོ་དེ་ཉིད་
ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
ཟད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་བཞི།

ཇ་བ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཚོས་གསུམ་དུ་
འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། ཚོས་གསུམ་དུ་འདུས་
བར་འགྲུང་ཉེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་སྐྱེ་འདུས་བར་གོང་དུ་སྐྱབས་¹ བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྗེས་ཐ་དད་བ་གསུམ་ནི་མེད་
ཀྱི། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་བ་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་སྐྱེ་སྤེ་བར་ཟད་དོ། །དོན་བསྐྱེ་བའི་དགོས་བ་མི། དོན་
མངས་པོས་འཛིགས་བ་སྤང་བ་དང་། བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་མཁས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་ཞར་བྱུང་ལ་གཉིས། ས་བོན་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་དབྱེད་བ་
དང་། ཉེན་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་ས་མཚུངས་བ་དང་མི་མཚུངས་བའི་བྱུང་བར་
བརྟེན་བ་རྣམ་པར་བཞག་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་
སྐྱེད་བ་དང་། ཡིད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེར་བའོ། །དང་པོ་ལ་འི་བ་ནི།

ཅ་བ། མིག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། མིག་གི་ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མིག་གང་ཡིན་བ་མིག་གི་
ཁམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནས། མིག་གི་ཁམས་གང་ཡིན་བ་མིག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནས་ཞེ་ན།

ཕུང་པོ་རྣམ་གཞག་ཏུ། མིག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཁམས་རྣམ་གཞག་ཏུ། མིག་གི་
ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ན་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནས་² ཞེ་ན་ཞེས་བ་སྟེ། འདི་
ནི་ཁམས་རྣམ་གཞག་གི་ཞར་བྱུང་རོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་བ་ཐ་མའི་མིག་
གོ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྐོ་ངའི་ནང་ན་འདུག་བ་
དང་། ལྷར་ལྷར་པོར་གྱུར་བ་དང་། མེར་མེར་པོར་གྱུར་བ་དང་། བར་བར་པོར་གྱུར་བ་

1 <<མ>><<སྐྱ>> བསྐྱབས།
2 <<མོ>><<ཞེས>> རྟུག

དང་། མའི་མངལ་ན་གནས་པ་མིག་མ་དོད་པ་དང་། མིག་ཞར་བ་དང་། གཟུགས་མེད་
 བར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མིག་གི་རྒྱལོ། །མིག་གྲང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་གྲང་
 ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐྱབས་གཞན་རྣམས་སོ། །མིག་གྲང་མ་ཡིན་
 ལ་མིག་གི་ཁམས་གྲང་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། སྤང་བོའི་སྐྱག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པའི་དབྱིངས་སྤྱ་ཡོངས་སྤྱ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པར་
 སྐྱེས་པའི་འབགས་པའི་ལོ། །མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ། རྣ་བ་དང་། ལྷ་
 དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་གྲང་དེ་བཞེན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅེ་རིགས་སྤྱ་སྤྱར་
 རོ། །

མིག་ཡིན་ལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱ་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་མིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་སྐྱག་མེད་དུ་
 འཇུག་ཁ་མའི་དབྱ་བཙོམ་ཐ་མའི་མིག་མིག་ཡིན་གྲང་། མིག་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པས་
 མིག་གི་ཁམས་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྱ་མ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྐོ་ངའི་
 བང་ན་འདུག་པ་མིག་མ་དོད་པ་དང་། དེའི་འོག་མ་བཞི་རིམས་པ་བཞེན་དུ་མའི་མངལ་
 བས་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་འབྲེས་པ་བདུན་སྟག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་
 འབྲུང་བོ་སྤྱ་དོད་ཙམ་བདུན་སྟག་བཞིའི་གནས་སྐྱབས་མིག་དབང་མ་དོད་པའི་སྐྱབས་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། མིག་ཞར་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་ཉམས་པའོ། །ཁམས་
 འོག་མ་གཉིས་སྤྱ་སྐྱེ་བར་འགྲུང་བའི་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
 མིག་གི་རྒྱལོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་སྐྱག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། གཟུགས་

༡ <<སྐོ>><<ཞོལ>> བསྐྱོད།

མེད་བར་སྐྱེས་པའི་འབགས་པ་ཡང་སྐྱར་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་སྲིད་བས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱག་མ་རྣམས་ཀྱང་ལུ་བཞི་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་བར་བྱས་ལ། མིག་
ཞར་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། རྣ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་སྐྱར་བར་བྱ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
ལུ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་སྐྱར་བར་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སློང་འཛིན་ཅན་འདུག་པ་སོགས་སྐྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་ན་ལུས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ (ཡིད་ལ་སྐྱ་བཞི་སྐྱར་བ་) ་ལ་བྲི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཡིད་གང་ཡིན་མ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནམ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་
ཡིད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཡིད་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་ ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཙུམ་པ་ཐ་མའི་ཡིད་
དོ། །ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་མ་ཡིད་མ་ཡིན་བའང་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
ལྷགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་བའང་
ཡོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་རྣམས་སོ། །ཡིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་བའང་ཡོད་དེ། སྐྱང་བོའི་སྐྱག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ། །

ཡིད་ཅེས་ཉེ། སྐྱ་མ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དག་བཙུམ་པ་ཐ་མའི་
ཡིད་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ཡིན་ལ་སྐྱ་མ་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ལ་

སྣོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སྲུ་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྣོམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་བརྒྱུད་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་
སྲིད། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱུར་པར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་
སྐབས་ཡོད་པའི་སྲིད། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་
ཆེ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྲིད། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་
དང་། སྤང་བོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་
དཔྱོད་པ་པ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ངེས་པ་མི་སྣང་ངོ། །

གཉིས་པ་(རྟེན་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་བྱུང་པར་བཅི་བ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་)ལ་གཉིས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་དང་། ཡིད་ལ་བརྟེན་
ནས་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཅི་བ་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྣ་བ་ཡང་
དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། གང་དུ་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ས་བ་ཉིད་ཀྱི་མིག་གིས་དེའི་ས་བའི་
གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ངམ་ཞེ་ན།

གང་དུ་ཞེས་སོ། །ཡུལ་རྟེན་དབང་པོ་གསུམ་པོ་ས་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་
ཞེས་ཉེ། སྐྱེས་ལུ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྐྱེའི་བྱུང་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱིས་པ་སྟེ། ཞར་
བྱུང་འདི་གཉིས་ནི། རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཞར་བྱུང་
ངོ། །

ལན་ལ་བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། དེའི་ས་པའི་མིག་གིས་དེའི་ས་པའི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའང་ཡོད། གཞན་
གྱི་ས་པས་མཐོང་བའང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བྱང་ཞིང་སྐྱེས་པར་བྱུང་བ་
འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་མིག་གིས་འདོད་པ་ན་^༡ སྐྱོད་པའི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་
དང་། གཟུགས་ན་སྐྱོད་པ་ས་གོང་མ་པས་ས་འོག་མ་པ་རྣམས་མཐོང་བའོ། །

དེའི་ཞེས་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཚེ། ས་མཚུངས་པ་དང་མི་
མཚུངས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ།^༢ འདོད་ཁམས་པས་རང་སའི་མིག་གིས་རང་སའི་
གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གོང་མའི་མིག་གིས་
འོག་མའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དབང་པོ་མི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འོག་མའི་མིག་དང་། རྣ་བས་གོང་མའི་
གཟུགས་མི་མཐོང་ཞིང་། སྐྱ་མི་ཐོས་ཏེ། འོག་མའི་དབང་པོ་རགས་ཤིང་དམན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གོང་མའི་མིག་དང་རྣ་བས་འོག་མའི་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་སྐྱ་ཐོས་ཏེ་རྒྱ་
མཚན་དེ་ལས་འོག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་^༣ གཟུགས་ཁམས་པའི་མིག་
དགོས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཁམས་པས་འོག་མའི་མིག་མ་
སྐྱེད་དེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་པ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱ་སྐྱེ་ལུས་གསུམ་ནི། ཡུལ་དང་ལྗང་ནས་འཛིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་
ས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོན་ཤེས་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །

༡ <<ས>> ནི།
༢ <<སྐྱ>> དོ།
༣ <<ཞོལ>><<སྐྱ>> བས།

གཉིས་པ་(ལག་དང་པ་) བློ་ རི་ལྷ་ཞེན་ཞེས་ཏེ། ལྷ་མས་རྟོགས་པར་བུས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྷ་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བརྟམ་པ་) བློ།

ཙམ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་འི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ། ལྷ་བས་སྐྱ་ཡང་དེ་བཞིན་
ལོ། །

མིག་ཅེས་ཏེ། ལྷ་བས་སྐྱ་ཐོས་པ་ལ་ཡང་སྐྱ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་བཞི་ཅི་
རིགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་བས་རང་སའི་རྣ་བས་རང་གི་སྐྱ་འདྲིན་བ་
གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་དང་། ལོང་མའི་རྣ་བ་སྐྱེད་ནས་རང་སའི་སྐྱ་འདྲིན་བ་ལུལ་
རྟེན་མཚུངས་ཤིང་། དབང་པོ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་། ལོང་མའི་སྐྱ་འདྲིན་བ། ལུལ་
དབང་པོ་མཚུངས་ཤིང་། ལུས་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བརྟམ་པ་) བློ།

ཙམ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་འི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའང་དེ་བཞིན་ལོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་། ལུལ་
གཉིས་དང་། ལུས་བརྟེན་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་
དེ། ལྷ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཤད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་) ལ་གཉིས། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཅི་
བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ལོ།

ཙམ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་འདོད་པ་བ་སྐྱོད་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱེ་དང་། ལུས་ཀྱིས་
འདོད་པ་བ་སྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་འི་རྣམས་སྐྱོམ་སོ། །འོ་རྣམས་སྐྱང་འོ། །འེག་བྱ་རྣམས་འེག་

གོ།

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པ་བས་འདོད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལྷལ་གསུམ་ལ་ཡོངས་སྤོང་བ་ན། ལུས་དང་དབང་ལྷལ་གསུམ་གས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོས་ལྷལ་དང་དབང་རྟེན་མང་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(གཟགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་བརྩི་བ་)ལ། ལུས་དབང་ལ་བརྩི་བ་དང། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་བརྩི་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་གཟུགས་ན་སྤོང་བའི་ལུས་ཀྱིས། རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཀྱི་རེག་བྱ་རྣམས་ལ་རེག་གོ།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་གཟུགས་ཁམས་བས་རང་སའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་བ་ན། གསུམ་གས་མཚུངས་ཏེ། ལྷལ་དང་དབང་རྟེན་མང་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་གཉིས་ལ་བརྩི་བ་མི་འཐད་པ་)ནི།

ཇ་བ། དེ་ན་རྗེ་དང་རོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་དོ།

དེ་ན་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ན་རྗེ་རོ་མེད་དེ། ཁམས་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་སྐྱེས་པས་རྗེ་རོ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང། ལྷལ་མེད་པས་ལྷལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་ལ། ལུས་ཡོད་ཀྱང་སྣ་སྤྱེའི་དབང་པོ་མེད་ན་རོ་ལྟར་ལུས་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་ལ། ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ནི། ལུས་མཛེས་པ་

༡ <<མོ>><<ཞེས>> གྲ།

ལ་ལྷག་པར་ཡང་ཆགས་པས་སྡོན་དེའི་ལས་བསགས་པའི་སྡོན་བས་ཀྱིས་སྣ་ལྷེའི་
ཁམས་གཉིས་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་)ལ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་པའི་ཡིད་ཀྱིས་
ཤེས་བྱ་རྗེ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་རྗེ་ལྟར་ཤེས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཡིད་ལ་ས་མཚུངས་བཅི་
བ་དང་། །གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། །གཟུགས་
མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་འདོད་པ་ན་སྡོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས། ཁམས་
གསུམ་པ་ན་སྡོད་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཉེ། རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་ཡིད་ལྟུལ་དང་བཅས་པ་ས་
མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་སྲིད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་
པའི་ཡིད་ལ་དགོ་སོགས་ཚོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དགོ་བ་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་སྡོད་བྱུང་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྡོད་བྱུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་ཁམས་
གསུམ་ན་སྡོད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་
པའི་བྱིར། སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་ལ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ནི། འདོད་གཟུགས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི། འདོད་པའི་སས་
བསྐྱས་པ་ཤེས་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་)ནི།

༡ <<སྡོ>><<ཞེས>><<སྤྱ>> -

ཇ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ནི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་གྱིས་ཤེས་བྱ་རི་ལྟར་ཤེས་
བ་ཡང་སྲ་མ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་ཚོས་བྱུང་གིས་
ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་ཟག་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་པའི་
སྲིད་རོ། །རྟོན་ཚོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
དེ། སྲང་བྱ་རིགས་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
ཀུན་འགྲོ་བསྐྱེད་¹ བ་མཉམ་བས་ནི་རང་གི་རིགས་ལྟ་ཆར་ལ་དམིགས་པ། བསྐྱེད་² བ་
མི་མཉམ་བས་ནི་ས་དགུ་གའི་རིགས་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམ་
སྐྱེན་སྐྱེས་དང་། ཐམས་ལ་བར་འདུག་པ་དང་། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་པའི་
སྐྱོད་ལམ་པ་དང་གཞོ་གནས་པ་གཉིས་དང་། སྦྱུལ་སེམས་ཏེ། དེ་དག་དགེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་བསུམ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བརྟེན་)ལྟེ།

ཇ་བ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ནི། གཟུགས་མེད་པ་
ན་སྐྱོད་པའི་ཡིད་གྱིས། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྐྱོད་པ་རང་གི་ས་བརྒྱམས་དང་། ཟག་བ་
མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཡིད་ལྷུལ་དང་བཅས་པ་
མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེའི་ཡིད་གྱིས་རང་སའི་ཚོས་དང་

¹ <<མ>><<སྐྱེ>> སྐྱེལ།
² <<མ>><<སྐྱེ>> སྐྱེལ།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་རི་ལྟར་ཤེས་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ན་སྒྲོན་པ་རྣམས་དང། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

ཟག་པ་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོན་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཚོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ། སྤང་པོའི་
གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང། ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང། སྤེམ་ཆེད་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནི་བ་
དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་ལྷགས་ཤེ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །མདོ་ལས་སྤང་པོ་ལྷ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅི་སྟུང་དུ་དོགས་⁹ པ་སྐྱེད་པ་སྟེ། འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལན་ལ་གསུམ། གནས་དང་གནས་པའི་རིམ་བ་དང། རྟེན་བརྟེན་པའི་རིམ་བ་
དང། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུ་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །

9 <<མོ>><<ཞེས་>> དགོས།

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བ་འདད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུང་པོ་ལྷ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུང་པོ་
བཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་གནས་པ་
ཡིན་པས་སྤྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དང། ཡུང་པོ་བཞི་པོ་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱིས་བསྟན་
ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གཟུགས་མི་
འབྲ་བས་རབ་ཏུ་འབྲེད་པས་དེ་འབྲེད་པའི་གཟུགས་ཡུང་དང་པོར་བསྟན། ཚོར་བ་ལ་
ཉེ་བར་འགྲོ་བ་གཟུགས་ཁམས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་ཚོར་བ་མི་འབྲ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་
བས་ཚོར་ཡུང་དེའི་རྗེས་དང། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ། འདུ་ཤེས་མི་འབྲ་བས་
སྤྱེ་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འདུ་ཤེས་དང། སྤྱིད་ཅེའི་འདུ་ཤེས་^༡ ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བས་
འདུ་ཤེས་^༢ ཀྱི་ཡུང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཉེན་བཞེན་པའི་རིམ་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཡང་ལྷ་མ་ནི་སྤྱི་མའི་ཉེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཟུགས་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་
དོ། །རི་ལྟར་ཚོར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་འདུ་ཤེས་སུ་
བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་དང་དེར་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་འགྲུར་རོ། །

ཡང་ལྷ་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤང་བ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང། ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་སྤང་བ་ལས་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྤུལ་སྤྱེ་ཞིང། རི་ལྟར་ཚོར་བ་བཞིན་དུ་འདུ་

༡ <<མ>> ལེན།
༢ <<མ>> ལེན།

ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱོད་འདོགས་པར་བྱེད། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མར་བརྒྱུད་བ་དེའི་རྗེས་སུ་
སེམས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུང་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད། སེམས་
པས་འདུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སེམས་པར་བྱེད་
པས་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུང་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེ། གང་དུ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བུང་བ་དང་། རྟོང་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་
དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བུང་བ་
དང་། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བུང་བ་སྟེ། སྤང་བོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་
རིམ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟའོ།

ཡང་ཀུན་ནས་ཞེས་ཉེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཀྱང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དེས་ཉེ། གཟུགས་སྤང་དང་སོ་སོར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དབང་སོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཚམས་མེད་པར་དགོ་ཅ་གཙོད་
པ་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། ཚུལ་གྲིམས་དང་ཆགས་བྲལ་བསྐྱོམས་པ་སོགས་འབྱུང་བས་
གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་
སྤང་དང་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་སྤང་བོ་བར་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པ་དང་ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་
སྐྱེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་

བ་དང་། རིམ་བུ་བཞེན་དུ་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུང་ལོ་བར་མ་གསུམ་རིམ་བུ་བཞེན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་
སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུང་ལོ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་ངན་
ལེན་དང་བཅས་བ་དང་གནས་ངན་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་བས། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་
བ་དང་རྣམ་བུ་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལ་བྱི་བཞི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་སྒྲགས་ཤིང་།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་བཞི།

ཆ་བ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་
དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ལ་བྱི་བཞི།

ཆ་བ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དང་མཐུན་པ་གང་ཞིག་

འདིག་རྟེན་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབང་པོའི་གོ་རིམ་པ་དང་། །ཡུལ་གྱི་གོ་
རིམ་པ་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གོ་རིམ་པ་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་པམ་ཚུན་དུ་བསྟོན། །བཟང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གུན་ཏུ་
སྒྲུབ། །དེའི་ཐོག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་བྱུག་བ་དང་སྐྱེད་བ་ལོངས་སྟོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་ཐོག་ཏུ་
བཟང་བ་དང་བརྟེན་བ་ལོངས་སྟོན་དོ། །དེའི་ཐོག་ཏུ་མལ་དང་གཤིང་བ་དང་། ལུང་
མེད་ལ་ལོངས་སྟོན་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་ཡིད་གྱི་ཁམས་སོ། །

༡ <<མོ>><<ཞེས་>> -

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། དབང་པོའི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། འདི་ག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མིག་གི་གཟུགས་ལ་བརྟ་བར་བྱེད་
བས། མིག་གི་ཁམས་དང་པོར་བརྟན། དེའི་རྗེས་སུ་ལུག་ཏུ་སྦྲ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཉན་
བ་ལ་རྟ་བའི་དབང་པོ་འདུག་པས་དེ་རྗེས་རྟ་བའི་ཁམས་བརྟན། དེའི་འོག་ཏུ་ལྷན་ལ་
སོགས་པས་ཁྱི་བཟང་པོ་ལ་ལོངས་སྤོད་པས་སྦྱའི་དབང་པོ་བརྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རོ་
སྤོང་བར་བྱེད་པས་ལྷའི་ཁམས་བརྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རེག་བྱ་ལ་ལོངས་སྤོད་པས་
ལུས་ཀྱི་ཁམས་བརྟན། ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་དེའི་རྗེས་སུ་བརྟན་པའི་ཕྱིད།

གཉིས་པ་(ལུལ་གྱི་གོ་རིམ་ས་) རྟོ།

ཅ་བ། རྟར་གི་ཁམས་རྣམས་གྲུར་¹ བྱས་ནས་སྤྱིའི་ཁམས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་གྲགས་
སོ། །

རྟར་གི་ཞེས་ཏེ། ལུལ་གྱི་ཁམས་དུག་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དབང་པོའི་ཁམས་དུག་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བརྟན་པའི་ཕྱིད།

གསུམ་པ་(རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གོ་རིམ་ས་) རྟོ།

ཅ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་སོ། །

དེའི་² ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དབང་པོ་དང་ལུལ་གྱི་ཁམས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དང་མཐུན་པར་བརྟན་པའི་
ཕྱིད།

1 <<རྟ་བཞེ>> རྒྱ་བ།
2 <<སྟོ>><<ཞོལ>> ཁམས།

གསུམ་པ་(རླེ་མཚེད་ཀྱི་གོ་རིམ་པ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་) ལོ།

ཅ་བ། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རླེ་མཚེད་རྣམས་ཀྱི་འང་དེ་བཞིན་
ལོ། །

ཁམས་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་རླེ་མཚེད་བཅུ་གཉིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པའི་སྤྱི་བ།

བདུན་པ་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོདོན་བཤམ་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བོའི་སྐྱོདོན་
དང་། ཁམས་ཀྱི་སྐྱོདོན་དང་། རླེ་མཚེད་ཀྱི་སྐྱོདོན་ཏོ། །དང་བོ་བྲི་བའི།

ཅ་བ། སྤང་བོའི་དོན་གང་ཞེན།

སྤང་བོའི་དོན་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཀམ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་དོན་གཞི་¹ ལ་
འབྲུག་སྟེ། སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་སྤངས་པ་དང་། །སྤག་པ་སྤོང་བོ་ཆ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །

དེ་ལ་སྤངས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤམ་པ་ལོ།

ཅ་བ། གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རྒྱུ་ལྟེ། འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་
རྒྱུ་བའམ། རང་གིའམ། སྤྱིའམ། རགས་པའམ། སྤ་བའམ། ངན་པའམ། བྱ་ལོམ་
པའམ། རྒྱུ་འོང་བ་གང་ཡིན་པའམ། ཐག་ཉེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ཏེ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་
བོའི་བར་དུ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། རོར་གྱི་སྤང་བོ་བཞིན་ལོ། །

གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། དོན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་

¹ <<མ>><<སྐྱ>> ཀམ།
² <<མ>><<སྐྱ>> བཞི།

བྱམོ། །འདས་པ་སོགས་བརྟམ་གཅིག་ནི། མེད་པ་བརྟམ་གཅིག་དམིགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་དེ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱམོ། །དེ་ལ་འདས་པ་ལ་ལྟ་བའི་མེད་པ་
 དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མའོན་པར་དགའ་བའི་མེད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟག་པར་
 ཆགས་པའི་མེད་པ་དང་། ཉང་དང་སྲི་ལ་ཆགས་པ་དང་། རགས་པ་དང་སྲ་བ་ལ་
 ཆགས་པ་དང་། དན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ལ་དམིགས་པའི་མེད་པའི་
 དམིགས་པ་གཟུགས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱམ་ཏེ་སྤངས་པས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་འོ་ཞེས་
 བྱམོ། །བརྟམ་གཅིག་ཏུ་སྲེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མེད་པ་བརྟམ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་
 ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤང་བོ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་
 པར་བྱམོ། །ཆ་དུ་མ་འདུས་པར་ཤེས་པས་གཅིག་སྤུང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོག་པའི་
 ཆེད་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན། རོར་གྱི་སྤང་བོ་བཞིན་སྤོང་བོ་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་ལོ། །¹

དོན་དང་ཤེས་སྤེད་དགོད་པ་དང་། དཔེ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་སྐྱབ་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནའི་སྲིད་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྐྱབ་
 བསྐལ་གྱི་སྤང་བོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། ཤིང་གི་སྤང་བོ་བཞིན་ལོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྟ་བོ་འདི་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱབ་བསྐལ་མཐའ་དག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། སྐྱབ་བསྐལ་གྱི་སྤོང་
 བོ་ཤེས་བུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། མདོ་ལས། སྐྱབ་བསྐལ་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་གི་སྤོང་བོ་
 ལ་ཤིང་གི་སྤང་བོ་ཞེས་པ་བཞིན།

¹ <<མ>><<སྤྱ>> མོལ།
² <<མ>> བཞི།

ཕྱག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི།

རྩ་བ། ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེ། ཕྱག་ཁྱེད་ཀྱི་
བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཞེས་ཉེ། དོན་^༡དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་གཞིན་ན་ལུས་
ཀྱི་སྟོབས་གང་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་ལ་ཕྱག་པའམ་དཔུང་བ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་
དུ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་^༢སྟེ། དཔེར་
ན། ཕྱག་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་^༣བཞིན།

གཉིས་པ་(ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་)ལ་འི་བ་དང་ལན་ནོ། །^༤

རྩ་བ། ཁམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།

ཁམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། དེགས་ཀྱི་དོན་
དང་། ས་ཐོན་གྱི་དོན་དང་། རྒྱུའི་དོན་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དོན་དང་། ཆ་སྐྱ་བའི་དོན་
དང་། གཞིའི་དོན་དུ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་གསུངས་སོ། །འདིར་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་འདི་ན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞིའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ཐོན་གྱི་དོན་ཉོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཉེ། ཁམས་བཙེན་བརྒྱུད་པོ་ལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་
བཙེན་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ཐོན་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་ནི། ས་ཐོན་གྱི་དོན་གྱིས་

༡ <<སྐྱ>><<ཞེས་>> + དོན།
༢ <<སྐྱ>><<སྐྱ>> -
༣ <<ན་བཞིན>><<སྐྱ>><<སྐྱ>> ཁྱེད།
༤ <<སྐྱ>><<སྐྱ>> འི་བཞིན།

ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དུ།

ཅ་བ། ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་ཏོ། །

ཡང་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །

ཅ་བ། ཡང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ཚོས་གྱི་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་པའི་དོན་ཏོ། །

ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་འབྲས་བུའི་འོ་བོ་འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་
རྒྱལ་དང་དབང་པོ་རྒྱལ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །ཚོས་གྱི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་པ་ཁམས་གྱི་མིང་མ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདིས་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་པས་ཁམས་གྱི་དོན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཏོག་)ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།

སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱི་བའི་སྤྱིའི་དོན་ཏོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་གྱིང་
མཆེད་པར་བྱེད། རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སྤྱི་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱི་མ་གཉིས་ནི། རྒྱུའི་
བདག་དང་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ། །མིང་
དོན་བཤད་པ་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ནི། དེས་པའི་ཚིག་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་ཡིན་ལོ། །

བརྒྱད་པ་སྤྱི་བའི་སྤྱིའི་དབེ་བཤད་པ་ལ། བྲི་བ་དང་ལན་ནི། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། གཞུགས་ནི་དབྱ་བ་དོན་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚོར་བ་ནི་རྒྱུ་ལྟར་ལྟ་བུའོ། །འདུ་ཤེས་
ཉི་མེད་ལྟ་བུའོ། །འདུ་བྱེད་ནམས་ནི་རྒྱ་ཤིང་གི་སྤར་མོ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་བ་
ཉི་མུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཅིའི་སྤྱིར་གཞུགས་དབྱ་བ་དོན་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཞེན།

གཞུགས་ནི་ཞེས་སོ། །སྤར་གོང་དུ་བ་ཤད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་
སོགས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་
གོགས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤར་བའི་ཆེད་དུ་དོན་ལྡད་དང་། དཔེ་ལྡད་དང་། དཔེ་དོན་ཚོས་
མཚུངས་དང་། གངས་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གོ་རེ་མས་དེས་པ་ལྲས་ཤེས་པར་བྱ་
བར་དགོངས་ནས། མདོད་ལས། གཞུགས་ནི་དབྱ་བ་བདོན་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ན། རྒྱ་ཅིའི་སྤྱིར་རལ། ཚོས་མཚུངས་པ་གང་གིས་གཞུགས་དབྱ་བ་
བདོན་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བའོ། །དེའི་ལན་ནི། གཙང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ་
ཞེས་ཏེ། ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ནས་སྤྱར་བར་བུའོ། །

གཉེས་པ་ལ་ལན་ནི།

ཇ་བ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཙང་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་བ་རྒྱུང་བ་ཉིད་དང་། མི་
བརྟན་ཞིང་སྤྱིར་ལོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །

བདག་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་རྒྱ་མའི་ཚོས་མཚུངས་དང་པོར་བསྟན་
ནས། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གཉེས་དང་། དེའི་དཔེའི་ཚོས་མཚུངས་བསྟོམས་ནས་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་

༡ <<ས>> རྟོ

པའི་ཕྱིར། གྲངས་ངེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ལ། གོ་རེམས་ནི་དོན་ལྡེའི་རེམ་པས་
སོ། །

དཔེ་དོན་ཚོས་མཚུངས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེ་བཤད་ན། གཟུགས་དབྱ་བ་
བརྗོད་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཉེ། གཅང་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཚོས་མཚུན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་
བ་བརྗོད་པ་ནི། མི་གཅང་བ་མང་པོ་བསགས་པ་ཡིན་པ་དང་། འདྲིག་པ་སྐྱར་བ་
དང་། ཚུ་ལས་སྐྱར་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡང་མི་
གཅང་བའི་རྗེས་སོ་དུག་སོགས་བསགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སྐྱར་དུ་
འདྲིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚུ་ལས་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཚུའི་ཚུ་སྤང་དང་^༡ ཚོས་མཚུངས་ཉེ། རོ་བོ་
བ་ཚུང་བ་ཉིད་དང་དུས་^༢ ཚོས་མཚུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚུའི་ཚུ་སྤང་གཞི་
བརྟན་པ་དང་། རྟེན་གྱི་སྤྱིན་དང་། ཚུ་ལ་རྟེན་གྱི་སྤྱིན་ལས་སྐྱར་བའི་ཆར་གྱིས་
བསྐྱོད་པ་ལས་སྐྱར་བའི་^༣ དང་། སྐྱར་དུ་འགག་ཅིང་མི་^༤ གནས་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཡང་གཞི་བརྟན་པ་ལྟ་སྤྱི་དབང་པོ་དང་། སྤྱིན་ལྟ་
སྤྱི་ཡུལ་དང་། ཚུ་ལ་ཆར་སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་སྤྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡུལ་གཅོད་
པའི་རེག་པས་བསྐྱོད་པ་ལས་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱར་དུ་འགག་ཅིང་མི་གནས་པས་
བདེ་བའི་རོ་བོ་བ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་མི་གཅང་བ་ལ་གཅང་བར་འདྲིན་པའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྤྱིག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་འདྲིན་པའི་

༡ <<ཚུ>><<ཞེས>> -
༢ <<མ>><<སྤྱ>> དུ།
༣ <<མ>><<སྤྱ>> བ།
༤ <<ཚུ>><<ཞེས>> -

སྤྱི་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

འདུ་ཤེས་དང་མིག་^༡ རྒྱ་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། མི་བརྟན་^༢ པ་ཉིད་དུ་ཚོས་མ་སྤྱོད་
བའི་སྤྱིར་དོ། །མིག་^༣ རྒྱ་ལེ། ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། ཤེས་པ་དམིགས་པ་ལ་སྤྱི་ཅི་
ལོག་ཏུ་བྱེད་བ་དང་། སྤྱི་ས་བྱས་ཡུལ་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདུ་
ཤེས་ལ་ཡང་ཚོས་བཞི་ཡོད་པས་མི་བརྟན་བའི་སྤྱིར་དོ། །

འདུ་བྱེད་དང་རྒྱ་ཤིང་གི་སྤང་བོ་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིར་བོ་མེད་པར་ཚོས་
མ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དོ། །རྒྱ་ཤིང་སྤྱིར་བོ་མེད་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
བ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་བའི་ཚོ། དབྱུང་བཟོད་པའི་སྤྱིར་
བོ་ཚུང་ཟད་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་གཉིས་ནི་རྟག་འཛིན་སྤྱི་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་
ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཚོས་
མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྤྱི་མ་སྤྱི་ལ་པོས་བྱས་བ་དང་། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་ན་འདུག་པ་
དང་། སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་། སྤྱི་མ་བྱེད་
མཁན་དང་འདྲ་བའི་རང་རྒྱུ་འདུ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བྱས་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
གནས་ལ་བརྟེན་བ་དང་། རིགས་པས་དབྱུང་བའི་ཚོ། སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་མེད་པར་
ཚོས་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་ཅི་ལོག་
སྤང་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤང་བའི་ཚེད་དུ་

༡ <<མ>> རྟོག
༢ <<མོ>><<ཞོ་ལ>> བརྟན།
༣ <<མ>> རྟོག

གཞི་དང་ལམ་དང་ལབས་བྱ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ།

དགུ་པ་ཚོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བ་འད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན།

ལུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། བསྐྱམ་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། དེས་མཚོན་ནས་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མེད་སྦང་བ་དང་། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བསྐྱམ་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཇི་བའི་ཚིག་
བསྐྱམ་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ལྗོམ་དུ་ན།

ཚོས་གསུམ་གྱི་རོ་བའི་དབྱེ་བ་ཤེས་ན། རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཉོགས་སྦས་བས་
ཐོག་མར་དེའི་བསྟོམ་དུ་ནི། འདི་ཡོད་ཅེས་པའོ། །སྟོམ་ལ། ཚིག་གི་བསྟོམ་དང་། རོན་
གྱི་བསྟོམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་། ལྷིའི་བསྟོམ་དང་། བར་བསྟོམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་
ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། བྱངས་གྱི་བསྟོམ་དང་། མཚན་ཉིད་གྱི་བསྟོམ་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བསྐྱམ་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་པ། རྣམ་ཡོད་ཤེས་བྱ་གཟུགས་ཅན་སོགས། །ཟག་བཅས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་

༡ <<མ>><<སྐྱ>> སོ། །

དང། །འདས་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས། །

རྣམ་ཡོད་ཅེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རྣམས་སྡེ་ཚོན་བདུན་དུ་འདུས་ཏེ། རྣམ་
ཡོད་སོགས་བཞིའི་སྡེ་ཚོན་ནས། རྒྱུ་སོགས་བཅུ་གཅིག་གི་སྡེ་ཚོན་གྱི་བར་^༡ རྣམས་
སྲུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རི་བའི་ཚིག་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ། རི་ལྟར་དུ་ཞིག་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །

རི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དང་སོ་གཉིས་གྱི་^༡ མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྗེས་
ཤིང་། དེའི་ལན་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྐོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པས་
དགོས་པ་རྗེས་ཤིང་། དེའི་ལན་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྐོངས་པ་སེལ་བར་
བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ། རྣམ་ཡོད་སོགས་བཞི་དང་། ཤེས་བྱ་སོགས་
གསུམ་དང་། གཟུགས་ཅན་སོགས་རྒྱག་དང་། ཟག་བཅས་སོགས་བཅུ་གཉིས་
དང་། ལྷུང་སོགས་བརྒྱད་དང་། འདས་སོགས་བཅུ་རྒྱག་དང་། རྒྱུ་སོགས་བཅུ་
གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

སྡེ་ཚོན་དང་སོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི། རྣམ་ཡོད་ལ་རྗེ་བ་དང་། ལན་ནོ། །^༢

ཙ་བ། ལུང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རི་ལྟར་ན་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པ་ཡིན། རྣམ་
སྲུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁྱིའི་ཕྱིར་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེན།

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> + བད།
༢ <<རྒ>><<སྲུ>> ལྱིས།
༣ <<རྒ>><<སྲུ>> + དང་སོ་ནི།

:སྤྱང་པོ་དང་¹ ཞེས་ཏེ། ཚོས་བསྐྱམ་གྱི་སྐོན་ནས་བྱིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དགོས་པ་ཤེས་པར་འདོད་པས་བྱིས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ལན)ལ་ནི།

ཇ་བ། བརྗོད་² པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་སྟོན་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡོད་པའོ། །ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་རྗེས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་རྗེས་
སུ་ཡོད་པར་བརྟག་གོ།

བརྗོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཁ་དོག་སྤོན་པོ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་རྣམས་ཚོས་
ཅན། རྗེས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞེན་དུ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རིགས་མི་
མ་ཐུན་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མི་སྟོན་པར། དེ་དག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར། རིགས་སམ་རྣམ་པ་ལ་སྟོན་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡོད་
པའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དེ་
ཉིད་བདག་ཡིན་ལོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་སྤྱངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཚེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཁྱིའི་སྤྱིར་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

1 <<སྤྱང་>> བརྗོད་པ་དང་།
2 <<ས་>><<སྤྱང་>><<ཚོ་>> དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བརྗོད།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་ལྟར་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ལན་ནི།
ཅ་བ། བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་
པའོ། །ཐམས་ཅད་ཡུང་བཏགས་པའི་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་བཏགས་པར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བརྟག་གོ། །

བརྗོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། རང་ཉིད་ལྡོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤྲ་སྤྲི་དང་དོན་སྤྲི་ལྡོ་ཡུལ་
ལ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་། རང་མ་ཡིན་དུ་མ་ལྡོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་པ་
བྱམ་པའི་མིང་དང་དོན་ལྡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་བྱམ་པ་ཚོས་
ཅན། བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དེའི་སྲིད་རོ། །རིགས་
སམ་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤང་ཁམས་སྤྲེ་མཆེད་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་
ལྟོས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྟན་པ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་གསུམ་
གྱིས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཏགས་པ་ཅམ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ཀུན་རྗེས་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་རི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་ཀུན་རྗེས་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཀུན་རྗེས་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁེའི་
སྲིད་ཀུན་རྗེས་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་ཀུན་རྗེས་ཏུ་ཡོད་

༡ <<ས>><<སྤྲ>><<ཙ>> དབང་པོའི་སྤྲོད་ཡུལ་བརྗོད།

བཤོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་

རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་འོ། །

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། བུའུགས་སྤྱད་པ་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དམིགས་པའི་སྐོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཞེས། །སྲོད་ལ་སྤྲུག་པར་དམིགས་ན་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་
སྲིད། འཇུལ་བའི་ཤེས་པ་ལུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུར་ཞེན་པ་
སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་

ཞེས། ཅིའི་སྲིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །ཐམས་

ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་

པ་སྤང་བའི་སྲིད་འོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཞེས་བྱ་
སྟེ། །སྲོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐོམས་པས། སྐྱིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་
དམིགས་པ་མཐར་སྤྲུག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་རང་
བཞིན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་སྲིད་པ་ལས་སྐོལ་བའི་གཞིར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཚེད་ཡིན་པའི་སྲིད།

སྡེ་ཚོན་གཉིས་པ་(ཤེས་བྱ་སོགས་གསུམ་)ལ་གསུམ། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང། རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང། མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚོན་ཉིད་དང་མཚོན་གཞི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་
དང། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་དང། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་
མཚོན་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། རི་ལྟར་ན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྲིད་
ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཉེ། ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང། ལྟར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་
མཚོན་དང། སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྡ་སྟེ། གཟུགས་དང། སེམས་དང། སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཚོས་རྣམས་དང། སེམས་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང། འདུས་
མ་བྱས་རྣམས་ཉེ།

ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཞེས་ཉེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་ལྟར་གྲངས་ངེས་
ཉེ། གཞི་གཟུགས་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བར་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ལྟར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚོན་)ནི།

ཙ་བ། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང། རྣམ་པར་བྱུང་བ་དང། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་

༡ <<མ>><<སྐ>> སོ། །

མོངས་པ་དང། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང། རྣམ་
པར་བྱང་བ་དང། དེའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དང། རྣམ་པར་བྱང་བ་གང་ཡིན་པ་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་གོ།

གང་དུ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང། རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
སྲིད། སེམས་སེམས་བྱང་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང། ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་གང་གིས་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང། རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
སྲིད། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕྲེལ་འགྲིལ་ལ་
སོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། འདུས་མ་བྱས་
ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་དག་པའི་
རྣམ་བྱང་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚོས་གསུམ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དག་གོ།

གསུམ་པ་(སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ)ཞེ།

ཇ་བ། དེ་ལ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་
དང། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང། སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སོ། །སེམས་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་དང། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་དོ། །སེམས་ལས་བྱང་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང། འདུ་ཤེས་
ཀྱི་སྤང་པོ་དང། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་འོ། །ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་

འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤྱད་པོ་དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་སློབ་གསུང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་
ལོ། །འདྲུས་མ་བྱས་ནི་ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་སློབ་གསུང་གཅིག་གོ།

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ནི་གཞུགས་གྱི་སྤྱད་པོ་སྟེ། དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་
དེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། སེམས་ཅན་ནི་རྣམ་
བར་ཤེས་པའི་སྤྱད་པོ་སྟེ། དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་ཁམས་བཅུ་དང་
ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། སེམས་ལས་བྱུང་པའི་ཚོས་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། སྤྱད་པོ་བར་མ་གཉིས། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདྲ་བྱེད་དང་། ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་གྱི་
སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདྲ་
བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤྱད་པོའི་ནང་ནས་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤྱད་པོས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་
དང་། ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་སྲིད། འདྲུས་
མ་བྱས་ལ་འདྲ་མ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
བརྒྱུད་སོགས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ལྷལ་ཅན་གྱི་སློབ་མཚན་ཏེ་བསྐྱུས་པ་)ལ།

ཅ་བ། ཡང་ཤེས་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ནི། མོས་པའི་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། རིགས་
པའི་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། རྣམ་བར་འཕྲོ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་
དང་། སོ་སོ་རང་གིས་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་པའི་སློབ་
ལྷལ་དང་། འོག་མ་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། གོང་མ་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། རྣམ་
བར་སྲུན་འབྲེན་པའི་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། གུན་ནས་མི་ལྡང་བ་ཤེས་པའི་སློབ་
ལྷལ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་དང་། ཤེས་པ་ཤེས་པའི་སློབ་ལྷལ་

དང་། མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པའི་སློང་ཡུལ་དང་། རོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་སློང་ཡུལ་གྱི་
སྲིང་ཡང་རོ། །

བསྐྱུས་ན་གཉིས་སྐྱེ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་སློབ་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རང་གཞན་གྱི་རོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་སློང་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྲིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་སྐྱེ་འདུས་ཏེ། སློབ་མི་སློབ་སློབ་མོང་
གི་ཤེས་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཤེས་པ་ཟད་མི་སླེ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པའི་སློང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྲིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་སོ་
སོ་སླེ་བོ་དང་སློབ་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཐོས་བརྗེ་དང་བསམ་བློ་དང་། འཛིག་རྒྱུ་
པའི་བསྐྱོལ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གསུམ་
དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་སློབ་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རོན་དམ་ཤེས་པ་དང་
གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་བསྐྱུས་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དང་། ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་། བདེན་བཞི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམས་སྐྱེ་ཡོད་པ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིང་།

གཉིས་པ་(དགོས་པ་)ཟེ།

ཙ་བ། བདག་ལ་ཤེས་པ་བོ་དང་། མཐོང་བ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིང་རོ། །

བདག་ལ་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་སྤང་བོ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟུག་གི་བདག་ཤེས་པ་བོ་དང་མཐོང་བ་པོར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིང་།

༡ <<སློང་>> བརྗེད།

གཉེས་པ་(རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟུག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ།

ཆ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྒྱ་དང་། འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་
མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་མ་སྐྱུན་པ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། སྲ་བའི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཏུང་། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་གོ། །བདག་ལ་མཐོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡུལ་ཅན་གྱི་སློ་ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་གྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློ་
བསྐྱེད་པའི་སློ་ནས་དང་པོ་བཞི་དང་། དེ་ཉིད་གྱི་ཁྱད་ཚོས་བཤའ་བའི་སློ་ནས་ལྷག་མ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལྡན་ཞེ། དེ་ཡུལ་ལྡན་རྟོག་
མེད་གྱི་སློ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བས་ན་ཡུལ་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྐྱེད་རྟོ། །ཚོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེས་དོན་དང་
དབང་པོ་སོགས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་དེ། དེས་ཀུན་གཞི་ལ་
ངར་འཛིན་པས་ཀུན་གཞི་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་དང་རྒྱ་མཚན་
ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱའི་ཚོས་བརྒྱ་གཉེས་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ལྷག་ཞེ། དེ་དག་ཀྱང་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་སོགས་མི་མ་སྐྱུན་པ་དང་གཉེན་

པོས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་དེག་སྣ་ཚོགས་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་། །ཀུན་ཉེན་པོ་བག་ཚགས་མཚམས་སྐྱོར་གྲོལ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་
པར་དེག་པ་ནི་མ་དེག་པའི་རྣམ་པར་དེག་པ་སྟེ། དེ་ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་
ཚད་པར་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་སྲ་བ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་སྲ་བའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་བདུན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟོལ། །རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་གྱིས་ཅི་
དེགས་པར་བཟུང་བྱ་ཡིན་པས་སྤྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་
སོ། །ཤེས་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་ལ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་
ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་སྤྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་ལ། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཐོས་པ་དང་། སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འོང་བ་
དང་། འགྲོ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཡང་འོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་གོ། །བདག་ལ་མཐུ་དང་བཅས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
སྤྱིར་འོ། །

ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། སྤང་བའི་ཚོས་རྣམས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་གཞི་སྐྱོན་ཤེས་པར་
བྱ་བས་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དག་གི་ལས་

༡ <<ས>> ཐོག

དང། ཡིད་གྱི་ལས་ཉེ། དག་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དང་སོ་གསུམ་
 དང། ཉམ་པ་དང། ཚད་པར་ལྟ་བ་སྤང་བ་དང། དབྱ་མའི་ལམ་ལ་དགོང་པ་གསུམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྤྱི་^༡མ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་
 པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་ཉུང་ཉུང་སྒོ་བ་
 ཤེས་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང། འགོ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲོ་བྱ་རགས་རྗེས་སུ་
 རོས་^༢ བ་ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང། གཞན་གྱི་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་
 བྲལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
 ཤེས་དང། རང་གཞན་གྱི་འདས་པའི་ཚེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་འོང་བ་
 ཤེས་པ་སྡོན་གནས་རྗེས་བྲན་དང། རང་གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྤྱེ་བར་འགོ་བར་
 ཤེས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱེ་བ་ཤེས་པའི་^༣ ལྟའི་མིག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང། སྤྱིད་
 པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་འབྲས་སུ་རྣམ་གྲོལ་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཤེས་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །མངོན་ཤེས་རྒྱག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་སྤྱིར་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཚོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་
 སོ། །མངོན་ཤེས་ལྷུལ་དང་བཅས་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་ཉེ།^༤

སྤྱི་ཚོན་གསུམ་པ་(གཞུགས་ཅན་སོགས་རྒྱག་)ལ་གསུམ། གཞུགས་ཅན་ཡིན་མིན་

༡ <<ལྟོ>> ལྟ།
 ༢ <<ལྟོ>> ལྟ།
 ༣ <<ལྟོ>><<ཞེས་>> བའམ།
 ༤ <<ལྟོ>><<སྤྱེ>> སོ། །

དང། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་དང། རོགས་བཅས་རོགས་མེད་བཅད་⁹ སའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་¹⁰ དེ་བ་གསུམ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་སྲིད་
གཟུགས་ཅན་དུ་བརྟག་ཅེན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། གཟུགས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དང། འབྲུང་བ་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་དང། དགའ་བའི་ཀློག་
འབྲུང་བ་དང། རྩོགས་དང་བཅས་ས་དང། ཡུལ་ལ་བྱུང་བ་དང། ཡུལ་ཉེ་བར་བསྟན་
དུ་བྱུང་བ་དང། ཡུལ་སློད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང། གཉིས་སློད་ཡུལ་དུ་མཚུངས་ས་
དང། འབྲེལ་བ་དང། རེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང། རབ་ཏུ་རྟོག་ས་དང། གཞོད་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ས་དང། ལོ་བར་བྱེད་ས་དང། བསགས་ས་རྣམས་ས་གཞག་ས་དང། སྲི་རོལ་ཏུ་
བལྟས་ས་དང། ལྷན་དུ་བལྟས་ས་དང། རྒྱུན་རིང་བ་དང། དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་ས་
དང། དེའི་དུས་དང། དེས་སར་བསྟན་པའི་སྲིད་ཡང་གཟུགས་ཅན་དུ་བལྟའོ། །ཐམས་
ཅད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །བདག་ལ་གཟུགས་
ཅན་དུ་མངོན་སའ་ཞེན་ས་སྤང་བའི་སྲིད་རོ། །

གཟུགས་དེ་ཡི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་ལ་ཉི་ཤུར་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ས་དང་པོ་བཅུ་བཞི། དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ས་
སྲི་མ་བྱུག་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། བཅུ་བཞི་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ས་དང་བརྟགས་ས་བ་
ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་ཞེས་ཏེ་¹¹ དགའ་བའི་ཀློག་འབྲུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་

⁹ <<མ>><<སྟོན>> བཤད། <<ཞེས>> ལྷི་དབྱེ།
¹⁰ <<མ>><<སྟོན>> -

ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་བར་ལྷ་སྟེ། ལྷག་བརྟགས་པ་བ་དང་། ལྷག་མ་བརྟུན་མཚན་ཉིད་
 པ་ཡིན་པའི་སྲིད། བརྟུན་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འབྲུང་བའི་རྟེན་ཏུ་གྲུང་པ་
 གཟུགས་གཞན་དང་ལྷན་པས་གཟུགས་ཅན་དང་། ལྷག་མ་བདུན་གཟུགས་ཀྱི་རོ་བོ་
 ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་
 ཏེ། གཟུགས་དེའི་བདག་ཉིད་མདོར་བསྟན་དང་ལྷག་མ་ལྷག་གིས་དེ་བཤད་པ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། བཤད་པ་ལ་ཡང་རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། རྩོགས་དང་བཅས་པ་དང་། དུལ་ལ་བྱུང་བ་དང་། བསགས་པ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་སྲིད། དུལ་དབྱུང་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་
 བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུལ་ཉེ་བར་བསྟན་ཏུ་རུང་བ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 སྲིད། བརྟུགས་པ་བ་ལྷག་ལ་ཡང་དང་བོ་གསུམ་ནི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་པ་
 སྟེ། དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བརྟགས་པ་དགའ་བའི་ཀྱན་འབྲུང་བ་
 དང་། རྒྱའི་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་པ་འབྲེལ་བ་སོགས་ཏེ། འབྲེལ་བ་ནི་མདོན་གྲུང་
 དང་འབྲེལ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི། ས་བོན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གཟུགས་དམིགས་
 པར་བྱས་ནས་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་ངན་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པར་བྱ་བ་དང་། དག་ནི་
 གཟུགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པས་གཟུགས་ཅན་ཏུ་སྟོལ། །

སྲི་མ་ལྷག་ནི། སྲི་རོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྲིད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལྷས་ལ་སྲིད་
 པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོ་སྲི་བའི་ལྷས་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ལྷས་དང་། མི་
 སློབ་པའི་ལྷས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དང་བོ་ལྷ་དང་། ལྷག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཙམ་མོ། །དངོས་

བརྟམ་མ་སྤྲེལ། སྤང་ཁམས་སྤྲེལ་ཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །

ཡང་འདྲ་བའི་བརྟམ་སྤྲེལ་ཅི་རིགས་སུ་སྤྲུང་རྒྱུ། །གཞུགས་ཅན་ཚོས་
ཅམ་དུ་བརྟམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུགས་ཅན་མེན་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་ལ། རི་ལྗང་ན་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཁྱིའི་སྤྲེལ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་བརྟམ་ཅེ་ན།

རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་ལ། གཞུགས་ཅན་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་གོ། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྤྲུང་རྒྱུ། །བདག་ལ་
གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྲེལ་རྒྱུ། །

གཞུགས་ཅན་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་ལ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་སོགས་
ཚོས་ཅམ་དུ་བརྟམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་གཞུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྲེལ་རྒྱུ། །

གཉིས་པ་(བརྟམ་ཡོད་བརྟམ་མེད་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བརྟམ་ཡོད་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་ལ། རི་ལྗང་ན་བརྟམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། བརྟམ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁྱིའི་སྤྲེལ་
བརྟམ་དུ་ཡོད་པར་བརྟམ་ཅེ་ན།

རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་ལ། མིག་གི་ཡུལ་ནི་བརྟམ་དུ་ཡོད་པའོ། །སྤྲེལ་མའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་གཞུགས་ཅན་

༡ <<ཚོ>> སྤང།

བཞེན་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་
རོ། །བདག་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྐྱང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

མིག་གི་ཡུལ་གྱི་ནི་ཞེས་སོ། །སྟོན་པོ་སོགས་མིག་གི་ཡུལ་ན་རྟེན་⁹ དུ་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་ཡུལ་གོ་ས་ལོན་པར་བསྟན་དུ་བྱང་བའི་སྤྱིར། ལྷག་
མའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞེན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་དེའི་བདག་ཉིད་
ཅེས་པ་ལ་བསྟན་ཡོད་དེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཉི་ཤུ་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། བསྟན་ཡོད་དངོས་དང་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་
པོ་བཙོ་ལྷ་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེ་མ་རྒྱལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་
བརྟགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྗེ་མ་བསྟན་ཡོད་དང་བཅས་པ་མཚན་ཉིད་
བའོ། །རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཚོས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །དངོས་བརྟགས་སྤེ་
ན། ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ཁོ་ན་ལ་བསྟན་ཡོད་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་སྤྱིར། བསྟན་ཡོད་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་མེད་ལ་རི་བ་ནི།

ཇ་པ། རི་ལྟར་ན་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན། བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁོའི་སྤྱིར་
བསྟན་དུ་མེད་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་པ། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ལས་བརྗོལ་བ་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པར་བལྟའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་

9 <<མ>><<སྐ>> བསྟན།

བརྟན་དུ་མེད་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྲར་དོ། །བདག་མིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་
བར་མངོན་བར་ཞེན་པ་སྦྲང་བའི་སྦྱིར་དོ། །

བརྟན་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་ཏེ། བརྟན་ཡོད་ལས་ལོག་པའི་སློབ་པའི་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་¹ དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
སྦྱིར། དེ་ཡང་བརྟན་མེད་སྟོན་པའི་ཚིག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ལས། དོན་དང་ཚིག་ལོག་པ་
ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནི་བརྟན་མེད་དངོས་ཡིན་
ལ། གསུགས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ལ་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །བརྟན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཚོས་ཅམ་དུ་བརྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(རྫོགས་བཅས་རྫོགས་མེད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྫོགས་བཅས་ལ་
འི་བཞི།

ཅ་པ། རི་ལྟར་ན་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཤིང་ལྱིར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
སྦྱིད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ¹ དེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། བརྟན་དུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་² འོ། །

1 <<མ་>><<སྦྱ་>> + དང།
2 <<མོ་>><<ཞེས་>> ཟི།
3 <<མེ་>><<ཅོ་>> དེ་ཡིན། <<མེ་>><<སྦྲང་>> ཡིན།

བསྟན་ཡོད་དུ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདི་ནི་འདི་ནའོ་མ་གི་ནའོ་ཞེས་
བསྟན་དུ་རྒྱུང་བའི་གཟུགས་ཅན་དེ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ལ་དེ་ལྟར་མི་
རྒྱུང་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེས་པའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཆ་བ། ཡང་ན་མ་པ་གསུམ་གྱིས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་བཏུ་སྟེ། དེགས་དང་། ཉེ་
བར་བསགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མ་གྲུས་པས་ཀྱང་འོ། །དེ་ལ་དེགས་ནི་གང་
ཉེ་བའི་ཚུན་དུ་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྦྱིབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བསགས་པ་ནི་
རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་ལས་གོང་བྱུང་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མ་གྲུས་པ་ནི་གང་ཉིད་
དེ་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་མ་བསྐྱུར་བའི་གཟུགས་སོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་ཆ་སྤྱོད་དང་བར་སྦྱིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
དང་། མི་བ་ཆ་སྤྱོད་དུ་ལྷུ་སྟན་དང་། སེམས་དབང་བསྐྱུར་བ་ཆ་སྤྱོད་གཟུགས་ཁམས་
པའི་ལྷུས་ཏེ། ཆ་སྤྱོད་གསུམ་ལས་ལོག་པ་ཅིག་པ་དང་འོད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིབ་བྱ་
སྦྱིབ་བྱེད་དང་། གཟུགས་རགས་པ་དང་ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་གཏུགས་¹ དང་
བཅས་པའི་སྦྱེས་བྱའི་ལྷུས་ཏེ། དེགས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་སོགས་གསུམ་
ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཆ་བ། ཡང་རབ་རྒྱུག་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་དེགས་སུ་སྦྱང་འོ། །

1 <<མེ>><<སྦྱང>> -

2 <<སྦྱོ>><<ཞོལ>> རྒྱགས།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཞེ་སྤང་བདེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་བཅས་སུ་བཏགས་
ཏེ། ཞེ་སྤང་ཐོགས་པས་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ལ་བསམས་
ནས་ཚོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེ་སྤང་ཐོགས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །དངོས་བཏགས་ཕྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། ཚོས་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་
པའི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ཁོ་ན་
ཐོགས་བཅས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། བདག་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཐོགས་བཅས་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐོགས་རྒྱུགས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་ངི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁྱིའི་ཕྱིར་
ཐོགས་པ་མེད་པར་བཏགས་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ལོ། །བདག་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་
བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཐོགས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ལས་ལོག་སྟེ་ཐོགས་མེད་ཤེས་པར་བྱ་

༡ <<ཚོ>> བཅས།

སྟེ། བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་དང་། ཚ་མ་
བ་གསུམ་རིགས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་སོགས་དང་། ཞེ་སྤང་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་མི་
རུང་བ་བཏགས་པའི་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བཏགས་མ་སྟེ་
ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོགས་མེད་དང་། བྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་
པའི་གཟུགས་དང་། མིང་བཞིའི་སྤང་བོ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཐོགས་མེད་
དོ། །ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་ཟག་བཅས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚན་ལ་དུག །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
དང་། ཐབས་བཅས་ཐབས་མེད་དང་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཟང་ཟིང་མེད་པ་
དང་། ཞེན་པ་བརྟེན་པ་དང་མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
བྱས་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བཤད་དོ། །¹

དང་བོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་བོ་ཟག་བཅས་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བཏགས་ཅི་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅེངས་པ་
དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་

1 <<མོ་>><<ཞེས་>> ཐབས་བཅས་ཐབས།
2 <<མ་>><<སྐྱེ་>> བཞི། །
3 <<ཤེ་>> བ་བཏགས་ <<སྤང་>> བ་བཏགས་པ།

ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བལྟོལ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་
དང། །ཁམས་བཙོ་ལྷ་དང། །སྤྱི་མཆེད་བརྟམ་དང། །ཁམས་གསུམ་དང། །སྤྱི་མཆེད་གཉིས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །བདག་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

ཟག་པ་ཞེས་ཏེ། ཅུ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟག་པ་ཅས་ཡིན་
ཏེ། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་དབང་པོ་དྲུག་ཟག་པ་ཅས་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་བཞིན་དུ་མཚུངས་
ལྡན་དང་བདག་སྤྱི་ལྱི་སྤྱོད་པ་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། ཡང་སྤིད་འཕེན་གྱེད་གྱི་
དགོ་བ་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་ཅས་ཡིན་ཏེ། སྤིད་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྤིད་འཕེན་པས་
ཟག་པས་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ས་གོང་མའི་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་ཅས་
ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མའི་ཟག་པའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེར་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། གང་ལ་
དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་ཅས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཟག་པའི་ཚོས་འབྲེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡི་སྤྱིར། དག་བཙོན་པའི་རྣམ་སྤྱོད་
གྱི་ཕྱང་པོ་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་ཅས་ཡིན་ཏེ། སྤིད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་སྤྱིར།

བསམ་བྱུང་གི་སའི་བསྐྱུ་བ་ལས་ཟག་པ་ཅས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལྷས་ཤེས་པར་
བྱ་བར་བཤད་དེ། གཞི་དང། བག་ལ་ཉལ་དང། མཚུངས་ལྡན་དང། དམིགས་པ་
དང། མངོན་པར་སྤྱི་བའོ། །གཞི་ནི། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཚོས་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་སོ། །བག་ལ་ཉལ་
སོགས་ནི་རྟོགས་པར་སྤྲོལ། །མཚན་གཞི་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་

དང་། ཁམས་བཙུག་ལྷ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཟུ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱོགས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་བཅས་དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་ཟག་བཅས་སོ། །ཟག་བཅས་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་པ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་
པ་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བརྗོག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བསྟོལ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་
མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོགས་
སོ། །བདག་ཟག་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་པ་དང་ཞེས་ཉེ། ཟག་པའི་སྐོ་དུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྐོ་ནས་ཟག་མེད་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཙ་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་མ་ཉོགས་པ་རྣམས་ཟག་པ་དེའི་བདག་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བརྟགས་ཅེ་
རིགས་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཟག་མེད་དངོས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་
དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བྲལ་བར་ཞེས་སོ། །ཉེ་བར་ལེན་
མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་དང་ལྡན་ཚུལ་སྤང་བསྟན་པ་གསུམ་པོ་དེས་མི་ལྡན་
པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ལོ། །

གཉེས་པ་(འཐབ་བཅས་འཐབ་མེད་)ལ་གཉེས་ཀྱི་དང་པོ་འཐབ་བཅས་ལ་རྗེ་བཞི།
ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག། རིའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་དང་བཅས་པར་བརྟུག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལུག་གི་ངོ་མོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། མཚོན་
ཆ་ལེན་པ་དང་། ཆད་པས་གཅོད་པ་དང་། འཐབ་ཚོད་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་དང་། ཚོད་
པ་དང་། འབྲུད་པ་རྣམས་འབྲུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེས་
བཅིངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
ལས་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རི་སྟེད་པ་
འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་འང་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་འཐབ་པ་དང་ལྡན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་
པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། འཐབ་པའི་རྒྱ་དང་འཐབ་པ་དངོས་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཕྱི་མ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལུས་ངག་གཉེས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། ངག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་རྣམས་
ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། འཐབ་པ་དངོས་ནི། ལུས་ངག་མི་མ་ཐུན་པར་ཞུགས་པ་དེ། དུག་
གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་མཚོན་བྱ་¹ལེན་པ་ཚོས་ཅན། འཐབ་པ་དང་བཅས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཐབ་པའི་སྒོ་དུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཐབ་བཅས་དུ་མ་
ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐབ་བཅས་ཚོས་ཅམ་དུ་

༡ <<མ>><<རྒྱ>> ཉེ་བར། <<ཆ་བཞི>> མཚོན་ཆ།

བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཐབ་མེད་ལ་རྗེ་བཞི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་འཐབ་པ་མེད་པ་ཡིན། འཐབ་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་
འཐབ་པ་མེད་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཙ་པ། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བརྗོད་པ་ནི་འཐབ་པ་མེད་པའོ། །ཟག་པ་མེད་པ་རི་
སྟེད་པར་འཐབ་པ་མེད་པའང་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་འཐབ་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཐབ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། འཐབ་པ་དང་བཅས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཐབ་པའི་སྣོ་རྒྱལ་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་རི་སྟེད་
པ་འཐབ་པ་མེད་པ་ཡང་དེ་སྟེད་དོ། །འཐབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་འཐབ་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པ་དང་ཟང་ཟེང་མེད་པ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟང་ཟེང་དང་
བཅས་པ་ལ་རྗེ་བཞི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉེ་སྤྱལ་གི་ངོ་མོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། ཡང་
སྟེད་པའི་སྤུས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་

དང་། དེས་བཅངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་
དང་། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིར་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པར་བལྟོལ། །འཐབ་པ་དང་
བཅས་པ་རི་སྟེང་བར་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཡང་དེ་སྟེང་དོ། །བདག་ཟང་ཟིང་དང་ཐུན་
བར་མངོན་བར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིར་རོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། ཟང་ཟིང་དངོས་ནི། ཡང་སྲིད་པའི་ལུས་ལ་ཆགས་
བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་དུག་གསུམ་ལ་ཡང་ཟང་ཟིང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྤང་གི་སྐོ་ནས་
ཆགས་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་བུང་གི་སྤོགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤོགས་པའི་
སྐོ་ནས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོ་གས་སྤྱེད་པར་བྱེད་
པས་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པའི་སོ་སྤྲེའི་ལུང་སོ་ཚོས་ཅན། ཟང་
ཟིང་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དེའི་བདག་ཉིད་སོགས་སྐོ་དུག་གང་ཅུང་དང་
འབྲེལ་བའི་སྲིར། འབྲེལ་རྒྱ་ལ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྲམས་ལ་བརྟམས་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཐབ་བཅས་རི་སྟེང་བ་དེ་དང་མཚུངས་
བར་ཡོད་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་པ། རི་ལྟར་ན་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཡིན། ཟང་ཟིང་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁའི་སྲིར་
ཟང་ཟིང་མེད་པར་བརྟམ་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་པ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་པའོ། །འཐབ་པ་མེད་པ་རི་
སྟེང་བར་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཡང་དེ་སྟེང་དོ། །བདག་ཟང་ཟིང་དང་བྲལ་བར་མངོན་བར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིར་རོ། །

ཟང་ཟིང་དང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་
པ་ལས་ལོག་པའི་སློན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། འཐབ་མེད་དཔེ་བའི་སློན་ལ་མཚན་གཞི་
དང་། དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

བཞི་པ་(ཞེན་པ་བརྟེན་པ་དང་མངོན་འཛུང་བརྟེན་པ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཞེན་པ་
བརྟེན་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་ཞེན་པ་རྟེན་པ་ཡིན། ཞེན་པ་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་
པ་རྟེན་པར་བརྟེན་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་གི་ངོ་བོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དང་འགྲེལ་བ་
དང་། དེས་བཅེངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པ་
དང་། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན་པ་ བརྟེན་¹ པར་བལྟོལ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་
པ་རི་སྟེང་པར་ཞེན་པ་རྟེན་པ་འང་དེ་སྟེང་དོ། །བདག་ཞེན་པ་དང་ལྡན་པར་¹ མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་
ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་ནི་ཞེན་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་དུག་གསུམ་

1 <<ལྡན་>><<ཚོ>> རྟེན།
1 <<རྣ་བཞི>> ཐུལ་བཟ།

གྲིས་མཚོན་པའི་རྩ་བ་དང་། ཉེས་^༡ ཉོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྤང་ལ་
ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ནི། འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་རྒྱབ་གྲིས་ཕྱོགས་
པས་དེར་བཞག་གོ། །རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཚོས་ཅན། ཞེན་པ་བརྟམ་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་ཞེན་པའི་སློང་བྱུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དབྱེ་
བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པའི་གྲངས་དེ་སྟེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན་པ་བརྟམ་
པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉེས་པ་མངོན་འབྱུང་བརྟམ་པ་ལ་ངྲི་བ་ནི།

ཇ་ཡ། རི་ལྟར་ན་མངོན་པར་འབྱུང་བརྟམ་པ་ཡིན། མངོན་པར་འབྱུང་བརྟམ་པ་རྣམས་
ནི་དུ་ཞེག། །ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འབྱུང་བརྟམ་པར་བརྟམ་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ཡ། ཞེན་པ་རྟམ་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བརྟམ་པའོ། །ཟང་ཟེང་མེད་པ་
རི་སྟེད་པར་མངོན་པར་འབྱུང་བརྟམ་པའང་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཞེན་པ་ཞེས་ཉེ། མངོན་འབྱུང་བརྟམ་པ་ཡང་གསུམ་གྲིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏྲལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེན་པ་བརྟམ་པ་ཡོག་པའི་སློན་པས་
མཚན་ཉིད་དང་། ཟང་ཟེང་མེད་པ་དང་འབྲ་བར་དབྱེ་བ་དང་། དགོས་པ་གསུམ་གྲིས་
རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མངོན་འབྱུང་བརྟམ་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བདག་ཡོད་པར་བརྟུང་ནས། །ཟང་ཟེང་^༡ བདག་ཅེས་

༡ ཉེ་ཞེས་ཡིན་ནམ་སྟམ།
༢ <<ཟླ>> གང་ཟག

སོ། །

ལྷ་པ་(འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་)ལ་^༡ གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདུས་བྱས་ལ་བྲི་བ་ནི།
ཇ་པ། རི་ལྷ་ར་ན་འདུས་བྱས་ཡིན། འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་
བྱས་སུ་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྷ་ར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་པ། གང་ལ་སྐྱེ་བ་དང། འཛིག་པ་དང། གནས་པ་དང། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྣང་
བ་དེ་འདུས་བྱས་སུ་བལྟོལ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་
གཉོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་བྱས་དག་གོ། །བདག་མི་རྟག་པ་^༡ མངོན་པར་ཞེན་པ་
སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་ལ་ཞེས་ཉེ། སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། འདུས་བྱས་སུ་ལྷ་སྟེ། སྐྱེ་འཛིག་གནས་པ་
དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བས་ཀྱང་འདུས་བྱས་^༡ སུ་མཚོན་རུས་མོད་
ཀྱི། གཞན་གཉིས་སྟོས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་མཐའ་འཛིག་པ་དང། གནས་པའི་མཐའ་གཞན་
དུ་འགྱུར་བས་བསྐྱས་པས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཤེས་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་
ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་
གནས་སྐབས་གཞན་འགྱུར་དུ་བདག་སྐྱས་ཁས་སྤངས་བས་དེ་ལྟ་སྟོས་སོ། །

༡ <<ལྷ་>><<ཞེས་>> + ལ།
༢ <<ན་པ་ནི>> བད།
༣ <<ལྷ་>><<ཞེས་>> སངས་རྒྱལ།

གཉིས་པ་(འདུས་མ་བྱས་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། རི་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་
མ་བྱས་སུ་བརྟུག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་གྱིས་རྩིས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། མཚན་
ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དགོས་བ་ལ་སྒོངས་བ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་རྩིས་¹ བའི་ཕྱིར།
ལན་ལ་དངོས་དང་ཞར་བྱུང་ངོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། འདུས་བྱས་ལས་བརྒྱུག་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་གྱི་སྐྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་རྟུག་མར་མངོན་པར་ཞེན་བ་སྦྲང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །

འདུས་བྱས་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་རྟུག་¹ འགོག་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་བྲལ་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མིན་
པའི་ཚོས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་བ་བརྒྱུད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་
མ་བྱས་རྟུག་དངོས་གྱི་སྒོང་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་
གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཞར་བྱུང་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱེད། འདུས་མ་
བྱས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

ཉེ་བར་ལེན་བ་ཞེས་ཏེ། ཟག་བ་མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ལ་འདུས་
མ་བྱས་སུ་བཤད་བ་ཡང་ཐོས་བ་འི་ལྟར་ཞེས་བཤོ། །

1 <<སྐྱོང་>> གྱི་ས།
1 <<ཞོལ་>><<སྐྱོང་>><<སྐྱུ་>> བརྟུགས།

ལན་ལ། དམ་འཆའ་དང་། འཐད་བ་དང་། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །

གང་ལ་བསམས་པའི་རྣམ་གངས་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱང་
མ་ཡིན། སྐྱེ་འདིག་དང་ལྡན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་བ་)ནི།

ཙ་བ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་བར་འདུས་མ་བྱས་བ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་མངོན་དུ་སྟོགས་བ་
དང་། ཀླུ་བ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཞེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྡོ་ཚེས་ཅན། རྣམ་གངས་མཐའ་དག་ལ་ལྟོས་
ཏེ། འདུས་བྱས་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་བར་འདུས་མ་བྱས་བ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། སྐྱེ་འདིག་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། དབང་ཐོབ་པའི་རྣམ་
འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
སྟོགས་བ་རེ་ཡང་བྱེད། རེས་འགའ་ཀླུ་བ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་འདིགས་བ་ལ་མངོན་
དུ་སྟོགས་བར་ཡང་བྱེད་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཉིས་
སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་མི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། རོན་གང་གིས་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་བའི་རོན་དེས་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་
ལོ། རོན་གང་གིས་འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་བའི་རོན་དེ་ཉིད་གྱིས་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་
ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་¹ བལྟ་བར་བྱའོ། །

རོན་ཞེས་ཏེ། སྤང་གསུམ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་
བའི་སྤང་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རླེ་འདིག་གྲེད་བའི་རོན་གང་གིས་འདུས་བྱས་སུ་
གྱུར་བའི་རོན་དེས་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་བྲེད་བའི་རོན་གང་གིས་
འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་བའི་རོན་དེ་ཉིད་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་མིན་བའི་ཕྱིར།

མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་འདི་¹ ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་
འདུས་བྱས་པ་དང་། རླེ་འདིག་མི་གྲེད་བའི་འདུས་མ་བྱས་གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་
ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་དུ་ཡང་མེད་
པར་ཞེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཇ་བ། བམ་པོ་གཉེས་པ།

བམ་པོ་གཉེས་པ་ནི་ཞེས་བའོ། །

ཏུག་པ་(འདིག་རྟེན་པ་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉེས་ཡོད་པའི་དང་པོ་
འདིག་རྟེན་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་འདིག་རྟེན་པ་ཡིན། འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་འདིག་

རྟེན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

1 <<མེ>><<རྣམ་>> འདིར།
2 <<མེ>><<རྣམ་>> + ལྟར།

ཇ་བ། ཁམས་གསུམ་པར་གཏོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་
པ་དེ་རྟེན་སྣང་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའོ། །ཡུང་ལོ་རྣམས་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་དང་། ཁམས་
བཙོལ་བ་དང་། རླེ་མཚེད་བཅུ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། རླེ་མཚེད་གཉིས་ཀྱི་སྤོགས་
སོ། །བདག་ལ་འཛིག་རྟེན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་ལོ། །

ཁམས་གསུམ་པར་ཞེས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སོ་སོ་རླེ་
པོའི་རླུང་གི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་མ་དད་དུ་སྣང་བ་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་
པའང་། འཕགས་པའི་རླུང་གི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་མ་དད་ཀྱིས་སྣོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདི་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་འཛིག་རྟེན་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་རླེ་འཕགས་སོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཚོས་རྣམས་པར་སྣང་བ་མ་གཏོགས་སུང་པོས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཁམས་དང་
རླེ་མཚེད་བཅུ་དང་བཙོལ་དང་གསུམ་གྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤོགས་སྣང་¹སྣོས་པ་དེ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། འཛིག་རྟེན་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་²སོ། །

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་)ལ་³དྲི་བ་ནི།

ཇ་བ། དེ་རྟེན་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ནི་དུ་

1 <<ནོལ་>><<རླེ་>><<སྣང་>> དང་།
2 <<ལྟ་>> སྣང་།
3 <<སྣོ་>> གཅེས། <<རླེ་>><<སྣང་>> ལ་ཞེས།

ཞིག་ཁྱིའི་སྲིར་འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལམ་ནི།

ཙ་པ། ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་སློམ་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྲིར་རྟོ། །ཡང་རྣམ་གྲངས་སུ་
ན། འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་སྲིར་རྟོ། །འཕྲང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་
ཀྱི་ཚོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འབའ་ཞིག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིར་རྟོ། །

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་
དང་། རོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙང་
བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་སྲིན་ཅི་ལོག་དང་། གཟུང་འདྲིན་རྗེས་ཐང་དང་དུ་སྤང་བའི་
སློམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིར། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཚོས་
ཅན། འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིར། དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། འཕྲང་སོགས་ཀྱི་
ཚོགས་གཅིག་འདས་ལམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིར། འདྲིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཁམས་
གསུམ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་དག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་སོ། །

སྐྱེ་བ་བྱུང་མ་བྱུང་སོགས་སྟེ་ཚན་སྐྱེ་བ་ལ་བཞི། བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་

༡ <<སྟེ>><<ཚོ>> རྟོན།

དང། འཛིན་པ་དང་བརྒྱུད་བ་དང། སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་དང། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(ལྷན་བ་དང་མ་རྒྱུད་བ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱུད་བ་བཤད་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཙམ། རི་ལྷན་ན་རྒྱུད་བ་ཡིན། རྒྱུད་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུད་བར་བརྟག་ཅེ་

ག།

རི་ལྷན་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་རྒྱུད་བར་བཞག་པའི་ཚུལ་དངོས་དང། དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ། འདས་པ་དང་ད་ལྷན་རྒྱུད་བ་ནི་རྒྱུད་བའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གས་གཅིག་

གོ། །བདག་ཐེང་རྒྱག་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདས་ད་ལྷན་རྒྱུད་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་བ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ས་བའི་ཕྱིར། དུ་མ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་རྒྱས་དང་མ་འོངས་པ་མ་གཏོགས་
བའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བ་ཚོས་ཚམ་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཐེང་རྒྱག་མ་ཡིན་པ་གསལ་དུ་རྒྱུད་
བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང། གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཙམ། ཡང་རྒྱུད་བ་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ལུ་ཙམ་ཞེ་སྟེ། དང་པོ་རྒྱུད་བ་དང། རྒྱན་གྱིས་རྒྱུད་བ་

དང། རྒྱས་པ་ལས་རྒྱུད་བ་དང། རྟེན་རྒྱུད་བ་དང། འགྲུར་བར་རྒྱུད་བ་དང། ཡོངས་སུ་

སྦྲིན་པ་རྒྱུད་བ་དང། ཉམས་པར་རྒྱུད་བ་དང། རྒྱད་པར་དུ་རྒྱུད་བ་དང། འོད་གསལ་

བར་བྱང་བ་དང། རོད་གསལ་བ་མ་ཡིན་བར་བྱང་བ་དང། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བས་བྱང་བ་
དང། ས་བོན་དང་བཅས་བར་བྱང་བ་དང། ས་བོན་མ་ཡིན་བར་བྱང་བ་དང། གཟུགས་
བརྟན་དང་དབང་འགྲོང་བ་དང་དེས་བར་བརྟན་བའི་ཕྱིར་བྱང་བ་དང། གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བྱང་བ་དང། སྐད་ཅིག་ཞིག་ནས་བྱང་བ་དང། སྐད་བ་དང་བྲལ་བས་བྱང་བ་
དང། གནས་སྐབས་གཞན་ཏུ་བྱང་བ་དང། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བས་བྱང་བ་
དང། འཛིག་བ་དང་འཆགས་བས་བྱང་བ་དང། སྣོན་གྱི་དུས་ན་བྱང་བ་དང། འཆི་བའི་
དུས་ན་བྱང་བ་དང། བར་དུ་བྱང་བ་དང། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་དུས་ན་བྱང་བའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། བྱང་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉེར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་བ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ལ་བརྟུ། ལུས་གྱི་དབང་དུ་བྲམ་བ་དང། དབང་
བའི་དབང་དུ་བྲམ་བ་དང། འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བྲམ་བ་དང། ལུས་གྱི་དབང་དུ་བྲམ་བ་
དང། རྒྱའི་སློན་ནས་དང། ཡིད་གྱི་ལུས་གྱི་དབང་དུ་བྲམ་བ་དང། :དུས་གྱི་དབང་དུ་
བྲམ་བ་དང། གནས་སྐབས་གྱི་དབང་དུ་བྲམ་བ་དང། རྗེས་གྱི་དབང་དུ་བྲམ་བ་
དང། སྲིད་བ་བཞིའི་དབང་དུ་བྲམ་བའོ། །

དང་པོ་(ལུས་གྱི་དབང་དུ་བྲམ་བ་)ལ་གསལ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་¹མཚམས་
སྐྱོར་བའི་དུས་སུ་བྱང་བ་²དང་པོ་བྱང་བ་དང། དེ་ནས་མ་ལི་བར་དུ་བྱང་བ་³རྒྱུ་
གྱིས་བྱང་བ་དང། རྒྱས་བྱང་གི་རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 <<མོ་>><<ཞོ་ལ་>> -
2 <<མོ་>><<མ་>><<སྐྱེ་>> ཉིད།
3 <<མོ་>><<ཞོ་ལ་>><<སྐྱེ་>> + དང།
4 <<མོ་>><<ཞོ་ལ་>><<སྐྱེ་>> + དང།

གཉིས་པ་(དབང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལའང་གསུམ་ཡོད་དེ། བང་གི་དབང་པོ་དང་
པོར་སྐྱེས་པ་རྟེན་འབྲུང་¹ བ་དང་། ཚོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པར་དབང་པོ་གཞན་དུ་
བྱུང་བ་འགྱུར་བར་བྱུང་བ་དང་། ལང་ཚོ་གཏུགས་པའི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་
བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་པ་(འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)² བསྐྱེས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བདེ་འགྲོ་ནས་ངན་
འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཉམས་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་བྱུང་བར་དུ་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་བཅེ་
བས་རབ་ཏུ་བསྐྱེས་པ་དང་། ཡིད་སྲུན་འབྲིན་པ་དང་། འསྐྱུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་
འསྐྱུལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་སྐྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་
མང་བ་དང་། མོངས་སྐྱོད་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངང་གིས་དབང་
བསྐྱུར་བས་འོད་གསལ་བར་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་འོད་གསལ་མ་ཡིན་པར་
འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་སྲིད།

:བཞི་པ་(ལྷལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི། ལྷལ་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་བྱུང་བ་ཀུན་
ཏུ་འགྲོ་བས་བྱུང་བ་དང་།

ལྷ་པ་(ལྷའི་སྐྱོན་པ་)ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སྤང་བོ་མ་གཏོགས་
པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐ་མའི་སྤང་བོ་ས་བོན་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བ་
ཡོད་པའི་སྲིད།³

དུག་པ་(ཡིད་གྱི་ལྷལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི། ཀེང་རུས་སོགས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་

1 <<མ>> ལྷུང།
2 <<མ>><<སྐྱེ>> བ།
3 ས་བཅད་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་དག་<<སྐྱོ>><<ཞོལ>>ནང་ཆད།

དང་མ་ཐུན་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྲོད་ལུལ་གྱི་གཟུགས་
དབང་འཕྲོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་རེས་པར་བརྒྱན་པའི་སྲིང་
འབྲུང་བའོ། །

བརྟུན་པ་(ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚེ་རབས་རྒྱུད་དེ་གཅིག་
ནས་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་བྱུང་བ་སྐད་ཅིག་ཅིག་ ཉན་བྱུང་བ་
ཡོད་པའི་སྲིད།

བརྒྱད་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་པ་དང་མི་སྤྲུལ་
པ་དང་སྤང་བ་དང་བྲལ་བ་སྤང་བ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་བ་དང་། ཚགས་བཅས་དང་
ཚགས་བྲལ་གྱི་གནས་སྐབས་སྤྲུང་བ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་བྱུང་བ་དང་།

དགུ་པ་(རྩམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཚར་སྐྱེ་འཆིའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བས་བྱུང་བ་དང་། སྲོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཛིག་པ་དང་
ཚགས་པས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྲིད།

བརྩ་པ་(སྲིད་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་
དང་། འཆི་སྲིད་དང་། བར་སྲིད་དང་། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་དུས་སྤྲུང་བ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
སྲོན་གྱི་དུས་ན་བྱུང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་མ་བྱུང་བ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཅ་པ། དེ་ལྟར་ན་མ་བྱུང་བ་ཡིན། མ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་སྲིང་མ་བྱུང་བར་
བརྟག་ཅེ་ན།

༡ <<ཅ་བཞི>> ཞིག <<སྐྱ>> གིས་ཞིག་ཅི།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། མ་འོངས་པ་དང་འདུས་མ་གུས་ནི་མ་བྱུང་བའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་ཐེང་རྒྱག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱུང་བ་ལས་བརྗོད་པ་ནི་མ་བྱུང་བའོ། །

མ་འོངས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། མ་བྱུང་བར་བཞག་པའི་ཚུལ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་འདུས་མ་གུས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཏུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །ཡང་མ་བྱུང་བ་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདྲུང་བ་ལས་ལོག་པའི་སྐོན་སེམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འཛིན་པ་དང་བརྒྱང་བ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཛིན་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་འཛིན་པ་ཡིན། འཛིན་པ་རྣམས་ནི་ཏུ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་བཞག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། དབང་པོ་གསུགས་ཅན་དང། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་འཛིན་པར་བརྟ་སྟེ། སྤང་པོ་གསུམ་དང། གསུགས་དང། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང། ཐམས་པར་བརྟ་གཉིས་དང། སྐྱེ་མཚེད་ལྷག་དང། ཚོས་ཀྱི་ཐམས་དང། སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་ཟ་བ་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་པོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འཛིན་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་དངོས་དང། འཛིན་པའི་དབྱེ་བ་ཞར་བྱུང་ངོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱང་ཚོས་
 ཅན། འདྲིན་པར་ལྟ་སྟེ། ལུལ་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་ཤར་བ་འདྲིན་པའི་གནས་དང་། ལུལ་
 དངོས་སུ་འདྲིན་པའི་སྐོན་ས་འདྲིན་པར་བཞག་པའི་སྲིད། འདྲིན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་གསུམ་དང་། གཟུགས་དང་
 འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་བའི་སྲོགས་གཅིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་
 བྱེད་དང་། དབང་པོ་ལྷ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་
 སྲོགས་གཅིག་སེམས་བྱང་གིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། འདྲིན་པ་ཚོས་ཅམ་
 དུ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལུལ་ལོངས་སྟོན་པའི་ཟ་བ་
 པོར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འདྲིན་པའི་དབྱེ་བ་ཞར་བྱང་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

ཅ་བ། ཡང་མ་སྤང་བ་དང་སྤང་ནས་འདྲིན་པ་དང་།

དབང་པོས་ལུལ་འདྲིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། མིག་རྣ་དང་ཡིད་གྱིས་
 ལུལ་མ་སྤང་བ་དང་གཞན་གསུམ་གྱིས་སྤང་ན་¹ འདྲིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གྱི་ལུལ་འདྲིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་
 པར་ནི།

ཅ་བ། ད་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འདྲིན་པ་དང་། རང་དང་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་
 དུས་ཐམས་ཅད་པའི་ལུལ་ཐམས་ཅད་འདྲིན་པ་ཡང་འདྲིན་པར་བསྐྱེད། །

1 <<སྐོ>> བཞེ།
 2 <<ལྷ>><<སྐྱ>> རྣམ།

ད་ ལྟར་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འདྲིན་ཚུལ་མི་འབྲས་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྷན་
ཡུལ་ད་ལྟར་བའི་རང་མཚན་ཁོ་ན་འདྲིན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྤྱི་དང་དུས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡུལ་འདྲིན་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་འདྲིན་བའི་བདག་དགག་བ་ནི།

ཇ་ལ། ཚོགས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཅན་ཡང་འདྲིན་པར་
སྤོའ་ཞེས་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཚོགས་ན་ཞེས་ཏེ། འདྲིན་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་བཞི་ཚོགས་
ན་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྟེ། བས་དེའི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་འདྲིན་པར་
བཏགས་ནས་བཞག་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་བཟུང་བ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་གཟུང་བ་ཡིན། གཟུང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྤྱིར་གཟུང་བར་
བཏག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། འདྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་གཟུང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ལོ། །གཟུང་བ་ཡིན་ལ་འདྲིན་པ་མ་
ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདྲིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏོ། །ཐམས་ཅད་དོ། །བདག་ལ་
ཡུལ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་དོ། །

འདྲིན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འདྲིན་པ་གང་ཡིན་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་

༡ <<ཚོ>><<ཞེས>> དེ།

འདུས་མ་བྲས་སོགས་བརྒྱད་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ལྷ་ལྷ་ས་ནང་ལྷ་ས་)ལ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་ལ་བྱི་བ་ཞི།

ཙ་པ། རི་ལྷ་རྟ་ན་བྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་ཡིན། བྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་རྣམས་ནི་ཏུ་
ཞིག་ཤིའི་བྱིད་བྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྷ་རྟ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དམིགས་བསལ་དང་། རང་གི་རོ་བོའོ། །¹ དང་
བོ་ནི།

ཙ་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་བསྐྱབས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ནི་བྱི་
རོལ་ཏུ་བལྟས་པའོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། རྒྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་དང་འབྲུག་པར་དུ་བྱ་བ་གཉིས་
ཀྱི་¹ དམིགས་བསལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབས་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱབས་པ་རྣམས། འདོད་པ་ན་སྡོད་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིད། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་སྐྱབས་པ་ནི། བདག་མེད་སོགས་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་གནས་དགུ་བ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་རོ་བོ་)ནི།

ཙ་པ། ཁམས་བཞི་དང་། རྐྱེ་མ་ཆེད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་བ་དག་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་གོ། བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་

1 <<སྐོ་>> ཐོ་དང་།
1 <<ཞོ་ལ་>><<སྐོ་>><<སྐྱུ་>> ལྱིས།

སྲིད་རྒྱུ།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་སོགས་ནི། སྲིད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་དེ་ལྟར་
ཡོད་དེ། ལྷ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་། རྗེ་རྗེ་
སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་སྲོགས་གཅིག་སྲར་བཤད་པའི་
དམིགས་བསམ་མ་གཏོགས་འདོད་ཡོན་ལ་སྲིད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད་པ་སྲིད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ་ཚོས་ཅམ་དུ་བརྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟླ་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནང་ལྷས་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་རྩེ་ན་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཡིན། བད་དུ་བལྟས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་། ཅིའི་སྲིད་
བད་དུ་བལྟས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་རྩེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། སྲིད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྷས་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་བད་དུ་བལྟས་པའོ། །ཁམས་བཞི་
དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་སྲོགས་གཅིག་
གོ། །བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྲིད་པའི་སྲིད་རྒྱུ་ལོ། །

སྲིད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སོ། །ནང་ལྷས་དུ་མ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་ཐོས་
བསམ་བསྐྱོམ་གསུམ་དང་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནང་དུ་ལྷས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་དང་། སྲིད་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་མ་

༡ <<ས>> བདག

གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་བཤའ་མ་ཐག་པས་བསྐྱས་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཤའ་པ་) ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་ཡ། དེ་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཤིང་།

ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བརྟག་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་ཡ། མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གོ། །

མི་དགེ་བ་ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་སུ་བདུས་ཏེ། མི་དགེ་བསྐྱིབས་

¹ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།

འཇིགས་ཏུ་བཤའ་བ་ནི།

ཆ་ཡ། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལྷན་

ཅིག་སྐྱེས་པའི་འཛིག་ཚོགས་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྷ་བ་དང་། གཞུགས་

དང་། གཞུགས་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །ལུང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་བརྩ་

དང་། རྐྱེ་མཆེད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པར་མངོན་

པར་ཞེན་པ་སྐྱར་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

1 <<མ།>> བདག

1 <<མོ་>> བསྐྱིབས། <<མ།>><<ལྷ།>> བདག་ལྷོག

སྐྱིབས་^༡ལ་ཞེས་ཏེ། རྗེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་ན་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐོ་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་འོ་དང་། ཁམས་དང་སའི་སྐོ་ནས་སྐྱིབས་^༢ལ་ཡུང་མ་བསྟན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཉོན་ཡིད། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་། ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འཇིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་སྐྱིད། ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡུང་བོས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། གཟུགས་སྐྱ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་བརྒྱས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཟུགས་སྐྱ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཡིད་^༣ཚོས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་བཞིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྐྱིད།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ངི་བ་ཞི།

ཇ་ལ། རི་རྩུང་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཁའི་སྐྱེར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་རྩུང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལ་ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །ཁམས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཡུང་བོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོགས་གཅིག་ལོ། །བདག་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྐྱུང་བའི་སྐྱིད་ལོ། །

༡ <<ལྷ་>><<སྐྱེ>> ལྷིག།
 ༢ <<ལྷ་>><<སྐྱེ>> ལྷིག།
 ༣ <<ལྷ་>><<སྐྱེ>> + དང་།

དགོ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་ན་དགོ་
བ་དང་མ་སྐྱེ་བས་⁹ ལ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་བྱེན་དབང་པོ་ལྟ་
དང་འི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་ཚོས་གསུམ་གའི་ཕྱོགས་
རེས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བ་དང་མ་སྐྱེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པའི་སྲིད། ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

རྒྱག་པ་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་རྒྱག །ཚུལ་བཞིན་དང་ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པར་རྟོག་པའི་རྟེན་གཏམ་གྱི་གཞི་གསུམ་གྱིས་སྐྱོན་ས་དེ་བ་དང་། མྲང་བྱ་
དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཤེས་ནས་སྤང་བའི་སྐྱོན་ས་དེ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏྲ་
ལ་རེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་རེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་ས་དེ་བ་དང་། ལམ་
བསྐྱོམས་ནས་སྐྱིབ་པ་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ས་དེ་བ་
དང་། སྤང་བུ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐྱོན་ས་དེ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་
གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཁར་བྱུང་ངོ། །

དང་པོ་ལ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་ཅི། འདས་པ་ལ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ། ཞེས་སྐྱེས་པ་
དང་འགགས་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་ཡོང་ལ་མ་བྱུང་བ་
ཞེས། འབྲས་བུ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཁ་སང་གི་ཉི་མ་འདས་པའི་
མཚན་གཞི་དང་། སང་གི་ཉི་མ་མ་འོངས་པའི་མཚན་གཞིར་བྱེད་པ་དག་གིས་
ཅི། གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་བྱེད་པ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སང་གི་ཉི་མ་སྐྱེས་སམ་མ་
སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ད་ལྟར་བར་འབྱུང་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་སྲིད། མ་སྐྱེས་

9 <<མ>><<སྐྱ>> རྒྱག

ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས། དེ་རྒྱས་སྐྱེད་པ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རིག་པ་དུ་
མས་གནོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་མ་
ཡིན་ན། འབྲས་བུར་འགལ་ལ། ཡིན་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ད་ལྟར་བ་མི་རྙེད་པའི་
སྲིད་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདས་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་ཡང་རྟག་^༡ པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན། འདས་མ་འོངས་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་སྐྱབས་ལེན་པ་རང་སྡེ་བྱེ་
བྲག་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་མ་གཏོགས་སྐྱབས་འདིར་རྣམ་པ་བམས་ཅད་དུ་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན། བྱམ་བ་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱམ་བ་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། བྱམ་པའི་
རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་བྱམ་བ་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ལ་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོ་ཡིན་
ན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ཁས་སྲུང་བར་བྱའོ། །

གཞན་དག་གིས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རིང་ཡོད་དགོས་སྟུང་བ་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་
ཚོད་དང་། དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སོ་སོའི་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་བཅལ་^༡ བའི་བྲུང་པར་མ་
སྐྱེད་པའི་གཏམ་མོ། །ལྟག་མ་ནི་ཚིག་དོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་འདས་པ་ཡིན། འདས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྲིད་འདས་པར་
བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

༡ <<ཞོལ་>> རྟོག <<མ་>><<སྐྱ་>> བརྟག
༢ <<མ་>><<སྐྱ་>> བཅལ།

ཚ་བ། ལྷུང་བ་^༡ འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷུང་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང་། ཀུན་
 བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་ཤིན་ཏུ་འདས་
 པ་དང་། ལྷུང་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་ཞིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་
 པ་དང་། མེད་པ་དང་། དན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། ལྷོས་པས་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་དང་། བཏང་སློབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་མ་ཡིན་
 པས་ཀྱང་འདས་པར་བརྟའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འཇུག་པར་
 བྱེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་ལོ། །

ལྷུང་བ་ཞེས་ཏེ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྤྱད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི་རང་གི་རོ་བོ་ཞིག་པ་དང་། བྱེད་པ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
 རྟེ། ལུས་པ་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་རྒྱུའི་རང་གི་རོ་བོ་སྤྱེས་ལ། དེ་
 འགགས་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྒྱས་སྤྱེད་ཟིན་པའི་
 སྲིད་དང་། རང་གི་རོ་བོ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་སྲིད། བྱེད་པ་ཡང་ཞིག་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་བུས་པ་ཞིག་པའི་
 སྲིད། སྲིས་འབྲུང་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་ཏུ་ཐམ་པའི་སློབ་མེད་དེ། རང་གི་འབྲས་བུ་
 སྤྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་སྲིད། འབྲས་བུ་དང་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་སྲི་མའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་སྲི་མ་ཡོད་
 ལ། སྲ་མ་ཞིག་པའི་སྲིད། བྱེད་པ་ཞིག་ན། བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་སྣང་སྣང་བ་འགལ་ཕོ་
 ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྲར་སྤོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་

༡ <<ས>><<སྤྱེ>><<ཙོ>> ལ།

ཟད་པའི་སྲིད་དང་། འདས་པའི་ཡུལ་བྱན་པ་ལས་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་སྐྱེ་
ཞིང་། སྤྱག་མི་སྤྱག་གི་མཚན་མ་མ་བཟུང་བར་བཏང་སྟོམས་སྤྱ་བཞག་པས་⁹ ཆགས་
སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རྟོ། །དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་བོར་
བའི་ཞིག་རྒྱུའི་སྐོ་ནས་སྤེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདས་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚེ་རབས་སྤྱ་མའི་གང་ཟག་གི་བདག་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་སྤྱ་
འཇུག་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཙ་ཤ། དེ་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཤིའི་སྲིད་མ་འོངས་
པར་བརྟག་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་ཤ། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་བོལ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་མ་སྤྱད་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཉི་བར་མི་
གནས་པ་དང་། རྒྱ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། མངོན་པར་
དགའ་བས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པས་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་འོངས་པར་བལྟའོ། །ཐམས་ཅད་གྱི་
ཚོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འཇུག་པར་བྱེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་རྟོ། །

རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་ཚོས་སྤྱད་པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འོང་རྒྱ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དོན་བྱེད་བྱས་པར་

9 <<ཞོལ་>> བ།

མ་བྱུང་བས་མཚན་ཉིད་མ་སོབ་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། འོང་རྒྱུ་འོང་བ་ལྟོ་མ་
 ཡིན་ལོ། །དེ་བཞད་པ་ནི། རྒྱ་དང་། ཞེས་སོ། །བྱེད་པ་མ་འོངས་པ་ནི། རྒྱུ་འོང་བ་
 འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར། འབྲས་བུ་དེས་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་བྱེད་
 པའི་བྱེད་པ་ཡང་མ་འོངས་པའོ། །རྒྱ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
 ལྟོ། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལུས་པ་དང་། རྒྱུ་འོང་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་དོན་ཉོ། །མངོན་
 པར་དགའ་བ་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་
 རྣམ་བྱང་གི་མཚན་མ་ནི། མ་འོངས་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚོས་འགའ་ཞིག་གི་མཚན་མ་
 བརྒྱུང་བས་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་སྐྱེ་བ་དང་ཚོས་གཞན་གྱི་མཚན་མ་བརྒྱུང་བས་
 དད་པ་སོགས་འབེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པ་སྐྱེ་བ་སྟེ།

མདོར་བསྡུས་ན། ཚོས་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་འོང་བ་ན། རོ་ཕོ་
 དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ལུས་པ་མ་འོངས་པ་ཚོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། འབྱུང་རྒྱ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་དེ་མ་འོངས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་འདས་ད་ལྟར་དང་འདུས་མ་བྱས་པོར་བ་
 རྣམས་སོ། །མ་འོངས་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
 བདག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་འཇུག་པ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྤྱིར་ད་
 ལྟར་བྱུང་བར་བརྟག་ཅེ་ན།
 རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ལྷ་ཚབ་ལ་མ་ལགགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཟེན་པ་
དང་། ལྷ་ཚབ་ཟེན་པ་དང་། ལྷ་ཚབ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྷ་ཚབ་ལྷ་ཚབ་ཉེ་བར་
གནས་པ་དང་། འདས་པ་དང་མ་ལོངས་པར་རབ་ཏུ་གཞག་པའི་ལྷ་དང་། ལྷ་ཚབ་ཉེ་
བར་གནས་པས་ལྷ་དང་ལྷ་ཚབ་ལྷ་ཚབ་ལྷ་ཚབ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
ལོ། །བདག་འཇུག་པར་ལྷ་ཚབ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤར་བའི་སྤྱིར་སོ། །

ལྷ་ཚབ་ཞེས་ཏེ། ལྷ་ཚབ་ཚོས་ཅན། ད་ལྷ་ཚབ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཚབ་ལ་མ་ལགགས་
པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷ་ཚབ་སྐྱེད་ཟེན་ཅིང་ལྷ་དང་གི་རོ་ལོ་མ་ལགགས་པའི་སྤྱིར་
དང་། འདས་པ་ལྷ་ཚབ་ཉོན་མོངས་དང་ལྷ་ཚབ་ལྷ་ཚབ་སྐྱེད་པའི་ལྷ་ཚབ་ལ་དང་ལྷ་ཚབ་པའི་
སྤྱིར། འདས་པ་དང་མ་ལོངས་པ་ལྷ་ཚབ་པའི་ལྷ་ཚབ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། ད་ལྷ་ཚབ་པའི་
གནས་སྐབས་ཚོས་ཟེན་པའི་སྤོ་ལོས་འདས་པ་དང་། ད་ལྷ་ཚབ་ཚོས་ཅིང་། ཚོས་ལྷ་ཚབ་
ཡོད་པའི་སྤོ་ལོས་མ་ལོངས་པར་བཞག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ལྷ་ཚབ་ཉེ་བར་གནས་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་ལྷ་ཚབ་པའི་སྤྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་འདས་མ་ལོངས་དང་འདས་མ་ལྷ་ཚབ་ལོར་བ་ལྷ་ཚབ་སོ། །ད་ལྷ་ཚབ་ཚོས་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་དཔོན་པོ་ལོང་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ད་ལྷ་ཚབ་དེ་མ་ལོངས་པའི་སྤྱིར་བར་
འཇུག་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྷ་ཚབ་)ནི།

ཅ་བ། འདས་པ་དང་། མ་ལོངས་པ་དང་། ད་ལྷ་ཚབ་ལ་ལྷ་ཚབ་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ནོ། །ལྷ་
ཚབ་ལས་འདས་པ་ལྷ་ཚབ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་ཚབ་དུ་མེད་

༡ <<ལྷ་>><<ལོངས་>> -
༢ <<ལྷ་>> ལྷ་ཚབ་

བ་ཉིད་དང། རྒྱུང་བ་དང། འབྲུང་བ་དང། ད་ལྟར་གྱི་མ་སྦྲད་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སོ། །

འདས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། དུས་གསུམ་ནི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫོང་ཕྱེད་རྒྱ་
དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེད་ཏུ་རྟོགས་ལུས་པའི་
ཕྱིར། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟོག་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང། དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་མ་སྦྲད་སྣ་ཚོ་གསུམ་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱུང་བྱ་དང་རྒྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་ནས་རྒྱུང་བའི་སྣོན་ས་དེའི་བ་)ལ་གཉིས། དགོ་
མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང། བསྟན་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དོ། །དང་སོ་ལ་
གསུམ། དགོ་བ་དང། མི་དགོ་བ་དང། ལུང་མ་བསྟན་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་ཇི་བཞི།
ཇ་པ། ཇི་ལྟར་ན་དགོ་བ་ཡིན། དགོ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་དགོ་བར་བརྟེན་ཅེ་
ག།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། བྱངས་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་
དང། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཇ་པ། ཇོ་བོ་ཉིད་དང། འབྲེལ་བ་དང། ཇེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང། སྣོང་བ་དང། ཇོན་དམ་
པ་དང། སྐྱེ་བས་འཇོབ་པ་དང། སྣོང་བ་དང། མཐུན་དུ་བྱ་བ་དང། བན་འདོགས་པ་
དང། ཡོངས་སུ་འཇོན་པ་དང། གཉེན་སོ་དང། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང། རྒྱ་མ་སྦྲད་པས་ཀྱང་

༡ དང་རྒྱ་ཞིག་ཆད་མེད་དམ་སྟེ།

དགེ་བར་བལྟོ། །ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། །ཁམས་བརྟུ་དང་། །སྤྲེལ་མཆེད་བཞིའི་སྤྲོགས་
སོ། །བདག་ཚོས་དང་ལྡན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་དངོས་བརྟགས་¹ ཅི་རིགས་པའི་སྐོ་ནས་དུ་མར་
ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ནས་རྒྱ་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
དང་། ² ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བརྟུ་དང་། །གཟུགས་སྤྲེལ་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་
ཁམས་བརྟུ་དང་། །ཡིད་དང་ཚོས་དང་གཟུགས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་མཆེད་བཞིའི་སྤྲོགས་གཅིག་
གིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དགེ་བ་ཚོས་ཅ་མ་དུ་བསྐྱུ་དུ་³ བསྐྱུ་བ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། །གང་ཟླ་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། །གནས་སྐྱབས་ཅན་བཤད་པ་
དང་། དེའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རོ་བོ་དང་། རྟོགས་དང་། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་སྐོ་ནས་དང་། །ཀུན་སྐོང་གི་སྐོ་ནས་དགེ་བར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་གང་ཞེན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོས་བརྟུ་གཅིག་གོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ། རོག་མ་རྣམས་
ཀྱང་དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དད་སོགས་བརྟུ་གཅིག་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་སྐོང་སོགས་ལ་སྤྲོས་མི་དགོས་པར་རང་གྲུབ་ཅན་ནས་

1 <<ཞེས་>><<རྒྱ>><<སྤྲེལ>> བརྟགས།
2 <<སྤྲེལ>><<ཞེས་>> -
3 <<སྤྲེལ>><<སྤྲེལ>> -

རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མོགས་ཀྱི་སློན་ནས་དགོ་བར་བཞག་པ་)ནི།

ཇ་བ། འབྲེལ་བས་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དད་པ་དང་མཚུངས་པ་ལྲས་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་ཚོས་ཅན། འབྲེལ་བས་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དཀར་
བའི་ཚོས་སུ་གནས་པ་⁹ ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཇུ་དང་འབྲས་བུའི་སློན་ནས་དགོ་བར་བཞག་པ་)ནི།

ཇ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་
པའོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། དགོ་བའི་བག་ཆགས་ཚོས་ཅན། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགོ་བ་
ཞེས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། འཛོག་བྱེད་དགོ་བས་བཞག་ཅིང་། འབྲས་བུ་དགོ་བ་སྐྱེད་
པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ཀུན་སློང་གི་སློན་ནས་དགོ་བར་བཞག་པ་)ནི།

ཇ་བ། སློང་བས་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་
སོ། །

སློང་བས་ཞེས་ཏེ། དད་པས་ཀུན་ནས་སྐྱང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཚོས་
ཅན། སློང་བས་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་གི་དགོ་བས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སུ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

9 <<སློང>><<ཞེས>> ལྟ།

གཉེས་པ་(འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་)ནི།

ཟླ་བ། རོན་དམ་པས་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

རོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཚོས་ཅན། རོན་དམ་པས་དགོ་བ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མཐའ་དག་ཟད་
པར་རྒྱས་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོའི་སྐྱོན་མ་ཚོས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི། སྲར་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེས། རོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དགོ་བ་མཚན་ཉིད་
བ་ཡིན་ན། དགོ་བའི་རྣམ་སྲུ་མ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་
བས། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ཡང་དགོ་བའི་ངོ་བོར་ཁས་ལེན་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར་དགོ་བ་ཅེ་ཅད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྣམ་
གཞག་དུ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་དོ། །འོ་ན་རོན་དམ་པས་དགོ་བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་དགོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོས་ཚུ་ལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བ་སོགས་ལ་འབད་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་
དོ། །དེས་ན་དམ་པའི་རོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་བུར་ཡིན་པས་རོན་
དམ་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉེས་པ་(དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་བ་) ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་དང་། སྐྱོར་བྱུང་
ངོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་¹ དགོ་བ་གང་ཞེན། དགོ་བའི་ཚོས་འདི་དག་ཉིད་སྟོན་གོམས་
བར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེས་
དེ་དག་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་འདོད་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་པའོ། །

སྐྱེ་བས་ཐོབ་ཅེས་ཏེ། ཚེ་འདིར་གོམས་པ་ལ་མ་སྟོས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་གྱིས་
² དང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དགོ་བ་
གོམས་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྟེན་ཅིང་། ཚེ་འདིར་སོ་སོར་
བཏགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར། རང་ངམ་ལྷགས་གྱིས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སྐྱ་
གནས་པའི་སྦྱིང་།

གཉིས་པ་(ལྟོར་རྒྱུད་)ནི།

ཚ་བ། ལྟོར་བས་དགོ་བ་གང་ཞེན། ལྟོས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་
ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་གྱི་རྗེས་སྐྱ་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་བ་བསྐྱོམ་པའོ། །

ལྟོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཚེ་འདིར་རྐྱེན་བཞི་ལས་³ བརྟེན་ཏེ་འབད་པ་ལས་བྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་གྱི་སེམས་ཚོས་ཅན། ལྟོར་བས་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཚེ་འདིར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལ་བརྟེན། དམ་པའི་ཚོས་ཉན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས། ལྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་།

1 <<ས>><<ཕྱེ>><<ཚོ>> འཛོམ་པས།
2 འཕྲེལ་སྐྱ་ཞེག་མེན་ནམ་སྐྱས།
3 <<ལྟ>><<སྐྱ>> ལ།

རྗེས་སུ་མ་རྒྱུན་པའི་ཚོས་¹ སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བྱེད་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ་ནི།

ཙ་པ། མདུན་དུ་བྱས་པས་² དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པའམ། མཚོན་
རྟེན་ནམ། གཞུགས་སུ་བྱས་པའམ། དེ་མོར་གྲིས་པ་མདུན་དུ་བྱས་པམ། ཚོས་སམ་
ཚོས་ཀྱི་གཞི་སྐྱེགས་བམ་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ་མཚོན་པའི་ལས་བྱེད་བའོ། །

མདུན་དུ་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བ་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་མཚོན་པ་དང་། བསྟོན་པའི་ལུས་རྒྱུ་ལེ་ལས་ཚོས་ཅན། མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་
བ་ཡིན་ཏེ། དུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ། བྱ་བ་བྱང་པར་ཅན་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕན་འདོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི།

ཙ་པ། ཕན་འདོགས་པས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་པོ་དག་གིས་
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་བའོ། །

ཕན་འདོགས་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་བཞིའི་སྟོན་སྲོལ་གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་
ལས་ཚོས་ཅན། ཕན་འདོགས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་³ ལ་ཕན་བཤུང་པར་ཅན་
སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་དགེ་བ་)ནི།

1 <<མོ་>> ཚོས།
2 <<ས་>><<ལྟ་>><<ཚོ་>> ལུ་བས།
3 <<མ་>><<སྐྱ་>> + ཅན།

ཙ་ལ། ཡོངས་སུ་འཇིན་པས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འདུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོས་མཚོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པའམ། ལྷག་པོ་དང་རིགས་མཚོན་པོར་སྐྱེ་བ་
ཡོངས་སུ་འཇིན་པའམ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པའོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མཚོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སྐོད་སོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཚོབ་
པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པའི་སྐོད་གཉིས་ཀྱིས་པསྐུས་པའི་སྐོད་གསུམ་གྱི་ལས་ཚོས་
ཅན། ཡོངས་སུ་འཇིན་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་མཚོ་དང་རེས་ལེགས་ཚོབ་པ་དང་
རྗེས་སུ་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་བྱང་པར་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་བ་(གཉེན་པོས་དགེ་བ་)ཀྱི།

ཙ་ལ། གཉེན་པོས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་གཉེན་པོ་དང་། སྐོང་
བ་གཉེན་པོ་དང་། གཞི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤིང་བ་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གཞོན་པ་
གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གཉེན་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་དང་། །ཤེས་
བྱའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་འོ། །

གཉེན་པོས་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་སྐོང་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱིས་སྤེ་བ་
བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བྱས་པའི་སྐོད་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་གྱི་སྐོད་
ནས་སྤེ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། གཉེན་པོས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུབ་
ཕྱོགས་དངོས་སུ་འཇོམས་པའི་མ་ཐུ་བྱང་པར་ཅན་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པར་དཀར་
བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་)ཀྱི།

ཙ་ལ། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་ཆགས་མཐའ་དག་སྐོང་བ་དང་། ཞེ་

སྤང་མཐའ་དག་སྤོང་བ་དང། གཉེ་སྤྱག་མཐའ་དག་སྤོང་བ་དང། ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་
དག་སྤོང་བ་དང། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་དང། སྤང་བོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པ་དང། སྤང་བོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དང། མི་གནས་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །

ཉེ་བར་ཞི་བས་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་དུག་གསུམ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་གནས་ཚོར་
བ་དང། དེ་དག་གི་རྟེན་སྤང་བོ་དང་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་སྤྱན་མོང་བའི་འགོག་པ་དང། མི་
གནས་པའི་སྤང་འདས་ཚོས་ཅན། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱི་
དང་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་ནི། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སྤོ་བྱུང་གྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚན་སྐྱེས་པར་བཞག་པའོ། །

གསུམ་པ་(དེ་མ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་)ནི།

ཇ་བ། རྒྱ་མ་སྤྱན་པས་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བར་ཅན་འཛིན་གྱི་དང། འཛིན་གྱི་ལས་འདས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །

རྒྱ་མ་སྤྱན་པས་ཞེས་ཏེ། ཉེར་བཞི་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མངོན་
ཤེས་སོགས་^༡ སྤྱན་མོང་བ་དང། ལྟོབས་^༢ སོགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཚོས་
ཅན། རྒྱ་མ་སྤྱན་པས་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟོབས་པ་མངོན་གྱི་དང་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ལྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་མི་དགོ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དེ་བཞི།

༡ <<སྤོ>><<ཞོལ>> མོ། །

༢ <<སྤོ>><<ཞོལ>> ཐོས། །

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན། མི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག། ཅིའི་སྲིད་མི་དགེ་བར་
བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རྗེས་སྲུ་འབྲེལ་བ་དང་། རྫོང་བ་དང་། རོན་དམ་
པ་དང་། རླེ་བས་འཛོལ་བ་དང་། རྫྱེད་བ་དང་། མདུན་དུ་བྱ་བ་དང་། གཞོད་བ་བྱེད་བ་
དང་། ཡོངས་སྲུ་འཛིན་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྲོགས་དང་། བར་དུ་གཙོད་བས་ཀྱང་
མི་དགེ་བར་བརྟའོ། །ཤུང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་བརྩུ་དང་། རླེ་མཆེད་བཞིའི་སྲོགས་
སོ། །བདག་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་མངོན་པར་ཞེན་བ་སྲུང་བའི་སྲིད་རོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་
བ་སོགས་དང་། ཤུང་པོ་དང་། ཁམས་བརྩུ་དང་། རླེ་མཆེད་བཞིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་པའི་
སྲིད། བརྩུ་དང་བཞིན་མི་དགེ་བ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ། གནས་སྐབས་ཅན་དང་། དེའི་གནས་
སྐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་དགེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། བརྟགས་པ་བའོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ནི།

ཇ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
དང་། གཤུགས་དང་གཤུགས་མེད་པ་ན་སྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་གཏོགས་པར་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྲོད་པ་ཀུན་

༡ <<ཞེས་>><<རྫོང་>> + ལ།

ནས་སྐོང་བཤོ།

རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་¹ ཞེས་ཏེ། སྤྲི་བས་² ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་
གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་
ཏེ། སྤྲིག་པའི་ཚོས་ཀུན་ནས་སྐོང་ཞིང་། ཡང་སྤིད་སྤྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་
གནག་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་)ཞི།

ཇ་བ། འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
དག་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། གཏན་ཚིགས་ནི་དགེ་བ་ལ་
བཞད་པ་ལས་ལོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་)ཞི།

ཇ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཚགས་སོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་སོ། །མི་དགེ་བའི་བག་ཚགས་ནི་རྒྱ་མི་དགེ་བས་བཞག་
ཅིང་། འབྲས་བུ་ཡང་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བར་
བཏགས་སོ། །

བཞི་པ་(སྐོང་བས་མི་དགེ་བ་)ཞི།

ཇ་བ། སྐོང་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་

1 <<སྐོང་>><<ཞེས་>> ཀྱི།
2 <<སྤྲི་>><<སྤྲི་བ་>> སྤྲི་བ།

ལས་སོ། །

སྒོང་བས་ཞེས་ཏེ། ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་སྤང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་(བརྟགས་པ་བ་)ནི།

ཆ་བ། རོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། འཁོར་བའི་སས་བསྐྱུས་པ་ཚོས་ཅན། རོན་དམ་པའི་མི་
དགེ་བ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྩ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་ཤིང་། ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་གནས་སྐབས་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་པ་དང་། བརྟགས་པ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེས་
ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེ་བས་འཛོལ་པས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དགེ་བ་གོམས་པར་
བྱས་པས་དེའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མཛོན་པར་འབྱུབ་པ་སྟེ། དེས་མི་དགེ་བ་ཉིད་ལ་
འདོད་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་པའོ། །

སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་ཏེ། སྤོན་མི་དགེ་བ་ལྷག་པར་གོམས་པའི་མ་ཐུས་མི་དགེ་
བ་བྱེད་འདོད་པའི་ལུས་རྟེན་རྟེན་ཅིང་། དང་ངམ་འབྲུགས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་འདོད་
པའི་སློབ་གཙུག་གི་ལས་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མའི་གོམས་
པ་འགའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཉན་པའི་ཚོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྤོར་བས་མི་དགེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། སྤོར་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་སུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་

བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་བ་ཉན་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ཀྱིས་ཉེས་བར་སྤྱད་བ་སྤྱོད་བ་དང་། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་བར་
སྤྱད་བ་སྤྱོད་བའོ། །

སྦྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཚེ་འདིའི་རྒྱུན་ངན་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་
ཉེས་སྦྱོར་ཚོས་ཅན། སྦྱོར་བས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་ས་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། ཚེ་
འདིའི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་བས་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཚོས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྦྱིར།

གཉེས་བ་(བྱེད་བ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཐུན་དུ་བྱས་བས་མི་དགེ་བ་ནི།

ཅ་བ། མཐུན་དུ་བྱ་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷའི་རིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
བརྟེན་བ་མཐུན་དུ་བྱས་ནས། འཆོ་བ་སྡོན་དུ་བཏང་བའོ། ། ལྟ་བུ་ལ་སྡོན་དུ་བཏང་
ནས་ལྟ་བུ་བྱེད་བ་དང་། གང་དུ་སྦྱེ་བོ་པལ་བོ་ཆེ་བ་སོད་ནམས་མ་ཡིན་བས་སྦྱོར་བ་
དེར་མཚོན་པའི་ལས་ལ་སྦྱོར་བའོ། །

མཐུན་དུ་ཞེས་ཏེ། དབང་ལྷག་གི་རྟེན་སོགས་མཐུན་དུ་བྱས་ནས་འཆོ་བ་ཚོས་
སུ་ཞེན་བས་ཀྱན་ནས་སྦྲངས་ཏེ་མཚོན་སྦྱིན་བྱེད་པའི་རྟེན་གསར་དུ་བྱེད་བ་
དང་། དེར་སྦྱེ་བོ་པལ་བོ་སོགས་གཙོ་བོ་ལ་སྦྱོར་བའི་མཚོན་པའི་ལས་ནི་མཐུན་དུ་བྱས་
བས་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། འདིས་ནི་སྦྱེ་བོ་པལ་བོ་སོགས་པའི་ལས་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་
བརྟེན་བ་དང་། བྱེ་ལོག་བྱེད་བ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉེས་བ་(གནོད་བར་བྱེད་བས་མི་དགེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། གནོད་བར་བྱེད་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་

ལུས་དང་དག་དང་ ཡིད་ཀྱིས་ལོག་པར་སྐྱོད་ བཤོ།

གཞོན་པར་བྱེད་པས་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ ལུས་ཀྱིས་བརྟེན། དག་གིས་
ག་ཤེ། ཡིད་ཀྱིས་གཞོན་སེམས་བྱེད་པའི་ལས་དེ་དག་ནི། གཞོན་པ་བྱེད་པས་མི་
དགོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྐྱེན་མི་འདོད་པ་
འབྲེན་པའི་རྣམ་པར་གཏག་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགོ་བ་)ནི།

ཇ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་
སྐྱོད་པ་སྐྱད་པའམ། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྐྱོད་པ་སྐྱད་པས་དན་འགྲོ་ལམ་བདེ་
འགྲོར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའམ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའོ།

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དན་འགྲོར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་རྫོགས་པར་
བྱེད་ལ། བདེ་འགྲོར་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་
སྐྱོད་ཚོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། དན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་
འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཏག་པའི་ཚོས་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(བརྟམས་པ་བ་)ནི།

ཇ་བ། མི་མ་སྐྱུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། གཉེན་པོའི་མི་མ་སྐྱུན་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དག་གོ། བར་དུ་གཙོན་པས་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དགོ་

༡ <<ས>> ཡིད།
༢ <<མེ>><<སྐྱར>> བྱེད།
༣ <<སྐོ>><<ཞོལ>> བ།
༤ <<སྐོ>><<ཞོལ>> བཤེ།

བའི་བར་ཚད་བྱེད་པའི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དག་གོ།

མི་མ་སྐྱུན་པའི་¹ཞེས་ཏེ། སྤྱི་མ་དང་གཉེས་ཀ་ལ། མི་དགེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དང་
བརྟགས་པ་བ་ཅི་རྟེན་གསུ་ཡོད་ལ། སྤྱི་མ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་གོགས་དང་། སྤྱི་
མ་དགེ་བ་ཅམ་ལ་བར་ཚད་བྱེད་པས་དབྱེད། །ལོག་ལྷ་ཚོས་ཅན། མི་མ་སྐྱུན་ཕྱོགས་
ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་བར་ཚད་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་
པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བར་དུ་གཙོད་པས་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་ཅམ་ཀྱི་
བར་ཚད་བྱེད་པའི་གཞག་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་། ཅིའི་

སྤྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། སྤྱི་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཇ་བ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། སློང་བ་དང་། དོན་དམ་

པ་དང་། སྐྱེ་བས་འཛོལ་བ་དང་། སློང་¹ བ་དང་། མདུན་དུ་བྱ་བ་² དང་། བན་འདོགས་

པ་དང་། ཉེ་བར་སློད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཉེན་བོ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་

དང་། ཐུ་མ་སྐྱུན་པས་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་བལྟོ། །ཁམས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་

མཚེད་བརྒྱད་དང་། ལུང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

1 <<སློང་>><<ཞེས་>> བ།

2 <<ལྷན་>> ཐུད།

3 <<མེ་>><<སྐྱུང་>> བྱས་པ།

གོ། བདག་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
སྲིད་ལོ།

ལུང་མ་བསྟན་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
¹སོགས་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་། རི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱིས་བསྟུས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། ལུང་པོ་ཚོས་གཉིས་ལྷག་མས་བསྟུས་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་སྲིད། ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་འདོད་མི་འདོད་འབྲིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་སྲི་
མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ལྟེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གནས་སྐབས་ཅན་དང་། གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ལ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི།

ཇ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་
ཅན་བརྒྱད་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་དང་། སོག་གི་དབང་པོ་
དང་། རིས་མ་ཐུན་པ་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཆིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་
ཚོགས་སོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་སོགས་
ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་¹ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་མི་དགོ་གང་དུ་ཡང་ལུང་
བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཀྱིས་བསྟུས་

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> + དང་།
1 <<མ>><<སྐྱེ>> ཀྱིས།

བ་སོགས་ཡིན་པའི་སྲིད། དང་པོ་གཉིས་ལྷང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
ཟིན་ཅིང། དེའི་འོག་མ་གཉིས་རྣམ་སྟོན་གྱིས་བསྟུས་བ་དང། ཚོགས་གསུམ་ལྡན་
མིན་གྱིས་བསྟུས་བ་ཅམ་མ་གཏོགས། དགེ་མི་དགེ་གང་ལ་ཡང་ཉེ་རིང་གི་བྱུང་བར་
མེད་པའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་བ་(འབྲེལ་བས་ལྷང་མ་བསྟན་)ནི།

ཅ་བ། འབྲེལ་བས་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། ལྷང་བ་ཡང་མ་ཡིན། དང་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་སེམས་སུ་བྱུང་བའི་མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེ་དེ་དག་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་མ་སྤང་བའི་སྐྱ་སྐྱི་
སྤང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། འབྲེལ་བས་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་
ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཏྲགས་བྱུང་བྱི་མ་ནི། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་བ་(རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལྷང་མ་བསྟན་)ནི།

ཅ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པའི་
བག་ཆགས་སོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་མངོན་བར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་
ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བསྐྱོ་བྱེད་
དང། འབྲས་བུ་མངོན་བརྗོད་དང། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ས་བོན་
ཡིན་པའི་སྲིད།

བཞེ་བ་(སློང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་)ནི།

ཅ་བ། སློང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་བའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་
དང་དག་གི་ལས་སོ། །

སློང་བས་ཞེས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྐྱང་^༡བའི་ལུས་
དག་གི་ལས་ཚོས་ཅན། སློང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་སློང་གི་དབང་
གིས་བྱུང་བའི་ལས་གང་ཞེ་ག། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་བ་(འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟན་བ་)ནི།

ཅ་བ། དོན་དམ་བར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། བམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་
བ་མ་ཡིན་བས་འགོག་བའོ། །

དོན་དམ་བར་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་ཚོས་ཅན། དོན་
དམ་བ་^༢ ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གང་ཞེ་ག། །རྣམ་གྲངས་གང་གིས་
ཀྱང་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བར་བཞག་མི་རུས་བའི་ཚོས་ཡིན་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་)ལ། རྒྱུ་འབྲས་དབྱེ་བ་དང་། བྱ་བའམ་ཚོས་ཀྱི་
སློན་པོ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེ་བས་ཐོབ་^༣བའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། མི་དགོ་བའི་ཚོས་རྣམས་
དང་། དགོ་བ་ཟག་བ་དང་བཅས་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བར་སླིབ་བའོ། །

༡ <<ལ>><<ལྷ>> སློང་།
༢ <<ལ>><<ལྷ>> བའི།
༣ <<ས>><<ལྷ>><<ཚོ>> འགོག།

སྐྱེ་བས་ཞེས་ཏེ། མིའི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལུང་
མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་དགོ་པའི་ལས་གྱིས་འབངས་པའི་རྣམ་སྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་
དགོ་བས་འབངས་པའི་དུད་འགྲོའི་ལུས་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི།

ཙ་པ། སྦྱོར་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པ་
དང། དགོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོད་ལམ་དང་བཟོའི་གནས་སོ། །

སྦྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགོ་བ་གང་གིས་ཀུན་ནས་མ་སྦྲང་
བའི་ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོད་ལམ་དང་བཟོ་གནས་ཚོས་ཅན། སྦྱོར་བས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འདིའི་འབད་ཚོལ་ཅམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །དགོ་མི་
དགོ་གང་དུ་ཡང་བརྟེན་སྦྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བྱ་བའམ་ཚོས་གྱི་སྐྱོན་ས་དཔེ་བ་)ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་
པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ནི།

ཙ་པ། མདུན་དུ་བྱས་པས་^༡ ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟའི་རིས་གང་
ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་བ་མདུན་དུ་བྱས་ནས། འཚེ་བའམ་ལྟ་བུ་དན་བ་རྣམ་པར་སྦྲངས་
ཏེ། ལྟ་རྟེན་གྱེད་བ་དང་། གང་དུ་སྐྱེ་བོ་པལ་བོ་ཚེ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་^༢ ལ་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའང་མི་བསྐྱེད་^༣ པར་ལྟ་རྟེན་འཇུགས་^༤ པའོ། །

མདུན་དུ་བྱས་པས་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡུལ་ལྟ་སོགས་གང་རུང་མདུན་

༡ <<ས>><<ལྟ>><<ཚོ>> བྱ་བས།
༢ <<མེ>><<སྦྱར>> ལྟེ།
༣ <<མེ>><<སྦྱར>> ལྟེད།
༤ <<ས>> འཇུག <<མེ>><<སྦྱར>> འཇུག

དུ་བྱས་ནས་བསམ་སྐྱོར་དཔེ་བུ་སྤངས་ཏེ་ལྷ་ཉེན་གསལ་དུ་འཇུགས་པ་དང་། འདོད་
མི་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་¹ སའི་མཚོན་པ་བྱེད་སའི་ལུས་ངག་གི་ལས་
དེ་ནི་མཁུན་དུ་བྱས་སའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། ²

གཉིས་པ་(བན་འདོགས་པས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཙ་པ། བན་འདོགས་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། བྲན་དང་། ལྷ་མི་
དང་། ལས་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། བྱ་དང་རྩེད་མ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་ཡང་མ་ཡིན། དང་བ་
ཡང་མ་ཡིན་སའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱེན་པ་བྱིན་བའོ།

བན་འདོགས་པས་ཞེས་ཏེ། སྤང་བ་དང་དངས་པ་³ གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བྲན་
སོགས་ལ་ཟས་སོགས་གཏོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཚོས་ཅན། བན་འདོགས་པས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བན་པ་ཅོམ་གང་ཞིག །དགོ་མི་དགོ་གང་དུ་ཡང་
མེད་སའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཉེ་བར་སྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཙ་པ། ཉེ་བར་སྐྱེད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། སོ་སོར་བཏུགས་པ་
མ་ཡིན་པ། ཉེན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་སའི་སེམས་ཀྱིས་ལོངས་སྐྱོད་དམས་སྐྱེད་
བའོ།

ཉེ་བར་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོང་ཐ་མལ་བས་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་ནི་ཚོས་
ཅན། ཉེ་བར་སྐྱེད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྐྱོད་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོད་སའི་

1 <<མ>><<སྐྱ>> བསྐྱེད།
2 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> ཚོས་ཅན།
3 <<ན>> དང་བ། <<ལྷ>><<སྐྱ>> དང་བ།

ལས་གང་ཞིག །དགོ་མི་དགོ་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་)ཀྱི།

ཆ་ལ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བཟོའི་གནས་
ལ་གོ་མས་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ན་དེའི་ངོ་བོའི་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ལ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པར་བཟོའི་གནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་
བཤོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྣོང་ཐ་མལ་པས་བཟོའི་གནས་ལ་ལྷན་རིང་པོར་
གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་བཟོའི་གནས་སྤྱད་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་རིས་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་གང་
ཞིག །ཅེས་སོ། །

ལྷ་པ་(གཉེན་པོས་ལུང་མ་བསྟན་)ཀྱི།

ཆ་ལ། གཉེན་པོས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་
སྤྱན་བསྟེན་བཤོ། །

གཉེན་པོས་ཞེས་སོ། །ནད་གསོས་ཏེ་དགོ་བ་བྱའོ་སྤྲུམ་པ་དང་། ལྷིག་པ་སྤྱོད་
དོ་སྤྲུམ་དུ་མ་བརྟགས་པར་ནད་ལ་ཕན་པའི་སྤྱན་བསྟེན་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། གཉེན་
པོས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གང་ཞིག་ཅེས་སོ། །

དུག་པ་(ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་མ་བསྟན་)ཀྱི།

ཆ་ལ། ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་
སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཚོས་ཅན། ཉེ་བར་ཞི་
བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གང་ཞིག །མི་དགེ་བ་མངོན་གྱུར་ཟེམ་
གྲིས་གཞོན་ལུས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར།
བདུན་པ་ནི།

ཇ་བ། རྒྱ་མ་ཐུན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། སྐྱལ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས་པའོ། །

རྒྱ་མ་ཐུན་པས་ཞེས་ཏེ། སྐྱལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་
སྐྱལ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཚེད་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མ་ཐུན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
གི་ངོ་བོ་མ་སྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞིག །ཀུན་སྤོང་མ་སྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
ཀུན་ནས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་ཅམ་གྱི་ཚེད་)ནི།

ཇ་བ། ཡང་བསྟན་པས་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་བལྟ་
སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་པན་གདགས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ན་
དེ་དག་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ལྟར་སྤང་ཡང་ངི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་། ཚོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་
དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་པན་གདགས་པའི་ཚེད་

༡ <<མ>><<སྐྱ>> ཚོང་།

དུ་སློབ་གཙོ་བོ་སློབ་སྦྲོམ་སྤྱི་བུ་དང་། གཞི་རིམ་དང་། ཟུང་བར་སྦྱོམ་པ་
སློབ་སྦྲོམ། དགོ་མི་དགོ་རང་མཚན་¹ པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་རང་མཚན་² པ་སྦྲོམ་སྤྱི་བུ་
ཡང་སྦྲོམ་པ་དེ་སྦྲོམ་མ་གྱུར་པ་ལེ། གཏུལ་བྱ་གཞུག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ལེ་ཚོས་
ཡིན་པ་ལེ་བྱིས། དགོ་བར་བསྟན་པ་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སློབ་གྱི་སྦྱོར་རབས་ལྟར་བ་
སྦྲོམ་བྱ་དང་། མི་དགོ་བ་སྦྲོམ་སྦྱོན་པ་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྦྲོམ་བྱ་དང་། ལུང་མ་
བསྟན་སྦྲོམ་སྤྱི་བུ་སྦྱོན་པ་ས་སྦྱོར་མའི་སྤྱི་བུ་ཆེད་པོ་ཆེད་པོ་གཞུགས་སྦྱོམ་པ་སྦྲོམ་བྱའོ། །འདི་དག་
ནི། ཐབས་མཁས་པ་ལེ་བྱང་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོ་བ་སྦྲོམ་པ་ལེ་ཆེད་དུ་བཤད་པར་
ཤེས་³ བྱའོ།

གསུམ་པ་(འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སློབ་སྦྲོམ་དབྱེ་
བ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཞར་བྱང་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་
དང་། གཞུགས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དང་ལྡན་པ་སྦྱེ་བར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་སྦྲོམ་ན་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཡིན། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ནམས་
ནི་དུ་ཞིག །ཆེད་ལྱིར་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པར་བརྟུན་ཅེ་ན།

རི་སྦྲོམ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་དགོ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པར་བལྟའོ། །ཁམས་བཞི་དང་། སྦྱེ་

1 <<སྦྱོ>><<ཞོལ>> ཚེན།
2 <<སྦྱོ>><<ཞོལ>> ཚེན།
3 <<ལྷ>><<སྦྱ>> + པར།

མཆེད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་ལོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
གྱི་ཚོལ་གས་གཅིག་གོ། བདག་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་རྟོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་གྲུ་
གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བརྟམ་གཉིས་པ་མན་
ཆད། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མི་དགེ་བ་
དང་། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་དང་
རབ་ཏུ་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཚོལ་གས་གཅིག་གྱུང་མ་སྤངས་
ཤིང་། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དུ་མ་
དབྱེར་ཡོད་དེ། རི་རོ་དང་། ལྷ་སྐྱེའི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་རི་
རོའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཡོད་པའི་
སྲིད། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་དང་ལྷན་པ་)ལ་རི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པ་ཡིན། གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་སྲིད་གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པར་བརྟམ་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བའི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པར་
བརྟམ་ལོ། །ཁམས་བཞི་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་

པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྦྱང་བའི་སྲིད་རྟོ། །

འདོད་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་མ་ལུང་གསུམ་གྱིས་^༡ རྟོག་པར་བྱའོ། །འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་
དང་ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅན། གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། གཟུགས་ལ་སྲིད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཡིན་
བའི་སྲིད། དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་ཁམས་བཞི་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་
མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྐྱོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་
བའི་སྲིད། སྐྱོགས་གཅིག་ག། ^༡ འདོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་ཟག་མེད་པོར་བ་
རྣམས་སོ། །འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་བསྐྱོན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གཟུགས་མེད་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཇ་ལ། རྩི་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཡིན། གཟུགས་མེད་པ་དང་རབ་
ཏུ་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྲིད་གཟུགས་མེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པར་བརྟགས་
ཤེས།

རྩི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། གཟུགས་ལ་^༡ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ^༤ གཟུགས་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་

༡ <<སྐྱོ>><<ཞེས>> གྱི།

༢ <<ཞེས>><<རྒྱ>><<སྐྱ>> ནི།

༣ <<ཕེ>><<སྐྱར>> ལས།

༤ <<རྩ་བཞི>> ལ།

དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་
བར་བསྟོལ། །ལུང་པོ་བཞི་དང་། །ཁམས་གསུམ་དང་། །སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་¹ ལྷོགས་
སོ། །བདག་གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྲིད་
རྟོ། །

གཞུགས་ལ་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ། གཞུགས་མེད་ལ་
ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་ལུང་མ་བསྟན་¹ ཚོས་
ཅན། གཞུགས་མེད་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་། གཞུགས་མེད་ལ་སྐྱེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ལྷན་པའི་
ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞུགས་མེད་དང་ལྷན་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལུང་པོ་ཐ་མ་བཞི་
དང་། །ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང་། །སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟམས་པ་ཡོད་པའི་
སྲིད། གཞུགས་མེད་དང་ལྷན་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་
གི་བདག་བསྟོལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་ལ་(ཞན་བྱང་)ལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་ལྡར་དབྱེ་བ་དང་། བཅུང་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱང་། ལྷོགས་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ཉིད་དང་། མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། །གཞོན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་

1 <<མེ>><<སྤང>> ཀྱིས།
2 <<སྐྱེ>><<ཞེས>> -

དང་།^༡ ལེགས་པར་བརྟོན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཏུ་བཟློལ།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ཏུ་མ་
དབྱེར་ཡོད་དེ། སའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ནམ་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་གང་
རུང་སྤངས་པ་དང་། འདིག་ལྟ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། འཕགས་པ་སློབ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་སློབ་པ་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སའི་དབང་
ཏུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྤངས་པ་དང་། བྱི་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། མི་སློབ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་སྟེ། མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲ་མ་
སྟག་མ་དང་བཅས་པའི་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།^༢ བྱི་མ་སྟག་མ་མེད་པར་
སྤངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཐོང་པམ་གྱིས་སྤངས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པས་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་སྤངས་པ་རྟོགས་མཛོན་སྟུམ་གྱིས་གསལ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སློ་
ནས་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའི་སྤྱིར། འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་ནི། གཞོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མཛོན་
གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་ཅམ་བྱེད་ཀྱང་ས་བོན་རྩངས་མི་འབྲིན་པའི་སྤྱིར། འདིག་རྟེན་ལས་
^༣འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལེགས་པར་སྟོན་པའི་
ཆགས་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སློ་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(བརྒྱུད་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་

༡ <<ས>> -
༢ <<སློ>><<ཞོལ>> -
༣ <<སློ>><<ཞོལ>> པའི་ལམ།

དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་བཅུ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཉིད་དང་། གཞོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་བརྟན་པས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
དང་། རྐྱེད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། གཉེན་སྲོལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། སྤང་བས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། བོང་མ་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ཉིད་དང་། བོང་ན་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཉེ། ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་བརྟམ་ཡོད་དེ། རང་
བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས། བོང་ན་མེད་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་བར་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་)ལ། མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པའི་དོན་ཅུ་ལས་
ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་སྲོལ་སྐྱོན་སྐྱོན་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤུལ་བསྐྱལ་གྱི་ཚོར་
བ་དང་། སྤུལ་བསྐྱལ་གྱི་ཚོར་བའི་གནས་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་
པ་ཉིད་དོ། །གཞོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འབྲིག་པ་ལ་ལྷགས་
པ་གཏུང་བ་དང་བྲལ་ནས་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ཉིད་དོ། །ཉེ་བར་བརྟན་པས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འབྲངས་པར་ཐོས་པ་ཟས་ཞེས་སོ་ལ་ཡང་
གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ཉིད་དོ། །སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་

གང་ཞེ་ན། ཐབས་ཤིན་ཏུ་ཚེན་སོ་སོ་བ་ལ། ཐབས་དམའ་བ་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་
བ་ཉིད་དོ། །སློངས་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གྱིས་བ་རྣམས་ལྷ་
ངན་ལས་འདས་བ་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་བ་ཉིད་དོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་བ་ཅམ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་
བཞག་བ་ལྟ་ཡོད་དེ། རང་གཞོད་ཅིང་མི་མཁོ་བའི་སློན་ནས། རང་གིས་མི་འཕྲོད་པར་
འཇིན་བ་ཞེག་དང་། རང་གི་འདོད་པ་ཚིམ་བའི་སློན་ནས་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་བ་གསུམ་
དང་། བན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་བས། རོབ་བྱ་མཚོག་ལ་མི་འཕྲོད་པར་
འཇིན་བ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉེས་བ་(གཉེན་སོའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་)ལ། ལམ་ངོ་སོའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་
ཁྲད་པར་རོ། །དང་སོ་ལམ་ངོ་སོའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་ལ།

ཅ་བ། གཉེན་སོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་བ་སློང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་
བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་རོབ་ལ། ཁམས་གསུམ་
བ་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་བ་ཉིད་དོ། །སློང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ས་དང་སར་ཉོན་མོངས་བ་རབ་ཏུ་སློང་བའི་མི་མ་རྒྱུན་པར་འཇིན་བ་ཉིད་
གང་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་ཡོད་དེ། སྲང་བྱ་སློང་བཞིན་པའི་སློན་ནས་བཞག་བ་དང་། མཐོང་སྲངས་
སྲངས་པའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གསུམ་ལ་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་བ་དང་། སྲང་བྱ་སློང་བའི་

༡ <<སློང>><<ཞོལ>> དང་།

སྤོ་རྩོམ་ཏུ་སྤང་བུ་དེ་ལ་མི་འཕྲོད་པར་འཇིག་པའི་སློབ་ནས་ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་ཚུད་པར་)།

ཙམ། བོང་མ་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་
ཡིན་པའོ། །བོང་ན་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
དང་བྲལ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མན་པ་དང་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་གྱི་ཆགས་བྲལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སློབ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་འབའ་
ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཆགས་བྲལ་སློབ་པོ་བོང་མ་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་བོང་ན་མེད་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ལམ་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱིབ་པ་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་
གསུམ། སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་
ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙམ། རི་ལྟར་ན་སློབ་པ་ཡིན། སློབ་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་སློབ་པར་བརྟུག་ཅེ་
བ།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

༡ <<ས>> -

ཇ་ལ། སྐར་པ་ལ་བཙུག་པའི་དགེ་བའི་སློབ་པར་བརྟེན། །ལྷ་མོ་རྣམས་དང། །ཁམས་
བརྟུན་དང། །སྤྲེལ་ཆེད་བཞིའི་སློབ་པ་སོ། །བདག་སྐར་པ་ལ་བཙུག་པར་མཛོན་པར་ཞེན་
པ་སྐར་པའི་སྤྲེལ་པོ། །⁹

སྐར་པ་ལ་¹ ཞེས་ཏེ། སློབ་པ་འོ་མོ་དང། དེས་ཚིག་དང། ས་མཚམས་
དང། དབྱེ་བ་བཞིའི་སློབ་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚོར་ལམ་ཟག་མེད་ལྷ་ལྷ་འོ་མོ་
དང། སྐར་པ་ལ་བཙུག་བཞིན་པའི་དོན་གྱིས་སློབ་པ་དང། གཙོ་མོ་མ་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རོ་རྗེ་ལྷ་ལྷའི་བར་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་སྤྲེལ། དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷ་མོས་བསྐྱུས་པ་དང། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་བདུན་དང། གཟུགས་སྐྱ་ཚོས་གྱི་ཁམས་ཏེ་བརྟུས་བསྐྱུས་པ་
དང། གཟུགས་སྐྱ་དང་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྤྲེལ་ཆེད་བཞིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་
སྤྲེལ། སྐར་པ་ལ་བཙུག་བཞིན་པའི་དགེ་བ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱབ་པ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། བད་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(མི་སློབ་པ་)ལ་རྒྱུ་བའི།

ཇ་ལ། རི་རྣམ་ལ་མི་སློབ་པ་ཡིན། མི་སློབ་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་སྤྲེལ་མི་སློབ་པར་
བརྟུན་ཅེན།

རི་རྣམ་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། བསྐྱུས་པ་མཐར་སྐྱེན་པའི་དགེ་བའི་མི་སློབ་པར་བརྟེན། །ལྷ་མོ་རྣམས་
དང། །ཁམས་བརྟུན་དང། །སྤྲེལ་ཆེད་བཞིའི་སློབ་པ་སོ། །བདག་སྐོལ་བ་མཛོན་པར་ཞེན་

9 <<ས>> -
1 <<སློ>><<ཞེས>> ལས།

པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱོབ་¹ པ་ཞེས་ཏེ། མི་སྐྱོབ་པ་ཚོས་པའི་འོ་སྐྱོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་མོ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ས་ཐོན་རྒྱ་ས་
པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་མི་དགོས་པས་སྐྱོད་ཅོད་དང་། རོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཀྱིས་² རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཟེག་པ་དམན་པ་ལྟར་ན་ལྟག་མེད་དུ་མ་ཞུགས་པའི་པར་
རོ། །དབྱེ་བ་ནི་སྤྲ་མའི་གྲངས་ལྟར་རོ། །མི་སྐྱོབ་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བསྐྱེད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་)ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་
སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱོབ་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་སྐྱོབ་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
བསྟོལ། །ཁམས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་པོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

1 <<ཅ་བཞི>> བསྐྱེད།
2 འགྲེལ་སྐྱེ་ཞིག་མིན་ནས་སྐྱེས།

སོ་སོའི་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོས་བཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐར་པ་ལ་བརྩོན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སོ་སྐྱེའི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་། སློབ་པའི་རྒྱད་
 གྱི་ཚོས་གཉིས་དང་། མི་སློབ་པའི་རྒྱད་གྱི་མ་སྤྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་
 བྱས་པ་^༡ ཚོས་ཅན། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་ཟག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་རྣམས་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་
 ཡོད་དེ། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་། རྗེ་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཚེད་
 བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་^༢ བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྟ་བུ་(སྤང་བུ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་) ལ་གསུམ། མཐོང་སྤངས་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་
 དང་། སྤང་བུ་མིན་པ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་པ། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བུ་བ་ཡིན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བུ་བ་རྣམས་ནི་
 དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བུ་བར་བརྟག་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཙ་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ལྱུ་ལྱུ་བརྟགས་པ་རྣམས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བའི་
 གནས་དང་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དག་དང་། གང་ཡང་ལྟ་བས་ལྱུ་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དག་གི་

༡ <<སློ>><<ཞོལ>> བྱས།
 ༢ <<ལྟ>><<སྐྱ>> བསྟན།

ལས་དང་། དན་སོང་བའི་སྤང་བོ་དང་། ལམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བར་བལྟོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་མཐོང་བ་སྤུན་
སྤུམ་ཚོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་སོ། །མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མཚན་གཞི་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །མཐོང་སྤངས་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་
དེ། བཤེས་གཉེན་དན་པ་ལ་བརྟེན་བའི་ཚོས་ལོག་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་པར་བྱུབ་མཐའ་འཆའ་ཞིང་། འཛིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་ལ་དམིགས་
ནས་རྟག་^༡ བའམ་ཆད་པར་བྱུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ཀུན་
བརྟགས་དང་། བདེན་བཞི་སོགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་དུ་དོགས་^༢ བའི་ཐེ་ཚོམ་
དང་ལྟ་བའི་གནས་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྟ་བའི་ས་བོན་
ཉེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་ཀྱང་དེས་མཚོན་ཉེ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ལྟ་བའི་དབང་གིས་ལོག་
པར་ཞུགས་པའི་ཁོང་ཁོ་སོགས་དང་། ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ང་
རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་དང་། ལྟ་བའི་དེ་དག་གིས་
ཀུན་ནས་སྤང་བའི་ལུས་བག་གི་ལས་དང་། དན་སོང་གི་སྤང་བོ་སོགས་མཐོང་སྤངས་
ཡིན་ཉེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ནི། རྒྱས་པར་བདེན་པ་རྣམ་དེས་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་

༡ <<མོ་>><<ཞེས་>> དད་པ་ལས།
༢ <<མོ་>><<ཞེས་>> བརྟགས།
༣ <<མོ་>><<ཞེས་>> དགོས།

དོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་སྐོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་བར་རྣམས་སོ། །མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤང་བུ་སྤོང་བ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྐོམ་སྤངས་)ལ་དྲི་བ་ནི།

ཇ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བུ་བ་ཡིན། བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བུ་བ་རྣམས་ནི་
དུ་ཞིག་ཤིང་ཕྱིར་བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བུ་བར་བརྟག་ཅེན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བུ་བ་ལས་བརྒྱུ་
བ་ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་གོ། །བདག་
སྐོམ་པ་སྟན་སྲུང་ཚོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། འདིག་ལྟ་སྟེན་སྐྱེས་ཚོས་ཅན། སྐོམ་སྤངས་ཡིན་
ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སྲུང་གིས་རྟོགས་ཐེན་གོམས་པའི་སྐོན་སྤང་བར་བུ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྤང་བུ་སྤོང་ཚུལ་ནི། འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོམ་སྤངས་
ཆེ་འབྲིང་དགུའི་ས་ཐོན་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། འདས་ལམ་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་
དམན་པའི་ལམ་གྱི་ཉོན་ཐྱིབ་དང་ཤེས་ཐྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ས་ཐོན་འཛོམས་ལ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་ཐྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་ཐོན་འཛོམས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་
རྟོགས་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
སྤངས་པའི་སྐོན་སྤོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཅེས་སྐོམ་

༡ <<ཟ>><<སྐྱ>> དུ་མ་གཉིག་པ།

བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་
སྤོང་ངམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་མཐོང་སྤངས་དང་ཟག་མེད་བོར་བ་རྣམས་སོ། །སྐོམ་པ་ཕྱུན་སྐྱུམ་ཚོགས་པའི་
སྐོན་སྐོམ་སྤང་སྤོང་བ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྤང་བུ་མིན་པ་བཤད་པ་)ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྷར་ན་སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན། སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཁྱིའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན་པ་⁹ བལྟའོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པར་སྤང་བོ་རྣམས་དང་། །ཁམས་གསུམ་དང་། །སྐྱེ་མཆེད་
གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །བདག་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ཚོས་ཅན། སྤང་བུ་མ་ཡིན་
ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེས་སྐྱོན་མེད་པས་གཉེན་པོས་གཞོམ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་
དབྱེར་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་དང་། །ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང་། །སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་
གཏོགས་ཞེས་སྐོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
ཞིང་། མྱིད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་ཞིང་། སྤང་

9 <<རྩ་བཞི>> བར།

བྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པའི་གནས་
དན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་ཡོད་པས་བསྐྱོམ་
བས་སྤང་བར་བྱ་བས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། རོ་པོའི་སྐོན་པས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་སྐོ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་
ཏུ། ཁམས་བཅུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཞེས་འདོན་པ་ནི། མ་དག་སྟེ། སྤང་བ་ཤད་པའི་
ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རྐང་གངས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ལྔ་ལ་ཟག་མེད་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་^༡ ཉན་དང་ལྡན་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་ཞེས་སོ། །

དུག་ག་ (ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུ་གི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པ་) ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་དང་། ཡན་ལག་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུ་བ་
དང་། ཡན་ལག་རྟེན་ཉིད་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ལས་རྣམ་པར་
བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱུ་^༡ བ་དང་། དོན་དང་། ཟབ་པ་
དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷགས་དང་མ་སྐྱུན་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པས་ཀྱང་

༡ <<སྐོ>> ཡིད།
༡ <<ས>> བསྐྱུང།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བར་བལྟོལ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
སྐྱོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །བདག་དང་ཚོས་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མཚན་ཉིད་དང་ཞེས་ཏེ། གཞི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྣམ་གཞག་དུ་མའི་
སྐོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ནས་སྐོམ་ཚུལ་གྱི་བར་དོན་
བརྟེན་སྐོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་དུ་མར་དབྱེ་སྟེ། ཚོས་ཁམས་དང་
ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་ཚོས་གསུམ་མཐའ་
དག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་
བྱུང་བ་སོགས་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་
ཚོས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་སོ་ལ་ལྟ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་
གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱོད་དང་། རྟོགས་པར་དགའ་བའི་རྒྱལ་དང་། མཚན་གཞིའི་
དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་བྱི་བ་ཞི།

ཙ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་
དང་། ལུས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཡོ་བ་མེད་ཅེས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་། འདི་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་སོགས་

གྱི་དོན་འཆད་པ་ནི། འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཚོས་ཅན། གཡོ་བ་མེད་
པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་རྣམས་སོགས་གྱི་སློ་སློན་དུ་བཏང་བའི་གཡོ་
བ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་སྟེང་། རང་རྒྱ་མི་
རྟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟེས་པ་གང་ཞེས། རྟག་པ་རིམས་དང་ཅིག་ཅར་
གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བའི་སྟེང་། ལུས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟེས་པ་གང་
ཞེས། མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་དེས་མེད་ལས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(རང་གི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། བརྒ་
གཉིས་སུ་གངས་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་འི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྣམས་པར་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེས།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་བརྒ་གཉིས་རྣམས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒ་
གཉིས་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་དང་གཞུགས་
དང་། སྟེ་མཚེད་བྱུག་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། མེད་པ་དང་། ལེན་པ་
དང་། མིད་པ་དང་། སྟེ་བ་དང་། ཇ་ཤིའོ། །

ཡན་ལག་བརྒ་གཉིས་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནས་ག་ཤིའི་བར་ཡོད་པའི་སྟེང་། མ་རིག་པ་ནི། གཉིས་
ཏེ། ལས་འབྲས་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྟོངས་པའོ། །འདུ་བྱེད་ནི་གསུམ་
སྟེ། བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་

སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་
སམ་བརྒྱད་དོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཚོར་བ་སོགས་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལོ། །སྤྱི་མཆེད་དུག་ནི། མིག་གི་སྤྱི་མཆེད་སོགས་
སོ། །གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུང་བའི་ཚོར་བ་དང་། ཡང་
སྲིད་ཕྱི་མ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། ལྡོན་གྱི་ལས་ལུས་པ་མ་སྤྱ་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་སྲིད་པ་དང་། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་
པའི་སྤྱི་བ་དང་། ཡུང་པོ་སྤྲིན་པ་དང་རིགས་མ་སྤྲན་དོར་བ་ཀ་ཤིལོ། །

ཡན་ལག་བརྟམ་གཉིས་པོ་འདི་དག། །སྤྱི་ས་ནས་ལྡོང་གྱུར་གྱི་ལས་བསལས་པ་
ཡིན་ན། ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་མིན་ན། ཚེ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་དགོས་
བས། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཚེ་རབས་གངས་ལས་འདས་
བ་ཚོད་ཀྱང་། ཉེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཚར་^༡ ཡིན་གྱི། དེའི་ཚར་^༡ མིན་ནོ། །འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་དང་། ཡུབ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཚེ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་མི་སྲིད་དེ། གཞན་དུ་^༢ ཡན་
ལག་བརྟམ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་གཞན་དུ་བཤད་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བརྟམ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཡན་ལག་མདོར་བསྡུ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

༡ <<མོ་>><<ཞེས་>> ཚད།
༢ <<མོ་>><<ཞེས་>> ཚད།
༣ <<མ་>><<སྤྱ་>> + ལ།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅེ་བ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་ འབྱུབ་
པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

འཕེན་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིར་འདུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་། འབྲུབ་
བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅེ་བ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

འཕེན་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅེ་བ། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །

མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་
པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤང་བ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས། དེ་
ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་
འཕེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་
ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་བསགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་བག་
ཆགས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར།

འཕངས་པའི་འབྲས་སུ་ལ་ངེ་བ་ནི།

༡ <<ལེ>><<སྤང>> གྲུབ།

རྩ་བ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

འཕངས་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། མིང་དང་གཟུགས་དང། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་དང། དེག་པ་དང། ཚོར་བའོ། །

མིང་དང་ཞེས་ཏེ། འཕངས་པའི་འགྲུལ་བྱ་བ་ཞིང་གྲངས་ངེས་ཏེ། འོངས་སྐྱོད་
པ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་མ་ཐག་པ་དང། དེ་མོང་དུ་
འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་ཏུ་ངེས་ཤིང། འོངས་
སྐྱུད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡུལ་གྱི་འོངས་སྐྱོད་དང། སྐྱེ་བའམ་ནམ་སླིབ་གྱི་
འོངས་སྐྱོད་དེག་པ་དང་ཚོར་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་འཕེན་ན། མ་
དེག་པས་ཀུན་ནས་སྐྱར་བའི་འདུ་བྱེད་གྱིས་འཕེན་ནོ། །གང་འཕངས་ན་ཚོས་
བཞིའོ། །རི་ལྟར་འཕེན་ན། ལྷན་ཤེས་ལ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སོ། །སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་ནི། འཕངས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལྷན་བཤད་པ་)ནི། འགྲུབ་བྱེད་ལ་འི་བ་ནི།

རྩ་བ། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

མངོན་པར་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ། མེད་པ་དང། ལེན་པ་དང། སྲིད་པའོ། །

འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། སྐྱར་འཕངས་པའི་དོན་དེ་ཉིང་
མེད་ལེན་གྱིས་ལས་ལུས་པ་མ་སྐྱ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། གསོས་བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱུག་
བསྐལ་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གྲུབ་པའི་འགྲུལ་བྱ་ལ་འི་བ་ནི།

རྩ་བ། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

མངོན་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། སྐྱེ་བ་དང་། ཀ་ཤིལོ། །

སྐྱེ་བ་དང་ཀ་ཤིལོ། །སྲུང་འཕངས་པའི་ཚོས་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་གྲུབ་
ཟེན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཀ་ཤིལོ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་(བྱེད་ལས་)ལ་གཉིས། རི་ལྗང་རིགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་དང་། རེས་
པའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་པ། ཡན་ལག་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པས་རི་ལྗང་ཞེན།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། བག་ཚགས་དང་། འུགས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་
ཡན་ལག་རྣམས་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་
སུ་སྦྱར་རོ། །

བག་ཚགས་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་སྲ་མས་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཚགས་ཏེ་
རྒྱའི་རྒྱུན་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུན་རིགས་འདྲ་སྲ་མས་བཞག་པའི་
བག་ཚགས་ཡིན་ཡང་། འདུ་བྱེད་སྲ་མས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་རུས་ཀྱི་བག་ཚགས་
འཛོག་བ་མ་རིག་པས་བསྐོས་པའི་རྒྱའི་རྒྱུན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འུགས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ཡིན་ཡང་མ་རིག་པའི་འཕེན་པའི་འུགས་ཀྱིས་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་
ལས་ཕྱི་མ་རྒྱུན་ཚགས་སུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྟེ། དམིགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

དམིགས་རྒྱུན་རང་གི་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཡིན་ཡང་། མ་དེག་པས་ཤེས་
བྱ་ལ་སྐོངས་པར་བྱས་པའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྙན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་སྟེ། བདག་པོའི་⁹རྒྱུན་བྱེད་དེ། མ་དེག་པའི་ཤེས་བྱ་
ལ་སྐོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདུ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་ཅི་དེགས་སུ་སྐྱུར་ཏེ། དེག་པས་དེག་པ་དང་བཅས་པོ་ལ་
རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བཅས་པོས་བཅས་པོ་དང་དེག་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་དེག་པས་དེག་པ་ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུན་བཞི་
བྱེད་དེ་ཀུན་གཞིས་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་དང་། འཇུག་ཤེས་སྤྲོ་མ་འགགས་མ་ཐག་པས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །བཅས་པོ་ལ་རྒྱུན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞིས་མིག་དབང་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་སེམས་པས་སྐོང་གི་འདིག་ཉེན་གྱི་
བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའོ། །བཅས་པོས་བཅས་པོ་ལ་རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་བྱེད་དེ་
གོ་བར་ཟད་དོ། །དེག་པ་ལ་ཡང་རྒྱུན་གཉིས་བྱེད་དེ། མིག་ཤེས་ལ་མིག་དབང་གི་
བདག་རྒྱུན་དང་། གཟུགས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་(དེས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་)ལ་སྐྱེའི་བྱི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཡན་ལག་གི་ལས་རྣམས་པར་བཞག་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཡན་ལག་གི་ཞེས་སོ། །ཡན་ལ་བཏུ་གཉིས་ཡོད་པའི་རེ་རེ་ཡང་དྲིས་ཡན་

9 <<རྒྱ>><<ཞེས>> སོ་སེའི།

གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལས་
དང། ཚོས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། བྱེད་ལས་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །
དང་མོ་ནི།

ཅ་བ། མ་རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། མིང་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་རྫོངས་བར་བྱེད་
པ་དང། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ལོ། །

མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་
དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སློན་དང་ཕྱི་མ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་ལ་རྫོངས་བར་བྱེད། བྱིད་
ཀྱི་དབང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡང་མིང་ཕྱི་མ་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འདུ་བྱེད་)ནི།

ཅ་བ། འདུ་བྱེད་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། འགོ་བ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་དག་རྣམས་བར་
འབྱེད་པ་དང། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ལོ། །

འདུ་བྱེད་ཅེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དང་ཚོས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
དེ། ལས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་རིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་འཕེན་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྣམ་ཤེས་)ནི།

ཅ་བ། རྣམ་བར་ཤེས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་
འཛིན་པ་དང། མིང་དང་གསུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ལོ། །

རྣམ་བར་ཤེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་

༡ <<མོ>><<ཞེས>><<ལྟ>> -

༢ <<མོ>><<ཞེས>> -

རྣམས་ཡང་སྲིད་སྲིད་མ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འདྲིན་པ་དང་། མིང་ག་རྒྱགས་
ཀྱིས་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་(མིང་ག་རྒྱགས་)ནི།

ཇ་བ། མིང་དང་ག་རྒྱགས་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ལེན་དུ་འཇུག་
པ་དང་། རྒྱུ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །

མིང་དང་ཞེས་ཏེ། མིང་ག་རྒྱགས་ཀྱིས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་
རྣམས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་སྐོ་ནས་ལུས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རིགས་
འབྲས་རྒྱུ་མཆེད་དུག་འཕེན་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྲིད།

ལྔ་པ་(རྒྱུ་མཆེད་དུག་)ནི།

ཇ་བ། རྒྱུ་མཆེད་དུག་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རེག་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །

རྒྱུ་མཆེད་དུག་ཅེས་ཏེ། རྒྱུ་མཆེད་དུག་གིས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་
ཅན་གྱི་ལུས་རྫོགས་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་རེག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྲིད།

དྲུག་པ་(རེག་པ་)ནི།

ཇ་བ། རེག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྡོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་
པ་དང་། ཚོར་བའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ལོ། །

རེག་པ་ཞེས་ཏེ། རེག་པ་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ཡིད་དུ་
འོང་བ་སོགས་ལ་ཡོངས་སྡོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུན་བྱེད་པའི་

༡ <<སྐོ>><<ཞེས>><<རྒྱུ>> བ་ཞེས།

༢ འཕྲེལ་སྐྱེ་ཞིག་མིན་ནས་སྦྱར།

ཕྱིར།

བདུན་པ་(ཚོར་པ)ནི།

ཇ་བ། ཚོར་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་ལོངས་སྐྱོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་
བ་དང། སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལོ། །

ཚོར་བ་ཞེས་ཏེ། ཚོར་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེ་བའི་
ལོངས་སྐྱོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་བ་དང། སྲིད་བ་གསུམ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་(སྲིད་པ)ནི།

ཇ་བ། སྲིད་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདྲེན་བ་དང། ལེན་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལོ། །

སྲིད་⁹ བ་ཞེས་ཏེ། སྲིད་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་
བར་བྱེད་བ་དང། སྲིད་བ་རྒྱས་བ་མ་སྤྱ་ཅན་དུ་སོང་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ་(ལེན་པ)ནི།

ཇ་བ། ལེན་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་བ་ཉེ་བར་ལེན་བ་དང་བཅས་བར་བྱེད་བ་དང། སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
ལོ། །

ལེན་བ་ཞེས་ཏེ། ལེན་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་
ལེན་དུ་འཇུག་བ་དང། སྤར་གྱི་ལས་རྒྱས་བ་མ་སྤྱ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་སྲིད་པའི་

9 <<སྐོ>><<ཞོལ>> རེག

རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྟམ་པ་(སྲིད་པ་)ནི།

ཇ་ལ། སྲིད་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། ཡང་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་དུ་སློབས་
པར་བྱེད་པ་དང། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

སྲིད་པ་ཞེས་ཏེ། སྲིད་པས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་མ་ཐག་
ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སློབས་པར་བྱེད་པ་དང། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་
^༡སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྟམ་གཅིག་པ་(སྐྱེ་བ་)ནི།

ཇ་ལ། སྐྱེ་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། མིང་དང་གཟུགས་དང། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང། དེག་
པ་དང། ཚོར་བའི་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་
དང། ཇ་ལོའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་བ་ཞེས་ཏེ། སྐྱེ་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། ལོངས་སྐྱོད་པ་པོ་དང་སྐྱེད་ལུང་
ཡན་ལག་བཞིའི་རིམས་གྱིས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང། ཇ་ལོའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྟམ་གཉིས་པ་(ཇ་ལོ་)ནི།

ཇ་ལ། ཇ་ལོ་ཅིའི་^༢ ལས་ཅན་ཞེན། ཡང་དང་ཡང་ན་ཚོད་འགྲུར་བ་དང། སློབ་འགྲུར་
བ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོར་བའོ། །

ཇ་ལོ་ཞེས་ཏེ། ཇ་ལོ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཅན་དང་ཚོས་ལ་ལས་སོ་སོར་བྱེད་
དེ། སེམས་ཅན་ཡང་དང་ཡང་། ཇ་ཚོད་འགྲུར་བ་དང། དེའི་སློབ་འགྲུར་བར་བྱེད་

༡ <<སྐྱེ>> -
༢ <<ས>> ཅིའི་ <<ལེ>><<སྐྱེ>> ལོའི་

ཧྲི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ (ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེ་བ་) ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཡན་ལག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེ་བས་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་

ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེ་བོ། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་

བར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པར་བསྐྱེ་བོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེ་བོ། །

མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མ་རིག་པ་

སོགས་གསུམ་ཡང་སྲིད་འཕེན་པ་དང་། འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་

པས་ཉོན་མོངས་^༡ ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་སོགས་

གསུམ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། ལས་

རུས་པ་མ་རྩ་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ཡིན་པའི་སྐྱོ་ནས་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་འབངས་པ་དང་གྲུབ་པའི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་

པའི་སྐྱོ་ནས་ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་དོན་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། དོན་གྱིས་^༢ རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན།

༡ <<ནོལ་>> ཕྱིར།
༢ <<ནོལ་>> -
༣ <<པེ>><<སྐར>> ཀྱི།

དོན་གྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་
བཅས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པའི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་
དོན་དང་། གཡོ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་། མི་རྟག་པའི་དོན་དང་། ལྷན་ཅིག་པའི་དོན་
དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མི་འཆད་པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལྟན་
པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སོ་སའི་
དེས་པའི་དོན་¹ ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་ཏོ། །

བྱེད་པ་པོ་མེད་ཅེས་ཏེ། ལྷན་དོན་ལ་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མི་རྟག་པ་དང་། ལྷན་བསྐྲུལ་བ་དང་། ལྷོང་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་དོན་བཞི་
བསྟན་པར་འདོད་པས་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོས་ལྷོང་པའི་དོན་
དང་། གསུམ་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་² ལྷན་བསྐྲུལ་བའི་
དོན་དང་། ལྷན་པ་རྒྱག་གིས་མི་རྟག་པའི་དོན་སྟོན་ཏོ། །

ལྷན་བསྐྲུལ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཚོས་ཅན། ལྷོང་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་
གཞན་གྱི་བདག་གིས་ལྷོང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ། མ་དེག་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་དང་། རང་གི་ངོ་
པོར་གྱུར་པའི་བདག་གིས་དབེན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ། རྒྱན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་ཅིག་དེ་དེ་ཞིང་

1 <<པེ>> རྟོན།
2 <<ལྷོ>><<ལོས>><<ལྷ>> ལྷ།

འདིག་པའི་སྲིད་དང་། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ལས་སྲི་མ་སྐད་ཅིག་དུ་མར་འབྱུང་
བའི་སྲིད་ལོ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་ཐོངས་པའི་ཀླུ་ལས་རྗེས་སུ་
མ་སྐྱེན་པར་འབྱུང་བའི་སྲིད་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་སྲིད་
དང་། ལས་ཉོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འབྱུང་བའི་སྲིད་^༡

བཞི་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཟབ་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཟབ་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་སོ། །ལན་ལ། ཟབ་པ་ལྡན་མདོར་བསྟན་པ་
དང་། མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་ལྡན་ཀླུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཅ་བ། ཀླུས་ཟབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གྲིས་ཟབ་པ་དང་། རྐྱེ་བས་ཟབ་པ་དང་། གནས་
པས་ཟབ་པ་དང་། འབྱུང་བས་ཟབ་པས་ཀྱང་ཟབ་པར་བལྟོ། །

ཀླུས་ཞེས་སོ། །སྲུང་བཤད་པའི་དོན་བཅུ་གཅིག་གི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་
དཀའ་བས་ཟབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཀླུས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་
མེད་དང་སྐོ་སྐོན་དུ་གཏོང་བའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་སྐོ་བྱུང་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད། མཚན་
ཉིད་གྲིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྐྱེ་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་གཞན་ལ་རྒྱ་སྐྱེ་^༢ མ་འདྲེས་པར་
བྱུང་ཡང་རྐྱེན་དེ་དག་གིས་སྐོ་སྐོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མེད་པའི་སྲིད། གནས་པས་
ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྐྱད་ཅིག་དེ་དེ་ལ་འདིག་ཀྱང་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་
སྲིད། འབྱུང་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་ལས་འབྱུང་ཡང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་

༡ <<སྐོ>><<ཞེས>> + དང་ <<སྐྱ>> + རོ།
༢ <<སྐ>> ལས་ཏེ། <<སྐྱ>> ལས་སྐྱེ།

འབྲུང་ཚུལ་བཞིའི་སྐོན་ས་བརྟམ་ན་རྟོགས་པ་¹ དཀའ་བའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་(མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལྟོ།

ཅ་བ། ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་སྐྱད་ཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གནས་པར་ཡང་
དམིགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་འབྲུང་བའང་ཡིན་
ལ། ལུས་པའི་རྒྱུན་ལས་འབྲུང་བར་ཡང་དམིགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་
སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་ཡང་དམིགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བ་བྱེད་པ་སོ་ཡང་མེད་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་ཡང་དམིགས་ཤིང་
བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མ་ཡིན་གཉེ་ག་ལས་མ་ཡིན། རང་གི་བྱེད་པ་
དང་། གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་ཟབ་
བཤོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཚོས་ཅན། གནས་² པས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྐྱད་ཅིག་རེ་
རེ་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་གནས་པར་དམིགས་པའི་སྤྱིར། རྐྱེ་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཡོ་བ་
མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། རྒྱུན་གཞན་གྱི་ལུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་
ཡང་རྟོས་པའི་སྤྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡང་
ཡིན་ལ། དབང་བསྐྱུར་བའི་སེམས་ཀྱང་ཉེ་བར་དམིགས་པའི་སྤྱིར། རྒྱས་³ ཟབ་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་སོ་དོན་གཞན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་ཡང་
དམིགས་པའི་སྤྱིར། འབྲུང་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་བྱེད་

1 <<རྒྱ>> པས།
2 <<རྐྱ>> གཞན།
3 <<རྐྱ>><<ལོས་>><<རྐྱ>> རྒྱ།

པ་དང་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ལ་སྣོན་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

རབ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། ཕྱིའི་ལོ་ཉོག་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་ཆགས་པའི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཟས་གྱིས་བརྟེན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་
པའི་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། མཐུ་སྟོབས་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བལྟོལ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་
བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་
དང་། རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་
ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་དབྱེ་བ་བརྟེན་བ་
དང་། རྟེན་གྱི་སྣོན་ནས་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བརྟེན་བ་དང་རྟེན་
གྱི་སྣོན་ནས་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་
རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྣོན་ནས་ལམ་བསྐྱོམས་པས་བྱི་མ་དག་རིམས་

༡ <<ཆ་བཞི>> བརྟན།

གྲིས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པ་གཏན་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་
ཚོལ་བར་བྱས་པའི་སྣོད་ལ་གྲིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ལུགས་དང་མ་སྐྱེན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མ་སྐྱེན་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན།

ལུགས་དང་ཞེས་ཏེ། ཇི་བའོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལུགས་དང་མ་སྐྱེན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མ་སྐྱེན་པ་

དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལུགས་དང་མ་སྐྱེན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མ་སྐྱེན་པས་ཀྱང་།

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྡོད་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཞེན་
པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་ལི་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་སྐྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་འཁོར་བར་གནས་པ་མེ་དོང་དུ་རྒྱད་
བ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱ་ལ། དེ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྤང་པོ་འདི་རང་གི་རོ་
བོ་ཆེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྡོང་མི་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་སྤངས་པའི་སྐྱོ་ནས་སྤང་
དགོས་པས་རྒྱའི་མཐར་ཐུག་པ་མ་རིག་པའི་བར་དུ་ལུགས་ལས་སྐྱོག་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་ལ། མ་རིག་པ་སྡོང་བྱས་མི་བྱས་བརྟགས་པ་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པར་རྟོགས་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་སྡོང་
བྱས་སུ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འགྱུར་ལ། ཀུན་འགྱུར་སྡོང་བྱས་སུ་རྟོགས་པ་ན། སྐྱུག་
བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བྱས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་བཞེན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གོ་མས་པར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་

བར་གཤམ་བས། དེས་ན་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་སྐྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་
བརྟགས་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་འབྲས་འདོད་དང་། རྒྱན་འབྲུང་ལ་སྐོར་འདོད་སྐྱེ་
ཤིང་། འཁོར་བ་^༡ ལས་སྐྱོག་པའི་སྐྱོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་མ་སྐྱུན་མི་མ་སྐྱུན་གཉིས་ལ་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་མ་རོལ་དུ་བྱ་བ་དང་། ལས་བརྟེན་བྱར་རྫོགས་
བས། འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ཁོང་དུ་ཚུད་ནས་ཐར་པ་སོབ་པའི་ཐབས་དམ་
བའོ། །རྒྱས་པར་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ཆེ་ཚུང་ལས་གཤམ་བར་
བྱའོ། །

གཉིས་བ་(རོན་བསྐྱེད་)ནི།

ཆ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་སྤྲུགས་དང་མ་སྐྱུན་བ་དང་སྤྲུགས་དང་མི་མ་སྐྱུན་
བ་^༢ བསྐྱུན་བར་བཞུགས། །

རྟེན་ཅིང་ཞེས་ཉེ། ལོ་བར་བདདོ། །

བདུན་བ་རྒྱེ་སོགས་སྡེ་ཚོན་བདུན་བ་ལ་བརྒྱད། རྒྱེ་བཤད་བ་དང་། རྟེན་
^༣ མཚུངས་དེ་མཚུངས་དང་། ཟེན་བ་དང་། དབང་པོ། སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། རྣམ་
སྐྱེན་དང་བཅས་བ་དང་། ཟས་དང་། ལོང་མ་དང་བཅས་བ་དང་ལོང་ན་མེད་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྩི་བ་ནི།

ཆ་ལ། རི་ལྟར་ན་རྒྱེན་ཡིན། རྒྱེན་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྤྱིར་རྒྱེན་དུ་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མ་རོར་བསྐྱུན་བ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་

༡ <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྐྱེ>> བའི།
༢ <<ལེ>><<སྐྱུར>> བས།
༣ <<སྐྱོ>> བརྟེན། <<ཞེས>><<སྐྱེ>> བརྟེན།

པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བདག་པོས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་
བཏུའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་བཏུའོ། །ཚོས་བདག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱ་དང་ཞེས་ཏེ། རྒྱུན་ཚོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་ན་ཉེར་ལེན་དང་ལྟན་
ཅིག་གེད་རྒྱུན་གཉིས་དང་། རྒྱུའི་རྒྱུན་སོགས་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་ཤེས་པའི་
དམིགས་པ་བྱས་པའི་སྐོན་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་བརྟགས་¹ ཅི་རིགས་པའི་སྐོན་ས་
རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་ལ་
སོགས་པ་ཚོས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུན་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྗེ་བཞི།

ཅ་བ། རྒྱུའི་རྒྱུན་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་རྒྱུན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཀུན་གཞི་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དགེ་བའི་བག་ཆགས་སོ། །

རྒྱུའི་རྒྱུན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐག་བཅས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ས་ཐོན་གྱི་ཆས་བསྐྱུས་པ་དང་ཐག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་¹ བག་
ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་ས་ཐོན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤ་

1 <<རྒྱ>><<སྐྱ>> བཏུགས།
1 <<སྐོན>><<ཞོས>> དག་པའི། <<རྒྱ>> དེག་པའི།

མ་ལ་ནམ་སློན་གྱི་ཚེན། ཚེ་རབས་སྲ་མ་ལ་བསྐྱོས་པའི་ས་བོན་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་ཚོས་གྱི་
ཀླུ་འི་རྒྱུན་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོ། འཇུག་
ཤེས་གྱིས་བསྐྱོས་པའི་བག་ཚགས་ནི། སྐྱོར་བྱུང་གི་ཚོས་གྱི་རྒྱུ་འི་རྒྱུན་ལོ། །

གཉིས་པ་(མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྟོགས་དང་། མ་སྐྱེས་པར་ཉོགས་པ་
དང་། ཀླུ་ས་པ་དང་། བར་དུ་གཙོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཀྱང་རྒྱུ་འི་རྒྱུན་དུ་
བལྟའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཀླུ་འི་རྒྱུན་ལ་འཇུག་ཡོད་དེ། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བའི་སྐོན་སུ། བྱེད་རྒྱ་
དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་སློན་གྱི་རྒྱ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་འཇུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ལ་
གཉིས། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། བྱེད་རྒྱ་སྤེ་རྒྱུ་འི་རོ་བོ་ཉིད་དོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་རྒྱ་སྤོན་པའི་
ཚོ། ཀླུ་འི་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སྐོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀླུ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུར་འདུས་
པར་ཤེས་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ་དེ་བཞི།

ཙ་པ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན།

༡ <<རྒྱ>> -

རབ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལམ་ནི།

ཇ་ལ། འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་ནི་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གནས་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དཔེར་ན་སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་དང་
འབྲུང་བར་འདོད་པ་^༡ རྣམས་ཀྱི་ཟས་^༢ ལྟ་བུའོ། །རྟེན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དཔེར་ན་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ས་ལྟ་བུའོ། །གསལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་
མ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་གི་མེ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་
ནི། དཔེར་ན་རྩ་བར་བྱེད་པའི་ཚོར་བ་ལྟ་^༣ བུའོ། །བསྐྱུར་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་
གསེར་ལ་སོགས་པའི་བཟོའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲུང་བའི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་བདུན་
ཡོད་དེ། རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་རྣམས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་
དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟས་བཞི་ལྟ་བུ་གནས་པའི་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ས་ལྟ་བུ་བརྟེན་པའི་དང་། སྐྱོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མེས་ཤིང་
འབྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་བས་རྩ་བའོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མགར་བས་གསེར་ལ་
སོགས་པ་གཟུགས་གཞན་དུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་པ་སྐྱུར་བའི་བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཡིད།

ཇ་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་མེའི་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་
པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་བསྐྱུར་བའི་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་

༡ <<མེ>><<རྒྱུང>> བ་ཚོ་ལ་བ།
༢ <<མེ>><<རྒྱུང>> གྱི་ས།
༣ <<ས>> བལྟ།
༤ <<སྐྱོ>><<ཞོ་ལ>> -

ནམས་ལྷ་བུའོ། །འཛོལ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་ལྷ་རབ་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལྷ་
བུའོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། དཔེར་ན་མིང་དང་མཚན་མ་དང་། མཚོང་བ་ལྷ་
བུའོ། །ལྷོས་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། གང་ལ་ལྷོས་ནས་གང་དོན་དུ་གཉེར་བ་འབྱུང་བ་
སྟེ། དཔེར་ན་བཤེས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་ཟས་ལྷ་བུའོ། །

ཤེས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ལྷ་ཡོད་དེ། དུ་བའི་རྟོགས་ལས་མེ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་སྤེལ་སྐོ་ནས་ཚོལ་བའི་
འདོད་ལུལ་གྱི་དོན་པ་རོལ་པའི་སྐོ་དོར་གོ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། སྤ་མ་གཏན་ཚིགས་
དང་། ཕྱི་མ་སྐྱབ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལམ་བདེན་གྱིས་མྱུང་འདས་ཚོབ་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཚན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདུ་བྱས་པའི་མིང་དང་། དོན་གྱི་མཚན་མ་
དང་། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་བདུ་སྐོར་བ་མཚོང་བ་ལྷ་བུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་དང་། བཤེས་པ་
ནི་ཁ་ཟས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ལྷ་བུ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཇ་བ། འཕེན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། རྒྱང་རིང་པོའི་རྒྱུན་ཉེ། དཔེར་ན་རྒྱ་ཤིའི་མ་རིག་པ་ལྷ་
བུའོ། །མངོན་པར་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཉེ་བའི་རྒྱུན་ཉེ། དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
མ་རིག་པ་ལྷ་བུའོ། །

རིང་བ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཤིའི་རྒྱུན་མ་
རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མ་རིག་པ་ལྷ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཇ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་ཉེ། དཔེར་ན་ལོ་¹ རྟོག་

1 <<མེ>><<སྐྱར>> -
2 <<ས>> ལོག

འབྲུང་བའི་ཞིང་དང་ཚུ་ དང་ཕྱད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུད་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་
མ་ཐུན་པའི་རྒྱུ་ཉེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་སོ་མཉེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་¹ རྒྱལ་སོ་ལ་ལེགས་
པར་བསྟེན་² པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚོས་དང་གང་ཟག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་དང་ཚུ་ཕྱད་སོགས་
ལོ་ཉོག་འཛིན་པའི་བྱེད་རྒྱ་དང། རྒྱལ་སོ་ལེགས་པར་བསྟེན་པ་དེ་མཉེས་པའི་བྱེད་རྒྱ་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཇ་ལ། སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་ལྡོ་སོ་དག་
གི་འགྲོ་བ་ལྡོའི་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱུ་རྣམས་ཚོགས་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་སོ་མ་ཉམས་པ་དང། ལུས་ཡང་སྤང་བ་
དང། དེ་སྦྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱུ་སོ་སོ་དང་ཚོགས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྡོའི་
ལས་སོ་སོར་ངེས་པས་འགྲོ་བ་ལྡོ་སོ་སོར་བསྦྱེད་པ་དང། དབང་ཤེས་བསྦྱེད་པ་ལ་
རྒྱུ་གསུམ་ཚོགས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཇ་ལ། མི་མ་ཐུན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་བར་ཆད་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལོ་ཉོག་ལ་སེར་བ་ལྟ་
བུའོ། །མི་མ་ཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་བར་ཆད་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བར་ཆད་
བྱེད་པ་དེ་ཉིད་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་

༡ <<ས>> ཆད།
༢ <<མེ>><<སྤང>> -
༣ <<ས>> བརྟན <<སྤེ>><<ཚོ>> བརྟེན།

དེ། མོ་རྟོག་ལ་སེར་བ་ལྟ་བུ་དང། སེར་བ་སོགས་མེད་པར་མོ་རྟོག་འཕེལ་བའི་བྱེད་
རྒྱ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ) འོ།

ཇ་བ། རྫོགས་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཚོས་གང་དག་རྫོགས་ཡོད་ན་འབྲུང་གི་གང་ཡང་
རུང་བ་མ་ཚང་ན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲུང་བ་རྣམས་དང་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་
པའོ། །

རྫོགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། རིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲུང་བ་རྣམས་
འོ། རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་འབྲུང་འབྲུང་གི་གཟུགས་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་
པའི་འབྲུང་བ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དེ་དག་རང་དང་
ལྷན་ཅིག་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་སུ་ཡོད་ན་འབྲུང་གི། །མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་
བྱིར།

གསུམ་པ་(མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ) འོ།

ཇ་བ། མཚུན་པར་རྫོགས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཚོས་གང་དག་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བས་
དམིགས་པ་མཚུན་པར་རྫོགས་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་ན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

མཚུན་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཚོས་ཅན། རང་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཚོར་བ་
དེའི་མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ལྷན་མཚུངས་པའི་རྫོ་ནས་
རྫོགས་བྱེད་པ་གང་ཞེན། །གང་རུང་གཅིག་རྫོགས་སུ་མ་ཚང་ན་མི་འབྲུང་བའི་བྱིར། །

༡ <<མོ>><<ཞོས>> + ཅན།

བཞི་པ་(ལྷ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་)འོ།

ཅ་པ། རྒྱས་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱུ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
ཚོས་བསྐྱོམས་པ་རྣམས་ཕྱི་མའི་མཐར་གོང་ནས་གོང་དུ་ཕྱིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། མཚོག་
ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

:རྒྱས་པས་¹ཞེས་ཏེ། དྲིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་དང་སོགས་
དགོ་བ་དང་། ཚགས་སོགས་མི་དགོ་བ་²དང་། བཟོ་དང་སྐྱོད་ལམ་སོགས་ལུང་མ་
བསྟན་ཏེ་དེ་དག་ནི་རང་གི་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱས་པའམ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་
རྒྱས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཚོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་)འོ།

ཅ་པ། བར་དུ་གཅོད་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། གང་སྲུ་དན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུད་ཐག་བསྐྱང་
བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་རྒྱུན་རྒྱས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ། །

བར་དུ་ཞེས་ཏེ། ལྷུག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་
བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་བ་ཚོས་ཅན། བར་དུ་གཅོད་པའམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། སྲུ་དན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུད་ཐག་བསྐྱང་བར་བྱེད་ཅིང་། རང་ས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
སྐོན་ས་ཕྱིས་འབྱུང་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་གའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བྱུག་པ་(རྣམ་སྐྱིན་གྱི་རྒྱ་)འོ།

ཅ་པ། ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ལུས་ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགོ་བ་

1 <<རྒྱ>><<ཞེས>><<ལྷ>> -
2 <<རྒྱ>><<ཞེས>><<ལྷ>> + དགོ་བ།

དང་། དགོ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མི་དགོ་བའི་ལས་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བའི་
ལས་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རབ་འགོ་དང་བདེ་འགོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་ཕོ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་དེ་མ་ཟག་རྒྱུན་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཇ་བ། དེ་མ་ཟག་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན།

དེ་མ་ཟག་པས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། མ་ཟུན་པ་དང་མི་མ་ཟུན་པ་མ་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་དེ་མ་ཟག་པས་ཀྱང་དེ་མ་ཟག་པའི་རྒྱུན་ཏུ་བརྟའོ། །

རྒྱུན་ཞེས་ཏེ། རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉེས་པ་དེའི་དེ་མ་ཟག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་
དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་ཅིང་། དེ་ཚོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྤོང་བའི་རོ་བོར་
ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་གྱི་རིགས་¹ པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྣམས་རང་དང་རིགས་མ་ཟུན་པ་དང་། མི་མ་ཟུན་པ་མི་དགོ་བ་དང་། ལྷང་མ་བརྟན་གྱི་
སེམས་གྱི་དེ་མ་ཟག་རྒྱུན་ཏུ་གྱུར་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་གཉེས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདོད་པ་ན་སྤོད་པའི་སེམས་ནི།¹ ཁམས་གསུམ་ན་སྤོད་པའི་སེམས་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་གྱི་དེ་མ་ཟག་རྒྱུན་ཏུ་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པར་ན། འདོད་པ་ན་དགོ་མི་དགོ་ལྷང་མ་བརྟན་

1 རིག་ཅེས་མིན་རྣམ་སྤྲིན།
1 <<སྤོ>> ཅན་ནི། <<སྐྱ>> དང་།

གསུམ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་མི་དགེ་བ་ལོང་བ་གཉིས་གཉིས་
དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་དང་། ལྷང་མ་
བསྟན་ལ་སྦྱིབས་པ་དང་མ་སྦྱིབས་པ་གཉིས་ལས་སྦྱི་མ་ལ། འདོད་པ་ལ། གཞོ་གནས་
པ་དང་། ལྷོགས་¹ ལམ་པ་དང་། སྦྱུལ་སེམས་དང་། རྣམ་སྦྱིན་སྦྱེས་སོ། །

གཟུགས་ན་གཞོ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྦྱིན་སྦྱེས་
གཅིག་ལྟ། ཟག་མེད་ལ་སྦྱོབ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་རྣམས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་
བྱུང་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། དམིགས་པས་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དམིགས་པས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། དུལ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དམིགས་པ་དང་། དུལ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་
དམིགས་པ་དང་། དུལ་ལ་བཀྲ་བར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་བཅས་
པའི་དུལ་གྱི་དམིགས་པ་¹ དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་དུལ་གྱི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་
པོའི་དམིགས་པ་དང་། ཀུན་བརྟམས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ལྷིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་
པ་དང་། ལྷིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དམིགས་པ་དང་། རྩོགས་པ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་
དང་། རྩོགས་པ་མེད་པའི་དམིགས་པས་ཀྱང་དམིགས་པའི་རྒྱུན་དུ་བཟློའོ། །

དུལ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་བརྟུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་
ཤེས་ལྟ་བུ་དུལ་སོ་སོར་དེས་པ་དང་དུལ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་

1 <<ཞོལ>><<ཟླ>><<ལྷུ>> ལྷོད།

2 <<ས>> -

གཉིས། བརྟེན་ལ་མ་འདྲིས་པ་དང་འདྲིས་པའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡུལ་ལ་བཟླ་བར་འདྲིན་པ་མེད་པའི་དམིགས་པ་དང་བཟླ་བར་འདྲིན་པའི་དམིགས་པ་
གཉིས་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་འཁྲུལ་བའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས་དང་། མངོན་གྱུར་དང་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་དམིགས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དམིགས་པའི་དམིགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་གཉིས་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་དང་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ས་ཡུལ་མཐའ་
དག་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་མི་རུས་པ་དང་རུས་པའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་བདག་རྒྱུན་ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། བདག་པོས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེན།

བདག་པོས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། བདག་རྒྱུན་ཉེར་ལྟ་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུན་ཙམ་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཉེན་ལ་དབང་བྱེད་པ་⁹ དང་། འཕེན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་
ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་།

རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་ཉེན་བྱེད་པ་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་སྐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་སྟོད་གྱི་འདྲིག་
ཉེན་འཕེན་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ནི་སེམས་བྱུང་འཁོར་

9 <<ས>> -

དུ་བྱས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དབང་པོ་ཉི་ལུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ།

ཙུ་བ། ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང། སྐྱེ་བར་དབང་བྱེད་པ་དང། གནས་པར་དབང་བྱེད་
པ་དང། འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོད་པར་དབང་བྱེད་པ་དང། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་
དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་
བྱེད་པས་ཀྱང་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་བལྟོལ།

ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྲུབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དབང་པོ་དུག་དང། མངལ་
ནས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང། རིགས་མ་ཐུན་གནས་པར་དབང་
བྱེད་པ་སློག་གི་དབང་པོ་དང། འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཚོར་བའི་
དབང་པོ་ལྡ་དང། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་སོགས་དབང་
པོ་ལྡ་དང། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙུ་བ། རྩི་ལྟར་ན་བསྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། བསྟེན་པ་མཚུངས་
པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་བསྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་
དང་མཚུངས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རྩི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙུ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་དེ་དང་འབྲས་བའི་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་རྒྱན་དུ་

༡ <<མོ>><<ཞེས>> ལ།

འབྲུང་བ་དང། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་རང་དང་འབྲུང་བ་རྒྱན་དུ་འབྲུང་བས་ཀྱང་
བསྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བལྟོལ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྟོགས་
གཅིག་དང། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལྡོལ། །བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ལུན་རིང་དུ་བརྟེན་པའི་མིག་དབང་ཚོས་
ཅན། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་གང་ཞེག །དབང་
ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་རིགས་འབྲུང་ལ་འབྲུང་བ་ཞེན་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། མིག་བརྩམས་པའི་དུས་ཀྱི་མིག་དབང་ཚོས་ཅན། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པར་མཚུངས་
ཀྱང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་
དབང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱུས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
ལྡང་། དབང་པོ་ལྡན་པ་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་ལྡང་སྐྱེ་མཆེད་ལྡོལ་བའི་སྤྱིར། རྟེན་
མཚུངས་དང་དེ་མཚུངས་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཟེན་པ་)ལ་རྗེ་བཞུགས།

ཙ་པ། རྗེ་ལྟར་ན་ཟེན་པ་ཡིན། ཟེན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་སྤྱིར་ཟེན་པར་བརྟག་ཅེན།
རྗེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། ལན་ནི།

ཙ་པ། ཚོར་བ་འབྲུང་བའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཟེན་པར་བལྟོལ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
པོའི་སྟོགས་གཅིག་དང། ཁམས་དང། སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྡང་བ་ཞིའི་སྟོགས་
གཅིག་གོ། །བདག་སྤྱུས་ལ་དབང་བསྐྱུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

ཚོར་བ་ཞེས་ཏེ། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཚོས་ཅན། སེམས་ཀྱིས་
ཟིན་པ་¹ ཞེས་བྱ་སྟེ། བན་གཞོན་བྱས་པ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བའི་དངོས་ཀྱི་
རྟེན་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད། །དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ² གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
པོས་བསྐྱུས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གནས་དང་བཅས་པ་དང་། དབང་པོ་ལྡན་
བསྐྱུས་པ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྡན་དང་། དེ་དག་ཚོགས་པ་
གཅིག་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་
ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

བཞི་པ་(དབང་པོ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྗང་ན་དབང་པོ་ཡིན། དབང་པོ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེག། ཅིའི་སྲིད་དབང་པོར་
བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། དུལ་ལ་འཛིན་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དབང་བྱེད་པ་
དང་། རིས་མཐུན་པར་གནས་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཉོད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ཉོད་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཀྱང་དབང་པོར་བལྟོལ། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་སྤང་པོ་དང་། གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྤོགས་གཅིག་
དང་། ཁམས་བརྟུ་གཉིས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་

1 <<མོ་>><<ཞེས་>><<བྱ་>> + ཞེས་པ།
2 <<མོ་>><<ཞེས་>> -

གྱི་སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་གོ། །བདག་དབང་གྲེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡུལ་འཛིན་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ཚོས་ཅན། ཡུལ་
འཛིན་པར་དབང་གྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དབང་གིས། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་བདག་འབྲས་ཡུལ་
འཛིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། རོ་མོའི་དབང་པོ་ནི། རིགས་
རྒྱུད་ལ་དབང་གྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གང་དེའི་དབང་གིས་རིགས་
རྒྱུད་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གྲེད་པའི་སྤྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བདག་སྲིན་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དབང་བསྐྱར་བྱའི་ཚོས་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་གསུམ་དང་མ་སྐྱབ་པ་
དང་། རྣམ་བུར་གྱི་སྤྱོད་གསུམ་སྲུང་སྐྱོབ་པ་གཉིས་སྲུང་སྲུང་ལ།

དང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་སྤྱི་མ་ལ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ཟ་བ་པོ་སེམས་ཅན་
གྱི་དངོས་པོ་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ལ་དབང་གྲེད་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་སྟེ། ཅན་གྱི་
སྤྱི་མ་ཆེད་དྲུག་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྤྱིར། སེམས་ཅན་མ་སྤྱེས་པ་
སྤྱེས་པ་ལ་དབང་གྲེད་པ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་མངའ་དུ་བྱ་བུ་སྤྱི་
བའི་སྤྱིར། སེམས་ཅན་རིགས་མ་སྐྱབ་གནས་པ་ལ་དབང་གྲེད་པའི་དོན་གྱིས་སོག་གི་
དབང་པོ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་དང་། གསལ་དུ་མེད་པ་ལས་འཚོ་བ་དང་། ལི་བའི་ཐ་
སྙད་འདོགས་པའི་སྤྱིར། བཟའ་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་གྲེད་པའི་དོན་གྱིས་
ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །མངོན་མཐོའི་ཐབས་དང་། འཛིན་ཉེན་པའི་
རྣམ་བུར་ལ་དབང་གྲེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་ལྷ་བཞག་ལ། རྣམ་བུར་གྱི་
ངོ་བོ་ལ་དབང་གྲེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་གོ། །དབང་པོ་དེ་ལ་

༡ <<མོ>><<ནོལ>> རྒྱ།

ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱུས་
པ་དང་། གཞུགས་སྤང་གི་སྤོགས་གཅིག་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བདུན་དང་། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྤོགས་གཅིག་སྤོགས་དང་དང་སོགས་ལྟ་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་། ཉང་གི་སྐྱེ་
མཚེད་རྒྱག་དང་། ཚོས་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་སྤོགས་དབང་དང་
ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་དང་དང་སོགས་ལྟ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དབང་པོ་ཚོས་ཅམ་
དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟླ་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

ལྷ་པ་(ལྷག་བསྐྱུས་གསུམ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུས་
བཤམ་པ་ལ་ཐེ་བ་ནི།

ཙ་ཤ། དེ་ལྷར་ན་སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུས་ཉིད་ཡིན། ལྷག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུས་
ཉིད་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་། ཅིའི་སྤྱིར་སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུས་ཉིད་དུ་བརྟམ་ཅེ་ན།
དེ་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་ཤ། ལྷག་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོར་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷག་བསྐྱུས་ལྟོང་བར་འགྱུར་
བའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤུང་སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུས་ཉིད་དུ་
བསྐྱེད་པོ། རམས་ཅད་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་པོ། བདག་སྤྱག་བསྐྱུས་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་
སྤང་བའི་སྤྱིར་རྟོ། །

སྤྱག་བསྐྱུས་ཞེས་ཏེ། ལྷག་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་
སྤྱག་བསྐྱུས་དང་། དེ་སྤོང་གྱུར་གྱི་ཚོས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་སྤང་བའི་དབང་པོ་
སོགས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་

ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གནས་དང་བཅས་པའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཅམ་
དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཇ་པ། རི་ལྗང་ན་འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམས་ནི་

དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་ཅེ་ན།

རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་པ། བདེ་བའི་ཚོར་བ་འགྲུར་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། བདེ་བ་སྤོང་བར་འགྲུར་བའི་

ཚོས་འགྲུར་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་སེམས་འགྲུར་

བས་ཀྱང་འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱེད། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་

གོ། །བདག་བདེ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

བདེ་བའི་ཞེས་ཉེ། འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མ་ཡོད་དེ། འགྲུར་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སྤྱི་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། དབང་སོ་དང་། རོན་དང་། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་
ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་
ཚོར་བ་བདེ་བ་གནས་དང་བཅས་པའོ། །འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཇ་པ། རི་ལྗང་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་

རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་ཅེ་ན།

རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་པ། ལུག་བསྐྱེད་པའི་མ་ཡིན་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 དང་། ལུག་བསྐྱེད་པའི་མ་ཡིན་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཀྱི་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་གནས་ངན་ལེན་¹ ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་ཀ་ལས་མ་ཐར་བ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཅེངས་པས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་
 མ་ཡིན་པས་ཀྱང་འདྲེ་བྱེད་ཀྱི་ལུག་བསྐྱེད་ཉིད་ལྟོགས། །ལུང་ལོ་རྣམས་དང་། ལམས་
 གསུམ་དང་། རྗེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་
 རོ། །བདག་ལྟུག་བསྐྱེད་པའི་མ་ཡིན་པའི་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུག་བསྐྱེད་ཀའི་ཉེ། འདྲེ་བྱེད་ཀྱི་ལུག་བསྐྱེད་ལྟོ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་བཏང་
 ལྟོ་མས་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྟེ། གཙོ་ལོ་ལྷན་གཞི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བཏང་ལྟོ་མས་
 དང་། ཚོར་བ་བཏང་ལྟོ་མས་ལྟོར་གྱུར་གྱི་ཚོས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་བདུན་འཁོར་
 བཅས་དང་། ལུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་བའི་ལུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལེན་འཛིན་པའི་ཚོས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་མ་ཐར་བ་མི་རྟག་པས་དབང་
 དུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་ཚོར་བ་བཏང་ལྟོ་མས་སྟེ་བ་དང་བདེ་བ་གནས་པའི་རང་གཅིག་ལ་
 བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར། དེས་འགའ་བདེ་བའི་སྐབས་ལ་བརྟེན། དེས་འགའ་ལུག་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ལོ་དང་། ལམས་ཐ་མ་
 གསུམ་དང་། རྗེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཟག་མེད་ལོར་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདྲེ་བྱེད་ཀྱི་ལུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་

¹ <<སྐར་>> + གྲ།

གི་བདག་ཅེས་སོ། །

དུག་པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་རི་བ་ནི།

ཇ་པ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་པ། མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པར་
བལྟའོ། །སྤང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་བརྩུ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཞིའི་སློབས་གཅིག་
གོ། །བདག་སྤང་པོ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྤོར་བ་^༡ བྱེད་པར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ལས་བྱུང་བའོ། །

མི་དགོ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། མི་དགོ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱི་སྤང་པོ་འཛེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་
དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བརྩུན་དང་། གཟུགས་སྐྱ་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་བརྩུ་
དང་། གཟུགས་སྐྱ་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། བཞིའི་སློབས་གཅིག་མི་དགོ་བ་
དང་། དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་
པ་ཚོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་སྤང་པོའི་བག་

༡ <<རྩ་བཞི>> བར།

ཆགས་འཛོག་པའི་སློབ་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

རྣམ་སྤྲིན་གཙོ་བོ་དང་པལ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གཙོ་བོ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲིན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་མིག་སོགས་དབང་བོ་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་སོགས། རྣམ་སྤྲིན་སྲ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བས་རྣམ་སྤྲིན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཟས་ལ་བྱི་བཞི།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་ན་ཟས་ཡིན། ཟས་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁྱིའི་ཕྱིར་ཟས་སུ་བཞག་ཅེས།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཟས་གྱི་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟས་གྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་བོ་ནི།

ཙ་བ། འཇུ་བས་ཀྱང་འཇུ་བ་ལས་གྱུར་བ་དང་། དུལ་གྱིས་ཀྱང་དུལ་ལས་གྱུར་བ་དང་། རེ་བས་ཀྱང་རེ་བ་ལས་གྱུར་བ་དང་། ལེན་བས་ཀྱང་ལེན་བ་ལས་གྱུར་བ་ཉིད་ནི་ཟས་སུ་བཞག་འོ། །ཕྱང་བོ་གསུམ་དང་། ཁམས་བཅུ་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལྗེའི་སྤོགས་གཅིག་གོ། །བདག་ཟས་གྱིས་གནས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བོ། །

འཇུ་བས་ཀྱང་ཞེས་ཉེ། ཟས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དུལ་གྱི་སྟོབས་གསོ་བ་འཇུ་བས་ཀྱང་འཇུ་བ་ལས་གྱུར་བ་ཁམས་གྱི་ཟས་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གསོ་བ་དུལ་གྱིས་ཀྱང་དུལ་ལས་གྱུར་བ་རེག་པའི་ཟས་དང་། འདོད་པའི་དུལ་ལ་རེག་པ་གསོ་བ་རེ་བས་ཀྱང་རེ་བ་ལས་གྱུར་བ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། དབང་བོ་རྫོད་དང་བཅས་པ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལེན་བས་ཀྱང་ལེན་བ་ལས་གྱུར་བ་རྣམ་བར་

༡ <<སྟོ>><<ཞེས>><<ཟས>> རེག་པས།

ཤེས་པའི་ཟས་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི། སྤྱི་རྩོམ་ལྟེང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
ལ། རེག་པའི་ཟས་ནི། དབང་པོའི་འབྲུང་བ་ཚེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
རིག་པའོ། །སེམས་པའི་ཟས་ནི། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་
ཏེ། ཁམས་བཅུ་གཅིག་ཅེས་འབྲུང་བའི་སྲིད་དང་། གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་འཆད་པར་འདོད་པས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་
སོ། །ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་སྤང་པོ་གསུམ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། སྤྱི་རྩོམ་གྱི་དང་
ཚོས་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་གཅིག་དང་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་དང་ཡིད་དང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་རྩོམ་ལྟེང་གསུམ་
ལྟོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། གང་གིས་གནས་པར་བྱེད་པ་
དང་། གནས་པར་བྱ་བ་ཚོས་ཙམ་དུ་བསྡུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཟས་ཀྱི་བྱེད་ལས)ནི།

ཙམ་ལ། ཡང་ཟས་ནི་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་
ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། གནས་པར་
ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་ཡང་བལྟོ། །

ཟས་ཀྱིས་བྱ་བ་དུ་མ་བྱེད་དེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་སྤྱི་

མོ་ལྷ་བྱ་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང། འཆིང་བ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་
ཟད་པར་མ་སྦངས་པ་སློབ་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་
བྱ་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང། དབྱ་བཙེམ་པའི་ལུས་ལྷ་བྱ་
དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
མ་ཐུ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ། ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ལྷར་སྦང་བ་
གནས་པར་ཀུན་ཏུ་སློབ་པར་ཡང་བྱེད་པའི་བྱིད།

བརྒྱད་པ་(ལོང་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལོང་ན་མེད་པ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་ལོང་མ་དང་བཅས་པ་
ལ་བྲི་བཞི།

ཆ་བ། དེ་ལྷར་ན་ལོང་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ལོང་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཁྱིའི་བྱིད་ལོང་མ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།

དེ་ལྷར་ན་ཞེས་པོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཀྱང་ལོང་མ་དང་བཅས་
པར་བལྟ་པོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་
ཅད་པོ། །བདག་ཇུས་ངན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྦང་བའི་བྱིད་པོ། །

འདུས་བྱས་ཞེས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་
ཅན། ལོང་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་ལས་ལོང་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཡོད་པའི་
བྱིད། དུ་མ་དབྱེར་བྱང་སྟེ། ཚོས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང། ལྷང་འདས་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་བྱིད། ¹ ལོང་མ་དང་བཅས་པ་

1 <<མ>><<སྐྱ>> མོ་སྐྱུ།
1 <<སྐྱ>> + དེ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཚོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ལ་རི་བ་ནི།

ཙ་པ། དེ་ལྟར་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན། གོང་ན་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་གོང་
ན་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །:ལན་ནི།^༡

ཙ་པ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་གོང་ན་མེད་པར་བརྟའོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་རྗེས་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུས་མ་བྱས་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་གོང་ན་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་སྟུག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་བཤེས་ཡིན་པ་
དང་། སྐྱོ་བུར་གྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོ་ནས་ཐོབ་བྱ་མཐར་སྟུག་པའི་འགོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་ན་མེད་པ་ཚོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེས་མཚོན་ནས་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཙ་པ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ཚད་མེད་དོ། །

དེ་^༡ ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལྟར་བཤེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདིས་མཚོན་ནས་རྟོག་བཅས་སྐྱོད་ཅེས་སོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་

༡ <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> - ས་བཅད་འདི་<<སྐྱོ>>ནང་ཚད།
༢ <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> རི། ས་བཅད་འདི་<<སྐྱོ>>ནང་ཚད།

གཞན་ཡང་ཚད་མེད་པ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། རོ་པོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་
དང། ཚེས་དང་རྒྱུད་གྱི་སློབ་སྦྱོར་བཞིར་དབྱེ་བ་དང། རྒྱུ་དང་གང་ཟག་གི་སློབ་སྦྱོར་
ཉུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་ཏེ་གངས་གྱི་དབྱེ་བ་དང། གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་དང། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཡང་མདོར་བསྐྱུ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཉུང་བའི་
ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

ཡང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཙ་པ། ཀུན་བརྒྱུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཉུང་བའི་དང། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཉུང་བའི་དང། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཉུང་བའོ། །

ཀུན་ཉུ་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་ཚེས་རྣམས་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་
གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཀུན་བརྟགས་ལ་བྲི་
བ་ནི།

ཙ་པ། དེ་ལ་ཀུན་ཉུ¹ བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཉུང་བའི་གང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཙ་པ། སྤང་པོ་དང། །ཁམས་དང། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བདག་ཅེས་མེས་ཅན་
དང། །སློབ་དང། །སྐྱེ་བ་པོ་དང། །གསོ་བ་དང། །གང་ཟག་དང། །ཤིང་ལས་སྐྱེས་

1 <<ས>><<སྐྱེ>><<ཅོ>> -
1 <<ས>><<སྐྱེ>><<ཅོ>> -

དང། ཤེད་བྱ་ཞེས་གང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའོ།

ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སོགས་སུ་
བཏགས་པ་ཚོས་ཅན། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་མེད་བཞིན་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅན་དུ་ཟད་པའི་གཟུང་ལུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་
སོགས་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པས་¹མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྣོང་ཡང་ཀུན་
བཏགས་ཞེས་བྱའོ།

ཕུང་སོགས་ཀྱི་གནས་སུགས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པས་
སེམས་ཅན་དང། རིགས་མ་ཐུན་གནས་པས་སྟོག་དང། སྐྱེ་སོགས་ཚོས་བཞི་དང་
ཐུན་པས་སྐྱེ་བ་པོ་དང། ལས་ཀྱིས་བལྟས་པར་བྱས་པས་གསོ་བ་པོ་དང། སྐྱེ་གནས་
རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞིང་ཟད་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་དང། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
བར་སྐྱེས་པས་ཤེད་²ལས་སྐྱེས་དང། ང་རྒྱལ་བསྟན་ནས་མཐོ་དམན་ཅན་དུ་འགྱུར་
བས་ཤེད་³ལེས་བཏགས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་ཕུང་པོའི་
ཚོགས་པ་དང་རྒྱན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་བཏགས་པའི་ཞེན་ལུལ་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང། གཟུང་ལུལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཀུན་བཏགས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

1 <<སྐྱེ>> བ། ས་བཅད་འདི་<<ཐུང>>ནང་ཆད།
2 <<སྐྱེ>><<ཞེན>><<ཐུང>> ཤེས་བ།
3 <<སྐྱེ>><<ཞེན>><<ཐུང>> ཤེས།

ཆ་བ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཉིད་དོ། །

སྤང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། རྣམ་སྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཚོས་
ཅན། གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར།
གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེས།
ཚོས་ཉིད་གྱི་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཆ་བ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཉིད་ལ་བདག་མེད་ཅིང་། སེམས་
ཅན་དང་། རྟོག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་དང་། གསོ་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་
དང་། ཤེད་བྱ་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །

སྤང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྣོད་པ་
ཚོས་ཅན། རྟོན་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་
པས་ཉོན་སྐྱེབ་མཐའ་དག་ཟད་བྱས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་གྱིས་ཉོན་པས་ཀྱིས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྣོད་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྤྱར་
བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཚོས་དང་རྒྱུད་གྱི་སྐྱོན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། གངས་དང་གསལ་པའི་
དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མཁས་པའི་མན་ཡོན་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་

༡ <<སྐྱོ>><<ཞེས>> རྒྱུད།

བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱན་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བཤོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོན་སྐོན་བཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་
རབ་དབྱེ་སོགས་བཞེས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཟང་པ་)འི།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། ལུང་ལོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་སོ་སོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བཤོ། །རྣམ་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
གང་ཞེ་ན། ལུང་ལོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སྐྱོད་པ་
དང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་དང་། ལུན་རྗེས་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
དང་། གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་
ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པའི་རི་སྐྱད་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །ལུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་རི་སྐྱད་པར་ལུང་ལོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །རྒྱན་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། ལུང་ལོ་དང་
ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་འབྱུང་བཤོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། བཞི་ག་ཡང་རྗེ་བ་དང་ལན་གཉེས་གཉེས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་རྗེས་སྐྱོད་བཏགས་ཡོད་
སོགས་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དོ་སོ་དང་ཁྱད་པར་གཉེས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉེས། སེམས་ཅན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དོ་སོ་
དང་ཁྱད་པར་གཉེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉེས་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། འབྱེད་རྒྱལ་བཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དག་ལ་མཁས་པའི་མན་ལོན་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
ཤེས་པའི་མན་ལོན་ཟེ།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེ།

ན། བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གཅིག་ལྟར་འདྲིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ལུས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་)ཟེ།

ཅ་བ། རྣམ་པས་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེ་ན། དེལ་

པའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

རྣམ་པས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དེལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་སྐོང་ལུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ལུས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་)ཟེ།

ཅ་བ། ལུས་ཀྱིས་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེ་ན། མ་ལུས་

པ་དང་ཕྱད་པ་དང་། ལུས་པ་རྒྱུད་ཟ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

ལུས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ལས་མ་ལུས་པ་དང་ཕྱད་པ་དང་། ལུས་པ་རྒྱུད་ཟ་བའི་འདུ་ཤེས་ཤེས་ནས་སྐོང་
ལུས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ལྷན་གྱི་རབ་དབྱེ་)ཟེ།

༡ <<མོ>><<ཞལ>> གྱི།

ཇ་ཡ། རྒྱལ་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེས། བརྟན་
པའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

རྒྱལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རབ་ཏུ་ལ་
མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་ཉམ་ཅིང་བརྟན་པར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཤེས་ནས་སློང་བྱས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(རྒྱ་དང་གང་ཟག་གི་རྫོན་པ་ལྷན་ཏུ་དབྱེ་བ་) ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ཡ། ཡང་སྲུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་¹ རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་
ལྷན་སྟེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འན་དུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། རྒྱལ་རིང་བའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་པས་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། གུན་ཏུ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་གང་ཟག་གི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་སོགས་ལྷན་ཡོད་པའི་སྲིད།
གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་) ལོ།

ཇ་ཡ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེས། པས་ཆེར་འདོད་པའི་ཁམས་ན་
སློད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །འན་དུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེས། མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱལ་རིང་བའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་
ན། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །དུས་ཡོངས་སུ་འཆད་¹ པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་

1 <<པོ>><<རྣམ་>> ཀྱིས།

1 <<རྣམ་ཞི>> ཆད།

ན། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་། སླེ་མཆེད་རྣམས་
མ་གཏོགས་པའོ། །དེའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་
མའི་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སླེ་མཆེད་རྣམས་སོ། །ཀྱུན་ཏུ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་ དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སླེ་མཆེད་དག་ཀྱུན་ཏུ་སྟོན་པའོ། །

ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། དུག་ག་རི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྒྱའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་
སྲུ་མ་ཐུན་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཏུས་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པས་བསྐྱུས་པའི་
སྟོན་པ་འབྲུག་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སྲུ་མ་ཐུན་པ་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སལ་ཆེར་སྟོན་པ་ནི། ཚོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའོ། །གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ཡོད་
དེ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་ས་མཚམས་ངེས་པར་མི་ཟེན་པ་སོ་སྟེན་སྤང་བོ་སོགས་རྒྱུན་
རིང་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དུས་འདི་ཙམ་ན་མྱུང་འདས་ཐོབ་བྱས་པར་ངེས་པའི་
སློབ་མི་སློབ་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དུས་ཡོངས་སྲུ་ཆད་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྷག་མེད་
དུ་འབྲུག་ཁ་མའི་མི་སློབ་པའི་སྤང་བོ་སོགས་དེའི་དུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་སྤང་
སོགས་སྲུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རབ་དབྱེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་ཚོས་སྐྱུ་ལྷ་སོ་སྟེ། བར་བཤད་པ་ནི། ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་

༡ <<ཏ་བཞི>> + རྣམས།
༢ <<མ>><<སྟོ>> + རྒྱས།

པའི་གཞི་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས། གཞི་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ལ། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་
ནས་ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་
མཐོང་སྐོམ་པའི་རྒྱལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་ཇི་བ་ནི།

ཙ་བ། བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན།

བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་
ཉིད་དང་། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཁམས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་དང་། རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། རྩོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྩོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཏུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། རྩོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། མཐའ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཅིག་
གིས་གཅིག་བསྐྱུས་པ་དང་། དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའོ། །

རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུས་རྒྱལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་ནས་དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའི་བར་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། ཚོས་ཅན་པལ་ཆེ་བའི་¹བསྐྱུས་པ་
དང་། ཚོས་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུས་པ་དང་། གང་གིས་བསྐྱུས་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བདུན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་གཞི་བསྐྱུས་པ་དང་། ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་

1 བས་ཞེས་མིན་ནས་སྐྱུས།

བས་བསྐྱུས་བར་བཏགས་བ་དང་། མཚན་ཉིད་མཚུངས་བས་བསྐྱུས་བ་
དང་། གནས་སྐབས་གཅིག་བས་བསྐྱུས་བ་དང་། གྲངས་¹ གྱི་མ་སྙད་ཐོབ་བ་ལ་
བསྐྱུས་བར་བཏགས་བ་དང་། རྩོགས་གཅིག་བས་བསྐྱུས་བ་དང་། དུས་གཅིག་
བས་བསྐྱུས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་བ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་གྱི་སོ་སོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་བ་དག་ཉིད་གྱིས་དེ་དག་བསྐྱུས་བར་
བསྐྱུས་པོ། །

མཚན་ཉིད་གྱི་¹ ཞེས་ཏེ། རིས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་ལ། ལྷག་མ་
རྣམས་གྲང་དེ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མཚན་
གཞི་བསྐྱུས་བ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་སློན་པོ་གཟུགས་རུང་ཡིན་བ་སོགས་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(ས་བོན་གྱི་རྩོད་དུ་གྲུང་བས་བསྐྱུས་བར་བཏགས་བ་)ནི།

ཅ་བ། ཁམས་གྱིས་བསྐྱུས་བ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་གྱི་
ས་བོན་ཀུན་གཞི་རྣམ་བར་ཤེས་བ་གང་ཡིན་བ་དེ། དེ་དག་གི་ཁམས་བསྐྱུས་བའོ། །

ཁམས་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་བ་
ནི། ཁམས་གྱིས་བསྐྱུས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་རྣམས་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་(མཚན་ཉིད་མཚུངས་བས་བསྐྱུས་བ་)ནི།

ཅ་བ། རིགས་གྱིས་བསྐྱུས་བ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་

1 <<ཅ་བཞི>> རྩོགས།

1 <<ཅ་བཞི>> གྱིས།

མཚན་ཉིད་ཐ་དང་ཡུང་ལུང་པོའི་དོན་བཅོམ་^༡ བར་བྱས་ཤིང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་
དོན་བཅོམ་^༢ བར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་མན་ཚུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དགགོ།

རིགས་གྱིས་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུས་བྱ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པ་ནི་རིགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤངས་པའི་དོན་དབང་བཅོམ་པར་བྱས་པ་
ན་ལུང་པོས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཉེར་སྟོན་འཛིན་པ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་སྐོ་བྱེད་པ་དབང་བཅོམ་
པར་བྱས་ནས། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པས་མན་ཚུན་རིགས་གཅིག་པ་
རིགས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར།

བཞི་བ་(གནས་སྐབས་གཅིག་པས་བསྐྱུས་པ་)ནི།

ཅ་པ། གནས་སྐབས་གྱིས་^༣ བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུང་པོ་
དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལྡན་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུག་
བསྐྱུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱུས་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
གནས་སྐབས་ཡུང་དེ་དག་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །

གནས་སྐབས་ཞེས་ཏེ། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་གསུམ། ཚོས་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་གཞི་མི་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ཅན་དུ་བྱང་བའི་
སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ལུང་པོས་བསྐྱུས་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཞེས་མི་བྱའོ། །

ལྷ་པ་(མོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཚོལ་པ་ལ་བསྐྱུས་པར་བཏགས་པ་)ནི།

༡ <<ཅ་བཞི>> བཅོམ།
༢ <<ཅ་བཞི>> བཅོམ།
༣ <<ས>> གྱི།

ཇ་མ། རྩོགས་ཀྱིས་བརྟམ་བ་གང་ཞེ་ན། གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འཁོར་དང་བཅས་བཞི་
དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོའི་རྩོགས་སྤྱ་གྲུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྩོགས་ཀྱི་བརྟམ་བས་
བརྟམ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་ལ་ཡང་རིག་བར་བྱའོ། །

རྩོགས་ཞེས་ཉེ། གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འཁོར་བཅས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་
རྩོགས་སྤྱ་གྲུང་བ་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྟམ་བ་ཞེ་ན། རྩོགས་ཀྱིས་བརྟམ་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རྩོགས་ཀྱིས་རྩོགས་ཅན་བརྟམ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།

བྱལ་བ་(རྩོགས་གཅིག་པས་བརྟམ་བ་) དང་། བདུན་བ་(དུས་གཅིག་པས་བརྟམ་བ་) ཞེ།
ཇ་མ། རྩོགས་ཀྱིས་བརྟམ་བ་གང་ཞེ་ན། ཤར་རྩོགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བརྟམ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་རྩོགས་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་བར་བྱའོ། །དུས་ཀྱིས་བརྟམ་བ་གང་ཞེ་
ན། འདས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བརྟམ་
བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བརྟམ་
བའོ། །

གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་བ་ནི་ཚུ་འཇི་ལྟར་བརྟམ་བ་ལ། སྤྱད་བྱེད་གང་ཡང་རྒྱང་བས་བརྟམ་
བ་དང་། ཇི་སྟེད་པས་བརྟམ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་མ། རྩོགས་གཅིག་གིས་བརྟམ་བ་གང་ཞེ་ན། ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་ཀྱིས་བརྟམ་བའི་ཚོས་ཇི་སྟེད་བ་དེ་དག་གང་ཡང་རྒྱང་བས་བརྟམ་བ་ཞེ་
རྩོགས་གཅིག་གིས་བརྟམ་བར་རིག་བར་བྱའོ། །

ཕྱོགས་གཅིག་ཅེས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཕྱད་པོ་དང་། མིག་གི་ཁམས་
དང་། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན། གཟུགས་ཕྱད་
སོགས་གང་དེ་དེས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་
མཚན་གཞི་ཕྱོགས་དེ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རི་སྟེང་པས་བསྐྱུས་པ་)ནི།

ཇ་བ། མཐའ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞེན། ཕྱད་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་རི་སྟེང་པ་དེ་དག་མ་ལུས་པར་བསྐྱུས་པ་ནི་མཐའ་དག་
གིས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

མཐའ་དག་ཅེས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱུས་གྱི་ཕྱད་པོ་དང་། འདོད་ཁམས་དང་འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་འདིར་བཤད་པའི་ཚོས་གསུམ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
ནི། མཐའ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་དེ་མཐའ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(གང་གིས་བསྐྱུས་པ་)ལ་རི་བ་ནི།

ཇ་བ། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་པ་གང་ཞེན།

གཅིག་གིས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། ཚོས་སོ་ལྟ་བོ་གཅིག་གིས་གཅིག་
བསྐྱུས་ཚུལ་དང་། ཚོས་གཞན་བསྐྱུས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེས་བསྐྱུས་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཕྱད་པོ་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་དང་། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་
དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྟུ་གཉིས་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པསོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཕྱད་

༡ <<མོ>><<ཞོས>><<སྐྱ>> བྱའོ།

བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པ་དང་། སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་སྤང་པོ་བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཁམས་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཁམས་
བཅུ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་
ཡུང་བསྐྱུས་སོ། །

གཞུགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པ་)ནི།

ཙ་བ། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་ཁམས་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །ཚོར་བའི་སྤང་པོ་ཇི་ལྟ་བར་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་འང་དེ་བཞིན་ལོ། །

ཚོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ཚོར་སྤང་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་ལྷག་མ་དེ་དང་འབྲ་བར་
བསྐྱུན་པའོ། །

གསུམ་པ་(རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པ་)ནི།

ཙ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཁམས་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་
ན། ཁམས་བདུན་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པ་)ལ། མིག་གི་ཁམས་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་
མཆེད་དུས་བསྐྱུས་པ་དངོས་སུ་བསྐྱུན་ནས་གཞན་བཞི་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱུན་པ་ནི།

༡ <<རྩ་བཞི>> གྱི།

ཇ་བ། མིག་གི་ཁམས་སྤང་པོ་དྲ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། གཟུགས་
གི་སྤང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་སོ། །མིག་གི་ཁམས་རི་ལྟ་
བར་ན་བའི་ཁམས་དང་། ལྷའི་ཁམས་དང་། ལྷའི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ལོ། །

མིག་གི་ཁམས་ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤང་པོ་དྲ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུས་
བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་བཞི་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱེད་པ་ནི།

ཇ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤང་པོ་དྲ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་
ན། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་སོ། །གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་རི་ལྟ་བར་སྐྱའི་ཁམས་དང་རྗེའི་ཁམས་དང་རོའི་ཁམས་དང་། རེག་བྱའི་
ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ། །

གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་
མཆེད་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ལྷག་མ་བཞི་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱེད་
པ་ནི།

ཇ་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སྤང་པོ་དྲ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་
ཤེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་
སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རི་ལྟ་བར་ན་བ་དང་། ལྷ་དང་ལྷེ་དང་། ལུས་
དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ། །

མིག་གི་རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སྤང་པོ་དྲ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུས་
བསྐྱུས་པ་ནི།

ཇ་བ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སྤང་པོ་དྲ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། སྤང་པོ་

གསུམ་དང་། གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །
 ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། རྟོགས་པར་སྦྱོའོ། །
 གསུམ་པ་(སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་བསྐྱུ་བྱུར་བཞག་པ་)ལ་མིག་གིས་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་
 དང་ཁམས་དུས་བསྐྱུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་
 དགུ་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ལོ།

ཇ་ལ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། གཟུགས་
 ཀྱི་ཕྱང་པོ་འི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་
 རི་ལྟ་བར་རྟུན་པ་དང་། ལྷ་དང་ལྷེ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། གཟུགས་དང་སྐྱེ་
 དང་། རི་དང་རོ་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གོ། །

མིག་གི་ཞེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལོ།

ཇ་ལ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཕྱང་པོ་
 གཅིག་དང་ཁམས་བདུན་གྱིས་སོ། །

ཡིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །

ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་བར་མ་གསུམ་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ལོ།

ཇ་ལ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཕྱང་པོ་
 གསུམ་དང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །

ཚོས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ཚོས་གཞན་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེས་བསྐྱུས་ཚུལ་)ལོ།

༡ <<ས>> ཤེས།

ཇ་བ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་སྤང་པོ་བསྟན་པ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཚེད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་གང་དག་དེ་བཞིན་དུ་མ་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་
སྟེ། རྣམ་སྤྲོ་ཡོད་པ་དང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་
དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྲང་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་རི་ལྟར་མ་སྟན་མ་སྟན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་
བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་དུ་ཤེས་བྱ་ཁ་ཅེག་མ་འདུས་¹ པའི་སྐྱོན་མེད་
དེ། ཚོས་གསུམ་པན་རྩོན་གཅེག་གིས་གཅེག་བསྟུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལས་གཞན་
པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་དང་། ཁམས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་
དང་། ཟད་པར་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། སྤང་ཁམས་
སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་ཡོད་སོགས་གྲང་ཚོས་གསུམ་དུ་འདུས་
ཤིང་། རི་ལྟར་འདུས་རྩོལ་པལ་ཆེར་སྤར་བསྟན་ཅིང་། མ་བསྟན་པ་རྣམས་གྲང་དེ་ལ་
དབགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཉིད་ཁོན་ས་བསྟུས་པ་)ནི།

ཇ་བ། རོན་དམ་པས་བསྟུས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་
རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

1 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> ལུས།

དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རང་གི་འོ་པོ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་)ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པས་མན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། དམིགས་པ་མངོན་པར་སྤྱད་པའི་མན་ཡོན་འཛོལ་སྟེ། རི་ལྟ་རི་ལྟར་དམིགས་པ་
མངོན་པར་སྤྱད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་ཅ་བ་མངོན་པར་འབེལ་ལོ། །

དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་མན་ཡོན་འིན་ཏུ་ཆེ་
སྟེ། འེས་བྱ་རི་སྟེང་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་འེས་ནས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱིང་གོད་
དང་བྲལ་བར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། འེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་
མཐའ་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་གནས་ཐོབ་སྐྱབས་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ཞི་
གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐབས་མཚུངས་ལྡན་བཤམ་
པ་དང་། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལྡན་པ་བཤམ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་བ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན།

མཚུངས་པར་ཞེས་སོགས་ཉེ། ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚུངས་
ཉིད་དང་། མཚུངས་ལྡན་ལ་མཁས་པའི་བན་ཡོན་ལོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པ་རྒྱལ་ཏུ་བལྟ་སྟེ། ཐ་དད་པ་མེད་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འདྲེས་
པར་གྱུར་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྤང་བས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ལྷན་
ཅིག་འབྲུང་བས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབས་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
དང་། མཐུན་པར་རྟོགས་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །

རྣམ་པ་ཞེས་ཉེ། མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མེད་པས་
མཚུངས་ལྡན་སོགས་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚུངས་ཉིད་)ལ་གསུམ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། གཟུགས་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དང་སོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུལ་སྤྲ་རབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྒྱལ་སྤྲ་རབ་གྱི་
ཕྱོགས་ལ། ཕྱོགས་ཅན་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་སའི་འབྲུང་བ་འབྲུང་འབྲུང་རྣམས་གོ་
ས་མཚུངས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཚུ་རྟོག་མ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་
རྒྱལ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་སྤྲ་རབ་ལས་གོང་མའི་ཕྱོགས་ཅན་རྣམས་འདྲེས་པ་གནད་
དང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ལག་བ་དང་བྱམ་པ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་འཕྲད་
པར་མཚུངས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་སོ་(ཐ་དད་པ་མེད་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་)ནི།

༡ <<མེ>><<སྤང>> ལྷན་གསུམ།

ཇ་བ། ར་དད་བ་མེད་བས་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་གང་ཞེ་ན། རུལ་ལྷ་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་

ཕྱོགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ར་དད་བ་མེད་བའོ། །

ར་དད་བ་^༡ མེད་བས་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན། འཛིན་རིལ་གཅིག་གི་འགྲུང་བ་འགྲུང་
འགྲུང་རྣམས་དེ་ལ་ཡོད་བའི་རུལ་གྱི་ཤར་དང་རུབ་ན་གནས་བ་མ་ཡིན་བར་གོ་ས་
གཅིག་ན་གནས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་(འདྲེས་བར་འགྲུང་བས་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་)འོ།

ཇ་བ། འདྲེས་བར་འགྲུང་བས་^༡ མཚུངས་བར་ལྡན་བ་གང་ཞེ་ན། རུལ་ལྷ་རབ་ལས་

གོང་མ་ཕྱོགས་ཅན་རྣམས་འདྲེས་བར་གྲུང་བའོ། །

འདྲེས་བར་ཞེས་སོ། །

གསུམ་བ་(མད་བས་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་)འོ།

ཇ་བ། མད་བས་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཅན་འདུས་བ་རྣམས་ཉིད་པན་

ཚུན་མད་བའོ། །

མད་བས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་བ་(གཞུགས་མེམས་ལུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་)ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རུས་
མཚུངས་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཚོགས་བ་དང་རུས་གཅིག་པའི་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་བ་དང་འགག་བ་དང་གཅིག་ཅིང་མཚུངས་བ་དང་། དགོས་བ་
སྐྱུབ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ། དགོ་སློང་གཉིས་སྐྱུང་བ་བཤགས་^༡ བ་ལ་གཅིག་གིས་

༡ <<མཚོ>><<ཞེས>> -

༢ <<ན་བཞི>> ལྷར་བས།

༣ <<མཚོ>> གཤེགས།

བཤམས་ཀྱི་ལུས་བྱས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ བཤམས་ བ་བྱེད་བ་ལྟ་བུ། བྱ་བ་མཚུངས་བ་
རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་མཚུངས་བར་ལྷན་བ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་
དང་། སྤེམ་ཚེད་གང་ཡིན་བ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་འཁོད་བ་སྟེ། སྤེམ་བ་གཅིག་བ་
དང་། གནས་པའི་དང་གཅིག་བ་དང་། འགག་བ་གཅིག་བ་རྣམས་སོ། །

ལྷན་ཅིག་ཅེས་དང་། གཉིས་བ་(བྱ་བ་མཚུངས་བ་)ནི།

ཅ་བ། བྱ་བ་བསྐྱབས་བས་མཚུངས་བར་ལྷན་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགོ་སྟོང་
གཉིས་ཚོད་བ་གང་ཡང་འབྱུང་བ་ལ་མཚུངས་བར་ཞུགས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བྱ་བ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་བ་(སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་བ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། མཐུན་བར་རྟོགས་བས་མཚུངས་བར་ལྷན་བ་གང་ཞེ་ན།
མཐུན་བར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་བ་ནི།

ཅ་བ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དམིགས་བ་གཅིག་ལ་མཐུན་
བར་རྟོགས་བའོ། །

སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་མཐུན་བར་
རྟོགས་བས་མཚུངས་བར་ལྷན་བ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་
མཚུངས་བ་ལྟའི་སྟོན་མཚུངས་བའི་བྱིར།

གཉིས་བ་བཤད་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཤད་གཞི་ནི།

༡ <<མོ>> གཤམས།
༢ <<མོ>><<མོ>> གཤམས།

ཇ་བ། མ་སྤུན་པར་རྩོགས་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

མ་སྤུན་པར་ཞེས་སོ། །རྩམ་མཚུངས་པ་ནི།

ཇ་བ། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་ཡིན་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། རྩམ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་གཅིག་གི་འཁོར་བུ་ཚོར་བ་
ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རིགས་མ་སྤུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི། །རིགས་མ་སྤུན་གཉིས་མི་
འབྱུང་བའི་སྲིད། དེ་ཡང་དམིགས་པ་གཅིག་རྩོགས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་རིགས་མ་སྤུན་རེ་
རེ་ཁོ་ནས་འབྱུང་གི་གཞན་མི་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །

དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ནི།

ཇ་བ། མ་སྤུན་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མི་མ་སྤུན་པ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

མ་སྤུན་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་བོ་
གཅིག་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་སློབ་ས་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང། དགེ་མི་དགེ་སོགས་མཚུངས་པའི་སྲིད།
:དུས་མཚུངས་པ་ནི།⁹

ཇ་བ། དུས་འབྲེལ་གཉིས་ཡིན་གྱི་དུས་མི་འབྲེལ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དུས་འབྲེལ་ཞེས་ཏེ། དུས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་
དང་གཅིག་པའི་སྲིད།

ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ནི།

ཇ་བ། མ་སྤུན་པའི་ཁམས་དང། ས་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མི་མ་སྤུན་པའི་ཁམས་དང། ས་པ་

9 <<མོ>> -

གཉེས་ཀི་མ་ཡིན་ནོ། །

མ་ལུན་པའི་ཞེས་ཏེ། གཙོ་འཁོར་གཉེས་ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། འདོད་ཁམས་པའི་སེམས་གྱི་འཁོར་དུ་གཟུགས་ཁམས་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་གྱི་འཁོར་དུ་གཉེས་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་པར།¹ གཙོ་བོ་ཁམས་དང་ས་གང་ཡིན་པ་སེམས་བྱུང་ཡང་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྲ་མ་མང་བོས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སློབ་
ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་ཁོན་ར་
བྱེད་པ་ནི། བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ལྟ་ནི་གཟུགས་སེམས་རྗེས་གཅིག་གཤམ། ཐ་
དད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་ དད་¹ དགག་མི་བྱས་པས། གཟུང་འཛིན་
རྗེས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞག་མི་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། གས་ཏེ་
ཐ་སྟོང་དུ་སློབ་པའི་དོན་ཁམས་ཡོན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས། ཐ་སྟོང་
པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བུ་དོན་དམ་འཇལ་པའི་ཚད་མས་མེད་པར་དེས་པར་བྱེད་པ་
མཁས་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་ནི་ཐ་སྟོང་པའི་ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བས་འབགས་པའི་
མཉམ་གཞག་མ་གཏོགས་ལོག་རྟོགས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལམ་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་
ནི། ལུན་པོའི་གཏམ་མོ། །

1 <<སྟོ>><<ཞེས>><<སྲ>> པའི་ཕྱིར།

2 <<སྟོ>><<ཞེས>> -

གཟུགས་སེམས་རྗེས་གཅིག་ན། སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་དེ་ལའང་
འཇུག་པར་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །གཟུགས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
བཞག་པས་སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ན། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུགས་དང་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པས། མཚུངས་ལྷན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལོག་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་
མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་གཙོ་བོ་འདྲེན་རུང་འདྲིན་པའི་ཉོག་པ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཀུན་
འགོ་ལྷ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཉོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མ་སྐྱེས་ཏུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་
དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཞེགས་ཤིང་། གང་ཟག་
གཅིག་གི་རྒྱད་དུ་མར་ཐལ་བ་ཡང་ལོག་མི་རུས་སོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དེ་ཅམ་ལས་མ་སྐྱོས་ཤིང་། དཔྱོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྷན་དང་། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྷན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
དང་། སེམས་པ་དང་རིག་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །
མཚུངས་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་

༡ <<ཞོལ་>> ལྷོག

མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གང་ཞིག །གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ན། སེམས་
སེམས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལྟི།

ཙ་བ། ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་ཡིད་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེའི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཚན་སྣ་མ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(མ་རེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་)ལྟི།

ཙ་བ། དེས་འགའ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
དགོ་བ་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་སོ། །

དེས་འགའ་ཞེས་ཏེ། དད་སོགས་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བས་བསྐྱུས་པའི་
ཆགས་སོགས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་དེ་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་
གང་། དེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི། ཚོར་བའི་བྱུང་བར་དང་། དུས་ཀྱི་བྱུང་
བར་དང་། རྣམ་པའི་བྱུང་བར་དང་། ལོ་མས་པར་བྱས་པའི་བྱུང་བར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། གནས་སྐབས་ལས་གྱུར་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། ། སྐྱག་བསྐྱེད་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་

༡ <<སྟེ>><<ཚོ>> པའི་ལོ། །

མ་ཡིན་པའི་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །

གནས་སྐབས་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་སྐྱེས་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་བྱུང་ན་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཞེས་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཚུངས་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)འི།

ཇ་བ། ལྷན་མི་འཆད་པར་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་ལྷན་སེམས་དང་བཅས་པའི་དུས་ལོ། །ལྷན་ཆད་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་སྣོན་མས་པར་འཇུག་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ལོ། །¹

ལྷན་ཞེས་ཏེ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་དུས་དང་། ལྷ་སྲིད་པར་དུ་སེམས་མེད་པའི་སྣོན་མས་འཇུག་གིས་བར་ཚོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་)འི།

ཇ་བ། ལྷ་རྩལ་ཏུ་བརྟམ་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་པལ་ཆེར་རོ། །ནང་དུ་བརྟམ་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་པལ་ཆེར་རོ། །

ལྷ་རྩལ་ཅེས་ཏེ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས་ཡོད་

1 <<མེ>><<ལྷན>> -
2 <<མེ>><<ལྷན>> བཞོ། །

དེ། ལྷར་བཤད་པའི་ཐོས་བསམ་མ་གཏོགས། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། མཉམ་བར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་(གོམས་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་)ནི།

ཇ་བ། འདྲིས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གི་འོ། །མ་འདྲིས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་དེའི་འོག་མ་རྣམས་དང་། འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །

འདྲིས་པའི་ཞེས་ཏེ། གོམས་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་བདག་འདྲིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། འཁོར་བར་འདྲིས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རིས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཐེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་སློབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་མ་འདྲིས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(མཚུངས་ལྡན་ལ་མཁས་པའི་བཞུ་ཡོན་)ལ་བྲི་བ་ནི།

༡ <<སྐོ>><<ཞོལ>> -
༢ <<སྐོ>><<ཞོལ>><<མྱ>> ཐོགས།

ཙ་བ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་མཁམས་པས་མན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན།

མཚུངས་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། སེམས་ཅམ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་སོ། །དེ་
ཤེས་ནས་¹ བདག་ཚོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ² འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་དོ། །སེམས་པར་བྱེད་
དོ། །འབྲུག་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་བོ་ཞེས་མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །

སེམས་ཅམ་ལ་ཞེས་ཏེ། མ་ཐུན་པར་རྟོགས་པའི་མཚུངས་ལྡན་སོགས་ཤེས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་གིས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅམ་ལ། ཚོར་བ་སོགས་
དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཚོར་བར་བྱེད་ཅེས་
སོགས་³ བདག་འཛིན་སྟོང་ཞིང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྣག་མཚོང་སྟོལ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་མི་རྟག་ རྟོགས་པའི་སྣག་མཚོང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལྡན་པ་བཤད་པ་
ལ་ངེ་བཞི།

ཙ་བ། ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན།

ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ལྡན་པ་ལ་

1 <<ལྡན་>><<ཚོར་>><<རྣམ་>> ཅ།
2 <<ལྡན་>><<ཚོར་>><<རྣམ་>> དོ། ། <<རྣམ་>> དེ།
3 <<ཚོར་>><<ཞེས་>> སོ། །
4 <<ལྡན་>><<སྣག་>> + ལ།

མཁས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྲ་མ་བཞིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་ཅེས་ཏེ། འདིར་ལྡན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེས་ཉོགས་ཀྱིས་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ལ་གསུམ། ལྡན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ས་བོན་གྱི་སྐོ་
ནས་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐ་ཤལ་གྱི་ལྡན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་
འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །

བབ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལྡན་པ་ཚོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། ས་བོན་དང་ལྡན་པ་
དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད)ལ་གསུམ། ས་བོན་གྱི་སྐོ་ནས་དང་། དབང་གི་སྐོ་
ནས་དང་། མངོན་གྱུར་གྱི་སྐོ་ནས་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། ས་བོན་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན།

ས་བོན་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། ས་བོན་གྱི་སྐོ་ནས་ལྡན་པའི་ཚུལ་ལྟེར་
བསྟན་པ་དང་། འདས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་གྱི་སྐོ་ནས་མི་ལྡན་པ་དང་
ལྡན་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་ལ་ལྡན་ཚུལ་བཅི་བ་ནི།

༡ <<སྐོ>><<ཞེས>> དོན།

ཇ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་
མེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་
བས་འཛོལ་བའི་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ལྡན་ཚུལ་རྟེན་གང་ལ་ལྡན་པ་
དང་། ཚོས་གང་ལ་ལྡན་པ་དང་། སྒོ་གང་གིས་ལྡན་པ་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་གྱེད་
ཚོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འདོད་
ཁམས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། སྐྱེས་ཚོལ་གྱི་དགོ་བ་རྣམས། དེ་དག་གི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའི་
སྟེང་། ཚོལ་བུའི་ཚོས་ལྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་བཅུ་བཞི་དང་། ཟག་མེད་
གཉིས་སུ་སྟེ་བ་རྣམས་སོ། །

གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ལྡན་ཚུལ་བཅི་བལྟེ།

ཇ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ནི། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གྱུར་བའོ། །གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་
རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བས་འཛོལ་
པའི་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྡན་ཞིང་། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་
བཅོམས་པའི་སྟེང་། མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངོན་གྱུར་འདིག་

ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་བཅོམས་པའི་སྲིད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
དང། དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་
ཚོས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་ལ་ལྷན་ཚུལ་བཅི་བ་ནི།^༡

ཙམ། གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ནི། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པ་
དང། གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
གྱི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་
པ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང། སྐྱེ་བས་
འཛོལ་བའི་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས་ལྷན་པའོ། །

གཟུགས་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་ཁམས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ས་བོན་གྱི་སྐྱོན་ས་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ཡོད་པའི་སྲིད། མངོན་གྱུར་དང་
ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ནས་མེད་པའི་སྲིད། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང། རང་སའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ས་བོན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ས་བོན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉེས་པ་(འདས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་གྱི་སྐྱོན་ས་མི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པའི་དོན་ལྡེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་)ནི།

ཙམ། ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་ནི། རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་གཉེན་པོ་གྱུར་
བ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས་ལྷན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་གི་གཉེན་པོ་མ་གྱུར་བ་

༡ <<སྐྱོ>> བཅོམས་པ་ན།

དེའི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས་ལྷན་པའོ། །

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། འབགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ལྷན་ཚུལ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། གང་གི་གཉེན་སོ་སོ་བ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་
སྤངས་པས་མི་ལྷན་ལ། །གཉེན་སོ་སོ་བ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་མི་ལྷན་
ལ།¹ གཉེན་སོ་སོ་བ་དེའི་ས་བོན་ལྷན་པའི་སྲིད།

གཉེས་པ་(དབང་གི་སློབ་ས་)ལ་རྩི་བ་ལོ།

ཙ་བ། དབང་དང་ལྷན་པ་གང་ཞེས།

དབང་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ལོ།

ཙ་བ། སློབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བའི་ཚོས་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་དང་། འཛིག་ཉེན་
ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་ཐར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་དང་། སློམས་
པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་ལ་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ལི་
དབང་དང་ལྷན་པས་ལྷན་པའོ། །

སློབ་¹ བ་ལས་ཞེས་ཏེ། སློབ་བྱུང་གི་དགོ་བའི་ཚོས་འཛིག་ཉེན་པ་ཞི་རགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་དང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་དང་། འགོག་པའི་སློམས་འཇུག་སོགས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་
གཞོ་གནས་དང་། ལྷུལ་སེམས་སོགས་ཚོས་ཅན། དབང་གི་ཚུལ་དུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་

1 <<ལྷན>> -
1 <<སློབ>><<ཞེས>> ལྷན།

སྟེ། སོ་ཐར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤོངས་^༡ སེམས་བཞིན་དུ། ས་བོན་ཡོད་ཅིང་མངོན་གྱུར་
དུ་མེད་ཀྱང་། མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེད་འདོད་ན། འབད་བ་ཙམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་
རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མངོན་གྱུར་གྱི་སློན་ས་ལྡན་པ་བཤད་པ་)ལ་རྗེ་བཞི།

ཙ་པ། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཀུན་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའམ། སྤང་
དུ་བརྟན་པའམ། སྤང་དུ་མ་བརྟན་པ་ཡང་རུང་ཚོས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་
དང་དེའི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

སྤང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་
དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོ་བར་སྐྱའོ། །

གཉིས་པ་(ས་བོན་གྱི་སློན་ས་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་)ནི།

ཙ་པ། དགེ་བའི་ཙ་བ་ཆད་པ་ནི་དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་
དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་^༢ ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། ལོག་ལྷས་དགེ་ཙ་བཅད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། དགེ་བའི་
ཚོས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས། སྤང་ཡང་མཚམས་
སྤང་དུ་རུང་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དང་མི་ལྡན་ཏེ། ལོག་ལྷས་བཙམས་ནས་མངོན་
གྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར།

༡ <<ཞོལ་>> མོད།
༢ <<ཙ་བཞི>> + བ།

གསུམ་པ་(རྒྱུ་མོ་ཐ་ལལ་གྱི་ལྷན་པ་ཚེ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་) རྟེ།

ཅ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཏན་དུ་ལྷན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཐར་པའི་རྒྱ་
མེད་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་སྟེ། རྒྱ་དང་མི་ལྷན་པའོ། །

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། ལོག་སྲིད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་
གང་ཐག་ཚོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་གཏན་དུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པའི་
རིགས་ཆད་པའི་སློབ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་གང་ཐག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས། འདིར་རིགས་ཆད་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་མཇོང་ཅིང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཚོས་གསུམ་གྱི་སློབ་སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཅམ་
པའི་རང་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི། ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་
བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ལྷན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཐན་ཡོན་) ལ་རྗེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ལྷན་པ་ལ་མཁས་པས་ཐན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འཐོབ་ཅེ་ན།

ལྷན་པ་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་ཤེས་པར་འགྲུར་འོ། །དེ་ལྟར་འཕེལ་བ་
དང་འགྲིབ་པ་ཤེས་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པའམ། རྒྱུད་པ་གང་ལ་ཡང་
གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འདུ་ཤེས་པར་མི་འགྲུར་གྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
དང་། ཁོང་ཁོ་བསྐྱོང་བར་འགྲུར་འོ། །

ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དངོས་དང་རྒྱུད་^༡ བའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
བར་བྱའོ། །ལྡན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོམ་བསམ་གྱིས་མི་
ཏྟག་པ་ཏྟགས་པ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ། མི་ཏྟག་པ་ཏྟགས་པའི་
ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ནས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཤེས་ཤིང་། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་
སོགས་འཛིག་ཏེན་པའི་སྤུན་ཚོགས་འཕྲོར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ངེས་པར་མི་འཛིན་པར། སྤུན་ཚོགས་ལ་ཚགས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་ལ་ཁོང་ཚོ་སྤངས་
ནས་ཐར་པ་སྤྲོད་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །

རྣམ་ཐོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱི་བོ་རྣམས། །བདག་འཛིན་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཀྱི་མཚོག། །ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་གངས་དང་གོ་རིམས་དང་། །མཚན་ཉིད་ཀུན་
ལས་བཏུས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་མ། ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་པོ་ལོ། ། །བཅ་པོ་གསུམ་པ།

དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་
བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། ། །བཅ་པོ་གསུམ་པ།

༡ <<རྒྱ>> བརྒྱད།

ལེ་ལུ་གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་
བ་གཙོ་པོར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་པར་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ངེ་སྟེང་
པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚོས་རྣམ་
ངེས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རིམ་
པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱུར་ཏེ་བཤད་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་
དང་། པས་གྱི་རྟོག་པ་ཚར་གཙོད་པ་སོགས་འབེལ་གཏམ་གྱི་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་
རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་ཐབས་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལེ་ལུ་འཇུག་བཤད་པ་དང་། ལེ་ལུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
སྤྱི་ལེ་དབྱེ་བ་དང་། བདེན་པ་རྣམ་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཇ་བ། རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། འཛོལ་བ་རྣམ་པར་
ངེས་པ་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
གྱི་གཙོ་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། བདེན་པ་རྣམ་པར་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ <<མ>><<སྐ>> ལྷོ་སྐོ།

གཉིས་པ་(བདེན་པ་རྣམ་དེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། མོ་མོའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། བདེན་པ་རྣམ་པར་དེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཤེས་བྱ་རྩི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་པར་དེས་པ་གང་
ཞེན་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གུན་འབྱུང་བ་
དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མོ། །

འཕགས་པའི་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཚོས་ཅན། བཞིར་གྲངས་དེས་
ཏེ། འཕོར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་སྤྱག་གུན་གཉིས་དང་། འཕོར་
བ་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མོ་མོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཞི། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གུན་འབྱུང་
དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་གཞི་
དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་དང་། འབྱུང་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་
དང་། རྒྱས་བཤད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་ཚིག་དོན་དང་། སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།

སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་པོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་གྲང་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གང་སྐྱེ་བ་
སེམས་ཅན་འགོ་བ་རིགས་ལྡུམ་བསྐྱེད་པ་དང་། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སེམས་ཅན་
གནས་པའི་རྟེན་མ་ཟེན་པའི་འདུ་བྱེད་སྣོད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་) ཞེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པའི་སྐོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་
དང་། གཙང་བ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་དང་།

ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་
མ་ཐུན་པ་རྒྱུ་འཛིན་པའོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཡང་། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
སྐོས་སྐོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྲུལ་བར་
འཛིན་པའོ། །

འཕོག་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཟད་པའི་ཐར་བ་མེད་པར་
འཛིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་
འཛིན་པ་དང་། རྣོ་ལ་བའི་བདག་གྲའོ་མ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
སྤང་བའི་སྐོག་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཐར་བ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །

ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་བཞི་ནི། ཐར་ལམ་མེད་སྐྱེས་པ་དང་། བདག་མེད་
བསྐྱོམས་པ་ལམ་རན་པ་ཡིན་སྐྱེས་པ་དང་། བདག་བསྐྱོམ་པ་ཐར་ལམ་ཡིན་སྐྱེས་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་ཀུས་པའི་ཐར་ལམ་མེད་སྐྱེས་དུ་འཛིན་
པའོ། །

དེ་དག་འཕོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། མི་

རྟལ་སྟེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱལ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་སྤྱིར། ལྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་མོའི་བདག་
དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་སྤྱིར། བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། མི་རྟལ། །དུ་ལ། གཞན་དབང་
ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས། ལྷན་
འབྲུང་སྟོང་ལུས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱལ་བསྐྱལ་འགོག་ལུས་དང་། སྤྱལ་བསྐྱལ་
འགགས་པ་མངོན་དུ་བྱ་ལུས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས། མི་རྟལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་ལམ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོ་ནས་བསྐོ་མ་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

འདི་དག་གི་སྐོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབས་⁹ པའི་ཚུལ་
ནི། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལས་
ཤེས་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་བཤད་)ལ་གཉིས། གང་སྐྱེ་བ་བཅུད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱལ་
བསྐྱལ་འགོ་བ་རིགས་ལྟ་བཤད་བ་དང་། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྟོང་གྱི་འདི་གཉིན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདི་བ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་གང་ཞེན།

སེམས་ཅན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་དམུལ་བ་རྣམས་དང་། དུད་འགོ་རྣམས་དང་། ཡི་དྲུགས་རྣམས་

9 <<རྒྱ>> བསྐྱལ།

དང། མི་རྣམས་དང། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་དང། ལུབ་གྱི་བ་ལང་སྦྱོད་དང། འཛམ་
 བུ་སྦྱིང་དང། བྱང་གི་སྦྱེ་མི་སྦྱོན་དང། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང། ལུས་
 རྩ་ཅ་གསུམ་དང། འཐབ་བུལ་དང། དགའ་ལྡན་དང། འཕྲུལ་དགའ་དང། གཞན་འཕྲུལ་
 དབང་བྱེད་དང། ཚངས་རིས་དང། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང། ཚངས་ཆེན་
 དང། འོད་ཚུང་དང། ཚད་མེད་འོད་དང། འོད་གསལ་དང། དགེ་ཚུང་དང། ཚད་མེད་
 དགེ་དང། དགེ་རྒྱས་དང། སྦྱིན་མེད་དང། བསོད་ནམས་སྦྱེས་དང། འབྲས་བུ་ཆེ་
 དང། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང། མི་ཆེ་བ་དང། མི་གཏུང་བ་དང། གྲུ་ལོ་མ་
 ལྷང་དང། ཤིན་ཏུ་མཐོང་དང། འོག་མིན་དང། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་
 དང། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་དང། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་དང། འདྲ་
 ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་སྦྱེ་བའོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། བརྟམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཏུ་མ་
 ཡོད་དེ། འདོད་པའི་གནས་རིགས་ཉི་ཤུ་འཕམ། སོ་རྒྱལ་དང། གཟུགས་གྱི་གནས་
 རིགས་བརྟམ་བརྟམ་ལོ་བརྒྱད་དང། གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་སྦྱེས་པའི་
 སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སོ་རྒྱལ་ནི། ཚད་ལྡན་དང། ཞང་དཔྱལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དང། སྦྱིང་བཞི་དང།
 སྦྱིང་ལྷན་བརྒྱད་དང། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གནས་གཞན་རྒྱལ་དང། ཉི་ཆེ་བ་དང་ཉི་
 འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་སོ། །ལྷ་མ་ཡིན་དང། ཡི་རྒྱལ་དང། ཏུང་
 འགོ་རྣམས་ནི། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་ཀྱི་བའི་ཕྱིར། གནས་གཞན་མེད་པར་བཤད་

༡ <<སྦྱོ>><<ཞོལ>> ལྷག

ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ། དུད་འགྲོའི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་འདིའི་འོག་དབག་ཚད་ལྡན་བརྒྱ¹ བཅད་པ་ན་གནས་པར་བཤད་དོ། །

ངན་སོང་གསུམ་ནི། ཉ་ར་ག་ཞེས་པ། རྣ་ག་ཆགས་པའམ། དགའ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནས་བཀག་པས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དགའ་བ་མེད་པར་བྱེད་པས་དམུལ་བ་དང་། བྲེ་ཉ་ཞེས་པ། བཀྲེས་སྐྱོམ་གྱིས་ཉེན་པས། བཟའ་བརྒྱུང་མཐོང་བའི་ཚོལ་གས་སུ་ཡིད་མ་ལྡོག་པར་འགྲོ་བས་ཡི་དྲུགས་སོ། །དུད་འགྲོ་ནི། བལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མི་ལྟར་འབྲེང་སྟེ་མི་འགྲོ་བར་དུད་དེ་འགྲོ་བས་དེ་ལྟར་བཀྲུགས་སོ། །དེ་དག་གི་གནས་དང་སྤྱུག་བསྡུལ་དང་ཆེ་ཆེད་སོགས་རྣམས་འབྱོར་པའི་སའི་དངོས་གཞི་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྟན་རྒྱས་པའཤད་གཉིས་ཀྱིས། མི་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་རིགས་རྒྱུག་ནི། ཀླུ་ཚེན་བཞིའི་རིགས་སོགས་སོ། །

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རིགས་གསུམ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་གསུམ་དང་། འཕགས་པའི་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི། དེའི་གོང་ན་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་བཞུགས་པའི་གནས་གཞན་མ་རིགས་¹ ལྷ་འདས་ནས། དབང་སྤྱུག་ཚེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

ཀླུ་པོ་ཚེན་པོ་བཞིའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བས། ཀླུ་ཚེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། ལྷ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པས། སུམ་རྩ་

¹ <<སྤྱུ>> བརྒྱས།
² <<ལྷ>> གཏོང་མའི་རིས། <<སྤྱུ>> གཏོང་མའི་ས།

ཅ་གསུམ་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་ནི། རོར་ལྟ་བུ་བརྒྱད་དང་། ཉི་མའི་བྱ་བ་ཅུ་
གཉིས་དང་། དག་པོ་བཅུ་གཅིག །ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་གྲགས་
པ་ནི། རྟོང་ཁྲེང་¹ གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན། འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་² སུམ་ཅུ་
ཅ་གཉིས་དང་། དབུས་ན་ལྟའི་དབང་བོ་གནས་པ་དང་སོ་གསུམ་སོ། །ཡང་གནས་སོ་
གསུམ་དང་། འོངས་སྡོད་སོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་
བྱེད་དོ། །

བསམ་གཏན་སློབས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དག་ཅིང་ཚངས་
བ་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བས་ཚངས་ལིགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་བ་
དང་། ཚངས་པ་གཞན་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བས་སྤྱི་མ་གཉིས་སོ། །བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་བ་རྣམས་ནི། འོད་གྱི་ཁྱོན་རང་³ འོད་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བས་འོད་རླངས་
སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་རྣམས་ནི། ཡིད་གྱི་བདེ་བ་ལ་དགོ་བར་
བཏགས་པས་དེ་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བས་དགོ་རླངས་སོགས་སོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འོག་མ་གསུམ་ནི། ས་གཞི་སྤྱི་ཚགས་པ་ལྟ་
བུ་མེད་པས་སྤྱི་ཚ་མེད་དང་། བྱམས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མཚོག་ལས་
སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང་། གནས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་གཞན་ལས་
འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འབྲས་བུ་ཆེ་ལོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམ་འཇུག་སློབ་པའི་སྟོབས་
ལས་སྐྱེས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྐྱོམ་པ་ཤས་རླངས་

1 <<མོ་>> ཚོད།
2 <<མོ་>><<ཞོ་>> - <<མ་>> བརྒྱད།
3 <<ལྟ་>> དང་།

བ་དག་དེར་སྐྱེས་པས་མི་ཆེ་བ་དང། འགྲོད་པ་མེད་པས་མི་གདུང་བ་དང། རབ་ཏུ་ཞི་
ཞེང་མིག་སྤར་མཛེས་པས་གྲོ་ལོ་སྤར་སྤང་དང། མཛོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་
ཤིན་ཏུ་མཛོང་དང། ལྷ་ཞེང་¹ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས། གཟུགས་ཅན་གྱི་
གནས་གང་གི་ཡང་འོག་ཏུ་མ་སྤར་པས་འོག་མིན་ཏེ། འདི་དག་གྲང་སྐྱ་བཤའ་བ་ཅམ་
མོ། །

གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྤམ་བ་དང། རྣམ་
ཤེས་དེ་ཉིད་གྲང་མཐའ་ཡས་སོ་སྤམ་བ་དང། དེའི་འོག་ཏུ་བཟུང་བུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་
སྤམ་བ་དང། འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྩ་ལྟ་བུ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཀྱུ་
ཏུ་མོངས་པའོ་སྤམ་དུ་གཟུགས་སོགས་ལས་ཆགས་བྲལ་བསྐྱོམས་བ་དག་དེར་སྐྱེ་
བའི་སེམས་ཅན་རིགས་བཞི་འོ། །

གཉིས་བ་(གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྡོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཤའ་བ་)ལ་བྲི་བ་ནི།

རྩ་བ། སྐྱེ་བའི་གནས་གང་ཞེ་ན།

སྐྱེ་བའི་གནས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། སྡོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཏེ།

སྡོད་²ཀྱི་ཞེས་སོ། །བཤའ་བ་ལ་འོག་གཞིར་གནས་བ་དང། དེ་ལ་བརྟེན་བའི་
གནས་དང། གནས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང། སྡོང་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་
རྒྱལ་དངོས་སྐྱོས་ཏེ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ལྷང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་བརྟེན་ཏེ། །རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་

1 <<ལྷ་>> ཞེད།
2 <<སྡོད་>><<ཞེས་>> ལྷ་ཚོགས།

ཞི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་རྟོ།

རྒྱུད་གི་ཞེས་ཏེ། རྒྱུད་ལྷན་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་ལས་
ལས་ལྷན་ནས་ལྷན་ཞིང་། དངོས་སུ་རྒྱུད་དལ་བྱ་དང་འཇམ་པོ་ལས་ཁ་དོག་སློ་སྤྱ་
དགྲིལས་རྒྱལ་པོ་སློང་གསུམ་གྱི་སློང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཅམ་པ་
འོག་གཞིར་གནས་པ་དང་། ཡང་སློ་ན་གནས་པའི་རྒྱུད་སྤིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་
པའི་མཐའ་སློང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུད་དགྲིལ་དང་། དེའི་སློང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་
མ་སྤྱན་གྱི་ལས་ལས་གསེར་གྱི་སློང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཆགས་པ་ལས་ཆར་པབ་པ་ལས་
རྒྱུད་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟམ་པའི་གནས་) ལ།

ཆ་བ། སའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཞི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་བརྟན་དང་། སྤིང་བཞི་
དང་། བར་གྱི་སྤིང་བརྒྱད་དང་། །ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་རབ་གྱི་
བང་རིམ་དང་།

སའི་ཞེས་ཏེ། རི་རབ་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་(གནས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་) འི།

ཆ་བ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་
དང་། ཁོར་ལུག་གི་རི་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་
དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་ལྷ་རྣམས་
དང་། གཞུགས་ན་སློང་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་གཞན་དག་དང་། སེམས་

༡ <<རྒྱ>> བརྒྱད་ནས་འབྱུང་།

ཅན་དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དག་དང་། ཚ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
རྣམས་དང་། གྲང་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཏུང་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲུགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གི་གནས་གཞན་
རྣམས་དང་།

ཀླུ་ཚེན་ཞེས་ཏེ། ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་གཞན་གཉིས་དང་། རམ་
མཁའ་ལ་གནས་པའི་འདོད་ལྷན་གནས་གཞན་བཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་
གཞན་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་གཞན་
དང་། དཔུལ་བ་དང་། ཏུང་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་
གནས་གཞན་རོ། །

བཞི་བ་(ལྷོང་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་དངོས་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་བ་)ལ་གསུམ། ལྷོང་གསུམ་
པའི་འཛིག་རྟེན་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་བ་དང་། དེ་དག་འཛིག་ཆགས་དུས་མཉམ་པར་བསྟན་
བ་དང་། དཔེ་དང་དོན་གྱིས་ཤར་སྤྲོགས་ལ་མཚོན་ཏེ་སྤྲོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་
མེད་པར་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། ཉི་མ་རྣམས་པར་སྤང་བྱེད་ཀྱི་ཏུ་ཀླུ་ཞིང་སྤྲོགས་སྤང་བར་བྱེད་བ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་
སྟེད་ནི་ ལྷོང་གི་འཛིག་རྟེན་ན། ཟླ་བ་སྟོང་དང་། ཉི་མ་སྟོང་དང་། རིའི་ཀླུ་བོ་རི་རབ་
སྟོང་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྟོང་དང་། འཛོམ་བུ་སྟོང་དང་། ལུབ་ཀྱི་བ་ལང་
སྟོང་སྟོང་དང་། གྲང་གི་སྤྲ་མི་སྟོན་སྟོང་དང་། ཀླུ་ཚེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་སྟོང་དང་། ལུས་
ཏུ་ཅ་གསུམ་དང་། འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་

༡ <<བེ>><<སྤང>> གྱི།

དབང་བྱེད་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཞན་སྟོང་དང་། ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་
གཞན་སྟོང་པོ་འདི་ནི་སྟོང་སྤྱི་ལུང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་སྤྱི་ལུང་གྱི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་འདི་
ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་ཁོར་ལུག་ཆེན་པོས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱོར་རྟོ། །

ཉི་མ་ཞེས་ཏེ། རྩ་བ་སྟོང་ནས་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་གཞན་སྟོང་
ལ། སྟོང་སྤྱི་ལུང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་སྟོང་
ལ། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་
སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོར་ལུག་
ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དག་འཛིག་ཆགས་དུས་མཉམ་པར་བསྟན་པ་)ཞི།

ཙ་བ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནི་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་
འཆགས་སོ། །

སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་འཛིག་ཆགས་སྡུ་སྤྱི་མི་འབྲ་བར་རེས་འཛིག་
ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་ཆགས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(དཔེ་དང་དོན་གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ལ་མཚོན་ཏེ་ཕྱོགས་བརྩམས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་མེད་པར་བསྟན་
པ་)ཞི།

ཙ་བ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆར་གྱི་རྒྱུན་གཉའ་ཤིང་ཅོམ་འབབ་ན། བར་སྐྱང་ལ་ཆར་གྱི་
རྒྱུན་འབབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དང་། མཚམས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དང་། མཚམས་མེད་དེ་
གཞན་དག་ནི་འཛིག་གོ། །གཞན་དག་ནི་ཞིག་ནས་འདུག་གོ། །གཞན་དག་ནི་འཆགས་
སོ། །གཞན་དག་ནི་ཆགས་ནས་འདུག་གོ། །ཤར་སྐྱོགས་ཅི་ལྟ་བར་སྐྱོགས་བཅུ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(ལྷག་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་) ཅི།

ཇ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་འདི་
མཐའ་དག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་དག་
ཚོས་ཅན། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཅུད་དང་སྣོད་ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་
སྐྱེན་དང་བདག་འབྲས་མི་འབྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་གིས་བྱུང་
བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ལ་གསུམ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་རྒྱ་
དང་། རྟོག་གོ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྣོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་ལོ། །དང་བོ་ནི།

༡ <<སྐྱེ>><<ཙོ>> ། ། <<ལེ>><<སྐྱར>> དུ་ཡིང།

ཅ་བ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་
ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི།

ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་
སོགས་ཚོས་ཅན། སྤྲུག་བདེན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེའི་རྒྱ་)ནི།

ཅ་བ། སློན་ལམ་དང་དགོ་པའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱང་བ་དག་གོ།

སློན་ལམ་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སློན་གྱི་སློན་ལམ་དང་། ཟག་པ་
མེད་པའི་དགོ་པའི་རྩ་བའི་སློབས་ལས་བྱང་བའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(རྟོག་གོ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ལུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)

ནི།

ཅ་བ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་ལུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་སྐྱེ་
བའི་གནས་དེ་དག་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་
བསམ་གཏན་གྱི་ལུལ་ཡང་མ་ཡིན་ན། རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུལ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་སྟོས་
ཡང་ཅི་དགོས།

དེ་ལྟ་བུ་ས་ན་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་དེ་བས་ན།¹ དེ་དག་གི་རྒྱ་
དང་སྐྱེད་རྩལ་དང་འཇིག་ཚགས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བསམ་
གཏུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉག་
གཅིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱོད་ཡུལ་² ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བསམ་བརྒྱད་དུ་སྤེ་སྤེ་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བསམ་
བརྒྱད་དང་གསུམ་པན་ཚུན་འདུས་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་བསམ་གཉིས་སུ་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །ཀ་བ་ནི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །ན་བ་ནི་རྒྱལ་བསམ་
ལོ། །འཆི་བ་ནི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །མི་རྒྱལ་བ་དང་མཉམ་པ་ནི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །རྒྱལ་བ་
དང་མཉམ་པ་ནི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །གང་འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བསམ་
ལོ། །མངོན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་ནི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །

ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་བསམ་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱེ་བ་རྒྱལ་བསམ་བ་
ནས། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རྒྱལ་བསམ་བའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བཞི། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་བསམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉར་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་བསམ་དང་། རྒྱ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་པའི་
རྒྱལ་བསམ་དང་། གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་བསམ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

1 <<རྒྱ>><<ཞེས>> རྣམས།
2 <<རྒྱ>><<ཞེས>> + མ།

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེ་ན། རོག་ བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་དང་། དེ་ལས་

གཞན་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་བ། རོག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་དེ་སྤྲུག་ཤེས་བར་བྱའོ། །ལས་ཉོན་གྱིས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་
སྟེ། མངལ་དུ་རོག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། ལ་བ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གྱི་གནས་སྤྲུག་ལྟར་ཅིང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུག་ལྟར་བར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྟར་བར་དུ་
བྱས་ཏེ། ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་
དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ བའི་ཚོས་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷ་བ་བརྟེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ག་པ་ལ་¹ སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི།

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ག་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེ་ན། ལ་ཚོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཕྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ག་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། ལ་ཚོད་སྤྲུག་པའི་སྐོར་ནས་
གཞུགས་བཟང་པོ་དང་མཐུན་ལས་དང་དབང་པོ་དང་། ལུལ་ལ་སོངས་སྐྱོད་པ་དང་ཚེ་
ཉམས་པ་ལས་² ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ན་བའི་³ སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི།

1 <<ས>><<ཕྱ>><<ཚོ>> རོག་ས།
2 <<ལས་ཉོན་མོངས་པའི>>ནང་(373)འདི་དངས་ཚེ། བསྐྱེད་ཞེས་བྱུང་།
3 <<ག>> ལ། <<སྤྲུ>> བའི།
4 <<སྤྲུ>> བས།
5 <<ག>> -

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཞེན། ཁམས་སྐྱུར་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཁམས་འགྱུར་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱུར་གྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་
དང་། སྐྱལ་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གས་མེར་འཕེལ་ཞེས་། དེ་ལ་གནས་བ་
དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདོད་བཞིན་དུ་སྐྱུར་དུ་མེད་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྐྱུར་དགོས་བ་དང་། སྐོ་ག་གི་དབང་པོ་དང་འཕལ་བར་འགྱུར་
བས་སྐྱལ་བསྐལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འཆི་བའི་སྐྱལ་བསྐལ་)འི།

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་འཆི་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཞེན། སྐོ་ག་སྐྱུར་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །འཆི་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འོངས་སྐོར་སྐྱལ་ག་
དང་། ཚ་འཕྱིར་སྐྱལ་བ་དང་། འཁོར་སྐྱལ་བ་དང་། ལུས་སྐྱལ་བ་དང་འཕལ་ཞེས་། འཆི་
བའི་སྐྱལ་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕལ་སོ་སྐོར་དགོས་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ལྷོ་རོལ་ལ་བཞེན་བའི་སྐྱལ་བསྐལ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མི་སྐྱལ་བ་དང་

ལྷན་བའི་སྐྱལ་བསྐལ་འི།

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཞེན། ལྷན་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་

ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། དག་མི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་བ་སྐྱལ་བསྐལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་སྐྱལ་
བ་དང་ལྷན་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱལ་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་བ་དང་། ཆད་བས་བཅད་
དོགས་འཕྱིགས་བ་དང་། ཆིག་དན་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱུར་བས་འཕྱིགས་བ་དང་། ཉམ་ང་

༡ <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<ལྷ>> འཕེལ།

བཞིན་དུ་འཆི་བས་འདྲིགས་པ་དང་། ཚོས་དང་འགལ་བ་བྱས་པས་ངན་འགྲོར་སོང་
དོགས་ནས་འདྲིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷག་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་) འོ།

ཇ་ཡ། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲུག་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེན། བྲལ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ལོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ལྷག་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་
བས་ཡིད་ལ་སྤྲ་བའི་བྱེད་པ་དང་། དག་ཏུ་སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་
ལུས་ལ་གཞོན་པ་དང་། ལུས་དེའི་ཡོན་ཏན་བྲལ་ཞིང་འདོད་བས་གཏུངས་པ་
དང་། ལོངས་སྟོན་མ་ཚང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(གང་འདོད་པ་བཅའ་ཉེ་མ་རྟེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་) འོ།

ཇ་ཡ། ཅིའི་ཕྱིར་གང་འདོད་པ་བཅའ་ཉེ་མ་རྟེན་པ་དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེན། རེ་བ་
འབྲས་བུ་མེད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ལྷག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
ལ། རྒྱད་པར་འོ། སྤྲ་མ་གྲུབ་མེད་དང་བྲལ་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འདི་ནི་ད་དུང་མ་
གྲུབ་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བའོ།

བཞི་པ་(གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་) འོ།

ཇ་ཡ། ཅིའི་ཕྱིར་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་ལོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེན། གནས་ངན་
ལེན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ།

ཅིའི་ཕྱིར་མདོར་ན་ཞེས་སོ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱིར་ལོ་སྤྲུ་ཚོས་ཅན། ལྷག་བསྐྱེད་

ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་འགྲུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་བཞེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་དང་གསུམ་པོ་རྩོད་འདུལ་པའི་རྩོམ་)ལ་^༡ སྤྲུག་དང་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་ཏོ། དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། དེ་དག་ནི་བརྒྱུད་ཡིན་ཡང་སྤྲུག་ཏུ་འགྲུར་པོ། །སྤྲུག་ཡིན་ཡང་བརྒྱུད་ཏུ་འགྲུར་ཏེ། དོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འགྲུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། མཛད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། བྲལ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། རེ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། གནས་དབུ་ལེན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ། །

དེ་དག་ནི་ཞེས་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་སྤྲུག་ཏུ་འདུ་ཤིང་། སྤྲུག་བརྒྱུད་ཏུ་འགྲུར་ཏེ།^༢ ཇ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་གསུམ་པོ་ཚོད་གྲུར་པ་དང་། །ཁམས་གྲུར་པ་དང་། མོག་གྲུར་པས་གྲུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་^༣ དེ་ནི།

ཇ་ལ། གང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་གསུངས་ན། ཅི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་པོ་དག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནམ་པ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་སམ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་བསྐྱེད་ཤེ་ན།

༡ <<སྣོད>><<ཞོམ>> + མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དང་།
༢ <<སྣོད>><<ཞོམ>> དང་།
༣ <<སྣོད>><<ཞོམ>> ཞིང་།

གང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཇ་ལ། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་ཏེ།⁹ རྗེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཇ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
དང་། ཇ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། མི་སྐྱུག་བ་དང་སྤང་བའི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་གང་གསུངས་པ་འདིས་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
བསྐྱེན་ཏོ། །སྐྱུག་བ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། གང་འདོད་བ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་བ་
དེ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་འདིས་ནི་འགྲུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བསྐྱེན་ཏོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་བོ་ལྔ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་འདིས་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྐྱེན་ཏོ། །

གཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱུད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གསུམ་པན་ཚུན་
གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་ཏེ། རྗེ་ག་ན་འཆི་དང་། མི་སྐྱུག་བ་དང་སྤང་བའི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་རྣམས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་བསྐྱུས། སྐྱུག་བ་དང་བྲལ་བ་དང་
འདོད་བ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། འགྲུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕྱང་བོ་ལྔ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་བསྐྱུས། གསུམ་པོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱུད་དུ་
འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་འདྲི་བ་ནི།

ཇ་ལ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ནི་གང་
ཡིན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

9 <<ལེ>><<སྐྱར>> སོ། །

ཀླུ་ཚོ་བ་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལམ་ནི།

ཅ་པ། རྒྱུ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པ་བཅའ་ཉེ་མ་རྙེད་པ་དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་ནི་ཀླུ་ཚོ་བ་ཀྱི་བདེན་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བའོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཕྱང་པོ་ལྷ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་
བའོ། །

རྒྱུ་བའི་ཞེས་ཉེ། སྤར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་བཤད་པ་གཉིས་པོ་འདིར་མ་འདྲུས་
པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་བདུན་ཀླུ་ཚོ་བ་ཀྱི་བདེན་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་། ཐ་མ་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་¹ ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། དང་པོ་བདུན་
བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པས་སློ་ཀླུ་ཚོ་བ་པས་
ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་ཚོ་བ་ཀྱི་བདེན་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བའོ། །ཐ་མ་
ནི་དོན་དམ་པ་གཟེགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་
མདོན་སྤུལ་དུ་གཟེགས་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་བདེན་
པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཞར་ལ་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་པ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལམ་ནི།

ཅ་པ། མི་རྟག་པའི་¹ མཚན་ཉིད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷོང་པའི་

1 <<ཞོལ>><<མྱ>><<སྤྲུ>> + བ།
1 <<ས>><<སྤེ>><<ཙོ>> བ་ཉིད་ཀྱི།

མཚན་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མི་རྟག་པའི་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་
བཞིར་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷོང་བདག་
མེད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

མི་རྟག་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱེས་
པ་དེ་ཉིད། མི་རྟག་པ་བརྒྱ་གཉིས་ལོ་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། གཞན་ཏུ་
ན་ལམ་བདེན་ལ་ཡང་ཁྲུབ་ཆེས་པར་འགྱུར་དོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
མམ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའོ། །སྣོང་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་
བའི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་དེ་ཉིད། རོན་གཞན་ཀྱི་བདག་གིས་སྣོང་པའོ། །བདག་མེད་
པ་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་རོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད)ལ་བཞི། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷོང་
པ་དང་། བདག་མེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་ལོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་ལོ་ལ་འདི་བཞི།

ཙ་པ། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན།

མི་རྟག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། གང་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། འགྱུར་
བའི་མཚན་ཉིད་དང་། འབྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚོས་ཉིད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉན་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སེམས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་
དང་། འོངས་སྤོང་བུན་སྤུལ་ཚོགས་པ་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷོང་འཛིན་པ་དང་།

འཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གང་ཞེས་ཏེ། མི་ཉལ་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ནས། ལྷོད་འཛིག་པ་དང་། ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་ལྷ། མི་ཉལ་པའི་སྐྱོདོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དབྱེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མཚན་གཞིའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཉལ་
པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་ཞིང་འཛིག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི།

ཆ་བ། མེད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་
ལ་བདག་དང་། བདག་གི་དུས་ཉལ་ཏུ་མེད་པའོ། །རྣམ་པར་འཛིག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། གང་འདུ་བྱེད་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིག་པའོ། །

མེད་པའི་ཞེས་སོགས། དེས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་
ནི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གང་། བདག་དང་
བདག་གི་བས་སྣོད་ཞིང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པའི་དོན་ནི། མི་ཉལ་སྟེ། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ཀྱི།

ཆ་བ། འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་འདུ་བྱེད་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་
འགྲུབ་པའོ། །འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པ་
ཉམས་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པའོ། །ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་

༡ <<ས>><<སྐྱེ>><<ཙོ>> འགྲུབ།

ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོན་པའོ།

འགྲུར་བའི་ཞེས་ཏེ། འགྲུར་བ་དང་འབྲུལ་བ་དང་ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིམ་པ་བཞེན་དུ་དེ་ཚོས་ཅན། འགྲུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྗེས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྲུང་བའི་སྲིད། འབྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ལ་སོགས་པ་སྲར་ལོངས་སྐྱོད་དུ་རུང་བ་སྲིས་མི་རུང་བའི་སྐོན་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུར་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བྱས་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལ་མི་དབང་བར་སྐྱེ་བའི་སྲིད། ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་ཅན་ལས་མི་རྟག་པས་ལོན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ལྷའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) བློ།

ཇ་པ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་འབྲུང་བ་རྒྱས་འབྲེལ་བའོ།

མི་རྟག་པ་རང་གི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་མི་རྟག་པ་སྐྱེས་པའི་སྲིད།

བཞེན་པ་(དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) བློ།

ཇ་པ། སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མན་ཚད་དུ་མི་གནས་པའོ། །རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་མི་འཚད་པའོ།

སྐད་ཅིག་གི་ཞེས་ཏེ། སྲ་བ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཚོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་

༡ <<མ>> བར་སྐྱེ་བའི།

བ་པན་ཚད་དུ་མི་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་^༡ ཉེ། རིགས་འབྲས་སྐྱད་ཅིག་སྲ་ཕྱི་དུ་མ་ཡུན་རིང་པོར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(མཚན་གཞིའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དང་། ལྷོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་དང་། སེམས་
དང་། ལོངས་སྤྱོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ནད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དང་། ཅ་ཚོད་དང་། ལྷོག་
རྣམས་འགྲུར་བའོ། །

:ན་བ་^༢ ཞེས་ཉེ། དེ་ཚོས་ཅན། ལུས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
ཉེ། ཁམས་དང་ན་ཚོད་དང་སྤོག་འགྲུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ཉེ།

ཅ་བ། སེམས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེས་འགའ་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་། དེས་འགའ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉི་སྤྲུལ་དང་
བཅས་པ་དང་། གཉི་སྤྲུལ་དང་བྲལ་བ་དང་། བསྐྱུས་པ་དང་། གཡེངས་པ་དང་། ^༣ ལྷིང་
བ་དང་། རབ་ཏུ་གཟུང་བ་དང་། རྫོད་བ་དང་། མི་རྫོད་བ་དང་། ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དང་། ཉེ་
བར་ཞི་བ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་བ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་བ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པར་སེམས་ཀྱི་འབྲུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

༡ <<མ་>><<སྲ་>> -
༢ <<ན་བཞི་>> ནད།
༣ <<ས་>> -

སེམས་ཞེས་ཏེ། སེམས་མི་རྟག་པའི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྲུང་
 རྟེ། དུག་གསུམ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 དང། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་བསྐྱུས་པ་དང། སྤྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ཉིང་ལེ་འཛིན་
 རྒྱད་པར་བ་མ་ཐོབ་པའི་མི་མཐུན་པ་དང། གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། གཉེན་
 རྟེན་གསུམ་གྱིས་བྱིང་བ་དང། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྣོ་
 བས། དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་བྱིང་བའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། དམིགས་
 པ་གཞན་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲོ་བ་དང། མི་རྟག་པ་སོགས་བསྐྱོམས་ནས་སེམས་ནང་དུ་
 སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཚོད་པའི་སྤང་གཉེན་དང་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་གཉེས་མ་ཞི་བ་དང་ཞི་
 པ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
 རྒྱགས་པ་དང་མ་རྒྱགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་
 སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སེམས་འབྲུང་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

ཅ་ཡ། མོངས་སྤྱོད་འབྲོར་བ་རྒྱད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འབྲོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཐའ་ནི་རྒྱད་པ་ཉིད་དོ། །

མོངས་སྤྱོད་ཅེས་ཏེ། མོངས་སྤྱོད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མོངས་སྤྱོད་འབྲོར་
 པའི་མཐའ་རྒྱད་པས་བསྐྱུས་པའི་བྱིད།

གཉེས་པ་(སྤོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་ཡ། སྤོད་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྤོད་ཅེས་ཏེ། ལན་ལ། སྤོད་འཛིག་པའི་རྒྱ་དང། འཛིག་པའི་ཅེ་མོ་དང། བསྐྱེད་པ་

པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཛིག་པར་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། མེ་དང། ལྷ་དང། ལྷུང་དོ། །

སྣོད་འཛིག་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེ་དང་ལྷ་དང་ལྷུང་གིས་འཛིག་པའི་སྲིད།
གཉིས་པ་(འཛིག་པའི་ཚེ་མོ་)ལ། དངོས་དང། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འཛིག་

ཆགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཛིག་པ་ན་བསྐྱུས་པ་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང། གསུམ་པ་
དང། བཞི་པའོ། །

འཛིག་པ་ན་ལྷུས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེས་འཛིག་པའི་ཚེ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ཡན་ཚད་དང། ལྷས་འཛིག་པ་ལ་གསུམ་པ་དང། ལྷུང་གིས་འཛིག་པ་ལ་
བཞི་པ་ལྷུས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འཛིག་ཆགས་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་བ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་
དང། ལྷན་ཅིག་འགགས་པས་འཛིག་ཅིང་འཆགས་སོ། །

བསམ་གཏན་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་འོག་མ་རྣམས་ལྷུང་སྣོད་བཅུད་
རིམ་ཅན་དུ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུད་ཀྱང་གཞལ་མེད་ཁང་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིག་
ཅིང་འཆགས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་)ལ། བསྐྱུས་པ་བར་མ་བསྟན་པ་
དང། བསྐྱུས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱུས་པ་བར་མ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་གེའི་བསྐྱུས་པ་བར་མ་དང། ལྷ་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་

བར་མ་དང་། མཚོན་ཆའི་¹ བསྐྱལ་བ་བར་མ་དང་། ² དེ་དག་གིས་བསྐྱལ་བ་ཚར་ཕྱིན་
བར་འགྲུང་ངོ་། །

བསྐྱལ་བ་ཞེས་ཏེ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲུང་བས་
ན། བསྐྱལ་བ་བར་མ་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷན་བ་
དེའི་ཆེ། རྩམ་བ་རྙིང་བ་དག་གྲང་སྒོལ་ཅིང་སྒོག་འཛིན་བར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གལ་
ཏེ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་རྙིང་ན། རིན་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་བ་མ་ཉོག་དུ་བཅུག་ནས་
བསྐྱལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་སུ་གའི་བསྐྱལ་བ་བར་མ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ལོ་ཉི་ལུ་
ལྷན་བ་དེའི་ཆེ། ཡམས་ནད་ཀྱིས་པལ་ཆེར་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་ནད་ཀྱི་བསྐྱལ་
བ་བར་མ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ལོ་བཅུ་ལྷན་བ་དེའི་ཆེ། གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་
ན་གསོད་སེམས་བྲག་པོ་སྐྱེས་ཏེ། མཚོན་གྱིས་པལ་ཆེར་གསོད་བར་བྱེད་པ་མཚོན་
ཆའི་³ བསྐྱལ་བ་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་བར་བསྐྱལ་རྫོགས་
བར་འགྲུང་ལ། དང་པོའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་དང་། གཉིས་པའི་རྒྱ་གཉི་སྐྱག་དང་། ཐ་
མའི་རྒྱ་ཞེ་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(བསྐྱལ་བ་གཞན་བསྐྱལ་བ་)ལ་གཉིས། བསྐྱལ་བ་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་
ངོ་། །དང་པོ་ལ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་། དེས་མཚོན་པའི་འཛིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་
བཞི་དང་། དེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་བསྐྱལ་ཆེན་ནོ། །དང་པོ་མི།

1 <<མི>><<རྒྱང>> ལྷི།
2 <<ན་པའི>> ལྷི།
3 <<མཚོ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> ལྷི།

ཚ་བ། མར་འཁྲི་བར་¹ གྱི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་དང་། ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འཁྲི་བ་བཅོ་
བརྒྱད་དང་། ཡར་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྟེ།

འཛིག་ཆགས་གང་རླང་རེ་ལ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་དེ། སྲར་ཆེ་ལོ་
དཔག་མེད་སྲུབ་བ་མར་འཁྲི་བ་བ་ནས་བརྒྱད་སྟེ། ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འཁྲི་བ་བ་
བར་བསྐྱལ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་དུས་གྱི་ཡ་ཐོག་རིང་མོར་གྲགས། ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་
བརྒྱད་ཁྲི་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་དང་། འཁྲི་བ་བ་ལ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་རེར་བྲམ་པའི་
བར་གྱི་ཁྲི་བ་བཅོ་བརྒྱད། བ་མར་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ནི། བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་
པའི་བར་འཕེལ་བ་ནི། བར་བསྐྱལ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེས་མཚོན་པའི་འཛིག་ཆགས་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཞི་)ནི།

ཚ་བ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་རྟེན་འཛིག་གོ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་
རྟེན་ཞིག་པར་འདུག་གོ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་རྟེན་འཆགས་ལོ། བར་གྱི་
བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ནས་འདུག་གོ།

བར་གྱི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(དེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་བསྐྱལ་ཆེན་)ནི།

ཚ་བ། དེ་དག་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལོ། །

དེ་དག་གི་¹ ཞེས་ཏེ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་
ལ། དེ་རེ་རེར་བྲམ་པའི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཚོགས་བསམགས་པས་རང་རྒྱལ་བསེ་དུ་ལྟ་

1 <<ཕྱེ>><<ཚོ>> བ་བད། <<མེ>><<སྐར>> བའི་བད།

2 <<ཅ་བཞི>> ནི།

བྱ་ཚོ་བ་ལ། བསྐྱལ་བ་བཟང་ས་མེད་གསུམ་མཐུ། སུམ་ཚུ་རྩ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་
བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོ་བ་བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཞར་བྱུང་)ལ། བསྐྱལ་བ་བཟང་བའི་རྩལ་དེས་ལྷུ་འི་ཆེ་ཆོད་བསྟན་བ་
དང། སེམས་ཅན་འཆི་འཕོའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱལ་བ་བཟང་བའི་རྩལ་དེས་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་དང། གཟུགས་མེད་
པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆོད་དོ། །

བསྐྱལ་བ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བཟང་བའི་རྩལ་དེས། གཟུགས་གཟུགས་མེད་
ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་ཆེ་ཆོད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ལ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་
ཏུ་བཏགས་པ་ཚངས་པ་འདི་གཉེན་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ཆོད་དང། བར་བསྐྱལ་བཞི་བཅུ་
དང། སུག་ཚུ་ལ་བསྐྱལ་བ་བྱས་པ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་
དང། འོད་རློང་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྦྱོར་ཆེ་ཆོད་བཅི་བ་སོགས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སེམས་ཅན་འཆི་འཕོའི་རྒྱུར་བསྟན་བ་)ལ་མདོར་བསྟན་ནི།

ཅ་བ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆེ་ཆོད་ཅིང་བསོད་ནམས་ཟད་ལ་ལས་ཀྱང་ཟད་
ནས། གནས་དེ་ནས་ཤི་འཕོ་བར་འགྱུར་པོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆེ་ཆོད་བཤད་པ་
མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་དུ་གནས་པའི་དེས་པ་མེད་དེ། ཆེ་ཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། བཤད་པ་ནི།

༡ <<མོ>><<ཞལ>> གྱི།

ཇ་བ། ཚེ་ཟད་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་པའོ། །བསོད་ནམས་ཟད་པས་
རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་རོ་སྤང་བས་བསོད་ནམས་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དུས་ལ་མ་བབ་ཀྱང་
འཆི་ལོ། །ལས་ཟད་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེར་སྐྱེས་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །

ཚེ་ཟད་པ་ཞེས་ཏེ། གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་གྱི་
ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་རྒྱས་པ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་དུས་ལ་བབ་ནས་འཆི་བ་
དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་རོ་སྤང་གི་སྤེད་པ་བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་དུས་མ་
ཡིན་པར་འཆི་བ་དང་། གནས་དེར་སྐྱེས་ནས་སྤོང་གྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་
སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱས་པ་གཏུགས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཇ་བ། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དངོས་དང་། ལྷང་དང་འགལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནམ་པ་བརྒྱད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་
བྱ་བའོ། །

སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཚོས་ཅན། སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་སེམས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

༡ <<མོ>> -

གཉེས་པ་(ལུང་དང་འགལ་བ་སྦྲང་བ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཅིའི་སྤྱིར་གང་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱུག་བསྡུལ་ཞེས་གསུངས་ཤེ།

ཅིའི་སྤྱིར་ཅེས་ཏེ། མཛོད་ལས་མི་རྟག་པ་སྤྱུག་བསྡུལ་གྱི་མཚའ་ཉིད་དུ་གསུངས་
བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །

ལན་ལ་གཉེས། མི་རྟག་པ་ཤེས་ནས་སྤྱུག་བསྡུལ་གསུངས་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་
བ་མི་འགལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་སྤྱུག་བསྡུལ་བརྒྱན་མཛོད་པ་ལ་
དགོངས་པ་མི་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་བྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་གཉེས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་
དང་། འཛིག་པའི་ཆར་གཏོགས་པའོ། །སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱུག་བསྡུལ་གྱི་སྤྱུག་བསྡུལ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འཛིག་པའི་ཆར་
གཏོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུང་བའི་སྤྱུག་བསྡུལ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ། །དེ་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་
བསྡུལ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །

མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་སྤྱུག་བསྡུལ་གྱི་མཚའ་ཉིད་དུ་གསུངས་
བ་མ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུག་བསྡུལ་དུ་གོ་བར་རུས་པའི་མཚོན་བྱེད་
ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

མི་རྟག་པ་ཏོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་སྤྱུག་བསྡུལ་དུ་ཏོགས་པར་རུས་
ཏེ། མི་རྟག་པ་ནི། སྐྱེ་འཛིག་གཉེས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོར་བ་སྤྱུག་བསྡུལ་
གནས་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་པ་ན། སྤྱུག་བསྡུལ་གྱིས་སྤྱུག་བསྡུལ་ཤེས་ལ། ཚོར་བ་བདེ་

བ་གནས་དང་བཅས་པ་འཛིག་པ་ན་འགྲུར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
ཀའི་ཚར་གཏོགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་
གྲུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་རང་བ་)ནི།

ཙ་པ། དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་བཙུན་ལྡན་གྱིས་ངས་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འདུ་
བྱེད་འགྲུར་བ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་། འདི་ནི་འདིར་སྤྱད་
བསྐྱེད་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱེད་ཏོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་གོ་བར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་ལ་
དགོངས་ནས། བཙུན་ལྡན་གྱིས་ངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མི་རྟག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མཛོན་པ་ལ་དགོངས་པ་མི་འགལ་བ་)ནི།

ཙ་པ། ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཚོས་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མཛོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞེས་བྱའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་གོ་བར་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་འཛིག་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ། སྤྱད་བསྐྱེད་བརྒྱུད་སྐོ་
ཡུལ་དུ་མཛོན་ཞིང་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་གང་མི་རྟག་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་པ། སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

༡ <<ཞོལ་>> དེས། <<རྒྱ>><<སྤྱ>> -
༢ <<རྩ་བཞི>> ལ།

སྣོང་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤའ་བ་དང་། ཚོས་གྱི་
བདག་མེད་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་བར་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྣོང་པ་^༡ ཡང་དག་བར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་སྟེ། འདི་
ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྣོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །

གང་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྣོང་པ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྤང་བའི་ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་
བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྣོང་པ་ནི། གང་ཞེག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་
ཉོན་སྐྱིབ་སྣོང་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
དབེན་པའི་ཚོས་གསུམ་ཡོད་བར་ཆད་མའི་སྣོན་པས་གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ལ་ལྷོས་པའི་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་བར་བཤའ་བ་)ལ། དགག་གཞི་གང་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་
མེད་པ་ནི།

ཅ་བ། གང་ན་ཅི་ཞེག་མེད་ཅེ་ན། སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་རྟག་པ་
དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་དང་བདག་དང་བདག་གི་

༡ <<ཅ་བཞི>> བཅ།

མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་དག་ནི་དེས་སྟོང་དོ། །དེ་ལ་སྤྲུག་མ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་
བ། གང་བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་ནི་མེད་གྱི་བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་
སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

གང་ན་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་
སྟེ། གང་ཟག་ཉམ་བཟུང་སོགས་གྱིས་སྟོང་པ་འདི་བྱིས། ལྷག་མ་གང་ཡོད་པ་ནི། དེ་
ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཚོས་གཉིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱ་སྟེ། ཚོས་གསུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་ཡོད་པར་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(ཤེས་ལྡན་དགོང་པ་)ནི།

ཇ་བ། འདི་ལ་⁹ དགོངས་ནས་བཙུག་ལྡན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་
ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཞེས་སོ། །བདག་མེད་ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱ་སྟེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཙུག་ལྡན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(ཚོས་གྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་)ལ། དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་
བའོ། །དང་བོ་ནི།

ཇ་བ། ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

9 <<སྟེ>><<ཚོ>> ལས།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་
དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རོ་བོ་རོས་བཟུང་པ་)ཞི།

ཙ་པ། དང་པོ་ནི་ཀུན་བཏུགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་བར་བལྟོལ། །གཉིས་པ་ནི་
གཞན་གྱི་དབང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་རོ་
བོ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་བར་ལྟོལ། །

དང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏུགས་
ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་^༡ ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་
བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་^༢ ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཚོས་
ཅན། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་
དུ་སྤང་ཡང་། སྤང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཟུང་
འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་གོམས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཤེས་སྲིབ་བྱ་བ་དང་པར་སྟོང་རྣམས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་
པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་སྲིད།

འདིར་སྟོང་ཉིད་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། ལྷ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བའི་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་

༡ <<སྟོང་>><<ཞེས་>> མ།

༢ <<ཟ་>><<སྤྱང་>> བཏགས་མ།

ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྣོང་བར་འཛིན་པ་ནི་^༡ ལྷུང་འདེབས་ཡིན་
ལ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྣོང་བ་ནི་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱི་
བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ལྷུང་ས་འདིར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། ལྷོབ་དཔོན་
འབགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་མཐར་ལྷུག་དེ་དང་མ་ལྷུན་པར་བཞེད་པ་ནི། ཐེག་པ་
ཚེན་པོ་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །ཚོས་གྱི་བདག་མེད་
ཡུང་། གཞུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྣོང་བ་ལ་བྱའི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཉག་
དངོས་སུ་ཡོད་པ་སོགས་ནི། ཚོས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྷུགས་ཡིན་
པས་མཁས་པས་རྒྱུད་རིང་ཏུ་དོར་བར་བྱའོ། །

བཞི་བ་བདག་མེད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལ་ཇི་བཞི།

ཙ་པ། བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

བདག་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། དེ་
ལ་ལུང་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཇི་ལྟར་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་
དེས། ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཚན་ཉིད་དང་བལ་བའོ། །ལུང་པོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པའོ། །

འདི་^༢ ལྷུང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་གསུམ་ཚོས་ཅན། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྤྱི་
བཏགས་པའི་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྣོང་ཞིང་། རང་
ཉིད་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གི་རོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱི་དུ།

༡ <<སྣོང་>><<སྐྱེ་>> པའི། <<ཞེས་>> པ།
༢ <<རྣ་བཞི་>> ཇི།

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་དགོངས་པ་)ནི།

ཅ་བ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཞེས་ཉེ། ལོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལ་ལུང་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ལ། བརྒྱལ་བ་ལ།¹

ཅ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ང་ཡི་བ་མེད་དོ། །འདི་ནི་ང་མ་
ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་ངའི་བདག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་² བཞིན་ལོ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་གྲུབ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་
དོན་ཅི་ཞེན།

ཚོས་ཐམས་ཅད་གི་དོ་སོ་བདག་ཉུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ན། མདོ་ལས་བདག་མེད་ཚུ་ལ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་རྒྱུ་བ་
ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་འདི་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ལོ། །ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ནི་ང་མ་ཡིན་
ལོ། །འདི་ནི་ངའི་བདག་མ་ཡིན་པའོ་³ ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་
ལྟར་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་བདག་གི་བ་རྣམས་⁴ དང་། ནང་ལ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་
རྣམས་པར་⁵ བཀག་གོ། །

1 <<སྟོ>><<ཞེས>><<ལྟ>> དང་།
2 <<མེ>><<ལྟར>> དེ།
3 <<མེ>><<ལྟར>> ལ།
4 <<ས>><<ལྟ>><<ཙོ>> རྣམ་ལ།
5 <<ས>><<ལྟ>><<ཙོ>> རྣམ་ལ།

ཕྱི་ལོ་ཞེས་ཏེ། རང་གི་རོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བདག་མེད་ཏུ་བཤད་པ་
དང། བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞི་ཐད་ལ་
ལྟོས་ནས། ཕྱི་ལོ་དངོས་པོ་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་བསྐྱུར་བྱུར་མེད་
པས། དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པ་དང། བང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་
བདག་གི་རོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང། བང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱང་པོ་གཞན་བཞི་བདག་གི་བ་
མ་ཡིན་པས། ཕྱི་ལོ་བདག་གི་བ་དང། བང་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་དགག་པ་
ཙམ་ཏུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ལ་¹ ཞར་ལ་བྱུང་བ་ལ་གཉིས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞར་བྱུང་
དང། མཚན་ཉིད་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་སྐྱད་
ཅིག་མར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པ་དང། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐད་ཅིག་
མར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
སྐད་ཅིག་གི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙམ་གྱི་རི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གཟུགས་
གྲང་སྐད་ཅིག་བར་བལྟ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་ཟེན་བ་དང། སེམས་དང་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་
གཅིག་པ་དང། སེམས་འགྱུར་ན་དེ་འགྱུར་བ་དང། སེམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་
དང། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང། སེམས་དབང་བསྐྱུར་¹ པའི་ཕྱིར་ལོ། །

རི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་སྐད་

1 <<མ>> -
1 <<ན་བཞི>> ལྟར།

ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་གེད་པར་སྐོང་བས་བྱུང་བ་ལྟར་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་
བྱས་པའི་སྐོ་ནས་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྲིར་དང་།¹ རང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དང་
སྐྱེ་འགག་གནས་དང་གཅིག་པའི་སྲིར་དང་། སེམས་འགྲུར་བའི་དབང་གིས་འགྲུར་
བའི་སྲིར་དང་། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མའི་གནས་ཡིན་པའི་
སྲིར་དང་། སྐོན་གྱི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྲིར་དང་། མཐུ་ལྷན་
བར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བརྒྱུར་བའི་སྐོ་ནས་དབང་བརྒྱུར་
བའི་སྲིར།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱུང་བ་) རྟེ།

ཅ་བ། ཡང་མཐར་འགྲུར་བར་དམིགས་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པར་
རང་གི་ངང་གིས་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་སྲིར་གཟུགས་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་པ་ཉིད་དུ་བལྟོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཚོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་སྐྱེས་པ་མཐར་
རྒྱུན་¹ ཚད་པ་དམིགས་པའི་སྲིར་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་སྲིས་འབྲུང་གི་འཛིག་རྒྱ་ལ་མི་
ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཛིག་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་) ལ། འབྲུང་བ་འབྲུང་འགྲུར་གྱི་དོན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་རྣམ་གཞག་ཅུ་དུ་བལྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞུགས་བཞེ།

ཅ་བ། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་ག་
དང་། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་ག་རྒྱུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ལས་

1 <<སྐོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> -
1 <<སྐོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> + ས།

དགོངས་ཏེ་གསུངས་ཤེས།

གཟུགས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ལུང་གི་དོན་བཤད་བ་དང་། གནས་ཚེད་རྒྱས་
བར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། སྲིད་བ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་གས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོའི་
དོན་ནི་རྒྱར་བྱས་པའི་དོན་ཏེ།

སྲིད་བ་ལ་ཞེས་ཏེ། བ་རོལ་པོའི་བསམ་བ་ནི། རྗེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སོ་
སོའི་མཚན་ཉིད་མེད་བར། ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་བར་ཐལ་སྐྱམ་བའོ། །གོང་ ལུང་དབང་དུ་བྱས་
ན། འདུས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་དམིགས་བར་ཐལ་ན། འོད་སོགས་ལ་སྐྱ་བ་མ་
དམིགས་པའི་སྲིར་དང་། རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཟུགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བའི་ལས་མ་སྐྱེས་བར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བ་ཁ་ཅིག་ལ་འབྱུང་བ་བའི་ག་ཡོད་བར་ཁས་
མ་སྐྱངས་པའི་སྲིར་སྐྱམ་བའོ། །གཟུགས་གང་ཡིན་འབྱུང་བའི་འདུས་བ་དང་། འབྱུང་
བའི་རྒྱར་བྱས་བར་བཤད་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་བར་ཐལ། སྲིད་བ་སྟེ་རིགས་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་སྲིར་དང་། རྒྱར་བྱས་པའི་དོན་ནི།¹ འབྱུང་བའི་སྤྱོད་གས་
གཅིག་ལ་ངེས་བར་བརྟེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིར།

གཉིས་བ་(གནས་ཚེད་རྒྱས་བར་བཤད་བ་)ནི།

ཙ་བ། འདུས་བ་གང་ལས་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་བ་དེ་ནི་དེ་ནི་ལོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་བར་
བའོ། །འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་སྐྱུར་བའི་འདུས་བ་ཡང་ཡོད། འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་སྐྱུར་

1 <<སྐྱོ>> གང་།
2 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> ཏོ། ། <<སྐ>> ལོ། །

བ་ཡོད་བ་ནས། འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྒྱར་བྱས་པའི་
གཞུགས་ལ་ཡང་རྒྱར་བྱས་པའི་གཞུགས་གང་འདུས་བ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་
ན་ཡོད་པའོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །

འདུས་བ་ཞེས་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་
ཐལ། འདུས་བ་གང་ལ་འབྲུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ། དེ་ན་ཡོད་ལ། སངོག་སྐྱམ་
མོ་དང་། དེ་ཉིད་གཤེར་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཚོ་བ་དང་། གཤེར་ཞིང་རྩོམ་འབྲིལ་¹ ཞིང་
འགྲོ་བའི་ཆེ་ལྷ་བྱ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྲུང་བ་གཅིག་ལས་གྲུར་བ་སོགས་ཡོད་པའི་
སྲིད། འབྲས་གཞུགས་ལ་ཡང་འོད་ལྷ་བྱ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་དང་ལྡན་
པ་དང་། རྒྱ་དང་བྱི་དང་བཅས་པའི་རྒྱར་ལྷ་བྱ་དང་། དུ་བ་ལྷ་བྱ་འདུས་བ་གང་
འབྲས་གཞུགས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་
དང་། འབྲས་གཞུགས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གང་དམིགས་པ་དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བཞག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རུལ་སྤ་རབ་རྣམ་བཞག་ཅམ་དུ་བསྐྱབ་པ་)ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཆ་ལ། རུལ་སྤ་རབ་བསགས་པ་ནི་གཞུགས་འདུས་པའོ་ཞེས་གང་བརྗོད་པ་དེ་ལ་རུལ་
སྤ་རབ་ལུས་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

རུལ་སྤ་རབ་ཅེས་ཏེ། རུལ་སྤ་རབ་རྣམས་བཞག་ཅམ་དུ་བཟད་ཀྱི། ཆ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྣོང་བའི་རུལ་སྤ་རབ་མེད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཅན་གང་ཡིན་ཆ་དང་བཅས་
པས་བྲལ་བའི་སྲིད།

1 <<ཞོལ་>> འདིལ། <<སྐྱ>> འབྲིལ།

རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བཞག་པའི་རྒྱལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི།

ཅ་བ། རྫོས་མཐར་རབ་ཏུ་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བཞག་པར་གཞག་སྟེ། རིལ་པོའི་འདུ་
ཤེས་རྣམས་པར་གཞིག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་རྫས་སྤྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་
འདུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྫོས་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བཞག་པར་བཞག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་
ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་^༡ཆ་དང་ཆ་སྤྱོད་པའི་ཆ་ཤས་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་
སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་གཞུགས་ལ་ཆ་མེད་ཀྱི་རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་། གཞུགས་ལ་རང་དབང་བའི་རྫས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མོ་མོའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་སྤྱོད་བསྐྱེད་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་
དང་། བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་འདྲ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། བར་མ་མ་
བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད། བསྐྱེད་པ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད། ཆེས་བསྐྱེད་པ་
བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད། ཤིན་ཏུ་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད། སྤྱོད་བསྐྱེད་
མ་ཡིན་པ་^༡ ལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཏུ་སྤྱོད་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོར་ཉེ་བར་གཞན་པ་ཡང་
ཡོད་དོ། །

༡ <<མི>><<སྤྱོད>> -
༢ རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེས་མིན་ནམ་སྤྱོད།
༣ <<ས>><<སྤྱོད>><<ཚོ>> -

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དུ་
མར་ཡོད་དེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་ནས། སྤྱུག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་
པ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་སྦྱང་ཞིང་བསྐྱབས་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པའི་བར་རྣམས་
ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་) ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དངོས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྟར་སྦྱང་
བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་ན་སྤོད་པ་
དགེ་བའི་ཅ་བ་མ་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །བསྐྱབས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་ཡང་ཡིན་
པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་
དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །བར་མ་མ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་སྤྱ་སྤྱེས་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་པར་སྦྱངས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལོ། །བསྐྱབས་པ་མ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པར་སྤྱེས་པ་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་རྣམས་པར་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །

སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞེས་ཏེ། སོ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྤྱུག་
བསྐྱེད་སྦྱང་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟོས་ཡོད་དེ། དགེ་ཅ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མ་བསྐྱབས་པའི་སོ་སོ་
སྤྱེ་བོ་ལྟ་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ། གཉེན་པོ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མ་

༡ <<མ>> ལྟེན།

བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་སོ་སྤྱེ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་ཅམ་བསྐྱེད་པ་ཐར་པ་
 རོབ་པའི་རྒྱ་དང་ཐུན་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་སོ་སྤྱེ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་
 བལ་གྱི་གཉེན་སོ་བསམ་གཏན་དང་སོ་ཅམ་རོབ་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 མངོན་རྒྱུ་དང་བལ་པ་དང་། ས་སོན་མ་སྤངས་པས་བསྐྱབས་པ་ཡང་ཡིན། མ་
 བསྐྱབས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་དང་བལ་བའི་གཟུགས་
 ཁམས་གྱི་སོ་སྤྱེ་ཁམས་ཤོང་འོག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་བར་མ་ཡིན་ལ། ཐར་པ་
 ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་དང་མི་ཐུན་པས། བར་མ་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་
 གྱི་དགོ་ཅ་སྤངས་པའི་གཟུགས་མེད་གྱི་སོ་སྤྱེ་ཁམས་ཤོག་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་
 ཏེ། བསྐྱབས་པ་དང་། ཐར་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བསྐྱབས་པ། བསྐྱབས་པ་མ་བསྐྱབས་པ་
 རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཅ་བ། ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །ཤིན་ཏུ་
 ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སློག་གི་དབང་པོའི་
 རྒྱུན་གྱི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །

འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སློབ་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་རན་སོང་རྒྱུ་གཤེད་དང་སློབ་སྤྱེས་ལས་འདས་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། སྤྱེ་བ་
 བདུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐར་པ་རོབ་དེས་སྤྲུ་བྱས་པས་ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་
 དང་། འཛིག་ལྟ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲུག་མེད་དུ་འདའ་བ་ཤིན་ཏུ་
 ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་མི་སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟར་སྤང་བ་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་པ། ལྷག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་བསྐྱེད་དུ་སྦྲང་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོར་ཉེ་བར་
གནས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གྲང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྲེན་པ་ཚོལ་བ་
ནམས་ཀྱི་སྟེ། བསམས་བཞེན་དུ་སྦྲིད་པར་སྦྱེ་བའི་སྦྲིད་པོ། །

ལྷག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་ཉེ། དབང་ཚོལ་བའི་གྲང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སྦྲིད་རྗེ་
དང་སྦོན་པམ་གྱི་དབང་གིས་བསམས་བཞེན་དུ་སྦྱེ་བ་གྲངས་པའི་མིའི་གྲང་པོ་དེ་
ནི། ལྷག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ། ལྷག་བསྐྱེད་དུ་སྦྲང་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཡིན་ཉེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་མ་གྲུང་བ་
དང་། གཞན་སྦྲང་དུ་ལྷག་བསྐྱེད་སྦྲང་ཞིང་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ལྷག་
བསྐྱེད་སེམ་བར་གྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྦྲིད་པ།

བཞེན་པ་ལྷག་བསྐྱེད་མ་རོལ་བར་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། འཆི་སེམས་
དང་། འཆི་བའི་ཆེའི་ལུས་ཀྱི་གྲེ་བཀ་བཤད་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བར་དོའི་སྦྲིད་པ་
རི་སྦྲང་འགྲུབ་པ་དང་། ཡང་སྦྲིད་སྦྲི་མ་རི་སྦྲང་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཆི་སེམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་པོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། འཆི་བ་ལྷག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་འཆི་བ་ནམས་པ་གསུམ་
སྟེ། དགོ་བའི་སེམས་ཡོད་པ་དང་། མི་དགོ་བའི་སེམས་ཡོད་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་སེམས་ཡོད་པ་སྟེ། རང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སམ། གཞན་གྱིས་
བསྐྱེད་པས་པས་གྲང་རྒྱེ། སེམས་⁹ ལྷ་བ་གསལ་བ་ནི་དགོ་བའི་སེམས་ཡོད་པའི་
འཆི་བར་བསྟོད། །རང་གི་མི་དགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སམ། གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་

9 <<ལོ>><<སྦྲང>> + གྱི།

བས་ཡུང་རུང་སྟེ། སེམས་⁹ རྒྱ་བ་གསལ་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡོད་པའི་འཆི་བར་
བརྟལོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གསལ་ཡང་རུང་མི་གསལ་ཡང་རུང་རྒྱུ་དེ་གཉི་ག་མ་ཚང་
བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མི་བྱས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ལུང་དུ་མ་བརྟན་པའི་སེམས་
ཡོད་པའི་འཆི་བར་བརྟལོ། །

འཆི་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། འཆི་སེམས་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་དགེ་ཅུའི་སྟོབས་
བརྐྱེད་པའམ། གཞན་གྱིས་གསལ་བཟུང་བ་ཡང་རུང་། འཆི་སེམས་ཐ་མ་ལུང་མ་
བརྟན་གྱི་ཕྱ་སྟོབས་སེམས་གསལ་བའི་ཆེ། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་
སོགས་དགེ་སེམས་གྱིས་འཆི་བ་དང་། སེམས་གསལ་བའི་ཆེ་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་མི་དགེ་
བའི་སེམས་གྱིས་འཆི་བ་དང་། རྒྱུ་དེ་གཉིས་ག་མ་ཚང་བ་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་སེམས་
གྱིས་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལུས་ཀྱི་ལྷན་པར་) ཉི།

ཆ་ལ། དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཚོགས་མཉེན་སྣང་གང་བར་འགྱུར། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་
ལུས་ནི་སྟོད་གང་བར་འགྱུར་རོ། །

དགེ་བ་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་ལུས་ནི་འཆི་བའི་ཆེ། ཚོགས་
མར་ལུས་སྣང་གང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྟོད་ཀྱི་རྟོད་བརྟུས་ནས་སྦྱིང་ཁ་
ནས་ནམ་ཤེས་གྱིས་ལུས་འདོར་ལ། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ནམས་གྱིས་དེ་སོགས་སྟེ་
ལུས་འདོར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བར་དོའི་སྡོད་པ་རི་རྩུབ་འགྱུར་པ་) ལ། རི་རྩུབ་འགྱུར་བའི་རིམ་

9 <<མེ>><<རྒྱར>> + གྱི།

བ་དང་། རྐྱེ་བ་ལེན་བ་ལ་བར་མ་¹ སྲིད་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དང་། རྣམ་གྲངས་དང་ཆེ་ཆེད་བཤའ་བའོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་
ལྷན་བཞག་པོ་ལམ། མཚན་མོ་སྤྱན་བ་སྤྱན་ནག་ཏུ་སྤྲང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་
དཔེར་ན་སྤྲུལ་བྱ་དཀར་པོ་ལམ། རྩ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོར་སྤྲང་བ་ལྟ་
བུའོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། འཆི་སྲིད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་དོ་བྱུབ་པ་ལ་བར་དོའི་སེམས་
ཅན་དེའི་ལུས་དང་མཚོར་སྤྲང་གི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྲུབ་ཏེ། མི་དགེ་བ་བྱེད་
པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་སྡོད་དུ་མ་ཚིག་བ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་འཆར་བ་ནག་
པོ་སོགས་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། བདེ་འགྲོར་རྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་པ་སྤྲུལ་བྱ་དཀར་པོ་སོགས་ལྟ་
བུའི་སྤྲང་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་སྤྱིའི་བར་དོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། མིའི་སེར་
པོ་དང་། དམུལ་བའི་ནག་པོ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་ཀྱི་སྡོན་པོར་བཤའ་བ་ལུས་
དང་མཚོར་སྤྲང་མ་བྱེ་བར་བཤའ་བའོ། །

གཉིས་པ་(རྐྱེ་བ་ལེན་བ་ལ་བར་མ་སྲིད་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི།

ཆ་བ། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་
ནའོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ནའོ། །

བར་མ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་འོག་¹ མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྲིད་ཡོད་

1 <<མ>> -
1 <<སྡོ>><<ནོལ>> བཤ།

གྲི། གཟུགས་མེད་ནས་¹ འོག་མ་གཉིས་སུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས། གཟུགས་མེད་ཏུ་སྐྱེ་
བ་ན་བར་སྲིད་མེད་དེ། གང་ཏུ་འཆི་འཕོ་བ་དེར། གཟུགས་མེད་གྲི་མིང་བཞིའི་སྤང་པོ་
གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལོ་ས་གཞན་ཏུ་བསྐོད་མི་དགོས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(རྣམ་གྲངས་) བེ།

ཆ་ཡ། དེ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་རྗེ་བཟེས་ཀྱང་གྲུའོ། །

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་
དང་། རྗེའི་སྲིད་འགྲོ་བ་དང་རྗེས་བརྟེས་པར་གྲུད་པས་རྗེ་བཟེས་ཀྱང་གྲུའོ། །

བཞི་པ་(ཚེ་ཚད་བཤད་པ་) བེ།

ཆ་ཡ། དེ་² ལྟར་སོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ། དེ་ཚུན་ཚད་གྱིས་འཆི་འཕོ་ལོ། །རྗེ་སྐྱེ་
ན་ལྗོག་གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་སོག་གོ།³ ལྷལ་བ་མཉམ་པའི་སེམས་ཙན་
རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ངོ། །གང་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱང་གཟུགས་སོ། །འགྲོ་བ་ལ་
ཐགས་⁴ ཐོགས་མེད་དོ། །རྩ་འགྲུལ་དང་ལྷན་པ་བཞེན་ཏུ་སྐྱུར་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སྐྱེ་བའི་
གནས་སུ་སོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། ལོ་བར་ཟད་དོ། །མཐོང་ལས། མིའི་བར་སྲིད་ཤར་ནས་མི་ཁོ་
ནར་སྐྱེ་ཞིང་། བར་སྲིད་གཞན་ཏུ་མི་སྐྱོག་པར་བཤད་ལ། འདིར་བེ། མིའི་བར་སྲིད་
གྲུབ་པའི་རྗེས་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་འགྱུར་ནས་དཔྱལ་བའི་བར་སྲིད་ལྟ་བུ་འགྲུབ་པར་

1 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> བ།
2 <<རྣ་བཞི>> དེ།
3 <<མེ>><<སྐྱར>> ལ་སོགས་པའོ། །
4 <<མེ>><<སྐྱར>> ཐགས།

བཤམ་དོ། །

གཤམ་པ་(ཡང་སྲིད་སྲི་མ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་) བློ། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་ཚུལ་སོགས་
དང། དབང་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉེས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་བློ།

ཇ་བ། སྲང་མདའི་མཐོན་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་དོ། །བར་
མ་དོའི་སྲིད་པ་ན་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་བར་མ་
དོའི་སྲིད་པ་འགག་ཅིང་རྒྱར་རྒྱར་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་
རྣམ་པར་སྲིན་པའོ། །

སྲང་མདའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་དུ་མས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་ཏེ། བར་སྲིད་
འགགས་པ་དང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བར་སྲང་མདའི་མཐོན་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་
ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་ལ། སྐྱེ་གནས་ལ་སྲིད་པས་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རྒྱུན་
དང། ཁོང་ཁོས་བར་སྲིད་འགག་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་བར་སྲིད་འགག་ཅིང། སྐྱེ་སྲིད་དུ་
ཉིང་མཚམས་སྐྱར་བས་རྣམ་སྲིན་གྱི་སྲང་པོ་འགྲུབ་པའི་སྲིད།

གཉེས་པ་(དབང་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉེས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་) བློ།

ཇ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་རི་སྐྱེད་འབྱུང་བ་བཞིན། སྐྱེ་
གནས་བཞི་པོ་སྐྱོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང། རྩོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་
དང། བརྟམ་ཏེ་སྐྱེ་བར་དབང་པོ་མཐོན་པར་འགྲུབ་པོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་ཏེ། བར་དོའི་སྲིད་པ་འགག་ཁ་མ་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་སྲིན་གྱི་
དབང་པོ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོང་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཉེ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། མོག་^༡ མ་ཉིད་དུ་བྱུང་བྱུང་འགྲུར། །བྱུང་བྱུང་མོ་ལས་མེར་མེར་འགྲུར། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་ལ། འདི་ཡང་ཞག་བདུན་པ་ལྟ་སྲིད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ཀྱིས་མངལ་དུ་ཡམ་
ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་རྫོགས་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ནས་ཞག་བཞི་ལོན་པ་ན། བཅའ་
^༡ བར་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྲུང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་འི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་འབྲུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཀུན་འབྲུང་ཞེས་ཉེ། ལན་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱི་འཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་
དང་། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་ཉེ། ཀུན་འབྲུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་
འབྲས་ཕྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེར་ལེན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ཕྱུག་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བ་མེད་པའི་ལས་
ཀྱིས་ཕྱུག་བསྐྱེད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲུང་

༡ <<མོ>> མོག
༡ <<མོ>><<ཞེས>> ཅ།

བའི་⁹ ལས་གྱི་ཞེས་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་(བདོ་དང་འགལ་བ་སྐྱད་བ་)ལ། བདོ་ལས་སྟེང་བ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོར་
བསྟན་པས་འདི་དང་མི་འགལ་བ་དང་། གཙོ་བོར་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་བསྐྱུས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། བདོ་ལས་སྟེང་བ་
ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་དུ་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་བ་ནི།

ཇ་བ། གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྟེང་བ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་
བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་དེར་མདོན་བར་དགའ་བ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་བར་བསྟན་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཙོ་བོར་ཞེས་ཏེ། བདོ་ལས་སྟེང་བ་འབའ་ཞེས་ཀུན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་
དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀ་ཀུན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། བདོ་
ལས་བསྟན་པ་ནི། སྟེང་བ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་
བཤད་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད། སྟེང་བ་
ནི། འདོད་པའི་སྟེང་བ་དང་། སྲིད་པའི་སྟེང་བ་དང་། འཛིག་པའི་སྟེང་བའོ། །སྟེང་བ་
ཡང་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི་ཤིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷུས་ཚོ་བ་བ་དང་མ་ཚོ་བ་བ་དང་། ལྷུས་ཚོ་བ་
བ་དང་མ་ཚོ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྟེང་བ་དང་བཞི་སྟུར་སོ། །

གཉིས་པ་(གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་)ལ། བསྟན་པ་ནི།

ཇ་བ། གཙོ་བོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། གང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཙོ་བོའི་ཞེས་ཏེ། སྟེང་བའི་གཙོ་བོའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་

9 <<མོ>><<ཞོས>><<སྐྱ>> -

ནས། རྣམ་པའི་བར། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཁྱབ་པས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
བཤད་པ་ནི།

ཅ་ལ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྲིད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་
དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའོ། །

ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་ཏེ། རྗེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་ལས་བྲལ་བ་
དང་། མི་སྲད་པ་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
ཏེ། དུས་གསུམ་གའི་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འདོད་པ་
དང་། སྲིད་པ་དང་ལོག་པས་ཚངས་བར་སྒྲོད་པ་ཚོལ་ཞིང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འབྲུང་བ་དང་འཇིག་པའི་སྲིད་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་རྣམ་པ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྲུང་
དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྲུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱུད་དབྱེ་བའི་སློ་ནས་མཛོར་
བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། བྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། འབྲུང་བ་དང་། དམིགས་

བ་དང་། མཚུངས་བར་ལྡན་བ་དང་། རྣམ་གྲངས་དང་། རོག་བར་ཞུགས་བ་
དང་། ཁམས་དང་། རིས་དང་། སྲོང་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་བར་བལྟོ། །

ཉོན་མོངས་བ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བ་ཚོས་བརྩེ་སློབ་ས་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། གྲངས་སོགས་དགྲ་དང་། སྲོང་བྱེད་གཉེན་བའི་སློབ་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་
གཉེས་བ་(སོ་སོའི་དོན་རྒྱལ་པར་བཤད་བ་)ལ་གཉེས། ཉོན་མོངས་བའི་མཚན་ཉིད་རི་
ལྟར་གནས་བ་དང་། དེ་གཉེན་སོས་རི་ལྟར་སྲོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་སོ་ལ་
གསུམ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་གྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། སྲིད་ཚུལ་སོགས་བཤད་
པར་བྱཏོ། །དང་སོ་ནི།

ཇ་མ། གྲངས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་བ་རྒྱག་གས་བརྩེཏོ། ཉོན་མོངས་བ་རྒྱག་གང་ཞེ་
ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་
དང་། ལྟ་བཏོ། །དེ་དག་ཉིད་ལྟ་བ་རྣམ་བ་ལྟའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྩུར་འགྲུར་རོ། །

གྲངས་ཞེས་བལྟན་བཤད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་བ་རྒྱག་གས་
བརྩུར་འོད་དེ། ལྟ་བ་ལ་ལྟར་མ་སྲེ་བ་དང་། སྲེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྟར་འགྲུར་བའི་
སྲིད་ གཉེས་བ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཇ་མ། མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་
འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་བའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

མཚན་ཉིད་ཅེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་

༡ <<སློ>><<ཞོམ>> ལྟམ། <<ལྟ>> གས་ལྟམ།

བཤོ། །རྒྱུད་ཞི་བ་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་བ་ནི་ལམ་བདེན་དང་། སེམས་
རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་
མོངས་སོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱུད་རྒྱལ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་བ་) ལ་བརྟུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྒྱུའི་བྱང་
བར་ནི།

ཅ་བ། འབྲུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པར་གྱུར་བ་
དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱང་སྤང་བར་གྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྩལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་
འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་ཏུ་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བག་
ལ་ཉལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་རྒྱེན་དང་། དུལ་སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་སོགས་སུ་སྤང་
བའི་དམིགས་པ་དང་། གཙོ་བོ་དེ་རྟུག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དམིགས་པར་བལྟའོ། ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དམིགས་པའོ། །མ་རིག་པ་
དང་། ལྟ་བ་དང་། རྗེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་
གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །ས་གོང་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་

༡ <<མེ>><<སྤང>> གནས་བབ།
༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>> གཞན།

མ་ཡིན་ལོ། །

དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ཡིན་པའི་སྲིང་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འགྲུང་བའི་གཞི་ཡང་དེའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིང། མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་མ་གཏོགས་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཀྱིས་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ས་འོག་མས་བསྐྱུས་པའི་གོང་མ་དམིགས་
 དུ་བྱས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལེ། དགེ་བར་འགྲུང་གྱི་འདོད་ཆགས་སུ་
 མི་འགྲུང་བའི་སྲིང་དང་། དེས་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་སྲིང་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ནས་
 ཁོང་ཁོ་མི་སྦྲེ་ལ། ས་གཞན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལ་རར་འཛིན་པ་མེད་པས་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྷ་བ་¹ དང་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་གྱིས་ས་གོང་མ་ལ་
 དམིགས་ཀྱང་། རང་ལས་¹ དམིགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་ལ་བཞག་པའི་སྲིང། གོང་སའི་ཉོན་
 མོངས་པས་འོག་མ་ལ་སྲེད་ལྷན་གྱི་སློན་ནས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྲིང།

ཙ་བ། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །གཞི་
 མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དེ་ལས་
 གཞན་པ་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །

1 <<སློ>><<ཞེས་>> + གསུམ།
 2 <<ལྷ>> ས་ལ།

འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་བསམ། དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲ་བའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་
ལ་དེ་ལ་དམིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྲིད། ཉོན་མོངས་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཞེན་
ཡུལ་གྱི་གཞི་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་དང་། ང་
རྒྱལ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གཞི་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་
གཞི་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་མཚུངས་ལྡན་ནི།

ཅ་བ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ནི་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་ཇི་ལྟར་བར་མེ་ཚོམ་དང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་
དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྱོད་
བ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ང་
རྒྱལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་མེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མ་
འདྲེས་པ་ནི་བདེན་པ་ནམས་མི་ཤེས་པའོ། །ལྟ་བུ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་མེ་ཚོམ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མེ་ཚོམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བུ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་⁹ ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉོན་མོངས་ལྷག་མ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི། ཁོང་ཁྱོད་དང་མེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་

9 <<མོ>> བསམ།

ཉེ། འཛིན་སྣངས་འགལ་བ་གཉིས་སྒོ་གཅིག་གི་⁹ འཁོར་དུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དང་།¹ ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་ནས་སྒོ་གནས་བ་མེད་ན། དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྱོད་ཡང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྷ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་བ་མ་ཡིན་ཉེ། གང་ལ་ཞེ་འགྲས་བ་དེས་སེམས་ཁེངས་པར་མི་
འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་ལྷ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ང་རྒྱལ་ཡང་ཁོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བ་མ་ཡིན་ཉེ། གང་ལ་
ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་དེས་སེམས་ཁེངས་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

མ་རིག་བ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་བ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་སྣོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡི་² ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་
འབྱུང་བ་ནི། ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་འདྲེས་བ་ཡིན་ལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་གྱུང་བ་ནི་རྟེན་ནས་རྗེས་མ་འདྲེས་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ལ།

རྗེ་བ། ཁོ་བ་ལ་སོགས་བ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ནི་བན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །ངོ་ཚ་མེད་བ་དང་ཁྲེལ་མེད་བ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ནོ། །རྒྱགས་བ་དང་། རྟོན་བ་དང་། མ་དད་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

9 <<སྒོ>><<ཞེས>><<ལྷ>> གིས།
1 <<སྒོ>><<ཞེས>><<ལྷ>> -
2 <<ལུན་འབྲེལ་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག>>(34 3)ནང་། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སྣོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ཞེས་འབྱུང་བས། ཡིད་ཅེས་མིན་ནས་སྣམ།

ཁྲོ་བ་སོགས་ཞེ་སྒྲུང་གི་ཆར་གཏོགས་རྣམས། སེར་སྣ་སོགས་འདོད་ཆགས་
 གྱི་ཆར་གཏོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྲོ་ཆགས་བཞིན་ཏུ་འདྲིན་
 རྟུངས་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱིར། འདྲིན་རྟུངས་མ་སྤུན་པ་རྣམས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་
 རོ། །དོ་ཚེ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 ཏེ། རང་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་ཉེས་སྦྱོར་ལ་འདྲེམས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། མི་དགེ་
 བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རླུགས་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 ཏེ། སེམས་མི་གསལ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྲོ་བ་དང་། རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་
 ལ་མི་སྦྱོར་བ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་
 སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། གུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཚིང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་
 དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། ཚུ་བོ་དང་། སྦྱོར་བ་
 དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མཐུན་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་དང་། ཐ་བ་དང་། དྲི་མ་དང་། སྦྱིག་
 པ་དང་། རླུག་རྒྱ་དང་། ཅི་ཡང་དང་། ཉེས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། ཟག་བ་དང་། མོངས་པ་
 དང་། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དང་། འཇུག་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། དེམས་ནད་
 དང་། ཉགས་སྦྱོར་དང་། གགས་ཞེས་བྱེད་པ་གོ། །

༡ <<ཞོལ་>> འདྲིན།
 ༢ འདྲིན་ཞེས་མིན་ནམ་སྤུན།
 ༣ <<ས་>> བདག།

རྣམ་གྲངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པལ་ཆེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། དུག་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་
སོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པལ་ཆེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། དུག་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་
སོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། རང་གཞན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་། གཉེན་བོ་བསྐྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་བོ་ལ་བཞི། སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་ཉིད་ཉོགས་
བར་དཀའ་ཞིང་སྲང་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་
ཉེས་པའོ། །དང་བོ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སློ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །དེ་ལྟར་གང་དུ་སྐྱོར་ཞེན། ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་
དགུ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། ཁོང་ཁོའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། ང་
རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། ལྟ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་
དང་། མཚོག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། ཐམས་
དོགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། སེར་སྐྱའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །

ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་ཞེས་ཏེ། འབྲས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད་པས་ཀུན་སྐྱོར་
ཏེ། དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ནས། སེར་སྐྱའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་
བའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(མོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་མོ་རྗེས་
ཆགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོང་ནི།

ཇ་བ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་རྫོང་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་
སོ། །རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་རྫོང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཡིད་
འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་དོ། །ཡིད་མི་འབྱུང་བས་མི་དགེ་བ་སྲོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྲོད་
དོ། །དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་དང་ཀུན་
རྫོང་དོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་རྫོང་བ་ནི། གང་གི་རྫོང་བ་
དང་། རི་ལྗང་སྲོང་བ་དང་། གང་དུ་སྲོང་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་
གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་ཞིང་དེའི་
དབང་གིས་མི་དགེ་བ་སྲོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྲོད་པ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་
འབྱུང་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་དང་སྲོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁོང་ཁོའི་ཀུན་རྫོང་ནི།

ཇ་བ། ཁོང་ཁོའི་ཀུན་རྫོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་དང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་
གནས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བའོ། །ཁོང་ཁོའི་ཀུན་
རྫོང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཁོང་ཁོའི་རྒྱ་ལས་སེམས་ཡལ་བར་མི་འདོད་ཏེ། དེས་ན་
མི་དགེ་བ་སྲོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྲོད་དོ། །དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་
པར་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་དང་སྲོང་དོ། །

༡ <<རྒྱ>> གིས།

ཁོང་ཁོ་བས་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁོ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཡང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། ཁོང་ཁོ་དང་ལྡན་བས་སེམས་ཅན་སོགས་གསུམ་ལ་མནར་སེམས་བར་
བྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་བར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་མི་
འདོར་བས་མི་དགོ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགོ་བ་མི་བྱེད་བས་ཡང་སྲིད་སྲི་མ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་
དང་སྐྱོར་བའི་སྲིད།

གསུམ་བ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་ལ། ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་ང་རྒྱལ་བདུན་ཏེ། ང་རྒྱལ་དང་། ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་
དང་། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་། འདོ་སྐྱམ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་། མངོན་བའི་ང་རྒྱལ་
དང་། ཚུང་ཟད་སྐྱམ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལོག་བའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །

ང་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་བདུན་པོ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་དང་པོ་ང་རྒྱལ་ནི།

ཅ་ལ། ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཚུང་ཏུ་བས་བདག་ཆེ་བའམ། མཚུངས་བ་དང་མཚུངས་སོ་
སྐྱམ་དུ་སེམས་ཁེངས་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། མཚུངས་བ་བས་
བདག་ཆེ་བའམ། ཆེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཁེངས་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ང་
རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཆེ་བ་བས་ཀྱང་བདག་ཆེས་ཆེའོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་
ཁེངས་བ་གང་ཡིན་པའོ། །འདོ་སྐྱམ་བའི་ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་བའི་སྤྱད་པོ་ལྡེ་
པོ་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་ཡང་དག་བར་རྗེས་སུ་ལྡེ་བའི་སེམས་ཁེངས་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །མངོན་བའི་ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། བོང་མའི་བྱང་བར་ཐོབ་བར་བྱ་བ་མ་

རྫོབ་པར་བདག་གིས་རྫོབ་པོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅུང་ཟད་སྟུམ་
 པའི་ད་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཆེས་འཕགས་པ་བས་བདག་ཅུང་ཟད་གཅིག་གིས་ཆུང་རོ་སྟུམ་
 དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལོག་པའི་ད་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་
 དང་ལྡན་པ་ལ། བདག་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ལོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
 ད་རྒྱལ་ཞེས་ཏེ། རིགས་དང་ཤེས་རྒྱ་སོགས་ཆུང་དུ་བས་བདག་ཆེ་བའམ་
 རང་དང་མཚུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ད་རྒྱལ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་འཇམ་པ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྲེལ། དེས་མཚོན་ནས་སྟུག་མ་རྣམས་ཀྱང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་ཚུལ་ནི།

ཅེ་ལ། ད་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་དར་འཛིན་པ་དང་། ད་ཡིར་འཛིན་པ་
 ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ན་དར་འཛིན་པ་དང་ད་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་
 མཛོན་པར་ཞེན་ནས་མི་དགེ་བ་སྐྱོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྐྱོད་དེ། དེས་སྤྱི་མ་ལ་སྟུག་
 བསྐྱལ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་སྐྱོར་རོ། །

ད་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ད་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
 སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་མི་ཤེས། དེ་
 མ་ཤེས་པས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་སྤྱི་མ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་
 སྐྱོར་བའི་སྤྲེལ།

བཞི་པ་མ་རིག་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི།

ཅེ་ལ། མ་རིག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་མི་ཤེས་པའོ། །མ་རིག་པའི་

ཀུན་འགྲུབ་སྐྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དང་ཀུན་འགྲུབ་པའི་ཚོས་
རྣམས་ལ་ལྷན་པར་ཆགས་སོ། །དེ་དག་ལ་ལྷན་པར་ཆགས་པས་མི་དགོ་བ་སྐྱོད་ཅིང་
དགོ་བ་མི་སྐྱོད་དོ། །དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་དང་སྐྱོད་རོ། །

མ་རྟེན་པའི་ཞེས་ཏེ། མ་རྟེན་པའི་ཀུན་སྐྱོད་ཡང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། །ཁམས་གསུམ་པའི་རྣོངས་པ་མ་རྟེན་པ་དང་ལྷན་པས་སྤྲུག་ཀུན་གྱི་ཚོས་ལ་
ལྷན་པར་ཆགས་པ་འཛེན་པར་བྱེད། དེའི་དབང་གིས་མི་དགོ་བ་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་མི་
བྱེད་པས། ཡང་སྤིད་ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྐྱོད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར།
ལྷ་པ་ལྷ་པའི་ཀུན་སྐྱོད་ནི།

ཇ་བ། ལྷ་པའི་ཀུན་འགྲུབ་སྐྱོད་པ་ནི་ལྷ་པ་གསུམ་སྟེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། མཐར་
འཛིན་པར་ལྷ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་ལོ། །ལྷ་པའི་ཀུན་འགྲུབ་སྐྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལོག་
པས་དེས་པར་འགྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་ལོ། །མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། །ལོག་པས་དེས་
པར་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་མི་དགོ་བ་སྐྱོད་ཅིང་དགོ་བ་མི་སྐྱོད་དོ། །དེས་
ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྐྱོད་རོ། །

ལྷ་པའི་ཞེས་ཏེ། ལྷ་པའི་ཀུན་སྐྱོད་ཚོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྷ་དང་
མཐར་ལྷ་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷ་པའི་ཀུན་སྐྱོད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་པ་འཛིག་ལྷའི་དབང་གིས་བདག་གོས། གོས་བར་འགྲུབ་
རོ་སྣམ་དུ་བརྒྱུད་ནས་གོས་པའི་བདག་སོགས་གོས་པའི་ཆེད་དུ་ལོག་པས་དེས་འགྲུབ་

༡ <<ལོ>><<སྣམ>> -

གི་ཐབས་ཚོལ། མཐར་ལྷས་རྟག་ཆད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད། ལོག་ལྷས་སངས་
རྒྱས་པ་ལ་ཐར་པ་མེད། བདག་སྐོམ་པ་ཐར་པ་ཡིན་སྟེ་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་ཐབས་ལ་ཞེན་པས་ཡང་སྲིད་སྲི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་བའི་སྲིད།

དུག་པ་མཚོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི།

ཇ་ཡ། མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་ལྷ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་
བ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་མི་
དགོ་བ་སྦྱོང་ཅིང་དགོ་བ་མི་སྦྱོང་དོ། །དེས་སྲི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་པར་འབྱུང་བར་
བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་དོ། །

མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེས་ཏེ། ལྷ་ངན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་
མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་པས་
ཐར་ལམ་སྲིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། མི་དགོ་བ་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་མི་བྱེད་པས་
ཡང་སྲིད་སྲི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་བའི་སྲིད།

བདུན་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི།

ཇ་ཡ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉེས་ཟ་བའོ། །ཐེ་ཚོམ་
གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་ལ་སོམ་ཉེ་ཟ་ཞིང་། ཚོས་
དཀོན་མཚོག་དང་དགོ་འདུན་དཀོན་མཚོག་ལ་སོམ་ཉེ་ཟ་བའོ། །དཀོན་མཚོག་རྣམས་
ལ་སོམ་ཉེ་ཟ་བས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་པར་མི་འབྱུང་དོ། །དཀོན་མཚོག་རྣམས་ལ་
ལེགས་པར་མི་བསྐྱེད་པས་མི་དགོ་བ་སྦྱོང་ཅིང་དགོ་བ་མི་སྦྱོང་དོ། །དེས་སྲི་མ་ལ་སྤྲུག་

བསྐྱེད་མཛོན་བར་འགྲུབ་བར་བྱེད་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་རོ། །

མེ་ཚོམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། མེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་དང་ལྡན་བས་འབགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་ཡོད་
མེད་དང་ཡིན་མིན་དུ་མེ་ཚོམ་ཟ། དེའི་དབང་གིས་བདེན་བཞི་ལ་འདོད་ཡེན་དང་
དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྤྲུབས་འགོ་མི་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད། མི་དགེ་བ་བྱེད་
བས་ཡང་སྲིད་མི་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།

བསྐྱེད་པ་སྐབས་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ལོ།

ཇ་བ། སྐབས་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་བའི་རྗེས་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྷག་བར་ཆགས་བས་ལ་
རོལ་གྱི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་བར་བྱས་པའི་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུག་
བའོ། །སྐབས་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ལྷི་རྗེས་དང་བཀུར་སྟེ་གཅེས་སུ་
འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི་ཚོས་གཅེས་སུ་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་ལོ། །རྗེས་དང་བཀུར་སྟེ་གཅེས་
སུ་འདྲིན་པས་མི་དགེ་བ་སྦྱོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྦྱོད་དེ། དེས་ཕྱི་ལ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
མཛོན་བར་འགྲུབ་བར་བྱེད་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་རོ། །

སྐབས་དོག་གི་ཞེས་ཏེ། རྗེས་བཀུར་ལ་ཆགས་བས་གཞན་གྱི་སྤུན་ཚོགས་ལ་
སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུགས་པའི་སྐབས་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་བས་རྗེས་བཀུར་གཅེས་སུ་འདྲིན་གྱི། ཚོས་གཅེས་སུ་མི་འདྲིན་
ལ། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་
སྲིད་མི་ལ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།

༡ <<མ>><<སྤྲུ>> -

དགུ་པ་སེར་སྒྲུའི་ཀྱན་སྐྱོར་ལོ།

ཇ་པ། སེར་སྒྲུའི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་ཉེད་པ་དང་བཀྱར་སྒྲིལ་སྒྲུག་པར་ཆགས་པ་ཉིད་ཡོ་
བྱུང་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་ལོ། །སེར་སྒྲུའི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་
སོགས་པ་གཅེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཡོ་བྱུང་^༡ བསྐྱུངས་པ་གཅེས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སོགས་པ་གཅེས་སུ་འཛིན་^༢ པས་མི་དགེ་བ་སྐྱོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྐྱོད་དོ། །^༣ དེས་
བྱི་མ་ལ་སྐྱབ་བསྐྱལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་སྐྱོར་དོ། །

སེར་སྒྲུའི་ཞེས་ཏེ། སེར་སྒྲུའི་ཀྱན་སྐྱོར་ཡང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། སེར་སྒྲུའི་ཀྱན་སྐྱོར་དང་ལྷན་པས་ནོར་གསོག་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་གྱི། ཡོ་བྱུང་ཉུང་
བ་གཅེས་སུ་མི་བྱེད་ལ། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་
ཡང་སྲིད་བྱི་མ་ལ་སྐྱབ་བསྐྱལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་སྐྱོར་བའི་བྱིར།
གཉིས་པ་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འཆིང་
བྱེད་གྱི་དོ་བོ་དང་། འཆིང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལྷ་དོན་
ཏོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། འཆིང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་འཆིང་བ་
དང་། གཉི་སྐྱབ་གི་འཆིང་བ་ལོ། །

འཆིང་^༤ བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་གསུམ་ཡོད་དེ། དུག་གསུམ་གྱི་
དབང་གིས་འཆིང་བའི་བྱིར།

༡ <<ས>> ཟུང།
༢ <<མེ>><<སྐྱར>> + བ།
༣ <<ཅ་བཞི>> དེ།
༤ <<སྐོ>><<ཞོལ>> འཆི།

གཉེས་པ་(འཆིང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལྟེ།

རྩ་བ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བས་ནི་འགྲུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ལ་འཆིང་བར་
འགྲུར་རོ། །ཞེ་སྤང་གི་འཆིང་བས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ལ་འཆིང་བར་
འགྲུར་རོ། །གཉི་སྤྲུག་གི་འཆིང་བས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ལ་འཆིང་བར་
འགྲུར་རོ། །

འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་
ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བས་བསྐྱེད་པའི་འགྲུར་བའི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ལ་འཆིང་ཞིང་། འདོད་པ་བཞེན་དུ་མི་ཐོབ་པར་བྱེད། ཞེ་སྤང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འཆིང་། གཉི་སྤྲུག་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་
མི་ཤེས་པས་འཆིང་བར་བྱེད་ཅིང་། འདོད་པ་བཞེན་དུ་བྱེད་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྒྱ་ཚོན་) ལྟེ།

རྩ་བ། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྲུག་ལ་བཞེན་ནས། དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
ནི་འདོད་པ་བཞེན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་ནི་འཆིང་བ་རྣམས་
སོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཅིངས་
པའི་དབང་གིས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སོགས་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ན། འདོད་པ་
བཞེན་དུ་བྱེད་པ་མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་དཀའ་ཞིང་སྤང་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་ལ། བག་ལ་
ཉལ་གྱི་ངོ་ཐོ་དང་། བདུན་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། དབྱེ་བ་

དང། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། བག་ལ་ཉལ་ནི་བདུན་ཉེ། འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཁོང་
ཁོ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། ང་རྒྱལ་གྱི་
བག་ལ་ཉལ་དང། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང། ལྷ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཐེ་ཚོམ་གྱི་
བག་ལ་ཉལ་ལོ། །

བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཞེས་ཉེ། བག་ལ་ཉལ་བདུན་ཡོད་དེ། འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཅ་བ། འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཏོ། །ཁོང་ཁོ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ཁོང་ཁོ་བའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཏོ། །སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་
ལེན་ཏོ། །ང་རྒྱལ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་
ལེན་ཏོ། །མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་
ལེན་ཏོ། །ལྷ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ལྷ་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་
ཏོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་
ཏོ། །

འདོད་བ་ལ་ཞེས་ཉེ། བདུན་སོ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་

དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བར་ནི། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བདུན་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཆ་བ། འདོད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ནི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་
དང། ཁོང་ཁོའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ནི་
སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ལོག་པས་ཚངས་པར་
སྲོད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ནི་ད་རྒྱལ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། མ་རིག་པའི་བག་ལ་
ཉལ་དང། ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཟེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཉེ། འདི་
ལྟར་དེ་དག་ནི་གཉེན་པོ་རྩེད་དུ་ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཁེངས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་
རྣམས་ལ་སྤོངས་པར་འགྱུར་རོ། །ལོག་པས་ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་⁹ པར་
བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་སོམ་ཉི་ཟེའོ། །ཟེ་
ཚོམ་ཟེའོ། །

འདོད་པ་ཞེས་ཉེ། བག་ལ་ཉལ་བདུན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཁོང་ཁོའི་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། སྲིད་
པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར། ལམ་ལོག་པས་ཐར་
པ་དོན་དུ་གཉེར་བ། ལོག་པས་ཚངས་སྲོད་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་བག་ལ་ཉལ་བཞི་
རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཚོལ་བ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་བག་ལ་ཉལ་བདུན་དུ་ངེས་པའི་

9 <<ས>> རྟོགས།

ཕྱིར་ ཚོལ་བ་ཐ་མས་བག་ལ་ཉལ་བཞི་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། ལོག་པའི་ལམ་གྱིས་ཐར་
བ་ཚོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉེན་པོ་རྩེད་ཏུ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད། བདེན་
བ་བཞི་ལ་སྐོངས་པར་བྱེད། ཐར་བ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ལོག་པ་ལ་རྟོག་པར་
བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐེ་ཚོམ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་
སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འབའ་ཞིག་
པས་བྱེད་པ་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

ཉེ་བའི་ཞེས་ཏེ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཚོས་ཅན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བྱེད་དེ། སེམས་སྐོ་དུ་མ་ནས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འབའ་ཞིག་པས་བྱེད་པ་)ནི།

ཙ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །

ཉེ་བའི་ཞེས་ཏེ། ཁྲོ་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་བྱེད་དེ། སེམས་སྐོ་དུ་མ་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་སྐོ་རེ་རེ་ནས་ཉེ་བར་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(དུག་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའོ། །ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་ལྷག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
དེས་སེམས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ན། ཆགས་པ་དང་བཤེས་པ་
འཇུག་གོལ་བར་མི་འཇུག་ཏེ། སྐྱིབ་པ་དེ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་གདགས་སྲུ་
དུང་སྟེ། ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་མཐོང་
ལས་གྱིས་ཆགས་བཤེས་པར་མི་འཇུག། སྐྱོམ་ལམ་གྱི་སྐྱོན་ས་གོལ་བ་ཐོབ་པར་མི་
འཇུག་པའི་སྤྱིར།

ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི།

ཅ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཇི་སྐྱད་དུ། སེམས་འདི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འདོད་ཆགས་
གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ན། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅོམ་ལྷན་ཞེས་ཏེ། ལོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་ལྷ། དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་
བ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་སྦྱོགས་སྲུ་འབྱེད་པའི་ཉེས་པ་
དང་། རྣམ་བུར་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྤང་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེས་
པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ནི་བརྒྱུད་དེ་རྣམས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཚོད་པ་
དང་། འགྲོད་པ་དང་། ཐག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཞེལ་མེད་
པའོ། །ཞེ་གནས་ཀྱི་དུས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དུས་

དང་། དེ་དག་གི་གཞི་དང་མོ་རྣམས་ལ་དག་པའི་དུས་ལ། ཡང་དང་ཡང་ཤམ་ཆེར་
¹སེམས་ལ་ཀུན་ནས་བགྲིས་པར་²བྱེད་པ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དག་གོ།

ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཞེས་ཏེ། བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། སྐྱོད་དང་གསུམ་གྲིས་ཤེས་པར་བྱོལ། ཀུན་དགྲིས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟུགས་
པ་ནས་ཁེལ་མེད་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དགྲིས་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནམ་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པའི་དུས་ལ་
ཟུགས་གཉེད་གཉེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བགྲི་བར་བྱེད། རབ་ཏུ་འཛིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཚོད་དམ་ཚོད་དུ་དོགས་པའི་གཉེན་པོར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
སེམས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ན། ཚོད་འགྲོད་གཉེས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བགྲི་
བར་བྱེད། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བྱིང་ཚོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ལྷུན་གྲུབ་
ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེ། དཔག་དོག་དང་། སེར་སྐྱས་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བགྲི་བར་
བྱེད། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་གཞི། ལྷན་ཚབ་སྣམ་རྣམས་ལ་དག་པ་བྱེད་པའི་དུས་
ལ། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁེལ་མེད་ཀྱིས་བགྲི་བར་བྱེད་པས་ཀུན་དགྲིས་བརྒྱད་དུ་བཞག་
པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ཉོན་པོངས་པའི་རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་འཁྲེང་བའི་ཉེས་པ་)ནི།

ཆ་བ། ལུ་པོ་ནི་བཞི་སྟེ་འདོད་པའི་རྒྱ་པོ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱ་པོ་དང་། ལྷ་བའི་རྒྱ་པོ་
དང་། མ་རིག་འི་རྒྱ་པོ་ལོ། རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་འཁྲེང་³བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་པོ་དག་

1 <<མེ>><<རྒྱར>> + དགེ་བའི།
2 <<ས>><<ཕྱེ>><<ཙོ>> འཇུག་པར།
3 <<ས>><<ཕྱེ>><<ཙོ>> ཁྲེང་།

གོ། །འདོད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་དང་བོལོ། །སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་
གཉིས་པའོ། །ལོག་པས་ཚངས་བར་སྲོད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་ཐ་མ་གཉིས་
ཉེ། གནས་པ་དང་གནས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །

ཚུ་བོ་ཞེས་ཉེ། དབྱེ་བ་དང་། སྐྱོད་ལྟ་དང་། བཞེར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཚུ་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱུན་ འོགས་སུ་
འཁྲེར་བར་བྱེད་པས་ཚུ་བོར་བཞག་པའི་བྱིར། ཚུ་བོ་བཞེར་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། འདོད་ཡོན་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཚུ་བོས་རྒྱུན་འོགས་སུ་འཁྲེར་
བར་བྱེད། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་
ཚུ་བོས་རྒྱུན་འོགས་སུ་འཁྲེར་བར་བྱེད། ལོག་པའི་ཐར་བ་དང་ཐར་བའི་ཐབས་ཚོལ་
བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས། ལྟ་བ་གནས་པ་དང་། མ་རིག་པ་གནས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་འོགས་སུ་འཁྲེར་བར་བྱེད་པས་བཞེར་བཞག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(རྣམ་བུར་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་)ནི།

ཇ་པ། སྲོར་བའི་བཞེ་སྟེ། འདོད་པའི་སྲོར་བ་དང་། སྲིད་པའི་སྲོར་བ་དང་། ལྟ་བའི་
སྲོར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྲོར་བའོ། །འབྲེལ་བའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱིར་སྲོར་བ་
རྣམས་ཉེ། དེ་དག་གྲང་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཉེ། རི་ལྟར་
མ་སྐྱོན་མ་སྐྱོན་དུ་སྐྱར་པོ། །

སྲོར་བའི་ཞེས་ཉེ། སྲོར་བ་ཡང་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། སྲོར་བའི་གཞི་རོ་བོ་དང་། སྐར་བུ་དང་བྲལ་བའི་བར་དུ་གཙོད་པས་སྐྱོད་ལྟ་

༡ <<སྐོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> རྒྱ་མཚན།

དང་། ལྷོ་མ་བ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྣ་མ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་(སྐད་བྱ་ལ་འདུག་པའི་ཉེས་པ་)འོ།

ཅ་པ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་
པ་དང་། ལྷོ་མ་གྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྦྲུ་བའི་ཉེ་
བར་ལེན་པའོ། ཚེད་པའི་ཅ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་སྲིད་པ་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་སོ། །འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་པར་
ཞེན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཅིངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་དང་། གུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་རྒྱ་མ་གྲིམ་པ་རྣམས་དང་། གྲིམ་པ་རྣམས་སུ་ཚེད་དོ། ཚེད་པ་དེའི་ཅ་བ་ནི་དང་པོ་
ཡིན་ལོ། །ལྷ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཅིངས་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་དང་། གུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་
དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཚེད་དེ། ཚེད་པ་དེའི་ཅ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གསུམ་པོ་
དག་སྟེ། ལྷ་བར་བྱུར་བ་རྒྱལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་ལྷ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །པལ་ཆེར་
བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། དཀའ་བྱུང་བྱུང་པོ་སོ་སོ་ཐ་དང་བ་དག་ནི་ལྷོ་མ་གྲིམས་དང་བརྒྱལ་
ཞུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །དེ་དག་གི་གནས་འདེག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་བདག་ཏུ་སྦྲུ་
བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །ལྷ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷོ་མ་གྲིམས་དང་། བརྒྱལ་ཞུགས་
ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པས་ནི་སྦྲེགས་ཅན་ནང་པན་ཚུན་ཚེད་དོ། །བདག་ཏུ་སྦྲུ་བའི་ཉེ་བར་
ལེན་པས་ནི་སྦྲེགས་ཅན་རྣམས་དང་ཚོས་འདི་བ་རྣམས་སུ་ཚེད་དོ། །དེ་ལྷ་བ་དེ་དག་
ཚེད་པའི་ཅ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྲིད་པ་ཉེ་བར་

ལེན་རྟོ། །དེས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞེས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ནས། བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བར་ཡོད་པའི་སྲིད། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེའི་དབང་གིས་སྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཚོད་པའི་ཙ་བ་ཉེ་བར་ལེན་
ཅིང། དེའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཉེ་བར་ལེན་པས་དེར་བཞག་པའི་སྲིད། ཉེ་བར་ལེན་
ཚོད་པའི་ཙ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པས་སྲིམ་པ་ནང་པའ་ཚུན་ཏུ་ཚོད་པར་
འགྱུར། ལྟ་བ་སོགས་ལ་ཆགས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནང་པའ་ཚུན་ཚོད་པར་འགྱུར་
པའི་སྲིད།

རྣམ་ཐངས་ལྡན། འདོད་ཡོལ་སོགས་ལ་དང་སོར་དགའ་བ་དང། དེ་ཡོངས་སུ་
བརྒྱུད་ནས་གནས་པ་དང། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང། གཞན་གྱི་ལ་སྟོལ་
ནས་རང་གི་དེ་ལ་སྟོག་པར་ཞེན་པ་དང། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོག་
པར་ཞེན་པའོ། །ཡང་ན་ཆགས་པ་རྣམས་འབྲིང་གིས་དབྱེ་བའོ། །

ཉེ་བར་ལེན་པ་གསུམ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལྟ་བུ་དུག་ཏུ་ཙ་བ་གཉིས་
ནི། ལྟ་བའི་ཉེར་ལེན་དང། ལྟ་བུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དཔེ་བའ་རྗེས་
སུ་ཆགས་པ་ནི། ཚུལ་སྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང། འདིག་ལྟ་བུ་བདག་
ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་སྟོགས་ཅན་ནང་པའ་ཚུན་ཚོད་པའི་ཙ་བ་
དང། གསུམ་པ་ཚོས་འདི་པ་དང་གཞན་གྲེ་ཚོད་པའི་ཙ་བ་བྱེད་ཅིང། དེ་དག་ཀྱང་
གྲིས་ཡང་སྲིད་སྲིམ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ཉེ་བར་ལེན་ཏུ་བཞག་པའི་སྲིད།

ལྟ་བུ་(གཉེན་སོལ་བར་ཏུ་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་) ལ། འདིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་
འགལ་བ་དང། དེའི་སྐྱོར་བ་དང་འགལ་བའོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་པ། མདུད་པ་ནི་བཞི་སྟེ། བརྒྱུ་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་དང་། གནོད་སེམས་ལུས་
ཀྱི་མདུད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་པ་ལུས་ཀྱི་མདུད་
པ་དང་། འདི་བདེན་ལོ་ཞེས་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལུས་ཀྱི་མདུད་
པ་ལོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྲིད་
མདུད་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་གཡེར་བའི་རྒྱ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟང་ཟེང་རྩུང་ཟད་ཅམ་གྱི་
རྒྱས་སེམས་གཡེང་བ་དང་། ཚོད་པ་ལ་ལེགས་པར་མི་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་ཤག་པོས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གནས་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱས་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་དོ། །

མདུད་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱ་དོན་དང་། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདུད་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ལོར་ལ་མི་རིགས་
པའི་སྐོན་པས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པ་བརྒྱུ་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་དང་། གཞན་
ལ་གཙོད་པ་བྱེད་འདོད་པའི་ཁོང་ཁོ་གཙོད་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་དང་། ལྟ་བུ་དང་
འབྲེལ་བའི་རྒྱས་སེམས་རན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་པ་དང་། ལྟ་བུ་རན་པ་ལ་བཟང་པོར་
འདྲིན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད། མདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་
བར་དུ་གཙོད་པས་མདུད་པ་ཞེས་བཞག་པའི་སྲིད། མཉམ་གཞག་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་
བཞིར་སྐོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟང་ཟེང་རྩུང་ཟད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཚོད་པ་ལ་
ལེགས་པར་མི་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་ཤག་པོས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པར་གནས་པའི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་སྲིད་ཅི་ལོག་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱས་སེམས་
གཡེང་བར་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པས་བཞིར་བཞག་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེའི་རྒྱོད་པ་དང་ལགས་པ་)ཞི།

ཆ་ལ། ལྷོ་བ་པ་ཉི་ལྔ་ཉེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ལྷོ་བ་པ་དང་། གཞོན་སེམས་
དང་། ལྷགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཞོད་པ་དང་། འཕྲོད་པ་དང་། མེ་ཚོམ་གྱི་ལྷོ་བ་པ་
ཉེ། རབ་ཏུ་ལྷུང་བ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་དུས་དང་། བསྐྱུལ་བ་ན་ལེགས་པར་
བསྐྱུལ་བའི་དུས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་དུས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་དང་། བཏང་
སློམས་ཀྱི་དུས་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ལྷོ་བ་པ་རྣམས་ལོ། །

ལྷོ་བ་པ་ཉི་ལྔ་ཉེ། ལྷོ་བ་པའི་རོ་མོ་ལྷ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་འདུན་པའི་ལྷོ་བ་པ་
ནས་མེ་ཚོམ་གྱི་ལྷོ་བ་པའི་བར་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་བ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་
དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པས་ཁྲིམ་ནས་རབ་ཏུ་ལྷུང་
བ་ལ་དགའ་བ་དང་ལྷོ་བ་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་ལྷུང་བ་ལྷུང་བའི་ཚེ། ལྷོ་བ་པའི་སྐྱོད་
པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱུལ་བ་ན། གཞོན་སེམས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་དག་པ་ལ་སྐྱིབ་པར་
བྱེད། ལྷགས་གཉིད་ཀྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་པར་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
སློམ་པའི་དུས་ན་སྐྱིབ་པར་བྱེད། གཞོན་འཕྲོད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡོང་བར་བྱེད་པས་
རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སློམ་པའི་དུས་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད། མེ་ཚོམ་གྱིས་དམིགས་
པ་ལ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འདུག་པའི་བཏང་སློམས་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུག་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་སྤང་
དགའ་ཞིང་གཉེན་པོ་བསྟེན་དུ་མི་འགྲུང་བའི་ཉེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་སྐྱུབ་
པའི་ཉེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། འགལ་བའི་ཉེས་པ་ལོ། །དང་བོ་ནི།

༡ <<ལྷོ>><<ཞོན>><<སྐྱ>> -

ཇ་བ། བ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་གི་བ་
བ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། རྫོན་གོམས་
བའི་ཚུལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སློང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྫོང་བའི་མ་སྤངས་
བས་སེམས་ལས་སྐྱ་མི་རུང་བ་དང་། དབྲལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་¹ དེ་དག་ནི་བ་བ་
ནམས་ཞེས་བྱའོ། །

བ་བ་ཞེས་ཏེ། རྫོན་གོམས་¹ བ་ཚེན་པོ་རྫོན་དུ་སོང་བའི་དུག་གསུམ་ཚོས་
ཅན། བ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེང་བ་བ་འབྲས་བུ་སྟེ། བའི་གཞིར་ལས་སྐྱ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་
རྫོན་གོམས་བའི་མ་ལྷན་གཉེན་པོ་སོང་ག་ཤོལ་དང་འབྲ་བས་ལོག་བར་དཀའ་
ཞེང་། སེམས་ལས་སྐྱ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་(འབྲས་བུ་མི་འདོད་བ་སྐྱབ་བའི་ཉེས་བ་)ལ་གཉིས། དམ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་
བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་བ་དང་། རང་གི་མི་འདོད་བ་སྐྱ་ཚོགས་འབྲིན་པའི་ཉེས་
བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། དེ་མ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དེ་མ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་གི་དེ་
མ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རོ་བོའི་
འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་པར་སློང་དེ། རྫོང་བ་འདུག་ཡུང་རུང་དགོན་པ་བ་འདུག་
ཡུང་རུང་། ཚངས་བ་མཚུངས་པར་སློང་བ་མཁས་བ་ནམས་ཀྱིས་མཚོང་ན། གང་གི་
བྱིར་འདི་སྤྲད་དུ། ཚེ་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་སློང་བ་སྟེ། མི་
གཙང་བ་ལྟར་གི་ཚེར་མ་ལོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དེ་མ་ནམས་ཞེས་

1 <<མེ>><<སྐྱར>> བས།
2 <<སློ>><<ཞོལ>><<ལྷ>> གོམས།

བྱལོ།

དི་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཉེས་སྤྱད་ལ་སྣུག་པར་སྤྱད་པས་མི་སྣུན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
རབ་ཏུ་ འབྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་ཉེས་གསུམ་ཚོས་ཅན། དི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩོད་སོགས་
གང་ན་འདུག་ཡང་བུང་། ཉེས་སྤྱད་སྣུག་པར་སྤྱད་པས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤོད་
བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན། མི་གཙང་བ་ཤོང་གི་ཚེར་མ་ཞེས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་ར་
སྤྱར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(རང་གི་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱིན་པའི་ཉེས་པ་)ལ་བརྟུན། ལྷན་གྱི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅི་ལོག་
ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། ལོག་པར་སྤྱུག་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་
པའི་སྣོན་ས་སྤོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། ལྷན་ཏུ་གཞོན་པ་དང་། སྤང་དགའ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། སྤྱིག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱིག་གི་
སྤྱིག་པ་འོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱིག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རིང་
པོར་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱིག་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

སྤྱིག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། སྤྱིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩོད་ལ་
བརྟེན་ནས་དུས་རིང་པོར་སྐྱེ་འཆིའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ <<མ>> ལྷན།

གཉིས་པ་(ལྷང་དགའ་བ་)ནི།

ཇ་བ། ཟུག་རྩ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཟུག་རྩ་དང། ཞེ་སྤང་དང། གཉི་སྟག་གི་
ཟུག་རྩ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་དང་
སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་སྐྱེས་ཤིང་གནས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་
ཚོས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་དང། སྐྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་དང། འགོག་པ་དང་
ལམ་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་དག་ནི་ཟུག་རྩ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

ཟུག་རྩ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཟུག་རྩ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱོང་ལ་
བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་སྐྱག་པར་ཆགས་པར་འབྱུང་ཞིང། དཀོན་
མཚོག་གསུམ་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱངས་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱག་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། མི་འདོད་པ་དངོས་ལ་
སྐྱོར་བ་དང། མི་འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྐྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། ལྷོ་ཡང་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལྷོ་ཡང་དང། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་གི་
ལྷོ་ཡང་འོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིགས་
པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་དང་བཅས་ཤིང་གཡེང་བ་མང་བར་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ལྷོ་ཡང་
རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

༡ <<སྐོ>><<ཞེས>> ཅ།
༢ <<ས>><<ལྷོ>><<ཚོ>> ཅ།
༣ <<ས>><<ལྷོ>><<ཚོ>> ཅ།
༤ <<ས>><<ལྷོ>><<ཚོ>> ཅ།
༥ <<ས>><<ལྷོ>><<ཚོ>> ཅ།

སྤྱི་ཡང་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་
ནས་ལོ་བྱད་མང་པོ་འདྲིན་ཅིང་ལོ་བྱད་སྤྱི་ཡང་དང་བཅས་པར་བྱས་པས་འདྲིགས་པ་
དང། གཞན་དང་ཁོན་དང་བཅས་ཤིང་། གཡེང་བ་མང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉེས་པ་(མི་འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྤྱོད་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང། ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་སྤྱུག་གི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱུག་དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དང། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་
སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཟང་ཟེང་རན་པ་
ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང། གཞོད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རྒྱ་དང། ཚོས་
ལོག་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱ་ས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དེ། དེ་
ལྟ་བུས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱུག་གི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་རྩ་བ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། །

ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ལྱིན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་ཚོགས་འདྲེན་པར་
བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟང་
ཟེང་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང། གཞན་གྱི་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བརྟོད་
པར་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་དང། རོན་དམ་བདེན་པ་རྟོག་དངོས་སུ་

༡ <<ས>> ཞིང།

འདོད་པ་སོགས་ཚོས་ལོག་ལ་ཞེན་པའི་རྒྱལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེས་པ་ལ་སྐྱོར་བའི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་)ལ། སེམས་སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་
བྱ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། ཟག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་
པའི་ཟག་པའོ། །སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་ཟག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་ཏེ་
ཟག་པའི་སྲིད་འདོད་པའི་ཟག་པའོ། །ནང་དུ་བལྟས་ཏེ་ཟག་པའི་སྲིད་སྲིད་པའི་ཟག་
པའོ། །ཟག་པ་དེ་གཉིས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་སྲིད་མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ། །

ཟག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། ལོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང་། མ་
རིག་པ་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཁོ་བར་བྱེད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཟག་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་
པོས་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད། གཉིས་པས་སྟོམ་ འཇུག་གི་ཚོར་བ་ལ་
སྲིད་པས་འཕྲོ་བར་བྱེད། ཟག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་གསུམ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ནས་འཕྲོ་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་
སྲིད། འདི་དག་ཀུན་ངོ་བོ་དང་སྐྱོད་པའི་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱབ་བྱ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་)ནི།

༡ འཕྲོ་ཞེས་ཅུ་བར་བྱུང་བ་ལྟར་རམ་སྟེ།
༢ <<མོ>><<ཞོལ>><<མ>> ཞོ
༣ སྟོམས་ཞེས་མིན་ནམ་སྟེ།
༤ <<མོ>><<ཞོལ>><<མ>> ཞོ
༥ <<མོ>><<ཞོལ>><<མ>> ཞོ

ཇ་བ། རོངས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རོངས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
སྟུག་གིས་རོངས་པ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
སྲིད་པའི་ལོ་བྱད་འདོད་པའི་རོངས་པ་ས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་རོངས་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། །

རོངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། རོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་
དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཉམས་པས་ཡོ་བྱད་འདོད་ཀྱང་རོངས་པ་ས་གཞོན་པར་བྱེད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ (ད་ལྟར་གྱི་སྟུག་བརྟམ་བསྐྱེད་པ་) ལ་གཉིས། འདོད་པ་མ་འཁྱོར་བ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། རོངས་སྐྱོད་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། རོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། ཞེ་
སྤང་དང་གཉི་སྟུག་གི་རོངས་སུ་གདུང་བའོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། མངོན་
ཉུགས་^༡ སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་མངོན་ཉུགས་^༢ སུ་འཛིན་པ་
དེས་^༣ ལུས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་
བ་དེ་དག་ནི་རོངས་སུ་གདུང་བ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

རོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། རོངས་སུ་གདུང་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུག་པ་དང་མི་སྟུག་པའི་ཡུལ་ལ་དང་པོར་སྟུག་མི་སྟུག་

༡ <<མེ>><<སྐྱར>> བརྟམས།
༢ <<མེ>><<སྐྱར>> བརྟམས།
༣ <<མེ>><<སྐྱར>> གང་གིས།

སོགས་སུ་རྟོག་པས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་བཟླ་བར་འཛིན་པ་
མཛོན་རྟོགས་སུ་བརྒྱུད་པས་འདོད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པ་ཐོབ་སྟེ་ལུས་སེམས་
གཏུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(མོངས་སྟོད་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་བ་)ནི།

ཇ་བ། འཇུག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་
གི་འཇུག་པ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། གང་དུ་
དགའ་བ་དང་ལྷག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྱུར་ཅིང་གཞན་དུ་གྱུར་ན་མུ་
དན་དང་། སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་འཇུག་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

འཇུག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུས་གསུམ་ཚོས་ཅན། འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོན་ལ་
བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་དག་ཏུ་སྟེ་སྟགས་འདོན་ཞིང་། ཡིད་
མུ་དན་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་(བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་)ནི།

ཇ་བ། འཐབ་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཐབ་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་གི་
འཐབ་པ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་
པས་གཙོད་པ་དང་། མཚོན་ཆ་ལེན་པ་དང་། དབྱུག་པ་ལེན་པ་དང་། འཐབ་པ་
དང་། མཚང་འབྲུ་^༡ བ་དང་། ཚོད་པ་དང་། འགྲེད་པ་འབྲུང་བ་དེ་དག་ནི་འཐབ་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། །

༡ <<ས>> ཆེད།
༢ <<མེ>><<སྤང>> འཇུག།

འཐབ་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། འཐབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་ལུས་དག་གི་ཚད་པས་གཅོད་པ་སོགས་འཐབ་ཚེད་སྣ་ཚོགས་འདྲེན་པར་
བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ (ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བ་) ཞི།

ཇ་པ། རིམས་ནད་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིམས་ནད་དང། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
སྟུག་གི་རིམས་ནད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། ཚོས་མ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་
གདུང་བར་འགྱུར་བ་དང། མི་མ་སྐྱུན་པས་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཆེན་པོས་
ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དང། ཚོས་ལོག་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཆེན་པོས་
ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རིམས་ནད་རྣམས་ཞེས་བྱ་ལོ། །

རིམས་¹ བྱད་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། རིམས་ནད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་
ལ་བརྟེན་ནས། ཚོས་མ་ཡིན་པ་མི་དགོ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང། མི་མ་སྐྱུན་པ་ཚོས་རྒྱན་
སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང། ཏྲག་དངོས་བསྐྱོམ་པ་ཐར་ལམ་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཚོས་
ལོག་ལ་ཆགས་པས་ལུས་སེམས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ (ལུག་བཟུལ་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱོན་སྦྱོར་བ་) ཞི།

ཇ་པ། ཉགས་སྦྱོར་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉགས་སྦྱོར་དང། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
སྟུག་གི་ཉགས་སྦྱོར་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། སྟེ་བའི་ཅ་བ་ཅན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཆགས་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྗེའི་འཁོར་བར་ལུས་

1 <<སྐྱོ>> རིམ།

ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ནགས་སྦྱོར་རྣམས་ཞེས་
བྱའོ།

ནགས་སྦྱོར་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། ནགས་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྲིད་པར་སྦྱེ་བའི་ཙ་བ་ལ་ཆགས་པས་འགྲོ་བ་རིགས་ལྟར་ནགས་སྦྱག་པོ་
དང་འབྲ་བར་བགྲོད་དགའ་ཞིང། ཚང་ཚོང་མང་པོས་འབྲིགས་པའི་ལུས་སྣ་ཚོགས་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི།

ཙ་བ། གགས་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གགས་དང། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་གི་
གགས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ལ་ལྟ་
བ་དང་བཅས་པས་དགོ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་དང། ལོངས་སྦྱོད་ལ་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་
དང། རྫོམ་བྱང་བ་དང། འབྲེ་ཞིང་གནས་པ་དང། རྩུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་འཛིན་
པས་དགོ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་དེ་དག་ནི་གགས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

གོགས་¹ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། གོགས་¹ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲིད་པས་
ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་ལ་ལྟ་བ་དང་བཅས་པས་དགོ་བ་ལི་བྱེད་ཅིང་ཤེས་བྱའི་གནས་
ལ་རྫོ་²མ་བྱང་བ་དང། ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱིས་འབྲེ་ཞིང་གནས་པ་
དང། དགོ་བ་རྩུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་བཟུང་ནས་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་
བྱེད་པའི་བྱིད།

1 <<རྫོ>><<ཞེས>><<བྱ>> གནས། <<ཙ་བཞི>> གགས།
2 <<རྫོ>><<ཞེས>><<བྱ>> གནས། <<ཙ་བཞི>> གགས།
3 <<རྫོ>><<ཞེས>> རྫོ།

ལྷ་བ་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་སོ་སོར་སྲེ་ནས་མཐོང་སྤངས་དང་སྐྱོམ་སྤངས་ཀྱི་
ལོག་ཞུགས་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྲེ་བར་བདེན་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་བྱེ་
བཤག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལོག་པར་ཞུགས་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། འདོད་ཆགས་ནི་ཡུལ་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་
པར་རྟོགས་པའོ། །འདོད་ཆགས་རི་ལྷ་བར་ཁོང་ཁོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ད་རྒྱལ་ནི་
སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་
དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་
པའོ། །ལྷ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱུས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་
པ་ནི་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་
པའོ། །མ་དེག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །

ལོག་པར་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཚོས་ཅན། ཡུལ་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡུལ་སྐྱུག་པར་སྐྱོ་བཏགས་ནས་སྲིད་
པའི་སྲིར་དང་། མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་འདིག་ལྷ་ཀུན་བརྒྱུས་སོགས་ལྷ་ངན་ལ་
སྐྱུག་པར་སྲིད་པའི་སྲིར། ཁོང་ཁོ་ཡང་དེ་གཉིས་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཡུལ་མི་སྐྱུག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པར་
ཞུགས་པའི་སྲིར། ད་རྒྱལ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཚུང་ཏུ་
བས་བདག་ཆེ་སྐྱུམ་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱུང་ན་སེམས་ཁེངས་པའི་

༡ <<ས>> ཉེན།

ཕྱིར། འཛིག་ལྷ་ལོགས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་
ལ་སྐྱོ་འདོགས་དང་སྐྱུང་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མཚོག་འཛིན་གཉིས་
ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ལྷ་དན་དང་རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དན་བ་ལ་
མཚོག་དང་དག་བ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་གཉེན་
པོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་བ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་ཕྱིར། མ་
རིག་བ་ཡུལ་དང་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(ཉོན་མོངས་མ་བྱེ་བར་བདེན་བ་ལ་ལོག་ཞུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་) ལ། སྐྱག་ཀུན་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཉོན་མོངས་བ་བརྩུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱག་བསུལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་
དང་གཞིའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་ཀུན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
ཏེ། སྐྱག་ཀུན་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གནས་བྱེད་ཅིང་། ཟག་བཙས་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆར་གྱུར་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་
པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་)ནི།

ཙ་བ། ཉོན་མོངས་བ་བརྩུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་བ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་ལ་སྐྱག་བ་
སྐྱེད་པས་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་

བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
ཞིང་། འགོག་ལམ་ལ་ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་གཡང་ས་དང་། དེ་རྒྱན་གཙོད་པའི་མི་
མ་སྐྱོན་པར་ཉམས་ནས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་སྲིད།

བྱུག་བ་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྟེན་གང་ལ་གནས་པ་དང་། ཚོར་བ་གང་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སློན་ནས་བཤད་པ་ལ་བྱི་བ་ཞི།

ཙ་བ། ཁམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེན།

ཁམས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བཞི། ཁམས་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ན་ཚོར་
བ་གང་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ན་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ན་དངོས་པོའི་
ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའི་བྱུང་བར་འོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཁོང་ཁྱོད་བ་མ་གཉོགས་བར་ཁམས་གསུམ་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཁོང་ཁྱོད་བ་ནི་འདོད་
བ་དང་ལྡན་པའོ། །

ཁོང་ཁྱོད་བ་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁྱོད་མ་གཉོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཁམས་
གསུམ་ག་ན་ཡོད་ལ། ཁོང་ཁྱོད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་
བརྒྱན་པའི་སྲིད་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དམིགས་བ་མེད་པའི་སྲིད། དེས་ན་
ཡིད་མི་བདེ་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། འདོད་པ་ན་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་
བྱེད་འདོད་ཡོན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཆེགས་ཆེན་པོས་སྐྱབ་དགོས་པས་ཡིད་མི་
བདེ་འབྲེན་པར་བྱེད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་པའི་འདོད་ཁམས་བ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བ་ཅོམ་གྱིས། འདོད་

༡ <<མོ>><<ཞེས>> ལྷིབ

ཡོན་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་བདེ་བས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། རྩོ་
འདོགས་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་དང་། སྐྱར་འདེབས་གྱི་ལོག་ལྟ་དང་། ཟེ་ཚོམ་དང་། མ་རིག་པ་
ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པའོ། །

དང་པོ་འདོད་ཆགས་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའོ། །⁹

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་
སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཇི་ལྟ་བར་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ན་ནི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་དུ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

འདོད་ཆགས་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
དང་པོ་གཉིས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་
པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྗེའི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་
ཡིད་བདེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱུན་འཆད་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན། དབང་ཤེས་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་
ཤེས་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྲིར་ལོ། །འདོད་པ་ན་

⁹ <<ཟླ>><<སྐྱ>> པ་ནི།

ཡིད་གྱི་ས་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་
ཚོར་བ་སེམ་བས་ཀྱང་དབང་པོ་བརྟེན་བཅས་སེམ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་བདེ་བ་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་གྱི། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར། ཚོར་ལྡར་བྱས་པའི་ཡིད་
བདེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་ཞིང་། ཡིད་མི་བདེ་མེད་པ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་
རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཚད་དུ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་ཏེ། ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གང་ཞིག །བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(ཁོང་ཁོ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་)ནི།

ཅ་ལ། ཁོང་ཁོ་བཞི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་ནོ། །

ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁོ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཏེ། རྣམ་
ཤེས་ལྡེའི་འཁོར་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་ཡིད་མི་བདེ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་འགགས་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སྤྱིར། བདེ་བ་དང་
ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་ལྷན་ཏེ། མི་དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(ང་རྒྱལ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་)ནི།

ཅ་ལ། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་དང་བཏང་

སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལོ། །དེ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ལོ། །

ང་རྒྱལ་ནི་ཞེས་ཏེ། ང་རྒྱལ་ཚོར་བ་དུ་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་
ཁམས་ན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་
ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། གསུམ་བ་ལ་ནི། བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་དུ་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་སྲིད། བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལོ། །

བཞི་བ་(ལྷོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞི་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བ་)ནི།

ཇ་བ། ང་རྒྱལ་རི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
དང། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་
ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །

ང་རྒྱལ་ཞེས་ཏེ། ལྷོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞི་པོ་¹ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཏེ། ང་རྒྱལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྲིད།

ལྟ་བ་(ལྷོ་འདོགས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བ་)ནི།

ཇ་བ། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་ན་ནི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལོ། །

ལོག་པར་ཞེས་ཏེ། ལྷོ་འདོགས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་

1 <<མེ>><<སྐར>> -

2 <<སྟོ>><<ཞོལ>> ལ།

ལྡན་ཏེ། སྤེལ་བ་བྱེད་བ་རྣམས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་
ལ། དགེ་བ་བྱེད་བ་རྣམས་དོན་མེད་པར་མཐོང་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། གཉེས་ཀ་ཡང་
འགག་བ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ན་ཡིད་
ཀྱི་ས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

བྱུག་པ་(ཐེ་ཚོམ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་)ནི།

ཙ་པ། ཐེ་ཚོམ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཚོར་བ་གང་
ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

ཐེ་ཚོམ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཚོར་བ་ཅི་རིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ཏེ། གཏན་ལ་མ་ཐེབས་ན་ཡིད་མི་དགའ་བས་འདོད་བ་ན་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་
སྟོམས་དང་ལྡན་ལ། གོང་མ་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱིར།

བརྟམ་པ་(མ་རིག་པ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་)ནི།

ཙ་པ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཐོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པས་གང་
ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་དེར་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །མ་རིག་པ་མ་
འདྲེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ནོ། །

མ་རིག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ལྡན་ཚུལ་

༡ <<ཚོ>><<ཞེས>> ཡིན།

གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདྲེས་པའི་མ་རེག་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ཡིན་པས། ས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང། མ་འདྲེས་
པའི་མ་རེག་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་^༡ འཁོར་ལས་གཞན་པ་དེ་ནི། འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་
དང་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ན་ཡིད་བདེ་མི་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་གཏུན་ལ་མ་ལེབས་པ་ལ་
མོས་^༢ བ་མེད་པས་ཡིད་མི་^༣ བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་མ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་
གྱིས་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་
མཚན) ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐ་མལ་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མཐར་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཤུགས་མ་ཟད་པར་གྲོ་བུར་དུ་འགག་པར་མི་
འགྱུར་གྱི། ཤུགས་ཟད་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པ་ནི།

༡ <<ཉོན>><<ཉོན་པ་>><<ལྡན>> ཕྱིས།
༢ <<ཉོན་པ་>> སའི་འདོད།
༣ <<ལྡན>><<སྟོབས>> -

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷན་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟ་བར་ཁོང་ཁོ་བ་དང་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་¹ བེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བཞི་དང་མཚུངས་
པར་² ལྷན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟ་བར་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ང་
རྒྱལ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཟེ་ཚོམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །

འདོད་ཆགས་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཚོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་ན་རྣམ་
ཤེས་གང་ཡོད་པ་དང་ཅི་རིགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྷན་ཏེ། འདོད་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ལྷན་
དང་གཟུགས་ན་སྣ་སྟེང་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཞིང་། འདོད་པ་ན་ཁོང་ཁོ་དང་མ་རིག་པ་ཡང་ཁྱོད་དང་
མཚུངས་པའི་སྲིད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མ་རིག་པ་ཡང་ཁྱོད་དང་མཚུངས་
པའི་སྲིད། ང་རྒྱལ་སོགས་གསུམ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་ཤིང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད།
བཞི་པ་(དེ་ན་དངོས་པོའི་སྤྱོད་ས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱེད་པར་) བློ།

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་དངོས་པོའི་
སྤྱོད་ས་གཅིག་ལ་འཇུག་གོ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཇི་ལྟ་བར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྣུག་མ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་

1 <<ས>> -
2 <<ཤེ>><<སྣང>> -

དངོས་པོ་ མཐའ་དག་ལ་འཇུག་གོ།

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གསུམ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་
འཇུག་པ་དང་། རིགས་སོགས་གང་རུང་གིས་སེམས་ཁེངས་བས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་ལོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ན་མ་ལྟར་རོ། །རྟུག་མ་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བུ་དང་། ཐེ་
ཚོམ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་རིས་སུ་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མཐའ་དག་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་སྡེ་ཚོན་གྱི་སྐོ་ན་ས་སྤང་བྱར་བཞག་པ་རིས་བཤའ་བ་ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤའ་དོ། །དང་པོ།

ཇ་བ། རིས་གང་ ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རིས་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
དང་། བསྐོམ་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །

རིས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིས་ཚོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐོང་སྤངས་
དང་། མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐེན་གོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྐོམ་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱེས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་བཤའ་)ལ། མཐོང་སྤངས་དང་། སྐོམ་སྤངས་བཤའ་བའོ། །དང་།

༡ <<མེ>><<སྤང>> མོལ།
༢ <<སྐོ>><<ཞོལ>> -
༣ <<ས>><<སྡེ>><<ཅོ>> གྱིས་རི་ལྟ་བུ།

སོ་ལ། རྒྱལ་པར་དབྱེ་བ་དང། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ཞི།

རྩ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་
བཅུ་ལོ། །སྐྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་འི་ལྟ་བར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང། འགོག་
བ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ན་སྐྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དགུ་ལོ། །སྐྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་རྣམས་འི་ལྟ་བར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང། འགོག་བ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་འི་ལྟ་བར་གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ན་འང་དེ་བཞིན་ཉེ།

འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་ཉེ། མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན། ལྟ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ། བདེན་བ་བཞི་རེ་རེ་¹ལོག་བར་
ཞུགས་བ་བཞི་བཅུ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁོ་བཞི་བཞི་བོར་བས། སུམ་ཅུ་རྩ་
དུག་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་སྤང་པོ་ལྟམ། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་
གནས་ཀྱིས་བསྐྱས་བ་ནི། འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་
ཞུགས་ལྟ་ཡོད་དེ། འདིག་ལྟ་དང། མཐར་ལྟ་དང། ལོག་ལྟ་དང། མ་རིག་བ་དང། ཟེ་
ཚོམ་མོ། །མ་རིག་བ་ནི་གོ་སྤྲུལ། འདིག་ལྟ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བ་
མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་སྐྱམ་དུ་ཞེན་བ་དང། མཐར་ལྟས་འདིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རྟག་ཆད་
དུ་ལྟ་བ་དང། ལོག་ལྟས་པལ་ཆེར་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང། དབང་སྐྱག་དང་སྐྱེ་དགུའི་

1 <<མ>> + ལ

བདག་པོ་སོགས་རྟག་པར་སློབ་འདོགས་པ་དང་། ཟེ་ཚོ་མ་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་ཡོད་
མེད་ཡིན་མིན་དུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ། །

ལོག་པ་ལ་ལོག་འཇུགས་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་
བ་མཚོག་འཛིན་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་འཇུགས་མཚོག་འཛིན་ཏོ། །འདོད་
ཆགས་ཀྱི་^༡སྤྲུག་བསྐྲུལ་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་རྒྱུད་^༢བས་ལོག་པར་འཇུགས་པའི་ལྷ་
བ་ལྷ་པོ་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་^༣གནས་
ལྷ་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་བ་མཚོག་འཛིན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་
ལོག་པར་འཇུགས་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
བརྒྱལ་འཇུགས་མཚོག་འཛིན་གྱིས་ལྷ་ངན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སློང་ངན་ལ་དག་
གྲོལ་སོགས་སུ་འཛིན་བའོ། །

དབང་གིས་^༤ལོག་འཇུགས་ནི། ཁོང་ཁོ་སྟེ། ང་གི་ལྷ་ངན་བཟུང་བའི་དབང་
གིས། དེ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞེ་སྤང་བས་སོ། །

ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་སློང་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སའི་བསྐྱུ་བ་ལས་
“བཤད་པ་རི་ལྷར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་འཇུགས་
ཀྱང་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི།

༡ རྟེན་རྒྱ་ཞིག་མིན་ནམ་སྤྲུལ།
༢ <<རྒྱ>> བརྒྱད།
༣ རྟེན་རྒྱ་ཞིག་མིན་ནམ་སྤྲུལ།
༤ <<སློང>><<ཞོལ>> གི།
༥ <<སློང>><<ཞོལ>> ལ་སོགས།

ཇ་ཡ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཙུ་བརྟམ་གཉིས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་སོ། །

དེ་དག་ཅེས་ཏེ། ལོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་སྐོམ་སྤངས་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྡུ་བའོ། །དང་མོ་

ལྟེ།

ཇ་ཡ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དུག་སྟེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་
དང་། མཐར་འཛིན་བར་ལྟ་བ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་
དང་། ར་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཁོང་ཁོ་བ་མ་གཏོགས་པར་
སྤོམ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་རི་རྟ་བར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་འད་དེ་བཞིན་ཏེ།

འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པའི་སྐོན་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཚོས་ཅན། བརྟམ་དུག་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་
དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རོན་བསྡུ་བ་)ལྟེ།

ཇ་ཡ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་བརྟམ་གཉིས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་
རིས་སོ། །

དེ་དག་ཅེས་སོ། །ལོ་བར་ཟད།⁹

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་རི་རྟ་སྐོང་བའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། མདོར་

⁹ <<ཟ>><<སྐྱ>> + དོ། །

བསྟན་པ་དང་། ཐུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། སྲོང་བ་གང་^༡ ཞེན། རི་ལྟར་སྲོང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་ལྟར་བ་དང་། གང་ཞིག་གང་ལས་སྲོང་བའོ། །

སྲོང་བ་ཞེས་ཏེ། སྦྱིབ་པ་སྲོང་བར་འདོད་པས་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྐོན་པ་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྲོང་བའི་སྤོ་རོལ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་རི་ལྟར་བྱས་སྲོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རི་ལྟར་སྲོང་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་ལྟར་བྱ་^༢ བས་སྲོང་བ་དང་། སྲང་བྱ་གང་ཞིག་མངོན་གྱུར་རམས་ས་བོན་གང་ལས་རི་ལྟར་སྲོང་བའི་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྐོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཐུས་པར་བཤད་པ་)ལ་རི་ལྟར་སྲོང་བའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་དང་། སྲོང་བ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་མ། རི་ལྟར་སྲོང་བའོ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྲོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་རྟོན་པས་སོ། །

རི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། སྲོང་བའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྲང་བའི་རྒྱ་དང་རོ་པོ་དང་ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱིས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། མ་སྦྱིས་པ་མི་སྦྱི་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་བསྐོས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐུས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཚུལ་ནི།

ཙ་མ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། དེའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རོ་

༡ <<ས>><<སྦྱ>><<རོ>> བས་རི་ལྟར།
༢ <<སྦྱ>><<ཞེན>><<བྱ>> བ།

བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང། ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སློང་བར་འདོད་པས་ཐོག་མར་ཚོས་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང་དམིགས་པ་དང་
དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང། རྣམ་པའི་འདྲིལ་སྤངས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་དང། མ་སྤངས་ན་འདི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོ་གས་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སློ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་མངོན་གྲུང་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ནི།

ཙ་པ། ཡོངས་སུ་སློང་བ་གང་ཞེན། འབྲུང་བར་གྲུང་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཉེས་དམིགས་ཤེས་པའི་སློ་ནས་མངོན་གྲུང་འབད་པས་
སྤང་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་ཅམ་ཉིད་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་རྟེན་པ་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།

ཙ་པ། གཉེན་པོ་རྟེན་པ་གང་ཞེན། མ་སྐྱེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལམ་རྟེན་པ་གང་ཡིན་
པ་ལོ། །

གཉེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སྤང་སྤང་བྱ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང། རྒྱང་རྒྱལ་དུ་བཞག་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེར་མི་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(སློང་བ་དངོས་བཞད་པ་)ལ་གཉེས། གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང། ཇི་
སྟེ་སློང་བའི་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང། དེ་བསྐྱེད་⁹ ཐབས་
སོ། །དང་པོ་ནི།

9 <<མ>><<སྐྱ>> + པའི།

ཙམ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བས་སྐོང་ཞེན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྐོང་སྟེ། ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་ཞེས་བྱ་བའོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་དངོས་གྱིས་¹གཉེན་པོ་གང་
ཡང་རྒྱང་བ་བསྐོམས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྣངས་དངོས་སྟེ།
འགལ་བ་གང་ཞེག། །བསྐོམས་པས་ཉོན་མོངས་མ་ཐའ་དག་སྐོང་རུས་ཤིང་། ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐོམས་པས་སྤང་
བར་བྱ་བའི་སྱིད།

གཉེས་པ་(དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་)ལོ།

ཙམ་ལ། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བདག་མེད་
པའི་རྣམ་པའི་ཡོངས་སུ་སྐོང་བར་བྱེད་བའོ། །

མི་རྟག་པའི་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་དེས་སྐོང་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་། ཐག་
བཅས་སྟུག་བསྐྱེད་ལུ་བསྐོམས་པ་སོགས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྱིད།

གཉེས་པ་(རི་རྣམ་སྐོང་པའི་རྣམ་)ལ་རྩི་བ་ལོ།

ཙམ་ལ། གང་ཞེག་གང་ལས་སྐོང་ཞེན།

གང་ཞེག་ཅེས་སོ། །ལན་ལ། མི་འཐད་པའི་སྐོང་རྣམ་དགག་པ་དང་། ས་པོན་
སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། སྐོང་རྣམ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། སྤངས་
པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

1 འདྲེས་སྐྱ་ཞེག་མིན་ནས་སྟུམ།

ཆ་པ། འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་སྲིད་མ་ཡིན་ལོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་གྲུང་པའི་སྲིད་མ་
ཡིན་ལོ། །ད་ལྟར་གྲུང་པ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་མ་ཡིན་ལོ། །

སྲང་བྱ་སྲོང་པ་རྩེ་ལ་གང་ཡང་དུང་པའི་སྲོ་ནས་སྲང་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། རང་
དུས་ན་འདས་པ་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམས་པ་ལྟར་སྲོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་པ་སྲོང་མི་
དགོས་པའི་སྲིད། རང་དུས་སྲུ་མ་སྲུའི་པ་མཉམ་ནས་སྲུལ་པ་ལྟར་སྲོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། རང་དུས་ན་མེད་པར་དེ་ལྟར་བྱ་མི་ལུས་པའི་སྲིད། མངོ་སྲུའི་གཡང་པ་སྲུར་པ་
ལྟར། སྲང་གཉེན་དུས་མཉམ་དུ་འགགས་པའི་རྩེ་ལ་སྲིས་ཀྱང་སྲོང་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་ཀྱི་གཞོན་བྱ་གཞོན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་མི་¹ འཐད་པའི་སྲིད།

འདི་སྲུ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་གྲུང་པ་བརྟམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྲོང་པ་མི་
འཐད་པས། ས་འོན་སྲང་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། རང་
གི་དངོས་ཀྱི་གཞོན་བྱ་སྲང་བྱའི་ས་འོན་ཡོད་པས། ས་འོན་པ་བརྟམ་པ་² གསུམ་
གྱི་དུས་ན། དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པ་ལ་རྟམ་ས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་
ལོ། བརྟམ་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡི་ནས་མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་
ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འདི་ག་ལྟ་ལྟོན་
སྲུའི་མངོན་གྲུང་སྲོམ་སྲང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་བསྐྱས་པ་མི་སྲོང་བར་ཐལ། འདས་
པ་འགགས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མ་སྲུའི་པ་དང་། ད་ལྟར་པ་ལམ་དུ་དུས་མཉམ་
དུ་མི་འཇུག་པས་མི་སྲོང་། དུས་གསུམ་³ གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱས་པའི་འདི་ག་ལྟ་

1 <<སྲོ>><<སྲ>><<སྲུ>> -
2 <<སྲོ>><<ཞོས>> རྟམ་ས།
3 <<སྲོ>><<ཞོས>> མཉམ་ས།

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་སྐྱ་མ་གསུམ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་བཤུ་ དེའི་ས་བོན་སྐྱེར་
མི་རྒྱུད་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་བ་འགལ་ལོ། །འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་ན་རོ་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་ཡོད་ན། སྤང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་སྐྱུ་བ་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཀླུ་ས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྐྱ་མ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
གྱི་རྣམ་པ་འདད་དུ་བཤུ་བའི་མཉམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉེས་པ་(ས་བོན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་) ཉི།

ཙ་བ། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྤོང་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཞེས་ཉེ། སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ས་བོན་སྤངས་པ་ལས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ཉེ། དེ་མ་སྤངས་ན་སྐྱེར་མི་རྒྱུད་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(སྤོང་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤུ་བ་) ཉི།

ཙ་བ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་བྱུང་བ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་
འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྤང་
བ་དང་སྐྱུ་བ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞེན་ནོ། །

གནས་ངན་ལེན་ཅེས་སོ། །དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རོ་སྐྱལ་གྱི་
སྤང་བུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་སྤང་བས་སྐྱུ་བ་ལ་གཞོན་པའི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། སྤང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱུ་བ་སྤྱོད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པ་
ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། སྤང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་སྐྱུ་བ་ཐ་མ་

འགགས་པ་བཞིན་དུ། སྤར་གཉེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་སྐྱོམས་⁹ པའི་སྣོབས་གྱིས་འདས་
ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སློབས་པ་དང་། རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་
བོན་ཐ་མ་འགགས་པ་ལ་སློབས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། བར་ཚད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་
དུས་ན། ས་བོན་ཐ་མ་འགགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློང་བའི་སྲིད།

བཞི་པ་(སྤངས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ཞེ།

ཙ་པ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་
བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སློང་བའོ། །

གནས་ངན་ལེན་ཅེས་ཏེ། འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་དོན་
ནི། ཉམས་སྤང་བར་བྱས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེད་མི་དུང་བའི་ཚོས་
ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྐོན་སྤངས་དགོས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལས་གྱི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ་ཅི་བཞི།

ཙ་པ། ལས་གང་ཞེན།

ལས་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་གཞི་དངོས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལས་གྱི་སྐྱུས་བཞིན་དུ་
དུང་བ་ཅམ་ལས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་¹⁰ པའི་ལས་ཏེ། ལས་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་
བའོ། །

སེམས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྟན་པའི་ལས་གཉིས་སྲུ་འདུས་

9 <<སྐྱ>> བསྐྱོམས།
10 <<ས>><<སྐྱ>><<ཙོ>> བསམས།

ཉེ། སེམས་པའི་ལས། བསམ་པའི་ལས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལས་ཀྱི་སྐྱུས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཙམ་ལས་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། ཡང་ལས་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པའི་ལས་དང་། བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཚུལ་
བའི་ལས་དང་། སྐྱུར་^༡ བའི་ལས་དང་། འཛོལ་བའི་ལས་སོ། །སྐབས་འདིར་པལ་ཆེར་
ཚུལ་བའི་ལས་སུ་འདོད་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཉེ། ལས་ཀྱི་སྐྱུས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཙམ་ལྟ་ཡོད་དེ། མིག་གིས་
གཟུགས་ལ་བརྟུན་བརྟུན་བྱ་དམིགས་པའི་ལས་དང་། སས་བརྟེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རང་རང་
གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལས་དང་། རྫོང་རྫོན་དུ་བཏང་ནས་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་སྐྱུར་བ་ཚོལ་
བའི་ལས་དང་། གསེར་སྐྱམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་བསྐྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྐྱུར་བའི་ལས་
དང་། འཕགས་ལམ་གྱི་སྐྱུང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་འཛོལ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་པལ་ཆེར་ཚུལ་བའི་ལས་སུ་འདོད་དེ། སེམས་པ་
དང་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་སྐོན་ལ་ཚུལ་བའི་ཕྱིར། པལ་ཆེར་གྱི་སྐྱ་སྐོས་པས་ནི། འཛོལ་
བ་དང་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལས་པར་བཤད་པ་ལ་)ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པ་
དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་
ལ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<སྐྱུ>><<སྐྱུ>> + དང་།
༢ <<ས>><<ཕྱེ>><<ཚོ>> བསྐྱུར།

ཆ་བ། སེམས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་

ཉེ། བསོད་ནམས་དང། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའོ། །

སེམས་པའི་ཞེས་ཉེ། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་
ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང། དེ་ལ་ཡང་གསུམ་
ཡོད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(བསམ་པའི་ལས་)ལ་བསྟན་པ་དང། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བསམ་¹ པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ལས་དང། དག་གི་ལས་དང། ཡིད་ཀྱི་
ལས་སོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང། དག་གི་ལས་དང། ཡིད་ཀྱི་ལས་དེ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའོ། །

བསམ་པའི་ཞེས་ཉེ། བསམ་པའི་ལས་དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཉེན་ཀྱི་སློང་ནས་སློང་གསུམ་ཀྱི་ལས་དང། རོ་བོའི་སློང་ནས་སློང་གསུམ་ཀྱི་ལས་དེ་
ཡང་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང། མི་དགེ་
བའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ནི།

ཆ་བ། མི་དགེ་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སློབ་གཙོན་པ་
དང། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང། བརྒྱན་དུ་སྐྱབ་
དང། སྲ་མ་དང། ཆིག་² ལུ་པོ་དང། ཆིག་ཀྱུལ་བ་དང། བརྒྱབ་སེམས་དང། གཞོན་

1 <<ས>><<ལྟེ>><<ཚོ>><<རྒྱར>> བསམས།

2 <<པོ>><<རྒྱར>> དག

སེམས་དང། ལོག་པར་ལྟ་བུའོ། །

མི་དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཚོས་ཅན། བརྩ་ཡོད་དེ། ལུས་
ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གསུམ། དག་གི་བཞི། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་
སྲིད། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དགེ་བའི་ལས་ལམ་ནི།

ཇ་བ། དགེ་བ་ནི་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སློག་གཙོད་པ་སློང་
བ་ནས་ཚིག་ཀྱལ་བའི་བར་དུ་སློང་བ་དང། བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང། གཞོད་སེམས་
མེད་པ་དང། ཡང་དག་པར་ལྟ་བུའོ། །

དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཡང་བརྩ་ཡོད་དེ། སློག་གཙོད་སློང་
བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམས། ལས་འབྲས་¹ ཡིད་ཆེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བས་བསྐྱུས་
པའི་ཡིད་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་) བློ།

ཇ་བ། སློག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞི་དང། བསམ་པ་
དང། སློང་བ་དང། ཉོན་མོངས་པ་དང། ཟེན་པར་བྱས་པས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །

སློག་གཙོད་པ་ཞེས་ཏེ། སློག་གཙོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
ཚོས་ལྟུང་ལ། བསྐྱུས་ན་བཞིའི་སློ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ལ་སོགས་པ་
ལྟུང་ལ། གཞི། བསམ་པ། སློང་བ། མཐར་ཐུག་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
སྲིད། སློག་གཙོད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དང་པའི་སེམས་ཅན་པ་

1 <<མ>><<སླ>> + ལ།

རོལ་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་
གངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བཤད་པ་དང་། རྒྱང་བུའི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སེམས་པ་ལས་གྲུང་པའི་ལས་ལྗེའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་
བཤད་པ་དང་། ལས་ངེས་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཀྱིས་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རུས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་
གངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་
མ་ཡིན་ཞིང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་^༡གཙོ་བོར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྡར་དབྱེ་བ་དང་། རྫོང་བར་ངེས་པའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སེམས་པ་ལས་གྲུང་པའི་ལས་ཞེས་གང་འབྲུང་བ་ལ་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པ་
གང་ཞེ་ན། གཞན་ཀྱིས་བསྐོ་བ་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པ་དང་། གཞན་ཀྱིས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པ་དང་། མི་ཤེས་པའི་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པ་དང་། ཅ་
བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་^༡ལོག་གི་སེམས་པ་
ལས་གྲུང་པའོ། །

སེམས་པ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པ་ལས་གྲུང་པའི་ལས་ལྡེ་ཡོད་དེ། ཀུན་སློང་གི་བྱེ་
བྲག་མི་འབྲུ་བ་ལས་རང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་ཀྱིས་ནན་ཀྱིས་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་
དང་། བན་པར་བསམས་ནས་གཞན་ཀྱིས་སློག་གཙོད་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དུ་བརྟུག་

༡ <<སློང>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> -
༢ <<ས>> ཅིག

བ་དང་། རྒྱུན་ལོན་མེ་ཤེས་བར་སློབ་གཙོ་བོ་བྱེད་བ་དང་། འཚོ་བ་ཚོས་སྲུ་འདོད་བསམ་
བྱེད་བ་སོགས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་བ་མི་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྷ་ཡོད་
བའི་བྱིད།

གཉིས་བ་(རྒྱུང་བར་དེས་བའི་དོན་བཤད་བ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་ལ་རྩ་བ་ལ་མངོན་བར་ཞེན་བའི་སེམས་བ་ལས་གྲུང་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
སེམས་བ་ལས་གྲུང་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་བའི་རྣམ་བར་སླིན་བའི་རྒྱུང་བར་
མི་འགྲུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་བྱེད་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྒྱུང་བའོ། །བསགས་བ་ནི་བག་
ཆགས་འཕེལ་བའོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ལས་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱུང་དེས་མ་དེས་ཅི་རིགས་སྲུ་ཡོད་
དེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་བ་ནི། རྣམ་
སླིན་རྒྱུང་དེས་དང་། སྲ་མ་གསུམ་ལས་རྒྱུང་བར་དེས་བ་དང་མ་དེས་བ་ཅི་རིགས་སྲུ་
ཡོད་བའི་བྱིད། ལས་བྱས་བ་དང་བསགས་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་དེ། དུན་རིང་པོ་བསམ་
བའམ། མ་བསམ་ཀྱང་། ལུས་ངག་གིས་དངོས་སྲུ་སྲུད་བ་ནི། ལས་བྱས་བ་ཡིན་བ་
ལ། དངོས་སྲུ་མ་སྲུད་ཀྱང་། དུན་རིང་པོ་ནས་བྱ་བར་བསམ་བའི་ལས་ནི། བསགས་
’ བའི་ལས་ཡིན་བའི་བྱིད།

གཉིས་བ་(ལས་དེས་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་བ་)ལ་གཉིས། བསྐྱར་བ་དང་། བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱུང་བར་དེས་བའི་ལས་ཞེས་གང་འབྲུང་བ་ལ་དེས་བ་གང་ཞེ་ན། ལས་བྱེད་

༡ <<རྒྱོ>><<ཞོལ>><<སྐུ>> བསམ།

བར་དེས་པ་དང་། རྣམ་པར་སླིན་པ་སྐྱོང་བར་དེས་པ་དང་། དུས་དེས་པ་ལོ། །

སྐྱོང་བར་དེས་པ་ལེ་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །སྐྱོང་དེས་
ཀྱི་ལས་ལ། དེས་པའི་རྩལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་གྱིས་ལོག་མི་བྱས་པར་ལས་དེ་བྱེད་
དེས་པ་དང་། རྣམ་སླིན་སྐྱོང་དེས་པ་དང་། དེ་ཡང་དུས་འདི་ཙམ་ན་སྐྱོང་བར་ཐག་ཚོད་
པའི་དུས་དེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་
འབྲུབ་རྩལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དོན་དང་
བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་བྱས་པ་དང་སླིན་རྩལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སླིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་
དན་སོང་རྣམས་སུའོ། །རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་མིའི་ལུས་
དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མི་འགྱོར་བའོ། །བདག་པོའི་⁹འབྲས་བུ་ནི། སོ་སོ་དང་
མཐུན་པ་ཉིད་དུ་བྱིདེ་དངོས་པོ་མི་འགྱོར་བའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་དགེ་བ་
བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སླིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྣ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་
དུའོ། །རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དག་ཉིད་དུ་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་ལུས་དང་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཕན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དག་ཉིད་དུ་སོ་
སོ་དང་མཐུན་པ་བྱིདེ་དངོས་པོ་ཕན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། དན་

9 <<ཤེ>><<སྣང>> དབང་གིས།

སོང་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སོག་གཅོད་པས་ཆེ་མུང་
ཞིང་ནད་མང་བ་སོགས་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྤྲིན་
ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ནི། དེ་ལས་ལོག་སྟེ་
རྟོགས་པར་སྤོའོ། །

གཉིས་པ་(འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགོ་དང་བན་འགོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་
དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཕེན་པ་ནི་གང་གིས་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་སྐྱེས་པ་ན་
འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྤོང་བའོ། །

དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་འགོ་དང་བན་
འགོར་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་དང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འཕེན་པ་
ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་^༡ དང་། དེར་སྐྱེས་པ་ན། ཆེ་རིང་མུང་སོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་
པའི་ལས་ནི་རྫོགས་པར་^༢ བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་རྣམས་པ་དང་སྤྲིན་རྒྱལ་བྱེ་བས་ཏུ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་
གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་
པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ལས་མང་
བོ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེ་

༡ <<སྤོང་>><<ཞོལ་>> + ལས།
༢ <<ཞོལ་>> རྟོགས་པར། <<སྤོང་>> རྫོགས།

ན། དེ་ལ་གང་ཤིན་ཏུ་ལྷོ་བར་གྱུར་བ་དེ་ཚོག་མར་རྣམ་པར་སློན་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
ན་འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་བའོ། །ཡང་ན་གང་གོམས་པར་གྱུར་བའོ། །ཡང་
ན་གང་ཚོག་མར་སྐྱུད་བ་དེ་ཚོག་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སློན་བར་འགྱུར་རོ། །

ལས་གཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། ལས་གཅིག་དང་དུ་མས་ལུས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཁོ་
ན་འཕེན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྣམ་སློན་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་
ལ། ལས་དུ་མས་ཀྱང་རྣམ་སློན་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་བའི་ཕྱིར། ལས་སློན་ཚུ་ལ་གྱི་
དུས་གྱི་རིམ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷོ་ཡང་གི་ཁྱད་བར་ཡོད་ན། ལས་གང་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་
ཚོག་མར་སློན་ལ། དེ་ཡང་འབྲ་ན། འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་འབྲས་བུ་
ཚོག་མར་སློན་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་གང་གོམས་པ་འགས་ཆེ་བ་ཚོག་མར་
སློན་བ་དང་། གོམས་པ་འབྲ་ན། རྣོན་དུ་བྱས་བ་¹སློན་ལ་སློན་ན། རྗེས་ལ་བྱས་བའི་
འབྲས་བུ་རྗེས་ལ་སློན་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འདུ་བྱེད་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་བྱངས་གྱིས་བཤད་བ་) ལ་དངོས་དང་། ཞར་
གྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་
ལས་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ལ། བསོད་ནམས་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་བ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་
བའི་དགོ་བའོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགོ་བའོ། མི་གཡོ་བའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། གང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་བ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་བའི་དགོ་བའོ། །
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་

1 <<མོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> བའི།

དང་བཅས་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་
དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཞང་བྱུང)ལ། ལས་སྤྱོད་མོང་¹གཞི་བཤམ་པ་དང་། ལས་སྤྱོད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གཞི་དང་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་ལས་འབྲུང་བ་བཤམ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་
གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཇི་ལྟར་ན་བསོད་ནམས་
དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

མ་རིག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་
རྣམས་སྤོང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྤོང་བ་ལ་མོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་
དོན་ལ་མོངས་པའོ། །

:མ་རིག་པའི་¹ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་ལ་མོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མོངས་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར།

1 <<ཞོལ>> + བའི།<<རྒྱ>><<སྐྱ>> + གི།
2 <<རྩ་བཞི>> མོངས་པ།

གཉེས་པ་(དེ་ལས་རྣམ་སྐྱེན་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཅ་བ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ལ་སྐོངས་པའི་ནི་མི་དགེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་
ངོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྐོངས་པའི་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བ་རྣམས་སོ། །

འབྲས་བུ་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་གཉེས་ཀྱིས་རྣམ་སྐྱེན་སོ་སོར་འཕེན་པའི་ལས་
སོ་སོར་ཀུན་ནས་སྐོང་བར་བྱེད་དེ། དང་པོས་མི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་ནས་ངན་
འགྲོའི་འདུ་བྱེད་འཕེན་ལ། གཉེས་པས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་བསགས་
ནས་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྐྱེན་འཕེན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ལས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་གཉེས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་ལས་འབྱུང་
བ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། རློག་གཅོད་པ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྲུག་གིས་སྐྱོར་ཏེ། ཞེ་སྤང་
གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །རློག་གཅོད་པ་ལ་རི་ལྷ་བར་དག་རྩུབ་པོ་དང་གཞོད་
སེམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མ་གྱིན་བར་ལེན་པ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་
གཉི་སྤྲུག་གིས་སྐྱོར་ཏེ། ཆགས་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །མ་གྱིན་བར་ལེན་པ་ལ་
རི་ལྷ་བར་འདོད་པ་ལ་ལོག་བར་གཡེམ་པ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །བརྒྱབ་སྤུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྲུག་གིས་སྐྱོར་ཏེ། གསུམ་པོ་
དག་ལས་གང་ཡང་རྒྱང་བས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །བརྒྱབ་སྤུ་སྐྱེ་བ་ལ་རི་ལྷ་བར་སྤྲོ་
མ་དང་ཚིག་ཀྱལ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལོག་བར་ལྷ་བ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་སྤྲུག་གིས་སྐྱོར་ཏེ། གཉི་སྤྲུག་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །

མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བརྩུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་

དེ། རྫོག་གཙོད་སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྒྲོར་ཞིང་། ཞེ་སྤང་གིས་མཐར་ཕྱིན་
བར་བྱེད། མ་བྱིན་ལེན་སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྒྲོར་ཞིང་། ཚགས་བས་མཐར་
ཕྱིན་བར་བྱེད། རྩལ་དུ་སྐྱོ་བ་སོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྒྲོར་ཞིང་། གང་རུང་གིས་
མཐར་ཕྱིན་བར་བྱེད། ལོག་ལྟ་གང་རུང་གིས་སྒྲོར་ཞིང་། གཉི་ལུག་གིས་མཐར་ཕྱིན་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ལས་ཀྱི་རུས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བཤད་པ་) ལ། ལས་ཀྱི་རུས་པའི་བྱེ་
བྲག་སྤུན་མོང་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྫོགས་ལྡན་གྱི་ལས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལས་སྤུན་མོང་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། ལས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་། རྫོགས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། མཐུ་རྒྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལ། སྤུན་
མོང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་པར་འབྱེད་པའོ། །སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞེ་ན། གང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་པར་འབྱེད་པའོ། །ཡང་གང་གིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སུ་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སུ་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གང་སེམས་
ཅན་གཞན་རྣམས་དང་སུ་ཚུན་དུ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་བས་ཉེ་བར་སྒྲོད་པར་མི་འགྲུང་
བའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་མོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

ལས་སྤུན་མོང་བ་ཞེས་ཉེ། ལས་སྤུན་མོང་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་
ངེས་པ་དང་རྣམ་གངས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། རྫོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཕེན་པའི་ལས་
འབྲས་སུ་སྤུན་མོང་བའི་སྣོན་སུ་ཚུན་མོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འཕེན་

བྱེད་ཀྱི་ལས་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབང་གིས་ ཐུན་མོང་
བར་ཡང་འགྲུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་རིགས་མ་ཐུན་
ཐུན་མོང་བ་བསགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཚོན་སྦྱིན་ལྷ་བྱ་པའི་ཚུན་དུ་
བལྟ་བ་དང་། རེག་པ་དང་། ཉན་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱོད་པར་མི་
འགྲུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(སྟོབས་ལྡན་ཀྱི་ལས་ལྗེ་བཀའ་ཉུ་བཤད་པ་)ལ། གཉེན་སོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
དང་། མི་མ་ཐུན་སྟོབས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
དང་། ཞིང་དང་ཀུན་སྐོང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་དགུས་སྟོབས་དང་
ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གཉེན་སོའི་སྟོབས་ཅན་གྱི་གང་ཐག་གི་
སེམས་པ་ལས་གྲུར་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་སོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
པས། གང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་¹ སྐྱོང་བར་འགྲུར་བ་དེ་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྐྱོང་
བར་འགྲུར་བའམ། གང་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྲུར་བ་དེ་སྐྱོང་བར་མི་འགྲུར་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཉེན་སོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་དང་སེམས་པ་ལས་གྲུར་པའི་དགོ་བའི་
ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །

སྟོབས་དང་ཞེས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། བདག་མེད་
སྟོམས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དག་ཀུན་ནས་སྐོང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སྐོང་གི་སེམས་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དཔྱལ་བ་སྐྱོང་གྲུར་

1 <<རྩ་བཞི>> བ།

གྲི་ལས་མཐོང་ཚོས་ལ་མགོ་ཚ་བ་ཅམ་གྲིས་དག་པར་བྱེད་པ་དང། མཐོང་ཚོས་ལ་
སྤྲལ་བསྡུལ་སྤྱོང་གྲུང་སྤྱོང་མི་དགོས་པར་དག་པར་བྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་བ་(ཤེས་བྱེད་དགོང་བ་)ནི།

ཇ་བ། འདི་ལ་¹ དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་སེམས་ཤིན་
ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ཚད་མེད་པ་² རྒྱ་ཆེ་བ་ལ། གང་ཚད་དུ་བྱས་པའི་ལས་དེས་དེ་མིན་པར་
མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གནས་པར་མི་བྱའོ། །དེས་དེ་བཟང་བར་མི་འགྲུང་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྲིས་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྲ་
སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་སྤྱིར་མི་དགོ་བའི་ལས་འདིས། སྤྲལ་
བསྡུལ་འདི་ཅམ་དང་། དུས་འདི་ཅམ་དུ་སྤྱོང་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ལས་
དེ། འཕགས་པ་རྣམས་གྲིས། གཞི་དེ་ལས་སྤྱད་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོང་འཁྲིད་
པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་གནས་པ་དང་། ངན་འགྲོ་ཆེ་བོ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་
གངས་སུ་བཟང་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་བ་(མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་)ནི།

ཇ་བ། གཉེན་པོའི་མཐུ་རྐྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། གང་ཡང་སེམས་པ་ལས་གྲུང་པའི་ལས་རྣམས་པར་སྤྱིན་པར་དེས་
པ་དེ་མ་སྤྱང་བ་³ དང་། ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་

1 <<ས>><<ཕྱེ>><<ཚོ>> ལས།
2 <<ཕྱེ>><<ཚོ>> བས།
3 <<ན་བཞི>> སྤངས་པ།

འདིར་དགོངས་པའོ།།

གཉེན་པོའི་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་མཐུ་ཚུར་བའི་གང་ཟག་གིས་མི་དགེ་བའི་ལས་
གཉེན་པོ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འདོད་བའི་
རྣམ་སྤྲིན་སྲོང་ངེས་སུ་བྱེད་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་)འོ།

ཆ་བ། ཡང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་སྟོན་
གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། གནས་ལ་གནས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ བྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་འོ།།

ཡང་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདོད་
བའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། སྟོག་གཅོད་སོགས་རྒྱུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱས་པ་
དང་། ཀུན་སྟོང་སྟོབས་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་དང་། གཏན་སྲུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚོས་
ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་(ཞིང་དང་ཀུན་སྟོང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་)འོ།

ཆ་བ། ཞིང་དང་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་སུ་
རིག་པར་བྱའོ།།

ཞིང་དང་ཞེས་ཏེ། ཞིང་དང་ཀུན་སྟོང་གིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། བ་མ་གསོད་པ་སོགས་དང་། རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་

༡ <<ས>> ད།

པ་སོགས་ཞིང་དང་། སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད།

ལྔ་པ་(རྣམ་ཐངས་དགུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་)ནི།

ཆ་པ། ཡང་རྣམ་པ་དགུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞིང་
དང་། དངོས་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞི་བོ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་
དང་། རྒྱོགས་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། རླེ་བོ་མང་པོས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། འདི་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ལས་སོ། །

ཡང་རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། ཡང་རྣམ་པ་དགུའི་སྟོན་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། བན་གཞོན་བྱ་བའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལས་བྱེད་པ་ཞིང་གི་སྟོ་
ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། སྲིན་བྱའི་དངོས་པོ་བཟང་ཞིང་གྲ་ཞོམ་པ་དངོས་པོ་
དང་། སྲིན་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོབས་ཆེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མི་
ལྡན་པ་ལས་ལྡན་པས་སྲིན་པ་གཏོང་བ་བཞི་པོ་དང་། ཀུན་སྐོང་བྲག་པོ་དང་། ཐོབ་
བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་འདོད་པ་ཀུན་སྐོང་གིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་དང་། སྐྱོར་
བའི་སྟོན་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཐ་མ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད།

ལྔ་པ་(ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་མོམ་ཡིན་ཞིང་ལས་རང་གི་རོ་བོ་གཙོ་མོར་
བརྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྩི་བ་དང་ལན་ཞོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་པ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སུ་ཞིག་འདི་རྟོག་དུ། སྲིན་བྱ་གང་ཟག་འདི་རི་ལྷ་རི་ལྷར་

༡ <<སྟོ>><<ཞོས>><<ལྔ>> པ།
༢ <<སྐྱ>> བས་ལྡན་ལས།
༣ <<ན་བཞི>> གཞི་བོ།

ལས་བྱེད་ཅིང་སོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམས་པར་སློབ་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་
 ཚངས་པར་སློབ་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་བསྐྱུག་བསྐྱུག་ཟད་པ་
 དང་། སྐྱབ་བསྐྱུག་མཐར་དབྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱང་མི་སྣང་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་སྐྱ་
 ཞིག་འདི་སྐྱད་ཏུ་སྐྱེས་ཏུ་གང་ཟག་འདི་རི་ལྟ་^༡ རི་ལྟར་མྱོང་བར་^༢ འགྱུར་བའི་ལས་
 བྱེད་ཅིང་སོགས་པ་དེ་ལྟ་^༣ དེ་ལྟར་^༤ རྣམས་པར་སློབ་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་
 ཚངས་པར་སློབ་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་བསྐྱུག་བསྐྱུག་ཟད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱུག་མཐར་དབྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱང་སྣང་དོ། །ཞེས་ཟེར་
 ཞེས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེས།

བཙམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། ལས་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོར་
 བསམས་ནས། ལས་བྱེད་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བསྐྱུག་ཀྱི་ཚོར་བ་
 དག་པོ་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་ཚུལ་གྲིམས་བསྐྱུང་བ་སོགས་བྱས་ན། ཚུལ་གྲིམས་བསྐྱུང་
 བ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་བསྐྱུག་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 སློབ་མི་འདོད་པ་འབྲིན་པས། ཚུལ་གྲིམས་བསྐྱུང་བ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་སྐྱམ་ནས་བྱི་བ་
 བཞོད་པ་དང་། ལས་རང་གི་དོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་ཚུལ་གྲིམས་བསྐྱུངས་པ་དེ་
 ལྟར་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབབ་ཞིག་མྱོང་བས་དེའི་ཚེ་མི་དགོ་བ་བྱས་པ་འབྲས་བུ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མྱོང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་དོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་ནས་བྱིས་པ་སྟེ། དོན་ནི། ལྷ་
 དུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆེས་ཤུག་ཆེ་བས། ཚུལ་གྲིམས་བསྐྱུང་བ་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ལོ་

༡ <<མི>><<སྐྱར>> -
 ༢ <<མི>><<སྐྱར>> + འགྱུར་བ་རི་ལྟར་མྱོང་བར
 ༣ <<མི>><<སྐྱར>> -
 ༤ <<མི>><<སྐྱར>> + མྱོང་བར་འགྱུར་བའི།

ན་བཞིན་དུ་སྤོང་དགོས་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཡང་། ཚུལ་དུས་
བཞིན་དུ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སྤོང་དགོས་པ་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་བ་
དོན་མེད་དུ་འགྱུར་སྐྱེས་པའོ། །ལས་རང་གི་རོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། ཚུལ་དུས་ན་ཚོར་བ་
དང་ལྡན་ཡང་རུང་། བདེ་བ་སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་དུས་ན་
བདེ་བ་ཁོ་ན་སྤོང་བར་འགྱུར་གྱི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སྤོང་བར་འགྱུར་
སྐྱེས་དུ་བསམས་པའོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། འདིར་ནི་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་
བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་བཀག་གཤོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་
མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

འདིར་ནི་ཞེས་ཏེ། ཚུལ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ལས་
རང་གི་རོ་བོ་¹ གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་སྦྲིན་སྤོང་བ་ལས་ཚུལ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་རྣམ་
སྦྲིན་བདེ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་བཀག་ལ། ལས་བྱེད་དུས་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་
ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་། རྣམ་སྦྲིན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་འབྲིན་པ་བཀག་ཅིང་། ལས་བྱེད་
པའི་དུས་ཚོར་བ་བཅད་སྦྱོམས་པ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དུས་ན་
བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་སྤོང་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར།

1 <<ཚོ>> -

ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ནི།

ཚེ་བ། ཡང་བདེ་བ་དང་ཞིང་བདེ་བ་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བདེ་བ་ནི་
 གནང་ངོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་
 ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ལ་བདེ་བ་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
 བདེ་བ་ནི་གནང་ངོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ལ་
 བདེ་བ་ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བདེ་བ་ནི་གནང་ངོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོང་
 བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
 ཚོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 བེ་འདིར་དགོངས་པའོ། །

ཡང་བདེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་ལྷན་ལ་
 ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པའི་དུས། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་
 ལྷན་པའི་ལས་ལ་ཡང་། འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་
 ལྷན་ལ་ཚོང་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་ག་འབྱུང་ལ། ལས་བྱེད་དུས་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ལྷན་ཡང་། དག་མི་དགའི་ལས་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། ལས་བྱེད་
 པའི་དུས་ཚོར་བ་བཏང་ལྷན་ལ་དང་ལྷན་ཡང་། ལས་གསུམ་བྱས་པ་ལས་ལྷན་སྤྲུ་

༡ <<ཚོ>><<ཞེས་>> གནང།

མ་སྐྱེན་པའི་ལབས་བྱ་གསུམ་ག་ལྟར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སློབ་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ལས་ཁྲུང་པར་
ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལབས་བྱ་སྲོང་བའི་སློབ་པ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་སྲོང་བའི་
དུས་ཀྱི་སློབ་པ་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོ་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་གཉེན་པོའི་སློབ་པ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། སློབ་པའི་ལས་དང་། སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་
དང་། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་སློབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་སོ། །

ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལས་ཁྲུང་པར་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སློབ་པའི་ལས་
དང་། སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། བར་མས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སློབ་པའི་ལས་དང་། སློབ་པ་མ་ཡིན་
པའི་ལས་དང་། བར་མའི་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སློབ་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་སློབ་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། བསམ་
གཏན་གྱི་སློབ་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཟག་བ་མེད་པའི་སློབ་པས་བསྐྱུས་པའོ། །

སློབ་པའི་ཞེས་ཏེ། སློབ་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་གྱི་
སློབ་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སློབ་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཟག་བ་མེད་
པའི་སློབ་པས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། སོ་ཐར་གྱི་སློབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་
གྱི་སློབ་པ་དང་། ཟག་བ་མེད་པའི་སློབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་

བརྟམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགོ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་འོ་འོ་
དང་ཉེན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་མོ་ལོ།

ཆ་ལ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པས་བསྐྱེས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། རིས་བརྟམ་དེ། དགོ་
སྒྲིའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོ་སྒྲིའི་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོ་སྒྲིའི་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོ་
ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོ་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོ་
བསྐྱེན་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། བསྐྱེན་གནས་པའི་སྒྲིམ་པའོ། །

སོ་སོར་ཐར་པའི་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ཚོས་ཅན། རིགས་བརྟམ་
དུ་ཡོད་དེ། ལྷང་བ་ཉིས་བརྟམ་ལྟ་བུ་ཅ་གསུམ། སྒྲིའི་ཚན་ལྟས་བསྐྱེས་པ་སྒྲིའི་
སེམས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལྟ་ཡོད་པ་དགོ་སྒྲིའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་གནང་བྱ་བ་
ཅི་རིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་ཡོད་པ་དགོ་སྒྲིའི་མའི་སྒྲིམ་པ་
དང་། དགོ་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ཅ་པའི་ཚོས་དུག་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་
ཚོས་དུག་སྒྲིའི་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དགོ་སྒྲིའི་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། སྒོག་གཙོ་
སོགས་སྒྲིའི་བྱ་བུ་སྒྲིའི་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིའི་བའི་སེམས་པ་ཉེན་གྱི་དབང་
གིས་དགོ་ཚུལ་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། སྒྲིའི་བྱ་བུ་སྒྲིའི་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་པ། སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཉེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དགོ་བསྐྱེན་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་
དང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཅུ་སྒྲིའི་ལྷང་སྐྱེ་ཞིང་། སྒྲིའི་བརྟམ་སྒྲིའི་བས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་སེམས་པ་བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའོ། །སྐྱིར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ཀྱི། དགོ་སྒྲིའི་རྒྱ་ལྟ་ཡོད་པ། དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་ལྟན་དགོས་

༡ <<སྒྲི>><<སྐྱེ>> སྐྱེད།

བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཅམ་ལ་གནས་
པ་གོ་མེད་དགོ་བསྐྱེན་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལོ།

ཆ་བ། རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་གང་ཟག་ཅི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་
ན། ཉེས་པར་སྲོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་
པའོ། །དགོ་བསྐྱེན་དང་དགོ་བསྐྱེན་མའི་སྡོམ་པ་གང་ཟག་ཅི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། ཉེས་པར་སྲོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་པ་
ལས་དབེན་པར་སྲོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེན་གནས་པའི་སྡོམ་པ་གང་ཟག་ཅི་ལྟ་བུའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། ཉེས་པར་སྲོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་པ་ཡང་
མ་ཡིན། འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །

རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་ཚན་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །རྟེན་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྡོམ་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་
སྟེ། སྲོག་གཅོད་སོགས་ཉེས་སྲོད་ལས་ཀྱང་དབེན་པར་སྲོད་ཅིང་། མི་ཚངས་
སྲོད་སོགས་འདོད་པ་ལས་ཀྱང་དབེན་པར་སྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རབ་བྱུང་
གི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། སྲ་མ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་ཅིང་། ལྷི་མ་ལས་
དབེན་པར་མི་སྲོད་པའི་རྟེན་དང་བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགོ་བསྐྱེན་པ་
མའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་བཞག། ཤལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་སྲིད་འཚོའི་བར་
དུ་གཉིས་ཀ་ལས་དབེན་པར་སྲོད་པ་མ་ཡིན། ཉིན་ཞག་དེ་ཅམ་དང་། རྒྱ་སྲིད་དེ་
ཅམ་སྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་

སྤྱིར་ ཉིན་ཞག་རེ་མ་གཏོགས་མི་སྤྱི་བར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་
ལུགས་ཡིན་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པའི་དོ་མོ་དང་རྟེན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་)ལ་གསུམ། ཡན་ལག་
མ་ཚང་བ་ལ་སློབ་པ་ལ་དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་བྱང་པར་
དང་། དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པ་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་དང་། མ་ཞིང་གི་བྲག་ཏུ་
བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། དག་བསྟེན་བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་སྤོགས་གཅིག་ལ་སློབ་ན་དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པ་
དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བྱེད་ལ། ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

དག་བསྟེན་ཞེས་ཏེ། དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་ལྡན་ལ་དག་སློང་ལྟར། ཡོངས་
རྫོགས་གྱི་དག་བསྟེན་རེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབས་འགོ་སྤོན་དུ་བཏང་
ནས། སྤོག་གཙང་མ་བྱིན་ལེན་ཅན་སློང་པའི་སྤོམ་པ་གྲངས་པ་དེ་ལ། དག་བསྟེན་གྱི་
སྤོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། མི་ཚངས་སློང་མི་སློང་པའི་ཆ་ནས་ཚུལ་འཆལ་
ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་བྱིར། དག་བསྟེན་ལ་རྒྱབས་འགོའི་དག་བསྟེན་དང་། ལྷ་གཅིག་
དཔྱོད་པ་དང་། སྤོགས་གཅིག་དཔྱོད་པ་དང་། བལ་ཆེར་དཔྱོད་པ་དང་། ཡོངས་
རྫོགས་གྱི་དག་བསྟེན་དུ་མ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པ་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་)ནི།

ཙ་པ། ཟ་མ་དང་མ་ཞིང་རྣམས་ལ་དག་བསྟེན་གྱི་སྤོམ་པ་བཀག་གསལ། དག་བསྟེན་གྱི་

༡ <<ཤོ་>><<སྤོམ་>> + ལྷ།

སྐྱོམ་པ་མ་བཀག་ཅེ་ན། དགེ་བསྐྱེན་ཉིད་ནི་བཀག་སྟེ། དགེ་སྦོང་དང་དགེ་སྦོང་མའི་
སྐྱོགས་གཉེས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་འོ། །

ཟ་མ་དང་ཞེས་ཏེ། ཟ་མ་དང་མ་ལོན་ལ་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྐྱོམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་
ལྷངས་པའི་སྐྱོན་སུ། དགེ་བསྐྱེན་སྐྱོམ་ལྡན་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཚེ་སྐྱོ་
ཅན་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ལྟེ་སྐྱོམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་སྲིད། ལྷ་མཚན་དེས་ན་
གང་ཟག་གཉེས་གྱི་དེས་པའི་འཁོར་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། ལྷ་བས་འགོ་སྐྱོན་དུ་སོང་
ནས་སྐོག་གཅོད་སྐོགས་སྤངས་པ་ལས། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ཅམ་ལ་དགེ་བསྐྱེན་
དུ་བཞག་པ་ནི་རུང་འོ། །

གསུམ་པ་(མ་ལོན་ཕྱེ་ཟག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་བ། མ་ལོན་ནི་ལྷ་སྟེ། ལྷེས་ནས་མ་ལོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་ལོན་ཟག་དོག་ཅན་
དང་། མ་ལོན་རྒྱ་ཕྱེད་པ་དང་། ལྷགས་པའི་མ་ལོན་དང་། ཉམས་པའི་མ་ལོན་འོ། །

མ་ལོན་ནི་ཞེས་ཏེ། མ་ལོན་ནི་ལྷ་ཡོད། མི་གང་། ལྷེས་ཅམ་ནས་སོ་སོའི་དབང་
སོ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། རང་ལ་འཁྲིག་པ་བརྟེན་པའི་རྣམས་པ་མེད་ཅིང་གཞན་བསྐྱེན་
པ་མཚོང་ན། ལྷེས་པའམ་བུད་མེད་གྱི་སྐོབས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དཀར་སྐོགས་སམ་ནག་
སྐོགས་གང་རུང་ལ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དུ་བུད་མེད་གྱི་རྣམས་པ་འགས་ཆེ་བ་
དང་། མི་གཅོད་བ་ཁར་ལྷགས་པ་ན་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་སོ་བཅད་པས་
ཉམས་པའི་མ་ལོན་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད། ཁ་ཅིག་ཏུ། དབང་སོ་གང་ཡང་མེད་པའི་མི་
ལ་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་ལ་མ་ལོན་དུ་བཤད་དོ། །

༡ <<རྣམས་>> ལྷ།

མ་ཅིང་ཅི། སལ་ཆེར་སྐྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་
བས། དགེ་སློང་གི་སྐྱོབས་སུ་བཞག་ན། བྱད་མེད་བསྐྱེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
ལ། དགེ་སློང་མའི་སྐྱོབས་སུ་བཞག་ན། སྐྱེས་པ་བསྐྱེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
བས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ལྷ་ཡི་དང་བོ་ཟ་མ་དང་མ་ཅིང་གཉིས་
ཀ་དང་། གཉིས་པ་⁹ མ་ཅིང་ཁོ་ན་དང་། གསུམ་པ་བྱ་བའི་དབང་གིས་རེས་འཛོག་ཏུ་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོམ་པ་ནི།

ཙ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་ན། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་པའི་དུས་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བས་སློང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སློང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས། མོག་གཅོད་སོགས་འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
ཉམས་སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་སློང་བའི་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་བོའི་ཉེར་བསྐྱོབས་ཀྱིས། འཆལ་
ཚུལ་དངོས་སུ་སློང་ཞིང་། ས་བོན་ཉམས་སྐྱད་པར་བྱེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་བོའི་
དངོས་གཞི་ནས། བཞི་པའི་བར་ན་སྤངས་པ་ཟག་བསྐྱིང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོས་

9 <<སློང>><<ཞེས>> ཀ།

བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ལ། འདོད་པའི་ཚགས་བྲལ་ཉམས་ན་སྒྲོང་
བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཟེན་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་བཤད་པ་ནི།

ཙ་པ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

ཟག་པ་མེད་ཅེས་ཉེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས། འཚལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྒྲོང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ།

ཙ་པ། སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཤུན་པ་དང་། བྱ་གཤམ་གསོད་པ་
དང་། སལ་གྱིས་འཚོ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་རྩོན་པ་དང་། བྱ་བ་དང་། བོང་
རྒྱས་འཚོང་^༡ བ་དང་། ཚོམ་རྒྱན་པ་དང་། གཤེད་མ་དང་། མྱང་པོ་ཆེ་འཛིན་པ་
དང་། ལྷུལ་གྱིས་འཚོ་བ་དང་། བཙོན་སྤྲང་དང་། ཉན་ན་བྱེད་པ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པ་
བ་^༢ རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ། །

སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཉེ། དུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་མིན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་མི་བསད་པས་འཚོ་བ་
དང་། དུད་འགྲོ་དང་མི་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཅམ་དང་། བསད་པས་འཚོ་བ་ལྡ་

༡ <<མེ>><<རྒྱང>> འཚོ།

༢ <<མེ>><<རྒྱང>> -

དང་། གཞོན་བས་བྱེད་བས་འཚོ་བ་བཞི་ལ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་གོ་
བར་བཅད་ལ། རི་བོང་རྒྱས་གཤོར་བཞི། རི་བོང་རྒྱས་འཛིན་བ་དང་། སྐྱལ་གྱིས་འཚོ་
བཞི། སྐྱལ་བ་བྱང་ནས་བཅེ་བས་འཚོ་བ་དང་། ཉན་རྣ་བྱེད་བཞི། གཞན་ལ་སྐྱེ་མ་དང་
འདས་སོ་བྱས་བས་འཚོ་བ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་གཞན་ལ་གཞོན་བ་བྱེད་བར་ཞུགས་
བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་བར་སློན་པའི་སེམས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཉེན་གྱི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་) ཞེ།

ཅ་བ། དེ་དག་གི་རིགས་ ལས་སྐྱེས་བས་སམ། ཡང་དག་བར་སྐྱབས་བ་སྟེ།

དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། ལྗོངས་མིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དང་སོ་ནས་
བཤམ་བ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་བ་དང་། དེར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དེས་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་དེ་བྱེད་བར་ཁས་སྐྱབས་ལེད་། བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མོ་བའི་ཚད་བརྒྱན་བ་) ཞེ།

ཅ་བ། དེ་དག་གི་ལས་སྐྱབས་བར་ངེས་བར་བྱས་བའོ། །

དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། ལོ་བར་བཅད་དོ། །གསུམ་པ་བར་མ་ཞེ།

ཅ་བ། ལྗོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལྗོངས་པ་མ་ཡིན་བ་ཡང་མ་ཡིན་བ་གང་ཞེ་ན། ལྗོངས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ལྗོངས་པ་མ་ཡིན་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དགེ་བའམ། མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །

ལྗོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། ལྗོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱི་ན་བ་
གཏོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་ནི་བར་མའི་དགེ་བ་དང་། ལྗོངས་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་

༡ <<ལེ>><<སྐྱར>> -

མི་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་བསྐྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་བར་མའི་མི་དགོ་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། སྤོམ་པ་དང་སྤོམ་མིན་གང་གིས་ཡང་མཚན་
ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤོམ་ལྡན་ལ་ཡང་བར་མའི་མི་དགོ་བ་དང་། སྤོམ་མིན་
ཅན་ལ་ཡང་བར་མའི་དགོ་བ་དུ་མ་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྤོང་བའི་སྤོམ་དབྱེ་བ་ནི།

ཅ་བ། བདེ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པོ་དག་གི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱུག་བསྐྱུལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགོ་བའོ། །སྤྱུག་བསྐྱུལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་ལས་གོང་མའི་དགོ་
བའོ། །

བདེ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྤོང་གྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སས་
བསྐྱུས་པའི་དགོ་བའི་ལས་བདེ་བ་སྤོང་གྱུར་དང་། མི་དགོ་བའི་ལས་སྤྱུག་བསྐྱུལ་སྤོང་
གྱུར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཚད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་བཏང་
སྤོམས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྤོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྤོམ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཐོང་ཚོས་ལ་སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་ནི།

ཅ་བ། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ཚོས་

༡ <<མི>><<སྤོང>> མོ།

ལ་རྣམ་པར་སློན་པ་རྣམ་པར་སློན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལས་ལངས་པ་ལ་མཉམ་འདོགས་པ་དང་། གཞོན་པར་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རི་ལྟ་བུར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་། འགོག་པ་ལ་སློབས་པར་འཇུག་པ་དང་། ལྷན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ལངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་
སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་གང་བསམ་པ་ལིག་ཏུ་དག་པོས་སྦྱོར་
བས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་སློང་བའོ། །

མཛོང་བའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་ལིག་ཏུ་དག་པོས་བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལས་ལང་མ་ཐག་པ་སོགས་ལ་ཐུན་བའམ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཚོས་
ཅན། མཛོང་ཚོས་ལ་སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་། ལས་བྱས་པའི་ཚེ་དེ་
ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བའམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་
མགོ་རྩམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། མཇུག་རྫོགས་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་
དོ། །ཡུལ་སྤེལ་རྣམས་ལ་ནི། བསམ་སྦྱོར་དག་པོ་མེད་ཀྱང་ཐུན་གཞོན་བྱས་པའི་ལས་
དེ། ཞིང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མཛོང་ཚོས་ལ་སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་ནས་སྤོང་གྱུར་གྱི་ལས་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེས་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེན། གང་ཚེ་བྱི་མ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་
སློན་པ་རྣམ་པར་སློན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མེད་མ་ལྡེའི་ལས་རྣམས་
སོ། །ཡང་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེས་ནས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མེད་ལྡེའི་ལས་དང་། མཚན་མེད་ཆ་འདྲ་བའི་
ཉེས་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱུང་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་

ནས་མྱོང་གུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་། ལས་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་
སྲིན་གྱི་མགོ་ཚུམ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྗོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཤེས་
བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་གུར་ནི།

ཙ་བ། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་མན་ཆད་དུ་
རྣམ་པར་སྲིན་བ་རྣམ་པར་སྲིན་པར་འགྱུར་བའོ། །

ལན་གངས་ཞེས་ཏེ། ལས་གང་གི་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་ལན་ཆད་དུ་རྣམ་སྲིན་གྱི་
མགོ་ཚུམ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ནི། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་སྲུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་(རོ་པོ་དང་རྣམ་སྲིན་དང་གཉེན་པོའི་སློབ་སྦྱོར་དབྱེ་བ་) ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ལས་དང་། དེའི་གཉེན་པོའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོ་པོ་དང་རྣམ་
སྲིན་གཉིས་ཀ་གནག་པའི་ལས་དང་། གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ལས་དང་། འདྲེས་མའི་
ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། གནག་ལ་རྣམ་པར་སྲིན་བ་གནག་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགེ་བའོ། །

གནག་ལ་ཞེས་ཏེ། སློབ་གཙོང་སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཚོས་ཅན། གནག་ལ་
རྣམ་སྲིན་གནག་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རོར་བྱ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ལས་
གང་། རྣམ་སྲིན་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་འབྱེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ལས་) ནི།

༡ <<མོ>><<ཞེས>><<སྐྱེ>> གཞན།

ཇ་བ། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་དཀར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་
བའོ། །

དཀར་ལ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བའི་ལས་ཚོས་
ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་དཀར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཀར་བའི་ལས་གང་། རྣམ་
སྦྲིན་འདོད་པ་འབའ་ཞེས་འབྲིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འདེས་མའི་ལས་)འོ།

ཇ་བ། དཀར་གནག་ཏུ་ལྷུང་ལ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་དཀར་གནག་ཏུ་འལྷུང་བ་གང་ཞེ་
ན། འདོད་པ་དང་བར་ཏུ་ལྷན་པའི་འདེན་མ་སྟེ། བསམ་པས་གནག་ལ་སྦྱོར་བས་དཀར་
བའམ། སྦྱོར་བས་གནག་ལ་བསམ་པས་དཀར་བའོ། །

དཀར་གནག་ཅེས་ཏེ། གནག་བསྐྱུ་བའི་བསམ་པས་ལོར་སྟེར་བའི་ལས་
དང་། བན་པའི་བསམ་པས་ཀྱང་ནས་སྦྲངས་ཏེ། ཚིག་རྩལ་པོ་སྐྱུ་བའི་ལས་ཚོས་
ཅན། འདེས་མའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ལས་གང་བསམ་སྦྱོར་དཀར་གནག་ཅི་རིགས་པས་
བསྐྱུས་ཤིང་། རྣམ་སྦྲིན་འདོད་མི་འདོད་ཅི་རིགས་སུ་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(དེའི་གཉེན་པོའི་ལས་)འོ།

ཇ་བ། མི་གནག་ཅིང་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པར་མི་འལྷུང་ཞིང་ལས་ཟད་པར་འལྷུང་
བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་
ལས་པོ། །

མི་གནག་ཅིང་ཞེས་ཏེ། སྦྲང་གཉེན་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྦྲིན་པར་མི་འལྷུང་
ཞིང་། ལས་ཟད་པར་འལྷུང་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་རྣམ་སྦྲིན་མི་འཕེན་

ཞིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དངོས་སུ་སྦྱིན་པའི་ལས་བཞིའི་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲངས་བུའི་ལས་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིན་པའི་ལས་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་
དང་། གཏོང་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། གཏང་བུའི་དངོས་པོ་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་མ། སྦྱིན་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། དེའི་གཞི་དང་། ཀུན་ནས་སྐྱོང་བ་དང་། དངོས་པོ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་^༡ གྲང་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

སྦྱིན་པའི་ཞེས་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ལས་བཞིའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་ཚགས་
པ་སོགས་གསུམ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་གཞི་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་སྐྱོང་
དང་། གཏང་བུའི་རྗེས་དང་། གཏོང་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། བཤད་པ་ནི།

ཙ་མ། གཞི་ནི་མ་ཚགས་པ་དང་། ཞེ་སྐྱང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྟག་མེད་པའོ། །ཀུན་ནས་
སྐྱོང་བ་ནི་དེ་དག་དང་ལུན་པའི་སེམས་པའོ། །དངོས་པོ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་
པོའོ། །རོ་བོ་ཉིད་ནི་གཏོང་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་ལས་སོ། །

གཞི་ནི་ཞེས་ཏེ། ཁྱད་ཚོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་
དགོ་ཙ་གཞན་དོན་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བའི་ལུང་དག་གི་
ལས་ཏེ། གཏོང་སེམས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་རོ་བོའོ། །^༡

༡ <<ས>> -

༢ <<སྐོ>><<ཞེས>> བོ<<སྐ>> བོ།

གཉིས་པ་(གཏོང་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་)ནི།

ཇ་བ། ཇི་ལྟར་ན་སྦྱིན་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་
དང། སྦྱོགས་མི་འབྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པའི་
སྦྱིར་ལོ། །ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་དང། རྒྱ་ཆེར་སྦྱིན་པ་དང། དགའ་བས་སྦྱིན་པ་
དང། སྦྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་དང། རྫོད་ལ་སྦྱིན་པ་དང། འཁོར་དང་སྦོ་བྱུང་དུ་ཡོངས་པ་ལ་
ལེགས་པར་བཤོམ་ཏེ་སྦྱིན་པས་སྦྱིན་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། གཏོང་བའི་སྦྱོར་བ་ཚོས་དུ་མས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱིར་
ཞིང་སྦྱིན་པ་སོགས་ཚོས་གསུམ་ལྟན་དང། ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་ཚུལ་སྲིད་པ་དང་ཡོངས་
སྦྱོད་ཀྱི་སྦྱིར་མི་འོང་བ་བསྟོ་བར་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པས་སྦྱིན་པ་མི་གནས་
པར་སྦྱིན་པ་སོགས་ལྟ་དང། གང་ལ་སྟེར་བའི་སྦོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྦོད་ལ་སྦྱིན་
པ་སོགས་ལེགས་པར་བཤོམ་དེ་སྦྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྦྱིར། ཚིག་དོན་ནི་གོ་
བར་སྟའོ། །

གསུམ་པ་(གཏང་བའི་དངོས་པོ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་)ནི།

ཇ་བ། ཇི་ལྟར་ན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བཞེད་^༡ ཅུ་སྦྱིན་
པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གཏོད་པས་གྲུབ་པ་མ་^༢ ཡིན་པ་དང། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
གཞན་ལས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མ་རྩལ་ཞིང་ཕྱི་མ་
མེད་པ་དང། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྩུང་བ་དང། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཚོས་

༡ <<ས>> ཅུ།
༢ <<ཅ་བཞེ>> བྱ་ཞེ།
༣ <<སྦྱར>> ཅུ།

ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སྦྱིན་པ་བྱ་བའི་རྗེས་ཀྱིས་པར་དག་པས་ཀྱང། སྦྱིན་པ་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང། མ་
འབྲེལ་བ་གཉིས་དང། རོ་པོ་དག་པ་གཅིག་དང། ཚོས་དང་མི་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་གཏང་བྱའི་རྗེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།⁹

གཉིས་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས) ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་པོ་བཤད་པ་དང། མདོ་སྡེ་
གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། རི་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་གྲངས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྗེས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དོ། །རི་ལྟར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྐོ་མ་པས་བསྐྱམས་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྲིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། དེས་པར་འབྲིན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང། མ་སྦྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། མ་ཉམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོན་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྐོ་མ་པ་
ཚོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྲིན་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐོ་མ་པས་བསྐྱམས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་དེས་པར་
འབྲིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མ་སྦྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ) ནི།

⁹ <<སྐོ>><<ཞེས>><<སྦྱ>> + ཆིག་དོན་ནི་གོ་བར་སྦྱོའོ། །གསུམ་པ་ནི།

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་ཚོ་ག་དང་སྐྱོད་ཡུལ་སྐབ་སྐབ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མ་སྐྱད་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྐྱིད་རྟོ། །རི་ལྟར་ན་ཁ་ན་མ་ཚོ་བ་རྒྱང་དུ་ཅམ་རྣམས་ལ་ཡང་
འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སེན་ཏུ་གྲུས་པར་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྐྱིད་
རྟོ། །

རི་ལྟར་ན་ཚོ་ག་དང་ཞེས་ཏེ། གཉིས་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཚོ་ག་དང་སྐྱོད་
ཡུལ་སྐབ་སྐབ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཚོ་ག་དང་སྐྱོད་ཡུལ་མ་¹ ཉམས་པས་དམ་པ་
རྣམས་གྱིས་སྐྱད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྐྱིད། ཁ་ན་མ་ཚོ་བ་རྒྱང་དུ་ལ་
ཡང་འཛིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཉེས་ལྷུང་ལ་ལོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྐྱིད།

གསུམ་པ་(མ་ཉམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) འི།

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པ་ལ་སྐྱོབ་ཅེ་ན། བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་གནས་
རྣམས་མ་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྐྱིད་རྟོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྐྱད་པ་ལ་སྐྱོབ་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། བསྐྱབ་པའི་
གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྐྱིད།¹

པའི་པ་(ལྷན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) འི།

ཇ་ལ། རི་ལྟར་ན་སྐྱུས་དང་དག་གིས་བསྐྱམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེས་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་ཞེན་པའི་སྐྱིད་རྟོ། །

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> -
1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> + ཁ་ན་མ་ཚོ་བ་རྒྱང་དུ་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྲ་སྟེ།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལུས་དང་དག་བསྐྱོམ་^༡ བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དན་བ་དང་ཤེས་
བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་བེན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྟེན།

གཉིས་པ་(མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་) ལ་བཞི། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་བོའི་སྐོར་ནས་བསྟན་བ་དང་། བསམ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐོར་ནས་བཤད་
བ་དང་། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏེན་གྱིས་བཤད་བ་དང་། རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྐོར་ནས་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷུང་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་དུས་ན་འགྲོད་བ་མེད་བ་
དང་། ལྷུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་བསྐྱོམ་སྟེན་གས་པས་བསྐྱོམ་སྟེན་གས་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། ལྷུང་བ་མི་བྱེད་པའི་སྟེན་པོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྐོར་བ་ཚོས་ཅན། ལུས་དག་བསྐྱོམ་སྟེན་གས་
བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷུང་བ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་
པའི་སྟེན།

གཉིས་པ་(རང་དུས་ན་འགྲོད་བ་མེད་བ་) ནི།

ཙ་མ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོད་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲོད་
བ་མེད་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་ལ་གནས་པའི་སྟེན་པོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སྐྱོད་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ལས་^༡ འགྲོད་བ་མེད་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བ་སྟེ། བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྟེན།

༡ <<མ>> བསྐྱམས།
༢ <<མ>> ལ།

གསུམ་པ་(ལྷུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བ་)འོ།

ཙ་པ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་དགོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་དགོ་བ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
དང་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སློབ་ས་བཤད་པ་)ལ་ལོག་པར་བསྐྱོ་བ་དང་བྲལ་
བ་དང་། རྒྱད་གསོད་གྱི་བསམ་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སློན་
ནས་ཚངས་པར་སྐྱོད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་ལུན་ཚོགས་ལ་
སློན་ནས་ཚངས་སྐྱོད་ལ་གནས་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱད་གསོད་གྱི་བསམ་པ་དང་བྲལ་བ་)འོ།

ཙ་པ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་གཞོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་
ལ་བརྟུན་ཐབས་མི་བྱེད་ཅིང་འགྲོགས་ན་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། གཞན་ལ་འབྲེད་
གསོད་མི་བྱེད་ཅིང་། འགྲོགས་ན་བདེ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།¹

གསུམ་པ་(འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏེན་གྱིས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རང་དོན་ཐོབ་པ་
དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཏུ་ས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི།

1 <<སློ>><<ཞོལ>> བའི།
2 <<སློ>><<ཞོལ>> + གཉིས་པ་ནི།

ཇ་ཡ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་རྗེས་སུ་མ་ལུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་དན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་མ་ལུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་རྗེས་སུ་མ་ལུན་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་ལུས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ལུས་དག་གི་ཀུན་སྐྱོད་རྗེས་སུ་འཕྱོར་བ་)ལ།

ཇ་ཡ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་རྗེས་སུ་འཕྱོར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་བ་
མི་སྐྱོམས་པ་དང་སྤྲིག་པ་མི་འཆབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྐྱེད་ཀྱི་དགེ་
བ་མི་སྐྱོམ་ཅིང་སྤྲིག་པ་མི་འཆབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་ལུས་པ་ལ།

ཇ་ཡ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ཐབས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚངས་
པ་མཚུངས་པར་སྐྱོད་པ་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་ཐབས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཚངས་པ་
མཚུངས་པར་སྐྱོད་པའི་འཁོར་བུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

པའི་བ་(རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོན་ས་བཤད་པ་)ལ་ད་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྷ་བ་
མཚོག་འཛིན་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐའ་གཉེས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཚོག་པར་འཛིན་པའི་
རི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ལ།

ཇ་ཡ། རི་ལྷུང་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་འཆོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་མ་རྣམས་
དང་ལྷ་མ་དང་འབྲལ་བ་རྣམས་ལ་ད་རྒྱལ་བཅག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་འཚམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་མ་དང། ལྷ་མའི་གནས་
ལྟ་བུ་ལ་ང་རྒྱལ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་དང་བྲལ་བ་)ནི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་ལྟས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་མ་སྟུན་¹ པ་ཡིན་ཞེ་ན། གདམས་པས་
ལ་མ་སྟུན་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་རྗེས་སུ་མ་སྟུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་གྲིམས་དང་
ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང་ལྟན་པ་རྣམས་དང་གདམས་པས་ལ་མ་སྟུན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་
གྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་ལྟས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་གཏུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དཀའ་
སྟབས་བྲག་པོ་དང་དན་འོན་² ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། དལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་དབང་གིས་གཏུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དཀའ་སྟབས་བྲག་པོ་དང་དན་འོན་ལ་མོས་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྲིམས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྟས་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་ཕྱིས་འགྱོད་པ་མེད་པ་)ནི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་ལྟས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ཕྱིས་འགྱོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། ལོངས་སྐྱོད་དང། ལས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པ་ལ་འགྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> འཚམ།
2 <<ས>> ཐབས་དང་ལྟན།
3 <<ས>> མའོན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། གུན་སྤྱོད་ཕྱིས་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་
དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཛུགས་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ (ཚོག་པར་འཛིན་པའི་རི་མ་དང་བྲལ་བ་) ཞེ།

ཙ་པ། རི་ལྷར་ན་ལྷུས་དང་འག་གི་གུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིད་ལ་གཅགས་^༡ པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། ལྷང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་པས་ཡིད་ལ་གཅགས་^༡ པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། དགོ་བ་བཅུ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་པས་དགོ་བ་
མ་གྲུབ་སྐྱམ་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་སྤྱོད་
ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་^༡ ད་ཟླེ་བ་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་དམིགས་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པ་རི་ལྷར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། བསམ་
གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་དང་
བྲུབ་པའི་ད་ཟླེ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། དེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་^༡ ལས་བདག་གིར་བྱ་བ། ལས་ཀྱི་

༡ <<ས>><<མེ>><<སྐྱར>> བཅགས།
༡ <<མེ>><<སྐྱར>> བཅགས།
༡ <<སྐོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> ཞེ།
༤ <<མེ>><<སྐྱར>> + ཞེ།

བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པ། ལས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་པ། ལས་བཞེན་ བར་བྱ་བ་དག་སྟེ། ལས་ཀི་
སེམས་ཅན་མཐོན་སོ་དང་དམའ་བ་དང་། དན་བ་དང་གྲོ་ཞོ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་ཏེ། དེ་དེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །

གཉེས་པ་(དེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཞད་པ་)ལ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པས་ཡིད་ལ་
བྱ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་སྡོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཉེན་སོ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་
སོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་
དང་། བྱད་པར་དེ་གཉེས་དང་ལྷན་པའི་ཉེན་ལ་སོག་ཏེ་ག་བསལ་བའོ། །དང་སོ་ནི།

ཇ་པ། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེན། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་
བ་སྐྱོང་བའི་བྱིར་དོ། །

ལས་ཞེས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་
བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་རང་གིས་སྐྱོང་དགོས་ལ། གཞན་གྱིས་མི་སྐྱོང་
ཞེད། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་ཡང་རང་གིས་མི་སྐྱོང་བའི་བྱིར།

གཉེས་པ་(ཚོས་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་)ནི།

ཇ་པ། དེ་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པ་ཡིན་ཞེན། རང་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་
སྐྱེན་བ་སྐྱོང་བ་དེ་ལ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་སོ་སོའི་བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པའི་བྱིར་
དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པ་¹ ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གིས་བྱས་

1 <<མེ>><<རྣམ་>> བསྟེན།
2 <<སྐྱོ>><<ཞོ་ལ་>> བའི།

པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་ཡང་འབྲེས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། དགོ་བ་བྱས་ན་བདེ་བ་སྤོང་བ་
སོགས་དགོ་མི་དགོའི་ལས་སོ་སོའི་བགོ་སྐྱལ་ལ་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྒྱད་པར་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་)ནི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཀླུ་མེད་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་རྣམ་
པར་སྤངས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ལས་སེམས་ཅན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀླུ་
མེད་དབང་རྣམས་སོགས་མི་མཐུན་པའི་རྣུ་ལས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས། དང་དང་གིས་
བསགས་པའི་ལས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་)ནི།

ཙ་པ། རི་ལྟར་ན་ལས་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ལས་ཀྱིས་བཅེངས་བ་ལས་རྣམ་
པར་ཐར་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའི་ལས་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལས་གང་ཡང་རྒྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བཅེངས་བ་ལས་ཐར་པར་བྱེད་པའི་⁹ ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྟེན་དང་
སྐྱབས་སུ་བརྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་)ནི།

ཙ་པ། སེམས་ཅན་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་གང་ཞེ་ན། བདེ་འཕྲོ་དང་དན་འཕྲོར་ལུས་
ཐོབ་པའོ། །དན་བ་དང་གྲུ་ལོམ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་སྐྱོན་དང་ལྡན་བ་དང་། ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །

9 <<མོ>><<ཞལ>> -

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་ཚོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བསྐྱོམས་ན་སྐྱོན་
དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དབང་གིས་
བདེ་འགོ་དང་རན་འགོའི་ལུས་ཐོབ་ནས་གཟུགས་མི་སྤྲུག་པ་སོགས་རན་པ་
དང། གཟུགས་སྤྲུག་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཅི་རིགས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་དང་
ཁྲབ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རི་བ་དགོད་པ་དང། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་
སུ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་སུ་ཞེན།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་ངོས་ནས་གཙོ་བོར་
རིས་པའོ། །

ལན་ལ། བསམ་གྱིས་¹ ཁྲབ་པར་བཤད་པ་དང། མི་ཁྲབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཙ་མ། ལས་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདོད་པ་ནི་བསམ་
གྱིས་¹ ཁྲབ་པའོ། །མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སེམས་ཅན་དབྱུང་བ་
དང། རུད་འགོ་དང། ཡི་དུགས་ཀྱི་རན་སོང་རན་འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་རྣམས་སུ་མི་

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> + མི།
1 <<པོ>><<སྤྲུག>> + མི།

འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་¹ རྒྱབ་པའོ། །

ལས་དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ལྷ་མིའི་ནང་དུ་རྣམ་སྐྱེན་འདོད་པ་
འབྱེན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྐྱེན་མི་འདོད་པ་
འབྱེན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ལ་སྟོན་མི་དགོས་པར་
དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་གྱིས་རིག་² བས་རྩོགས་ལུས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པ་བཤད་པ་)ལ། བ་མལ་དུ་གནས་པའི་ལས་སྲ་བ་
བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པ་དང་། མཐུ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་འབགས་པ་³ མོ་བ་པའི་གང་ཟག་
གིས་ལས་བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་འགྲུབ་
པའི་ལས་སྲ་བ་བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པ་དང་། ལྟོད་གྱི་འདིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་ལས་སྲ་བ་
བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་སྣ་རྩོགས་སྐྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་
རྒྱབ་པ་དང་། རྒྱ་བཞེས་བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེ་ལ། ལས་འདིས་ནི་⁴ སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྣ་རྩོགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་བསམ་གྱིས་མི་རྒྱབ་པོ། །

ལས་འདིས་ཞེས་ཏེ། ལས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ལུས་མི་འདྲ་བ་སྣ་རྩོགས་སུ་
འགྱུར་བ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རིག་⁵ བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྩོག་དུ་འགྱུར་པའི་སྲིད།

1 <<མི>><<སྐྱེད>> + མི།
2 རིགས་ཞེས་མིན་ནམ་སྐྱེས།
3 <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> པའི།
4 <<མི>><<སྐྱེད>> འདི།
5 <<སྐྱ>> རིགས།

གཉེས་པ་(ལྷ་བཞེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་)ནི།

ཅ་བ། ལས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དེ་ཉིད་གནས་དང་དངོས་པོ་དང་རྣམ་པར་
སྲིན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའོ།¹

ལས་ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོ་གས་བྱུང་བ་རྣམས་འབྲུག་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱའི་ལས་ཚེ་སྣ་མ་ལ་གནས་གང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དང་། རྒྱའི་ཁྲད་པར་ཅི་འདྲ་
བས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྲིན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སོགས་རིགས་པ་ཅམ་གྱིས་
བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འབྲུག་པའི་ལས་སྣ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོ་གས་མངོན་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲབ་པོ། འོར་བུ་དང་སྒྲགས་དང་སྲིན་དང་མཁུན་དབྱེད་¹ དང་ལྡན་པའི་ལས་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྲབ་པོ།

ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཞེས་ཏེ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོ་གས་འབྲུག་པའི་ལས་སྣ་
བ་དང་། འོར་བུ་རྩ་ཤེལ་ལས་རྩ་འབྲུང་བ་སོགས་དང་། སྲིན་འགའ་ཞིག་བཟུང་བས་
མི་སྣང་བར་འགྲོ་བ་དང་། སྒྲགས་བཏབ་པས་མེས་མི་འཛིག་པ་དང་། ལྷང་བ་གསུམ་
གྱི་ནང་ནས་རྗེ་ཏུ་གསུམ་སྐྱངས་ཏེ། མཐོ་སར་བྱིན་ནས་བདུན་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རིམས་
རྣམས་སོང་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་ནས་འཕངས་པས་རིམས་ཞི་བ་ལྟ་བུའི་མཁུན་སྐྱད་དང་

1 <<མེ>><<རྣམ>> ལྷོ།
1 <<མེ>><<རྣམ>> བཅས།

ལྷན་པའི་ལས་ཀྱི་⁹ ཀླུ་འཁྲུག་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་¹ པ་ཙམ་གྱིས་
བསམ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་མཚན་སྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(མཐུ་བྱུང་བར་དུ་འབགས་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་)ནི།

ཆ་བ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་གྲུབ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚེ་ལ་
དབང་བ་དང་། སེམས་ལ་དབང་བ་དང་། ཡོ་བྱང་ལ་དབང་བ་དང་། ལས་ལ་དབང་བ་
དང་། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། རོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། སློན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་། རྩ་
འབྲུལ་ལ་དབང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། ཚོས་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱབ་པའི་² མིན་ལས་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །

རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མ་གྲུས་ས་³ གཡོ་བ་
སོགས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བ་ཚུའི་ལས་
དང་། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་བར་བཞག་
བཞིན་དུ། འཁོར་བ་རི་སྲིད་ཀྱི་བར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་བ་དང་མ་གྲུག་པའི་ལས་
མཛད་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཤིན་ཏུ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

དབང་བཅུ་ནི། རིམས་པ་བཞིན་དུ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་

9 <<མོ>><<ཞལ>> ལན་གྱི།
1 <<རྩུ>> རིགས།
2 <<མ>><<ཕྱ>><<ཙ>> + ཕྱིར།
3 <<མོ>><<ཞལ>><<རྩུ>> -

བསྐྱེལ་བར་གནས་ཀྱིས་པ་དང་། རི་ལྷོང་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སློབ་དུ་མ་
 ལ་མཉམ་པར་འཛིན་གྱིས་པ་དང་། འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་ཆར་
 འབེབས་ཀྱིས་པ་དང་། གོང་མ་སྲོང་གྲུར་གྱི་ལས་ལས་འདོད་པར་སློན་པར་སྦྱར་ཀྱིས་
 པ་དང་། རི་ལྷོང་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སློབ་རྗེ་དང་། སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྦྱོར་བ་ལེན་
 ཀྱིས་པ་དང་། མོས་པ་བཞིན་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་ཀྱིས་པ་
 དང་། སློན་ལམ་གངས་མེད་པ་འབྲུམ་ཐུག་བཅུ་ལ་སོགས་པ་འབྲུབ་པ་དང་། རྩ་འབྲུམ་
 གྱི་ཚོ་འབྲུལ་དབལ་ཏུ་མེད་པ་སློན་ཀྱིས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིགས་བཞི་སོགས་
 མཐར་ཕྱིན་པར་ཐོབ་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ཚོས་སློན་པའི་ཚིག་གཅིག་གིས། སེམས་
 ཅན་བསམ་པ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཚིམ་པར་ཀུས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
 ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཀུན་འབྲུང་བའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་པ་བཞིར་རིག་
 པར་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་
 མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་འོ། །

དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་ཉེ། ཀུན་འབྲུང་གི་རང་བཞིན་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་
 སྟེ། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རྣམས་པ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱག་པར་སྲིད་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་སྲིད་པར་འབྲུང་བར་བྱེད། བདེ་བ་དང་གཙུག་པོར་བར་སྲིད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མདོན་པར་དགའ་
 བར་བྱེད། བདག་ཏུ་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་

འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི།

ཙ་ལ། ལྷུའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་པའི་བག་ཆགས་འདོག་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ལྷུའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

ལྷུའི་ཞེས་ཉེ། རྟག་པར་སྲིད་པ་ཚོས་ཅན། ལྷུའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་དང་ལྡན་པའི་ཡང་སྲིད་སྲི་མའི་ལུས་འབྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་བག་ཆགས་འདོག་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་བག་ཆགས་བསལ་པ་དེ་
དང་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

ཀུན་འབྱུང་བའི་ཞེས་ཉེ། བདེ་བར་སྲིད་པ་དང་གཅོང་བར་སྲིད་པ་ཚོས་
ཅན། ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཐོབ་པ་
དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་དེ་ལ་མདོན་བར་
དགའ་བའི་སྐོ་ནས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་བསལ་པ་དེ་དང་དེ་དག་རང་དང་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དང་
དེར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཇ་པ། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་⁹ རང་དང་ནམ་པ་དང་མཚོག་ཏུ་
འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བལྟའོ། །

རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། འཕྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་མི་འདྲ་བ་དང་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་དང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་
གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་མཚོག་ཏུ་འབྱུང་
བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་(རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཇ་པ། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གཞན་དང་གཞན་འཛོལ་བ་དང་། འདའ་བའི་བྱེད་
རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ། ། །བཅས་པོ་བཞི་པ།

རྒྱུན་གྱི་ཞེས་ཏེ། བདག་ཏུ་སྲིད་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་¹ བས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་། སྐོན་མ་ཚོབ་པའི་
ལུས་གཞན་དང་གཞན་འཛོལ་བ་དང་ཚོབ་པ་ལས་འདའ་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་
སྲིད། བཅས་པོ་བཞི་པ།

གསུམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་
པ་དང་། སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་། ཟབ་པ་དང་། བརྒྱ་དང་། འོན་

9 <<ཇ་བཞི>> སོ།
1 <<སྐོ>><<ཞོལ>> བསྟེན།

དམ་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་མ་ཚོགས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་མེད་པ་^༡
 དང་། རྒྱ་མཚོ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་
 བར་དུ་འཕགས་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་པའི་བདེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
 འགོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། ཚོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་^༢ བར་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 རྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(མོ་མའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
 དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་གས་
 བར་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོང་བ་
 དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་ཡ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མི་
 འབྱུང་བ་སྟེ། གང་དུ་འགོག་པ་དང་། གང་གིས་འགོག་པ་དང་། གང་འགོག་པའོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། རྒྱ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་
 རྒྱ་པར་དུ་བྱས་ཏེ། དགག་གཞི་གང་དུ་འགོག་པ་བདག་གི་སྤྱོད་པས་དབེན་^༣ པའི་
 སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་འགོག་པ་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྣམ་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་གང་འགོག་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་འགོག་པ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་

༡ <<ས>> རྒྱུ།
 ༢ <<རྣོ>><<ཞོས>><<ལྷོ>> ཀྱིས།
 ༣ <<རྣོ>> དབྱེན།

བ་ལ་གཉེན་པོའི་སྣོ་བས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནི། འགོག་
བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདིར་དངོས་སུ་བརྟམ་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱི། འདི་ལ་བཏེན་ནས་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འོག་ཏུ་ཡང་བྱར་ཅམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་)ནི། རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་སྤང་པོ་ལྔ་འགོག་
བར་གསུངས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་འགོག་བར་གསུངས་པའི་
ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེ་སྐད་དུ། གང་དུ་མིག་དང་ན་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྣ་དང་
སྐྱེ་དང་ལུས། །ཡིད་དང་དེ་བཞིན་མིང་དང་གཟུགས། །མ་ལུས་པར་ནི་འགོག་འགྱུར་
བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཉེ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་
དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེས་མཚོན་པའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་སྟེ། གཉེན་པོའི་སྣོ་བས་ཀྱིས་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་
ཉེ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ། ཞེས་^༡ གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་བཞིའི་སྤང་པོ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཉེན་པོའི་སྣོ་བས་ཀྱིས་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཉེ། །དོན་དེ་^༢ ལ་
དགོངས་ནས། དེ་བཞིན་མིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་འགོག་བར་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་)ནི།

༡ <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> ཀྱི།
༢ <<མ>><<སྐྱ>> + རོགས།
༣ <<སྐྱོ>><<ཞེས>> -

ཙམ་ལ། ཡང་གསུངས་པ། གང་དུ་མིག་འགག་བ་དང་། ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཚོས་གྱི་བར་དུ་འགག་བ་དང་། ཚོས་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དེ་ནི་གནས་སྤྱི་ལ་བར་བྱའོ་ཞེས། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་བཙུག་
བརྒྱད་དང་བྲམ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ་མིག་འགག་
པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རང་གི་དབང་པོའི་ཁམས་དང་པོ་སྟོན་པས་ལྷག་
མ་ལྟ་ཡང་མཚོན་བ་ཡིན་ལ། ཚོས་གྱི་བར་དུ་འགག་བས་ནི། ཡུལ་གྱི་ཁམས་ལྟ་
འགགས་པ་ཡང་མཚོན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་ནི་ཚོས་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་
པས། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དུག་འགགས་པ་མཚོན་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(རོན་བརྒྱ་བ་)ནི།

ཙམ་ལ། རྣམ་གྲངས་འདིས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་དུ་ཟག་བ་དང་བཅས་
པའི་དངོས་པོ་འགག་བ་དེ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

རྣམ་གྲངས་ཞེས་ཏེ། སྤར་བ་ཤད་པས་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྟོགས་པར་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགག་བྱ་བརྟན་
པའི་སྟོན་པ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞི་དང་བྲམ་བར་གནས་པས་
ཟབ་པ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཙམ་ལ། ཟབ་པས་རི་རྩ་བུ་ཞེན། འདུ་བྱེད་དེ་དག་གི་འདིག་ལ་ལས་འགོག་བ་དེ་གཞན་
ཞེས་གྲང་མི་བྱ། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གྲང་མི་བྱ། གཞན་ཡང་⁹ ཡིན་ལ་གཞན་མ་

9 <<ཙམ་ཞེས་>> ཞེས།

ཡིན་པ་ ཡིན་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ། གཞན་པའང་མ་ཡིན་ལ་གཞན་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་
ཞེས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །

ཟབ་བས་ཞེས་ཏེ། ལུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་
འགགས་པ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ¹ དེ་ལྟ་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་
བྱེད་འགགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། གཞན་མིན་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་
ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཞིག་པ་ཅམ་ཐར་པར་མི་རུང་བའི་སྲིད། གཉིས་ཀ་ནི་
གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་སྲིད། དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
རྣམས་སྲ་བྱུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེའི་རྣམས་བྱེད)ནི།

ཆ་ལ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཅེན། ལྡོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་པོ། །

དེ་ཅིའི་བྱིར་ཅེས་ཏེ། ལུང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་ཚོས་ཅན། ལྡོས་པས་
དབེན་² པ་ཡིན་ཏེ། ལྡོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དགག་བྱ་བསྟན་པའི་ལྡོ་ནས་ཞེས་བྱེད་དགོད་པ་)ལ། ལྡོས་པའི་རོ་བོ་རོས་
བཟུང་བ་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་ལ། ལྡོས་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ།

ལྡོས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལས་བདེན་གྱི་མི་མཐུན་ཚོལ་ལས་ལྡོས་པར་བྱེད་པའི་
ལྡོས་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སེམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཞིག་པ་དང་།

1 <<ཅ་བཞི>> + ཡང།
2 <<ལྡོ>><<ཞོས>><<སྐྱ>> ལ།
3 <<ལྡོ>><<ཞོས>> དབེན།

འགོག་བདེན་སྐྱོས་པའི་མཐའ་བཞིར་འཛིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཟབ་མོའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པ་སྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིར་བརྒྱང་
བས་སྐྱོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱོས་པ་དང་དེ་ཞི་བའི་དུས་རོམ་བརྒྱང་བས་འགོག་
བདེན་གྱི་རོ་ལོ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འི་སྐད་དུ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་པོ་དག་ཟད་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཞིག་པ་དང་། འགོག་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ལུབ་པ་ལས་གཞན་
ཡོད་དོ་ཞེན། སྐྱོས་པ་མེད་པ་སྐྱོས་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་མེད་དོ་ཞེས། ཡོད་ཀྱང་ཡོད་
ལ་མེད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས། གཞན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེན། ཡང་
སྐྱོས་པ་མེད་པ་སྐྱོས་པར་བྱེད་དོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་ཉེ། ཟབ་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་ཕྱིས་བྱུང་
བའི་འཛིག་རྒྱ་མེད་པར་ཟད་པར་སོགས་ལས་སྐྱོ་བྱུང་བའི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་གཅིག་
དང་། རང་བཞིན་གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གང་དུ་ཡང་བརྒྱང་བར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ཏུ་བརྒྱང་ན། ལས་བདེན་སྐྱེ་བའི་བགོགས་^༡ ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་སྐྱོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི། འདུ་བྱེད་སྐྱེས་ནས་འཛིག་^༡ བ་ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས། འདུ་བྱེད་གྱི་ཞིག་པ་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ། ཟབ་བཅས་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་མཐའ་བཞིར་གྲུབ་པ་ཡང་དགག་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱོས་པ་དང་དེ་ཞི་བའི་དུས་རོམ་བརྒྱང་བས་འགོག་བདེན་གྱི་རོ་ལོ་བསྟན་པ་)ནི།

༡ <<རྒྱ>> ལྷོགས།
༢ <<སྐྱོ>> འཛིགས།

ཇ་ལ། རི་སྤིད་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་སྐྱོན་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ལགགས་
བས་སྐྱོན་པ་མེད་པ་སྟེ། ལྷ་དཔལ་ལས་འདས་པར་བརྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རི་སྤིད་དུ་ཞེས་ཉོགས་པར་སྐྱེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ལུག་མོང་གི་དབྱེ་བ་འགོག་པ་དང་། ལུག་མོང་མ་ཡིན་
པའི་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱ་ལམ་གྱི་སྐོན་པ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་
གི་སྐོན་པ་དབྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྐོན་པ་དབྱེ་བ་དང་། བལ་བྱ་ཕྱང་པོའི་སྐོན་པ་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་སྐྱུ་བ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་
བརྟགས་པ་བ་བཤད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། བདས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་བས་འགོག་
པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

བདས་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྦྱངས་པའི་
བལ་བ་ཚོས་ཅན། བདའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་མ་
སྦྱངས་པར་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་པར་བྱས་པ་ཅམ་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཤེས་བྱེད་ནི།

ཇ་ལ། དེའི་བྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་གངས་སུ་དེའི་ཡན་ལག་གིས་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པར་གསུངས་སོ། །

དེའི་བྱིར་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགོག་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་ལ། དོན་དམ་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་བོན་གྲུབ་ཏུ་
བཅོམ་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཚོས་
ཅན། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་དོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སློན་ས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དབྱེ་བ་སྟེ་¹གཉིས་
ཀྱི་མི་རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ནི།

ཇ་བ། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ལྷན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུར་བསྐྱས་
པའམ། ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུར་བསྐྱས་པའམ། སྤྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་
བུར་བསྐྱས་པའང་བྱུང་སྟེ། སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མ་རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ཚོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་དེ། འབྲས་
བུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སློབ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རྫོགས་¹པའི་འགོག་པ་ནི།

ཇ་བ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དབྲ་བཙུག་པའི་འབྲས་བུར་བསྐྱས་པ་མི་
སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དབྲ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། རྫོགས་
པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབྲ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་ས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱན་མེད་པའི་འགོག་པ་

ནི།

1 <<སློ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> བརྒྱ།
1 <<སློ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> འགོག

ཙ་ལ། ལུན་མེད་བས་ཅི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་ཕྱོལ་བའི་དབྱ་བཙམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

ལུན་མེད་བས་ཞེས་ཏེ། དབྱ་བཙམ་པས་¹ ཤེས་རབ་གྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པའི་
སྲིད་² ལྷམ་པར་ཕྱོལ་བའི་ལུན་གྱི་འགོག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ལུན་མེད་པའི་འགོག་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་སྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་། ལྷོམས་འཇུག་གི་སྲིབ་པ་མ་སྤངས་པས་
མངོན་ཤེས་བྱུག་དང་བལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལུན་དང་བཙས་པ་ནི།

ཙ་ལ། ལུན་དང་བཙས་པས་ཅི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱོལ་བ་རིག་པ་
གསུམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་ལུན་པའི་དབྱ་བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་
གང་ཡིན་པའོ། །

ལུན་དང་ཞེས་ཏེ། དབྱ་བཙམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱོལ་བྱི་ལུད་གྱི་
འགོག་པ་དེའི་ཚོས་ཅན། ལུན་དང་བཙས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷོམས་འཇུག་གི་སྲིབ་པ་
སྤངས་པས་རིག་པ་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་བྱུག་དང་ལུན་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་
སྲིད།

བཞི་པ་(བལ་བྱ་སྤང་བའི་ལྷོན་པ་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷག་བཙས་ནི།

ཙ་ལ། ལྷག་མ་དང་བཙས་པས་ཅི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སྤང་བའི་ལྷག་མ་དང་བཙས་པའི་འགོག་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །

1 <<མ>> ལ།

2 <<མ>> -

ལྷག་མ་དང་ཞེས་ཏེ། ལྷ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་¹ བའི་དགའ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་པ་ཚོས་ཅན། ལྷག་བཙུག་ཀྱི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་
ཀྱང་སྤང་བའི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི།

ཇ་བ། ལྷག་མ་མེད་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སྤང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །

ལྷག་མ་མེད་ཅེས་ཏེ། ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་དགའ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
པ་ཚོས་ཅན། ལྷག་མ་མེད་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ནི།

ཇ་བ། ལྷད་པར་དུ་འབགས་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་སྤང་བ་ལས་འདས་པར་བསྐྱུས་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་
པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་གནས་པའི་བྱིད་ཀོ། །

ལྷད་པར་དུ་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འབགས་པའི་སྤྱགས་རྒྱུད་
ཀྱི་སྤིང་ཞེའི་¹ མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། ལྷད་པར་དུ་
འབགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱགས་སུ་ཕན་པ་
དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་བའི་གཞིར་སྤྱུང་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་མེད་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། རྣམ་གྲངས་སོ་བཞིའི་སྟོན་སྲོལ་

1 <<མོ>><<ཞེས>><<ལྷ>> གཏང།
2 <<མོ>><<ཞེས>><<མ>> བཞིའི།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དེས་པར་སྤངས་པ་
དང་། བྱང་བར་ལྷུང་པ་དང་། ཟད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། ལུབ་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །

རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་སོ་བཞིའི་སྐོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བའི་
སྟེར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་
བརྒྱད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྐོ་ནས་བཞག་པ་ཉེར་གཅིག་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱོག་པའི་
ཆ་ནས་བཞག་པ་ལྔའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་པ། ཅིའི་སྟེར་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེར་འོ། །

ཅིའི་སྟེར་ཅེས་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེས་པར་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
སྟེར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོན་གྱུར་སྤངས་པ་དང་། ས་བོན་
སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཅིའི་སྟེར་དེས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ལོར་བའི་སྟེར་
འོ། །

ཅིའི་སྟེར་དེས་པར་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། དེས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་

བྱ་སྟེ། གུན་དགེས་མངོན་གྲུང་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉེས་པ་(ས་བོན་སྤངས་པ་)ལ་དངོས་དང་། གཉེན་པོའི་སློན་ལས་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ་
དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་ལས་བྱེ་བ་གསུམ་པ་འདད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། ཅིའི་བྱིར་བྱང་བར་གྲུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བག་ལ་ཉལ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་
བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་བྱང་བར་ཞེས་ཏེ། བྱང་བར་གྲུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་བོན་སྤངས་པ་
མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉེས་པ་(གཉེན་པོའི་སློན་ལས་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ་)ནི།

ཇ་ལ། ཅིའི་བྱིར་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བྲལ་བའི་བྱིར་
རོ། །ཅིའི་བྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་བསློམ་པའི་ལམ་
གྱིས་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་ཟད་པར་ཞེས་པ་གཉེས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་
འགོག་པ་དང་། སློམ་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཚོས་ཅན། ཟད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བུ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་དང་། སློམ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་ལས་བྱེ་བ་གསུམ་པ་འདད་པ་)ནི།

ཇ་ལ། ཅིའི་བྱིར་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱི་མ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་སྟེ། བའི་
བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་ནམ་པར་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་
སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་རུབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱང་པོའི་ལྷག་

མ་རྣམས་འཇིག་པའི་སྲིད་རྟོ།

ཅིའི་སྲིད་འགོག་པ་ཞེས་སོགས་ཚན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། འགོག་བདེན་
ཚོས་ཅན། འགོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། ལུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞེན་
དུ། ཕྱི་མའི་སྤྲུག་སྤམ་མི་སྟེ་བ་དང་། ལྷ་མེད་པས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འབྲུང་
བ་དང་། ལུང་པོའི་སྤྲུག་མ་རང་གི་རང་གིས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
སྲིད།

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་སྲོལ་བཞག་པ་ཉེར་གཅིག་)ལ་བྱུག །འདུས་མ་བྲས་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདུད་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདེ་བ་
དང་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། དགོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། མི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་དང་
བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །

དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། ཅིའི་སྲིད་འདུས་མ་བྲས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་
རྟོ།

ཅིའི་སྲིད་འདུས་མ་བྲས་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྲས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྲས་གྱི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི།

ཇ་པ། ཅིའི་སྲིད་བལྟ་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཤུལ་དང་ལྷའི་མིག་གི་སྲོད་ལྷལ་ལས་ཤིན་
ཏུ་འདས་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཅིའི་སྲིད་བལྟ་དཀའ་བ་ཞེས་ཏེ། བལྟ་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་
ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཚད་གྱི་གཟུགས་ཅན་སོ་སོར་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཤེད་སྤྲུག་

དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ལྗེས་མིག་གི་ཡུལ་
ལས་ཀྱང་འདས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(བདུད་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྤང་པོའི་
བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བར་འཕོ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བར་འཕོ་
བའི་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལྗེས་བྱའི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་མི་འདུད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མེད་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་མི་འདུད་པ་ཞེས་ཏེ། མི་འདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མེད་
པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤང་པོའི་བདུད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་པོའི་བདུད་
དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་རྟོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་བྲལ་བའི་

བྱིར་རོ། །

༡ <<མོ>><<ཞེས>><<སྤྱ>> འགོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(བདེ་བ་དང་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ། བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་བཤད་པ་དང་། ཞི་
བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཞེན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགའ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་གྲིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཞེན། ཁམས་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞེན། གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་
ཕྱིར་མགོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཞེན། དེར་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བ་བྱས་པ་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་
གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་དབྱང་གཉེན་ཞེས་བྱ་བའི་ཞེན། འཕགས་པའི་
མཚོག་ཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་སོགས་རིམ་བུ་སྟོན་ཏེ། གནས་དང་། མྱིང་
དང་། སྐྱོབ་པ་དང་། མགོན་དང་། དབྱང་གཉེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བུ་བཞིན་དུ། ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་མེད་པ་རྣམས་ལྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།^༡ ཁམས་གསུམ་
ལྱི་སྟེན་^༢ པའི་བརྒྱན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། སྐྱེ་གྲ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་དང་
བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། བྱང་ཚོས་སོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བ་བྱས་པ་
འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་གནས་ལྱི་འགོག་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པར་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་
གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

༡ མཚམས་འདིར་དང་སྐྱེ་བའི་ཆད་མེད་དམ་སྟེ།
༢ <<སྐྱོ>> བརྗོད། <<ཞེན>> ཞེན། <<སྐྱེ>> སྐྱིད།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འཆི་འཕོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་
ཕྱིར་རིམས་ནད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་བས་སོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷ་དང་སྐྱེ་སྐྱེ་གསལ་
འདོན་བ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདྲིག་བ་མེད་པར་གནས་པའི་གཞིའི་གནས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་འཆི་འཕོ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་རིམ་བཤེས་སྟོན་ཏེ། འཆི་འཕོ་མེད་
བ་དང་། རིམས་ནད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རིམ་བཤེས་པ་བཞིན་དུ། ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་
འགོག་བ་དང་། ཚོག་མི་ཤེས་པའི་སོངས་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བ་དང་། ལྷ་དང་
སོགས་ཀྱིས་གདུང་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བ་དང་། ལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གདུང་བ་དང་
བྲལ་བའི་འགོག་བ་དང་། འདྲིགས་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(དགེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན) འི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བན་པའི་དངོས་སོའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་གཞི་
ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རོན་དམ་པའི་བདེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་བར་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱོར་བ་བདེ་བ་འཕོབ་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་བ་ཞེས་སོགས་རིམ་བཤེས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཞེ་བ་དང་། བདེ་ཞེ་¹

1 <<ས>><<སྐྱེ>><<ཚོ>> དགེ་བར་གྱུར།
2 <<རྩ་བཞི>> གཞི།

དང་། བདེ་བར་འགྲུར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། བན་པའི་དངོས་སོ་དགེ་བའི་
ཚོས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་གྲུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པ་བདེ་བ་
ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྲུར་པའི་འགོག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བདེ་བ་ངལ་ཞིང་། དུ་བ་
པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་འཐོབ་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུ་བ་པ་(མི་མ་ཐུན་སྦྱོགས་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ།

ཇ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་⁹ བན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་མ་མེད་ཅིང་ཞི་ལ་བདེ་བར་
གནས་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་བན་མེད་པ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། བན་མེད་པ་
དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱིབ་པ་
ཀུན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། དུ་བ་ཀྱི་སྦྱོས་པའི་གཡེང་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་། ཟབ་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་
གནས་སུ་གྲུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ལྷག་བསྐལ་བསྐྱོག་པའི་ཚན་ས་བཞག་པ་ལྟ་)ལ།

ཇ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉིང་མཚན་ས་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྦོན་གྱི་མཐའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་

9 <<ས>> + ལ།

འཕེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཞེན། ད་ལྟེ་^༡ ཉོན་
མོངས་པ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་ཞེན། མ་ལོངས་པའི་རྒྱ་^༢ འབྲུང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོ། །རྣམ་པར་སྤྲུལ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་རིམ་པ་
སྤྲུལ་སྟོན་ཉེ། མཐར་ཐུག་པའི་འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྲུང་
བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ^༣ སྐྱེ་བ་མེད་པ་ ཞེས་བྱ་སྟེ་རིམ་
པ་བཞིན་དུ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་
དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་བདེ་སྤྲུལ་གི་ཚོར་བ་འབྲུང་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་
དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། མེད་ལེན་སྲིད་
པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྲུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ག་ལི་དང་
བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། བྲངས་དང་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་
སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འགོག་
པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱ་ལོ་མ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེས་
པར་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

༡ <<ན་བཞི>> ལྟར།
༢ <<རྒྱ་བཞི>> ལྟར།
༣ <<སྐྱེ>><<ཞེས>> -
༤ <<སྐྱེ>><<ཞེས>><<སྐྱེ>> + དང་།

ཡང་འགོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིའི་སྐོན་ས་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཞིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(མོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)འི།

ཅ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་ཞོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཅུང་བ་དང་བདེ་བའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉལ་པ་
དང་ཕན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ཚོས་ཅན་སྲ་མ་ལ། འགོག་པ་⁹ དང་། ཞི་བ་དང་། བྱ་ཞོམ་
པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་
དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་། སྐྱག་ཀུན་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བས་གཅུང་
ཞིང་བདེ་བའི་བྲལ་བ་དང་། སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོས་ཅན་གྱིས་ཉལ་པ་དང་ཕན་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཞི། བྱེད་པའི་སྐོན་ས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་
དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་དང་། དེའི་བྱེད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྤོང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་བསྐྱོས་པ་

9 <<སྐོན>> -

སྒྲེ། འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མངོན་བསྟུན་པའོ། །
 ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་བཞེས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་སྤྱི་ལེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ནས་ཤེས་པར་
 བྱེད། ཀུན་འབྱུང་ཙ་བ་ནས་སློང་བར་བྱེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད། བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། སྤྱིར་ལམ་
 ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྤྱིར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་
 ལམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་སོ། །

ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཚོས་ཅན། ལྡོང་དེ། ཚོགས་ལམ་ནས་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་) ལ་ལྡོང་བའི་དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་གཉིས། ར་
 པོ་དང་། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞེ་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སློབ་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པའི་ཡན་ལག་ལྔས་བཤད་པ་དང་། ཞེ་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་དང་། ལྷག་
 མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དབང་པོའི་སློ་
 བསྐྱེད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོང་ཤེས་པ་དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོང་དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོང་ལ་
 མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཤེས་བཞེན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་
 དགའ་བའོ། །

ཚོགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་གྱིས་བསྟུན་པའི་ཞེ་ལྷག་ཁྱད་པར་ཅན་

བསྐྱེད་པ་ལ་ཚོས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཉིན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པའི་དབང་པོ་ལོག་
པའི་ལུལ་ལ་འགྲོ་བ་སྐྱོམ་བ་དང་། ཟས་ཏ་ཅང་མང་ཉུང་དང་དགོ་བ་སྐྱབ་བ་ལ་མི་
གཞོན་ཅིང་མན་པའི་ཚོད་ཤེས་བ་དང་། ཉམ་གྱི་གྲུང་སྐྱབ་མ་གཏོགས་ཉིན་པར་
དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོན་སྤྲད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་བ་དང་། རྒྱན་བ་དང་
ཤེས་བཞེན་གྱིས་བེན་པའི་སྐྱོན་ས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་བ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག)ནི།

ཆ་བ། ཡང་གང་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་དགོ་བ་གཞན་དང་།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཏེ། སྤྲིག་པ་
བཤེགས་བ་དང་། དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་ཉན་ས་ནས་བཤེགས་བ་ལྟར་
དགོ་སྤོང་གི་རྒྱན་དང་ལྷན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་(ལྷག་མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག)ནི།

ཆ་བ། མོས་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་བ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟེ། དེ་བསྐྱོམས་བས་མངོན་པར་རྟོགས་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་བ་
འགྲུང་བའི་གནས་ཀྱི་སྐྱོད་ཉིད་ཏུ་འགྲུང་རོ། །

མོས་བ་ལས་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་
ལྷན་པར་བྱ་སྟེ། མོས་བསམས་སྐྱོམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བདེན་བ་མངོན་པར་

༡ <<ཆ་བཞི>> བར།

རྟོགས་པ་དང། སྐྱབ་པའི་ས་བོན་འཛོམས་པའི་སྣོད་¹ ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་སྲིད།
གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ངེ་བཞི།

ཇ་ལ། སྦྱོར་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན།

སྦྱོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ། ལྷན་པར་ཅན་གྱི་¹ མ་ཡིན་པ་དང། ལྷན་པར་ཅན་
ལོ། །དང་པོ་ཞེ་ན།

ཇ་ལ། རྟོགས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་སྦྱོར་བའི་ཡང་དེ་ཡིན་ལོ། །

རྟོགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྟོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་སྦྱོར་ལམ་
ལ་ཡང་དེས་བར་ལྡན་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྦྱོར་ལམ་རྟོགས་པར་མི་རྣམས་པའི་སྲིད།
གཉིས་པ་(ལྷན་པར་ཅན) ལ། དབྱེ་བ་དང། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ཞེ་ན།

ཇ་ལ། སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ་རྟོགས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟོགས་བསམགས་པའི་དེས་བར་
འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ཆ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་ཚོ་བར་གྱུར་བ་དང། ཆེ་
མོ་དང། བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ལྡན་པའི་བཟོད་བ་དང། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་
མཚོག་རྣམས་སོ། །

སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྣོན་གྱུར་གི་ཤེས་རབ་
སོགས་རྟོགས་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མ་ཚོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་
ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། རྟོད་སོགས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད) ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྟོད་ཞེ་ན།

ཇ་ལ། རྟོ་བར་གྱུར་བ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་བ་རྣམས་ལ་སྦྱང་བ་ཚོབ་པའི་

1 <<སྣོ>><<ཞེས>><<སྦྱ>> གཞོད།

1 <<ལྷ>><<སྦྱ>> -

ཉིང་འཛིན་དང། ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

རྩོ་བར་གྲུང་བ་ཞེས་ཉེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གསལ་སྤང་དང་པོར་ཐོབ་ཐོབ་
པའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་
དང་པོའོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ལོ།

ཇ་བ། ཅེ་མོ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཉིང་འཛིན་
དང། ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

ཅེ་མོ་ཞེས་ཉེ། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་གསལ་
སྤང་ མཆེད་པའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་གཉིས་པའོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི།

ཇ་བ། བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་དང་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

བདེན་པའི་ཞེས་ཉེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་གྲུས་ནས་གཟུང་བ་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྤང་རྗེས་སུ་ཤིང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་
སྤང་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་གསུམ་པའོ། །

བཞི་པ་ཚོས་མཚོག་ནི།

ཇ་བ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་

༡ <<ཚོ>><<ཞོས>> འཛིག་ <<ཟ>> འཆེད།

དེ་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་
པའོ། །

འཛིག་ཉེན་པའི་ཞེས་ཏེ། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྤང་
རྩོགས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་བདེན་པ་མངོན་རྩོགས་སྤྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་བཞི་པའོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཙ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་གང་ཞེན།

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། ཀླུ་ས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཙ་བ། མདོར་བསྟན་འཛིག་ཉེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་གི་མཚུག་ཐོགས་སུ་མི་དམིགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དམིགས་པར་
བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པས་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ཡིན་
ཏེ། སོ་སོ་རང་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་བརྗོད་དང་། ཚོས་ཀྱི་བརྗོད་བསལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་
དུ་གཉི་གའི་བརྗོད་བསལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལོ། །

མདོར་བསྟན་ཞེས་ཏེ། རང་རྒྱ་སྤོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ལས་སྤྱེས་
ཤིང་། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་དུ་རྩོགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །

ཐུན་མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྤོང་

བར་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །¹ དེ་ཡང་རྣམ་གྲངས་གསུམ་གྱིས་
རིག་བར་བྱ་སྟེ། ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་གང་
ཟག་ཏུ་རྣམ་བར་རྟོག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སུ་རྣམ་བར་རྟོག་པ་
དང་། གཉིས་ཀའི་རྣམ་བར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར། དེ་དག་གི་བརྟེན་གསལ་བ་
ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐད་ཅིག་བརྒྱུག་མདོ་དང་སྐྱུར་ཉེ་
བཤད་པ་དང་། རྒྱད་ཚོས་གཞན་མདོ་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། བརྒྱ་
བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། བརྒྱ་བྱུག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། རྣམ་བའི་འཛིན་སྟངས་དང་། མཇུག་བསྐྱུས་ཉེ་སྐད་ཅིག་གི་ཚད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣ་ལ། ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། འཛིག་རྟོག་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་གི་
མཇུག་ཚོགས་སུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་ཚོས་
ཤེས་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྐྱུག་
བསྐྱུལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་། ཀྱུན་འབྱུང་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཚོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་

1 <<རྟོ་>><<ཞེས་>> པའོ། །
2 <<རྟོ་>><<ཞེས་>> + ལ།
3 འབྱེད་ཅེས་འོག་སྐྱུར་རམ་སྐྱུག།

བར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ལ་
ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་
བར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །

ཡང་མཚོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། མཚོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཡོད་
དེ། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་བཟོད། ཚོས་ཤེས། རྗེས་བཟོད། རྗེས་
ཤེས་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་སྐྱེད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་དམིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་
དང་། སྤྱག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་
དམིགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་
བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། སྤྱག་བསྐྱལ་གང་ཞེན། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཚོས་གང་
ཞེན། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །ཚོས་
ཤེས་པ་གང་ཞེན། སྤྱོད་པའི་ལམ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །བཟོད་པ་གང་ཞེན། སྤྱང་རྣམ་པར་དབྱུང་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སོ་སོ་རང་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། གང་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་མཚོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་གང་ཞེན། ཤེས་པ་གང་གིས་བཟོད་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །

སྤྱག་བསྐྱལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་

སོགས་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །སྟུག་བསྟན་ལ་
མཚོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་
ནི། སྟུག་བསྟན་ལ་ཚོས་བཟོད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་དངོས་སུ་བྲངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི་སྟུག་བསྟན་ལ་ཚོས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་ལ། སྟུག་བསྟན་ལ་⁹ རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྟུག་བསྟན་
ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སྟུག་བསྟན་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང། སྟུག་བསྟན་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་འབགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱའོ་ཞེས་
སོ་སོ་རང་ལ་མངོན་སྲུང་དུ་སྤྱང་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །སྟུག་བསྟན་ལ་
རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གང་གིས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་དེ་དེས་བར་འཛིན་པའོ། །

སྟུག་བསྟན་ལ་རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། སྟུག་བསྟན་ལ་ཚོས་བཟོད་དང་ཚོས་ཤེས་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་འབངས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུར་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་
ཚད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རྗེས་བཟོད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྗེས་
ཤེས་སོ།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཞེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་དང། ཤེས་པ་རྣམས་ཅི་
རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

9 <<ས>> -

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། བདེན་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་ཤེས་
ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་བ་¹བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་བ་ལྷག་མ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་གང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་ཤེས་དང་། དེ་གཉིས་སྔོང་
སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྗེས་
བཟོད་རྗེས་ཤེས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཅ་བ། དེ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་
སོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་བཟོད་བ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་འཛིན་བ་རྟོགས་སོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མངོན་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། འཕགས་པའི་བདེན་བ་རེ་རེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་བ་
རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་བ་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་
རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་)ནི།

ཅ་བ། བཟོད་བ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚན་མ་མེད་པར་གཞན་པའི་རྣམ་
འབྱོར་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སོ། །

བཟོད་བ་དང་ཞེས་ཏེ། མཉམ་གཞག་རྗེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཚོས་
ཅན། ལྟོས་པའི་མཚན་མས་དབེན་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་བ་བཞི་ཡུལ་ཡུལ་

1 <<མོ>><<ཞལ>><<མ>> -

ཅན་ཅི་རིགས་སུ⁹ དམིགས་པའི་ཚོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྣ་པ་(མཇུག་བསྟམ་ཉེ་སྐད་ཅིག་གི་ཚད་བསྟན་པ་)ནི།

ཇ་པ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་

སྐད་ཅིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྲུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་¹ བར་རིག་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཉེ། དེ་ཚོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཡིན་ཉེ། བདེན་པ་མངོན་རྫོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱིས་སྲུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ཉེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྫོགས་བྱ་རྫོགས་པ་དང་། སྲུང་བྱ་སྲོང་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྩད་ཚོས་གཞན་མདོ་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། འཕགས་པའི་ཤེས་པར་བྱི་སྐྱུར་བྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་དང་སྐྱུར་བ་དང་། ལམ་གྱི་རོ་བོ་མདོ་དང་སྐྱུར་བ་དང་། བཞུ་ཡོན་མདོ་དང་སྐྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་དག་མདོའི་རོན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་མིག་རྟུལ་མེད་ཅིང་འདི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་པོ་ཞེས་གང་

གསུངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཚན་ནས་གསུངས་པ་སྟེ།

ཚོས་རྣམས་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་པ། ཚོས་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟུལ་མེད་པའོ། །ཚོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་

འདི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྲུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལམ་རྣམས་པར་དག་

9 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> + ལ།

1 <<ས>> རིགས།

པའི་སྲིར་རྟོ།

ཚོས་ལ་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས། རུལ་¹མེད་པ། རྩི་མ་དང་²བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་
བ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གྱི་རུལ་³མེད་པ་ཚོས་
བཟོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲ་མ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲི་
མ་གསུངས་པའི་སྲིར་དང་། བར་ཚད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་⁴དང་། སྲོང་བས་ཀྱང་ལམ་རྣམ་བར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་སྲིར།

གཉེས་པ་(ལམ་གྱི་རོ་བོ་མདོ་དང་སྲུང་བ་)ལ།

ཇ་བ། ཚོས་མཐོང་བ། ཚོས་ཐོབ་བ། ཚོས་རིག་བ། ཚོས་རྟོགས་བ། སོམ་ཉི་ལས་ཀྱལ་
བ། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱལ་བ། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འདོག་བ། ལྷོན་པའི་བརྟན་པ་ལས་
གཞན་གྱིས་མི་བཀྱི་བ། ཚོས་རྣམས་ལ་མི་འདིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་
ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། ཚོས་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་
གྱིས་ཚོས་མཐོང་རོ། །ཚོས་ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཚོས་ཐོབ་པོ། །རྩེས་སུ་རྟོགས་པའི་
བཟོད་པ་རྣམས་གྱིས་ཚོས་རིག་པོ། །རྩེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཚོས་
རྟོགས་པོ། །

ཚོས་མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་དང་པོ་བཞི་མདོར་བརྟན་རྒྱས་བཤད་གྱིས་སྟོན་
ཏེ། མདོ་ལས། ཚོས་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་

༡ <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<ལྷུ>> ལྷུག་བསྐྱལ།
༢ <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<ལྷུ>> -
༣ <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<ལྷུ>> ལྷུག་བསྐྱལ།
༤ <<ལྷ>> བ།

ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་བཟོད། ཚོས་ཤེས། རྗེས་
བཟོད། རྗེས་ཤེས་རྣམས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(བན་ཡོན་མདོ་དང་སྐྱར་བ་)ལ། རང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་བན་ཡོན་
དང། གཞན་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་བན་ཡོན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཐམས་ཅད་གྲིས་རང་གིས་ཐོབ་པ་ལ་སོམ་ཉི་ལས་རྒྱལ་ཏོ། །གཞན་གྲིས་ཐོབ་པ་
ལས་ཐེ་ཚོམ་ལས་རྒྱལ་ཏོ། །ལམ་སྐོམ་པ་ལ་གཞན་གྲི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་གོ། །སྐྱེ་སྤྲུལ་
ཅན་རྣམས་གྲིས་མི་འཛོགས་པའི་སྲིད་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྲིས་མི་
བགྲིལོ། །

སོམ་ཉི་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཞེས་སོགས་གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་¹ རྒྱས་བཤད་
གྲིས་སྟོན་ཏེ། མདོ་ལས་སོམ་ཉི་ལས་བརྒྱལ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་མཐོང་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཟད་བར་སྤངས་པ་དང། གཞན་གྲིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་མི་
བདེན་པ་སྣམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ་དང། རང་གི་ལམ་སྐོམ་པ་མི་ཤེས་བར་གཞན་
གྲི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་དང། སྐབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེ་སྤྲུལ་ཅན་གྲིས་བགྲི་མི་རུས་
པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྲུས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(གཞན་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་བན་ཡོན་)ནི།

ཅ་བ། ཚོས་རྣམས་ལ་མི་འཛོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སྐྱུ་རྗེ་བའི་ཚོས་དང། ལུང་དུ་
བསྟན་པའི་ཚོས་ནི་འདིར་ཚོས་སྐྱུ་འདོད་དེ། སེམས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྲིད་དེ་ལ་མི་

¹ འདིར་གསུངས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་ཅ་ཚོག་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་ལ། ལམ་གྱི་དོ་བོ་མདོ་དང་སྐྱར་བ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་གྱི་ཐད་ལ་
སྐྱར་ཏེ་བཞོད།

འཛིགས་པ་ཐོབ་པོ། །

ཚོས་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་¹ རྒྱས་བཤད་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཚོས་རྣམས་
ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་
འཕགས་² པའི་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཅི་བ་དང་། དེའི་ལན་ལྷང་སྟོན་
པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་བར་འབྲེལ་
པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྐོམ་པའི་ལམ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་
དགུར་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མི།

ཅ་བ། བསྐོམ་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལས་གོང་དུ་སྐྱར་བ་འཛིག་རྟེན་
པའི་ལམ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། ལམ་རྒྱུད་དུ་དང་། ལམ་འབྲིང་
དང་། ལམ་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱོར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། རྒྱད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །

སྐོམ་པའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། སྐོམ་པའི་ལམ་དོན་དགུའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནས། རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་
བར་རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་དང་། དེའི་

1 འདིར་གསུངས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་རྩ་ཆེན་ནི་གོང་དུ། ལམ་གྱི་དོ་སོ་མདོ་དང་སྐྱར་བ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཐད་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཞོད།
2 <<སྐོ>><<རྟེན>> འཕམས།

གནས་སྐྱབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་ཀྱིས་
མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
དང། གཉིས་པ་དང། གསུམ་པ་དང། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང། ཉམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་དང། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དེ། བསམ་གཏན་
དང། གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང། རྣམ་པར་བྱང་བ་
དང། རྣམ་པར་གཞག་པ་དང། རྣམ་པར་དག་པས་རིག་པར་བྱའོ། །

འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
དང། གཟུགས་མེད་བཞི་དང། རྒྱད་ཚོས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱ་དང། རོ་བོ་
དང། རྒྱད་པར་དང། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། འཕགས་པ་སྐོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་
ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡིན་ཡང། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྐྱོར་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་ནི། ལམ་ལྡར་བྱས་པའི་སྐོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། སྤང་བྱ་དང། རོ་བོ་དང། དེའི་རྒྱད་པར་
དང། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཀུན་ནས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། ཚ་བར་དབྱེ་བ་དང་། ཚ་བ་གང་གིས་གང་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འགྲུར་བ་དང་། ཉོན་བསྐྱེས་ཏེ་ཚ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚོ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཚ་བ། ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཚ་བ་བཞི་སོ། སྲིད་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། མ་
རིག་བཞི། །

ལྷང་དུ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཞི་ཡོད་
དེ། སྲིད་བ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་བ་(ཚ་བ་གང་གིས་གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འགྲུར་བ་)ནི།

ཚ་བ། སྲིད་བས་ནི་རོ་རྒྱང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
སོ། །ལྟ་བས་ནི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་ཉིད་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
སོ། །ར་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ར་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་ཉིད་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་སོ། །མ་རིག་བས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཤས་¹ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་ཉིད་གྱིས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་སོ། །

སྲིད་བས་²ནི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བཞིས་བསམ་གཏན་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་
བར་བྱེད་དེ། སྲིད་བས་³ནི། སྲིད་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུངས་པའི་བདེ་བ་ལ་རོ་རྒྱང་
བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་བ་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད། བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་སྲོག་གྱི་མཐར་ཉོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་

༡ <<ས>> ཤེས།
༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> བ།
༣ <<མ>> བ།

བ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ནས་དག་པའི་བསམ་གཏན་སྐྱོམ་པ་
ལ་གོགས་བྱེད། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་
ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། ཐར་པའི་ལམ་ལ་
མོངས་པའི་མ་དེག་པས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་ཐར་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་དུ་བ་
བའི་ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རོན་བསྐྱུས་ཉེ་ཙམ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན) ལོ།

ཙམ་པ། དེ་ལྟར་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་
ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྲུང་ངོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་དག་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཉོན་
མོངས་པས་བར་ཆད་བྱེད་དེ། སྐྱིབས་¹ ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་སྐོ་ནས་གོགས་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྩོ) ལོ།

ཙམ་པ། རྣམ་པར་བྱང་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

རྣམ་པར་བྱང་བས་ཞེས་ཏེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་ཚོས་
ཅན། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་སའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་བྲལ་བའི་འདོད་
པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 <<སྐོ>><<ཞེས>> བ།
2 <<སྐ>><<སྐྱ>> + ལ།

གསུམ་པ་(དེའི་ཁྱད་པར་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་གཞག་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ཡན་ལག་ བསྟན་པ་དང་བཤམ་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་

དང་། ཚད་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མིང་དུ་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་སོ། །

ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ཁྱད་ཚོས་བཞིའི་སློབ་པའི་ལེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཡན་ལག་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་འབྲས་ཀྱི་ཚད་དང་། མིང་
དུ་གདགས་པའི་སློབ་པའི་ལེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(བཤམ་པ་)ལ་བཞི། རོ་སོ་དང་། རོ་སོ་ཚུལ་དང་། ལྷ་འབྲས་ཀྱི་ཚད་
དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཡན་ལག་བཤམ་པ་
དང་། གཟུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་འབྲ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་འཕྲད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྣམ་པར་གཞག་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་སོ་ལ་ཡན་

ལག་ལྷ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྷ་ནི་རྟོག་པ་དང་། དམྱོད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་

དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་བཞི་དེ། །

ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་སོ་ཡན་ལག་ལྷས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
ཏེ། འདོད་པ་ནི་རགས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་སོ་ནི་ཞིབ་པའོ་ཞེས་ཅིང་བ་དང་ཞིབ་
པའི་རྣམ་པར་དམྱོད་པ་གཉེན་སེའི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་། དབེན་⁹ བ་ལས་སྐྱེས་པའི་
དགའ་བདེས་བསྐྱེས་པ་མན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་བ་

⁹ <<སློ>> དབྱེན།

གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྐྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱེ་མའོ། །

ཅ་བ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ནི་ནང་རབ་རྟུ་དང་
བ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། རྒན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱིས་ནང་རབ་རྟུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་
གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། ཚིང་ཞིབ་རྟུ་དབྱུད་པས། ཡིད་ཅུང་ཟད་གཏུང་བར་བྱེད་པའི་
སྐྱོན་ལས་མ་གྲོལ་བས། དེའི་དགའ་བདེ་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞེས་
བྱ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་སྐྱོན་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །

ཅ་བ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་བཏང་སྟོམས་
དང་། རྒན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་དེ། བཏང་སྟོམས་སོགས་གསུམ་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
དང་། སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ནི་བཏང་སྟོམས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྒན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱུལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་

བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སློབ་བརྒྱད་
ལས་གྲོལ་བའི་བྲན་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་
དང། :ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང།¹ སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད།

ཇ་བ། གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་དང། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉི་གའི་གནས་གྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྲིད་དོ། །

ཡན་ལག་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་
སོགས་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་བྱས་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(གཟུགས་མེད་པ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་འཛད་པ་)ནི།

ཇ་བ། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ན་ནི་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱི་སྲིད་ཡན་ལག་
རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །

གཟུགས་མེད་པ་¹ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་རྣམས་ན་ནི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། སལ་ཆེར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་
མཚོང་དང་གྲལ་བ་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(རྫོག་རྒྱལ་)ལ། ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང། དེ་
དག་ངོས་བརྒྱུང་བའོ། །དང་སོ་ནི།

ཇ་བ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་

1 <<སྟོ>><<ཞེས>> -
1 <<སྟོ>><<ཞེས>><<སྟུ>> ལ།

བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་
མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །

སྟོམས་པར་ཞེས་ཏེ།¹ བསམ་གཏན་ག་ཟུགས་མེད་ནམས་ཡིད་བྱེད་བདུན་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་འོག་ས་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེ་དག་ལོས་བརྒྱུང་བ་)ལོ།

ཆ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང། མོས་ས་ལས་བྱུང་བ་དང། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང། དགའ་བ་སྤྱད་པ་
དང། དཔྱོད་པ་དང། སྦྱོར་བའི་མཐའ་དང། སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྐྱུས་དོན་ནི་སྲ་མ་ལྟར་རོ། །ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འོག་ས་སྟོན་དང་བཅས་པ་དང། ས་གོང་མ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་
གྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང། དེའི་རྗེས་སུ་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་ཤིན་སྤངས་འབྲེན་རྒྱས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐོབ་པའི་ཡིད་
བྱེད་དང། དེའི་འོག་ཏུ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་
དེའི་ཕྱོགས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་བྱེད་དང། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་
འབྲིང་གསུམ་སྦོང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་པལ་ཆེར་སྤངས་པས་ཟད་
བར་སྤངས་མ་སྤངས་རྟོག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་གསུམ་སྦོང་

1 <<སྟོ>><<ཞེས་>> -

བའི་ཡིད་བྱེད་དང་། རང་རང་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །

སྡོན་གྱི་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་སྐྱབ་པའི་
བསམ་གཏམ་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཞི་གནས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉན་
ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཤེས་པར། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེར་
བསྡོགས་གྱི་དང་པོར་བྱེད་པ་ནི། ཞི་ལྷག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་
འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐོབ་ཐེན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བའི་ཐབས་གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ། བ་
འོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱ་ལྟམ་གྱི་ཚད་)ནི།

ཅ་བ། ཚད་རྣམ་པར་གཞག་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏམ་དང་པོ་ལ་རྒྱུད་ཏུར་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའོ། །བསམ་
གཏམ་དང་པོ་ལ་ངེ་ལྟ་བར་བསམ་གཏམ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་། གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་
ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །

ཚད་རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏམ་གཞུགས་མེད་རྣམས་བསྐྱོམ་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གུས་སྐྱོར་དང་རྒྱན་སྐྱོར་གས་རྒྱུད་ཞིང་
དམིགས་རྣམ་རྒྱུད་ཟད་མི་གསལ་བ་དང་། སྐྱོར་བ་གཉིས་གང་ཏུང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་
དམིགས་རྣམ་གསལ་བ་དང་། སྐྱོར་བ་གཉིས་ཀ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་དམིགས་རྣམ་གསལ་
བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྐྱོམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར།

བཞི་བ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། མིང་ཏུ་གདགས་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པ་

དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྒྱུ་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་མོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྗེ་ལྟ་
བར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྣམས་པ་
གསུམ་གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པ་
ཡང་མེད་དོ། །དེ་ན་རྒྱུ་དུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་^༡ ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པས་
གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། དན་པ་དང་། བཟང་
པོར་མངོན་ནོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱོམས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་
མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འཇུག་ཏེ། ཚངས་རིགས་^༡ ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་གནས་མི་འདྲ་བ་
བཟང་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་རྣམས་ན། གཟུགས་ཅན་
གྱི་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་གནས་གཞན་མེད་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆེ་རིང་སྲུང་གི་
^༡ མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་གིས་ངན་པ་དང་བཟང་པོར་མངོན་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་^༢ པ་ (མིང་དུ་གདགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པ་)ནི།

ཅ་བ། མིང་དུ་གདགས་པ་རྣམས་པར་གཞག་པས་རྗེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོས་

༡ <<ན་མཚན>> པོར།
༢ <<མ>><<སྐྱ>> པའི་གནས།
༣ རྒྱུ་སྐྱེ་གི་མེད་ནམ་སྐྱེ།
༤ <<མོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> གསུམ།

བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རི་སྟེང་ལ། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་མིང་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་
ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱུས་པ་རི་ལྷ་བར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་
རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ།

མང་¹ དུ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་
མཐའ་ཡས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
མ་ཐུའི་བྱང་པར་བྱུབ་པའི་སྟོན་ས་བྱངས་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
མིང་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་བྱངས་ལས་འདས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(དེའི་རྒྱ་མཚན་)འོ།

ཙུ་བ། :དེ་དག་¹ བེ་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །

དེ་¹ བེ་ཞེས་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མཐའ་ཡས་པ་
དེ་དག་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(མཐའ་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་)འོ།

ཙུ་བ། རྣམ་པར་དག་པས་རི་ལྷ་བུ་ཞེན། རབ་ཀྱི་མཐའི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་

1 <<རྒྱ་བཞི>> མིང།

1 <<ས>><<ཕྱ>><<ཚ>> འདི།

2 <<རྒྱ་བཞི>> + དག།

ཞེས་བྱའོ། །

རྣམ་པར་དག་པས་ཞེས་ཏེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་གསུགས་མེད་དེ་དག་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ལས་བྱང་བས། རང་གི་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་ལས། ལས་རྒྱང་མཚོག་ཏུ་སྤྱར་པའི་སྤྱིར། ས་བརྒྱད་ལ་རིམས་གྱིས་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་ལྗོག་ཏུ་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཚུང་རུའོ། །རེ་རེ་བར་དུ་བཞག་པའི་མོད་ཀྱིས་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་ལུགས་པ་ནི། འཕེལ་བ་འབྲིང་ངོ། །དེ་ཉིད་ལུགས་ལྗོག་ཏུ་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ལུགས་ན་ཡང་། རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞེས་བྱའི། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ནར་མི་བརྒྱང་ངོ། །

གཉིས་པ་འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། བརྟན་བ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་

དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་བ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ།

འདི་ག་རྟེན་ལས་ཞེས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་ལོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཚོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་།

ཚོས་ཤེས་¹ དང་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་བའི་སྐོམ་ལམ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཚོས་ཤེས་སྟོབས་མ་ཐུན་བཞི་དང་། དེ་
དག་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་སྟོབས་མ་ཐུན་བཞི། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
ཡོད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(ཞིག་ནས་ཤེས་ཚེ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མིད་ཅེ་སྟོོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉིང་འེ་འཇིན་དང་། བསམ་གཏུན་དང་པོ་
ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ལོ། །

ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏུན་¹ དང་། ག་ཐུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའང་ཡོད་དེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏུན་དང་པོ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་སྟེང་། འབགས་པའི་སྐོམ་ལམ་གྱི་རྒྱབས་སུ་བཟོད་པ་
ཁས་ཐྲང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱུག་
འེགས་པ་ལ་མི་སྐྱུག་པའི་བཟོད་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་འདས་ནས་ལྷན་
འདྲེན་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(མིད་ཅེ་སྟོོས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ། དངོས་དང་། ཤེས་སྟེང་དགོང་པ་
དང་། ཚོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། འདྲེ་ཤེས་མེད་འདྲེ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་འདྲེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་མི་
གསལ་བའི་སྟེང་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་དེ། དེའི་སྟེང་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

1 <<ཅ་བཞི>> + བ།
1 <<སྐོ>><<ཞོམ>> དགེ་བསྐྱེན།

འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
བའི་ལམ་ཟག་མེད་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་མི་འབྲང་དེ། སྲིད་ཅེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་དགོང་པ་)ནི།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངེ་སྐད་དུ། ཇི་ཅམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྣོན་མས་པར་འཇུག་
པ་དེ་ཅམ་དུ་ཀུན་ཤེས་པར་རྟོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅོམ་ལྷན་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་གསལ་བོས་སྣོན་མས་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ཀུན་
ཤེས་པ་འདས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྟོན་པ་སྤངས་པ་)ལ་གསུམ། དངོས་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་
པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འགོག་པའི་སྣོན་མས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ།

འགོག་¹ པའི་ཞེས་ཏེ། འོ་ན་འགོག་སྣོན་མས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ཀྱི་སྣོན་མས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ལ། སྲིད་ཅེ་དེའི་སྣོན་མས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་མི་
དགོས། ལམ་ཟག་མེད་བརྟེན་པ་ཡང་མི་¹ འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། འགོག་སྣོན་མས་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་སྣོན་པའོ། །

གཉིས་པ་(མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་)ནི།

1 <<སྣོ>><<ཞེས>> འགག།

2 <<སྣོ>><<ཞེས>><<སྣོ>> -

ཇ་བ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་
ནས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇགས་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འགོག་སློམས་ཀྱི་ལུས་ཉེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྲར་མ་ཐོབ་
པ་འདོད་པའི་སྲིད་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉེན་ལ་སྦྱབ་ཅིང་། ཐོབ་ཟེན་སླེ་བ་སྲི་མ་ལ་
གཞུགས་ཁམས་སུ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད། མངོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཉེན་
ལྷན་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདོད་ལྡེད་ཉེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(གཞུགས་མེད་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)འི།

ཇ་བ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་སུ་ནི་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཞི་བའི་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་སྲིན་པས་གནས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་འབད་པའི་རྩོམ་པ་མེད་
པའི་སྲིད་དོ། །

གཞུགས་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་འགོག་སློམས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་མེད་དེ། ཚོར་འདུ་རགས་པ་རྒྱུན་ཚད་པའི་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་
སྲིན་པས་གནས་པ་རྣམས། གཞུགས་མེད་ལ་འབད་པའི་སློལ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་། དགོས་
པ་མེད་པའི་སྲིད་དོ། །འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་བཤད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་སྲངས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་
སྲིན་པ་ལས་བྱུང་པའི་ཞི་བ་དེ་ཐོབ་ཀྱང་། ཚོར་བ་རྒྱུན་ཚད་པའི་ཞི་བ་ཐོབ་པའི་སྲིད་
ཡིན་གོ། །

༡ <<ས>> -

གཉིས་པ་ལམ་དེའི་གནས་སྐབས་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་འབྲིང་རམ་⁹ རྣམ་པའི་སྐོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྐྱོང་ལམ་བཞིའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་གཞེན། རྒྱུ་འབྲིང་རྒྱུ་འབྲིང་། རྒྱུ་འབྲིང་འབྲིང་པོ་དང་། རྒྱུ་
འབྲིང་ཆེན་པོ་སྟེ། གང་གིས་ས་དང་ས་ན་ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་
དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་པོ། །ལམ་འབྲིང་པོ་གང་ཞེན། འབྲིང་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་
དང་། འབྲིང་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། འབྲིང་པོའི་ཆེན་པོ་སྟེ། གང་གིས་ས་དང་ས་ན་ཁམས་
གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་པོའི་ཆེན་པོ་
དང་། འབྲིང་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། འབྲིང་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་པོ། །ལམ་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་
ན། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟེ། གང་གིས་
ས་དང་ས་ན་ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་
པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུ་འབྲིང་འབྲིང་པོ་དང་། རྒྱུ་འབྲིང་རྒྱུ་འབྲིང་པོ། །

ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་གང་ཞེན་ཞེས་སོགས་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྐོ་ལམ་པའི་ལམ་ལ་
ཆ་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་སྐོ་ནས་དེ་དེ་འཕང་
གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཏེ། སྐད་བྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་སྐད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྐྱོང་ལམ་བཞིའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྐྱོར་བའི་
ལམ་ནི།

ཆ་བ། རྐྱོར་བའི་ལམ་གང་ཞེན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱོར་བའོ། །

9 <<མ>><<སྐ>> རོ་ལོ།

སྒྲོར་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། ལམ་གང་གིས་སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལྷ་
བྱ། སྒྲོང་བར་བརྩམས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འདྲེན་ཞིང་མགོ་
གཞོན་པའི་ལྷུ་ལྱིས་སྒྲོང་བའི་ལམ་མོ། །

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི།

ཙ་པ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གི་འོག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲོང་བར་འགྲུང་བའོ། །

བར་ཆད་མེད་ཅེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་གྲུང་རམ་ས་སོན་གོགས་བྱེད་མེད་
བར་དངོས་སུ་སྒྲོང་བཞིན་པའི་ལམ་མོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི།

ཙ་པ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོངས་ནས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་འགོག་པ་དང་པོར་ཐོབ་
པ་རྣམས་བརྒྱང་བའི་ལམ་མོ། །

བཞི་པ་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ནི།

ཙ་པ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་སྒྲོར་
བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོར་བ་བསལ་ནས། ཚོས་སེམས་པའམ། ལྷགས་པའི་ཚོས་
ལ་གནས་པའམ། ལྷོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཡོན་
ཏན་བྱེད་པར་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའམ། གནས་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །

བྱེད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤངས་པ་བྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྲོང་བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་སོགས་ཉོན་
 མོངས་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆེན་པོ་སྤངས་རྗེས་སུ། སྤང་བུ་སྲོང་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་
 སེག་བཏང་སྦྱོམས་སུ་བྱས་ནས། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སེམས་པ་དང་། སྤང་
 བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་གཞན་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
 པ་ཡང་། དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་
 བྱས། མདོན་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤང་མེད་གསལ་དུ་སྦྱབ་པ་དང་། ཐོབ་
 ཟེན་ལ་གནས་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ཡང་། སྤང་མེད་སྤངས་པ་བྱེད་པར་དུ་འབགས་པར་
 བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ལམ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་། ས་
 བོང་མའི་ལམ་བསྒོམ་པ་ན་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྒོམ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུན་
 དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་བསྒྲན་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་
 གྱིས་བརྟུ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་
 ཉིད། གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། ལམ་བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྒོམ་པ་དང་། བསྟེན་པའི་
 བསྒོམ་པ་དང་། བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྒོམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྒོམ་པའོ། །
 ལམ་བསྒོམ་པ་ཞེས་ཏེ། ལམ་སྒོམ་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཚུལ་བཞི་ཡོད་

༡ <<སྒོ>> སམ།

དེ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉེས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་དག་སྲོང་བཞི་དང་

སྐྱུར་ཉེ་བཤད་པ་དང་། འཕགས་ལམ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཉེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའོ། །བསྐྱེན་པའི་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་

རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་དང་། ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་བ་

དང་། ཡངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་བསྐྱོམ་པའོ། །བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་

ན། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྲང་བའི་ཕྱིར་གང་བསྐྱོམ་པའོ། །གཉེན་

པོ་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་

ཕྱིར་གང་བསྐྱོམ་པའོ། །

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་སོགས་འི་མ་བ་བཞིས་སྟོན་ཉེ། ལམ་སྐྱོམ་པའི་

ཚུལ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཉེ། དད་པ་ལ་

སོགས་པའི་ཚོས་སྐྱུར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་

དང་། མི་ཉམས་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཞོང་ནས་ཞོང་དུ་

འཕེལ་བ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། མི་

དགེ་བའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་སྲོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(འཕགས་ལམ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཉེ་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཡང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་རང་གི་བག་ཆགས་འཛོགས་པ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བཞེན་པའི་བསྐྱོམ་
པའོ། །རང་གི་སྤྱི་བ་པ་སྐོང་བ་དེ་ནི་བསལ་བའི་སྤྱིར་བསྐྱོམ་པའོ། །སྤྱི་བ་པ་སྤངས་ནས་
གྱུར་བྱི་མ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་འཛོག་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའོ། །

ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཕགས་ལམ་སྤྱི་འདུན་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྱུར་བཞིར་ཡོད་
དེ། ལམ་དེའི་བག་ཆགས་རང་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པ་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བསྐྱོམ་པ་
དང་། དེའི་སྤང་བ་བྱ་སྤྱི་བ་པ་སྐོང་ཞིང་སྤངས་ནས་བྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་
ཚུལ་བཞིས་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་བྱེ་བྱུང་ཏུ་བཤད་པ་)ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པ་གཉེན་པོ་དང་། སྐོང་བ་
གཉེན་པོ་དང་། ཉེན་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྐྱིང་བ་གཉེན་པོ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་
སོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པ་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བའོ། །སྐོང་བ་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྐོར་བ་དང་བར་
ཚད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །ཉེན་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྐོང་བའི་ལམ་མོ། །ཐག་
བསྐྱིང་བ་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། དེའི་གོང་མའི་ལམ་མོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། སྤང་བ་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་

སྤང་བྱ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་
འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྤངས་པ་
ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་པའི་དེའི་གོང་མའི་ལམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བལྟན་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། ཀླུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་^༡ པའི་ལམ་དང་། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་
དང་། ཉིང་འེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་^༢ ལམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་^༣ སྤོང་བའི་
ལམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་^༤ ལམ་དང་། རྣམ་^༥ པར་དག་པར་
ངེས་པར་འབྲིན་པའི་ལམ་དང་། གནས་དང་དབང་སོས་ཐ་དད་པའི་ལམ་དང་། བསྐྱབ་
པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ལམ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
དང་། ལམ་སྤུང་བའི་ལམ་ནི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་
སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་། ལམ་བཞི་དང་། ཚོས་ཀྱི་གནས་བཞི་དང་། ཞི་གནས་
དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། དབང་པོ་གསུམ་དང་། བོ་རིམ་བཞི་ལོ། །

ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་ཉེ། བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། བཤད་བྱ་དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་སོགས་དང་། འཆད་བྱེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། ཉེན་ལམ་བཞི་དང་། དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཚོས་ཀྱི་གནས་བཞི་

༡ <<ས>><<མེ>><<སྤང>> རྟོགས།
༢ <<ཕྱེ>><<ཚོ>> སྤོང་བར་བྱེད་པའི། <<མེ>><<སྤང>> སྤང་བ་བྱས་པའི།
༣ <<ཕྱེ>><<ཚོ>> པ་ལ། <<མེ>><<སྤང>> པར་བྱས་པ་ལ།
༤ <<མེ>><<སྤང>> མ་འདྲེས་པའི།
༥ <<ས>> མདོན།

དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་ལྷག་⁹ གཉིས་དང་། ས་མཚམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དབང་བོ་
གསུམ་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། བྱང་སློབས་སོ་བདུན་དང་། གནས་དང་
དབང་བོ་ཐ་དད་པས་ལམ་བཞི་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སློང་བའི་ཚོས་
གྱི་གནས་བཞི་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཚོང་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་དབང་བོ་གསུམ་བཤད་
པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཚོས་ལྷས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞམ་
རྣམས་དེ་དང་འདྲ་བར་བཤད་པའི་སློ་ནས་མཛོར་བརྟམ་པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཇ་ལ། དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་ནི། དམིགས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འོགས་
དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུར་རིག་པར་བྱའོ། །དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་
པ་རྣམས་རི་ལྷ་བར་བྱང་རྒྱབ་གྱི་སློབས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་གོ། །

དུན་པ་ཞེས་ཉེ།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་བོ་དངོས་བོ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་རྩེ་བ་ནི།

ཇ་ལ། དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་གང་ཞེ་ན།
དུན་པ་ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནི།

ཇ་ལ། ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཚོས་སོ། །ཡང་བདག་གི་གནས་གྱི་

9 <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> ལྷོག

དངོས་པོ་དང། བདག་གི་ཡོངས་སྐྱོད་ཀྱི་གཞི་དང། བདག་གི་དངོས་པོ་དང། བདག་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ལོ། །

ལུས་དང་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་བཞི་ཚོས་ཅན། རྩ་བ་ཉེར་གཞག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱོ་ལོད་གས་གཅད་པར་བྱ་བ་དང། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད། དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་གནས་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་ཡོངས་སྐྱོད་ཀྱི་གཞི་དང། གང་ཟག་གི་རོ་སོ་དང། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང། རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད།

རོ་སོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་སོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་རྩ་བ་ལོ། ལྷོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་

མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

རོ་སོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ལུས་མི་གཅང་། ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱུལ། སེམས་མི་རྟོག། ཚོས་བདག་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང། དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་རྩ་བ་ནི། རྩ་བ་ཉེར་གཞག་གི་རོ་སོ་དང། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལྷོགས་ཏེ། ལྷོགས་ཞེས་པས་སྟོན་ཏོ། །

སྐྱོམ་ཚུལ་ནི།

ཆ་བ། བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སྤྱོད་

རྣམ་ལོ། བྱང་ལ་རྗེ་རྣམས་ཕྱི་དང། བྱང་དང་ཕྱི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། བྱང་གི་ལུས་གང་

༡ <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྤྲུ>> ལ་བཟོད།

ཞེ་ན། ལུས་གང་ལ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་དག་གང་ཡིན་པའོ། །ཕྱི་ལོ་ལུས་
 གང་ཞེ་ན། ཕྱི་ལོ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །ནང་དང་ཕྱི་ལོ་ལུས་གང་ཞེ་
 བ། ལུས་གང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱི་ལོ་སྐྱེ་མཆེད་དབང་པོའི་གནས་རྣམས་
 དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །ལུས་ལ་
 ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་བར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ལུས་
 དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་མཉམ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པའོ། །ནང་
 གི་ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའོ། །ཕྱི་ལོ་ཚོར་བ་
 གང་ཞེ་ན། ཕྱི་ལོ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའོ། །ནང་དང་ཕྱི་ལོ་ཚོར་བ་གང་ཞེ་
 བ། ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའོ། །ཚོར་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བུར་
 སེམས་དང་ཚོས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་བ་ཇི་ལྟ་བུར་ཚོར་
 བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་ཅི་རིགས་སུ་
 རྒྱུར་བར་རིག་པར་གྲུའོ། །

བསྐྱོམ་པ་ཞེས་ཉེ། མདོར་བསྟན་རྒྱུས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་
 གྲུའོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་རང་བཞིན་བ་དང་། མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་བས་ཀའང་རུས་
 སོགས་སུ་སྤང་བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ལུས་ལ་དམིགས་ནས་མི་གཙང་བའི་རང་
 བཞིན་དུ་ལྟ་བུའི་བྲན་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལུས་བྲན་བ་ཉེར་གཞག་
 དང་། ལུས་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་
 དམིགས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་མི་
 རྟག་པ་དང་ཚོས་བདག་མེད་པར་ལྟ་བུའི་བྲན་བ་དང་ཤེས་རབ་སྐྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
 སྐོན་པོ་མས་བར་བྱེད་པའི་སྐོན་ཚུལ་ལོ། །

ཅི་རིགས་པའི་དོན་ལེ། རྫོང་ལ་ཚོང་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱུ་བ་ལྟར་བ་དེ་
དང། རང་བཞིན་གྱི་ཚོང་བ་གསུམ་མཉམ་བར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཇ་བ། ཡང་བསྐྱོམ་བ་ཞི་འདུན་བ་དང། བརྗེན་བསྐྱུས་དང། ཚེས་བ་དང། རྫོང་བ་
དང། མ་ཐན་བ་དང། སྤྱིར་བྱུང་བ་མེད་བ་དང། རྟན་བ་དང། ལེས་བཞིན་དང། བག་
ཡོད་བའོ། །ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འདུན་བ་བསྐྱོམ་
མོ། །ལེ་ལོ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་བརྗེན་ཚེས་མོ། །བྱིང་བ་དང་གོད་
བ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་ཚེས་བ་བསྐྱོམ་མོ། །ལེམས་ལུམ་བ་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོར་སྐྱོ་བ་བསྐྱོམ་མོ། །གཞོད་བས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོར་མ་ཐན་བ་བསྐྱོམ་མོ། །ཁྱུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཚོག་བར་འཛིན་བ་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱིར་བྱུང་བ་མེད་བ་བསྐྱོམ་མོ། །གདམས་ངག་བརྗེད་
བ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་རྟན་བ་བསྐྱོམ་མོ། །ལྷུང་བས་ཡིད་ལ་གཅགས་བ་
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་ལེས་བཞིན་བསྐྱོམ་མོ། །བརྗེན་བ་འདོར་བ་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་བག་ཡོད་བ་བསྐྱོམ་མོ། །

ཡང་གོང་གི་དམིགས་བ་དེ་དང། དེ་ལ་རྣམ་བ་དེ་དང་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་
འགྲུབ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་བ་དགུའི་སྐོ་ནས་སྟོན་ཏེ། ཡང་བསྐྱོམ་བ་ཞི་
ཞེས་བས་མོ། །རྣམ་བ་དགུའི་སྐོ་ནས་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་
མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་དང་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བའི་གཉེན་པོར་བསམ་བ་སུན་
ཚོགས་འདུན་བ་དང། དགོ་བ་མ་སྐྱེས་བ་བསྐྱེད་བའི་སྐྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་

༡ <<རྫོང>><<ཚེས>><<སྐྱོ>> བ།

ལེ་ལོ་དང་ཕྱིར་ཚོད་སྐྱོད་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། སྐྱོལ་བ་དང་། རང་ལ་བརྟེན་པའི་
ཉེས་བས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོ་བ་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བས་མི་
ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམས་བས་མི་སྐྱོ་བའི་མ་ཐོན་^༡ བ་གཉིས་ནི། སྐྱེས་པ་མི་
ཉམས་པའི་སྐྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་ཉམས་པ་འཕེལ་བའི་སྐྱོར་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་བྱུར་བ་མེད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། འཤེས་བཞིན་དང་བག་
ཡོད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོམ་པའི་འགྲུས་བྱ་ནི།

ཙ་བ། བསྐྱོམ་^༡ པའི་འགྲུས་བྱ་གང་ཞེན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱོད་བ་དང་། བདེན་པ་ལ་འཇུག་
བ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །

བསྐྱོམ་^༡ པའི་ཞེས་ཏེ། རྟོག་པ་ཉེར་གཞག་ཚོས་ཅན། བསྐྱོམ་པ་འགྲུས་བྱ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཅོད་བདེ་རྟོག་བདག་ཏུ་འཇོན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྐྱོད་བར་
འགྱུར་བ་དང་། བདེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། ལུས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཡང་དག་སྐྱོད་བ་བཤད་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཙ་བ། ཡང་དག་པར་སྐྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེན།

ཡང་དག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དམིགས་པ་ནི།

ཙ་བ། མི་མཐུན་པའི་སྐོགས་དང་། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པའོ། །

༡ <<རྩ་བཞི>> ཐོན།
༢ <<མ>><<ཕྱ>><<ཅོ>> བསྐྱོམས།
༣ <<སྐོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> ཕྱོམ།

མི་མ་སྐྱུ་བ་^༡ ཞེས་ཏེ། སྤང་གཉེན་སྦྱེས་པ་དང་སྤང་མ་སྦྱེས་པ་ཚོས་
ཅན། ཡང་དག་སྤོང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཚོན་གྱི་སྤང་མ་ལྟར་དོ། །

རོ་བོ་དང་ཕྱོགས་ནི།

ཇ་ཡ། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བཙུན་འགྲུས་སོ། བློགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་
སྐྱེན་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུལ་
བཞིན་ཏུ་བྱེད་བའི་སྤོང་ལམ་རྐྱེན་ལ་གནས་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་
དེ་ནི། ཡང་དག་སྤོང་བའི་རོ་བོ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་སྐྱེན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་
ཕྱོགས་སོ། །

སྤོམ་ཚུལ་ནི།

ཇ་ཡ། བསྤོམ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདུན་པ་སྦྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་
སོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །རབ་ཏུ་འཛོགས་གོ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། འདི་ནི་བཙུན་འགྲུས་
བསྤོམ་པ་གནས་དང་བཅས་པའོ། །གནས་ནི་འདུན་པའོ། །འབད་པ་ནི་བཙུན་འགྲུས་
སོ། །ཞི་གནས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྤོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལ་བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་སོ། །བྱིང་བ་དང་། རྐྱོད་པ་སེམས་པ་ཡང་བཙུན་འགྲུས་ཉིད་
དེ། ^༡ འདི་ལྟར་དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཛོགས་པ་སྤོམ་སོ། །

བསྤོམ་པ་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་སྤོང་བསྤོམ་ཚུལ་བྱུང་བར་དང་བཅས་ནས་
བསྤོམ་པར་བྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྤང་གཉེན་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་

༡ <<ཇ་བཞི>> བཞི།
༢ <<ས>> དོ། །

ཚུལ་བཞེན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་པར་
བྱེད། ཞི་ལྷག་གི་སློན་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག། དམིགས་པ་ལ་ནང་¹ གྲིང་
ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་² སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་གཟེངས་བསྟོད་
དེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་གསལ་བོར་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། སྤྱི་རོལ་ཏུ་འདོད་ཡོན་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཚོད་བ་བྱུང་ན། མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
སེམས་པ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱུས་ནས་རབ་ཏུ་འཛོག་པར་
བྱེད། གྲིང་ཚོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་བཏང་སློམས་ཀྱི་
སློན་ནས་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་
འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་འཛོག་པ་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲིང་ཚོད་སེལ་བ་
ཡང་བཙུན་འགྲུས་ལ་སྟོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སློམ་པའི་འགྲུས་བྱ་ནི།

ཅ་ཡ། འགྲུས་བྱ་གང་ཞེ་ན། མི་མ་གྲུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པར་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་
བོ་ཚོབ་པ་དང་འཕེལ་བའོ། །

འགྲུས་བྱ་ཞེས་ཉེ། ཡང་དག་སྲོང་བ་བསྐྱོམ་པ་འགྲུས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཉེ། སྲང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་བོ་ཚོབ་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སློང་བའི་ལམ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྐང་བ་ལ་
དམིགས་པ་ནི།

ཅ་ཡ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྐང་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གྲུབ་

1 <<མ>> + དུ།
2 <<སློ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> སེམས་དབུགས་

པའི་བྱ་བའོ། །

རྩ་འབྲུལ་ཞེས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་སྟོན་ནས་མེ་འབར་བ་
སོགས་སྐྱུལ་སྐྱུར་རྣམས་ཚོས་ཅན།¹ ཞེས་པའོ། །
ངོ་བོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །

སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། རོ་བོ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །སྐོགས་ནི།

ཆ་བ། སྐོགས་གང་ཞེ་ན། འདུན་པ་དང། བརྩོན་འགྲུས་དང། སེམས་དང། དཔྱེད་པ་
དང། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་
རྣམས་སོ། །

སྐོགས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་པའི་སྐོགས་རྣམས་པ་བཞི་འཁོར་
དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། འདུན་པ་སོགས་བཞི་དང། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་གྲུས་པར་སྟོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་
རྒྱན་དུ་སྟོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། །སེམས་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། །དཔྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་གཞན་གྱིས་

1 འདིར་རྟེན་གསུལ་གཉིས་དཔེ་རྣམས་སུ་ཚད་མེད་དམ་སྟེན།

བསྟན་ནས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་
རེག་པ་ལོ། །ཡང་འདུན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གང་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ན་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་ལོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གང་འབད་ཅིང་བརྩོན་
འགྲུས་ཚོམ་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
གང་སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་ལོ། །དཔྱོད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གང་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་
པ་ལོ། །

འདུན་པ་¹ ཞེས་ཉེ། རྟོགས་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷར་
བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོར་བ་དུག་པོས་བསྐྱོམས་པས་སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང་། རྒྱན་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་དང་། སྦྱོན་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྐྱོམ་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཚེ་འདིར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
སྦྱོབས་ཀྱིས་² ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་
བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་སྦྱོང་བའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུན་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཚོམ་པ་དང་། སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། སེམས་
རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐོམ་རྒྱལ་ནི།

ཅ་པ། བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྦྱོང་བའི་
འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ནི། འདུན་པ་དང་། ཚོམ་པ་དང་། དད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་

1 <<རྩ་བཞི>> བཞི།
2 <<སྦྱོ>> གྱི།

དང་། རྩོམ་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་སོ། །འདི་དག་
བརྒྱད་ཡིན་ཏེ་¹ གྲང་བཞིར་འགྲུར་ཏེ། འབད་པ་དང་། བཙུན་པ་དང་། ཉེ་
བར་འདོགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལོ། །ཡང་འདུན་པ་དང་། བཙུན་པ་དང་། སེམས་
དང་། དམྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་། གཡེང་བ་བཞི་² དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པ་དང་། ལྷུ་པ་མེད་པ་དང་། གཡེང་བ་མེད་པ་དང་། དེ་གཉི་གའི་གཞན་དང་
མ་སྐྱོན་པ་³ བསྟོམ་སོ། །

བསྟོམ་པ་ཞེས་ཏེ། སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྲུང་བར་དུ་བྱས་ནས་
བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མོག་མར་ཉིང་རེ་འདྲིན་བསྟོམ་པ་ལ་མི་སྤོ་བའི་ལེ་ལོའི་
གཉེན་པོར་ཉིང་རེ་འདྲིན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བའི་དད་པ་
དང་། དེ་བསྟོམ་པ་ལ་དོན་གཉེན་ཀྱི་འདུན་པ་དང་། གཉེན་པོ་དངོས་བཙུན་འགྲུས་
ལ་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་སེམས་བས་བསྐྱུས་པ་ཚོལ་བ་དང་། ལྷུ་ས་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པའི་བདེ་བ་བྲངས་བྲངས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཉམ་པར་
བཞག་པ་ན། དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་བྱོན་པ་དང་། གྲིང་ཚོད་བྱུང་ངམ་⁴ གྲུང་དུ་
དོགས་ནས་ཉོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། གྲིང་ཚོད་བྱུང་བ་ན། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་
པའི་སེམས་པ་དང་། གྲིང་ཚོད་མེད་པར་སྐྱུན་བྱུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆོ། བཏང་སྟོམས་

1 <<ས>> ཡིན།
2 <<ས>><<ལྷུ>><<ཙུན>> གཞི།
3 <<ས>> བར།
4 <<ལྷུ>> -
5 <<ལྷུ>> མི།

བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།⁹

ཡང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བཞིར་འགྲུར་ཏེ། དད་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། ཚུལ་བ་
གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད་པ་དང་། ལེན་སྤངས་གྱིས་ལུས་སེམས་ལ་
ཕན་འདོགས་པ་དང་། དམ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་ཅིང་གྲིང་
ཚོད་ཚོགས་པར་བྱེད་པས། ཉེ་བར་ཕན་འདོགས་པ་དང་། གཉེན་པོས་བསྐྱུས་པའི་
སེམས་པ་དང་བཏང་སྐྱོམས་བཞིར་འདུས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འདུན་པ་སོགས་བཞི་བསྐྱོམ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སེམས་
དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་གྲིང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་སྐྱོ་
འདོགས་པ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱོང་བ་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་སྐོན་སྤྲུག་གཟེངས་
བསྐྱོད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ནང་དུ་སྤྲུད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་
གནས་དང་མ་སྤྲུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་སེམས་པ་སོགས་བསྐྱོམས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་ནི།

རྩ་བ། འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་བ་བྱས་
ན། ཚོས་མཛོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་དང་གང་མཛོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་
ལ་སེམས་མཛོན་པར་གཏོད་པ་དེ་རང་རང་གི་གནས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་མཛོན་དུ་
འགྲུང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྲུང་རོ། །

འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཀའ་བ་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ཕན་ཡོན་དང་

⁹ <<སྐོ>><<ཞེས>><<སྤྲུ>> ཏེ།

བཅས་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་ཚོས་གང་དང་གང་ཤེས་འདོད་པ་དེ་
དང་དེ་ཤེས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་བྱེད་
འདོད་པ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་སོབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད།

བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྐྱོར་བའི་ལམ་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ།

ཇ་བ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
རྣམས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་
དེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་པོ། །ལྷོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཉེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོ་འདོགས་
གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་
དད་པ་སོགས་ལྔ་ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ལྷོགས་སོ། །

ཇ་བ། བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་ན། དད་པའི་དབང་པོ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་
ཆེས་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ལོ། །མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་སྐྱེས་པ་ནི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་སྟོ་བའི་རྩལ་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱོམ་པར་
འགྱུར་ལོ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གཞན་པའི་དྲན་པ་
མི་བརྗེད་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ལོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་
གཞན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སེམས་ཚེ་གཅིག་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་
ལོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་

པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་རོ། །

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དབང་གྲེད་པ་ལ་ཚོས་ལྷ་ཏེས་པར་དགོས་
ཏེ། རྟོག་མར་འབགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་འདུག་ལྡོག་གི་སྐྱོན་ས་ཡིད་ཆེས་པའི་
དད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བཙོན་
འགྲུས་ཚོམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྣམས་མ་བཤེད་པའི་བྲན་པ་དང་། བྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བཟུང་བའི་སྟོབས་གྱིས་སེམས་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་པའི་ཉིང་ཏེ་
འཇིན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་
དབང་པོ་ལྷ་དགོས་¹ པའི་སྲིད།

ཆ་བ། འགྲུས་བྲུག་ཞེན། བདེན་པ་སྐྱུར་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་གྲེད་པ་དང་། རོ་
བར་གྱུར་པ་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཚོས་གྱི་མཚོག་རྣམས་བསྐྱབ་པའོ། །

དབང་པོ་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ཐན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱོར་ལམ་བཞི་སྐྱུར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད།
ལྷ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོབས་ནི།

ཆ་བ། དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བར་སྟོབས་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །འདི་ནི་བྱེ་
བྲག་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེས་པར་བསྐྱབས་པས། མི་བཞི་བའི་སྲིད་སྟོབས་
རྣམས་སོ། །

དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། སྟོབས་ལྷ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་རྒྱས་པའི་སྲིད་དང་། རྟུན་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་

1 <<ཚོ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> དགོད།

ཞིང་། སྤེ་ཚོན་གཞན་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཚེ། མི་མཐུན་
སྤྱོད་ས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་འབད་པས་སྤྱི་མ་དགོས་ལ། སྟོབས་སྟོབ་
པའི་ཚེ་དང་པ་སོགས་མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་མ་དད་པ་
སོགས་མངོན་གྱུར་པལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བུར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། བུང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་པོ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། དན་བ་དང་། ཚོས་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
དང་། ཉིང་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་སོ། །དན་བ་ནི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། ཚོས་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། བརྩོན་འགྲུས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
ཡན་ལག་གོ། དགའ་བ་ནི་བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་
དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། གང་
གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། གང་དུ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་མེད་པའོ། །

བུང་རྒྱབ་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དམིགས་པ་དང་། ངོ་བོ་ནི་
དན་བ་ཡང་དག་སོགས་བདུན་ཡོད་ལ། བུང་རྒྱབ་ཡན་ལག་བདུན་ངེས་པར་དགོས་
ཏེ། དམིགས་རྣམས་མ་བརྗེད་པའི་དན་བ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་
པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་
ལག་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་རྒྱུད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་

དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཤིན་
སྲུངས་པོགས་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱོགས་ནི།

ཇ་ལ། ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་སྣན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་དང་མཚུངས་སྣན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །

སྒོམ་ཚུལ་ནི།

ཇ་ལ། བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་གྱི་ཡན་ལག་། དབེན་པ་ལ་
གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་
སྒོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་བསྒོམ་པའོ། །རྒྱ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་གྱི་ཡན་ལག་རི་
ལྗ་བར་བཏང་སྒོམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་
འོ། །འདིས་ནི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་བྱང་རྒྱབ་གྱི་ཡན་ལག་བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱར་རྟོ། །

བསྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་གྱི་ཡན་ལག་གིས་
ཚོས་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་དབེན་པ་ཚོལ་བ་
དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་
མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྤྱག་ཀུན་སྒོང་བའི་སྒོ་ནས་ལམ་བསྐྱེན་བྱུང་སྒོམ་
པའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པར་བྱེད་ལ། ཡན་ལག་སྤྱག་མ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་བདེན་

བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་བྱིར་རྟོ། །འདི་ས་ནི། བསམ་གཏུན་བཞི་
ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལས་དབེན་པ་དང་། ཡང་ན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་དབེན་པ་དམིགས་པའི་བསྒྲོམ་པ་བསྟན་ཏོ། །

ཙ་པ། འབྲས་བུ་གང་ཞེན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་
པའོ། །

བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་བསྒྲོམ་པ་མན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་
ཟད་པར་སྐྱོང་རུས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི།

ཙ་པ། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེན། དེའི་འོག་ཏུ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བའོ། །

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། དམིགས་པ་ནི་སྤྲི་མ་ལྟར་རྟོ། །

ཙ་པ། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡང་
དག་པའི་འཚོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ཉིད་རེ་འཛིན་ཏོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་
པོ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཞན་པོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་པོ། ཡང་དག་པའི་དག་
དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་ནི་གཞན་ཡིད་ཆེས་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ལྟ་
བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འཚོ་བ་རྣམས་བར་དག་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་སྐྱོང་བའི་ཡན་ལག་པོ། ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་ནི་ཉེ་

བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྐྱོང་བའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ལེ་
འཛིན་ནི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྐྱོང་བའི་ཡན་ལག་གོ།

ངོ་བོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་བའི་ཆེ་ན། དག་དང་ལས་ཀྱི་
མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམ་དག་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་དག་པར་བྱེད་ལ། མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཆེ་ན། ལྷག་མཐོང་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་ཉོན་པ་དང་ཚོལ་བ་གསུམ་
དང་། ཞི་གནས་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱ་བ་དང་ཉིང་ལེ་
འཛིན་ཉོ། །བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ངེས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོའི་ཡན་ལག་
དང་། རྟོག་པས་ཀྱུན་ནས་སྤངས་ནས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བུ་རྣམ་དག་དང་། མཐའ་ཅན་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། ལོག་འཆོ་ལྟ་སྤངས་པའི་ཚོར་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་
ནི། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཚོལ་བས་སྐོམ་སྤངས་སྐྱོང་བ་ལ་
སྐོ་བར་བྱེད་ཅིང་། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པར་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལེ་འཛིན་ནི། མངོན་
ལེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་འོ་མ་སྐྱོང་བའི་ཡན་ལག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱོགས་ནི།

ཙ་པ། ཕྱོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་།
སྒོམ་ཚུལ་ནི།

ཙ་བ། བསྒོམ་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ལོ། །

བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ཉེས་པར་བྱའོ། །

ཙ་བ། འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་
དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་
དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ལ་
སྐྱིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པའོ། །

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྒོམ་བ་པན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། ཉེས་བྱ་ངེ་
ལྷ་བ་དང་ངེ་སྟེང་བ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད། གཏུལ་བྱ་
འདུན་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་དང་། ཡོན་ཏན་
བྱང་པར་ཅན་ལ་སྐྱིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་བཤད་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཙ་བ། ལམ་བཞི་གང་ཞེ་ན།

ལམ་བཞི་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། མངོན་པར་ཉེས་པ་བྱུལ་ལ་དཀའ་བ་དང་། མངོན་པར་ཉེས་པ་སྦྱར་ལ་དཀའ་བ་
དང་། མངོན་པར་ཉེས་པ་བྱུལ་ལ་སྦྱ་བ་དང་། མངོན་པར་ཉེས་པ་སྦྱར་ལ་སྦྱ་བ་
སྟེ། དང་པོ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའི་ལོ། །གཉིས་པ་

༡ <<སྒོ>><<ཞུལ>> བཞི།

ནི་དབང་པོ་རྣམ་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའི་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་
རྒྱལ་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་ལོ། །བཞི་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམ་པོ་དངོས་
གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་ལོ། །

མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་
པོ་རྒྱལ་པོས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བརྟམ་གསུམ་ལ་བརྟམ་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་
དང་། རྣམ་པོས་དེ་ལ་བརྟམ་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བ་དང་། ལྷུང་ལ་དཀའ་
བ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟམ་ནས་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་རྣམ་
པོས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་བྱལ་ལ་སྐྱ་བ་དང་། ལྷུང་ལ་སྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་
བྱལ་ནི། དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དཀའ་སྐྱ་ནི། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཏེ། བསམ་
གཏན་གྱི་ཉེར་བརྟམ་གསུམ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟམ་ན། ལམ་སྐྱབ་སྐྱ་བའི་དོན་ཏེ།¹

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་ཚོས་ཀྱི་གནས་བཞི་ནི།
ཇ་བ། ཚོས་ཀྱི་གནས་བཞི་གང་ཞེ་ན། བརྟམ་སེམས་མེད་པ་དང་། གནོད་སེམས་མེད་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་འཛིན་ཏེ། བརྟམ་སེམས་མེད་
པ་དང་། གནོད་སེམས་མེད་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་སྐྱོང་
བའོ། །ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཉིང་འཛིན་ནི་
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །

ཚོས་ཀྱི་གནས་ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཞིར་

¹ <<ཞེས་>> ཏེ། <<ལྷ་>><<སྐྱ་>> མོ། །

ངེས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྟོང་ལ་^༡ བཟུང་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོན་སེམས་མེད་
པས་^༢ ལྷག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེས་ལྷན་པར་དག་པར་བྱེད། བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བར་དག་
བའི་དམིགས་སྐྱེས་པ་བརྗེད་པའི་བྱུང་བས་ལྷག་པའི་སེམས་དག་པར་བྱེད། ཡང་དག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དག་པར་བྱེད་པའི་སྲིད།

བཞི་བ་ཡོན་ཏེན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་བཤད་པ་ལ། ཞི་གནས་ནི།

ཅ་པ། ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཉེད་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། ལྷན་ཏུ་
འཛོག་པ་དང་། ལྷན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། འདུལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་
དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། །

ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོབས་ཀྱི་ལ་བརྟེན་
པའི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་སྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་
ཤིང་། དེ་མེད་པར་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་སྲིད།

དགུ་པོ་ནི། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དང་ཕོ་ཉིད་ཏུ་སེམས་གཏོད་པ་
དང་། ལྷན་སྐྱབ་ཏུ་གཏོད་པ་དང་། ཡིངས་ན་སྐྱར་ཡང་བཟུག་ནས་དམིགས་པ་ལ་
གཏོད་པ་དང་། མི་འཛོ་^༣ བའི་ཚེད་ཏུ་ཕོག་མ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་ཉེ་བར་
འཛོག་པ་དང་། ལྷན་གཡེང་གི་རྒྱ་བཟུགས་ཕོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སྐྱེས་ལྷན་ནས་

༡ <<ལྷན་>><<ཞིས་>> ལོང་བ།
༢ <<ལྷན་>><<ཞིས་>> - <<ལྷ་>> གཞན་ལ་གཞོན་སེམས་མེད་པའི།
༣ <<ལྷན་>><<ཞིས་>><<སྐྱབ་>> ལོ།

འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟམ་ནས་ཞི་
བར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་བད་བྱུང་ན་དང་དུ་མི་ལེན་བར་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་
དང་། བྱིང་ཚོད་མི་འབྱུང་ཡང་ལུང་བད་བསྐྱིམ་པའི་ཚོལ་བ་དང་བཅས་པ་ཅེག་ཅིག་ཏུ་
བྱེད་པ་དང་། ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། །

སྟོབས་བྱུག་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་དང་། དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
གྱི་སྟོབས་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
གཉིས་གྱིས་སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་འགྲུབ་ལ། གསུམ་པས་དེའི་འོག་མ་གཉིས་
དང་། བཞི་བས་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ལྷ་པས་ཅེ་ག་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་
དང་། རྒྱག་པས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་འགྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྐྱིམས་ཉེ་འཇུག་པ་དང་། བར་དུ་
ཚད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། བར་དུ་ཚད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་པོ། །དེ་དག་གྲུང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དང་པོ་གཉིས་དང་། དེའི་
འོག་མ་ལྷ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ་ལ་ཡོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ནི།

ཇ་བ། ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། ཚོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་
ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དབྱོད་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། བཀས་ངན་ལེན་དང་། མཚན་མའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་
འབྲེན་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ <<ཚོ>><<ཞེས>><<སྟེ>> ཚོས་

ལྷག་མཐོང་གང་ཞི་ན་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ནི། རོ་བོ་དང་གྲེད་ལས་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་དང་། རི་ལྷ་བ་རྣམ་པར་འབྲེད་པར་
གྲེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེད། རང་གི་རོ་བོའི་སྐྱོན་ས་རྟོག་ཅིང་གཙོད་པར་
གྲེད། གྲེད་ལས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེ་འཛོག་པར་གྲེད་
པའི་མཚན་མ་འཛོམས་ཤིང་། རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛོན་པ་འཛོམས་པར་
གྲེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་སེམས་འཛོག་པར་གྲེད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ལ་ལ་ནི་ཞི་
གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་
མཐོང་ལ་བརྟེན་པར་གྲེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་
པ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པར་གྲེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚོས་ལ་རྟོག་པ་
མཛོན་པར་ཚར་བཅད་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པར་གྲེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡང་འབྲེས་
པར་གྱུར་ནས་མཉམ་པར་བྱུང་བྱུང་འབྲུག་གོ།

ཡང་ཞི་ལྷག་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་
བརྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ཏུ་བརྟོན་པ་དང་། ལྷན་ཞུགས་ལྟ་བུ་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
ཐོབ་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་

༡ <<ཤི>><<སྐྱར>> -

ཏུ་བཙུག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བཙུག་པ་དང་། གཉིས་⁹ཐོབ་
ནས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་སྐྱོམ་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར། ལྷག་
མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་རྫོམ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། མཚིམ་
མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དབང་པོ་གསུམ་བཤའ་བ་
ལ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དབང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་
ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ལོ། །

དབང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལམ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་
དེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

རྩ་བ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྟོར་བའི་ལམ་
དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་
པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །

9 <<མ>><<སྟོ>> + ཀ

མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྐྱོར་ལམ་དང་
 མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་
 ལྷ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་ལ་ཅི་རིགས་སུ་བརྟེན་བས་
 ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་
 ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དུས་ན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་བཙོམ་ཐོབ་པར་འདོད་
 བས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀུན་
 ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་། བདེན་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་
 བདག་པོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱིད་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 མཚན་གཞི་བཅུར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་རྒྱལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། དོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་ཚོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པའི་
 དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་ཅིང་། བདེན་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོམ་སྤངས་ཟད་པར་
 སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་བྱེད་པའི་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་
 པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པ་⁹ དང་ལྷན་
 པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་སྟོན་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་

9 <<སྟོན>><<ཞོམ་>><<སྐྱུ>> པའི།

དབང་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདིའི་མཚན་གཞིར་ཡིད་མི་བདེ་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་(ས་གོང་མའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ན་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱན་དང་
བཅས་པ་)ནི།

ཅ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ན་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་
དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་སྲིད་
དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ན་འདོད་པ་ན་སྲོད་བ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་
ས་གོང་མ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་པ་ན། ས་འོག་མ་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་
བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་སྲིད་དོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞེས་ཏེ། ས་གོང་མའི་ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་ས་
འོག་མ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བའི་རིགས་རྣམས་བསྐྱོམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱོམ་
པའི་སྟོབས་གྱིས། ལམ་འོག་མའི་ལམ་གྱི་རིགས་རྣམས་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་
སྲིད། དཔེར་ན། དད་བ་ཅའ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང། སྤངས་པ་དང། ཡོན་ཏན་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་སྐོན་སྤྲུལ། འོག་མ་ལ་⁹ སྤུལ་དུ་སྲིད་བ་ཐོབ་པའོ། །

ལྷ་བ་མཐར་སྲིད་པའི་ལམ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་བ་དང། རྒྱས་པར་བཤམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐར་སྲིད་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བསྟན་བ་དང། མི་
སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་མཐར་སྲིད་
པའི་ཚུལ་དང། དེ་གཤམ་མཐར་སྲིད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྲིད་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། མཐར་སྲིད་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན།

9 <<ཞེ་ལ་>> ལས།

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཅོད་པ་དང་། ཟད་¹ པའི་འཕྲོ་བ་སྐྱམས་ཀྱི་རྒྱན་ཚད་པ་
དང་། བྲལ་པའི་འཕྲོ་བ་སྐྱམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གནས་ངན་ཞེས་ཏེ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བ་དང་སྤངས་
པ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཇ་བ། རྫོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་
ཏེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །

རྫོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་རྒྱ་དང་། ཐོབ་དུས་
དང་། རང་གི་དོ་བོ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱ་རྫོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་
བརྟེན་ནས། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མི་སྐྱོབ་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བརྟན་པ་)ནི།

ཇ་བ། མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་བུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མི་སྐྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནས། མི་
སྐྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་བར་དང་། མི་སྐྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་
པར་ལྟོས་¹ བ་དང་། མི་སྐྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །

1 <<ས>><<ཕྱ>><<ཚོ>> འཕྲད

1 <<ས>> རོལ།

མི་སློབ་པ་¹ ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐོན་ས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ལམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་མི་སློབ་པའི་ཚོས་བརྒྱའི་སྐོ་
ནས་བསྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད། མི་སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ནི། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་
བ་དང་། དེ་ཤེས་པས་མཐར་ཕྱིན་པས་བསྐྱས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཟད་
མི་སྐྱེ་ཤེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལྷུས་པར་བཤད་བ་)ལ་གཉིས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་¹ མིང་དོན་
གྱིས་བཤད་བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཚོས་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་
པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་དོན་བཤད་བ་
དང་། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་དོན་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་གནས་ངན་ལེན་ཉེར་
བཞེ་བཤད་བ་དང་། སྤང་པའི་ཐོབ་པ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་ངན་ལེན་
གྱིས་གནས་སྐྱབས་ཅན་བཤད་བ་དང་། དེའི་གནས་སྐྱབས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་
སྤྲིའི་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན།

གནས་ངན་ལེན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚོར་བའི་གནས་
ངན་ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་

1 <<རྣ་བཞི>> སའི།
2 <<སྐོ>><<ཞོལ>> གྱིས།

དང་། རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་སྐྱིབ་པའི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། སྐྱིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། ཟས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། འབྲིག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། མི་ལམ་གྱི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལྷ་བའི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། འཚི་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་།

མདོན་པར་བརྗོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
གནས་ངན་ལེན་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཀྱུན་གྱི་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མིང་ལ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱུན་གཞི་ལ་གནས་པ་མདོན་བརྗོད་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཚོར་བའི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། སྐྱིབ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་དག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་
དང་། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སོགས་དང་། སྐྱ་མི་སྐྱེན་སོགས་ཐར་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་
རུང་བའི་རྣམ་སྐྱེན་ངན་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གསུམ་དང་། དགོ་བ་ལ་སྐྱོར་
བའི་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་
དང་། རབ་རྩ་འབྱུང་བའི་གོགས། འདོད་ལ་རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་
དང་། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་ཟས་ཉ་ཅང་མང་ཉུང་དང་། འབྲིག་པ་བསྐྱེན་པ་
དང་། མི་ལམ་གྱིས་ལུས་རོ་ལྷར་གྱུར་པ་དང་། རྟན་སོགས་གསུམ་དང་། ཉ་ཅང་འགོ་
བ་སོགས་གྱིས་ལུས་ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་བདུན་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཇ་ལ། གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་ཚེན་མོ་དང་། གནས་ངན་ལེན་
འབྲིང་མོ་དང་། གནས་ངན་ལེན་རྒྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལེས་བྱའི་སྐྱིབ་
པའི་གནས་ངན་ལེན་རྟོ། །

(གཉིས་པ་དེའི་གནས་སྐབས་བཤད་པའི་)¹ གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གནས་
ངན་ལེན་བརྟན་མོ་དེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྐོན་སུམ་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་ཚད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་² བ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་དང་། རོབ་བྱ་བ་སྐྱིབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ། ཉན་རང་གི་བྱང་རྒྱུབ་རོབ་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། མཐར་གནས་ཀྱི་སྐོན་སུམ་འཇུག་རོབ་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་སྐོན་སུམ་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པའི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། མམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རོབ་པ་ལ་སྐྱིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ལེས་སྐྱིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཡོད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(གྲང་པའི་རོབ་པ་བཤད་པ་)ཞེ།

ཇ་ལ། གྲང་³ པའི་རོབ་⁴ བ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གནས་ངན་ལེན་བསགས་པ་ལ་གྲང་པའི་
རོབ་⁵ བ་ཞེས་གདགས་སོ། །

གྲང་པའི་ཞེས་ཏེ། གྲང་པའི་རོབ་པ་ནི། གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་

1 <<ལེ>><<རྒྱུང>> བརྟན།
2 ས་བཅད་དངོས་གཞི་འདྲིང་འབྲུང་སྐྱམ།
3 <<ས>>མོགས་ཀྱི་སྐྱུང་དཔེ་རྣམས་ལ། བརྟན་ཞེས་མིན་ནམ་སྐྱམ།
4 <<ས>><<ལྟེ>><<ཙོ>> འཇུག།
5 <<ས>><<ལྟེ>><<ཙོ>> འཇོག།
6 <<ས>><<ལྟེ>><<ཙོ>> འཇོག།

རང་རྒྱུད་ལ་བསགས་པ་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འགོག་པ་ཐོབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་བ། བྲལ་བའི་ཐོབ་^༡ ས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གནས་ངན་ལེན་ཟད་པ་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་
^༢ ས་ཞེས་གདགས་སོ། །

བྲལ་བའི་ཞེས་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་
ངན་ལེན་དེ་དག་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟད་པ་ལ། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། ཐོབ་པའི་དུས་བཤད་པ་དང་། རོ་བོ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཇ་བ། རོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གང་ཞེ་ན། ལྷོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའོ། །

རོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཞེས་ཏེ། རོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ཚོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་
དེ། ལྷོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྷོར་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི།

ཇ་བ། ལྷོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི་གང་པན་ཆད་མྱི་བ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་བྱེད་
ཅིང་། ལྷོ་བ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤིགས་པའོ། །

༡ <<ས>><<ཕྱ>><<ཙ>> འགོག།
༢ <<ས>><<ཕྱ>><<ཙ>> འགོག།

སྐྱོར་བའི་ལམ་གྱི་¹ ཞེས་ཏེ། ས་བཏུ་རྒྱུན་མཐའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འི་མ་
དངོས་སུ་སྐྱོར་བར་ཚོམ་ཞིང་། སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་སྐྱིབ་པ་ཐམས་
ཅད་འཛོམས་པའི་རྩལ་བ་དང་ལྡན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་
ནི་སྐྱོར་བའི་ལམ་མོ། །

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི།

ཙ་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བརྟམས་པ་ནི་གང་གི་འོག་ཏུ་ཟད་པ་ཤེས་པ་
དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་འཕྲུང་བ་སྟེ། ཉིང་འེ་འཛིན་དེ་ཡང་བར་ཆད་¹ མེད་པ། བརྟན་
བ། སྲ་བ། རོ་གཅིག་པ། ལྲབ་པའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
དཔེར་ན། ཐག་ཆེན་པོ་མ་གྲུམ་པ། སེར་ཀ་མེད་པ། ཁོང་སྟོང་མ་ཡིན་པ། གཅིག་ཏུ་
འདུས་པ། སིན་ཏུ་མཐེགས་པ་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱུང་གིས་ཀྱང་མི་སྐྱུལ་ཅིང་མི་
གཡོས་སོ། །ཤར་ཕྱོགས་རི་ལྷ་བར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོ་པོ་དང་། ལྲད་པར་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འི་མ་ལྟ་མོ་དངོས་སུ་
སྐྱོར་ཞིང་། རྣམ་ཕྱོགས་ལམ་གྱིས་བརྟམས་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་
སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་འེ་འཛིན་གང་། སྐྱིབ་པ་དེ་སྐྱོར་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་

1 <<ར་བཞི>> གྱིས།
2 <<ས>><<སྟེ>><<ཙོ>> -

བ། སྐྱིབ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གཤིགས་བས་བརྟན་⁹ བ། སྐྱིབ་བ་ཐམས་ཅད་
འཛོམས་པའི་བྱས་པ་དང་ལྡན་བས་སྲ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རོ་གཅིག་པ་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཁྲབ་བ་དང་ལྡན་བས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རོབ་པའི་དུས་བཟང་བ་)ནི།

རྩ་བ། གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་བ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་སློབ་པའི་ལམ་རོབ་པའི་སེམས་
ཀྱི་གནས་གྱུར་པ་དང་། ལམ་གྱི་གནས་གྱུར་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གནས་གྱུར་
པའོ། །

གནས་མ་ལུས་པར་ཞེས་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ལམ་གནས་གྱུར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་ཉིད། རྫོང་བྱུར་གྱི་རིམ་མཐའ་དག་དང་
བལ་བ་རོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་¹ གནས་གྱུར་དང་། ལམ་གྱི་བྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་གྱུར་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་
མཐའ་དག་ཟད་པར་སྤངས་ནས་མེ་ཡོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རོབ་པ་གནས་ངན་ལེན་
གནས་གྱུར་པའི་སློབ་པའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། དམན་པའི་
ལམ་གྱི་དོན་རྣམས་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། གནས་གྱུར་རྩྭ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རོབ་བཟང་བ་)ནི།

རྩ་བ། ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྫུ་ཟད་ནས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཟད་པ་ལ་
དམིགས་པའོ། །མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འགས་བུ་སྤངས་ནས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་

9 <<རྫོང་>><<ཞེས་>> གཤིགས་པར་བརྟན། <<སྐྱེ>> བཤིགས་པར་བརྟན།

1 <<ན་བཞི>> ཀྱི།

བཤམ། འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དམིགས་བཤོ། །

ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་ཀུན་འབྲུང་ཟད་ནས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་བཤམ་ཀུན་འབྲུང་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་
དང་། འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཟད་པར་སྦྲངས་པའི་སྐྱོན་ས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་བཤམ། སྐྱུག་བསྐྱེད་སྦྲངས་པ་མངོན་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་) ཉི།

ཇ་བ། མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་བཅུ་ནི་མི་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཉིང་ེ་
འཛིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤང་པོ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་སྤང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་ཞེས་ཏེ། མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ལམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མི་སྐྱོབ་པའི་ཚོས་བཅུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྟས་བསྐྱུས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ། མི་སྐྱོབ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཡང་དག་པའི་རག། །ལས་ཀྱི་མཐའ། འཚོ་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་
དང་། ཤེས་པ་དང་། ཉིང་ེ་འཛིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཉོག་པ་དང་། ཚུལ་བ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤང་པོ་
དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་སྤང་པོས་བསྐྱུས་

ཉི <<ཀུན་བཏུས་རྣམ་བཤད>>(ཤོག་༣ ན།) བད། ཉིང་ེ་འཛིན་ནི་ཉིང་ེ་འཛིན་གྱི་སྤང་པོའི་ཞེས་བྱུང་བས་འདི་བ། ཉིང་ེ་འཛིན་
ནི་ཞེས་ཆད་མེད་དམ་སྟེ།

པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་དང་། རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེས་པར་
འབྲིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

ཡང་ལམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་
དང་རིགས་སྐྱབ་དང་དེས་འབྲིན་གྱི་སྐྱོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཙ་པ། ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་
ཕྱིར་ལོ། ཅིའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་
ཕྱིར་ལོ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཅིའི་ཕྱིར་དེས་པར་འབྲིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟག་པའི་
གནས་སུ་འཕྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོགས་ཏེ། དེས་པར་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་
འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གནས་

ལུགས་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སྐྱུ་བ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
སྤྱི་དེས་པར་འབྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སློབ་སྒྲིག་ལྟ་བུ་
ལྟར་འདས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྐར་མི་སྟོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དེ།

བཞི་བ་དེའི་ཁྲུང་པར་བཤད་པ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་པ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་གྲེ་
བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་གྲེ་བྲག་
ཅི་ཡོད་སྐྱུ་བ་དུ་རྟོགས་པའོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ལྷགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ལྷགས་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་
དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྤྱི་དེ། འདི་ནི་གྲེ་བྲག་ལོ། །འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
རྣམ་པ་ལ་འབྲུག་པ་ན་མི་རྟོག་པའི་དོན་མཚོང་གི་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་མཚོང་བ་
ནི་མ་ཡིན་ལོ། །མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་སྐྱག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་རི་ལྟར་མ་སྐྱུན་མ་སྐྱུན་དུ་སྐྱུར་བར་རིག་པར་གྲུའོ། །

ཤེས་བྱ་ལ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་རྟོགས་པར་ཁྲུང་པར་མེད་
ཀྱང་། སྐྱིར་ཁྲུང་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་པའི་

༡ <<སློ>><<ཞེས>><<ལྟ>> དགོས།

སྐོ་ནས། ལྷོང་པའི་སྟོབས་གྱིས་མ་ལྷགས་པ་དང་ལྷགས་པ་ད།¹ སྦྲིབ་པའི་ས་བོན་མ་
སྤངས་པ་དང་སྤངས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འབྲེང་² ལྷོང་འཛིན་པའི་རྟོག་བཙམ་
དང་། རྟོག་བྲམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདས་ལམ་གྱིས་³ མི་རྟོག་པའི་
དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི། །མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅེས་སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱིས་
ཁྱད་པར་དུ་བྲས་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་སྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་
རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

འདིར་སྦྲས་པ། །གང་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །སྤིད་པའི་རྒྱ་
མཚོ་སྤུར་དུ་སྐྱེམས་བྱེད་ཅིང་། །འཕགས་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གྱི་
མཚོག། །བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤམ། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཙད་
པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་ལུའི་མཚན་བཤམ་པ་ནི།

ཇ་བ། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་གཉིས་
པའོ། ། །།

མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤམ་ལེགས་པར་བཤམ་པ་ཚོས་མངོན་
རྒྱ་མཚོའི་སྤིང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཀུན་ལས་
བརྟུས་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །།

1 <<ལྷོང་>><<ལྷོང་>><<སྤུར་>> -
2 <<ལྷོང་>><<ལྷོང་>> འདྲར།
3 <<ལྷོང་>><<ལྷོང་>><<སྐྱི་>> ལྱི།

ལེ་འུ་ག་སྐྱམ་པ་ཚོས་རྣམ་པར་དེས་པ་གུན་ལས་བརྟམ་པ།

གཉིས་པ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚོས་རྣམ་པར་དེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་
དང་། ལེ་འུ་འི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱི་བཞི།

ཅ་བ། ཚོས་རྣམ་པར་དེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཚོས་རྣམ་པར་དེས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། གསུང་རབ་གྱི་
ཚོས་དོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
བཤད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོན་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྲག་ཏུ་སྡེ་སྡེ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་སྡེ་སྡེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་
སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་བལྟས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་བྱེད་པ་དང་། མོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། ཚོས་ཞེས་བྱ་བཞི་མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ལྷ་དུ་
བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་དང་། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། མེད་
གཞིའི་སྡེ་དང་། རྣོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། དེ་ལྷ་དུ་བྱང་པའི་སྡེ་དང་། རྣོགས་པའི་
རབས་གྱི་སྡེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། མད་དུ་བྱང་པའི་ཚོས་གྱི་སྡེ་དང་། གཉན་
ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་འོ། །

ཚོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལྷོན་པའི་གསུང་རབ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོའི་སྡེ་ནས་གཏན་ལ་མབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་ནུས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་སོ་མདོའི་སྡེ་ལ་
གཉིས། རོ་སོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལྷུ་ས་པར་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྐྱུས་ནས་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཙ་པ། མདོའི་སྡེ་གང་ཞེན། གང་སྟོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱང་པར་གསུངས་པ་སྟེ།
མདོའི་སྡེའི་ཞེས་ཏེ། སུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་གང་བསྟན་པར་བཞེས་
པའི་དོན་དེ་དག་སྟོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཏེ། མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་མགོ་
སྟོས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ། །རྒྱང་བར་ཏེ་ཚིག་ལྷུག་པར་གསུངས་པའི་མདོ་སྟེ། །

གཉིས་པ་(ལྷུ་ས་པར་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་)ལ་
གཉིས། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཙ་པ། བན་ཡོན་བཅུ་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མདོར་སྟོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་
ཚོས་སྟོན་ཏེ།

ཕན་ཡོན་བཅུ་ཞེས་ཏེ། མདོའི་སྡེ་མདོར་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕན་ཡོན་བཅུ་གཟིགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལུན་མོང་གི་ཕན་ཡོན་གསུམ་དང་། འཛིག་
ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ལྟ་དང་། མཐོང་ཚོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་

༡ <<ཞོལ>><<རྒྱ>><<སྐྱ>> བཞེད།
༢ <<སྟོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> གཟུགས།

སོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། རྣམ་པར་བཞག་པར་སྦྲ་བ་དང་། བཤད་སྦྲ་བ་དང་། གཟུང་སྦྲ་བ་དང་།

རྣམ་པར་བཞག་ཅེས་ཏེ། ལྷན་མོང་གི་པན་ཡོན་གསུམ་ཡོད་དེ། འཆད་པ་པོ་
དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་རྒྱས་བཤད་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་བཞག་སྦྲ་
བ་དང་། འཆད་པ་པོས་བཤད་སྦྲ་བ་དང་། ཉན་པ་པོས་བཟུང་སྦྲ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ལྔ་)ནི།

ཙ་བ། ཚོས་ལ་གྲུས་པས་སྦྲུང་དུ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྲུང་དུ་
ཚོས་ཉིད་རྫོགས་པར་འགྲུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་
དང་། ཚོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་།

ཚོས་ལ་ཞེས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ལྔ་ཡོད་
དེ། སྦྲུང་བའི་དུས་སུ་ཚོས་ལ་གྲུས་པས་སྦྲུང་དུ་ཚོགས་རྫོགས་པ་དང་། སྦྲུང་ཉིད་
མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་སྦྲོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དདོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྦྲུང་དུ་ཚོས་
ཉིད་རྫོགས་པར་འགྲུང་བ་དང་། སྦྲུང་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་དུས་སུ་དད་པ་གསུམ་ཐོབ་པའི་
པན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མཐོང་ཚོས་ཀྱི་པན་ཡོན་གཉིས་)ནི།

ཙ་བ། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་མཚོག་ལ་རེག་པ་དང་། འབེལ་བའི་
གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགུ་བར་བྱེད་
དེ། མཁས་པ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་བའོ། །

མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ཚོས་ཀྱི་མན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ལ་
སྣོས་ནས་ཚེ་འདྲིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགྲུ་བར་བྱེད་ཅིང་། མཁས་པ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
གངས་སུ་འགོ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱི་སྣང་བའི་སྡེ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན།

དབྱངས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། མདོའི་སྡེ་དེ་ཉིད་དུ་དབྱུས་དང་མཐའ་མར་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་དབྱངས་ཀྱིས་
བསྟན་པའོ། །ཡང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཚིགས་པར་བྱེད་པས་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་
པའོ། །

མདོའི་སྡེ་ཞེས་ཏེ། དབྱངས་ཀྱིས་སྣང་བའི་སྡེ་ཁྲུང་ཚོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། སྣོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ལྷག་པར་
གསུངས་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་དབྱུས་དང་མཐའ་ཚིག་¹ བཅད་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་སྣང་བ་
དང་། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་དེས་དོན་མ་
ཡིན་པར་ཚིགས་པར་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད། མདོའི་སྡེ་
ལས་ལོགས་པ་དེས་པར་དགོས་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལྷུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། ལྷུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན།

1 ཚིགས་ཞེས་མིན་ནས་སྟུགས།

2 <<མ>> ཀྱིས།

ལྷན་དུ་ཞེས་སོ། །ལམ་ནི།

ཅ་བ། གང་ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་ལི་བའི་དུས་བྱས་པ་དང་འབྱུང་བ་ལྷན་སྟོན་
བཤོ། །ཡང་ངེས་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ལྷན་དུ་བསྟན་བའི་སྡེ་ལོ། །

གང་ལས་ཞེས་ཏེ། ལྷན་དུ་བསྟན་བའི་སྡེ་ཡང་ཁྲུང་ཚོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། མདོ་གང་ལས་དག་སློང་དང་དག་འདུན་པོ་མོ་སོགས་ལི་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་
བ་ལྷན་བསྟན་པ་ལྷ་བྱ་སྟོན་ཚུ་ལ་དང། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་བའི་དོན་མ་
ཡིན་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་དགོངས་པ་ལྷན་དུ་སྟོན་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་འི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཤེས་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། གཞི་བསྟུ་བ་ལྷང་ན། ལི་བའི་དུས་བྱས་པ་སྐྱེ་བ་
ལྷན་སྟོན་པ་ལ་བཤད་དོ། །

བཞི་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་བའི་སྡེ་ནི།

ཅ་བ། ཚིགས་སུ་བཅད་བའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། ཚིགས་སུ་སྐྱུང་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་
ཅ་བ་གཉིས་པ་དང། ཅ་བ་གསུམ་པ་དང། ཅ་བ་བཞི་པ་དང། ཅ་བ་ལྔ་པ་དང། ཅ་བ་
དྲུག་པ་ལོ། །

ཚིགས་སུ་བཅད་བའི་ཞེས་པ་དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཚིགས་
སུ་བཅད་བའི་སྡེ་ནི། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། མདོ་
སྡེ་གང་ཚིག་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ཚན་རྗོགས་པ་སྟོན་པ་ནས། ཚིག་
རྒྱུ་པ་དྲུག་གིས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཚན་རྗོགས་པ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཤེས་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར།

ལྔ་བ་(ཚེད་དུ་བརྗོད་བའི་སྡེ་)ནི།

ཇ་པ། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡི་རངས་ནས་བརྗོད་པའོ། །

ཚེད་དུ་ཞེས་ཏེ། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི། མདོ་སྡེ་གང་ཡི་རང་ནས་བརྗོད་
པའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་དངོས་¹ མ་བརྗོད་
པར། མྱི་རབས་མྱི་གང་ཟག་ནམས་མྱི་² ཚེད་དུ། དམ་པའི་ཚོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པར་བྱ་བའི་མྱི་ད། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ནི་ཚོས་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་ཚོས་
དེ་ལ་ལྟག་པར་བསྟགས་པ་མང་དུ་བའི་སྟོན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མྱི་ད།

བྱུག་པ་(རློང་གཞིའི་སྡེ་)ནི།

ཇ་པ། རློང་གཞིའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེད་དུ་གསུངས་པ་དང། རླུང་བ་དང་བཅས་
པའི་བསྐབ་པ་བཅས་པ་གསུངས་པའོ། །

རློང་གཞིའི་ཞེས་ཏེ། རློང་གཞིའི་སྡེ་ནི་རླུང་བཅས་མྱི་དབང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་། ཇ་མཁན་མྱི་བུ་ལོར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཕྱིན་ལེན་³ མྱི་བཅས་པ་
མང་དུ་བསྟུན་པ། དུས་སྟེས་ཉེས་པ་དེ་རླུང་⁴ འགྱུར་མྱི་གང་ཟག་གི་ཚེད་དུ་གསུངས་པ་
དང། མ་ཕྱིན་ལེན་⁵ ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་རླུང་བ་དང། དགེ་འདུན་བསྐྱུས་ནས་སྡོམ་ཆད་
དགེ་སྟོང་གིས་འདི་ལྟ་བུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བཅས་པའི་མདོར་ན་བསྐབ་པ་བཅའ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མྱི་ད།

བདུན་པ་(རྩོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་)ནི།

1 <<མ>> + ལྟ།
2 <<མདོ>><<ཞེས>> + ཇ་པ་ལྟ།
3 <<མདོ>><<ཞེས>><<ལྟ>> -
4 <<མ>><<ལྟ>> འགྱུར།
5 <<མདོ>><<ཞེས>><<ལྟ>> -

ཇ་ལ། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཞེན། དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའོ། །

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས་སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་སྟོན་
པ་ལྟ་བུ། མ་རྟོགས་པའི་དོན་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་(དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་)ཞེ།

ཇ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་གང་ཞེན། གང་སྟོན་གྱི་སྟོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱུ་པ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་འདས་པའི་ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ལས་
རྒྱུ་བ་ལུང་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་གཞོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་རྣམས་
ལའང་ཅི་རིགས་སྲུ་སྲུར་འོ། །

དགུ་པ་(རྒྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་)ཞེ།

ཇ་ལ། རྒྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཞེན། གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་དང་ལྡན་
པའོ། །

རྒྱེས་པའི་རབས་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
གྱི་སྡེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་སྟོན་པ་རོ་མཚར་བ་དུ་མ་མཛད་པའི་རྒྱལ་
སྟོན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་
པའི་མདོ་སྡེའོ། །

བརྒྱུ་པ་(ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་)ཞེ།

ཇ་ལ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གང་ཞེན། གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་དང་ལྡན་
པའོ། །ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འཐག་པ་དང་མཚུངས་བྲལ་ཡང་
དེ་བཞིན་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྲལ་ཞེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟམ་

ས་དང་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ཀླུ་ས་པ་དང་། ཀླུ་ཚེ་བ་དང་། ཟུ་བ་འེ་རྣམ་པར་
ཚོས་བསྟན་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཅིའི་སྲིད་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་འཐག་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཅིའི་སྲིད་མཚུངས་བྲལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་
མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཤིན་ཏུ་ཀླུ་ས་པའི་ཞེས་ཏེ། རོ་པོ་དང་མིང་གི་རྣམ་ཁྲུངས་དང་མིང་དོན་བཤད་
བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ཀླུ་ས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་
ཀླུ་ས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཀླུ་ཚེན་པོ་སྟོན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་པན་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱི་བ་པ་ཀླུ་ས་པར་སྟོན་པས་
ཀླུ་ས་པ་དང་། མཐུ་ཀླུ་ཚེན་པོ་སྟོན་པ་དང་། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་སྟོན་པས་ཟུ་བ་པའི་
རྣམ་པར་ཚོས་སྟོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་སྲིད། དོན་ནི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཀླུ་ས་པ་
དང་། གཞུང་ཤིན་ཏུ་ཀླུ་ས་པ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་དག་འདོམས་པའི་ཐམས་ཀླུ་ས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ཡིན་
པའི་སྲིད། མཚུངས་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་བརྗོད་བྱའི་དོས་ནས་ཁྲོད་དང་
མཚུངས་ཤིང་། ཁྲོད་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་སྲིད།

བརྒྱ་གཅིག་པ་(མདུ་བྱུང་བའི་ཚོས་གྱི་སྡེ་)ནི།

ཅ་བ། མདུ་བྱུང་བའི་ཚོས་གྱི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་ལས་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དབའ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་དོ་མཚར་མདུ་བྱུང་བའི་ཚོས་བསྟན་
པའོ། །

མདུ་བྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་། ཉན་ཐོས་སོགས་གྱི་མཐུ་མདུ་བྱུང་
བྱུང་བ་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྡོན་ཆད་ཀྱང་མ་བྱུང་། སྤྱི་བ་ཆད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཚོས་

རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དང་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཏུ་གཉིས་པ་(གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་)ནི།

ཆ་བ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེན། གང་དུ་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་
ཅི་མ་སོག་པར་བསྟན་པའོ། །

གཏན་ལ་པབ་པར་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
རྒྱས་པར་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གསུང་རབ་གང་སྡེ་སྟོན་
གང་གིས་འདུས་པ་དང་། ཡན་ལག་བཏུ་གཉིས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་བསྐྱེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མདོའི་སྡེ་
དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ལྷན་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཚིགས་ལྟ་བུ་བཅད་
པའི་སྡེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཉན་ཚོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་
དོ། །མྱེད་གཞིའི་སྡེ་དང་། ཉོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། དེ་རྣམས་ལྷན་དུ་བསྐྱེས་
དང་། སྤྱིས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་བཟོར་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་དོ། །འཕྱི་
ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། ལྷན་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོན་དོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་གཉི་གའི་ཚོས་
མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དོ། །

མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྡེ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཉན་ཐོས་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་
དུ་འདུས་ལ། སྐང་གཞིའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀའི་¹ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་པས་ཐེག་པ་
ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
དང་། མདོ་དུ་བྱང་བའི་སྡེ་གཉིས་བྱང་ཚུབ་མེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དུ་འདུས་
ལ། ཐ་མ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་དུ་གཙོ་ཆེ་ཚུང་གི་ཚུལ་
གྱིས་འདུས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཚིག་གསལ་གྱི་མཚུག་ཏུ་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་དབྱ་བསྟུས་པ་དང་། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་
མཛད་པ་ནི། སྐང་གཞིའི་སྡེ་གཙོ་བོ་དང་། རྟོག་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བ་
དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་གྱི་སྡེ་གསུམ་དེའི་འཁོར་ཡིན་པས་དེར་བསྟུས་ནས་བཞག་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་) ལ་བྱི་བ་ནི།
ཙ་མ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱིས་སྡེ་སྟོང་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་

ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། བྱེད་ལས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་སྟོང་
གསུམ་དུ་འདུས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུམ་དུ་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་རྣམ་པར་

1 <<སྟོང་>><<ཞེས་>> བཞིག་གི།

གཞག་གོ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་གཉེས་དང་ལྷན་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་འདུལ་
བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །རང་གི་ལྷ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །

ཉེ་བའི་ཞེས་ཉེ། གསུང་རབ་ཡན་པལ་བཅུ་གཉེས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་
ནས་སྟོན་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། ལྷག་བའི་སེམས་ཀྱི་¹བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོམས་བའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་བའི་དབང་ཏུ་
བྱས་ནས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྷར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་
མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་འདུས། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་འཕྲིད་ཏུ་བ་
བའི་མཐའ་དང་། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྡོད་བའི་གཉེན་པོར་སྟོན་བའི་
དབང་ཏུ་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་བཞག། ཚུལ་དེ་ལྷར་སྟོན་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་འདུས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ལྷ་ངན་
མཚོག་འཛིན་འཛོམས་བའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མངོན་
བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་བཞག། ཚུལ་དེ་ལྷར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་། མངོན་བའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་
འདུས་བའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(རང་གི་ངོ་མོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་)འོ།

ཅ་བ། ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བརྗོད་བའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། ལྷག་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷག་བའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་བའི་ཕྱིར་འདུལ་
བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ལྷག་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་

1 <<སྟོ>><<ཞེས>><<སྡེ>> ཕྱིས།

པའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་སྦྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་
སྟོན་ཚུལ་གྱི་རང་གི་ངོ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོ་སྡེའི་
སྡེ་སྡོད་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་
པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་
ཕྱིར། བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྡོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན། དེ་ཉིང་
གྱིས་བྱིང་རྗོད་ལེགས་པར་འགོག་ཏུ་སྦྱང་བས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱེད་པའི་
ཐབས་མཚོགས་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། ལོ་བ་ཆགས་པ་ཅོམ་ཡང་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྤང་ངོ། །

གསུམ་པ་(བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་) བློ།

ཅ་ལ། ཡང་ཚོས་དང་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མངོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ཚོས་
དང་དོན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་གཞིའི་གནས་གྱི་ཕྱིར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ཚོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོང་
པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་
གཞག་གོ།

ཡང་ཚོས་དང་ཞེས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་
འདུས་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དང་། དོན་ལ་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་

ལྷན་ན། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་གཞི་ཚུགས་སམ། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་གནས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་དང་། རང་གཞན་འཕེལ་བའི་གཏམ་གྲིས་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོན་པས། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་། དེའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་འདི་དག་གང་གི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། རོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ལོ། །

ཚོས་འདི་དག་ཅེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རོས་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཚིག་དོན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པ་)ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གངས་སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་། དོན་དེ་དག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་

དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས། རྣམ་གྲངས་བཞིའི་སྐོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་གཅིག་
ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་འབྲུག་པ་དང་། གནས་སྣ་ཚོགས་ལ་འབྲུག་པ་དང་། མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་རྗེས་དང་ཡུལ་དང་དུས་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་མཚུངས་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འོན་ཏེ་དག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྐྱེད་ཏེ་བཤད་པ་)ལ།

ཇ་བ། ཚོས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་
པའོ། །རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་སོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་རྣམས་སོ། །གནས་
གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་⁹ རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། དུན་པ་དང་། བག་ཆགས་སོ། །མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། གཅིག་གི་སྐོ་གས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པས་
དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའོ། །

ཚོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞེས་ཏེ། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཅན། ཤེས་རབ་དེ་
དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
བསམ་སྐོ་མ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། གནས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རོག་མར་ཚོས་དེ་དག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་

9 <<རྩ་བཞི>> ལས།

དང་། རྩོམ་པའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་བྲན་པ་དང་། རྩོན་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མ་ཐུ་
ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་རྣམས་
གཅིག་གི་གྲོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལུལ་གྱི་རྣམས་པ་ཤར་བའི་རྩོན་ལུལ་
གྱི་གནས་ཚུན་དེ་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལུལ་ཅན་དེ་དག་གི་རྣམ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། ལུལ་ཅན་དེ་དག་གི་
ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་དང་། རྩོམ་བྱུང་གི་མངོན་རྩོགས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་དང་། ལུལ་ཅན་དེ་དག་ཚོས་ལ་དེ་ལྟར་
གནས་པའི་ཚུལ་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དེ་བཞིན།

ཅ་བ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན།

ཚོས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཞི།

ཅ་བ། རྩལ་པའི་དམིགས་པ་དང་། རྩོད་པ་རྣམས་པར་རྩོད་པའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་
པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པར་རྩོད་པའི་དམིགས་པའོ། །

རྩལ་པའི་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུལ་ཅན་འཇུག་པའི་བྱེ་
བྲག་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཞེ་སྟག་སོགས་སྤུན་མོང་གི་དམིགས་པ་རྩལ་པའི་
དམིགས་པ་དང་། ཞེ་སྟག་ལ་ཤས་ཆེར་རྩོད་པའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྩོད་
པ་རྣམས་རྩོད་གི་དམིགས་པ་དང་། སྟག་མཐོང་སྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མཁས་པའི་
དམིགས་པ་དང་། ཞེ་སྟག་རྩལ་འབྲེལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་རྩོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉོན་

མོངས་རྣམས་སྐྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྲུབ་པའི་
དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཇ་བ། བྲུབ་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
བརྟན་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་
དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའོ། །

བྲུབ་པའི་ཞེས་ཏེ། བྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་སློབ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཞེ་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། ལྷག་
མཚོང་གི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། ཞེ་ལྷག་གཉིས་
ཀའི་དམིགས་པ་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། གནས་སྤྱང་ཚོལ་པའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་གང་ཞེ་ན། མོས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་གང་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཚོང་གི་དམིགས་པའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གཟུགས་བརྟན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ཙམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གང་ཞེ་གནས་དང་། ལྷག་མཚོང་
གི་དམིགས་པའོ། །དངོས་པོའི་མཐའ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་ཡོད་པ་
དང་། རི་ལྷ་བ་བཞེན་ཏུ་ཡོད་པའོ། །རི་སྟེང་ཡོད་པ་ནི། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྩེ་
མཚེད་རྣམས་སོ། །རི་ལྷ་བ་བཞེན་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞེ་

དང་། རྣམ་པ་བརྟམ་ལྷན་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་ཉམས་པ་
དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་
དང་། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་དང་། ལྷོང་བ་ཉིད་དང་། ལྷོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་
མ་མེད་པའོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་གོ་བར་ཟད་
¹ །ལ། དངོས་པོའི་མཐའ་ལེ། གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འདི་ཙམ་དུ་
གནས་ཀྱི། འདི་པན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། ལྷོད་ལུགས་འདི་ཁོ་
ན་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱི། འདི་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་བརྟམ་ལྷན་དང་། མ་
བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཟད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། ཚེས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོས་པ་གྲུབ་པ་ལ། དངོས་དང་། རྣམ་པ་བརྟམ་ལྷན་ཚེས་གསུམ་གང་དུ་
འདུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞེན། གནས་གྲུང་པའོ། །

དགོས་¹ པ་ཞེས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་གནས་གྲུང་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་གྲུབ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་བསྐྱོམ་པའི་འདོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

¹ <<སྐོ>> གཉི་ག་བད། <<ཞོལ>> གཉིས།
² <<སྐོ>><<ཞོལ>> དགོངས།

གཉེས་པ་(རྣམ་པ་བརྒྱུག་ཚོས་གསུམ་གང་དུ་འདུས་པ་)ནི།

ཇ་བ། རྣམ་པ་བརྒྱུག་གི་ནང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན། གཉེས་སོ། །སློབ་པ་
མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན། རྣམ་པོ། །མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན། བརྒྱད་དོ། །

རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པ་བརྒྱུག་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་པལ་ཚུན་
གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་ཏེ། སྟོང་བདག་མེད་གཉེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མི་
ཉལ་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུས་བ་དང་། གུན་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སློབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
དང་། འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད། མཚན་མ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། འདིས་མཚན་མ་
མེད་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་སྟོང་པ་རྣམ་སྟོང་གི་དམིགས་པ་ནི།

ཇ་བ། སྟོང་པ་རྣམ་པར་སྟོང་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེན། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོང་པ་
རྣམས་ཀྱི་ནི་མི་སྐྱུག་པའོ། །ཞེ་སྤང་ལ་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱམས་པའོ། །གཉེ་སྐྱུག་ལ་
སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྩེན་འདི་ལས་བྱུང་བ་རྩེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའོ། །ང་རྒྱལ་
ལ་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁམས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །རྣམ་པར་ཉོག་པ་ལ་སྟོང་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་དབྱུགས་འབྲུང་བ་དང་། རུབ་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །

སྟོང་པ་རྣམ་པར་སྟོང་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་འཇོམས་པའི་
གཉེན་པོ་སྟོམ་⁹ པའི་རིམ་བས། སྟོང་པ་རྣམ་སྟོང་གི་དམིགས་པ་དུ་མར་འབྲུང་
ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གས་ཆེར་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞེན་དུ། རྣམ་པར་
བསམ་པ་སོགས་མི་སྐྱུག་པ་བསྟོམ་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་

9 <<མ>> བསྟོམ།

དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་ལྗོན་དང་། རང་གི་ལུང་ལོ་ཁམས་རྣམས་ཏུ་སོ་སོར་སྤེལ་ནས་
རྟོག་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྒྱལ་གྱི་གངས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་སློབ་པ་སློབ་པ་
སོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ནི།

ཙ་བ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན།

མཁས་པའི་ཞེས་ཏེ། རི་བའོ། །ལན་ལ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟར་དབྱེ་བ་
དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་བཤམ་པ་དང་། ཚོད་པ་
སྤང་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཙ་བ། ལུང་ལོ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཁམས་ལ་མཁས་པ་དང་། རླུ་མཆེད་ལ་མཁས་པ་
དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་
མཁས་པ་འོ། །

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་རང་གི་ལ་ཆེན་ཉིད་ལ་
མཁས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མཁས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལོངས་སྤོད་དང་། ལུས་ཀྱི་
འཇུག་ཚུལ་དང་། ལུས་ཀྱི་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བར་བྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ལྟར་
ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་བཤམ་པ་)ནི།

ཙ་བ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་འི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ལས་⁹ བལྟའོ། །

9 <<བེ>><<སྤང>> ལ།

གནས་དང་ཞེས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་ལྡོག་ལ་མཁས་པའི་སློབ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

ཇ་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་
ལ་མཁས་པ་བྱེད་པའི་ཡོད་ཅེ་ན། ཚོས་རྣམས་ལ་¹ ཚོས་རྣམས་མངོན་པར་འབྲུང་བའི་
ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བ་ལ་མཁས་པའོ། །རྒྱ་དང་མ་སྐྱེན་པར་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་
ཕྱིར་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །

རྟེན་ཅིང་ཞེས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་ན། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཐ་དང་
དུ་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། ཁྱད་པར་ཡོད་ན། སྲ་མ་གོ་བས་ཕྱི་མ་གོ་བ་མི་འཐད་སྐྱམ་
པའོ། །སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་གོ་བུས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་
དང་མི་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་
པར་བསྐྱེད་ལ། རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པར་འབྲས་བུ་འབྲུང་གི། །མི་མ་སྐྱེན་པས་མི་
འབྲུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྐྱོང་གི་དམིགས་པ་ནི།

ཇ་པ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་སྐྱོང་བའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ནི་

1 <<ཕྱི>><<ཚོ>> ལས།

རིགས་པ་ཉིད་དོ། །ས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཞི་བ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཚེ། སྐྱོང་ཚུལ་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཅམ་གྱིས་མངོན་གྲུང་འཛོམས་པའི་
ཚེ། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣ་བ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་ས་པོན་སྐྱོང་
པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་ཉིད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྐྱོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(བསམ་བླུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་) ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་ལ་བཙོན་པ་ཚོས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན་རིགས་པ་དུ་ཞིག་གིས་རྣམ་པར་
དཔྱོད་ཅེ་ན།

ཚོས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཆ་བ། བཞིས་དཔྱོད་དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་
དང་། གཏན་ཚིགས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སོ། །

བཞིས་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བླུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་ན་རྟེན་ལ་ལྟོས་
པའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཚོས་
རྣམས་སོ་སོ་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །གཏན་ཚིགས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་

༡ <<ལྟོ>><<ཞོས་>> བཞིས།

ན། གང་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པའོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་
གང་ཞེ་ན། རྫོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རང་དང་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་གནས་པའི་ཚོས་
རྣམས་ལ་ཚོས་ཉིད་དུ་གྲགས་པའོ། །

སྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་ཏེ། བསམ་བླུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་
པ་བཞེར་འགྱུར་ཏེ། ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་སོགས་འབྲས་
བུ་རྣམས་སྤྱ་ལ་སྟོས་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཚུས་དོམས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་སོ་
སོར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པ་སྟོས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་
རིགས་པ་དང་། སློབ་གྲུར་ཀྱི་དོན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་
གཏན་ཚིགས་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་ཇི་
ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། རིགས་པ་
དངོས་མི། དུལ་ཅན་ཚད་མ་ལ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(སྟོས་བླུང་གི་མངོན་རྟོགས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་) ལ་གཉེས། ལྷུང་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཚོས་པ་བཞེན་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཇ་པ། ཚོས་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་ཏུ་
ཚོལ་བ་བཞེསྟེ། མིང་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་དང་། དངོས་པོ་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
དུ་འདོགས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོགས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བའོ། །

ཚོས་ལ་རིགས་པས་ཞེས་ཏེ། སྟོས་བླུང་གི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཚོས་

༡ <<ཞོལ་>> -
༢ <<སྟོ་>> རྟོགས་སྐྱབ། <<ཞོལ་>><<སྟོ་>> རྟོགས་པ་སྐྱབ།

རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཚོལ་བའི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་
སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིད།

སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་མིང་ཚོལ་བ་ནི།

ཅ་བ། མིང་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་
དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤྱུང་བ་མེད་པར་རྟོག་
བཤོ།

མིང་ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། དང་པོར་ཚོས་རྣམས་མིང་གིས་བརྗོད་པ་རི་ལྟར་གནས་
བ་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱིས་དོན་བརྗོད་པ་ན། མིང་
དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྤྱུང་མ་སྤྱུང་དང་། མིང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
རི་ལྟར་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་བཅའ་བ་ན། མིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་རང་བཞིན་
དུ་མ་སྤྱུང་བ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་བརྗོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཚོལ་བ་ནི།

ཅ་བ། དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་པོ་དང་། ཁམས་
དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤྱུང་བ་མེད་པར་རྟོག་བཤོ།

དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། མཚན་གཞི་རི་ལྟར་རིགས་པ་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་
ཚོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་གསུམ་མིང་གི་སློན་ནས་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། ཚོས་གསུམ་གྱི་
གནས་ལུགས་མཐར་སྐྱབ་པར་མ་སྤྱུང་བར་ཡིད་གྱིས་བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀུན་རྒྱལ་ཚོལ་བ་)ནི།

ཅ་པ། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀུན་རྒྱལ་ཚོལ་བ་གང་ཞེན། གང་བརྗོད་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའོ།

རོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེས་ཏེ། ལྟོ་ལྡིར་བའི་དོན། རུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སློབོ། །

བཞི་པ་(ལྷོ་ཐག་རྒྱ་འདོགས་པ་ཀུན་རྒྱལ་ཚོལ་བ་)ནི།

ཅ་པ། ལྷོ་ཐག་རྒྱ་འདོགས་པ་ཀུན་རྒྱལ་ཚོལ་བ་གང་ཞེན། གང་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོ་ཐག་རྒྱ་འདོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའོ། །

ལྷོ་ཐག་རྒྱ་འདོགས་ཏེ། ཉག་མི་ཉག་དང་གཟུགས་ཙན་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་དོན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཙམ་ཡིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སློབོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། ཚོས་ཀུན་རྒྱལ་ཚོལ་བ་ལ་བཙོན་པའི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། མིང་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དངོས་སོ་

༡ <<སྣང་>> རྟོགས།

ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་དང། རོ་སོ་ཉིད་ཏུ་འདོགས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་དང། ལྷན་པར་
དུ་¹ འདོགས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་¹ བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
བཤོ། །

ཚོས་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཅའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་
དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འཇམ་¹ ཡོངས་ཤེས་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་
བུ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད། འདི་དག་གི་དགོས་པ་
ལྟི། གསུང་རབ་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་
ལོ། །སྲིད་པ་འཇོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ལྟི་གང་དང་གང་གིས་སྲུ། །ཚོས་རྣམས་གང་
དང་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལྟི་དེ་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །འདི་ལྟི་ཚོས་རྣམས་ཚོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་དོན། སློབ་དཔོན་གྱིས། མིང་གི་སྲ་རོལ་སློ་མེད་སྲིད། །མང་པའི་
སྲིད་དང་མ་དེས་སྲིད། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་
འགྲུབ་པར་འགྲུད། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །སློབ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་མཇུག་པའི་བྱང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལྟི།

ཅ་པ། མིང་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་
ཞེན། མིང་མི་དམིགས་པར་ཤེས་བཤོ། །དངོས་སོ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། དེ་བཞེན་དུ་དངོས་སོའི་མཚན་ཉིད་མི་

1 <<ས>> འདྲ།
1 <<མེ>><<རྣམ>> གཉིགས།
1 <<ཞོལ>><<སློ>><<སྲུ>> བཤོ།

དམིགས་པར་ཤེས་པའོ། །དོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་རི་
ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དོ་བོ་ཉིད་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་
པའོ། །ལྷུང་བར་དུ་འདོགས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའོ། །

མིང་ཚོལ་བར་ཞེས་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བཏགས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱིས་
དཔེན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཚོས་
ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། མིང་གི་ཐ་སྙད་རི་ལྷར་བཏགས་པའི་མིང་དེ་དོན་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དང་། དོན་དེ་ཡང་རི་ལྷར་
ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྷར་གྱི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པ་དང་། དོན་གྱི་རོ་བོ་བརྗོད་
པའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུས་བྲས་མི་རྟག་པ་སོགས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྣམས་
སུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་
པའི་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དོན་གྱི་གཞུགས་དེ་དང་། གཞུགས་
ལ་རྟོགས་⁹ པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ། གཞུང་འཇིན་དབང་ཤེས་པ་ཡང་སྤྲང་
ཞིང་། དེ་ཚོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་ཤེས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་སུ་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བ་དང་། གཞུང་འཇིན་རྣམས་ཐ་དང་
གྱིས་སྤོང་བར་ཁོང་དུ་རྩུང་པས། འདི་ནི་རྣམ་འབྱོར་སྤོང་བ་ལ་རྣམས་ཀྱི་སྤུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་པའི་སྐྱོས་ཁོང་དུ་རྩུང་བར་བྱའོ། །

བཞི་བ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཚོལ་པའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་

9 རྟོག་ཅེས་མིན་ནས་སྤྱིར།

ལྷར་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཚོས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་པར་བརྟམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གང་ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་

ལྷར་བལྟ་སྟེ། གཞི་དང་། སྐྱེད་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། ལྷང་བ་དང་། གནས་སོ། །

ཚོས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་ཏེ། གསུང་རབ་ལ་བརྟམ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་བྱས་པས། ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་ལྡེ་ཡོད་དེ། གཞི་དང་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། གཞི་གང་ཞེན། ཚོགས་བསགས་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྟམས་ཏེ་མང་དུ་ཐོས་པ་

ཉིད་དོ། །སྐྱེད་པ་གང་ཞེན། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མེ་ལོང་

ལྟ་བུ་གང་ཞེན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཚན་མ་དང་བཅས་པའོ། །སྣང་བ་

གང་ཞེན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའོ། །

གཞི་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་
བསགས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྟམས་པའི་ཚོས་མང་དུ་ཐོས་པའི་གཞི་
དང་། དེའི་དོན་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟམ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱེད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟམ་ཤར་བ་
ལྷར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པའི་གཟུགས་བརྟམ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་
ལ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་བར་
མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱམས་པ་སྣང་བ་རྣམས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷུ་བ་ལྟེན་དགོད་པ་)ནི།

ཆ་བ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་མཉམ་
གཞག་པ། ཡིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བས་ན། །དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྡོག་དེ་
ནས། །རང་གི་འདུ་ཤེས་ངེས་པར་གཟུང་། །དེ་ལྟར་རང་གི་སེམས་གནས་
ནས། །གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འཛིན་མེད་པར། །དེ་ནས་མི་
དམིགས་རེག་པར་བྱ། །ཞེས་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །ལེགས་པར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྣོང་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ལྷུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་
ནས། སེམས་ཉིད་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཅེ་མའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་
པས་དེ་ནས་ཞེས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་
དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྣང་ཆེར་འབེལ་བར་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུང་བ་དོན་གཞན་མེད་པས། དེ་ལ་སྣོས་པའི་འཛིན་པ་དོན་
གཞན་མེད་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་སྣོམ་བྱུང་གི་¹ ཁོང་དུ་
རྒྱུད་ཅིང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྣང་རྟོགས་པའི་ཚོས་
མཚོག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་ཏེ། མེ་མོང་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་

1 <<མ>> གིས།

བའོ། །དེ་ནས་གཟུང་འཇིན་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྤང་བའི་
ཤེས་བྱེད་དགོངས་མི། དེ་ནས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་བུ་བཞད་པ་)ཟེ།

ཅ་བ། གནས་གང་ཞེ་ན། གནས་གྲུང་བའོ། །

གནས་ཞེས་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཚོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་གནས་ཡིན་ཏེ། གནས་གྲུང་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(ལུལ་ཅན་དེ་དག་ཚོས་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྩལ་བསྟན་པ་) ལ་གཉིས། ཚོས་ལ་མཁས་
བ་དང་། ཚོས་ལ་གནས་པའི་ཁྲུང་པར་རོ། །དང་བོ་ནི།

ཅ་བ། ཇི་ལྟར་ན་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་དོན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོས་མངོན་པ་དང་འདུལ་བ་མངོན་
པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། དེས་པའི་ཚིག་བཟང་པོའི་ཡི་གེ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་དེས་པའི་ཚིག་
ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་གོ་བདག་གོ་ཞེས་ལུལ་མའི་དེས་པའི་¹ ཚིག་ལ་མངོན་
པར་མ་ཞེན་བར་རྗེས་སུ་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྟོན་
ཀྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་འབྲེལ་² པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་ཀྱི་མཐར་གཟུང་
བ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་དེས་པར་འབྲུང་བར་བྱ་བ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཇི་ལྟར་ན་ཚོས་ཞེས་ཏེ། ཚོས་ལ་མཁས་པ་རིམ་བུ་ལྟེན་སྟོན་ཤིང་ཤེས་པར་བྱ་

1 <<ས>> བ།

2 <<ཤེ>><<སྟོན>> མཐའི་འབྲེལ་པའི་དགོངས།

སྟེ། ཚིག་ལ་མཁས་པ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་ལ་ཆེད་རྟོགས་ཤིང་གླེངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཟེན་
པའི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དོན་ལ་མཁས་པ་ཚོས་མངོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་
ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ་ངེས་པའི་ཚིག་བཟང་པོ་སྐྱེ་འཇུག་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྙད་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། རེས་ཚིག་ལ་མཁས་པ་
ཡུལ་མིའི་ངེས་ཚིག་ལ་མ་ཞེན་པར་ཚོས་དང་སེམས་ཅན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། དོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་
ནས་དེ་སྟོན་པའི་ཚིག་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྟོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་
དགོངས་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོས་ལ་གནས་པའི་ལྷན་པར་)ལ། ཚོས་ལ་གནས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་
དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱོམ་པ་ལ་མ་
བརྟེན་པར་ཐོས་པ་དང་སེམས་པའི་སྐྱོར་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཚོས་ལ་གནས་པ་མ་
ཡིན་ལ། ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྐྱོར་བ་འབའ་ཞིག་གིས་
ཀྱང་ཚོས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཉི་ག་ལ་གནས་ན། ཚོས་ལ་
གནས་པ་ཡིན་ལོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཚོས་ལ་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་བརྩམས་པའི་མདོ་ལས་
བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོས་པས་མ་འབའ་ཞིག་གིས་ཚོས་ལ་གནས་
པ་རྗེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ས་པོན་གང་ཡང་འདྲོམས་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྐྱོམ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཚོས་ལ་གནས་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་ན་ཚོས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(རྩེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། འདྲིན་པ་དང་། ཁ་ཉོན་བྲེད་པ་དང་། བཤད་པས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བར་
བལྟའོ། ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། ཚོག་པར་མི་འདྲིན་པས་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བར་བལྟའོ། །སྐྱོར་བ་ནི་རྒྱུན་ཏུ་རྒྱུད་པ་དང་། ལྷན་པར་སྐྱོར་བ་དང་། མ་ལོག་པར་
སྐྱོར་བར་བལྟའོ། །ཚོག་པར་མི་འདྲིན་པ་ནི་རོ་མི་ལྷུང་བ་དང་། ལོང་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་
སྐྱོར་བར་བལྟའོ། །

འདྲིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། མདའི་ཚིག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཐོས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། འདྲིན་པས་ནི། སྤྲེགས་བམ་ལས་འདྲིན་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཁ་ཉོན་བྲེད་པས་ནི་མི་བརྗེད་⁹ པའི་ཕྱིར་རྩེ་ཚིག་གིས་བྱང་བར་བྱེད་པ་
དང་། བཤད་པས་ནི། གཞན་ལ་སྟོན་པ་བསྐྱུས་པས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་དགོས་པར་
བསྟན་ཏོ། །རྣལ་འབྱོར་མི་འདོད། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འདོད། རང་ཏུ་སེམས་ཞི་གནས་
སྲུ་བྱེད་པ་མི་འདོད། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། ཚོག་པར་མི་
འདྲིན་པའི་སྐྱོམ་བྱུང་བསྟན་ཏེ། ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་སྐྱོར་བས། སྐྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་
གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱོམ་བུའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་
སྐྱོམ་བྱུང་བསྟན་ལ། ཚོག་པར་མི་འདྲིན་པས་ཐོབ་ཐེན་རོ་མི་ལྷུང་བ་དང་། ལོང་ནས་
ལོང་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་སྐྱོར་བའི་སྐྱོམ་བྱུང་བསྟན་ཏོ། །

9 <<སྐྱོ>><<ཞོམ>><<ལྷ>> རྩེད་པར་བྱེད།

གསུམ་པ་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཏུ་སྡེ་སྡེ་བཤམ་
བ་ལ་ལྟ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ལོག་བར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་
དང་། དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་ལ་བཙོན་པའི་བན་ལོན་དང་། དེ་
ཡི་བྱང་པར་དུ་མཚོན་པའི་གནས་སུ་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། བརྗོད་བྱའི་སློན་ནས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། འབྲས་བུའི་སློན་ནས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྡེ་སྡོད་
ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དེར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲངས་བསྟན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་
བསྟན་པ་དང་། ལོ་རིམ་བསྟན་པ་དང་། དེས་པའི་ཚིག་བསྟན་པ་དང་། བསྐོམ་པ་བསྟན་
པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྤོགས་
བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱབས་པ་བསྟན་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་དེས་བར་
བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་ཏེ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཚོས་ཅན། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྡེ་
སྡོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་རྣམ་པ་བརྩའི་སློན་ནས་པར་བྱིན་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། པར་བྱིན་གྱི་བྲངས་(༡)། རོ་བོའི་སློན་ནས་བྱུག་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་
སློན་ནས་ཀྱང་བྱུག་ཏུ་དེས་པའི་བྱིར། །མངོན་མཚོ་ལ་སྟོན་ནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
ལོངས་སྡོད་དང་། ལུས་དང་འཕོང་སྤུན་ཚོགས་སྐྱབ་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ལོགས་ལ་
བརྟེན་ནས། ཉོན་ལོངས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་དགེ་བ་ལ་སྡོད་པའི་ཐབས་

༡ གནན་ཞེས་ལིན་ནས་སྐྱུམ།

དང་། སེམས་ཅན་སྦྱོན་པའི་ཐབས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་ལ་
སྦྱོར་ནས་སྤྱི་མ་གསུམ་དུ་རེས་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །ལུས་ལོངས་སྦྱོང་དགེ་རྩ་གཏོང་པའི་
སེམས་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
སྦྱོང་པའི་སེམས་པས་བསྐྱུས་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། (༩) །

མདོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་དམན་པ་དང་མཚོག་
དང་། རགས་པ་དང་། ཟ་བའི་གོ་རིམས་དང་། (༩) ། ཅིའི་སྤྱིར། སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་
ཞེས་བྱ་ཞེན། སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱོན་མེད་པ་དང་། སྤེམ་མེད་པས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་
སོགས་ཀྱིས་ངེས་ཚིག་བསྟན་པ་དང་། (༡༠) ། ལུང་པོར་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། ཐབས་དང་། དབང་འབྱོར་པ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོ་ནས་
བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་དང་། (༡༡) ། རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ་
དང་། (༡༢) ། གཞི་དང་རྟགས་དང་སྦྱོགས་རྣམས་དང་། །ལྷག་པའི་བསམ་དང་གནས་པ་
དང་། །སྦྱེ་དང་ལོངས་སུ་འཛིན་དང་ས། །སྦྱོང་དང་རབ་གནས་ཐ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་
ལྟར། ཚོས་བརྟེན་སྦྱོ་ནས་བསྐྱུས་པ་བསྟན་པ་དང་། (༡༣) ། སེར་སྤྱ་སོགས་མི་མཚུན་
སྦྱོགས་བསྟན་པ་དང་། (༡༤) ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡོན་
ཏན་གྱི་བསྐྱབས་པ་བསྟན་པ་དང་། (༡༥) ། པར་སྦྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་འཇག་འཇག་ཚང་བར་
འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོ་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་ངེས་པར་བསྟན་པའི་(༡༦) །སྦྱོ་ནས་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རྟོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་སྦྱོ་ནས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལོ།

རྩ་། ཅིའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐབ་པར་བསྟན་ཅེན། རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་དང། ཟབ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཚོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱིད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་ཉམས་སྲ་གྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་
ནམ་མཁུན་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང། ཟབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྡེ་སྡོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་)ལ་གཉིས། ཚོས་ལ་ཚོས་མ་ཡིན་པར་
འཛིན་པའི་རྒྱ་དང། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་འཛིན་པའི་དེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་མི།

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པར་མི་མོས་
ཤིང་སྐྱག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཚོས་ཉིད་དང་བྲལ་བ་དང། དགོ་བའི་ཅ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་
དང། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་སྡོད་པའི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གཞི་
དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པ་དང། ཟབ་མོ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྡེ་
སྡོད་མི་མོས་ཤིང་སྐྱག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་དང་བྲལ་བ་དང། མཐུན་རྐྱེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་དགོ་ཅ་བ་བསམགས་
པ་དང། འགལ་རྐྱེན་སྡིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་འཛིན་པའི་དེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཤད་པ་)ལ་འི་བ་ནི།

ཇ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་མོས་ཀྱང་དེས་པར་འབྱུང་བར་
མི་འགྱུར་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་དོན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པར་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་
ངེས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་མདོ་
གང་ལས་གསུངས་པ་དང་། མི་འདོད་པ་དུ་མ་སྐྱེད་པའི་ལྟ་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་
བའོ། །དང་བོ་ནི།

ཙ་ཤ། བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། དོན་ལ་སྐྱེ་བའི་བཞིན་དུ་
མདོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདག་ཉིད་ཅེས་ཏེ། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་མོས་
ཀྱང་། འཁོར་བ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ལྟ་བའི་རང་ལྟ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བྱང་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་སྐྱེ་བའི་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་མདོ་གང་ལས་གསུངས་པ་)ནི།

ཙ་ཤ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཚོས་གྱི་མེ་ལོང་ཆེན་པོའི་ཚོས་
གྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་གསུངས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བའི་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པར་ཚོས་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ལ། ལྟ་བུ་ངན་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ།

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(མི་འདོད་པ་དུ་མ་སྐྱེད་པའི་ལྟ་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ནི།

ཙ་ཤ། ལྟ་བུ་ངན་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་པོ་དག་གང་ཞེན། མཚན་མར་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་
པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་

དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་
 དང་། བསྐྱུར་བའི་ལྷ་བ་དང་། ཁན་མ་ཚོ་བ་མེད་པར་ལྷ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བར་
 ལྷ་བ་དང་། དབའམ་བའི་ལྷ་བ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷ་
 བ་དང་། འཕེལ་བའི་ལྷ་བ་དང་། ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྷ་བ་དང་། རན་གཡོའི་ལྷ་བ་
 དང་། བཀྲུ་སྟེའི་ལྷ་བ་དང་། རྫོངས་པ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཅ་བའི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་
 ལ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། རྫོང་བ་མེས་པའི་ལྷ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱིན་པ་མ་
 ཡིན་པར་ལྷ་བ་དང་། རྫོང་བ་མོགས་པའི་ལྷ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་
 བའི་ལྷ་བ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཚད་པས་བཅད་པའི་ལྷ་བ་དང་། རྐྱུར་བ་
 འདེབས་པའི་ལྷ་བ་དང་། བསྐྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་ཚེན་སོ་དང་། མངོན་
 པའི་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའོ། །

ལྷ་བ་རན་པ་ཞེས་ངེ་བ་དང་ལན་ནི། མཚན་མར་ལྷ་བ་ཞེས་ཏེ། དང་དོན་གྱི་
 མདོ་སྟེ་ལ་སྐྱུ་རི་བཞེན་པར་བརྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་རན་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་འབྲུང་
 སྟེ། མཚན་མར་ལྷ་བ་ནས་ཅུ་བའི་ལྷ་བའི་བར། ལྷ་བ་རང་གི་རོ་བོའི་སྐོན་སུ་བརྗོད་པ་
 བཅུ་བདུན་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བ་དེ་ལ་སྐོན་བརྗོད་པའི་སྐོན་སུ་བ་ཤད་པ་བཅུ་དང་། ཤུན་
 གྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ། མེད་ལྷ་རང་གི་རོ་བོའི་སྐོན་སུ་བསྐྱུན་པ་གཅིག། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྐོ་
 བས་བྱེ་བ་གསུམ། དེ་ཡི་སྐྱུ་བ་བྱེད་འཛིན་པའི་སྐོན་སུ་བ་གཉིས། བན་ཡོན་དུ་ལྷ་བ་
 གཉིས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་གཉིས། དེ་ལས་དུ་བྱེད་པ་དང་དེའི་པན་ཡོན་
 དུ་ལྷ་བ་རེ་རེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 དང་། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷ་བ་གཅིག་དང་། དེ་ལ་ཞེན་པའི་བྱེད་པར་གཅིག་དང་། དེ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་པོན་གཅིག་གོ།

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཞེན་པ་མཚན་མར་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
 པ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དང་། གསུམ་པ་
 བྱི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱུབ་བྱེད་འགོད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་འཆད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་སྟོང་བར་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཅིང་དེ་བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་
 ཐོབ་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་ནི། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་དམན་པའི་སྡེ་སྟོང་
 གྱི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་འཆད་ཅིང་། དབང་ཟ་བ་དང་ལྟ་བ་དེ་ལ་མོས་པ་ལ་ཞེ་སྒང་
 བུའོ། །དུག་པ་ནི། རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་འདི་ནི། སྐྱོན་མེད་པའོ་སྐྱུམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་ལྟ་བུའོ། །བདུན་པ་
 བྱི། གཞན་དང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ན། ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་སྐྱབ་པ་དང་། དན་གཡོ་
 བྱེད་པའོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདྲིན་པ་སྟོན་པ་ལ་
 མཚོད་པ་བྱེད་པའོ་སྐྱུམ་པ་དང་། འདི་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་དོན་མེད་དོ་སྐྱུམ་པ་
 དང་། ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་དེ་དག་གི་ཉེས་
 དམིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་པ་སྟེ། ལྟ་བ་དང་པོ་ནི། ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་
 ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་ནི། འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་
 འདུ་ཤེས་ཅན་འགྲུང་བས། སྐྱོར་བ་སེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་དེའི་ལོག་ཏུ་གཉིས། དེ་སྲིད་
 བརྒྱུད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས། དེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་
 དེའི་ལོག་མ་གཉིས་སྐྱིབ་པ་གསོག་པའི་ལྟ་བ་དང་དེའི་ལོག་མ་གཉིས་བསོད་ནམས་མ་

ཡིན་པ་འབེལ་བའི་ལྷ་བ་དང་དེའི་འོག་མ་གཉིས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། དེའི་
དབང་གིས་གོང་མའི་ཁྱད་པར་མི་ཐོབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེའི་འོག་མ་གཉིས། ཚར་བཅད་
རིགས་པས་ཚད་པས་བཅད་པའི་ལྷ་བ་དང་དེའི་འོག་མ་སྟོན་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་
པའི་ལྷ་བ་དང་དེའི་འོག་མ་བསྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། དེ་ལ་འབེལ་གཏམ་བྲས་པ་
དགོས་པ་མེད་པས་འབེལ་བའི་གཏམ་བྲ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །རྩ་བའི་ལྷ་བ་
ནི་ལྷ་བ་ཚེན་པོ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་ལ་ལྷ་ངན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
སྲིད་རྟོ། །ལྷ་ངན་ཉེར་བདུན་པོ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ནས་སྦངས་¹ ཉེ། དེས་
ཁེངས་པས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའོ། །

གསུམ་པ་(དེའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་བྲི་བ་ནི།

ཙ་བ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་
ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཞེས་ཉེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྟུང་བའོ། །

ལན་ལ་གཉིས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་དོན་རྟོགས་
པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་དགོངས་¹ བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་
སོགས་གྱི་དོན་ཡང་རྟོགས་ཀྱིས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

1 <<སྐྱ>> བསྐྱངས།
2 <<མ>><<སྐྱ>> + བཞི།

རྩ་བ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་
བོ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། གྱིས་པས་ག་ཟུང་བ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །ཡང་ཀུན་ཏུ་བཏུགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་
ཀྱི་དབང་ལ་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདག་ཉིད་ལྟ་¹ །ཞེས་ཏེ། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་དེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་
བ་ན། རྒྱུན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། སྐྱད་ཅིག་ལས་ལྷན་པར་གནས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་
དང་། གཅོང་བདེ་ཏྟག་བདག་སོགས་བྱམས་² བས་བཏགས་པ་ལྟར་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་
དགོངས་ནས། རང་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་བཏུགས་ལ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་
པར་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་སུ་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་
ལས་མ་ཏྟགས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་མེད་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུམ་ཅུ་པར། རང་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །རང་བོ་ཉིད་
མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །རང་བོ་ཉིད་མེད་བརྟན་
བ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཀུན་བཏུགས་གཞན་དབང་ཡོངས་སུ་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པའི་ཚུ་བ་གསུམ་དགོངས་གཞིར་བྱས་ནས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་སྐྱེ་རྩེ་

1 <<མ>><<སྐྱ>> ལས།
2 <<རྩ་བཞི>> གྱིས།

བཞེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སྦྲེ་
བཞེན་པར་བྱས་ནས། དང་དོན་དང་རེས་དོན་འབྲེད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞན་
དབང་རང་སྟོང་དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་སྐབ་བདེན་སྐབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་དག་གི་
དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཤིང་རྩ་ཚེན་སོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འབྲ་བ་སྐྱུན་འབྲེན་
པར་བྱེད་པ་སྐྱུན་པའི་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྟོགས་ཏུས་པར་བརྟན་པ་)ནི།

ཙ་བ། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞེན་གྱིས་སྐྱ་དན་ལས་
འདས་པ་ཞེས་འབྲུང་བའི་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་
སྐྱེས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་མ་འགགས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་
འགགས་པ་དེ་ལྟར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་འོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞེན་གྱིས་ཡོངས་སྐྱ་སྐྱ་དན་
ལས་འདས་སོ། །

མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་བབཤད་པ་སོགས་མདོ་དེ་དག་
གི་དགོངས་པའི་དོན་མིན་ལ། ཇོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་དེའི་
རྒྱལ་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་སོགས་མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་དགོངས་བཞི་
བཤད་པ་)ནི།

ཙ་བ། ཡང་གང་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དེ་བཞེན་གསལ་གསལ་སྐྱེ་དགོངས་
པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་བཞི་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་

དང་། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་
བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ལོ། །

ཡང་གང་དག་གིས་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་སྡེ་མ་དགོངས་པ་བཞི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། དགོངས་པའི་གཞི་གཙོ་པོར་གཟུང་ནས། དགོངས་པ་བཞི་དང་། རང་རོན་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་པོར་བཟུང་ནས། རྗེས་པོར་དགོངས་པ་བཞི་¹ གསུངས་
པའི་སྤྱིར། དེ་དག་གི་དཔེ་མི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་པའི་འཁོར་ཁ་ཅིག །བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་སྐྱེ་ཆེ་ལྷང་ཞིང་། སྐྱེ་པོར་ཡང་རྒྱུད་བས། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ལས་
དམན་ལོ་མཉམ་དུ་བརྟམས་པའི་གཉེན་པོར་ཚོས་སྐྱེ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ང་
དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་² ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དུས་གཞན་ན་
སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་ལམ་
བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྐྱིན་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པར་
འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་དེ་ལ་སྦྲད་ནས་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་
བུལོ། །

སྡེ་མ་དགོངས་པ་བཞི་ནི།

ཅ་པ། གང་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་མ་པོར་
དགོངས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་སྡེ་མ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་སྟེ། གཞུགས་པ་ལ་སྡེ་མ་

1 <<སྟོན་>> བཞིན།
2 <<སྟོན་>> འགྱུར་པོ།

པོར་དགོངས་པ་དང། མཚན་ཉིད་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང། གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་
དགོངས་པ་དང། བསྐྱར་བ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་ལོ། །

བསྟན་པ་ལ་རིམས་ཀྱིས་བཞུགས་¹ པའི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྲི་
རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་
དགོངས་གཞིར་བཟུང་ནས། ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
དང། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བའི་ཉེས་པ་གདུལ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་
དང། དོན་ཟབ་མོ་སྤྲོ་ངན་པས་² བསྐྱར་ཏེ་གསུངས་པ་དང་བཞིལོ། །

བཞི་པ་(དེ་ལ་བརྗོན་པའི་ཕན་ཡོན་)ལོ།

ཇ་བ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཚོས་ལ་ཉིང་འཛིན་དུ་མཁས་པར་
རི་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་ཞེན། རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
གནས་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དང། ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བལ་ཏེ་ཚོས་
གྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དང། ཚོས་གྱི་སྤང་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང། དེ་ལ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང། ཚོས་གྱི་སྐྱེ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྲིར་གོང་མ་བས་ཀྱང་ཚོས་
གོང་མའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་
ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ལྔ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་གྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་དང། ལྷག་མཐོང་གི་

1 <<རྒྱ>> ཞུགས།
2 <<ཞོལ>> དན་པ་ལ།

མན་ཡོན་གཉིས་དང། ལུང་དུ་འབྲེལ་བའི་མན་ཡོན་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ལ་མོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ལུས་དང་
སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་
བདེ་བ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་^༡ འབབ་པས། མཐར་ཐུག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས། མདོ་ལ་སོགས་
པའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ལྷག་མཐོང་གི་མན་ཡོན་ནི། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་ཤེས་རབ་^༡ ཀྱི་སྣང་
བ་ཡོངས་སུ་མ་ཚད་བ་ཚད་མེད་པ་ཤེས་པ་དང། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་
གནས་གྱུར་གྱི་ཚད་མ་ཐུན་པ་མི་རྟོག་^༡ ཡི་ཤེས་སྐྱེ་བའི་མཚན་མ་འབྲུང་བའི་
ཕྱིར། ལུང་འབྲེལ་གྱི་མན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་བ་སོགས་ཐོབ་ནས་ཚོས་སྐྱེ་
ཡོངས་སུ་རྗོགས་པར་བྱེད་པ་དང། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྤངས་པས། ཆེས་ལོང་མར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྐྱབ་ཅིང་འཛིན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བ་(དེ་ཡི་ཁྱད་པར་དུ་མཚོད་པའི་གནས་སུ་བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཇ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཚོས་ལ་བརྟུག་པ་དང། བྱེ་མ་ལ་སོགས་པས་
མཚོད་པར་འོས་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་མན་པ་དང། བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ <<རྗོད>><<ཞེས>> ལས།
༢ <<རྗོད>> -
༣ <<རྗོད>> ཉན་ག

ཅིའི་ཕྱིར་ལིན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ། ཨ་ཀ་རུ་ལ་སོགས་
པའི་བདུག་པ་དང་། ཅན་གྱི་སྡེ་མ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཏུ་མཚོན་པར་འོས་པ་དེ་ཙམ་
དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱང་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་
ལ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སྲུ་གྲངས་པས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྦྲོལ་བར་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕན་པ་དང་། བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྐྱས་པ། འབགས་མཚོག་བྱེ་བས་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཀུན་ལ། །ཐོས་
བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་འཇུག་པའི་གཞི། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གསུང་རབ་དམ་
པའི་ཚོས། །རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་བཤད། །བསྐྱེད་པའི་ཚིགས་སྲུ་
བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁོར་མཚན་བརྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་གསུམ་པའོ། །།

བས་པོ་ལྷ་བ་སྟེ་ཐ་མའོ། །

ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་བྱ་བ། ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་སྟེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་གསུམ་
པའི་འབྲེལ་པའོ། །བས་པོ་ལྷ་བ།

ལེ་ལུ་བཞི་བ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་
རིམ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དང་སྦྱར་ཉེ་བཤད་དེ་ཐོབ་པ་རྣམ་
པར་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེ་ལུ་འེ་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་ལུ་འེ་མཚན་བརྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་བརྟམ་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཨ་བ། འཕོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མངོན་
པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟོ། །

ཐོབ་པ་ཞེས་ཉེ། ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པའི་
དོན་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་
པས་གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་སྟེ་བའི་ཚུ་ལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་
དང་། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དང་དེ་
རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་

དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱལ་ཏུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གྲེ་བལ་ཏུ་བཤད་
བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རྗེ་ཚན་གྱི་སློབ་མཁན་བདུན་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་
བྱས་ཏེ་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་བྱུག་ཅུང་དབྱེ་བའོ། །དང་སོ་ནི།

ཆ་བ། གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། སློབ་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེས་
པར་འབྲུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེ་བར་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སློབ་
བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཁམས་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། སློབ་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟའོ། །

གང་ཟག་ཅེས་ཏེ། ཐོབ་བྱེད་གྱི་གང་ཟག་རྗེ་ཚན་གྱི་སློབ་མཁན་བདུན་ཏུ་ཡོད་
དེ། སློབ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནས། སློབ་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་བར་ཡོད་པའི་སྲིད།
གཉིས་པ་(དེ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ཏེ་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་བྱུག་ཅུང་དབྱེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། སློབ་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སློབ་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
ལ་སློབ་པ་དང་། གཉི་སྤྱལ་ལ་སློབ་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་སློབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉོག་པ་
ལ་སློབ་པ་དང་། ཆ་མཉམ་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་བའི་གང་ཟག་
གོ། །དེས་པར་འབྲུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་¹ བའི་གང་ཟག་གོ། ཉེ་བར་
བརྟན་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། ཚོགས་མ་བསགས་པ་དང་། ཚོགས་
བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ཚོགས་བསགས་པའི་གང་
ཟག་གོ། །སློབ་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་

1 <<ས>><<སྤྲེ>><<ཙོ>> བརྟན།
2 <<ས>> ཐོབ།

དང་། ཚོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གོ། །འབྲས་བུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྷོ་
 བུ་ཞེ་ན། དད་བས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
 དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
 དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་¹ པ་དང་། རྒྱན་དུ་
 ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་
 དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཙུག་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་། དག་བཙུག་པ་དང་། རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་
 དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། བར་མ་དོར་ཡོངས་
 སུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མངོན་
 བར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མངོན་བར་འདུ་བྱེད་
 པ་དང་བཅས་པས་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། ལོང་དུ་འཕོ་བ་དང་། དག་བཙུག་པ་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། བདག་གསོད་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་། རབ་ཏུ་རྒྱོགས་
 པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་དང་། མི་འཇུགས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །ཁམས་ཀྱིས་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྷོ་བུ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སྦོབ་པ་
 དང་། མི་སྦོབ་པའོ། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་རི་ལྷོ་བར་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་
 སྦྱོད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

1 <<ས>> བཞུགས།

དབའ་དང། འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསམ་
ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གོ། །སྐྱོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། མོས་པས་
སྐྱོད་པ་ཅན་དང། ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྐྱོད་པ་ཅན་དང། མཚན་མ་དང་བཅས་པར་
སྐྱོད་པ་ཅན་དང། མཚན་མ་མེད་པར་སྐྱོད་པ་ཅན་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པར་སྐྱོད་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་གོ། །

སྐྱོད་པས་ཞེས་སོགས་ཏེ། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བྱུག་ཅུ་ཡོད་དེ། སྐྱོད་པའི་སྐྱོན་ས་
བདུན། དེས་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ས་གསུམ། ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ས་གསུམ། སྐྱོར་བའི་
སྐྱོན་ས་གཉིས། ལྷག་པའི་སྐྱོན་ས་ཉེར་བདུན། ཁམས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བཅུ་
གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང། སྐྱོད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་སྤེ་ཚན་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྐྱོད་པས་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། འདོད་ཆགས་ཤེས་ཆེར་སྐྱོད་པ་དང། གཞན་བཞི་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི།

ཇ་བ། འདོད་ཆགས་ལ་སྐྱོད་པ་གང་ཞེན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཤེས་ཆེ་ཞིང་རྒྱན་རིང་བའི་
གང་ཟག་གོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྐྱོད་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
ཤེས་ཆེ་ཞིང་རྒྱན་རིང་བའོ། །ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྐྱོད་པ་གང་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱང་བ་གང་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །

འདོད་ཆགས་ལ་ཞེས་ཏེ། ཆེ་རབས་སྤྲ་མར་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཏུ་རྟེན་

ཧོ་མས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་གཉེན་པོས་སུན་འབྲིན་པར་ཡང་མ་བྱས་
 བ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་སྐྱོད་པ་ནས། རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེར་སྐྱོད་པའི་བར་དུ་ཤེས་
 བར་བྱའོ། །ཆ་མཉམ་དུ་སྐྱོད་པ་དང་ཤས་ཚུང་བ་ནི། ཆ་མཉམ་དུ་ཞེས་ཏེ། ཆེ་རབས་
 གཞན་དུ་ཉོན་མོངས་བརྟེན་པ་^༡ ཧོ་མས་པར་མ་བྱས། གཉེན་པོས་ཀྱང་སུན་མ་སྦྱང་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་པར་གནས་པ་ནི། ཆ་མཉམ་ལ་སྐྱོད་
 བའོ། །གཉེན་པོས་སྐབ་མོང་བྱས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

སྡེ་ཚོན་བདུན་པོ་རིམས་འདི་སྦྱར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་
 པའི་གང་ཟག་གིས་ལམ་ལ་འབད་དགོས་པས་སྐྱོད་པས་དབྱེ་བ་བདུན་དང་པོར་
 བསྟན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོང་དགོས་པས། དེས་པར་འལྷུང་བས་དབྱེ་
 བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན། དེ་ཡང་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་སྟོན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཉེ་
 བར་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན། ལམ་སྟོན་པའི་སྐྱོར་བ་
 ཡང་། དབང་པོ་ཚོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོར་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། སྐྱོར་བས་
 དབྱེ་བ་བསྟན། དེ་ཡི་རྗེས་སུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སྟོང་གི་རྩ་བ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚོ་བ་
 པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། འབྲས་བུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན། གང་
 ཟག་དེ་དག་ཉེན་གང་ལ་གནས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན། དེ་
 དག་སྦྱིར་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་ལམ་ལ་སྐྱོད་
 བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐམས་པར་བསྟན་ཏེ། སྡེ་ཚོན་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། ལྷན་ཚུར་འབྲེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །

༡ <<ཞོལ་>> བསྟན་པ། <<མ>> ཉེན་ནས། <<སྦྱ>> བསྟེན་ནས།
 ༢ <<ཞོལ་>> བསྟན་པ། <<སྦྱ>> བསྟེན་ནས།

སྡེ་ཚོན་གཉིས་པ་དེས་པར་འབྲུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་
ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་བཤད་པ་ནི།

ཙ་པ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཚོས་ཉིད་དེས་བཤམ། མ་དེས་བ་
ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣམ་པོ་དང་། བདག་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སློན་ལམ་བཏབ་པ་དང་། ཡིད་བྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་ནས་
ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཚོས་སྐྱབ་ཅིང་། གང་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་བ་ཐོབ་
པའོ། །

ཉན་ཐོས་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་ནི། བྱུང་ཚོས་བདུན་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རིགས་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་
ལྷུ་པའི་ལྟ་བུ། ཐེག་པ་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་རིགས་དེས་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ཏུ་རུང་བ་རིགས་མ་དེས་པ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། དབང་པོའི་
བྱུང་བར་དང་། རང་ཉིད་གཅིག་ལྷུ་ཐར་བ་ཐོབ་པར་སློན་པ་སློན་ལམ་གྱི་བྱུང་བར་
དང་། ལམ་གསུམ་ཏུ་རིམ་བཤེན་འཁོར་བས་ཡིད་འབྲུང་བ་སོགས་བསམ་པའི་
བྱུང་བར་དང་། དམིགས་པའི་བྱུང་བར་དང་། བྱུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་
པའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་སྡོད་པའི་བྱུང་བར་དང་། སྐྱབ་བསྐྱལ་བཅད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་བྱུང་བར་གྱི་སློན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་བ་ནི།

ཙ་པ། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་ཉིད་དེས་

བཤམ། མ་དེས་པ་ལ་གནས་པ་དང། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་དང། བདག་
རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་སྲིད་སློན་ལམ་བཏབ་པ་དང། ཡིད་བྱུང་བ་དང། འདོད་
ཆགས་དང་འབྲལ་བ་དང། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང། བདག་ཉིད་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་བར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་
ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ཡང། རྒྱད་ཚོས་
བདུན་ལ་སོགས་བསམ་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པ་
རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་
དང། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གཅིག་ལུ་གྲོལ་བར་སློན་པ་
སློན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང། སྲིད་པས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་
དང། ཉན་ཐོས་¹ སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་
པ་དང། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང། སྲོད་པའི་ཁྱད་པར་དང། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་
གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད།

དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

ཆ་བ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱབ་པ་སློན་མ་བསྐྱེད་བཤམ། དེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱབ་པ་སློན་བསྐྱེད་པ། སློན་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་བཤམ། སློན་འབྲས་བུ་ཐོབ་
བཤམ། གང་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས། བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་ལུ་གནས་བཤམ། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་

1 <<ས>> + ཐོ།
2 <<ཞོལ>><<སྐྱ>> + དང། <<མ>> + ལས།

ཉེ། ཚོགས་དང་སྐྱོད་པ་གང་སྐྱུག་པསྐྱུལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱོད་ལམ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱེ་མ་ལ་དགེ་སྐྱོད་གྱི་
ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་རུང་། སངས་རྒྱས་འབྲུང་བ་མེད་པའི་
འདིག་ཉེན་དུ། རང་ཉིད་གྱིས་དག་བཅོམ་པ་¹ མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་
མའི་ཚེ། བསེ་བྱ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང་། ཚོགས་ན་སྐྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་
པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་པ་ནི།

ཇ་བ། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་པ་གང་ཞེན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚོས་ཉིད་དེས་པའམ། མ་
དེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྫོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློན་ལམ་བཏབ་པ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྲེ་སློན་ལ་དམིགས་ནས་
ཚོས་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་པའི་ཚོས་སྐྱབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱོད་
པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། ལུང་བསྟན་པ་ཡང་ཐོབ་
ཅིང་། གང་ལྟར་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱང་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཁོང་རྒྱ་བའོ། །

ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་ཉེ། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་པ་ཡང་ཁྱད་ཚོས་བདུན་ལ་སོགས་
པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེགས་གྱི་སྟོབས་དང་རྫོགས་པའི་སྟོབས་¹ གྱིས་སྐྱབ་མེད་པའི་
བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པ་དེགས་དེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྤྱ་ཡང་

1 <<སྟོ>> པའི།
1 <<སྟོ>><<ཞོལ>> -

འགྲུང་སྲིད་པ་མ་དེས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དབང་པོའི་ཁྱད་
པར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་ཐོབ་པ་¹ སློན་པ་སློན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་
དང་། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སྟེ་
མ་ཐུན་པའི་ཚོས་བསྐྱུབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་སློན་པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་
སྟེ་སློང་བར་བྱེད་པ་སློན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རང་ཉིད་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ལྷང་བསྟན་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེར་འཚང་རྒྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར།

སྤྲེ་ཚན་གསུམ་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
ཚོགས་མ་བསགས་པ་ནི།

ཙ་པ། ཚོགས་མ་བསགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ལ་
དམིགས་ནས་མོས་པ་དང་དད་པ་རྒྱུང་བའི་གང་ཟག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆེ་རབས་ཀྱི་¹ དུས་དེས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

ཚོགས་མ་བསགས་པ་ཞེས་ཉེ། བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ལ་
དམིགས་ནས་དད་པ་དང་མོས་པ་རྒྱུང་བའི་གང་ཟག་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱུང་དུ་ལ་
གནས་ཤིང་། སྤྱོར་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་དུས་དེས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཚོགས་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་)ནི།

ཙ་པ། ཚོགས་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚོགས་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་གང་ཞེ་
ན། གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་མོས་པ་དང་དད་པ་བར་

1 <<སྟེ་>> བར།
2 <<ས་>> ཀྱིས།

མའི་གང་ཟག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་འབྲིང་། ཆེ་རབས་ངེས་པའི་དུས་
དང་ལྡན་པའོ། །

ཚོགས་བསགས་པ་ཡང་ཞེས་ཏེ། སྲ་སྲི་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་། དད་པ་བར་མ་དང་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་འབྲིང་དང་། སྐྱོར་ལམ་
བསྐྱེད་པ་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

གསུམ་པ་ (ཚོགས་བསགས་པའི་གང་ཟག་) ཅི།

ཇ་བ། ཚོགས་བསགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་མོས་པ་དང་དད་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པ་ཆེན་པོ་¹ ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་² དུས་ཅན་དང་ལྡན་པའོ། །

ཚོགས་བསགས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྲ་མ་ལ་སྟོས་ཏེ། མོས་པ་དང་དད་པ་ཆེན་པོ་
ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཤིང་། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
གོ། །

སྐྱོར་ལམ་ཀྱི་སྐྱོན་ས་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། རྒྱུང་འབྲིང་གི་ས་བོན་མི་ཉམས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། ཡང་ཚོགས་མ་བསགས་པ་ནི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་དམིགས་
ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་རྒྱུང་དུ་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྒྱུང་དུ་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་
མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ཚོགས་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་

1 <<མེ>><<རྒྱུང>> མོའི།
2 <<མེ>><<རྒྱུང>> ཀྱིས།

གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་ལ་
 དེས་བར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་འབྲིང་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེས་བར་འབྲེད་པའི་ཆ་
 དང་མ་ཐུན་པ་འབྲིང་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་དེས་པ་དང་ལྡན་པ་ལོ། །ཚོགས་བསགས་པ་ནི་
 གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་ལ་
 དེས་བར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིག་རྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་
 མཚོག་མ་གཏོགས་བར་དེས་བར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ཆེན་པོ་ཆེ་རབས་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལོ། །འདིག་རྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐད་ཅིག་པ་སྟེ། ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་ཁོ་བོ་ལོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། སྐྱོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྐོན་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་གསུམ་དུ་དབྱེ་
 སྟེ། སྐོན་གྱུང་གི་སྐོན་བས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་བཟོད་པ་
 རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱོར་ལམ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
 ལ་གནས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ། ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་དེས་པ་མེད་པ་
 དང་། དེས་པ་ཅན་དང་། ཚོས་མཚོག་མ་གཏོགས་ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་
 རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཚོས་མཚོག་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཚོས་མཚོག་ལ་གནས་པ་ཆེ་དེ་ལ་དེས་བར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱུད་འབྲིང་གི་ས་ཐོན་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཆ་བ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་དེས་བར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྒྱུད་དུ་དང་
 འབྲིང་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྲུང་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
 ཟད་ཀྱི། བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐར་པའི་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་སྐྱོར་ལ་གནས་པ་ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་དེས་པ་

ཅན་དང་། ཚེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་ཡིན་ན། ཉམས་སྲིབ་ལྟར་བར་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་ལ། དེ་དག་གི་ཚེན་པོ་ནི། བརྟན་པས་མི་ཉམས་
ལ། རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་ལས་ཉམས་སྲིབ་ཡང་རེ་ཤིག་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ཚད་པ་
ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་བག་ཚགས་ཉམས་སྲིབ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།

སྤེ་ཚེན་བཞི་པ་སྐྱོར་བས་རབ་ཏུ་སྤེ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དང་པས་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་ནི།

ཙ་པ། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོ་པ་འོལ་གྱིས་བརྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་¹ ཉས་བདེན་བ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་སྲིད་སྐྱོར་བའོ། །

དད་པས་ཞེས་ཏེ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་¹ གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་པ་བདེན་བ་མངོན་སུམ་དུ་པ་རྟོགས་
པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྐྱོར་བ་ལ་གནས་པ་དང་། རྟོགས་པ་མ་རྫོགས་པ་རྫོགས་པར་
བྱེད་པ་མངོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་གཞན་གྱི་རིང་ལ་སྟོམ་ནས་བདེན་
བ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད། བརྩ་དུག་པ་ལ་གནས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་རྫོགས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་)ནི།

ཙ་པ། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་

1 <<ས>> འབྲངས།
2 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> -

མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྣོན་བའོ། །

ཚོས་གྱི་ཞེས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཤིང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་¹ པར་བྱེད་ལུས་པ་
ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྡེ་ཚན་ལྟ་བུ་(འབྲས་བུས་རབ་ཅུད་སྡེ་བ་) ལ་དུག །སྟོན་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་
དབང་པོའི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། སྟོན་པ་འདུག་གི་སྟོན་པ་གཅིག་དང་། དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་སྐྱིབ་པའི་སྟོན་པ་སྡེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་
དང་། །ལས་དང་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་སྡེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་དང་། ¹ སྡེ་བའི་ཁྲད་པར་
གྱི་སྟོན་པ་སྡེ་བ་བརྒྱད། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་དབང་པོ་འཕྲ། ཉམས་
པའི་ཁྲད་པར་གྱིས་སྡེ་བ་དུག་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། དད་པས་མོས་པ་གང་ཞེན། དད་པས་² རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང་འབྲས་
བུའི་དུས་ནའོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་པ་གང་ཞེན། ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་
གང་འབྲས་བུའི་དུས་ནའོ། །

དད་པས་ཞེས་པ་སྡེ་བུ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོམ་ལྟ་
ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་བཅུ་དུག་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ། མིང་གཉིས་དང་། དོན་གཉིས་སུ་འགྲུར་
ཏེ། དབང་པོ་དང་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་གྱི་དབང་པོ་རྟུམ་པོ་དེ་ཉིད་དང་མོས་དང་། རྟོན་
པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ནི། ཤེས་རབ་

1 <<སྟོན་>> རྫོང།
2 <<སྟོན་>><<ཞེས་>> -
3 <<པོ་>><<རྟུམ་>> བའི།

ཀྲིས་མྱོལ་བ་སྟེ། མཚོང་བ་ནི་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སློན་ནས་གཅིག)ནི།

ཙ་ལ། ལུས་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སློམ་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་
བསམ་གཏུན་པའི་གང་ཟག་གོ།

ལུས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྤིང་མི་འོང་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏུན་པ་ཚོས་
ཅན། ལུས་མངོན་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གནས་པའི་འཕགས་པ་
སློབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་སྤྱི་བ་པའི་སློན་ནས་ལྷེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད)ནི།

ཙ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་མྱོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་
ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏུན་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གོ། །གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་
པར་མྱོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་བཟང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་ཡང་བསམ་
གཏུན་པའི་གང་ཟག་གོ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྲད་
པར་སྤྱི་བ་པའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་
པར་སྤངས་ཀྱང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
ལ་བསམ་གཏུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་མྱོལ་བ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་
གི་སྤྱི་བ་པ་ཡང་སྤངས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་མྱོལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིད།

༡ <<ས>><<སྟེ>><<ཙ>> ཀྲིས།

བཞི་པ་(ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐོན་ནས་ཕྱེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་) ལ་བཞི། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་གནས་དང་། ལན་ཅིག་སྲིར་འོང་ལྷགས་གནས་དང་། སྲིར་མི་འོང་ལྷགས་གནས་དང་། དབྱ་བཙམ་པའི་ལྷགས་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དམིགས་བསལ་དང་། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ།

རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་ཞེས་པ་རིམ་བཤག་གཉིས་སོ། །སྐྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་བཤགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་གྱི་སྐྱོགས་རེ་⁹ སྤངས་ཀྱང་བྱུང་། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་མ་སྤངས་ཤིང་ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་བསལ་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་དགེ་སྐྱོར་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིར་ཏུ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་། ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་བསལ་རབ་ཏུ་སྤེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་སོ། །སྐྱོར་ལམ་རྫོང་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སྟན་དེ་ཉིད་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེད་ཀུས་པ་མ་མཐའ་རྫོང་ནས་སྟན་གཅིག་བཤགས་པ་གཟུང་གི། །ཚོས་མཚོག་ཁོ་ན་ནས་མི་བཟུང་སྟེ། དོགས་པ་མེད་པའི་སྲིར་དོ། །

གཉིས་པ་(དམིགས་བསལ་) ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། མཐོང་ལམ་ལ་

9 <<སྐྱོ>> ག། <<ཞེས>> རེ།

དང་པོར་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་དཔུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་^༡ བ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཚོས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྣམས་གངས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། བདག་
མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསུང་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་མཐོང་ལམ་དང་། སྤང་འདས་སུ་
ཐོབ་ངེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཞུགས་པ་
དང་། རོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཚོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མཐོང་ལམ་ལ་དང་པོར་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་དཔུང་བ་)ནི།

ཅ་བ། འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་བ་ལ་ཞུགས་ནས། རླུན་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་པོ། །པལ་ཆེར་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་པོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་
དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་པོ། །

འདོད་པ་རྣམས་ལས་ཞེས་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཞུགས་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤངས་དྲུག་པ་མ་
སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ཞིང་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་རྒྱན་འོང་དང་། དགུ་

¹ <<ས>> ལུག

བ་སྐངས་བ་སྒྲོན་ཏུ་སོང་བ་བཅུ་རྒྱལ་པའི་ཆེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྐང་བ་)ལ་རྒྱོལ་བ་ནི།

ཇ་བ། གང་གི་ཆེ་མཐོང་བས་སྐང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐངས་ནས་

རྒྱན་ཏུ་ལྷགས་པར་འགྱུར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་གསུམ་སྐངས་ནས་རྒྱན་ཏུ་

ལྷགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་¹ བ།

གང་གི་ཆེ་ཞེས་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཅུ་རྒྱལ་བ་ལ་གནས་པའི་ཆེ། མཐོང་སྐང་

སྐངས་པས་རྒྱན་ལྷགས་སུ་འགྱུར་ན། མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་² བ་གསུམ་པོ་འཛིགས་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་གྲིམས་དང་བརྒྱལ་ལྷགས་མཚོགས་ཏུ་འཛིན་བ་དང་། ཐེ་

ཚོམ་རྣམས་སྐངས་ནས་ལོག་བར་མི་ལྟང་བའི་ཚོས་ཅན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ངེས་པར་གཞོལ་

བ་རེ་³ ལྟར་ཐོགས་ན། སྲིད་བ་ལན་བདུན་པའི་རྒྱན་ཏུ་ལྷགས་པར་གྱུར་ཅིང་། ལྟ་དང་

མིའི་ནང་ཏུ་ལན་བདུན་བདུན་ཏུ་མཚམས་སྐྱར་ཞིང་འཁོར་ནས་སྐྱལ་བསྐལ་མཐར་

བྱེད་བ་སྟེ། དེ་ནི་གང་ཟག་རེ་⁴ ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་བ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་

གསུངས་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི།

ཇ་བ། གཙོ་བོ་བསྐྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མི་འབགས་པའི་རྒྱ་

ཡིན་པ་དང་། འབགས་ཀྱང་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་

པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལོག་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་

1 <<ས>><<ལྟ>><<ན>> - ཞེ།
2 <<མཐོ>><<ཞེས>> རྒྱུད།
3 <<མཐོ>><<ཞེས>><<ལྟ>> དེ།
4 <<མཐོ>><<ཞེས>><<ལྟ>> དེ།

ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་པོ། །

གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
སྤང་བྱར་བཤད་པ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
སྲིད། གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྫས་བདག་དང་བདག་གིར་བརྩེན་ནས་འཁོར་བ་
ལས་མི་འཕགས་པའི་རྒྱ་བྱེད། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྩེན་ཞུགས་མཚོག་འཇིན་གྱིས་
འཕགས་ཀྱང་ལམ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ནས་ལོག་པར་དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད། ཐེ་
ཚོམ་གྱིས་ལམ་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་པར་དེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་སྲིད། ཡང་དེ་གསུམ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་
ཞུགས་ཐོབ་པ་མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་ལ་སྣོས། དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཐའི་
དབང་གིས་ཤེས་བྱ་དང་ལྟ་བ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་
ལ། མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་སྤང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཐག་བཅས་ཟད་པ་ལ་སྣོས་པས་གཙོ་
བོར་བཞག་པའི་སྲིད།

གཉེས་པ་སྲིད་འོང་ཞུགས་གནས་ནི།

ཇ་བ། ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྗེས་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་གོ། ལན་ཅིག་སྲིད་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་
འདོད་པ་ན་སྦྱོང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ལྗེས་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་གོ།

༡ <<མོ>><<ཞོལ>><<ལྷ>> -

ལན་ཅིག་སྲིར་འོང་བའི་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་
སྲོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་མན་ཆད། བལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བལ་བས་རབ་ཏུ་སྲེ་བའི་དགེ་སྲོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་
ཟག་ནི་ཞུགས་པ་དང་། དེས་སྲེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་འབྲས་
གནས་སོ། །འདིར་སྒྲོམ་སྤང་ལྡ་བ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་ནི། ལྡ་བ་
སྤངས་ལྷག་པ་སྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དང་
བོ་སྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྲིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚོད་བ་སྤང་
བའོ། །

དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། སྲིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་
འདོད་པ་ན་སྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ལམ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། སྲིར་མི་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བསྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་གོ།

སྲིར་མི་འོང་བའི་ཞེས་ཏེ། ར་མའི་ཆ་མ་ལུན་ལྡ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྲེ་བའི་དགེ་
སྲོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྲིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དང་། དེས་སྲེ་བའི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། འདིར་ཡང་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤང་བར་

བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྤངས། དགུ་བ་སྤང་⁹ བའི་སྐྱོར་བ་ལ་བཙོན་བ་གཙོ་བོའི་དེ་
¹ དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །འདི་ལ་ཡང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོན་དུ་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དང་། སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྐོབ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྲོ་མ་ཆགས་བྲལ་སྐྱོན་སོང་
དུ་འདོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ལོ། །

གཉིས་བ་(ཚོད་པ་སྤང་བ) ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཙ་པ། གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་སྤྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ན། ཅིའི་སྤྱིར་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་
པའི་ཀུན་དུ་སྐྱོར་བ་ལྟ་སྤངས་པས་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

གང་གི་ཆེ་ཞེས་ཉེ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པས་སྤྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་
ན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མདོ་ནི་
ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྐྱོར་བ་ལྟ་པོ་འདི་ག་ཚོ་གསལ་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུ་ལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་དུ་འདྲིན་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་
བ་དང་། གཞོད་སེམས་ཉེ་དེ་དག་སྤངས་པས་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་
དོ། །ལན་ནི།

ཙ་པ། གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བའི་སྤྱིར་ལོ། །ཅིའི་སྤྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་
ཡིན་པ་དང་། འཕམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །

གཙོ་བོ་ཞེས་ཉེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིར་མི་འོང་གི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་ཉེ། གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཐ་མ་

⁹ <<མ>><<སྐྱ>> ཚོད།
¹ <<མ>><<སྐྱ>> -

སོ་སྤྱོད་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱ་བྱེད། གཉིས་ཀྱི་ཁམས་རྩ་མ་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་
རྒྱ་བྱེད་ཅིང། སྤྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་མ་ཟད། འདོད་པ་
ལས་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དགོས་པས་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བཞི་བ་དག་བཙུག་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང། ཚོད་པ་སྤྱང་བའོ། །
དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། དག་བཙུག་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྲིད་པའི་ཚེ་མོ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱན་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
གོ། དག་བཙུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྲིད་པའི་ཚེ་མོ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་བ་
སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །

དག་བཙུག་པ་ཞེས་ཉེ། བོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྡན་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དགེ་
སྤྱོད་གི་ཚུ་ལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་ཏུ་བཙུན་པའི་གང་ཟག་དག་བཙུག་ཞུགས་པ་
དང། དེས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་འབྲས་བུ་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཚོད་པ་སྤྱང་བ་)ལ་ཚོད་པ་ནི།

ཇ་བ། གང་གི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་
དག་བཙུག་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་སྤྱིར་བོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་
པ་ལྡན་སྤངས་པས་དག་བཙུག་པ་ཞེས་བྲལ་ཞེ་ན།

གང་གི་ཚེ་ཁམས་ཉེ། སྲིད་ཅེའི་སྒོམ་སྤངས་དགུ་བ་སྤངས་པས་དག་བཙུག་པར་
འཇོག་ན། མདོ་ལས། བོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་རྣམས་ལྡན། །ཀུན་གསུམ་དང་གསུགས་
མེད་ལས་སྤྱོད་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིད་ལོད་དང་རྒྱལ་མོངས། །དེ་དག་སྤངས་པའི་

ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྐྱེས་པའོ། །ལན་ནི།

ཇ་པ། གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གོང་མ་ཉེ་
བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། གོང་མ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་བོ་སྤང་བའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་གཉིས་གོང་མ་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་ར་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་གོང་མ་ཡོངས་
སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བསྐྱེ་བའི་ཁྲད་པར་གྱི་སློན་ནས་སྤེ་བ་བརྒྱད་ལ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
ཁྲད་པར་གཉིས་དང་། ཕྱིར་ལོང་གི་འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་གཅིག་དང་། ཕྱིར་མི་ལོང་གི་
འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་ལྔའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། དེ་^༡ ལྷར་ཐོགས་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་
ཐག་ཉིད་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་བདུན་ཡན་ལན་དུ་སྲིད་པར་འཁོར་བར་བྱས་
ནས་གང་ལྷུག་བསྐྱེལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་གང་ཞེ་
ན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སོང་ནས་གང་ལྷུག་བསྐྱེལ་གྱི་
མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

དེ་^༢ ལྷར་ཐོགས་ན་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་བསྐྱན་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་
པ་ལན་བདུན་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སློམ་སྤངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ སྤངས་པའི་རྒྱན་

༡ <<ལྷོ>><<ཞོལ>> འགལ་བ་མེད་ལ།
༢ <<པ>><<རྒྱར>> དེ།
༣ <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<ལྷུ>> དེ།
༤ <<ལྷོ>><<ཞོལ>><<རྒྱ>> -

ལྷགས་གང་། རོག་མར་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ལྷགས་རོབ་པ། དེ་ནས་ཤི་སྟེ་སྤོང་
གསུམ་གང་རུང་གི་མིར་སྟེ་བ་ལན་ཅིག་ལེན། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལྷར་སྟེ་བ་ལན་ཅིག་
ལེན། དེ་ལྷར་ཡན་མན་དུ་མིར་ལན་བདུན། ལྷའི་ནང་དུ་ལན་བདུན་སྦངས་ཏེ། ཐ་མར་
འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་དག་བཙམ་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་རོག་མར་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ལྷགས་
རོབ་པ་དེ་ནས་འདོད་ལྷ་དང་། དེ་ནས་མིར་སྟེ་སྟེ་ལན་བདུན། མིར་ལན་བདུན་
སྟེ་བ་སྦངས་ཏེ། ཐ་མར་མིའི་རྟེན་ལ་དག་བཙམ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྲིད།

ཁ་ཅིག་ལྷ་མི་བསྐྱེམས་པའི་ལན་བདུན་ཁོ་ནར་འདོད་བ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
ས་ལས། ལྷ་དང་མིར་ལན་བདུན་མཚམས་སྦྱར་ཞིང་། འཁོར་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེམ་མཐར་
བྱེད་བ་ཞེས་བཤད་བ་ལྷར་ཁས་སྦང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྷར་ན། བར་དོར་སྟེ་བ་དང་བཅས་
པས། བདུན་བཞི་ཉི་ཤུ་ཅེ་བརྒྱད་སྦངས་ནས་མུ་ངན་ལས་འདའ་དགོས་པས་ལན་
བདུན་བ་ཞེས་བརྗོད་བ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདུན་ཚན་དུ་འབྲ་བས་སྦྱོན་
མེད་དེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སྦོང་དང་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་བ་ཞེས་བ་
བཞིན་ནོ། །སྤྲ་མ་བསྐྱེད་བཙམ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་དང་། བྱེ་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
པའི་དཔེའོ། །

གནས་བདུན་ནི། གཞུགས་ཀྱི་རོ་ཐོ་ཤེས་པ་དང་། གཞུགས་ཀུན་འབྱུང་བ་
དང་། འགོག་པ་དང་། འགོག་པར་འགོ་བའི་ལམ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་རོ་ལྷང་དང་། ཉེས་
དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་སྦྱར་
བས་བདུན་ལྷ་སྤྲ་མ་ལྷ་སོ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཡང་། བདུན་ཚན་དུ་འབྲ་བས་གནས་

༡ <<སྟེ>><<ཞེས>><<སྟེ>> ཡས།

བདུན་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་དང་། འདབ་མ་བརྒྱ་ཟླ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་མ་རེ་རེ་ལ་
འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་འདྲ་བས་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ལོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། མ་སྟོས་སོ། །

རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཚོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་མཚམས་སྦྱར་ཞིང་། འཁོར་ནས་དག་བཅོམ་
ཐོབ་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་མཚམས་སྦྱར་ཞིང་། འཁོར་ནས་
དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྤྱིར་འོང་གི་འགྲམ་བུའི་ཁྱད་པར་གཅིག་)ཞི།

ཙ་བ། བར་ཚད་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉིད་དུ་

གང་སྐྱབ་བམུལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

བར་ཚད་གཅིག་པ་ཞེས་ཉེ། ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་གང་། འདོད་པའི་སྟོམ་སྤངས་
བདུན་ནམ་བརྒྱད་པ་སྤངས་ཞིང་། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་དགུ་པ་མ་སྤངས་པར། སྐྱེ་བ་གཉིས་
པ་ལ་འདོད་པའི་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པ་
སྲིད་ཀྱང་སྤངས་བུའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བར་ཚད་གཅིག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །འདིའི་ཙ་འགྲེལ་དང་། ཉན་ས་དང་། བསྐྱེ་བར། ལྷའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ་པར་བཤགས་འོ། །

གསུམ་པ་(སྤྱིར་མི་འོང་གི་འགྲམ་བུའི་ཁྱད་པར་ལྡ་)ལ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་དང་པོ་བར་དོར་
འདའ་བ་ཞི།

༡ <<མོ>> -

ཆ་ལ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བ་
¹ བེ་སྤངས་ལ་མཛོན་བར་འགྲུབ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བ་ནི་མ་སྤངས་ལ་སྟེ། བར་མ་དོར་
 སྤིང་བ་མཛོན་བར་འགྲུབ་ལ་ན། གང་ལས་མཛོན་ཏུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་མཐའ་མ་
 ཐོབ་ལ་དང། བར་མ་དོར་སྤིང་བ་མཛོན་བར་འགྲུབ་ལ་སྤྱི་བའི་སྤིང་བར་འགོ་བར་མི་
 སེམས་པ་ཉིད་ན་གང་ལས་མཛོན་ཏུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་ལ་
 དང། མཛོན་བར་བསམས་ནས་སྤྱི་བའི་སྤིང་བ་ལ་མཛོན་བར་འགྲུག་ལ་སྟེ། སྤྱི་བའི་
 སྤིང་བ་ནི་མ་ཐོབ་ལ་ན་གང་ལས་མཛོན་ཏུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་
 ལའོ། །

བར་མ་དོར་ཞེས་ཉེ། སྤྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདའ་བ་ཚོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་
 དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིར་མི་འོང་གང་། འདོད་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཏུ་ཉིང་མཚམས་
 སྤྱོད་བའི་ཀུན་སྤྱོད་སྤངས། བར་སྤིང་འགྲུབ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་མ་སྤངས་ལ་གཟུགས་གྱི་
 བར་སྤིང་གྲུབ་མ་ཐག་དག་བཅོམ་ཐོབ་ལ་དང། གཟུགས་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ཏུ་འགོ་བར་མི་
 སེམས་ཤིང་བར་སྤིང་གྱི་ཆེ་དཀྱིལ་ཏུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ལ་དང། སྤྱི་སྤྱོད་ཏུ་འགོ་བར་
 སེམས་ཀྱང། བར་སྤིང་གྱི་ཆེ་བཞུགས་¹ སྤྱི་སྤྱོད་འདས་ཐོབ་ལ་ཞོགས་མའི་མེ་སྟག་གི་
 དཔེས་མཚོན་བར་² གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་སྤྱོད་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བའི་ཉོན་
 རོངས་མཛོན་གྱུར་མི་སྤྱི་ལ་བར་སྤིང་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་
 གྱུར་སྤྱི་བས། དེ་དག་གི་ཀུན་སྤྱོད་མ་སྤངས་ལ་དང་སྤངས་ལ་ཞེས་བྲམོ། །

1 <<ས>> -
 2 <<མ>> གཟུགས
 3 <<མ>><<སྤྱོ>> མཚོན་ལ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་འདའ་བ་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་ན། གཉི་གར་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་
མ་སྤངས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

སྐྱེས་ནས་¹ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྲིར་མི་འོང་གང་། ཀུན་སྐྱོར་
གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དག་བཙོམ་ཐོབ་པའོ། །

གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་
ན། གང་སྐྱེས་ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྲིར་མི་འོང་གང་། སྐྱོན་གོམས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རྟེན་ལ་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་མེད་
པར་ངམ་ངམ་ལྷགས་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དག་བཙོམ་ཐོབ་པའོ། །

བཞི་པ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པས་འདའ་བ་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་
ན། གང་སྐྱེས་ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་
མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

མངོན་པར་འདུ་¹ཞེས་ཏེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>><<སྐ>> གནས།

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> དུ།

མོ་ལ་འབད་རྩེ་ལ་དང་བཅས་པས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དག་བཙམ་ཐོབ་
བའོ། །འདིར་དངོས་བསྟན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་དབྱེ་བར་ཟད་ཀྱི། རྒྱས་བར་
ན། གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི།

ཅ་པ། གོང་དུ་འཕོ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ས་ནས་སར་སྐྱེ་ཞིང་འོག་
མིན་གྱི་བར་དུ་ལྷགས་ནས། དེར་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་
བའོ། །ལ་ལ་ནི་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་སོང་ནས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་
གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་བའོ། །

གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་དུ་འཕོ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་
འོང་གང་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལན་དུ་མ་སྐྱངས་ནས་སྤྲུལ་མཐོང་ཤས་¹ ཆེར་སྐྱུང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་དང་། ཞི་
གནས་ཤས་ཆེར་སྐྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་
ཏེ། མཐའ་སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་དག་བཙམ་ཐོབ་པའི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེའི་མཐའ་སྤྲུལ་འགོ་ཞེས་བཅས་པ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་མེད་པས་དེ་སྐྱུང་ཅེས་བྱའོ། །སྲིད་ཅེའི་
མཐའ་སྤྲུལ་འགོ་ནི། གནས་གཙང་མར་མི་² སྐྱེ་སྐྱེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྐྱོམ་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་འོ། །

ཅ་པ། སྤེལ་མར་བསྐྱོམས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞེ་བ་ལ་རྒྱུད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་

1 <<སྐྱོང་>> ལྷགས་<<ཞོལ་>><<སྐྱེ་>> -

2 <<སྐྱོང་>><<ཞོལ་>> མིར། <<སྐྱེ་>>ནང་འདི་ནས་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་བར་ཚིག་ལལ་ཆེ་བ་ཅན།

དང། འཕྲིང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང། ཚེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང། ཚེས་
ཚེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང། སིན་ཏུ་ཚེས་ཚེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པས་གནས་
གཙུག་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལོ། །

གནས་གཙུག་པ་རིགས་ལྡར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསམ་གཏུན་སྐྱེལ་མ་སྐྱོམ་པ་ལྟ་ཡོད་
དེ། སྐྱོར་བ་གཅིག་གིས་དང་པོར་བསམ་གཏུན་བཞི་པ་ཟག་མེད་ལ་སྐྱོམས་པར་
འཇུག་ཤིང་རྗེས་ཟག་བཙས་ལ། དེའི་ལོག་ཏུ་ཟག་མེད་ལ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་རྒྱུད་ཏུ་
གསུམ་སྐྱེལ་དང། འཕྲིང་དུ་གསུམ་སྐྱེལ་དང། ཚེན་པོ་དགུ་སྐྱེལ་དང། ཚེས་ཚེར་བསྐྱོམ་པ་
བཅུ་གཉིས་སྐྱེལ་དང། སིན་ཏུ་ཚེས་ཚེར་བསྐྱོམ་པ་བཙོ་ལྟ་སྐྱེལ་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོབས་
ཀྱིས་གནས་གཙུག་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱིད། སྐྱོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་
འཕེན་གྱི་ལས་དུ་མ་བསམགས་པ་ཟག་བཙས་ཀྱི་བསམ་གཏུན་བཞིའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་
དེར་འགྲུབ་པར་གྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེལ་སྐྱོམ་གྱི་ཟག་མེད་ལྟ་ཞོག། །བསམ་གཏུན་དག་
པ་བས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་འཕེན་གྱི་ལས་གསོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་^༡
གིས་སྐྱེལ་ན། ལྷིང་མི་འོང་ལྷན་པར་ཅན་དང། དག་བཙོམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་
སྐྱེལ་ལོ། །ཤེས་རབ་གསལ་^༢ བས་ཐོག་མར་མི་འཕྲིན་དང། ལྷིང་ག་ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
བསྐྱོམས་ཤིང། ལམ་སྐྱ་བའི་མཚོག་ཡིན་པས། ཐོག་མར་^༣ བསམ་གཏུན་བཞི་པ་ཁོ་ན་
ལ་སྐྱེལ་ལ། ལྷིང་ག་ལྷན་ལ་ཡང་སྐྱེལ་ལོ། །དགོས་པ་ནི། ལྷིང་མི་འོང་གནས་གཙུག་
སྐྱེ་བ་དང། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཚེད་དུ་བསྐྱོམ་ལ། དག་བཙོམ་པ་

༡ <<ལྷོ་>> སྐྱོན་སོ་སྐྱེ་བའི། <<ཞོལ་>> སྐྱོན་སོ་སྐྱེ་ལེ།
༢ <<ལྷོ་>><<སྐྱེ་>> -
༣ <<ལྷོ་>> བསམ་ལ།
༤ <<ལྷོ་>> མང།

དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་མོངས་པས་ལཱིགས་པ་དང་། རྣོན་པོ་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་རྒྱུ་།

བླུག་པ་ (དབྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དབང་པོ་འཕམ་ཉམས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤེ་བ་བླུག་) ལ་
གཉིས། རུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལྟ་དང་། རུས་དང་མི་སྦྱོར་བ་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་བཤད་
བའོ། དང་པོ་ལོ།

ཅ་བ། དབྲ་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་^༡ གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་
ལྷོས་ཀྱང་རུང་། མ་ལྷོས་ཀྱང་རུང་། གསོད་ཀྱང་རུང་། མི་གསོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་
མཐོང་བའི་ཚོས་^༡ ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །བདག་གསོད་པའི་ཚོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་ལྷོས་ཀྱང་རུང་། མ་
ལྷོས་ཀྱང་རུང་། མི་གསོད་ན། གང་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་བའི་^༡ སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། གསོད་ན་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་
པའོ། །རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཚོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་ལྷོས་ན་
མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་
ཅན་ཡིན། མ་ལྷོས་ན་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་པ་ལས་མ་^༡ བསྦྱོད་པ་གང་ཞེ་
ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལྷོས་ཀྱང་རུང་། མ་ལྷོས་ཀྱང་རུང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་
རྣམས་སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གོ། །རབ་རྒྱུ་རྩོགས་པའི་འོས་སུ་

༡ <<ས>><<ལྷེ>><<ཅོ>> ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྲ་བཅོམ་པ།
༢ <<ས>> ཚོ།
༣ <<རྩ་བཞི>> འགྱུར་བའོ།
༤ <<རྩ་བཞི>> མི།

འགྲུར་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་སོ་རྒྱལ་སོ་ས་ཚྲོས་ཀྱང་རུང་། མ་ཚྲོས་ཀྱང་
རུང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྲུར་བའི་
སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དབང་སོ་རྣམས་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་གྱི་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
གོ།

དག་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཞེས་སོ། །རིམ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟོན་ཏེ། མཐོང་
ཚོས་ལ་བདེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལྷར་འདོད་འདོད་ལ་ལྟོས་པ་
མ་ཡིན་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་ཡོད་
དེ། དག་བཅོམ་པ་དབང་སོ་རྒྱལ་སོ་གང་། ཚྲོན་སློབ་པའི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་
སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་ཀྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པས། འདོད་ཡོན་¹ ཀྱི་དབང་དུ་སོང་
ཡང་རུང་མ་སོང་ཡང་རུང་། རང་གིས་རང་གསོད་དམ་མི་གསོད་ཀྱང་། མཐོང་ཚོས་
ལ་བདེ་² གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གསོད་ན་
ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྲུར་ཞིང་། གསོད་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ཀྱིས་
ཚྲོས་ན། ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། མ་ཚྲོས་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚྲོས་ཀྱང་
རུང་མ་ཚྲོས་ཀྱང་རུང་། དེ་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་དབང་སོ་རྣམས་
སོར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་སོ་རྒྱལ་སོ་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་
³ གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་མི་ཉམས་ཤིང་། དབང་སོ་རྣམས་སོར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་
ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 <<ཞེས་>> ཉན།
2 <<སྐྱ>> བདེན།
3 <<སྐྱ>> བདེན།

གཉེས་པ་ (ལུས་དང་མི་སྣོར་བ་རྣམས་པར་བློལ་བ་བཤད་པ་) རྟེ།

ཇ་ལ། མི་འཇུགས་པའི་ཚོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་
སྟེ། སྤོས་ཀྱང་རུང་། མ་སྤོས་ཀྱང་རུང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །

མི་འཇུགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོན་
པོའི་དབྱ་བཅོམ་བ་གང་། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏུན་ལས་ཉམས་མི་
སྲིད་པའོ། །འདི་དག་ནི་སྤོབ་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བ་གནས་ཀྱི་བསམ་
གཏུན་སྣོར་བ་གཉེས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་གཉེས་དང་། རྒྱ་སྣོར་མེད་པ་
གཅིག་དང་། ལྷན་པས་སྣོར་བ་མེད་པ་གཅིག་དང་། དེ་གཉེས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་
རྒྱལ་བས་བཞག་པ་གཅིག་གོ།

སྟེ་ཚོན་རྒྱག་པ་ཁམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ། འདོད་པ་ན་སྣོད་པའི་གང་
ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉེས་ཀྱི་གང་ཟག་རྒྱག་དེ་དང་
འབྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྣོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
གཉེས་དང་། འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་ལ། འདོད་པ་ན་སྣོད་པའི་སོ་སོའི་སྣོ་པོ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྣོས་
པར་གྱུར་ལ་འབགས་པའི་ཚོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གོ། །འདོད་པ་ན་སྣོད་པའི་

༡ <<སྣོ>> བདེད།
༢ <<སྣོ>> བདེད།
༣ <<ཞོལ>> རྒྱན།

སློབ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཐོབ་ལ། གུན་ཏུ་སློབ་པ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གོ། །འདོད་པ་ན་སློབ་
པའི་མི་སློབ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཐོབ་ལ་གུན་ཏུ་སློབ་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་གང་ཟག་གོ། །

འདོད་པ་ན་སློབ་པའི་ཞེས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སློབ་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་འཕགས་
པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་ཐོབ་ལ་གུན་ཏུ་སློབ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
གང་ཟག་དང་། རྟོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིད་

གཉིས་པ་(ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་དུག་དེ་དང་འབྲུབ་པར་བསྟན་པ་) འོ།

ཆ་ལ། འདོད་པ་ན་སློབ་པའི་གང་ཟག་གསུམ་རིམ་ལྷ་བར་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་
ན་སློབ་པའི་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཏོད། །

འདོད་པ་ན་སློབ་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་སློབ་པ་གཟུགས་
གཟུགས་མེད་ན་སློབ་པའི་གང་ཟག་དུག་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སློབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་) འོ།

ཆ་ལ། འདོད་པ་ན་སློབ་པ་དང་གཟུགས་ན་སློབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞེ་
ན། གང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་
ལ། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བས་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སམ། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་གོ། །

འདོད་པ་ན་སློབ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྤིན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་

གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཤིང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ། སྤྱིང་རྗེ་དང་སྤོང་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་བ་དང་
གཟུགས་སུ་སྐྱེས་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་(འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་) རྟོ།

ཇ་བ། འདོད་བ་ན་སྤོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་
མེད་པར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ། རང་གྲང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་གོ།

འདོད་བ་ན་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དབྱེ་ན་དུ་
མར་འགྱུར་ཏེ། བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་དང་། ཚོགས་ན་སྤོད་བ་སོགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གནས་གང་དང་རྒྱ་བ་དང་། ཚོས་སྤོན་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་བར་སོགས་ཀྱང་ཤེས་
བར་བྱའོ།

ལྷ་བ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་བཤད་བ་) རྟོ།

ཇ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་བསམ་གྱིས་ནི་མི་ཁྲབ་བ་¹ གང་ཞེ་ན། གང་དགའ་ལྷན་
གྱི་གནས་ན་གནས་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤོད་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤོད་བ་ཡང་འདོད་པའི་
ཁམས་སུ་སྤོན་པའི་གང་ཟག་གོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ཞེས་ཏེ། མངོན་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤོན་ནས་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྤོད་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤོད་བ་འདོད་ཁམས་སུ་སྤོན་བ་ནི། གང་

1 <<ཞོལ་>> གང་དུ། <<སྤོད་>> དང་།
1 <<ས་>><<སྤོད་>><<ཚོ་>> བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ།

ཡང་རྒྱུད་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྡེ་ཚོན་བདུན་པ་སྐྱུད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ས་མ་ཐོབ་པ་དང་། ས་
ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། མོས་པས་སྐྱོད་པ་ཅན་གང་ཞེ་ན། མོས་པས་སྐྱོད་པའི་ས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུད་
དང་། འབྲིང་དང་། ཚེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའོ། །

མོས་པས་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱུང་
སྟེ། ས་མ་ཐོབ་བར་གྱི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། མོས་པས་སྐྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་མོས་པའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ལ་ངེས་བར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་རྒྱུད་འབྲིང་སོགས་ནི་
རྒྱུད་དུ་བྲོད་ཅེ་གཉིས་ལ་གནས་པ་དང་། འབྲིང་བཟོད་པ་དང་། ཚེན་པོ་ཚོས་མཚོག་
གོ། །ཡང་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ས་ཐོབ་པ་)ལ་སྐྱུ་དང་བྱེ་བྲག་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྐྱོད་པ་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་
བརྩུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །

ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། ས་བརྩུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་¹ ཚོས་ཅན། ལྷག་པའི་
བསམ་པས་སྐྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐོ་བས་གྱིས་

1 འདི་ཡན་ཚད་ཡིག་ཟེང་བཞི་ནི། <<རྫོང་>><<ཞོལ་>>གཉིས་ཀར་ཚད།

2 <<རྫོང་>> དཔའལ།

བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྩེ་ཐག)ཟེ།

ཅ་བ། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་སྨྱོད་པ་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་དབང་
ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་དང་། འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་
དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བ་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་གོ།

མཚན་མ་དང་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་དུག་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དབང་ཚོས་ཅན། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་སྨྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྨྱོད་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་འབྲེ་བ་དང་
བཅས་པ་དང་། རོན་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ། མིང་གི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་འབྲེ་
པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཅ་བ། མཚན་མ་མེད་པར་སྨྱོད་པ་ཅན་གྱི་གང་ཐག་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་
དབང་ས་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་གོ།

ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཚོས་ཅན། མཚན་མ་མེད་པར་སྨྱོད་
པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་
པལ་ཆེར་མི་འབྱུང་ཞིང་། རོན་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིང་གི་མཚན་མ་ལ་
སྟོས་མི་དགོས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཅ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་སྨྱོད་པ་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་
དབང་ས་མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་རྗེས་སྐྱོམ་དང་། ཚོས་གྱི་སྨྱིན་ལ་གནས་པའི་གང་
ཐག་གོ།

དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པར་སྐྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབད་ཚོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྟོབས་གྱིས་རྗེས་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྲུང་མི་འབྱུང་ཞིང་། མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ལ་དབང་གྲུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་སྟེན།

གསུམ་པ་རྒྱན་ཏུ་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་བ་ལ། མངོན་བརྟན་
བ་དང་རྒྱས་པར་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། རྒྱན་ཏུ་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་ཅེས་གང་གསུངས་པ་ལ། རྒྱན་ཏུ་ལྷགས་པ་ནི་
གཉིས་ཏེ། རིམ་གྱིས་བ་དང་། ཅིག་ཅར་དེས་པར་འབྱེན་པའོ། །

རྒྱན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་ཚོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་མཐར་
གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རིམ་གྱིས་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་ནས། རྒྱན་ཏུ་ཞེས་ཏུ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྟོང་བའི་སྐོ་
ནས། ཅིག་ཅར་དེས་པར་འབྱེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེན།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤའ་བ་)ལ། མཐར་གྱིས་བ་བཤའ་བེན་དུན་པར་བྱེད་པ་ནི།

ཙ་པ། རིམ་གྱིས་བ་ནི་རི་སྐད་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

རིམ་གྱིས་བ་ཞེས་སོ། །ཅིག་ཅར་བ་ལ་གཉིས། ཅིག་ཅར་དེས་པར་འབྱེན་པའི་
རྒྱལ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཅིག་ཅར་དེས་པར་འབྱེན་པ་ནི་གང་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱས་ནས། མི་སྣོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གྱིས། ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་སྟོང་

སྟེ། འདི་ནི་རྒྱུ་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དག་པོ་ཚེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་
བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །

ཅིག་ཅར་ཞེས་ཏེ། ཅིག་ཅར་བ་ཁྲུང་ཚོས་ལྷན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གང་
གིས། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། སྤང་བྱ་གང་། ¹ རི་ལྟར་སྤོང་བ་དང་། འབྲས་བུ་གང་ལ་
བཞག་པས་ཤེས་པར་² བྱེད་པའི་བྱིས་པ་བཞེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ཁྲུག་
སྟེ། སོ་སྟེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱོམ་སྤང་གི་ས་པོའི་མི་སྤོང་བའི་བྱིས་པ་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་སྟེ། འདིས་
ཁམས་གསུམ་གྱིས་³ ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང་། དེ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་⁴ ལུས་
གྱི་ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་རིགས་སུ་མི་དགོས་ཤིང་མི་ལུས་པའི་བྱིས་པ་འདས་ལམ་
གྱིས་སྤོང་དགོས་ཏེ། འདི་གཞེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤིང་ཅེའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་
སྤོང་མི་ལུས་པའི་བྱིས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་
ཅར་སྤོང་བ་ནས་རྩེ་དུའི་རྩེ་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འདི་དབང་པོ་རྣོ་
བས་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བུ། འདི་ཐམས་ཅད་མི་རྟོག་ཅེས་སོགས་གོམས་
པའི་སྟོབས་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིས་པ་སོར་མོའི་ཅེ་མོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་ལ་འདི་ལ་⁵ མི་བཞག་སྟེ། འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤངས་ལྷག་པ་
སྤངས་ནས། སྤིང་ཅེའི་ལྷག་པ་མ་སྤངས་པ་དང་། འདོད་པའི་དགུ་བ་སྤངས་ནས་སྤིང་

1 <<སྤོང་>><<ཞེས་>><<ལྷན་>> -
2 <<སྤོང་>><<ཞེས་>><<ལྷན་>> བསྟོང་བཟུང་
3 འདི་ལ་རྒྱ་ཞིག་མེད་ནམ་སྟུང་།
4 <<ལྷན་>> ལྷན།
5 <<ཞེས་>> -

ཚེའི་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་འདི་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགུ་པ་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་
པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་སྐྱེས་པ་ན། དག་བཙོན་པ་བཞག་གོ། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། རྒྱུན་
ལྷགས་ཀྱི་འོག་དེ་མ་ཐག་དག་བཙོན་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ་འོ། །

གཉིས་པ་(དག་བཙོན་ཐོབ་པའི་དུས་)ལ། སལ་ཚེ་བའི་དུས་དང་། དེ་གཉིས་མ་ཐོབ་
ན་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་དང་མི་སྲིད་ན་བྱང་རྒྱུབ་གཞན་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། སལ་ཚེར་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་སམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཀུན་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་དོ། །

སལ་ཚེར་ནི་ཞེས་ཏེ། དུས་ནམ་ཀྱི་ཚེ་དག་བཙོན་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། མཐར་
གྱིས་པ་ལྟར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ལེན་དགོས་པ་མ་¹ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཐོབ་པའི་
ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཚོས་སམ། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། སལ་ཚེར་ཀུན་ཤེས་པ་ལྷུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཆི་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ཚོས་སུ་
འགྱུར་བས། དོན་གྱིས་བར་སྲིད་ཀྱི་ཉེན་དུ་མཛོན་ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལ་བར་དོར་འདའ་
བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་གི་ལུགས་སོ། །སལ་ཚེ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། འདི་ནི་མཐོང་ཚོས་བཞིའི་¹རྒྱུན་ལྷགས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་མ་ཐོབ་ན་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་)ནི།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན་ཡང་དེ་སློན་ལམ་གྱི་སློབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སློན་ལམ་གྱི་དབང་

1 <<སློན>><<ཞེས་>> -

1 <<ཞེས་>><<སྐྱེ>> ཞེའི།

གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་ཏུ་སྐྱེ་སྤྱེ།

གལ་ཏེ་ཞེས་ཏེ། ཚེ་འདིར་སྤང་འདས་མ་¹ཐོབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཏུ་མ་རྒྱུད་དགོས་པ་
མིན་པར་ཐལ། མྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་
ལ་ངེས་པར་དག་བཙུག་ཐོབ་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་(རྒྱན་དང་མི་སྤང་ན་བྱང་རྒྱལ་གཞན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་) ཅེ།

ཅ་བ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེ། དག་བཙུག་ཐོབ་པ་ན། ངེས་པར་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་ཏུ་
འགྱུར་བར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་སྤང་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་
ཏུ་འགྱུར་ཡང་། དེ་དང་¹མ་སྤང་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཙུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་
གཉིས། མངོན་རྟོགས་བརྒྱའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། མོ་མོའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་བྱང་རྒྱལ་ལེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱ་
སྟེ། ཚོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། རོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་དང་། རྗེས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དཀོན་མཚོག་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་མངོན་

1 <<སྐྱོ>><<ཞེས>> -
1 <<སྐྱོ>> ཡང་།

བར་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལོ། །

མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ། :མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྟུ་ཡོད་དེ།¹ ཚོས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་
སྲིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་
དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཚོགས་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ་ནི།

ཙ་ལ། ཚོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་
ལ་མོས་པ་དང་། དད་ས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལོ། །

ཚོས་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་ས་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུའི་ཡེ་ཤེས་
ཚོས་ཅན། ཚོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབགས་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱུང་སྟོན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་¹གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་བརྟུ་བྱུག་གི་དོན་སྲི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནས། དེས་
བར་འཇིན་པའི་མོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་འདོད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་གྱི་དད་ས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་སྒྲིང་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཙ་ལ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་བར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་

1 <<སྟོ>><<ཞོལ>> ཐེག་ས་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན།

1 <<ཞོལ>> ལ།

གནས་སྐབས་ན་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཁོ་ན་ལ། བདེན་པ་ལ་ཚོས་
དེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཚོ་བ་པ་སྟེ། བཟོད་པ་དེ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་ཚུང་ཏུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
དང་། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའོ། །

དོན་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་རྒྱུད་ཚོས་ཅན། དོན་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་
བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ལ་དེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་
ཚོ་བ་པའི་དེས་འབྱེད་ཆ་མ་བྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་རེ་
རེ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་
ཚུང་ཏུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཆ་བ། དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་བཏུ་བྱུག་པོ་དག་ཚོ་བ་པའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་པར་འཛོགས་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྣམས་འཛོབ་སྟེ། མངོན་
དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

དེ་ཁོ་ན་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་པོ་ཚོས་ཅན། དེ་
ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་
མངོན་པར་བརྗོད་པའི་སྐོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལས་

བྱུང་བ་ཐོབ་སྟེ། མྱོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་དེའི་ས་བོན་གསོས་བས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
བུས་པ་མ་ཐུ་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་བར་མ་ཚད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དེའི་
རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། སྐྱོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ། དངོས་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། རྗེས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེན། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རྗེས་ལ་ཞེས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་བར་བྱེད་པའི་སྟོབས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པ་)ནི།

ཙ་བ། དགོན་མཚོག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེན། སངས་རྒྱལ་ལ་ཤེས་ནས་དང་བ་
དང་། ཚོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དང་པའོ། །ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་གང་ཞེན། མི་བྱ་བའི་སྐྱོམ་པ་གང་ཐོབ་བས་སྟོབས་པ་འདི་སྐྱེས་དུ་སེམས་
ཏེ། བདག་གི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཟད་དོ། །དུད་འགྲོ་ཟད་དོ། །ཡི་དྲགས་ཟད་དོ། །ངན་
སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ཟད་དོ། །བདག་ཡང་ངན་སོང་བའི་ལས་བྱས་ནས་ངན་
སོང་ནམས་སུ་ནམས་བར་སྦྱིན་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་པའི་སྐབས་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཞོ་སྐྱེས་
པའོ། །

༡ <<ས>> ལྷག།

དཀོན་མཆོག་ཅེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་ཅིང། སྐྱེས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་
 གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྟོབས་གཙོང་
 སོགས་སྤར་མ་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་འཕགས་པ་དབྱེས་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་སྤོང་བའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བདག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ངན་སོང་གསུམ་ཟད་དོ། །དེར་ལོག་པར་ལྷུང་
 བ་ཟད་དོ། །བདག་གྲང་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱས་ནས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་
 མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལྷམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྲུང་བའི་མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུས་
 པའི་སྐོན་པ་ཐོབ་ཅིང། སྐྱེས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་མཐར་སྐབས་པ་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཅ་པ། མཐར་སྐབས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཐར་སྐབས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཐར་
 ཕྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་
 པའི་དམན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི།

ཅ་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་
 དག་ཉིད་མངོན་བསྟུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྲམོ། །

ཉན་ཐོས་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྲར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་བདུན་པོ་གཞན་གྱི་ལྷང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཐེག་པ་རྒྱུ་དུའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལྷང་ལ་དེས་བར་ལྷོས་དགོས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཙ་པ། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་གྱི་སྐྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་པས་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེ། བདུན་པོ་གཞན་གྱི་ལྷང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་ལུས་པའི་ཐེག་པ་འབྲིང་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཚོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ། དེས་བར་གཞན་གྱི་ལྷང་ལ་ལྷོས་མི་དགོས་པར་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ལུས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སློབ་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། ལྷིས་རང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་མ་གཏོགས་སློབ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལྷན་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཙ་པ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་

༡ <<ཟླ>><<སྐྱ>> ལམ་པ་ཡང་དེས་བར།

བདུན་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་བཟོད་པ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སློན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་བྲལོ། །

བྱང་ཚུབ་ཅེས་ཏེ། ཉན་རང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོའི་རིགས་དེ་དག་
ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་སློམ་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་རླུང་གི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་
དཔའི་སློན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡི་རླུང་གི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་)
ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ལམ་གསུམ་ག་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པའི་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྟུང་བའོ། །

ལན་ལ་ཁྱད་པར་བཏུ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བྱད་པར་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་དང་། ཁས་ལེན་པའི་བྱད་པར་དང་། དེས་པར་འབྲུང་བའི་བྱད་པར་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་དང་། གནས་དང་གཡོག་འཁོར་གྱི་བྱད་པར་དང་། བརྟན་པར་སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་། སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་རྟོ།

དམིགས་པའི་ཞེས་ཏེ། བྱད་པར་བརྟུའི་སྟོན་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་བྱད་པར་འབགས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྒྱུའི་བྱད་པར་དང་། རོ་བོའི་བྱད་པར་དང་། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། བྱེད་པའི་བྱད་པར་བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ཉན་ཚོས་རང་དོན་ཅམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དམན་པའི་སྤྱེ་སྦྱོད་ལ་དམིགས། བྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྱེ་སྦྱོད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཉན་ཚོས་ཚོགས་རྒྱ་ཚུང་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་གསོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་རྟོགས་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་རོ་བོའི་བྱད་པར་དང་། རང་དོན་ཅམ་བྱེད་འདོད་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བསམ་པའི་བྱད་པར་དང་། དམན་པའི་ས་བདུན་ཅམ་དང་། ས་བརྟུས་དེས་པར་འབྲུང་བ་སྦྱོར་བའི་བྱད་པར་དང་། བྱེད་པའི་བྱད་པར་བཞི་ནི། ཞི་བ་ཅམ་ཚོབ་པ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ཀྱི་སྟོན་པ་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་ལུས་མི་ལུས་

༡ <<སྤྱེ>><<ཅོ>> རྟོན།

དང་། གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་འཁོར་དུ་སྤྱད་མི་སྤྱད་ཀྱི་གནས་དང་། འཁོར་གྱི་ཁྱད་
བར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་འཚོ་བ་¹ ལུས་པ་དང་མི་ལུས་པ་བཅུན་¹ བར་སྐྱེ་བའི་
ཁྱད་བར་དང་། ལོངས་སྤོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་
བར་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་བར་རོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ཁྱད་བར་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་)ནི།

ཙ་བ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་བར་ནི་གནས་གྲུང་པའི་ཁྱད་བར་དང་། ཡོན་ཏན་བྱུང་སྐྱུམ་
ཚོགས་པའི་ཁྱད་བར་དང་། རྣམ་པ་ལྡེའི་ཁྱད་བར་དང་།

འབྲས་བུའི་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས། ས་བཅུན་ཡོད་པའི་ཁྱད་བར་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་བར་རོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་
ཅད་གནས་གྲུང་པའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་བར་དང་། ལྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་བར་དང་། རྣམ་པ་ལྡེའི་སྐྱོན་ས་ཁྱད་བར་འབགས་པའི་
ཕྱིར། ལྡ་བ་ནི། བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་རྣམ་དག་གི་ཁྱད་བར་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་བར་དང་། ཚོས་སྐྱེའི་ལུས་སྐྱབ་པ་
ལུས་ཀྱི་ཁྱད་བར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤོང་བ་ལོངས་
སྤོང་གྱི་ཁྱད་བར་དང་། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་
པ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་བར་རོ། །འདི་དག་ནི་ས་བཅུའི་གནས་སྐབས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
འབྲས་བུའི་ཁྱད་བར་བསྟན་བཤོ། །

1 <<ནོལ་>> འཚོ།
1 <<སྐྱོ་>> བཅུན།

གཉེས་པ་(སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ན་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་)ནི།

ཅ་བ། སྐྱ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ལྷ་འཛིན་ལས་འདས་པའི་བྱེད་པར་དང་། འདྲེས་
ཤིང་ཉེ་བར་འདྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུས་པ་ཐོབ་པའི་བྱེད་པར་དང་། སྐྱིབ་པ་རྣམས་པར་
དག་པའི་བྱེད་པར་དང་། འདྲེས་པ་དང་ཉེ་བར་འདྲེས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་
དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱུང་བའི་ལྷ་འཛིན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པའི་ཐབས་
གྱི་བྱེད་པར་དང་། ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་རྣམས་པ་ལྡེའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །

སྐྱ་གསུམ་ནི། ལྷ་འཛིན་ལས་འདས་པ་རྟེན་གྱི་བྱེད་པར་གཉེས་དང་། ཡེ་ཤེས་
དང་སྤངས་པ་གཉེས་གྱིས་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་དང་། གདུལ་བྱ་གང་གི་
དོན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་གཅིག་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་
པའི་ཐབས་གྱི་བྱེད་པར་གཉེས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་ལྡེས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ན་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །འདྲེས་པ་དང་ཉེ་བར་འདྲེས་པ་སྐྱ་
མ་འཛིན་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཚོས་སྐྱ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་རོ་གཅིག་པ་
དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མཚུངས་པའི་དོན་ཏོ། །འདྲེས་པ་
གཉེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མཚུངས་པའོ། །སྐྱོབ་པ་ལྡེ་
ནི། གཞོད་པ་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པ་དང་། ངན་སོང་དང་། འདིག་ཚོགས་དང་། རིགས་
མ་དེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐོག་པ་དམན་པ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །

གཉེས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མངོན་

༡ <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> ལྷ་ལ།

༢ <<སྐྱོ>><<ཞོལ>> -

རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་གཞོན་པ་⁹ འཛོལ་
དང་སྤངས་པ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ལྷོ་བས་དང་རྣམ་མཁའི་གྱི་ལས་ལ་རྩོད་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་མངོན་རྟོགས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དང་། ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་གིས་གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྗང་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་
དང་། དེ་དག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
གང་གིས་བསྐྱུས་ཤེ།

ཚད་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། རྗེས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་སོ། །

རྗེས་ལ་ཞེས་ཏེ། ཚད་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་དག་ཚོས་
ཅན། མངོན་རྟོགས་གང་ཡང་རུང་བས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
དང་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་བསྐྱུས་པའི་ལྷིང་།

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་དག་གྲང་ཚད་མེད་པ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་དང་། ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་

9 <<སྐོ་>><<ཞོལ་>> མཚོང་།

མེད་པ་དང་། བསམས་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་
དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་
དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་དང་། ལྷོ་བས་རྣམས་དང་། མི་འཇིགས་པ་རྣམས་
དང་། རྒྱ་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱེད་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་
མངའ་བའི་ཚོས་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཅོམ་པ་དང་། རྒྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོམ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་དེ་མདོ་སྡེ་ལས་རི་སྐྱད་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་གྲང་ཞེས་ཉེ། ཡོན་ཏན་ལྷན་པར་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཚད་མེད་བཞི་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་སྡེ་ཚོན་བཅུ་དགུ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གྲང་མདོ་སྡེ་ལས་བྱུང་བ་
བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། རྩལ་མོང་དང་། རྩལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཡོན་ཏན་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་
བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སྡེ་དང་རྩལ་མོང་གི་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རྩལ་མོང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཉེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པ་
དང་སྤང་བར་ཤོག་ཤིག་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་
འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །སྤྱིང་རྗེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཤིག་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་ལོ། །དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་

དང་མི་འབྲུལ་བར་ཤོག་ཤིག་པར་བསམ་བའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་
ཉེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐན་བར་བསམ་བའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་
བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །

བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་རིམ་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། ཚད་མེད་པ་བཞི་རྣམ་པའི་
ཁྱད་པར་མི་འབྲུལ་བའི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། བདེ་བ་དང་མི་འབྲུལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། ཉོན་
མོངས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། ཐན་བར་བསམ་བའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་བའི་ཞེ་སྟེ། ལྷག་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སེམས་སེམས་གྱུར་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
ལྟེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་པའོ། །^༡

གཉིས་པ་(ཉན་ཐོས་དང་སྟོན་ཐོང་བ་)ལ་གསུམ། རྣམ་ཐར་དང་། ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་
མཚེད། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་བ་
ཉེས་བྱ་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ལྟ་བུ་ལོ་བདག་ལ་
གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་མ་བྲལ་བའོ། །གཞག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱང་བའི་
གཞུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ལོ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་འཛིན་

༡ <<མེ>><<སྤྱང>> ལྷན་སྤྱུལ་ཚོགས་པའི།
༢ <<ལྟ>> བཞིན་ནོ། །
༣ <<ས>> སྤྱི་ག

དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བསྟུང་བའི་རྣམ་ཐར་དགོས་
བཤམ། དེས་ཚིག་དང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་རོ་བོ་དང་། རྫོགས་ཀྱི་
རྫོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གང་ཅུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་
དོག་མངའ་པ་དང་། མི་སྲུག་སོགས་གང་སྐྱུལ་བར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་ཐར་པའི་
ཚེད་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མ་ཚོབ་པས་གཟུགས་མེད་¹ ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་
བྲལ་བཤམ། ཚོབ་ཀྱང་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཀྱང་ཅུང་། ཁ་དོག་
རང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྲུག་མི་སྲུག་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྐྱུལ་བར་
ཚོས་པར་བྱེད་པའི་ཞེ་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་
ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་གང་ཟུག་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དེ་དང་དེ་
ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བ་བྱེད་དུ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་
ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཇ་པ། ཉན་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་རི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་པོ་བདག་ལ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བཤམ། གཟུགས་
མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གཞག་པས་ཀྱང་ཅུང་སྟེ། ལྟར་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུའི་
གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྟུང་བཞིན་ནོ། །

1 <<ཇ་བ>> “གཟུགས་ལ་འདུ་ཤེས་པ་དང་མ་བྲལ་བཤམ་” ཞེས་པ་ལྟར་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ལྷག་གས་སུ་གྲྭ།

ནང་གཞུགས་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
ཚོར་སྟེ། རང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བུལ་བའམ། མ་ཚོར་ཀྱང་རང་ལ་མིང་
གཞིའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། གཞུགས་རང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་ལྟ་
བའི་གནས་པ་འཕྲོར་བའི་ཞི་ལྷག་རླང་འབྲེལ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆ་བ། ལྷག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་
ནས་གནས་པ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་པ་དང་མི་ལྷག་པ་ལ་ལྷན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་གིས་ལྷག་པ་
དང་མི་ལྷག་པའི་གཞུགས་རྣམས་ལ་མན་ཚུན་ལྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མན་ཚུན་རྗེས་
སྤྱོད་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མན་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཚོར་ནས་དེ་ལ་
གནས་པ་ཡང་དག་པར་འཕྲོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །

ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
གཞུགས་ལྷག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་ལྷག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་
ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་ལས་ཐར་བའི་ཆེད་དུ། ལྷག་མི་ལྷག་མན་ཚུན་ལྟོས་
པ་དང་། མན་ཚུན་རྗེས་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་དང་། མཐར་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་
ཤེས་ཚོར་ནས་ཐམས་ཅད་ལྷག་པའི་རྣམ་པར་⁹ ལྷེད་པའི་ཞི་ལྷག་རླང་འབྲེལ་གྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་

9 <<མ>><<སྤྱོད>> + མོས་པར།

ཐར་བཤད་བ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་བ་དང་། དགོས་བཤམ་ངེས་
ཚིག་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་རྣམ་བར་ཐར་བ་^༡ གང་ཞེན། ཐར་བའི་རྗེས་
སུ་མ་སྟན་བ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་ལ་གནས་བ་ཡང་དག་བར་འགྲོར་བའི་
ཞེས་བྱ་བ་སྲ་མ་བཞིན་ལོ། །

ནམ་མཁའ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་ཟུག་མེད་
^༢རྗེས་སུ་མ་སྟན་བར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གཉིས་བ་(ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་བ་)ནི།

ཙ་བ། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་རྣམ་བར་ཐར་བ་རི་ལྟ་བར་རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་མཚེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཚེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་རྣམ་བར་ཐར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

ནམ་མཁའ་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་^༣སོ་སྣམ་བའི་རྣམ་
ཤེས་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྣམ་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་ཞི་ ཉན་^༤འབྲས་ཟུག་ཟུ། འདུ་ཤེས་མེད་བཞི། ཀུན་ཏུ་ཚོངས་བའོ་
སྣམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གསུམ་བ་(དགོས་བཤམ་ངེས་ཚིག་)ནི།

༡ <<ས>> བར།
༢ <<མ>><<སྐྱེ>> + དང་།
༣ <<སོ>> ལས།
༤ <<ཉན>> ཉན།

ཇ་ལ། འདི་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་
བྱ་བའི་སྐྱིར་རོ།

འདི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གཞུགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དབང་བསྐྱུར་བ་ལ། དེ་ལྟར་མི་
ལུས་པའི་སྐྱིབ་པས་བསྐྱིབ་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དག་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་
ཐར་པ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོན་པའི་སྐྱིར།

འགོག་པའི་རྣམ་པར་མེ།

ཇ་ལ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་
ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་སྐྱིར་འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་ཐར་པ་དང་མ་སྐྱུན་པར་གནས་པ་
ཡང་དག་པར་འགྱོར་བའི་གང་¹ སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་འགོག་
པའོ།

འདུ་ཤེས་དང་ཞེས་ཏེ། སྤིང་ཅེའི་རྣམ་པར་ལ་བརྟེན་ནས། ཚོར་འདུ་རགས་
པ་འགོག་མི་ལུས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་གཞུགས་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་
ཐར་ལས་འདས་ནས་བརྟེན་² པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། བརྟེན་³ པ་
དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ཐར་པ་དང་མ་སྐྱུན་པར་གནས་པའི་ཞི་ལྷག་

1 <<མེ>><<སྐྱུར>> -
2 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>><<མྱ>> བསྐྱེད།
3 <<སྐྱོ>><<ཞོལ>><<མྱ>> བསྐྱེད།

ལྷུང་འབྲེལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་ཐར་
མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྲུང་པར་དང་། ཆེ་
ཚུང་བཟང་ངན་གྱི་ཁྲུང་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཤེས་པར་བསྟན་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་པ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་གྱིས་རིག་པར་

བྱལོ། །བཞི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་གིས་རིག་པར་བྱལོ། །

ཟེལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ཉང་ག་ལྷུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ག་ལྷུགས་ཚུང་
དུ་དང་ཆེན་པོ་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་གཉིས་པ་དང་། ཉང་ག་ལྷུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་
པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ག་ལྷུགས་ཆེན་པོ་དང་ཚུང་དུ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་གཉིས་ཏེ། ཟེལ་
གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི། རྣམ་ཐར་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟེལ་གཞོན་དང་པོ་
གཉིས་ཉང་ག་ལྷུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ག་ལྷུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་
ལས་བྱུང་བ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཉང་ག་ལྷུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ག་ལྷུགས་ལ་བལྟ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད། དོན་ནི་རྣམ་ཐར་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་དང་དམིགས་པ་དང་། རོ་བོ་དང་གྲོགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟེལ་
གཞོན་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཉང་ག་ལྷུགས་མེད་
པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ག་ལྷུགས་སྐོ་མེད་དཀར་དམར་ཏེ་ཁ་དོག་བཞི་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྲུག་པའི་རྣམ་ཐར་བསྐོ་མ་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་

༡ <<ཟླ>> གཞོན།

སྟེ། དེ་ཡི་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བཞི་མཚུངས་པ་དང་། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་ལ་
བཞིར་བྲེ་བ་ཅམ་དུ་བད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཞོན་གྱི་རྣམ་པའི་བྱིད་པར་)འི།

ཙ་ལ། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །

རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཞོན་དམིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་
རྣམ་པའི་བྱིད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་གྱིས་གཟུགས་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་
པ་རྣམས་འི་ལྟར་སྐྱུལ་འདོད་པ་ལྟར་མོས་⁹ པར་བྱེད། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་འི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་རྣམས་མི་སྣང་བར་བྱས་
པའི་སྐོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ཆེ་ཚུང་བཟང་བཅས་ཀྱི་བྱིད་པར་བཤད་པ་)འི།

ཙ་ལ། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་ཚུང་
དུ་དང་། ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མིའི་དང་ལྗེའི་རྣམས་ནི་བན་བ་དང་བཟང་པོ་རྣམས་སོ། །

སེམས་ཅན་དང་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཆེ་ཚུང་དང་གཟུགས་བཟང་
བན་སོགས་འི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཚུང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
གཟུགས་དང་། ཆེན་པོ་རི་ཁང་བྱིམ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། མི་དང་ལྗེའི་ཁ་དོག་
བན་པ་དང་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

བཞི་པ་(ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཤེས་པར་བསྟན་པ་)འི།

9 <<མོ>><<ལྷ>> མེད། <<ཞོལ>> སྐྱུལ།

ཇ་བ། ལྷག་མ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ནོ། །

ལྷག་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། མདོའི་ཚིག་ལྷག་མ་ནི་དང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་
གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཉོགས་ལུས་པའི་སྤྱིར།

གལ་སྲིད་པ་ཟད་པར་གྱི་¹སྤྱི་མཆེད་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། འབྱུང་བ་བཞེས་ཟད་
པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཟད་པར་གྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་སོ་ནི།

ཇ་བ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་མཚན་ནས་
ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ཟད་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་ཡང་དག་
པར་འཕྱོར་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་མཆེད་
ཅེས་བྱའོ། །

ཟེལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་¹དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་
རྣམས་མི་སྣུང་བ་དང་། དབང་བསྐྱུར་བའི་སློབ་སྤྱོད་པ་ཟེལ་གྱིས་མཚན་ནས། ཟད་པར་
གྱིས་ས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། མཐའ་ཡས་པར་ཐུབ་
པར་བྱེད་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འཕྱོར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཞེས་
སོ། །འབྱུང་བ་བཞེས་¹དང་། འབྱུང་འབྱུང་བཞེས་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་

1 <<མོ་>><<ཞེས་>> -
1 <<མ་>> ཀྱིས།
3 <<མོ་>><<ཞེས་>><<སྤྱི་>> བཞེས།

དམིགས་པའི་སྐོར་ས་བཅུ་དབྱེ་སྟེ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འབྲུང་བ་བཞི་ལ་ཟད་པར་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན་)འི།

ཙ་པ། ཅིའི་སྲིང་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ས་¹ ལ་སོགས་པ་² ཟད་པར་གདགས་
ཤེ་ན། གནས་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་འཕྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་སྲིང་
དོ། །ལྷག་མ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན་དུ་རི་ལྟར་མ་སྐྱོན་མ་སྐྱོན་དུ་སྦྱར་དོ། །

ཅིའི་སྲིང་ཅེས་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འབྲུང་བཞི་
མ་བཞག་པར། ཟད་པར་གྱི་དམིགས་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་
འབྲུང་བ་དང་བཅས་པའི་འབྲུང་འགྲུར་གྱི་གཟུགས་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་དབང་
འཕྱོར་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྲིང་། ལྷག་མ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ཟད་པར་གྱི་བྱེད་ལས་)འི།

ཙ་པ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་
དོ། །

ཟད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟད་པར་བྱེད་ལས་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཐར་
གྱིས་སྦྱུང་བ་སོགས་ཚོམ། ཟེལ་གཞོན་གྱིས་སྦྱོར། ཟད་པར་གྱིས་དེ་དག་འགྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་སྲིང་།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་ཐོང་གིས་བསྐྱུས་པ་)ལ་གཉིས། ཉན་སོས་དང་སྐྱུན་མོང་བ་དང་། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱུན་མོང་བ་དང་། སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་

1 <<མེ>><<རྣམ་>> ལས།
2 <<མེ>><<རྣམ་>> + ལ།

གསུམ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང། སློན་གནས་ཤེས་པ་དང། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་
བཞི་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་བ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་བར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲོར་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མངས་སྐྱེ་བ་འགོག་ཀྱིས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཞེས་སོ། །གྲོང་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བ་ན་རང་ལ་དམིགས་
པའི་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བསམས་ནས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ན། དེ་མི་སྐྱེ་བར་
བྱའོ་སྐྱམ་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རང་གིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་
གྱི་དམིགས་རྒྱེན་བྱེད་པ་འགོག་ཀྱིས་པའོ། །དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་སྐྱུན་མོང་བ་ཡིན་
གྱི། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་བྱུངས་འབྲེན་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(སློན་གནས་ཤེས་པ་)ནི།

ཙ་བ། བསམས་ནས་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་བསམས་ནས་ཡང་དག་པར་འགྲོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་ལོ། །

བསམས་ནས་ཞེས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་མ་
མོངས་ད་ལྟར་གྱི་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་

མཉམ་པར་བཞག་པའི་སློབ་སྐྱོལ་གྱིས་རི་ལྷོ་བ་བཞེན་དུ་ཤེས་པར་འགྲུར་པའི་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཚོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམས་
གངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྲ་བ་
སྲ་མ་བཞེན་ནོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་དགོངས་
པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྲ་བ་སྲ་མ་བཞེན་ནོ། །དེས་པའི་
ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། དུལ་མིའི་སྐད་དང་ཚོས་གྱི་དེས་པའི་
ཚིག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྲ་བ་སྲ་མ་བཞེན་
ནོ། །སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྲ་བ་སྲ་མ་བཞེན་ནོ། །

ཚོས་སོ་སོ་ཞེས་སོགས་དེམ་པ་བཞི་སྟེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུར་གི་
ཚོས་རྣམས་གྱི་མིང་གིས་རྣམ་གངས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཚོས་སོ་སོར་རིག་
པ་དང་། དེ་རྣམས་གྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་སོགས་
ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དོན་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། དུལ་མིའི་སྐད་དང་ཚོས་གྱི་
དེས་ཚིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེས་ཚིག་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་
གྱི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་
རེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སློབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བཤད་བྱ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ཆོས་རིག་པ་
དང་། བརྟེན་པ་དོན་རིག་པ་ས་གཉིས་དང་། འཆད་བྱེད་རིག་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་འཆད་བྱེད་རིག་པ་ས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་སྐྱེ་མོང་བ་)ལ་སོ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་མོང་བའི་མངོན་ཤེས་ལྟ་
དང་། སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཟག་མེད་མངོན་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
འབྲུལ་གྱི་ཀླུ་པར་འབྲུལ་བ་སྣ་ཚོ་གས་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །སྤྱི་ན་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་སྣ་
ཚོ་གས་ཉན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ལོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་
གངས་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་སྣོད་པ་ལ་
འབྲུག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ལོ། །སྣོན་གྱི་གནས་རྗེས་
སྤྱི་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྣོན་གྱི་མཐའི་སྣོད་པ་རྗེས་སྤྱི་བའི་ཡང་
དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ལོ། །འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་ཤེས་
པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མངོང་བ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞིན་ལོ། །

༡ འདིའི་ཐད་ཐར་ཕྱིན་གཞུང་དུ་མ་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་བྱ་དང་། །གྲས་དང་མཐེན་པ་འཆད་བྱེད་ལ། །ཞེས་པར་བར་མངོན་པའི་
བསྐྱོད་པའི་ལུང་བྲངས་པ་དང་བསྐྱེད། རྟེན་ཞེས་ཡིན་ནས་སྣུམ།

༢ <<མ་>><<སྐྱེ>> + བ།
༣ <<མེ>><<སྐྱར>> ཀྱིས།
༤ <<མེ>><<སྐྱར>> -

རྩེ་འབྲུལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། རིམ་བུ་ལྟར་སྟོན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་
བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ (མོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཟག་མེད་མངོན་ཤེས་) ཞེ།

ཆ་བ། ཟག་བ་ཟད་པའི་¹ མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཟག་བ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་
ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོས་རྣམས་སོ། །

ཟག་བ་ཟད་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བ་ཟད་པའི་སྣང་ས་
བ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཞེ་ལྟ་ག་
རྩེ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་
ཅན་གྱི་ཚོས་མ་² འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་
བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བལྟས་ན་བཅུ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་དང་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་
དང་། ཚོ་³ འབྲུལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་གདམས་པའི་སྐྱོར་བའི་མཛད་པ་དང་། དེས་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་ཚོངས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པའི་
མཛད་པ་དང་། བས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཚར་གཙོད་ཅིང་རང་གི་སྐྱོགས་བཞག་པར་བྱ་བའི་

1 <<ས>><<ཕྱེ>><<ཚོ>> བ།
2 <<མོ>><<ཞེས>> -
3 <<མོ>><<ཞེས>> ཟ།

མཛད་པ་དང་། སློབ་མའི་ཚོགས་སྤྱད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ་
དང་། བསམ་སྐྱོར་མ་འདྲེས་བསམ་ཅི་སྐད་སྐྱུས་པ་བཞིན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་མི་འདོར་ཞིང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པ་དང་གནས་པ་དག་ལ་ཅི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་
དང་། ཉོན་མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུན་གྱིས་འདིག་ཉེན་ལ་གཟིགས་པ་
དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་སྤངས་ནས་ཅི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཉེ་བར་
སྟོན་པ་མཛད་པའོ། །

དང་པོ་(གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུས་དང་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་)ནི།

ཅ་བ། མཚན་དང་དབེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
མཚན་དང་དབེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་¹ པའི་སྐྱུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
པའི་ཉིང་འེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པའོ། །

མཚན་དང་ཞེས་ཉེ། དེ་ཡང་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཅོམ་དང་། གཟུགས་རང་རྒྱད་
¹ པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་འེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་གིས་མཚན་སོ་གཉིས་དང་། དབེ་
བྱད་བརྒྱད་རྩུས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཞེ་
ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་

1 <<ཤེ>><<སྤང>> ལྟན།
1 <<སྟོ>> ལྟན།

གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེད་སྐྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོ་འབྲུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་གདམས་པའི་སྐྱོད་བའི་མཛད་པ་)ལ་གཉིས། ལུས་
དང་ཡོངས་སྐྱོད་དག་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཚོང་དག་པའོ། །དང་པོ་ཞི།

ཙ་མ། གནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས། རི་ལྟར་བཞེད་
པ་བཞིན་དུ་གནས་ལེན་པ་དང་། བཞུགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་བའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་གང་ཞེ་ན། རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་སྐྱུལ་པ་དང་། སྐྱེད་པ་
མཁུན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ལོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་རིམ་པ་
བཞིའི་ནང་ནས་ལུས་དང་ཡོངས་སྐྱོད་དག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་གནས་ལེན་པ་དང་། དེར་སྐྱེས་
ནས་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་རི་སྐྱིད་བཞེད་པར་བཞུགས་པ་
དང་། བཞེད་ན་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བ་དང་། རི་ལྟར་བཞེད་
པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུར་ལ་མངའ་བརྟེས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་
མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཚོང་དག་པ་)ཞི།

ཙ་མ། ལུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་འཛིན་གྱི་

༡ <<ཤེ>><<སྐྱེད>> + དང་།

སྒོ་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་ཡང་དག་པར་འགྱོར་བའི་ཞེས་པ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །མཁུན་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་
གཟུངས་གྱི་སྒོ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་དག་པར་འགྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །

ཐུགས་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་སྒོ་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པ་དང་། རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་
གཟུངས་¹ བཞི་ལ་སོགས་པ་སྒོ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་དབང་འགྱོར་བའི་ཞེ་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(དེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་མོངས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པའི་
མཛད་པ་)ལ།

ཇ་བ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡང་དག་པར་འགྱོར་
བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་མཁུན་པའི་
སྟོབས་གང་ཞེ་ན། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡང་དག་པར་
འགྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རི་
ལྟར་མཐུན་མཐུན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

ཐབས་ལ་བསྐྱུ་བའི་བདུད་འཛོམས་པའི་སྟོབས་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་དང་

1 <<སྒོ>><<ཞེས>> བཟུང།<<ཟུང>> གཟུང།

ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་བསྐྱུ་བའི་བདུད་འཛོམས་པའི་སྟོབས་བརྟུའི་
སྟོན་མ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་
འབྲས་བུ་འདོད་མི་འདོད་འབྱུང་བའི་གནས་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་གནས་མ་ཡིན་པ་
ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་དང་དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་
དང་། མོས་བ་སྣ་ཚོགས་དང་། ཁམས་སྣ་ཚོགས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་
དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་
ལ་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཞི་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་གྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བ་ཚར་གཙོད་ཅིང་རང་གི་སྟོགས་བཞག་པར་བྱ་བའི་མཛད་པ་)ལ་
གཉིས། ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་ལ་བརྩམས་པ་
དང་། བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་ལ་མི་
འཛིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩམས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེ་བ་འཛོག་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་

གང་ཞེན། བར་གྱི་དོན་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། ཟག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཞལ་
གྱིས་འཆེ་བ་འཛོག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་ལོ། །

མཛོན་པར་རྫོགས་པར་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྲུང་གྱིས་
ཐུགས་སྲུང་དོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། འདི་ཐུགས་སྲུང་མ་¹ རྒྱུ་དོ་ཞེས་དགེ་
སྤོང་དམ་བུམ་ཟེ་སོགས་ཚོས་དང་མ་ཐུན་པའི་རྫོགས་པའི་མཚན་མ་ཅོམ་ཡང་མི་
མཛོན་བས་བདེ་བ་² རོག་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ། བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་ནས་ལྷ་མཚོག་
གི་གནས་སྲུང་དམ་འཆལ། ཚངས་པའི་གནས་སྲུང་འཁོར་ལོ་བསྐོར། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་
སེལ་ལེ་སྤྲ་བ་སྤྲུགས་³ པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཞེ་སྟུག་རྒྱུར་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཐར་
ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཟག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་
པ་ལ་ཟག་པ་འདི་མ་ཟད་དོ་ཞེས་ཏེ་ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་རྫོགས་པའི་མཚན་མ་ཅོམ་ཡང་མ་
མཛོན་བས་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་དེས་བར་འབྲིན་པའི་ལམ་ལ་མི་འཛིགས་པ་

གཉིས་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྒྱམས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཇ་བ། བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་གང་ཞེན། གཞན་གྱི་དོན་ལས་
བརྒྱམས་ཏེ། བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེ་བ་
འཛོག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་ལོ། །དེས་བར་འབྲིན་པའི་

1 <<མོ་>> -
2 <<མོ་>><<ཞེས་>> བ་མེད་པ།
3 <<མོ་>><<མ་>> བསྐོགས། <<ཞེས་>> རྫོགས།

ལས་ལ་མི་འཛིགས་⁹ བ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དོན་ལས་
བརྩམས་ཏེ། དེས་བར་འབྲིན་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་བཤམས་ཅད་སྟོན་བར་ཞལ་གྱིས་འཆེ་
བ་འཛོག་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྲ་བ་སྐྲ་མ་བཞིན་ལོ། །

བར་དུ་གཙོད་པའི་ཞེས་བ་རིམ་བ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཆགས་གྱི་¹ ཐར་བའི་བར་
ཆད་དུ་འགྲུར་བ་སོགས་བསྟན་བ་ལ། དེ་བསྟེན་ཀྱང་བར་ཆད་དུ་མི་འགྲུར་རོ་ཞེས་
ཚོས་མ་སྟན་གྱི་རྒྱུ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་དང་། གཞི་²
ཤེས་བསྟོམས་བས་ཐར་བ་ཐོབ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བ་ལ། ཐར་བར་
དེས་བར་འབྲིན་བར་མི་འགྲུར་རོ་ཞེས་ཚོས་མ་སྟན་གྱི་རྒྱུ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་
མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་ཏེ་ལྷག་མ་རྣམས་འདྲའོ། །

ལྷ་བ་(ལྷོ་བ་མའི་ཚོགས་སྲུང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཛད་བ་) ཉེ།

ཇ་མ། དན་བ་ཉེ་བར་གཞག་བ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྲུང་བ་སྟེ། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་བཤམས་ཅད་ཀུན་རྒྱུ་མི་འགྲུར་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་
ཞེས་བྲ་བ་སྐྲ་མ་བཞིན་ལོ། །

དན་བ་ཉེ་བར་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་སྲུང་བ་ན། འཁོར་ཁ་ཅིག་གྲུས་བ་དང་། གཞན་
དག་མ་གྲུས་བ་དང་། འདྲེས་མར་གནས་བ་ལ་རྗེས་ཆགས་ཁོང་ཁོ་ཐད་བར་སྦངས་
བའི་མཁྲིན་བ་མཐར་སྟག་གོ། །

9 <<མི>><<སྲུང>> མཁས།
1 <<སྲུང>> ལྷིས།
2 <<ལྷོ>> ཉེ།
3 <<ལྷོ>><<ཞེས>> ལྷིས་སྟོང་། <<སྲུང>> ལྷིས་རྒྱལ།

བྱུག་པ་(བསམ་སྐྱོར་མ་འདེམ་པས་ཇི་སྐད་སྐྱུས་པ་བཞིན་བྱེད་པ་)ནི།

ཅ་བ། བསྐྱེད་པ་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ལ་ངེ་
ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གང་མས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྲ་མ་བཞིན་གོ། །

བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། འཁོར་ལ་ངེ་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གང་མས་པ་
དང་རྗེས་བསྐྱེད་སྐྱོན་པ་སོགས་སྐྱོ་གསུམ་གྱིས་སྐྱོན་གཞན་གྱིས་ཤེས་དོགས་ནས་
བཅའ་བའི་དགོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་མཁུན་པ་མཐར་སྐྱབ་གོ། །

བདུན་པ་(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་མི་འདོར་ཞིང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་
པ་)ནི།

ཅ་བ། བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་
དང་། གསུངས་པའི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་བཛོད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་
ཞེས་བྱ་བ་སྲ་མ་བཞིན་གོ། །

བསྐྱེད་པ་མེད་ཅེས་ཏེ། གཤུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐྱེད་པ་མཛད་པ་དང་། གསུང་གིས་
ཚོས་སྐྱོན་པའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་བའི་མཁུན་པ་
མཐར་སྐྱབ་གོ། །

བརྒྱད་པ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པ་དང་གནས་པ་དག་ལ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཅ་བ། བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཅོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་གྱུར་

༡ <<སྐྱོ>> བཅས།
༢ <<ས>><<སྐྱེ>><<ཅོ>> མི་མངའ་བའི།

དཔལ། ཐམས་ཅད་མཁའ་མ་མེད་པའི་གཡོ་བ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞེན་ལོ། །

བག་ཚགས་ཞེས་ཉེ། མོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྲོད་ལ་ཀུན་མཁའ་མ་མེད་པའི་སྲོད་
བ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་མཁའ་མ་མཐར་སྟག་གོ། །

དགལ་བ་ (ཉེན་མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་གྱིས་འཛིག་ཉེན་ལ་གཞེགས་པ་) ལོ།

ཇ་ཡ། ལྷགས་རྗེ་ཚེན་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྷན་མི་འཆད་པར་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པའི་
སྟུགས་རྗེ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་བཞེན་ལོ། །

སྟུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་ཞེས་ཉེ། སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ཅན་རྣམས་གདུལ་བའི་
དུས་ལ་བབས་པ་དང་མ་བབས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱན་གྱིས་ཉེན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་
གཞིགས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་སྟུགས་རྗེ་མཐར་སྟག་གོ། །

སྤྱི་ལོ་གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལོ།

ཇ་ཡ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སྤྱད་དགས་དང་སྟུགས་
གྱི་སྤྱིན་ལས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བ་དང་། དེ་
བཞེན་གཞེགས་པའི་དབང་པོ་གནས་དང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བ་དང་། སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིན་
ལས་མཛད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་མ་
བཞེན་ལོ། །

༡ <<ལོ>><<སྤྱད>> ལས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་ཏེ། ལྷོད་པ་ངན་པ་དང་མ་ལོན་པ་ལྷན་གྱི་
དམིགས་པ་ནི། ལྷོད་ཞེས་པ་དང་། རྟོག་པ་མ་ལོན་པ་ལྷན་གྱི་དམིགས་རྣམ་དེ་
བཞིན་ཞེས་དང་། འཕྲིན་ལས་མ་ལོན་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་མ་ལོན་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཞེས་
ཏེ། གནས་མ་ཡིན་པར་གཤེགས་པ་སྐྱེའི་འབྲུལ་བ་མི་མངའ་བ་སོགས་
དང་། འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སོགས་ལྷན་དང་། ལྷོ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་^༡ དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་^༢ བ་དང་། དུས་
གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་
སྟེ། རྒྱས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱུ་བ་(རོན་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་སྤངས་ནས་ཐེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རོན་དུ་འབྲུང་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཛད་པ་)

ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འཕྲོར་བའི་ཉིང་འཛིན་
དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཏེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་
སུམ་དུ་གཞིགས་པའི་མཁྲིན་པ་མཐའ་སྟུག་གོ། །

བཞི་བ་(འོན་ཏན་གང་ཞིག་གིས་གནས་གང་ལ་བཞེན་ནས་ཐེ་ལྷ་བ་སྐྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་)གང་གིས་

༡ <<སྟོན>><<སྐྱེ>> མཛོན།
༢ <<སྟོན>><<ཞེས>> འབྲེལ།

གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སྤྲེ་དང་
སྐྱུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་།¹ ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་
རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཙ་མ། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་
སམ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས། ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བར་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །

ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཞེས་ཏེ། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་
ལྷ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་ཐོས་པ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་རྟེན་ཁྲུང་པར་
ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཙ་མ། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལམ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །

ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་མར་¹སོགས་ཉན་ཐོས་དང་
སྐྱུན་མོང་བའི་སྟེ་ཚོན་བྱུག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་
གསུམ་གྱིས་སྲུ་མ་ལས་ཀྱང་སེམས་རྟེན་ཁྲུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྟེ། རབ་

1 <<ཚོན>> པའོ།
1 <<ཚོན>> མཐར་ཕྱིན་<<ཚོན>> རྣམས་མཐར་

མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷུ་ཚབ་ལྷུ་ཚབ་པ་) འི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་
བཞིན་དུ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལྷུ་ཚབ་གང་ཡང་རུང་བས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བྱམས་པ་ཚད་མེད་སྐྱབ་པ་འདོད་པས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྡན་པར་བྱའོ་སྐྱབ་པ་སོགས་རང་རང་གི་རྣམ་
གནས་ལན་མང་དུ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དེ་དག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། གནས་པ་ལས་གྱུར་པའོ། །རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
བལྟའོ། །གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །

ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། རང་དུ་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་ལ་གཉིས་
སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མེད་སོགས་རྗེས་

མོ་བ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། གཉིས་པ་ནི། སལ་ཆེར་འདས་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་མཉམ་གཞག་གོ།

གཉིས་པ་(རྒྱུད་ལས་སོ་སོར་བཤམ་བ་)ལ། ཚད་མེད་བཞིའི་བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། མི་མ་སྐྱུན་པའི་སྤྱོད་སྤོང་
རོ། །སྤྱོད་སྤོང་བར་གནས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
མཛད་དོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་བར་མཛད་པ་ལ་མི་སྤྲོད། །

ཚད་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་ལས་ཁྱད་བར་
ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱོད་སྤོང་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་
བར་བྱེད། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་ལ་མི་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་དང་སྐྱུན་མོང་བའི་སྤྲེ་ཚན་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་
གྱི་བྱི་བཞི།

ཅ་བ། རྣམ་ཐར་ཐར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། སྐྱུལ་པའི་ལས་མཛོན་པར་
བསྐྱུབ་པོ། །དག་བ་སྐྱུལ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞི་བའི་རྣམ་
པར་ཐར་བ་རྣམས་ལ་མི་ཆགས་སོ། །མོས་པའི་ཕྱིར་འབགས་པའི་གནས་པ་མཚོག་ཏུ་
རབ་ཏུ་ཞི་བའི་གནས་པས་གནས་སོ། །

རྣམ་¹ ཐར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། སྐྱུག་པའི་
རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་དང་། ² གསུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་ལས་དང་། དེས་ཚིག་

1 <<མོ་>><<ཐར་>> ལྟེ།
2 <<ན་བཞི་>> + བར།
3 <<མོ་>><<ཞེས་>> -

བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་ས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་བཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཐར་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྱུལ་པའི་ལས་སྐྱབ་པར་བྱེད། གསུམ་བས་དེ་ལ་ཉོན་
མོངས་འགོག་པར་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞེས་ཞི་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་རོ་སྤང་
གི་ཚགས་པ་འགོག་པར་བྱེད། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་མོས་པས་འབགས་པའི་
གནས་པ་མཚོག་ཏུ་ཞི་བའི་གནས་པས་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཟེལ་གཞོན་གྱི་ལས་ནི།

ཇ་བ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། དམིགས་པ་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་བ་གསུམ་པོ་དག་གི་དམིགས་པ་ལ་དབང་
སྐྱུར་བར་མཛད་དོ། །

ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྲུང་
བར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་ཟེལ་གྱིས་མཚན་ནས་གཟུགས་ཅན་
གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཟད་པར་གྱི་ལས་ནི།

ཇ་བ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཟད་པར་རྒྱས་པར་
མཛད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །

ཟད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྲུང་བར་
ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་ཇི་སྙུང་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་
བྱས་པའི་སྐྱོན་ས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

༡ <<ཇ་བཞི>> ཀྱིས་གཞོན།

ཇ་བ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། གཟུང་བའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་
ལོ། །བསམས་ནས་ཤེས་པས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། བྱང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
དང། ད་ལྟར་གྱི་ལྷན་སྟོན་བ་དང། འཛིག་ཉེན་ན་¹ མང་པོས་བཀྱར་བར་འགྱུར་ལོ། །སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། བཤད་པས་སེམས་ཅན་
རྣམས་གྱི་སེམས་ཚིམ་བར་མཛད་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ཞེས་སོགས་འོག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ནི་བྱེད་ལས་ཁྱད་
བར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཞེས་ཀུན་ལ་སྐྱར་ཞིང་སྐྱབ་བྱེད་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ། ཉོན་
མོངས་མེད་པས་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་སྐྱ་བས་གཟུང་བར་འོས་པའི་
ཚིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སྱིད། ལྟོན་གནས་ཤེས་པས་དུས་གསུམ་གྱི་ཚོས་ལྷན་སྟོན་བ་
དང། འཛིག་ཉེན་ན་མང་པོས་བཀྱར་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པའི་སྱིར་དང། སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པས་¹ མེ་ཚོམ་གཅོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་སེམས་ཚིམ་བར་
བྱེད་པའི་སྱིད།

ཇ་བ། མདོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ལུས་གྱི་ལས་གྱིས་བསྟན་
པ་ལ་འདུན་པར་མཛད་ལོ། །དག་གི་ལས་གྱིས་འདུན་པར་མཛད་ལོ། །སེམས་ཀུན་
བརྗོད་པས་ཀྱང་འདུན་པར་མཛད་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་དང། འོང་བ་དང། འགོ་
བ་མཁུན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོམས་
སོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་

1 <<སྐར>> -
1 <<སྟོ>><<ཞེས>><<སྐ>> སེམས་

སྐྱེས་ལྷ་ཚེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཚེས་པར་མཛད་དོ། །སེམས་ཀྱང་མངོན་པར་དང་⁹ བར་
 མཛད་དོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། བསམས་བཞེན་དུ་
 སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འདྲིན་རྟོ། །བཞེད་ན་བསྐྱལ་བ་འཇམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་
 བཞུགས་སོ། །ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་འདོད་དོ། །ཚོས་ལ་དབང་སྐྱུར་དོ། །ཉིང་འེ་འདྲིན་ལ་
 དབང་སྐྱུར་དོ། །དམ་པའི་ཚོས་¹ ཡང་དག་པར་འདྲིན་རྟོ། །སྐྱོབས་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་
 མཛད་ཅེ་ན། རྒྱ་མེད་པ་དང། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་སྐྱེ་བ་དང། མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བར་སྐྱེ་
 བ་བསམ་ལ་ནས་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ལམ་སྟོན་རྟོ། །སེམས་ཅན་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་དང། བཤད་པའི་སྐྱོད་དང། བསམ་པ་དང། བག་ལ་ཉལ་
 དང། དམིགས་པ་དང། ཚོགས་དང། འོས་སུ་འབྱུང་བ་དང། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་
 རྗེས་སུ་རྟོགས་ནས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་དེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་སྟོན་རྟོ། །བདུད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚར་གཏོང་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་བྱི་བ་བྱིས་པ་ཡང་ལུང་སྟོན་རྟོ། །མི་
 འདྲིགས་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བདག་སྟོན་པ་ཡང་དག་
 པར་ཡིན་པར་རྣམ་པར་འདོག་གོ། །ཚོལ་བ་གཞན་སུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཚར་
 གཏོང་དོ། །འབྲེལ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་ལ་ཡིན་པས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་དོ། །བསྐྱེད་བ་མེད་པ་རྣམས་གྱིས་
 ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཚོགས་ལ་འདོམས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་སྟོན་རྟོ། །བསྐྱེལ་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་
 མཛད་པ་མི་འདོད་དོ། །བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཅོམ་པས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཉོན་

9 <<ས>> དྲངས།
 1 <<རྩ་བཞི>> + ཀྱང།

མོངས་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུའི་སྣོད་པ་མི་སྣོན་ཏོ། །ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་
ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཉེན་མཚན་ལན་ལྷན་ཏུ་འཛིག་ཉེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་
སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། སྣོད་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འཛོལ་པ་དང་། གཤེགས་པ་
དང་། བཞུགས་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་
ཏོ། །

མདོན་ཤེས་ཀྱིས་སློབ་གསུམ་ཀྱི་སློབ་སྐྱོད་ལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐར་
བའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། མཚན་དཔེས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱེས་བྱ་
ཆེན་པོར་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། སེམས་དང་བར་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡོངས་དག་གི་
ལས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། སྣོབས་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཐིག་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་བསལ་
ནས་མདོན་མཐོང་ལམ་སྣོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྣོད་པ་སོགས་སྣོད་
རྒྱུ་གི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་ཐར་བའི་ལམ་སྣོན། བས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཚར་གཏོང་ཅིང་བྱི་བ་
བྱིས་བས་ལུང་སྣོན་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། མི་འཛིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་
ནང་དུ་སྣོན་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུ་སྤྱེགས་རྣམས་
ཀྱང་། ཚར་གཏོང་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡིན་པར་འཁོར་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་མེད་པས་རྒྱུན་མི་ཚད་
དུ་གདམས་པ་དང་རྗེས་བསྐྱེད་འདོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེལ་བ་མེད་པས་སྐྱད་
ཅིག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་

༡ <<ཞོལ>><<ཆོས>><<སྣོད>> ལྷན།

བཅོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྲིད་སྟོན་མི་སྲིད་པར་བྱེད་པ་དང། ལྷགས་
རྗེ་ཆེན་པོས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་གཟེགས་པ་
དང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་མ་འདྲེས་པ་དང་པོ་དྲུག་གིས་སྐྱབས་ལུང་ལྷགས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང། གཉིས་པ་དྲུག་གིས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཚོས་འཕྲོ་བ་པ་
དང། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཤེགས་པ་དང། བཞུགས་པས་ཀྱང་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེན། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་དོ། །ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་འཇོག་གོ། །དེས་སེམས་
ཅན་ཡོངས་སུ་^༡ མ་སྲིན་པ་^༢ རྣམས་ཉི་སྲིན་པར་མཛད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྲིན་པ་རྣམས་ཉི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཛད་དོ། །

རྣམ་མཁྲེན་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱུན་རིང་དུ་གནས་པར་
བྱེད། སེམས་ཅན་མ་སྲིན་པ་སྲིན་པར་མཛད། སྲིན་པ་གྲོལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་གཏོང་འཕྲོ་བ་^༣ དང་སྤངས་པ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང། ལྷང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྒྱུན་
གཅོད་ཅིང་འདོར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་མི་འདོར་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<མེ>><<སྐྱར>> -
༢ <<ས>> བར།
༣ <<ཞོལ>> ཐོག།

ཅ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་དག་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
ལམ་ཐོབ་ན་ལམ་སྲ་མ་དམན་པ་ནི་འདོར་འོ། །བསྐྱོམས་ཏེ་སྤོང་བ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་དོ། །

མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ། སྲར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་འདི་རྣམས་ལ་
ཐོབ་པ་དང་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ་སྤངས་པ་སྐྱོམ་པའི་བྱང་པར་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ། སྐྱོར་
ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མི་འདོར་ཡང་རྗེས་འདོར་བ་
དང་། སྤྱིར་འོང་ཐོབ་པའི་ ཚེ་⁹ རྒྱན་ཞུགས་འདོར་བ་དང་། འབྲས་བུ་གང་དང་གང་
ཐོབ་པའི་ཚེ། རང་རང་གི་སྤང་བུ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སྐྱོམ་པ་གནས་ལྷུར་
གྱི་བྱང་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་(སྤང་བོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྒྱན་གཙོད་ཅིང་འདོར་བ་དང་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔལ་མི་འདོར་བའི་བྱང་པར་བཤད་པ་) ཅི།

ཅ་བ། སྤང་བོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཉན་ཐོས་ནི་ལམ་
ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཡང་དག་པར་གཙོད་པའི་རྣམ་པར་འདོར་བས་རྣམ་པར་སྐྱོང་སྟེ། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འདི་མ་ཡིན་ལོ། །དེའི་སྤྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ནི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་མི་ཟད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་ཞེས་གྲང་བུའོ། །

སྤང་བོ་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་ཟད་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱ་
སྟེ། དེ་ནི་སྤང་བོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཙོད་པར་བྱེད་ལ། བྱང་རྒྱུ་

9 <<སྐོ>><<ལྷ>> -

སེམས་དབང་ནི། འཁོར་བ་རི་སྲིད་གྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཚད་བར་བྱེད་པའི་སྲིད།
 གསུམ་བ་སྟོབས་དང་རྣམ་མཁུན་གྱི་ལས་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་རི་བ་ནི།
 རྩ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་གང་དག་^༡ རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅིའི་སྲིད་ཞེན།
 ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་ཏེ། སྟོབས་བ་བཅུ་དང་རྣམ་མཁུན་གྱི་བྱེད་
 ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། གཞན་གྱིས་
 རྟོག་པའི་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་སྟུང་བའོ། །

ལན་ལ། ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་
 བོན།

རྩ་བ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བའི་སྲིད་འོ། །

ཚུལ་བཞིན་ཞེས་ཏེ། རི་བ་བཅུ་བཞིའི་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལྷུས་པས་ལན་གསུངས་བ་དགོས་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་བ་དང་
 བཅས་པས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་བ་(དེའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དགོད་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་སྲིད་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲི་ཞེན། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་
 དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་སེམས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
 པའི་སྲིད་འོ། །

ཅིའི་སྲིད་ཅེས་ཏེ། རི་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ཚོས་ཅན། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རི་བ་
 ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་

༡ <<ས>><<ཕྱ>><<ཙ>> མི་སྟོན།
 ༢ <<ས>> དང་།

སེམས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དང་དེས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་
ཚོས་བྱེ་བཤུ་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་འབྲས་
སོགས་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཚོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དང་མི་
འབྲ་བའི་ཚོས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྒྱུན་ལྷགས་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཇ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་
ལྷགས་ན། རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱུན་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་། རྒྱུན་དུ་ལྷགས་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་པ་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ལ་འཇུག་པ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཇ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམས་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པར་
སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཅེས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། འདོད་པའི་
བརྗོམ་སྤངས་དྲུག་པ་སྤངས་ཀྱང་། ཕྱིར་འོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་

༡ <<ཞོལ>> བ།

སེམས་པ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་ཤ། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་

ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་ཀྱང་།
ཕྱིར་མི་འོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འདོད་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་) ལ། སྐོམ་
ལམ་ལ་སེམས་པས་སྤང་བུ་གང་གི་གཉེན་པོ་བསྐོམ་པ་དང་། སྤང་བུ་སྤོང་ཞིང་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པའི་དུས་དང་། སྐོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་
དཔེས་བརྟན་བའོ། །དང་བོ་ནི།

ཙ་ཤ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་

ནས། ས་བཅུ་རྣམས་སུ་བསྐོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱེབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་སྐོམ་

ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེབ་པའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཞེས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། ས་
བཅུ་རྣམས་སུ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་¹ ས་པོན་གཙོ་བོར་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་སྐྱིབ་སྤང་བུའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་ཞར་ལ་སྤོང་བུས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 <<སྐོ>><<ཞེས་>> ཀྱིས།

གཉེས་པ་(སྤང་བྱ་སྤོང་ཞིང་འབྲས་བུ་ཚོབ་པའི་དུས་) ལྟེ།

ཙ་ལ། དེ་བྱང་ཚུབ་ཚོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཅིག་ཅར་
སྤོང་དོ། ཅིག་ཅར་དག་བཙམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་དོ། །

དེ་བྱང་ཚུབ་ཚོབ་པ་ན་ཞེས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཉོན་སྐྱིབ་སྤང་བྱར་མི་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱིབ་གཉེས་ཅིག་ཅར་ཟད་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྐྱོབ་ས་ཀྱིས་ཅིག་
ཅར་དག་བཙམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་
ཀྱི་བཞེད་པ་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་བཞེད་པས་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་(སྐོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་) ལྟེ།

ཙ་ལ། དེ་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་། སྐྱགས་དང་སྐྱན་གྱིས་སོང་བའི་དུག་ལྟ་
བྱ་དང་དཔེར་ན་སྤངས་པའི་དག་བཙམ་པ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་
པ་མི་སྐྱེད་དོ། །

དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འབྲས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་བྱུང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱགས་
དང་སྐྱན་གྱིས་རུས་པ་བཙམ་པའི་དུག་ལྟ་བུ་བྱ་དང་། དག་བཙམ་པ་ལྟར། དེའི་དབང་
གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པ་དང་། རང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉེས་པ་(བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་བཤད་པ་) ལ་གཉེས། མངོང་

༡ <<སྐོ>><<ཞོལ>> -

བསྟན་པ་དང། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པ་དང། ཐབས་ལ་མཁས་པ་
དང། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་མཁས་པ་དང། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དུས་དུས་སུ་དབང་པོ་རྣམས་སྦྱོང་^༡ བར་བྱའོ། །

ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གནས་ལྗེ་ལ་
མཁས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང། སྦྱོང་པ་དང། སྤང་བྱ་དང། གཉེན་པོ་དང། དུས་
དུས་སུ་དབང་པོ་སྦྱོང་^༢ བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ལ། མཁས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དང། འགལ་བ་སྤང་
བའི་སྐོ་ནས་དབང་པོ་སྦྱང་^༣ བར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དམིགས་པ་ལ་མཁས་པ་
དང། སྦྱོང་པ་ལ་མཁས་པ་དང། སྤང་བྱ་ལ་མཁས་པ་དང། གཉེན་པོ་ལ་མཁས་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རོར་བའི་ཤེས་བྱ་དང། ལྷང་བའི་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་བྱ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཤེས་བྱ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་འདྲུག་ཏུ་བཏུ་སྟེ། འཇུག་བ་དང། འཇུག་བའི་
གནས་དང།

ཤེས་བྱ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཇུག་བ་ལྷུལ་ལྷུལ་ཅན་
ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བའི་གཙོ་བོ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་
འཇུག་བ་དང། དེའི་གནས་ཀྱི་རྟོག་གཞན་དབང་གི་གནས་རྒྱལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་

༡ <<ས>><<ཕྱེ>><<ཚོ>><<འེ>> ལྷང།
༢ <<སྦོ>><<ཞོལ>><<ལྟ>> ལྟོར།
༣ <<སྦོ>><<ཞོལ>><<ལྟ>> ལྟོར།

བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱང་བའི་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་)ནི།

ཅ་བ། མ་འཇུག་པའི་གནས་དང་། འཇུག་པ་ཡང་⁹ ཡིན་ལ་མ་འཇུག་པ་ཡང་ཡིན་པ་

དང་། མ་འཇུག་པ་དང་། མ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའོ། །

མ་འཇུག་པའི་ཞེས་ཏེ། མ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། མ་འཇུག་པའི་གནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྒྱང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་ལྟོས་ཏེ། འཇུག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་འཇུག་པ་ཡང་ཡིན་པ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་། མ་འཇུག་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་ཚོས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་

པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། མངོན་

པར་ཤེས་པ་སྣང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ལམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའོ། །

ཐབས་ལ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པས་རྒྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱོད་པ་དང་། ཐབས་པའི་རྒྱོད་པ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉིན་མཚན་དུས་རྒྱུ་ཏུ་སྒྲིག་པ་བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་ཀྱི་

9 <<ས>><<ལྟེ>><<ཙོ>> + མ།

སློབ་ནས་ས་དང་པོར་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་ཤེས་སྤྱིར་བཏང་
མཁས་པ་དང་། མི་གནས་པའི་ཕྱང་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཤེས་རབ་དང་
སྤྱིར་རྗེ་གཉེས་ཀྱིས་ལམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མྱེད་བྱ་ལ་མཁས་པ་བཤའ་བ་) ལ་རྣམ་རྟོག་བཅུར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་
པར་གཡེང་བའི་རྣམ་རྟོག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་
གོ་། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཞེན། ཅ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། མཚན་མའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཚན་མར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། མཚན་མར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཚན་མར་སྤང་བ་འགྱུར་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།

ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཞེས་ཏེ། ཅ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞི་དང་། མཚན་མའི་
རྣམ་རྟོག་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་སྤོད་སོགས་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་
དང་། མཚན་མར་སྤང་བའི་རྣམ་རྟོག་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་དང་། མཚན་མ་འགྱུར་
བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞི་བཟུང་བའི་མཚན་མ་རྣམས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་
དང་། མཚན་མར་སྤང་བ་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག་མིག་ཤེས་སོགས་བདེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་(རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་)ནི།

༡ <<མ>> མ་ཡིན།

ཅ་བ། གཞན་གྱིས་བརྟམ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། ཚུལ་བཞེན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །⁹

གཞན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོད་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་རྟོག་གྲང་རང་
གི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དང་། དམ་པའི་ཚོས་བརྟམ་པས་བསྐྱུས་པའི་མིང་ཚིག་
ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་། དང་པོའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་ལྟ་ངན་དུག་ཅ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་སྐྱོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་རྟོག་གྲེ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་)འི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྐྱོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྐྱུར་
བ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐ་དང་
པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། མིང་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དོན་རི་ལྟ་བུ་
བཞེན་ཏུ་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

རྣམ་པར་གཡེང་བའི་ཞེས་ཏེ། རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བརྟམ་ཡང་གཉིས་ཀྱིས་

9 <<ས>> བ་དང་།

ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང་། ཚོས་ཀྱི་
བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

དང་པོ་ནི། བྱང་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། ཉག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་
དག་གི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞེན་དུ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡོད་བཞེན་
དུ་ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་པས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཚོས་ཀྱི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་)ནི། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་
ཞེན་པ་དང་། གཞན་དབང་མེད་པར་ཞེན་པ་སྐྱོ་འདོགས་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་
དང་། གཞན་དབང་དང་དེའི་ཚོས་ཉིད་གཅིག་དང་འོ་པོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གཅིག་
དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ངོ་
པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་བརྗོད་
བྱ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ངོ་པོ་ཉིད་དང་། བྱང་པར་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་རི་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་དག་ཐོས་པ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་
དུ་སྒྲུབ་བའི་རྫོང་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དམིགས་
པ་ན། རི་ལྟར་དམིགས་པ་བཞེན་དུ། དེ་ཡི་མིང་དུ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་མིང་རི་ལྟ་
བ་བཞེན་དོན་དང་། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞེན་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་པོ་
འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཕོག་པའི་རིགས་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །

བཞི་པ་(གཉེན་པོ་ལ་མཁས་པ་བཤད་པ་)ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གསུམ་སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་གང་ཞེན། ཚོག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་
དང། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་ཉིད་དེ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་དང། ཉན་ཐོས་རྣམས་དང། བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དང། ལོ་རིམ་བཞིན་ལོ། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ཚོག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་
སོ་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་
པ་ན་དེས་ཚིམ་ནས་གོང་མའི་བྱང་པར་འབད་བས་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་ནས་
རྟོག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟོག་སོགས་བཞི་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་
ཕྱིར། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་བཀག་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
མཛོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་མ་
ཡིན། ཡང་དག་པར་འདས་པས་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཞེ་བས་མ་ཡིན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་
ཡིན། དམིགས་པ་ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། འོན་ཀྱང་
དམིགས་པ་ལ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་བལྟ་ལོ། །

སྐྱོས་པ་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱོས་པ་
 མེད་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚོས་ཅན། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟ་ན། གཉིད་ལོག་པ་དང་ར་རོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར། ལྡར་བ་ཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
 འཇུག་པ་མངོན་གྱུར་ཞི་བ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་
 སྐྱོམས་འཇུག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། གཞུགས་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
 བས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
 གཞན་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་བཙས་པའི་མངོན་པར་
 འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འགལ་བ་སྤང་བའི་སྐྱོན་ས་དབང་པོ་སྤྱང་བར་བྱ་བ་)ནི།

ཙམ་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཛིན་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་
 དབང་པོ་རྟོན་སྤྱིང་ཞེ་ན།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཛིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཛིན་རང་བཞིན་གྱིས་
 དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཡིན་ན། དབང་པོ་སྤྱིང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་སྐྱུ་བའོ། །ལན་ནི།

ཙམ་གྱི་དབང་པོ་རྟོན་པོ་རྒྱུང་དུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟོན་པོ་འབྲིང་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །དབང་
 པོ་རྟོན་པོ་འབྲིང་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟོན་པོའི་ཚེན་པོ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །

དབང་པོ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་
སྐྱོང་མི་དགོས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་འདོག་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཆེས་རྣོ་བ་
ཡིན་ཡང་། རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས། དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཏེ་¹འབྲིང་དང་། རྣོན་པོ་འབྲིང་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣོན་པོའི་ཆེན་པོ་ངེས་པར་སྐྱབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྐྱས་པ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་ངོ་བོ་དང་། །རྣམ་པའི་
འཛིན་སྲངས་ལེགས་པར་ངེས་བྱས་ནས། །དེ་དག་འཛོམས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་
ཚུལ་གྱིས། །ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱབ་པའི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་
པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁོར་མཚན་བརྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། འཛོམས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་བཞི་པའོ། ། །

མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤད། ལེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་
རྒྱ་མཚོའི་སྣང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་ལས་
བརྟུས་པ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །

1 <<ཞོལ་>> རས། <<ལྷ་>> ཏེ།

ལེ་ལུ་ལྷ་པ་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

བཞི་པ་པས་གྱི་རྒྱོལ་བ་ཚར་གཅོད་པ་སོགས་འབེལ་གཏམ་གྱི་སློན་ནས་གདུལ་བྱ་
གཞན་རྗེས་སུ་འདྲིན་བའི་ཐབས་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་
གཉིས། ལེ་ལུ་ལེ་གཞུང་བཤད་བ་དང་། ལེ་ལུ་ལེ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འི་བ་ནི།

ཅ་བ། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

འབེལ་བའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པ་བདུན་ཉེ། རོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་པར་བཤད་བ་རྣམ་པར་ངེས་
པ་དང་། རབ་ཏུ་སྤྱེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འི་བ་
རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། བསྟུ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། རྒྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་
དང་། རྗེས་པོ་རུ་དགོངས་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

རྣམ་པ་བདུན་ཉེ་ཞེས་ཉེ། འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཚོས་ཅན། རོན་
བདུན་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཉེ། གཏན་ལ་པའ་⁹ ལུ་ལེ་སློན་ནས་སྤྱེ་བ་དོན་དང་རྣམ་
བཤད་རྣམ་པར་ངེས་གཉིས། གཏན་ལ་འབེལ་ས་ཚུལ་གྱི་སློན་ནས་སྤྱེ་བ་རབ་ཏུ་སྤྱེ་ནས་ཀུན་
ཏུ་བསྟན་བ་དང་། འི་བ་རྣམ་པར་ངེས་གཉིས། གཏན་ལ་འབེལ་ས་པའི་རྗེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

9 <<ལྷ་>> དབག

བ་བསྐྱུ་བ་རྣམ་ངེས་དང་། གང་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྐྱུ་བ་
 རྣམ་ངེས་དང་། དང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མཚོན་གྱི་དཔྲེན་དགོངས་རྣམ་
 ངེས་གྱི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལེ་འུ་དང་པོ་བཞིས་རང་གིས་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས། ལེ་འུ་ཐ་མས་གཞན་
 དོན་སྐྱུ་བ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ཏེ། ལུ་བ་པ་ཉིད་གྱིས་དམ་པའི་ཚོས་
 རྟོན་པའི་སྐོ་ནས་གཏུལ་བྱ་སྐྱུ་བ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་འབྲེན་པར་མཇེད་པ་ཡིན་གྱི། རྩ་
 འབྲུལ་དང་དམ་པ་ཕྱིན་པའི་མ་ཐུ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་པས། དེ་དང་མ་ཐུན་པར་འདིར་
 ཡང་། དོན་སྐྱུ་ཚོགས་སྟོན་པས་གཏམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ནང་ནས། རིག་པས་ལེགས་
 བར་འཐད་པའི་གཏམ་ནི་འབེབས་¹ བའི་གཏམ་སྟེ། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་
 གཏམ་དང་། རིགས་པ་བཞི་དང་ལྗན་པའི་གཏམ་མོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་བཞི་དང་ལྗན་
 པའི་གཏམ་མོ། །² དེ་ཡང་སྐོ་བ་མ་ལ་བཤད་པ་དང་། རྟོགས་ཕྱིར་རྟོགས་ཚུངས་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་གྱིས་སྟོན་པར་གྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་སྐྱིར་
 བཤད་པ་དང་། དང་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 བཞི། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་
 དབྱེ་བ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་
 གྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་

1 <<ཐུ་>><<སྐྱུ་>> རིགས།
 2 <<སྐོ་>> འཕེལ།
 3 <<ཞོ་ལ་>><<སྐྱུ་>> -

བཤད་པ་དང་། རྫོང་བྲེད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རི་
བ་ཞི།

ཅ་བ། རོན་རྒྱལ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

རོན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་ཟངས་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་རོན་ཏོ། །དང་པོ་ཞི།

ཅ་བ། རོན་རྒྱལ་ལས་བརྒྱུ་ལས་ལ་རྒྱལ་པར་ངེས་པའོ། །

རོན་རྒྱལ་ཅེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་⁹ པའི་ཚེ་རོན་རྒྱལ་གི་སྐོར་ནས་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐོར་ནས་རྒྱལ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ཞི།

ཅ་བ། རོན་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རོན་དང་། རྒྱའི་རོན་དང་། འབྲས་བུའི་རོན་
དང་། ལས་ཀྱི་རོན་དང་། ལྷན་པའི་རོན་དང་། འཇུག་པའི་རོན་ཏོ། །

རོན་རྒྱལ་ཅེས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་རོན་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་ཏུ་ངེས་ཏེ། རོ་བོའི་རོན་སོགས་
སྤྲེལ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(སོ་སོའི་རོན་)ལ་གནས་སྐབས་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་
སོ། །དང་པོ་ཞི།

ཅ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རོན་ནི་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་མོ། །རྒྱའི་རོན་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། འབྲུང་བ་
དང་། འབྲུབ་པའི་རྒྱའོ། །འབྲས་བུའི་རོན་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་
མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་སོའི་འབྲས་བུ་དང་། རྐྱེས་བུ་བྲེད་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། བྲལ་པའི་འབྲས་བུའོ། །

9 <<རྫོ>> བརྟེན། <<ཞོལ>> བརྟེན། <<རྒ>> གཏན་ལ་འབེབས།

ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་རིམ་བཤ་གསུམ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དོན་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གང་
རུང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ངོ་བོའི་དོན་དང་། ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
སོགས་འབྲས་བུའི་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲུབ། །

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་བོ་ནི།

ཅ་བ། ལས་ཀྱི་དོན་ནི་དམིགས་པའི་ལས་དང་། རྱེད་པའི་ལས་དང་། འབད་པའི་ལས་
དང་། ལྷུང་བའི་ལས་དང་། འཛོལ་བའི་ལས་སོ། །

ལས་ཀྱི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་དོན་ལྡོལ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་ལས་སོགས་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷན་པའི་དོན་)ནི།

ཅ་བ། ལྷན་པའི་དོན་ནི་མང་བོ་ལས་གྲུར་བ་དང་། རྗེས་སུ་འཆིང་¹ བ་ལས་གྲུར་བ་
དང་། འབྲེལ་བ་ལས་གྲུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་ལས་གྲུར་བ་དང་། འགྲུར་བ་ལས་
གྲུར་པའི་ལྷན་བཤོ། །

ལྷན་པའི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། ལྷན་པའི་ཚུ་ལ་ལྡོལ་ཡོད་དེ། ཁང་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མང་པོ་
ལྷན་པ་ལས་གྲུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བཅིངས་པ་ལྟ་བུ་འཆིངས་
བ་ལས་གྲུར་བ་དང་། སྐྱེས་གནས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་ལས་གྲུར་བ་
དང་། དེས་འགའ་བདེ་བ་དང་ལྷན། དེས་འགའ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པ་གནས་སྐབས་

1 <<བེ>><<སྤར>> འབྱེད།

ལས་སྐྱུར་བ་དང། ཆགས་སྣང་མངོན་དུ་སྐྱུར་བས་རྒྱད་དགུགས་པ་ལྟ་བུ་འགྱུར་བ་
ལས་སྐྱུར་བའི་སློབ་པ་ཤེས་བར་བྱ་བའི་སྲིད།

གསུམ་པ་(འཇུག་པའི་དོན) བེ།

ཆ་བ། འཇུག་པའི་དོན་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་¹ འཇུག་པ་དང། ཉེན་ལ་འཇུག་པ་
དང། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཇུག་པ་དང། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་² དང། རབ་
ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལོ། །

འཇུག་པའི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། འཇུག་པའི་དོན་ཡང་ལྷན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདུས་
བྱས་སྐྱེ་འགག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང། འཁར་གཞོང་ལ་
རྒྱ་བྱུག་ལྟར་ཉེན་ལ་འཇུག་པ་དང། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འཇུག་
པ་དང། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་
དང། ཚོས་གཅིག་ལ་དུ་མར་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པའི་སློབ་པ་ཤེས་
བར་བྱ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤའ་བ་) ལ། རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་བཤའ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

:རྣམ་པར་³ ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤའ་
བའོ། །དང་མོ་ནི།

ཆ་བ། གང་གིས་མདོ་སྟེ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤའ་བར་བྱེད་བ་སྟེ།

1 <<ས>><<ཕྱེ>><<ཚོ>> ལྟ།
2 <<ས>> -
3 <<སྟོ>><<ཞོལ>> ལས། <<རྣམ>> རྣམས།

གང་གིས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྷུ་མ་བར་བཤད་པ་)ལ་བརྗོད་བྱའི་དངོས་སོ་དང་། མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་
འཆད་པའི་སྐོ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་སོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །

དེ་ཡང་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། སྲར་བཤད་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལྷན་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྟེད་ཡོད་པའི་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་དང་། ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། རང་གི་དོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྲངས་པ་
དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་འཆད་པའི་སྐོ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ། བརྗོད་བྱའི་དངོས་སོས་
སྡེ་བ་གཉིས་དང་། ཚིག་གི་བྱེད་པས་སྡེ་བ་ལྷན་དང་། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལྷན་གྱོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་བ། ཡང་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྐོ་བཅུ་བཞི་སྟེ། བཅུ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་
བསྟུ་བའི་སྐོ་དང་། དངོས་སོ་བསྟུ་བའི་སྐོ་དང་།

གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་དོན་སོགས་ལྟའི་སྐོ་ནས་འཆད་ཚུལ་སྟོན་
པ་རྣམ་པར་བསྟུ་བའི་སྐོ་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་བརྗོད་བྱུང་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱའི་
དངོས་སོ་བསྟུ་བའི་སྐོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཚིག་གི་བྱེད་པས་སྡེ་བ་ལྷན་གྱོ)ནི།

ཇ་པ། ཡན་ལག་དང་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྐོ་དང་། ལོང་ནས་ལོང་དུ་མངོན་པར་བརྒྱལ་བ་
བའི་སྐོ་དང་། སྐོར་བའི་སྐོ་དང་། ཡི་གེ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་པའི་སྐོ་དང་། རྒྱད་ཟ་བ་དང་།
རྒྱད་མི་ཟ་བའི་སྐོ་དང་། གང་ཟག་རྣམས་པར་གཞག་པའི་སྐོ་དང་།

དུག་ཡོད་དེ། མདོར་བརྟན་རྒྱ་ས་བ་ཤད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡན་
ལག་དང་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྐོ་ནས་དང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུན་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བརྟེན་འགྲུས་ཚོམ་པའི་རྩ་ས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལོང་ནས་ལོང་དུ་བརྒྱལ་བའི་སྐོ་
དང་། བསྐོམ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་
པར་འཛིན་པ་སྐོར་བ་སྐོར་བའི་སྐོ་དང་། རོན་གཞན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་
བརྗོད་རྩ་ས་གཞན་སྟོན་པ་ཡི་གེ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་པའི་སྐོ་དང་། རྒྱད་ཟ་བ་དང་དེ་
འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་¹ རྒྱད་ཟ་བ་དང་མི་ཟ་བའི་སྐོ་
དང་། གང་ཟག་གངས་འདི་སྟེང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་
ཟག་རྣམས་པར་གཞག་པའི་སྐོ་དང་དུག་གི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དུག)འི།

ཇ་པ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་པར་གཞག་པའི་སྐོ་དང་། རྩལ་གྱི་སྐོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་དང་། ལྟོབས་དང་ལྟོབས་མ་ཡིན་པའི་སྐོ་དང་། བརྒྱས་ཏེ་བརྗོད་
པའི་སྐོ་དང་། མངོན་པར་བརྒྱལ་བའི་སྐོ་ལོ།

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
དུག་གི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་བཞིའི་བྱི་བ་དང་ལན་གྱི་དོན་ལན་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་

1 <<ཞོལ་>> + དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ།

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞག་པའི་སྐོ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དང་། ཐོབ་པ་དང་བཤད་པ་
དང་། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པ་དང་། དགོངས་པའི་ཚུལ་
ཏུག་གིས་དོན་བརྗོད་པ་ཚུལ་གྱི་སྐོ་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟམས་ནས་དེའི་ཐབས་ཡོངས་
སྲུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་དང་། ཚིག་སོ་སོའི་རྣམ་
པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟོབས་དང་སྟོབས་མ་ཡིན་པའི་སྐོ་དང་། ཚིག་སྡེ་མ་བཤད་གཞིར་
གཟུང་ནས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལྟ་བུ་བཞས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སྐོ་
དང་། ཚིག་རེ་རེ་ལ་སྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྐོ་ནས་འཆད་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་) ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གང་ཞིན།

རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། སྐོ་བརྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་
དང་། བྱེད་ཚིག་བརྒྱུད་དང་ཚུལ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ནི།

ཅ་བ། དེ་སྐོ་དུ། བསྟན་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སྲུ་སྐྱུར་ཏེ། གཅིག་ནས་རྟོགས་
'
པ་དང་། ཚིག་གོང་མ་དང་སྐོར་བ་དང་། ཚིག་ལོག་མ་དང་སྐོར་བ་དང་། སྲུ་གཉིས་པ་
དང་། སྲུ་གསུམ་པ་དང་། སྲུ་བཞི་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐོང་བའོ། །

དེ་སྐོ་དུ་ཞེས་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་བ་གཙོ་

༡ <<ཤེ>><<སྐོར>> རྟོག

བོད་བྱས་པ་ཚིག་རེ་རེ་ནས་དེས་ནས་ ཡང་གཞན་འདི་བ་ཞིག་ནས་རྟོགས་^༡ པ་
དང། ལན་གཙོ་བོད་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བམ་ཞེས་འདི་བ་
ལ་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གོང་མ་དང་སྟོར་བ་དང། གཞུང་བ་ཡིན་ན་འདི་བ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་བམ་ཞེས་པ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྡེ་མས་ཁྲབ་བོ་ཞེས་ཚིག་འོག་མ་དང་སྟོར་བ་
དང། ལྷ་གཉིས་པ་དང། གསུམ་པ་དང། བཞི་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང། འདུ་བྱེད་གང་
ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནས་ཞེས་འདི་ན། དེ་བཞིན་ལོ་ཞེས་པ་དང། སྤང་བོ་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་བདེན་པ་གང་གིས་བསྐྱས་ཤེ་ན། མེད་དོ་^༢ ཞེས་སྟོང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བྱེད་ཚིག་བརྒྱད་དང་ཚུལ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བ་) ལ་བྱི་བ་ནི།

ཚ་བ། ཡང་དག་པར་འདི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཡང་དག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཚ་བ། རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། ཅི་ཞེས་བསྟན་པ་ཡང་དག་པར་འདི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་
དང། ཅི་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་རི་ལྟ་བུར་གང་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ལོ། །ཡང་
རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལམ་བཞི་སྟེ། སྤྱན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དང། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
དང། གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང། ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་པའོ། །

རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེས་ཉེ། དེ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱེད་ཚིག་བརྒྱད་དང་
ཚུལ་བཞིའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོ་ནས་མི་དམིགས་

༡ <<སྟོ>> ས།
༢ <<ཞོལ>><<ཟླ>><<སྟོ>> རྟོག
༣ <<ཟོ་>><<ཞོལ>><<ཟླ>> མདོ་སྟེ།

ཞེས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་གང་མ་དམིགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མ་དམིགས་པ་
སོགས་གང་གིས་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ཅིས་མི་དམིགས་པ་དང་། ལུའ་ཅན་
གང་གིས་མི་དམིགས་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་དང་། གནས་
སྐབས་གང་དུ་མ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་པ་སོགས་ཇི་
བ་བརྒྱད་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་རྒྱལ་ཕྱིར་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷན་
འབྲེན་དང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས་དང་། སློབ་མ་ལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་པ་གཏན་ལ་
འབེབས་རྒྱ་བཞིས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

བསྐྱ་བ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་ནི།

ཅ་བ། གནས་བརྩམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བསྐྱས་པར་འགྱུར་ཏེ།

གནས་བརྩམ་ཞེས་སོ། །རྒྱས་བཤད་ནི།

ཅ་བ། གནས་བརྩམ་ཞེ་ན། རྩ་བ་བསྐྱབ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། འཇུག་པ་རྣམ་པར་
ངེས་པ་དང་། མོས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། རིགས་པས་རྣམ་པར་ངེས་པ་
དང་། འབེལ་¹ བའི་གཏམ་གྱིས་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྫོགས་པས་རྣམ་པར་
ངེས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། མདོན་པར་བསྐྱབས་པས་རྣམ་
པར་ངེས་པ་དང་། ཚོག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་།

༡ <<ས>> འབེལ།

ཚོལ་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བ་རྣམ་པར་དེས་པའོ། །

གནས་བཅུ་ཞེས་ཏེ། གནས་བཅུར་བསྐྱབ་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་
ཕན་ཚུན་ཚོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་སྐྱབ་བ་རྣམ་པར་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཚོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐུན་མོང་བ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་
ཐབས་དང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དེ་ནས་རིམ་བཤེན་དུ། གཞི་དང་། མཚོང་ལམ་དང་། སློམ་ལམ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། རྒྱད་པར་གྱི་
ལམ་དང་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་སློབ་མི་སློབ་ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཅུས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བྱི་བཞི།

ཇ་བ། སྐྱ་བ་རྣམ་པར་དེས་པ་གང་ཞེན།

སྐྱ་བ་རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བཞི།

ཇ་བ། སྐྱ་བ་དང་། སྐྱ་བའི་ཞལ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱ་བའི་གཞི་དང་། སྐྱ་བའི་རྒྱན་⁹ དང་། སྐྱ་
བ་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་། སྐྱ་བ་ལས་འབྲུང་བ་དང་། སྐྱ་བ་ལ་གཅེས་སྐྱས་བྱེད་པའི་
ཚོས་རྣམས་སོ། །

སྐྱ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། སྐྱ་བའི་ཚུལ་བདུན་གྱི་སློབ་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་བའི་ངོ་
བོ་སོགས་བདུན་གྱི་སློབ་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

⁹ <<ས>> རྒྱན།

རྒྱས་བཤད་ལ་རྒྱག །སྤྲོ་བའི་རོ་བོ་དང་། གང་གི་རྒྱང་རྒྱ་སྤྲོ་བར་བྱས་པའི་
དབང་བོ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲོ་བའི་བརྗོད་བྱ་དང་། ལེགས་པར་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་། ཉེས་པར་སྤྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། སྤྲོ་བའི་རྒྱན་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཇ་བ། སྤྲོ་བ་གང་ཞེན། སྤྲོ་བ་དང་། མང་ཁྲེང་བ་སྤྲོ་བ་དང་། ཚོད་བ་སྤྲོ་བ་དང་། ཚིག་
དན་སྤྲོ་བ་དང་། མཐུན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། གང་མས་པ་སྤྲོ་བའོ། །

སྤྲོ་བ་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བའི་རོ་བོ་རྒྱག་གི་སྐོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲོ་བ་
སོགས་ཀྱི་སྐོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

ཇ་བ། སྤྲོ་བ་ནི་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མང་ཁྲེང་བ་སྤྲོ་བ་^༡ བ་ནི་འདིག་ཉེན་ན་
གྲགས་པའོ། །ཚོད་བ་སྤྲོ་བ་ནི་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། །ཚིག་དན་སྤྲོ་བ་ནི་
པན་ཚུན་ཚིག་བརྗོད་པོས་ཉེ་བར་གནས་པའོ། །མཐུན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་མཚོང་བ་
ནམ་པར་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་དེས་པའོ། །གང་མས་པ་
སྤྲོ་བ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པར་ཐར་པར་^༢ བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟན་པའོ། །

སྤྲོ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བའི་རོ་བོ་དོན་རྒྱག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་བརྗོད་པ་
དང་། འདིག་ཉེན་ན་གྲགས་པ་སྤྲོ་བ་མཐུན་མོང་གི་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་། པན་ཚུན་མི་མཐུན་
པའི་སྤྲོ་བ་དང་། ཚིག་དན་སྤྲོ་བ་དོར་བྱའི་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་

༡ <<ས>> -
༢ <<ས>> བ།

ཚོས་སྟོན་ཅིང་འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་མ་སྐྱབ་པར་སྐྱབ་བ་དང་། གོང་མའི་ཁྱད་པར་མ་
སོབ་བ་སོབ་པར་བྱ་བ་དང་། སོབ་བ་མ་སོབ་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་བ་གདམས་པར་སྐྱབ་བ་
སྟེ། མྱང་བའི་སྐྱབ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གང་གི་དུང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱས་པའི་དབང་པོ་) ཅི།

ཇ་བ། སྐྱབ་པའི་ཞལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པ་དང་། བསྐྱོས་པ་འདུ་⁹ བའི་ས་
དང་། འདུས་པ་དང་། ཚད་མར་རུང་བའི་རྒྱ་ཕྱོགས་རྣམས་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་བྱམ་ཟེ་
ཚོས་དང་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སོ། །

སྐྱབ་པའི་ཞལ་ལྷི་¹ བ་ཞེས་ཉེ། སྐྱབ་བ་སྐྱབ་མོང་གི་དབང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་
དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱོས་པ་འདུ་བའི་ས་ནི། རྒྱལ་པོས་དབང་
པོར་བསྐྱོས་པ་དང་། འདུས་པ་ནི། ཚོང་འདུས་སོགས་ཉེ་གོ་བར་བཅད་དོ། །

གསུམ་པ་(གང་ལ་བརྟེན་ཉེ་སྐྱབ་པའི་བརྗོད་བྱ་) ལ།

ཇ་བ། སྐྱབ་པའི་གཞི་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་པའོ། །བསྐྱབ་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཁྱད་པར་
རོ། །སྐྱབ་པ་ནི་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། དཔེ་དང་། ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་
དང་། བཞུགས་སྐྱབ་བ་དང་། བརྟེན་སྐྱབ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་
ལུང་རོ། །རོ་བོ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ནི་བདག་གི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་རོ། །ཁྱད་
པར་ནི་བདག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དམ་བཅའ་བ་ནི་བདག་འདོད་
པ་བསྐྱབ་པའི་དོན་གཞན་ལ་གོ་བར་སྟོན་པའོ། །གཏན་ཚིགས་ནི་བསྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་
མ་བྱུགས་པའི་དོན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མངོན་སྐྱབ་དུ་དམིགས་པ་དང་། མི་

9 <<མེ>><<སྐྱབ>> འདུལ།
1 <<མ>><<སྐྱབ>> ལྷི། <<ཅ་བཞི>> ཆེ།

དམིགས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དཔེ་ནི་མཐའ་མཐོང་བ་དང་། མཐའ་མ་མཐོང་བ་མཚུངས་
བར་སྐྱེད་ཞིང་བསྐྱེད་པའོ། །ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་ནི་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་ལྷག་མ་དེ་དང་འབྲ་
བ་ལ་དེའི་ཚོས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པའོ། །

སྐྱ་བའི་གཞི་ཞེས་ཉེ། བསྐྱེད་པ་དང་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། བསྐྱེད་པ་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་རོ་སོ་སོགས། རྒྱད་པར་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་
ལྟེང་སྐོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ལན་ལག་ལྡན་པ་དམ་བཅའ་ནི། རང་འདོད་གཞན་
ལ་ཚིག་གིས་སྟོན་པའོ། །གཏན་ཚིགས་ནི་གཉེས་སུ་ཡོད་དེ། རྒྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་
བར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྲིད་ཚོལ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉེས་
ཡོད་པའི་སྲིད་དཔེ་ལ་གཉེས་ཡོད་དེ། ཚུད་གཞི་དང་རྟགས་ཚོས་མཚུངས་པར་སྐྱོར་
བ་དང་། མི་མཚུངས་པར་སྐྱོར་བའི་དཔེ་གཉེས་ཡོད་པའི་སྲིད་ཉེར་སྐྱེད་ནི། དུ་ལྡན་
ལ་ལ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ལུང་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ཡང་ཡོད་ཅེས་
བ་ལྟ་བུ་ཚོས་གཞན་མཚུངས་པར་བསྐྱེད་པའོ། །

མཐུག་སྐྱེད་ནི།

ཇ་བ། མཐུག་སྐྱེད་པ་ནི་མཐའ་ཕྱིན་པར་བསྐྱེད་པའོ། །མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་དོན་ཡོད་
ཅིང་སྣང་ལ་མ་ལོར་པའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ལྷག་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་
པའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ནི་དེ་གཉེ་ག་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པའོ། །

སྐར་ཡང་དམ་བཅའ་བཟོད་པའོ། །རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་
སུམ་དང་། རྒྱོག་གྱུར་གསལ་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བའི་
དོན་སྟོན་པ་ནི། ལུང་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །

བཞི་བ་(ཤེགས་པར་སྐྱ་བའི་ཡོན་ཏན་)ནི།

ཅ་བ། སྐྱ་བའི་རྒྱན་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཤེས་པ་དང་། ཚིག་རྒྱར་
ཕྱིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཚོགས་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། མཐུན་^༡ བར་
བྱེད་པའོ། །

སྐྱ་བའི་རྒྱན་ནི་ཞེས་ཏེ། སྐྱ་བའི་རྒྱན་ལྟོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱ་སྐྱོན་དང་ལྷན་པར་སྐྱ་བྱས་པ་དང་། ལམས་པ་
འདུས་པའི་དབྱས་སུ་སྐྱ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཕྱིར་སྐྱོལ་གྱི་ཚིག་མཐར་ཕྱིན་
པར་ཉན་ནས་ཚིག་དཔ་ཏུ་སྐྱ་བ་བརྟན་^༡ པ་དང་། བཟུ་པོ་དང་ཕྱིར་གྲོལ་དང་མཐུན་
པར་བྱེད་པ་སྐྱ་བ་པོ་མངེས་པའི་ཚོས་ལྟོད་པའི་ཕྱིར།

ལྟོད་པ་(ཉེས་པར་སྐྱ་བའི་ཉེས་དམིགས་)ལ་མངོར་བརྟན་པ་ལོ།

ཅ་བ། སྐྱ་བ་ཚད་བས་གཅད་པ་ནི་གཏམ་རྗེས་གཅད་པ་དང་། གཏམ་འཕྲོ་ལུས་པ་
དང་། གཏམ་གྱི་ཉེས་པའོ། །གཏམ་རྗེས་གཅད་པ་ནི་རང་གི་སྐྱ་བའི་སྐྱོན་ཁས་སྦྱང་བ་
དང་། གཞན་གྱི་སྐྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཁས་སྦྱང་བའོ། །གཏམ་འཕྲོ་ལུས་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། གཞན་ནས་གཞན་ཏུ་བརྒྱུད་པའཕམ། གཏམ་གཞན་སྐྱ་བ་སྟེ། མདོ་སྟེ་ལས་རི་སྐྱད་
འབྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཏམ་གྱི་ཉེས་པ་ནི་ཅལ་ཅོལ་དང་། འཇུགས་པ་དང་། བད་སྲད་ཏུ་
མི་རུང་བ་དང་། རན་ས་མ་ཡིན་པ་དང་། རོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཏུས་ཚིགས་
མ་ཡིན་པར་སྐྱ་བ་དང་། མི་བརྟན་པ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། ཚིག་རྒྱན་ཆགས་པ་མ་
ཡིན་པའོ། །

སྐྱ་བ་ཞེས་སོ། །བཤད་པ་ལ། སྐྱ་བའི་ཉེས་དམིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ས་ཤེས་

༡ <<ལེ>> འཐུན།
༡ <<སྐྱོ>><<ཞོལ>><<སྐ>> འཐུན།

བར་བྱ་སྟེ། བརྗོད་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་རང་སློབ་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁས་ལེན་པ་
དང། བརྗོད་པ་དམའ་བབ་པའི་རྒྱ་སྐབས་གྱི་ཚོད་པ་མཐར་མ་བྱིན་པར་འབྲེལ་མེད་གྱི་
གཏམ་གཞན་སྐྱ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་དང། གཏམ་གྱི་ཉེས་པ་ཅལ་ཅོལ་སྐྱ་བ་སོགས་ཡོད་
པའི་སྟེང་།

དུག་པ་སྐྱ་བའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། དངོས་དང། ཞར་ལ་བརྟུན་ཅིང་སྐྱ་བར་མི་བྱ་
བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱ་བ་དུས་ཚོད་ཟིན་པས་མཛེས་པ་དང། སྐྱ་བའི་ཡན་
ལག་ཚང་བས་མཛེས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་པ། སྐྱ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཚོལ་བ་སྣོད་མ་ཡིན་པ་དང། འཁོར་ཡོན་ཏན་མེད་
པ་དང། བདག་ཀྱང་མི་མཁས་པར་རིག་གནས་¹ སྐྱ་བར་མི་བྱ་བ་དང། སྤྱིར་ཚོལ་བ་
སྣོད་དུ་སྐྱུར་བ་ཞིག་གསལ། འཁོར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནས། བདག་ཀྱང་མཁས་པར་རིག་
གནས་¹ སྐྱ་བར་བྱའོ། །

སྐྱ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། གཞན་དང་སྐྱ་བའི་དུས་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་
པའི་གནས་ནས་ལེགས་པའི་གནས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྤྱིར་ཚོལ་སྣོད་མ་ཡིན་པ་
དང། གཟུ་པོ་དང་ལེགས་ཉེས་འབྲེད་པའི་འཁོར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང། རང་ཉིད་ཀྱང་
རང་གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ལ་མི་མཁས་ན་སྐྱ་བར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ལོག་པའི་ཆེ་སྐྱ་
བར་བྱེད་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་(སྐྱ་བའི་ཡན་ལག་ཚང་བས་མཛེས་པ་)ནི།

ཅ་པ། སྐྱ་བ་ལ་གཅེས་སྐྱས་བྱེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་

1 <<ཅ་བཞི>> ནས།
1 <<ཅ་བཞི>> ནས།

ལུགས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱབ་བར་བྱེད་དོ། །མི་འདྲིགས་པ་ནི་གང་
གིས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱབ་བར་བྱེད་པའོ། །སྐྱོབས་པ་ནི་གང་གིས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
ལན་གང་པ་ཤེས་པའོ། །

སྐྱབ་པ་ལ་གཅེས་སྐྱབ་ཞེས་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཚང་བས་མངོས་པར་བྱ་
སྟེ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པ་དང་། གང་ཏུ་སྐྱབ་ཡང་མི་འདྲིགས་པ་
དང་། དེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་འདེབས་ཏུས་པའི་སྐོ་ནས་མངོས་པར་བྱེད་པའི་སྲིད།
གཉིས་པ་(ཞང་ལ་བཅད་ཅིང་སྐྱབ་བར་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། གདམས་པ་དངོས་
དང་། དེ་ཉིད་ལུང་གིས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇ་པ། ཡང་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱའི་བཅད་ཅིང་སྐྱབ་བར་
ནི་མི་བྱ་སྟེ།

ཡང་བདག་ཅེས་ཏེ། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་རྩོད་པའི་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱ་
ཞེས་ ཏུས་ཀུན་ཏུ་རྩོད་ཅིང་སྐྱབ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་
ཚད་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཇ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། གནས་བཅུ་གཉིས་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཅོམ་
པ་ནན་ཏན་སྡིང་པོར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་སྤུད་པ་སྤུར་དུ་ཆ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས། གཞན་དག་

དང་ཚོད་ པས་སྐྱ་བར་མི་བྱལོ། །བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། དམ་པའི་ཚོས་གྱི་ རོན་གྱི་
 མཚོག་དང་ལྗན་པ་བཤད་པ་ཀྱུན་ཤེས་པ་དཀོན་པ་དང་། ཀྱུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 བསམ་བས་སྐྱ་བ་དཀོན་པ་དང་། ཚོགས་པ་མཁས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་ལྗན་པ་
 རྣམས་དཀོན་པ་དང་། ལྷོགས་ངན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་བར་ཞེན་པའི་ཉེས་
 པ་དང་། ངན་གཡོ་སྐྱ་བའི་ཉེས་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་གཏམ་ལ་སྐྱོར་བའི་ཉེས་པ་
 དང་། གཏམ་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཚིག་བརྒྱུང་པོའི་ཉེས་པ་དང་། ཡིད་
 འཇུགས་པའི་ཉེས་པ་དང་། གང་ཉེས་པ་རྣམས་ལ་བྱུག་སྤངས་ཏེ་སྐྱ་བ་དཀོན་པ་
 དང་། འཇུགས་པ་མེད་པར་སྐྱ་བ་དཀོན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་ཞིང་སྐྱ་བ་
 དཀོན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་ཞིང་སྐྱ་བ་དཀོན་པ་དང་། རྒྱལ་བའམ་པམ་
 པའི་སེམས་མེད་པར་སྐྱ་བ་དཀོན་པ་དང་། རྒྱལ་བའམ་པམ་ཡང་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པ་དཀོན་པ་དང་། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་རེག་པར་གནས་པ་དཀོན་
 པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པ་དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་རྒྱུན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དཀོན་པ་
 དང་། དགེ་བའི་ཚོས་རྒྱུན་དུ་མི་བསྐྱོམ་པ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་མཉམ་
 པར་གཞག་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་དཀོན་པའོ་
 ཞེསོ།

བཅོམ་ལྗན་འདས་གྱིས་ཞེས་ཏེ། གནས་བཅུ་གཉིས་མཐོང་བའི་བྱང་རྒྱབ་
 སེམས་དཔལ་དགོ་བ་ལ་བཙོན་པས་གཞན་དང་ཚོད་པ་ལྟར་སྤང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉེས་

༡ <<མེ>><<སྐྱར>> གཚོད།
 ༢ <<མེ>><<སྐྱར>> -
 ༣ <<མེ>><<སྐྱར>> རྟོག

དམིགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། ཕྱིར་
ཚོལ་གྱི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། བཟུ་བོའི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། ཚུད་པ་སྐྱ་བའི་ཉེས་པ་
དང་། རོ་བོའི་ཉེས་པ་སྟོགས་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མང་བ་དང་། སྐྱ་བར་གྱེད་
པའི་བསམ་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་པལ་ཆེ་བས་ཚུད་པ་ལྟར་སྒྲང་
བར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་རྣམས་ནི་གོ་བར་སྤོའོ། །ཐ་མ་བརྒྱད་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱི་ཉེས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། མངོན་ཞེན་ཆེ་བ་
ལས་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དངོས་གྱི་ཉེས་པ་གཉིས་
དང་། བརྒྱད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་ནི་བདེ་བར་མི་གནས་པ་དང་། རྒྱ་མ་ཐོབ་
པའི་ཉེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པར་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་(དང་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་གྱེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ལྷུ་མ་ཐོར་དགོངས་པ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ལྷུ་མ་ཐོར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་གྱི་དོན་

གཞན་ཏུ་བརྗོད་ལ་དོན་གཞན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བ་སྟེ།

མིང་གི་ཚོགས་ཞེས་ཏེ། མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་གྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་
གནས་པ་ལས་མ་གྲགས་པའི་དོན་གཞན་སྟོན་གྱེད་ཏུ་སྐྱུར་བའི་མདོ་སྟེ་ནི་ལྷུ་མ་ཐོར་
དགོངས་པའོ། །བཤད་པ་ལ། ལྷིག་¹ བྱས་པས་དག་པར་སྐྱུར་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་སྐད་ཏུ། བ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། །རྒྱལ་པོ་གཙང་སྐྱ་ཅན་གཉིས་

¹ <<ལྷ>><<སྐ>> + ཏི།

དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ནས། །མི་དེ་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རི་རྐང་དུ་ཞེས་ཏེ། །འཛིག་ཉེན་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་མ་
གསོད་པ་དང་། །སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་ཆེ་གསོད་པའོ། །དང་བོ་ལ། །སོ་སོར་ངེས་པར་པ་མ་
དང་། །ཐུན་མོང་བ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །སྤྱིན་གཞུང་གམ་ཟེ་གཅེན་སྐྱ་ཅན་
ཏེ། །དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་བསད་པས་དག་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། །དེ་ཡང་པ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། །མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དང་། །རྒྱལ་པོ་ཉེར་འཕེན་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །གཅེན་སྐྱ་ཅན་མཚོག་འཛིན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་སྐྱེ་མ་ཆེད་
ཏུག་དང་། །འཁོར་དང་བཅས་པ་དེ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྟེ། །དེ་དག་སྤངས་པས་དག་
པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །

ངན་པ་མཚོག་ཏུ་སྐྱུར་བར་སྟོན་པ་ནི།

ཇ་པ། །ཡང་རི་རྐང་དུ། །ཡིད་མི་ཆེས་དང་བྱས་མི་གཞོ། །མི་གང་ཁྱིམ་འཕེགས་བྱེད་པ་
དང་། །གོ་སྐབས་བཅོམ་དང་སྐྱབས་པ་བ། །དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཚོག་ཡིན་ནོ། །སྤྱིང་བོ་མེད་
ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལིན་ཏུ་གནས། །ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་¹ རབ་ཉོན་
² མོངས། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་རི་རྐང་དུ་ཞེས་ཏེ། །འཛིག་ཉེན་ན་ངན་པར་གྲགས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ངན་པ་
དང་། །ལུས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་དང་། །དག་གི་ལས་ངན་པ་དང་། །ལོངས་སྐྱོད་ངན་པ་དང་
བཞི། །དང་བོ་ནི། །འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་དག་པ་བ་མི་བྱེད་པ་

1 <<མེ>><<སྐྱར>> ལས།
2 <<སྤྱེ>><<ཅོ>> ལྟོན།

དང་། བྱས་པ་མི་གཙོ་བ་དང་། བྱིམ་འཕེལ་གས་པ་དང་། རློན་སྐྱོ་བ་དང་། སྐྱུགས་པ་ཟ་བ་
ཡིན་ལ།

དེ་དག་མཚོན་གི་སྐྱས་སྟོན་པ་ནི། དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་
བར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་ཐོབ་པས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། བྱང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དང་། ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་ངན་འགྲུའི་
སྐྱུག་བསྐལ་འགྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་ཡོ་བྱང་གི་ལུས་
འཛིན་ཀྱང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་སོགས་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་བ་
དང་། ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱང་ཚུབ་ཚེན་
པོའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་སྐྱ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱིང་པོ་མེད་ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས། །ཞེས་ཉེ་དེ་ལ་
སྤྱིང་པོ་ནི་རྣམ་གཤེད་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས་པ་ནི། དེ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའོ། །ཏྲག་བདེ་སོགས་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་མི་ཏྲག་སོགས་ལ་
ཤིན་ཏུ་གནས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །གཞན་དོན་གི་དཀའ་སྤྱད་
གིས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་རབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ནི། བསོད་ནམས་གི་ཚོགས་རྒྱ་
ཚེན་པོ་ལ་འབད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབད་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱ་གཞན་གིས་བསྟན་པའོ། །

ཡང་གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས། མི་མ་ཐུན་སྤྱོགས་གི་སྐྱས་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་རི་སྐད་དུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ལྷ་དང་ལྷན་ན། སྤྱིན་པའི་པ་རོ་བ་
ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། སེར་སྤྱིའི་ཚོས་ཉིད་འཕེལ་
བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སུ་རྫོང་བ་དང་། རྫོང་བ་ལ་ཚོགས་པ་ཟ་བ་དང་། དེས་

འགའ་ཅི་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུལོ། །

ཡང་རི་རྣམས་དུ་ཞེས་ཏེ། དོན་ལྡན་བཤད་དེ། སེར་སྦྱེའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་
བས་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་གྱུར་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སེར་སྦྱེའི་ཚོས་
ཉིད་འཕེལ་བ་དང་། མགོ་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོ་སྦྱོ་ལྷར་བྱེད་པ་
དང་། སྦྱོང་བ་པོ་རང་གིས་སྤངས་པས་ཚོག་པ་དང་། སྦྱིན་བུའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
དུས་རྒྱུན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པས་སྦྱིན་པའི་པར་
སྦྱིན་རྫོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྦྱིན་པས་སྦྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱས་གསུངས་པའི་སྦྱིར།
ཚངས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །

ཇ་བ། ཡང་རི་རྣམས་དུ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ལྡོད་ལྡན་ལྷན་ལྷན་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་
ཡིན་ཞིང་། ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་མཚོག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། འབྲིག་པ་ལས་གཞན་དུ་འབྲིག་
པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཚོལ་བ་དང་། འབྲིག་པ་སྦྱོང་བ་ལ་གཡེལ་བ་
དང་། འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་སྦྱེས་པ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། འབྲིག་པའི་གཉེན་པོའི་
ཚོས་ཀྱིས་སྦྱག་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུལོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་དགོངས་གཞི་ལྡེའི་སྦྱོན་ས་ལེས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲིག་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་རྫོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་མི་ཚོལ་བ་
དང་། མི་ཚངས་སྦྱོད་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ལ་རྫོག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ནང་དུ་སྦྱེས་པ་བྱི་
རོལ་དུ་སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་སེམས་ཅན་བསྐྱེལ་བའི་དོན་
དུ་རྫོལ་བ་དང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་རྩུང་འབྲེལ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་

རྟེན་པ་དང་། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་
ཚངས་སྐྱོད་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། འཁྲིག་པ་ལས་གཞན་དུ་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

འདིར་སྐྱུས་པ། གསུང་རབ་འཆད་ཐབས་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན། །རྣམ་བཤམ་
རྣམ་བཤམ་བདུན་གྱིས་བཤམ་པ་ཡིས། །སྐྱལ་ལྗན་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་གདམས་པ་
ཡིས། །འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤམ། །བསྐྱུ་བའི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁྲིའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་
ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལྟ་བུའོ། ། །།

ལེགས་པར་བཤམ་པ་ཚོས་མངོན་ཐུ་མཚོའི་རྣམ་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ལས། འབེལ་
བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་བའོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཅའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་
ན། རྟོགས་ནས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ནས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་
མཐོ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྟན་བཅོས་འདི་ཅའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དྲིས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྲ་
ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་དོན་ཁྱད་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྲ་སྟེ། ལྟོབ་
དཔོན་གྱིས་ཟག་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་བརྟུས་པས་

མངོན་པས་བཏུས་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འབྲེལ་སྡོད་ཐུག་བརྒྱ་པ་
སོགས་ལས་བཏུས་པས། མངོན་པ་ལས་བཏུས་པས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་
དང་། ཡང་དག་པར་མཐོ་བའི་གནས་ཟག་མེད་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མཐར་ཐུག་
པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བཏུས་པ་མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བཏུས་པས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་
བཏུས་པ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད།

བཞི་པ་མཇུག་^༡ །གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་
དང་། ལྷུང་བྱེད་གང་གིས་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་
རྫོགས་སོ། ། །

ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་ཏེ། དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཞེས་བྱ་
བ། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་
ཏྲ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ། རྣམ་བཤད་དང་བཅས་
པ་རྫོགས་སོ། ། །

གཉིས་པ་(ལྷུང་བྱེད་གང་གིས་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་)ནི།

ཆ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་མི་ཏུ་དང་། ལྷོ་ལེ་རྒྱ་པོ་རྩི་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
བན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱུར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་^༢ ལ་པའ་བཤོ། ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་མི་ཏུ་དང་། ལྷོ་ལེ་རྒྱ་པོ་རྩི་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
བན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་པོ་དེ་གྱི་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ཅིང་ལུས་ཏེ་འཆད་

^༡ <<སྡོད>> འཇུག
^༢ <<ས>> གནས།

ཉན་གྱིས་ལེགས་བཤད་གཏན་ལ་བབ་བའོ། ། །།

དོན་ཟབ་དགོངས་བ་ངེས་བར་འགྲེལ་བ་ལས། །

བར་དོན་ངེས་དོན་རི་ལྟར་འབྲེད་པའི་ཚུལ། །

རྒྱལ་བས་གསངས་པའི་བཞེད་པ་རི་བཞིན་དུ། །

འགྲེལ་བྱེད་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་བཤད་བྲུས། །

རྗེ་མེད་རིག་པའི་མིག་དང་མི་ལྡན་ཞིང། །

ལེགས་བཤད་ཉེས་བཤད་འབྲེད་པའི་མ་སྤྱ་མེད་བཟ། །

གཞུང་འདིའི་རྣམ་བཤད་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིས། །

ལུགས་འདི་ལོག་བར་བཤད་པ་མཐོང་བས་ན། །

རྗེ་བཙུན་སློབ་མའི་གསུང་གི་གདམས་བ་དང། །

རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །

དམ་ཚོས་མངོན་པའི་ཤེན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས། །

དོན་བསྐྱུས་ཅམ་ཞིག་གོ་སྤྲིའི་ངག་གིས་བཤད། །

མཁས་པའི་འཇུག་རྟོགས་རྣམ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ས། །

སྤྲེ་ཚོན་ལྷ་ལ་འདྲིས་བར་མི་བྱེད་བཟ། །

རི་སྤྲེད་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་བལྟ་འདོད་བ། །

ཤར་བུ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་བཞིན་རིང་དུ་གོལ། །

འདིར་འབད་དགོ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །

ཐོགས་མེད་དུས་ནས་བརྗེ་བས་བསྐྱེདས་བ་ཡིས། །
ནས་མཁའ་འཛིན་མཐུས་གཏུགས་གྲུང་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །
ཀུན་མཁའ་རྒྱུན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག།

ལུགས་འདིར་འབད་བས་རིང་དུ་འབྲིས་བྱས་ཀྱང་། །
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་རྟོགས་དཀའ་བས། །
གལ་ཏེ་འདི་ལ་ལོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །
སྐྱེ་བ་ལྷུང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཚན་རིགས། །

བདག་གྲུང་དེད་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །
གཞུང་ལུགས་འདི་དང་ནས་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚོས་མ་ལུས་པ། །
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྗེ་བཞིན་འཛིན་པར་ཤོག།

དམ་པའི་ཚོས་མཚོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་ཡིགས་པར་བཤད་
པ་ཚོས་མཚོན་རྒྱ་མཚོའི་སྡིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྡིགས་སྟོན་བཀའ་བཅུ་བ་རྫོ་
གོས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བཅོན་སྡེ་སྟོན་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཀུ་མ་ར་མ་ཉིའི་
ཞལ་སྐྱ་ནས་ཀྱིས་ཡིགས་པར་བཤད་པའི་བཀའ་བྲིན་དང་། སྡིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་མཁའ་བཞེད་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྫོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ཀྱི་
བཀའ་བྲིན་དང་། མཁས་གྲུབ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ལས་གྲུང་ཚོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། རྗེ་བཅུན་དམ་པ་ལ་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་ལུན་རིང་དུ་སྦྱི་བོས་

མཛོལ་བ་མང་དུ་སློབ་པའི་དགེ་སློང་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འཕྲོག་པའི་
བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་ཤངས་སྟོན་བཀའ་
བཅུ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལོ། །འདིས་བསྟན་པ་རིན་བོ་ཆེ་སློབ་ཐམས་ཅད་
ནས། འོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དང་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

༥ ཆོས་འདི་ཡི་བརྒྱན་པ་ནི། །ཐུབ་པའི་དབང་ལོ། འཇམ་པ་མཁོན་ལོ། རོགས་
མེད། དབྱིག་གཉེན། རྫོང་བཏྲན། གང་བ་སྤེལ། རིན་མིན། རྣ་ཚོག་ཞང་གསུམ། དཔལ་
གྱི་དོ་རྩེ། རྫོང་བའི་དོ་རྩེ། རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས། མཚོག་གི་ཡེ་ཤེས། མེ་བཅུན་གཞོན་ལུ་
དབང་རྒྱལ། །འགར་མི་ཉག་ཡོན་ཉན་གཡུང་བྱང་། ལུ་སྟོན་བཙུན་འགྲུས་གཡུང་
བྱང་། དུ་རྒྱ་མི་གསུམ། བང་ཉི་དང་མ་སྤྱིང་ལོ། ཀོ་ལུ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། འབན་
དཀོན་མཚོག་དོ་རྩེ། ཐོ་ཀུན་དགའ་དོ་རྩེ། མཛད་པ་སྟོན་སྐབས། མཛད་པ་གཞོན་
བྱང་། འབྲིང་མཚམས་པ་ཞང་སྤྱི་དཀར་བ་ཆེན་ལོ། བོ་དོང་བ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལོ། ལྷག་སྟེ་
བ་སེལ་རྒྱལ་མཚན། དབང་ལོ་རྫོང་བ་སྟོན་བཏྲན་པ། རྣད་གཉིས་སྐྱེ་བ་བྱང་ཚུབ་ཅེ་
ལོ། རེད་མངའ་བ་གཞོན་ལུ་སྟོན་ལོ། རྩེ་རིན་བོ་ཆེ་སྟོན་བཟང་གཤགས་པ། ཡབ་སྐུ་
གཉིས་ཀལ། བདག་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཐོས་ལོ། །ཡང་རིག་ཚོས་གྱི་བཙུན་འགྲུས་
ནས་བཟུང་སྟེ། དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བར་དུ་བརྒྱན་པ་ཡང་ཐོས་ལོ། །

༥ རྩི་སྐྱ་སྟེ། ཐན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་སྟོན། །རབ་
རྒྱས་འཕྲོ་ཀུན་ཐར་མཚོག་འགྲུས་བཟང་པ། །སྟོན་སྤྱིང་བཀའ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ་ཚོས་གྲ་
ཆེད། །ཆོས་སྤྱིན་འཛད་མེད་དཔ་འཕྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། ། །།སར་མདུ་ལོ། །།

༡ <<ཟླ>> འབད།

བར་བྱང་སློན་ཆིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་རྩལ་དལ་འབབ་སྐྱང།
 ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
 འི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

 བར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཚུས།
 ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སློམ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
 གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
 དེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཚོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྐྱབས་གྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུ་མས་པའི་སྐྱ་སྟོའི་སྤྲིག་སྟོན་མི་བཟང་
 བས་གངས་རྒྱུངས་ཚོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐབ་པའི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྐང་བ་ལྟར་གསལ་
 བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅའ་དུ་ཉམས་ཉེས་བར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་རྩལ་ལྷན་གྱི་མཚོན་ཆ་
 སོགས་གདུག་པའི་གཞོན་འཚོ་གྲ་གྲུའི་སྟོར་བའི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་
 བདོའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བདོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྩོགས་ཤོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་
 བསྐྱུན་པའི་མེ་རོ་སྐར་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་རྒྱུངས་འདིར་ཡང་སྐབ་པའི་
 བཞེད་དགོངས་འི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་སྟེལ་སྐད་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚོ་མེད་
 ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འབྲེན་ལྷ་ལྷ་མེད་འི་སྤྲིག་སྟོན་གསུམ་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུལ་

ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཚེད་དུ་དམིགས། ཉང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་པར་
དུ་སྟུན་དང་བསྟུན་འགྲུང་གང་ལའང་སྐྱར་ཚོག་པའི་དགེ་བཅའ་སྟོན་ཚིག་ཏུ་འགྲུའི་དགེ་སྦྱོང་ཚོས་
སྐྱ་བ་དག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་འདིན་ཀྱང་མཚོས་སྐྱར་བའོ། ། །

སྤྱི་ལོ་༡༠༧༧་ལོར་བཤད་སྟུབ་ལྷང་འབྲེལ་བར་སྟུན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་བར་གཞི་གསར་དུ་
བསྟུན་བ་དགའོ། ། སམྱི་མཛུ་ལོ། །

ལྷོ་མིའི་གསལ་བཤད།

༄༅། ལྷོ་དཔེ་རྒྱུད་ལྷི་མ་ལྷོ་དག་བྱས་ཚུལ་གྱི། ལྷོ་དཔེ་རྒྱུས་ཅུ་བ་དང་དང་རྟེན་གཞི་ནང་
དཔེ་རྒྱུད་བྱས་པའི་ཚིག་རྣམས་ལས་ནོར་བཙོས་དགོས་ངེས་ཀྱི་མ་ཡིག་རྣམས་
གཞུང་ཡིག་ནས་སྤུང་སྟེ་གཤམ་གྱི་རྒྱུད་མཆན་དུ་བཀོད་པ་མ་གཏོགས་དོགས་པ་
ཡོད་པ་དང་། ཆེས་གསལ་པོར་མ་ཆགས་པ་དང་། དག་སྟེབ་མི་འགྲིག་པ་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱུད་མདུ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རིགས་རྣམས་དང་སོར་བཞག

གཉིས་པ་བྱེ་བྱེད་ལུ་ཚུ་བ་ལ་དཔེ་རྒྱུད་ལྷི་མ་ལྷོ་དག་བྱས་ཚུལ་གྱི། འདིར་བཤམ་ཡུལ་དུ་
ས་རྒྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྟོན་གཉེར་ཁང་གིས་ལོ་ཁ་ཤས་གོང་སྟོན་གྲང་དུ་
བརྒྱལ་བའི་ས་རྒྱའི་གྲགས་ཆེན་བཙོན་ལྷན་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་སུ་མངོན་
པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་བར་ཅུ་འདི་ཅུ་བའི་མ་དཔེར་འཛོག། ཇེ་ལ་ཡང་འཛམ་གླིང་འདིར་
བོད་ཡིག་གི་བསྟན་འགྱུར་ཤིང་པར་དུ་འཁོད་སྟོང་བའི་སྟེ་དགེ། །ལེ་ཅིང། ལྷན་ཐང་། ཚ་
ལོ་བཙས་ཀྱི་དཔེ་གཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་གཞི་
གཞན་རྣམས་དང་བསྟུར་ནས་བཙོན་ལྷན་ཅེས་ཆེས་ཆུང་བར་རྣམས་ཅི་མཆིས་མཆན་དུ་བཀོད་
བའི་དཔེ་བསྟུར་མའི་བསྟན་འགྱུར་(ལྷན་གོའི་སེམ་རིག་བཀའ་བསྟན་དཔེ་རྒྱུད་ཁང་གིས་སྟོན་པོ་༡༩༩༩
ལོར་བར་སྟུན་ལུས་པ་)ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཅུ་བའི་བར་མ་འདི་དང་དཔེ་
བསྟུར་བྱས། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་དང་རྟེན་གཞི་དགོངས་པ་སྟོང་འཆར་བདེར་འོང་གིར་རྒྱུར་རྒྱུ་དེའི་
ནང་ཅུ་བའི་ཚིག་འགྲེལ་མ་དཔེའི་ཅུ་ཚིག་དང་ཆེས་མི་མཐུན་སྐབས་དཔེ་རྒྱུད་བྱས་

སའི་དབེ་གཞན་ནང་གི་རྩ་ཚིག་རྣམས་གཞུང་ཡིག་ཏུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ལྟར་བྲམ་ཚུལ་
 བྱི་སྡེ་དགའི་བར་གཞིར་བྲམ་སའི་བསྟན་འགྲུང་ཁོང་གི་རྩ་བ་དབེ་བསྟར་མའི་མཚན་
 ཡིག་གཞིར་བཞུང་བྲམ་ས་ལས་སྟར་ཐང་སོགས་བསྟན་འགྲུང་བར་གཞན་གསུམ་མ་
 ཚྭོད།

སྟར་དབེ་སོ་སོའི་བསྟན་འཛིན།

བསྟན་མིང།	སྟར་དབེ་དོན་འདྲིན།
<<ས>>	མ་དབེ་ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཞིར་ཁང་གི་སློབ་སྦྱོང་དུ་བརྒྱུག་པའི་མངོན་པ་ གུན་བཏུས་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་ཟེང།
<<རྩ་བཞི>>	སྡེ་དགེ་ཤེ་ཅིང། སྟར་ཐང་། ཅོ་ནེ་བཞིའི་མངོན་པ་གུན་བཏུས་ཀྱི་རྩ་བ་རྣམས་ཉུང་མེད་དུ་ བྱུང་ཚེ་དེ་ལྟ་བུའི་དབེ་བཞི་སོ་ལ་ཟེང།
<<སྡེ>>	སྡེ་དགའི་མངོན་པ་གུན་བཏུས།
<<ཤེ>>	ཤེ་ཅིང་མངོན་པ་གུན་བཏུས།
<<ཐང>>	ཐང་ཐང་མངོན་པ་གུན་བཏུས།
<<ཅོ>>	ཅོ་ནེའི་མངོན་པ་གུན་བཏུས།

(བར་ལྗེ་མ་ལུ་སོ་ནེ་དབུ་ནས་མཐའི་བར་གྱི་གཞུང་ཚ་ཚང་བ་དང་སྟར་མེད་ཀྱང་དོགས་སའི་རིགས་ཁ་ཅིག་བྱུང་ཚེ་
 དེར་བསྟར་ཉེ་ཉུང་བར་རྣམས་ཞབས་མཚན་དུ་བཀོད།)

གསུམ་པ་རྣམས་བཤད་ལ་ལྷ་དག་བྲམ་ཚུལ་ནི། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྦྱངས་སློ་སྦྱིང་
 དབེ་མངོན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་བར་དུ་བསྐྱུན་པའི་དར་རྒྱུག་པར་མ་དེ་མ་དབེར་
 བཅོལ་བའི་སྡེང་དབེ་སྟར་བྲམ་སའི་དབེ་གཞན་གསུམ་དང་ཞིབ་སྟར་བྲམ་ཉེ་རྣམ་
 བཤད་ཚིག་དོན་གྱི་ཉུང་བར་ལ་དོགས་ས་ཚུང་ཟང་ཀྱང་ཡོད་ན་ཤོག་དོས་དེར་ཚིག་

གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞབས་མཆན་དུ་གསལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་དཔེ་སྤྱར་བྱས་སའི་
 དཔེ་གཞན་གྱི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་དཔེའི་ཚིག་ལས་གོ་བ་མོ་གས་ཤིག་མེད་
 པའམ་ལོར་བར་ཐག་གཅོད་དུ་བྱང་བའི་ཚིག་ཡོད་ཚད་སྤྱར་མཆན་དུ་བཀོད་
 མེད། པར་མ་སོ་སོའི་བསྟུས་མིང་ནི།

བསྟུས་མིང།	པར་སྤྱན་ཁང་མིང།	བསྟུན་ལུལ།	བསྟུན་ལོ།
<<ལྗོ>>	དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱད་སློབ་མིང་དཔེ་མཛད།	ལྷན་ལྗོ།	༡༠༠༡
<<ཞོལ>>	ཞོལ་པར་ཁང།	རྟེན་ལོ།	༡༩༤༦
<<མྱ>>	མྱ་བང་བཀྲ་ཤིས་དཀྱིལ་པར་ཁང།	བོད།	༡༩༩༩
<<སྤྱ>>	སྤྱ་འབྲས་བུ་མས་པ་མིང་པར་ཁང།	བོད།	༡༩༤༦

(པར་མི་མ་གསུམ་སོ་ནི་དབུ་ནས་མཐའི་པར་གྱི་གཞུང་ཆ་ཚང་བ་དང་སྤྱར་མེད་ཀྱང་དོགས་པའི་རིགས་གང་ཡིན་
 བསྟུར་ཉེ་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞབས་མཆན་དུ་བཀོད།)

བཞི་པ་རྩ་འགྲེལ་སྒྱུར་རྒྱལ་ནི། དར་རྒྱུག་འདི་ས་མངོན་པ་ལུན་བརྟམ་གྱི་ཚིག་
 རྣམས་ལ་འགྲེལ་པར་མཛད་ཀྱང་རྩ་ཚིག་དུ་མ་རྣམ་བཤད་ནང་གི་སོགས་སྐྱས་བསྟུས་
 དང། རྩ་ཚིག་གཞན་ཡང་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་འགྲེལ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་
 བརྟེན་དེད་དུས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གསལ་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་རྩ་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་
 ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང། འགྲེལ་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་དོས་བརྒྱུད་དཀའ་བས་
 ངལ་བ་མི་དགོས་པར་རྩ་འགྲེལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་རྩ་བ་དང་
 གཉིས་པ་འགྲེལ་ཚིག་བཀོད་ཡོད། རྩ་འགྲེལ་མཚམས་གང་དུ་སྒྱུར་བ་ནི། དར་རྒྱུག་

གི་ས་བཅད་རྣམས་མཚམས་གང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་མེད་འོས་
ནས་གཞུང་ཚོན་སྤྱི་ལོ་མཚམས་སྤྱི་ལོ་ཚན་རྣམས་གང་དུ་བྱུང་མིན་དཔོག་ཏུ་ས་
བས་དེར་བརྟེན་གཙོ་བོར་རྣམས་བཤད་ཀྱི་ས་བཅད་སོ་སོའི་ཐོག་མར་གང་བཟུལ་པའི་
ཅ་ཚིག་ཚད་ལྷག་མེད་པར་བཀོད་པ་ཡིན།

ཨ་པ་རྣམས་བཤད་ཀྱི་ས་བཅད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་བཟུགས་ཚུལ་ནི། རྣམས་བཤད་
འདི་ལ་ས་བཅད་གྲངས་ཉ་ཅང་མང་བ་དང་། ལོང་གི་གཞུང་དུ་ཅ་བའི་ས་བཅད་གཅིག་
གི་ནང་ཚོན་ལ་ཡན་ལག་ས་བཅད་དུ་མ་སློམ་ནས་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་ནི་ཞེས་བ་དང་
གསུམ་པ་ནི་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་ས་བཅད་གང་བཟོད་པ་ནི། རང་ཅག་
ལས་དང་བོ་བ་རྣམས་ལ་ཐད་ཀར་བཞུགས་པར་སྤང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིག་རྒྱུད་རྣམས་དེར་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
བཀོད། དཔེར་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འཇུག་གི་
ཕྱག་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་ཏོ། ཞེས་ས་བཅད་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་
སློམ་ཏེ་གཤམ་དུ་མིང་དངོས་སུ་མ་སློམ་པར་དེའི་ཚབ་ཏུ། གཉིས་པ་ནི་ཞེས་རིགས་
ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་གང་ཡིན་གྱི་མིང་དངོས་སུ་བཀོད་པ་
དཔེར་ན། གཉིས་པ་(འཇུག་གི་ཕྱག)ནི། ཞེས་ཤད་གྲུག་ནང་ཡིག་རྒྱུད་གི་ཚུལ་དུ་བཟུགས་

ཡང་། གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་གཉིས་པ་གང་
ཡིན་ས་བཅད་ཀྱི་མིང་གཞུང་དུ་བསྐྱར་རྫོངས་ཀྱི་དངོས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ཤད་
གྲུག་མེད་པ་རང་སོར་བཞག། །དེ་བཞིན་དུ་དང་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི། ས་བཅད་མིང་དངོས་
འཛིན་ཚིག་གི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇུག་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ས་བཅད་གཞན་གྱི་མིང་

བཅས་པའི་དཀའ་ངལ་མི་མཐོང་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ཤད་གྲུག་ནང་གི་ཡིག་རྒྱུང་མ་གྲས།

སྤྱད་དཔེ་རྣམས་ལ་བལྟས་ནས་གོང་དུ་ས་བཅད་ཅིག་འོག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤམ་
ནས་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱས་བཤམ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གོང་དུ་ཚ་བའི་ས་བཅད་ཅིག་ལ་ནང་
ཚན་གྱི་ས་བཅད་དུ་མ་མ་བཤམ་གྱི་ཡུང་དེ་ལྟར་མ་འདོག་ན་འོག་གི་ས་བཅད་རྣམས་མི་
འགྲིག་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ས་བཅད་ལྟག་ཆད་ཡོད་མེད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་
བ་ལ་གསུམ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་དགོས་བ་ལས་གསུམ་བ་ལ་གཉིས་ཞེས་ས་
བཅད་བསྟན་པའི་ཚིག་འགྲིག་མིན་སོགས་དོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ནི། འོག་གྲངས་
དེའི་ཞབས་མཚན་དུ་དོགས་ཚུལ་གསལ་བར་བཀོད།

ལྷག་པ་དཔེ་ལྟར་མཚོན་རྟགས་གསལ་བཤམ་ནི། དར་རྒྱུག་འདིའི་ནང་གཞུང་ཡིག་
ཏུ། ཚ་འགྲེལ་སྤྱད་མཚན་ཁྲུང་པར་འབྲེད་བྲེད་ནི། མཚམས་རྟགས་དང་མཚན་རྟགས་
གཉིས་གང་གི་མཚམས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱད་མཚན་ཡིན། སྐབས་དེ་ཡིག་སྐྱེད་གཅིག་
ཚམ་སྤྱད་དཔེ་རྣམས་མན་ཚུན་མི་མ་སྤུན་བ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་ཡོད་སྐབས་སྤྱད་
མཚན་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བཤམ་གྲུས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ཆད་ལྟག་གི་རྟགས་
བརྒྱབས་བ་མ་གཏོགས་འགྲེལ་བཤམ་གྲུས་མེད། གཞན་རྣམས་དཔེ་སྤྱད་མའི་བཀའ་
འགྱུར་སོགས་རི་བཞིན་དཔེར་སྐྱེད་ཏེ་མཚོན་རྟགས་སོགས་སྤྱད་པ་ཡིན།

མཚོན་རྟགས་རྣམས་ནི།

༡ དཔེ་རྟགས་ (<<>>) བེ་སྤྱད་མཚན་དུ་དཔེ་ཚའི་མཚན་གྲུང་བསྐྱེད་སྐབས་
སྤྱད་ཡོད།

༢ ཡང་རྟགས་སྒྲོར་བྱིམ་མ་ (ABC) བེ་གཞུང་ཡིག་དང་བསྐྱེད་མཚན་

མན་ཚུན་གཏུག་བྱེད་དུ་སྐྱེད་ཡོད།

༣ ལྷག་ཏྟགས་ (+) བློ་སྤྱོད་མཚན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་
ཡི་གེ་རྣམས་ལྷག་པའམ་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་ཡིན།

༤ ཚད་ཏྟགས་ (-) བློ་སྤྱོད་མཚན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཡོད་ལ། གཞུང་ཡིག་ཏུ་
སྐབས་བབས་མཚམས་ཏྟགས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚད་
བའམ་མེད་པ་མཚོན་བྱེད་ཡིན།

༥ མཚམས་ཏྟགས་ (:) བློ་སྤྱོད་མཚན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱིར་
གཞི་དང་བྱུང་བལྟའི་པར་མའི་བར་མན་ཚུན་ཚེག་གྲིམ་གཉིས་ཡན་མི་འདྲ་བ་བྱུང་
སྐབས་མི་འདྲ་བ་དེའི་སྡོད་དུ་མཚམས་ཏྟགས་དང་མཐར་ཡུང་ཏྟགས་སྒྲོར་གྲིམ་མ་
སྐྱེད་ཡོད་ཅིང་། ཚེག་གྲིམ་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ཅུ་ལ་ནི་ཡང་ཏྟགས་སྒྲོར་གྲིམ་མ་སྐྱེད་
པ་ལས་མཚམས་ཏྟགས་སྐྱེད་མེད།

བདུན་པ་མཚུག་བཟུ་བ་རྟ། དེ་བའདྲིར་ཡི་གེ་ཚད་ལྷག་གིས་མཚོན་པའི་ཡིག་
འོར་གང་འཚམ་ཞིག་བསྐྱར་བཅོས་ཞུས་ཡོད་ནའང་། སྤྱིར་ན་བདག་ཅག་ཞུ་དག་གི་
ཉམས་སྲོང་སོགས་ཞན་པའི་ཁར་ལས་ཀ་གང་ཡོད་སྟོབ་གཉེར་གྱི་ཞར་ལ་བགྲིས་པ་
ལ་སྟག་ཡིན་སྟབས་ཡིག་འོར་དང་གཤམ་ཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་མི་འཚམ་པ་ཅི་
བྱུང་ལ་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་དགོངས་འགལ་མེད་པར་ཞུ་རྒྱ་བཅས།

བཤད་སྐྱབ་བྱུང་འབྲེལ་པར་སྐྱོན་སྐྱོན་ཚོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་བྱུང་མོང་ནས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༧ ལྷོ་ལོ་༡༠༡༧ ཟླ་༧ ཚེས་༡༧ ཚེས་འཁོར་དུས་ཚེན་ཉིན་ལ། །

སྤྱུག་ས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ།

༡༡། །འདི་གཙོ་མོར་བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་བཞི་ཀའི་གདན་ས་བཤད་བྲལ་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་
 བཞིན་པའི་མཁས་པའི་འདུས་ཚོགས་དང་གཞན་ཡང་མངོན་པ་གོང་མའི་གཞུང་གི་སྤྱི་དོན་རྟོགས་
 བ་ལ་དོན་གཉེར་བ་ཡོངས་ལ་དམིགས་ཏེ་བརྗོད་བྲལ་ཚོས་མངོན་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་
 འདི་བར་དུ་བསྐྱབ་པའི་དགོ་ཅ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱལ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
 ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་དེ་འཛིན་ཀྱང་གྱི་གཙུག་ལོར་ཡགོང་ས་ཡུམ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 དང་། རྒྱལ་ས་རྗེ་ལྷ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ས་
 ཆེན་དམ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཆེ་བརྟན་ཅིང་སྤྱུག་ས་བཞེད་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་མ་ཟད། སེར་བྱེས་མཁན་
 ལྷར་བཀའ་འགྲུར་ལྷ་མ་ལྷོ་བཟང་ལྷུབ་བསྟན་མཆོག་དང་། སེར་བྱེས་མཁན་ལྷར་ལྷོ་བཟང་དཔལ་
 ལྷན་མཆོག་དང་། སེར་བྱེས་མཁན་ལྷར་ལྷོ་བཟང་ཆེ་རིང་མཆོག་དང་རྒྱལ་ས་རྗེ་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་བཅས་ཁོང་རྣམས་པའི་འཁྲུལ་བྲལ་ཡང་ཡིད་ཡིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ལངས་པའི་སྐལ་བཟང་ལྷུར་
 བར་ལྷུར་དུ་འབྱུང་བ་དང་།

གཞན་ཡང་ཕོག་གི་རེདུ་མིག་ཏུ་དགོད་པའི་བཀའ་རིན་ཅན་གྱི་སྤྱིན་བདག་ཁག་དང་། དེ་བ་
 འདིར་དཔེ་སྤྱར་དང་ལྷ་སྤྱིག་སྟོར་ལུག་རོགས་གནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱུག་ས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་
 དང་། དེ་དག་གི་གྱི་སྤྱི་ཆེ་རིང་དུ་འཚོ་ཞིང་ཚོས་སྤྱོགས་གྱི་བྲལ་མཐའ་དག་ཡིད་ལ་རེ་བ་ལྟར་འགྲུབ་
 པའི་སློན་འདུན་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བཤད་སྐབས་ལྷར་འབྲེལ་བར་སྤྱན་སྟོན་ཚོགས་གྱི་དགོ་འདུན་ལྷར་མོང་ནས།
 བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༧ ལྷི་ལོ་༡༩༠༧ ལྷ་ལོ་ཆེས་༡༧ ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་ལ།

Donor Dedications and Aspirations

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འཛིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་ལོ་སའི་དམིགས་བསམ་གྱི་བསོད་པ།	Amount ཞལ་འདེབས།
	<p>Friends from Singapore Amitabha Buddhist Centre (ABC): Angeline Tan, Carolyn Tan, Choy Cheng Wai, Choy Cheng Leng, Er Kim Hoe & Family, All Sentient Beings, Julia Koh, Lau Geok Chin, Lim Eng Tze, Lim Hock Chan, Ong Kheng Heok Kelvin, Pang Sze Ing, Patricia Lee & Family, Roger Lim, Su Fen & family, Suriani Akbar, Tan Kim Hong , Smanda, Tan Lay Har & Esther Lim Ying Zhuo, Tan Seow Kheng, Tan Wee Chean, Ang Siok Eng, Tan Yi Long, Tan Jing Wen, TAY Sin Wee (Alvis) & Family, Tay Teck Sin & family, Yeo Kiang Chye & Family, Yvonne Chen & Family, Andrew Tan & Family, Phay Lee Chen & Family, Tracy Low & Family, Jimmy Tan & Family, Leong Yoke Lin, Ng Swee Kim & Family, Catherine Yu., Cynthia Khow, Pang Mui Cheng, Sumini Akbar, Pang Lee Meng, Pang Sie Piao, Pang Sze Yong & Family, Ong Kah Lai, Cheralyn Woo Wee Ling, Rachel Tan, Tan Yeow Yong, Tan Yew Lian, Tan Moon Yong, Wee Guan Bock & Family, Chan Lai Wah, Lim Wai Wai & Family, Tan Eng Huat & Family, Goh Sok Hoon & Family, Late Goh Lai Seng & Late Sim Hun Liang, Adeline Ng Mei Wan, Elson Lim Kian Tiong, Eve Lim Yu Tong, Jeff Lim Yu Heng, Jolyn Chua Xinrong, Turochas Christeve Fuad, Sierra Fuad, Leia Fuad, Jennifer Loh Kah Em & Family, Loh Ah Tee, Belinda & Brandon, Jay & Dharmananda, Choy Yue Nam, Lin King Eng, Ng Sok Eng, Chen Mui Lee, Tay Yuen Chee, Christine Woon, Madam Tan Chong Heng & Family (Sarah), Agnes & Nelson, Late Tay Gee Siang, Yap Siew Eng & Family, Shirley Lee & Family, In memory of Ginger Hsu, Chong Yun Lai, Tsong Tse Yang, Henry Wang., Kazuo Terada & Family, Summie Wang & Family, Lau Kwan Sim & Family, Tan Wee Meng & Family, Late Wong Ah Fook, Late Low Jee Choon, Cheng Tien Yit, Cheng Fook Kin, Lim See Yong & Family, Violet Sun & Family, Lie Hak Koen, Lim Beng Choon, Lim Beng Yen, Lim Siew Hong, Noelle Teoh, Late Mr Chan Weng Choon, Djuwiny and Late Mr Ramsjah, Ng Goon Por. & Family, Chin Bee Yan & Family, Yen Hing Ng, Vivien Ng, Stephanie Ng, Tenzin Zomkyi & Tenzin Tharpa & Family, Koh Koh Chwee, Ching Woon Poh, Koh Guat Lai, Koh Poh Hong & Koh Guat Cheng, Sandra Chen & Family, Ho siok Khim & family.</p> <p>Dedication: For wishes of everyone be swiftly be fulfilled according to the dharma. All have good health and wealth to practice the dharma. All to quickly attain supreme enlightenment for the sake of all sentient beings.</p> <p>ཀུན་གྱི་བསམ་པ་ཚོས་དང་མཐུན་པར་ཡིད་རེ་ལྟར་འགྲུབ་ཅིང་ཚོས་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཞུན་དང་རྟེན་བཟང་ཉག་ཏུ་ ལྷན་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག།</p>	3200 SGD
Hwee Li Tan ཉེ་མེ་ལི་རན།	For all sentient beings to quickly attain enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	800 SGD

ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འདྲིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Yvonne Chen ཨི་ཚོན་ཚེན་ནང་མི་དང་ བཅས།	For Yvonne Chen & Family, Andrew Tan & Family, Phay Lee Chen & Family, Tracy Low & Family, Jimmy Tan & Family, and Leong Yoke Lin to have wisdom, health, happiness, prosperity and to meet the Sublime triple gems. ཨི་ཚོན་ཚེན་ནང་མི་དང་བཅས། ཨིན་ཏུ་ཐན་ནང་མི་དང་བཅས། བེ་ལི་ཚེན་ནང་མི་དང་བཅས། རྗེ་སི་ལོ་ནང་མི་དང་བཅས། རྗེ་མི་ཐན་ནང་མི་དང་བཅས། ལི་འོང་ཡོ་ཀེ་ལིན་ནང་མི་དང་བཅས་ལ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ། སྐྱེ་ཆེ་རིང་བ། བདེ་སྲིད། སྐལ་བཟང་དང་ལྷན་ཞིང་། མདུན་བྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཇལ་བར་ཤོག།	300 SGD
Hong yuru ཧོང་ཡུ་རུ།	-	250 SGD
Denise Jakobsen and Family	May all the oppressed find from freedom from injustice, and may all beings find true happiness. འཆིང་བ་ནམས་ནི་གྲོལ་བ་དང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གཉན་དུ་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་ཤོག།	200 AUD
Anne Frey and Family	May all the oppressed find from freedom from injustice, and may all beings find true happiness. Also for the perfect rebirth of their cat, Friday. འཆིང་བ་ནམས་ནི་གྲོལ་ཞིང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གཉན་དུ་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་དང་། གཞན་ཡང་ཆེ་ལས་འདས་པ་ཞི་མི་པ་སངས་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་ལྷེ་སྐུ་གུན་དང་བཟལ་བ་ལྷུར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	200 AUD
May Ng and Friends མེ་ཨེན་གེ་གྲོགས་དང་བཅས།	May we all always be under the guidance of perfectly qualified Mahayana gurus until enlightened. May we all quickly develop renunciation, Bodhicitta and wisdom directly realising emptiness for the benefit of all sentient beings. བདག་ཅག་རྗོགས་བྱང་མ་ཐོབ་བར་དུ་མཚན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་དགེ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་འདྲིན་ཅིང་། ལེས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ངེས་འབྱུང་བྱང་ལེས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་ལྷུར་དུ་བསྐྱེད་པར་ཤོག།	200 SGD

སྐུལ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འདྲིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐོ་ཡུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Roy Harvey རེའི་ཧྲར་མེ།	For the Harvey family ཏྲར་མེའི་མི་ཚང་ནང་མེ་རྒྱམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཤོག།	150 USD
Stephen Butler སེ་མེ་ཟེན་རྩུ་ཏེ་ལེད།	Dedicated to the long and stable life of His Holiness the Dalai Lama and Geshe Ngawang Dakpa and Martha Butler. Dedicated to the memory of the late Thomas Butler. ཡགོང་ས་མཚོག་དང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཚེ་རིང་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་མང་ཏན་རྩུ་ཏེ་ལེར་ནད་ན་ཚ་སོགས་ཚེའི་བར་ཚད་ཞི་ནས་ཚེ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཚེ་ལས་འདས་པ་ཤོ་མ་སེ་རྩུ་ཏེ་ལེར་གྱི་ཆེད་དུ་བསྐོ།	150USD
Yeshi Butler ཡེ་ཤེས་རྩུ་ཏེ་ལེད།	Dedicated to the long and stable life of His Holiness the Dalai Lama and Geshe Ngawang Sangey. Dedicated to the memory of the late Lobsang Gombu, Lobsang Chotten and Thupten Tsering. ཡགོང་ས་མཚོག་དང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཚེ་རིང་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཚེ་ལས་འདས་པ་སློབ་ཐབས་མགོན་པོ་སློབ་ཐབས་ཚོས་བསྟན། ལུབ་བསྟན་ཚེ་རིང་བཅས་གྱི་ཆེད་དུ་བསྐོ།	150USD
Jamerry Kim ཇཾ་མེ་རི་ལི་མ།	May all the efforts of editing and translating and sharing the Dharma be successful and be of benefit to all beings. ལུང་གི་ཚོས་ལུ་དག་དང་བསྟར་བཅས་ལ་འབད་པ་རྒྱམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པར་ཤོག།	150 USD
Shabeera and Dilshad Shaik ཤ་ཤི་ར་དང་ལྷེ་ལ་ཤ་ཤེ་ཤེ་གླ།	-	10010 INR
Ven. Jampa Ludrup དགེ་སློང་བྱམས་པ་ལྷུ་རྒྱལ།	For the Late Benoit Schaack, to have a good rebirth and quickly attain enlightenment ཚེ་ལས་འདས་པ་ཟེ་འོའི་ཏེ་ཞལ་གཏེ་འགྲོང་སྐྱེ་ཞིང་བྱང་ཚུབ་ལྷུར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	10000 INR

ཀུན་བཏུས་དར་སྤྱོད་

Sponsor Details ལྷན་བདག་པོ་འདྲིའི་གྲྭ་	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་པོ་མའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུགས་	Amount ཞལ་འདེབས།
Choe Khor Sum Ling Centre (Bangalore) (ཞེན་སྐལ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་) ཚོས་འཁོར་གསུམ་སྤོང་གི་ ཚོས་ཚོགས།	For the long lives of the holy gurus, the flourishing of the Dharma and all sentient beings to quickly achieve enlightenment སླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོ་བརྟན་ཅིང་ཚོས་རྒྱས་པ་དང། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ བྱང་རྒྱལ་སྤུང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	10000 INR
Ee Jong Sua ཨི་ཇོང་སུ་ལ།	For the good rebirth of his dog, Tara ཁོང་གིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་སའི་བྱི་མོ་དུ་རྩེ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ལེན་པར་ཤོག།	200 SGD
Lay Heng Lee ལེ་ཉེང་ལི།	-	200 SGD
Ani Lobsang Tendron ཨ་ནེ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་རྒྱལ།	For the long and healthy lives of the Spiritual friends, the flourishing of the Dharma and for the swift attainment of enlightenment of sentient beings དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཆོ་བརྟན་ལ་ཚོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང། སེམས་ཅན་ ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་སྤུང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	10000 INR & 30 USD

ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ཚབ་དཔལ་ལྷན་ཚུན།

Sponsor Details ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ཚབ་དཔལ་ལྷན་ཚུན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ཚབ་དཔལ་ལྷན་ཚུན་གྱི་བསོད་ནམས་ལྷན་སྐྱོད་ལུགས།	Amount ཞུས་འདེབས།
<p>Ven. Gyalten Jigdre and Ms S Y Windsor དགེ་ཚུལ་རྒྱལ་བསྟན་ འཛིགས་བྲལ་དང་ཨེ་སེ་ ལའི་མིན་ཚོར།</p>	<p>To the purpose of all sentient beings receiving a full Buddhist education in the future lives, always know what to adopt and what to discard, and that their teacher and teaching sources on Sutra, Tantra and Dzogchen remain fully authentic and trustworthy.</p> <p>Also, that they find the will and willpower to continuously what is best from a dharma perspective.</p> <p>May bodhichitta grow!</p> <p>མེས་ཅན་ཀུན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ནང་ཚོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་ས་ཚང་ལ་མ་ རྩོལ་བ་ཞིག་འཛོལ་པ་དང་། མྱེད་ལྟེན་གྱི་གནས་ཤེས་ཤིང་སོ་སོའི་དགེ་བའི་བཤེས་ གཉེན་གྱིས་སོ་སོ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་གྱིས་གཙོས་པའི་མདོ་སྲུང་གྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་ རྒྱལ་ལུགས་མཐུན་དང་ཡང་དག་པར་སྟོན། གཞན་ཡང་གང་བྱེད་རིགས་པའི་ཚོས་ མཐུན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ལུས་པའི་ལུས་པ་དང་མེས་ལུགས་སྐྱེད་བྱེད་མདོར་ན་བྱང་ ཚུབ་ཀྱི་མེས་ཅན་ཀུ་རྒྱལ་པར་ཤོག།</p> <p><i>From Ven. Jigdre:</i> His Eminence Choden Rinpoche's swift return, peace and harmony in the sangha, and a joyful homecoming of the holy Yangsi to the wonderful Chöden Ladrang. Also that I may never drift away either from Rinpoche or the Sera Monastery.</p> <p>དགེ་ཚུལ་རྒྱལ་བསྟན་འཛིགས་བྲལ་རང་ནས། སྐབས་ཇི་ཚོས་ལུན་རིན་པོ་ཆེའི་ འཕྲུལ་བྲལ་ཡང་སྲིད་སྦྱར་དུ་མེབས་ཤིང་། དགེ་འདུན་ནམས་ལ་ཞི་བདེ་དང་མཐུན་ སྐྱེལ་འོང་བ་དང་། ཡང་སྲིད་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ལུན་ཟླ་བ་ལ་ དགའ་བཞིན་སློབ་ཞིན་པའི་མེབས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཚོས་ལུན་རིན་ པོ་ཆེ་དང་མེ་ར་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་ནམ་ཡང་བྲལ་བ་མེད་པར་ཤོག།</p>	<p>101 EU</p>
<p>Ven. Gyalten Drolma དགེ་ཚུལ་མ་རྒྱལ་བསྟན་ སྐྱོལ་མ།</p>	<p>-</p>	<p>100 EU</p>

ལྷན་བཏུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details ལྷན་བཏུས་འཛིན་པ།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བཏུས་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུགས།	Amount ཞལ་འདེབས།
Gun Cissé ལྷན་སི་ལེ།	May all my parents, children, sisters and brothers and family in the past, present and future quickly generate bodhicitta and attain enlightenment. བདག་གི་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་མ་ཕུ་ལུ་སྐྱེན་སྐྱེ་ལྷན་བྱང་སེམས་རྣམ་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་ཤོག།	100 USD
Wong chee chiew & family མོང་ཆེ་ཆེ་ལུ་ནང་མི་དང་བཅས།	May all sentient beings be inseparable from the happiness that is free from suffering སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེག་བསྐྱེད་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་བླ་བར་རྒྱུར་ཅིག།	150 SGD
Angy Heng ཨེན་ཇི་ཉེ།	May all sentient beings be happy and free from suffering. May all the Holy Gurus lives be long and stable. སེམས་ཅན་མཐའ་དག་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སྐྱེག་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲལ་བ་དང་། ལྷན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ཞིང་བརྟན་པར་ཤོག།	100 SGD
Carolyn Tan ཁོ་རོ་ལིན་ཐན།	May Pyae Phyo Kyaw be free from pain and suffering. May he always have strong faith in the Sublime Three Jewels and always be able meet them in his many future lifetimes. Through this merits of this virtuous action, may he quickly attain the enlightened state of Amitabha. And lead all living beings, without exception, into that enlightened state. འཕྲིན་ལེ་ཕོ་ལྷོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་ཚ་སྐྱེག་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲལ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་བརྟན་ཞིང་ཆེ་རབས་བྱི་མ་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་མཇལ་ཐུབ་གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བྱ་བ་འདིའི་བསོད་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གོ་འཕང་རྒྱར་དུ་འཐོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་དེར་དགོད་པར་གྱུར་ཅིག།	100 SGD

ལྷན་སྐྱེས་པའི་མཚན་མོ་ཆེན་པོ་

Sponsor Details ལྷན་སྐྱེས་པའི་མཚན་མོ་ཆེན་པོ་	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་སྐྱེས་པའི་མཚན་མོ་ཆེན་པོ་འདི་གི་དམིགས་འབྱེད་ལྟ་བུ་	Amount ཞུས་པའི་རྒྱུ་ལུགས་
Chin Hing Kee ཆེན་ཉིང་འཇིགས་པོ་	To all sentient beings well, peace and happiness སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ན་ཚ་མེད་ཅིང་བདེ་སྲིད་དང་ལྷན་པར་ཤོག	100 SGD
Diana Lim Ong ཇུ་ཡེ་ནུ་ལིམ་ལོང་།	-	100 SGD
Er Kim Hoe ཨེར་ཀིམ་ཧོེ་།	-	100 SGD
Lim Hock Chan ལིམ་ཧོག་ཅན་ཆེན་པོ་།	I dedicate the merits to the great enlightenment. བདག་གིས་བསོད་ནམས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོད།	100 SGD
Lim Siew Hoon Priscilia ལིམ་སེ་ཡུ་སུན། བེ་རི་སེ་ལི་ ཡ།	Low Poy Ching and family, Lim Lee Nguan and family, Lim Chong Teck (deceased) ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལོ་ཕོ་ཡི་ཆིང་ནང་མི་དང་བཅས། ལིམ་ལི་ཏུ་ལྷན་ནང་མི་དང་ བཅས། ཆོ་ལས་འདས་པ་ལིམ་ཆོང་ཐེ་གོ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱོད།	100 SGD
Ng Siok Hian འོ་རེ་སེ་ལོ་གོ་ནི་ཡན།	May all sentient beings attained swift enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྲུང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག	100 SGD
Sandra Lee སེན་སྲུ་ལི།	-	100 SGD
Roger Lim རོ་རྗེར་ལིམ།	May all sentient beings have happiness and quick enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སྲུང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག	100 SGD
Tan Kim Hong ཐན་ཀིམ་ཧོང་།	All sentient beings quickly liberated from suffering and gain enlightenment. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཤོག	100 SGD
李丽叶合家 ལི་ལི་ཡེ་ཀེ་མཚན་མོ་།	May all sentient beings be free of suffering, achieve everlasting happiness and attain enlightenment. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ཞིང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ དང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཤོག	100 SGD

ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འདྲིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུགས།	Amount ཞལ་འདེབས།
Ng Swee Kim འེ་ཨེ་སེ་མེ་ཁིམ།	For enlightenment of all sentient beings སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་འཛོལ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོ།	100 SGD
Ven. Gyalten Lekden དགེ་སློང་རྒལ་བསྟན་ ལེགས་ལུན།	May the Dharma flourish in the entire great trichilo- cosm, may all of our gurus manifest the appearance of long and healthy lives, and may all sentient beings find freedom from this ocean of saṃsāra. Especially may those studying and translating the Dharma have all obstacles and doubts removed and may they be of benefit to countless beings. སློང་གསུམ་འདྲིག་རྟེན་གྱི་ལམས་རྣམས་ལ་ཚོས་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ། བདག་ཅག་གི་སློང་ མ་ཀུན་སྐྱེ་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་ བའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལས་ཐར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ། བྱང་པར་དུ་ཚོས་ལ་སློབ་གཉེར་དང་།	4000 INR
TAY Sin Wee (Alvis) ཐེ་སིན་མེ། (ཨལ་མེ་སེ)	Dedicated to long healthy, stable life of HHDL, KLZR, KRG.C. ཡགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོགས་སྐབས་མེ་སློང་པ་འཛོད་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཀོ་པན་ མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་བཤེས་ཚོས་ཉེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ཞིང་བརྟན་པོ་ཞིག་གི་ ཆེད་དུ་བསྐྱོ།	80 SGD
Anonymous (མིང་མེད)	May all the oppressed find from freedom from injustice, and may all beings find true happiness. འཆིང་བ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བ་དང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གཏན་དུ་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་ཤོག།	50 USD
Donna Lynn Brown དོན་ན་ལིན་མེ་རྟོན།	-	50 USD
Shanti Yajnik ཤནྟི་ཡ་ཇེ་ཉི་ཀོ།	-	3000 INR

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འཛིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐོ་ཡུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Thomas Johnston ཏོ་མ་སེ་ཇོན་སེ་ཏོན་	Dedicated to the long life of Dagri Rinpoche, the long life of HH Dalai Lama, the long life of Geshe Tashi Tsering and the long life of Geshe Graham Wood-house ཡགོང་ས་མཚོག་འབྲུག་རི་རིན་པོ་ཆེ། དགེ་བཤེས་བཟའ་ཤེས་ཚེ་རིང་། དགེ་བཤེས་གེ་རེ་ཡམ་ལུ་ཏེ་ཏོ་སེ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་བསྐལ་བརྒྱུར་བརྟན་པར་ཤོག།	3000 INR
Anita Saran ཨ་ནི་ཏ་ས་རན།	-	2500 INR
Angeline Tan ཨིན་ཇེ་ལི་ནེ་ཐན།	-	50 SGD
Choy Cheng Leng ཆོའི་ཆེང་ལེང།	I dedicate the merits to the great enlightenment! བདག་གིས་བསོད་ནམས་འདི་བྱང་ཆུབ་ཚེན་པོར་བསྐོ།	50 SGD
Chung Qi Han ཆུང་གི་ཉན།	For Bodhicitta and wisdom mind to quickly expand and accomplish all desired happiness བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་པོ་ལྷུར་དུ་རྒྱས་ཤིང་འདོད་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Chung Zhuo Han ཆུང་ཞོ་ཉན།	For Bodhicitta and wisdom mind to quickly expand and accomplish all desired happiness བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་པོ་ལྷུར་དུ་རྒྱས་ཤིང་འདོད་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Clayton Ong Pang Giap ལེ་ལེ་ཐོན་འོང་མང་ཞི་ཡ་ ཡ།	To clear all worldly & spiritual obstacles. ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བར་ཚད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐོ།	50 SGD

ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འཛིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ཡུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Cynthia Jay Shan Xinyi སིན་ཐེ་ཡ་ཇེ་ཤན་ཇིན་ཡི།	For all happiness of all sentient beings and may all precious GURUS have long and healthy life and guide us all till samsara ends. འགྲོ་ཀུན་བདེ་ཞིང་སླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཆེ་རིང་བ་དང་བདག་ཅག་འཁོར་བ་མ་སྐྱོང་བར་དུ་འདྲིན་པར་མཛོད།	50 SGD
Diana Lim Yeng Ching ཇི་ཡ་ན་ལི་མ་ཡེང་ཆེང་།	To clear all work & career obstacles and to find a new job soon in accordance with the Dharma. དམ་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག	50 SGD
Guat Cheng གྲུ་ཕ་ཉེ་ཆེང་།	Ultimate happiness and enlightenment of Koh Guat Cheng & family (sentient beings) ཁོ་གྲུ་ཕ་ཉེ་ཆེང་རང་གི་ནང་མི་དང་བཅས་པའི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དང་བྱང་ཚུབ་འཕོབ་པའི་ཆེད།	50 SGD
Jocев Chong ཇོ་ཤེ་ཆོང་།	May all beings swiftly realize innate awareness. འགྲོ་བ་ཀུན་ལྗང་སྐྱེས་གྱི་ཡི་ཤེས་ལྗང་དུ་སྐྱབ་པར་ཤོག	50 SGD
Julia Koh རྒྱ་ལི་ཡ་ལོ།	-	50 SGD
Kusno Akbar ལུ་སེ་ཀོ་ཨ་ལེ་ཐར།	Never be separated from The Three Jewels from life to life. Always meet the most authentic and qualified Dharma teachers suitable to rely upon till enlightenment! ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་སུ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་མ་འཕོབ་བར་དུ་བསྐྱེན་འོས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚད་ལྡན་ཡང་དག་པ་རྟག་དུ་མཇུག་པར་ཤོག	50 SGD

ལྷན་སྐྱོན་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་

Sponsor Details ལྷན་སྐྱོན་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་སྐྱོན་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་	Amount ཞུས་པའི་ཚུལ་ལྟར་
Lau Geok Chin ལའོ་ཀྱི་ཡོ་གེ་ཆེན།	May Liftech Solutions' business prospers and has everything done in dharmic way. All Liftech shareholders get return on their investment asap and has ever increasing business with their business partners in accordance with the Dharma. ལི་མེ་ཤེ་གེ་སོ་ལུ་ཤི་ཡིན་སེ་ཞེས་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་སའི་ཚོང་ལས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཚོས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡར་རྒྱས་འབེལ་བ་དང་། ཚོས་དང་མཐུན་པར་རང་ཅག་གི་ལྷན་སྐྱོན་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་	50 SGD
Lau Ka Nuai འོ་ཀེ་སི་ཡོ་གེ་ཏི་ཡན།	To be free from all physical and mental suffering. Be guided by great teachers and dharmic. ལུས་སེམས་གཉེས་ཀའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་བཞུགས་གཉེན་དང་དམ་ཚིག་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་	50 SGD
Lee Whye Yee/ Lee Whye Gwan/Woo Soon Peng ལི་མེ་ཡི་ཡི། / ལི་མེ་ཡི། ཀྱི་ཡན། / ལུ། སུན་མེང།	-	50 SGD
Lim Eng Tze ལི་མེ་ཨང་ཅེ།	-	50 SGD
Lim Hui Sam ལི་མེ་ལུ་མེ་སེ།	May all Sentient Beings Be Free From Obstacles and Sufferings. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བར་ཚད་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་	50 SGD
Lim khoi Sin ལི་མེ་ཁོའི་སིན།	-	50 SGD

ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འཛིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐོ་ཡུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Ng Goon Por & Chin Bee Yan འེ་ཏེ་རྒྱན་པོར་དང་། ཆིན་ ཅི་ཡན།	May the Dharma flourish in all directions. May all sentient beings have the opportunity to study dharma all life times until they gain enlightenment. ཚོས་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་རླབ་མ་ཐོབ་བར་གྱི་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་གྲོ་བ་གཉེར་གནང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པར་ཤོག།	50 SGD
Ong Kheng Heok Kelvin ཨོང་ཁེང་ཉེ་ཡོ་ཀེ་འེ་ ཟེན།	Ong Hong Hooi and family, Wong Wai Fong and family འོང་ཉོང་ཉེ་འི་ནང་མི་དང་བཅས། ཨོང་ཟེ་ཟོང་ནང་མི་དང་བཅས་པའི་ཚེད་དུ་བསྐོ།	50 SGD
Pang Sze Ing པང་ཟེ་ཨིང།	May all holy gurus have good health and lives, all our obstacles and defilements be removed quickly and completely, and may all be auspicious. ལྷན་བདག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚེ་བརྟན་ཅིང་། རང་ཅག་གི་བར་ཆད་དང་རྐྱེན་པ་མ་ལུས་པར་སེལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་བཟང་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details རྒྱུན་བཀའ་དོན་འདྲིན།	Particular Dedications of Sponsors རྒྱུན་བཀའ་སོ་སའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ཡུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Patricia Lee པ་མེ་རི་ཤི་ཡ་ལི།	<p>May all our gurus have long and healthy lives, all their holy wishes of our gurus quickly be actualized, and may they continue to guide us until we all attain enlightenment. May the Holy Dharma flourish far and wide. May all our pure aspirations and wishes be quickly fulfilled. May all of us have health, wealth and peace always. May the bodhicitta mind be generated in our minds and in the minds of the world leaders, both political as well as religious, especially so in the leaders of China. For ABC Masters Program to have the favourable conditions for the seed to sprout and grow to be strong so it can be of most benefits to the world.</p> <p>ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཚོ་ལ་རྒྱ་ལྔ་ལྗེས་ཀྱི་འཕྲུབ་པ་དང་། རང་ཅག་བྱང་ཆུབ་མ་གྱི་ཐོབ་པར་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་ཅིག དམ་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱན་ལ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག བཀའ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོ། འབྲོར་བ། ཞི་བདེ་བཅས་ཉག་དུ་ལྷན་པར་ཤོག རང་ཅག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་འཕྲིད་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཚབ་སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེད་པར་ཤོག སིང་ག་པོར་ནང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཚོས་ཚོགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱག་ལྷན་དང་འབྲེལ་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་འཆར་གཞིའི་(FPMT Master's Program)ལྟུགས་སྦྱིང་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མཐའ་དག་ཚང་བར་ཤོག</p>	50 SGD
Su Fen & family སུ་ཕེན་ནང་མི་དང་བཅས།	-	50 SGD
Suriani Akbar སུ་རི་ཡ་ནི་ཨ་ཁེ་ཐཱ།	<p>May I be able to realise and actualise even the most profound Dharma, and may the authentic Buddha's teachings prevail!</p> <p>བདག་གིས་ཚོས་ཟབ་ཤོས་ཀྱང་རྒྱུབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཡང་དག་སྲེལ་པར་ཤོག</p>	50 SGD

ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details ལྷན་བདག་ངོས་འཛིན།	Particular Dedications of Sponsors ལྷན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུས།	Amount ཞལ་འདེབས།
Tan Lay Har ཐན་ལེ་ཏར།	May all sentient beings be well and happy སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་སྲིད་འོང་བར་ཤོག།	50 SGD
Tan Seow Kheng ཐན་སེ་ཡོ་ཁེང།	To all dharma teachers with good health and long lives and all wishes fulfilled. དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ཚད་བརྟན་ཅིང་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Tan Wee Chean ཐན་མི་ཆེ་ཡན།	Through faith and respect for Lama Zopa Rinpoche may I perceive karma as unbetraying and attain bliss. ལྷན་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་ཀྱས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བར་མཐོང་ཞིང་བདེ་བ་ཚོབ་པར་ཤོག།	50 SGD
Tay Teck Sin & family ཐེ་ཐེ་གེ་སིན་ནང་མི་དང་བཅས།	May all mother sentient beings be free from suffering and its causes. May all have happiness, good health, long lives, success and harmony. May all be auspicious. མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག། ཀུན་ལ་བདེ་སྲིད། འཕྲོད་བཞེན། ཆེ་རིང་བ། འདོད་དོན་གྲུབ་པ། མཐུན་སྦྱིལ་བཅས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག། ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Yeo Kiang Chye ཡེ་ཚང་གི་ཡང་ཆེ་ཡི།	To be able to rebuild harmony and loving kindness with brothers and sisters of the family. མི་ཚང་གི་སྤྱན་ཉེ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་མཐུན་སྦྱིལ་དང་བྱམས་བཅེ་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པར་ཤོག།	50 SGD
唐德和	Wish for all sentient beings to be guided by dharma and may dharma flourish. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཀྱིས་འདེན་པ་དང་། ཚོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐོ།	50 SGD

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details རྒྱན་བདག་ངོས་འདྲིན།	Particular Dedications of Sponsors རྒྱན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐོ་ཡུལ།	Amount ཞལ་འདེབས།
李丽箐	Wish for all sentient beings to be guided by dharma and may dharma flourish. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཀྱིས་འདྲིན་པ་དང་། ཚོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་ བསྐོ།	50 SGD
Doris Lim དྲོ་འི་ལི་མ།	Doris Lim, Kelvin Lee, Lim Cheng Cheng, Chang Cheng Hsien, Ng Ah Chon & family, Chen Lee Kuan & Family. དྲོ་འི་ལི་མ། ལེལ་ཕིན་ལི། ལི་མ་ཆེང་ཆེང། ཆང་ཆེང་ཉེ་སི་ཡེན། འེ་ཏེ་ཨ་ཚུན་ནང་ མི་དང་བཅས། ཆེན་ལི་ཀུ་ཕན་ནང་མི་དང་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐོ།	50 SGD
Anonymous (མིང་མེད་)	May the Dharma spread ཚོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག།	25 USD
Sara-Jayne Moss ས་ར་ཇེ་ནེ་མོ་སེ།	May Jampa Khedrub and his brothers at Sera Jey monastery continue to be a source of inspiration, wisdom and compassion. May they always have whatever they need. May they always be happy. སེར་བྱེས་བྱམས་པ་མཁའ་སྐབས་སེར་བྱེས་གྲུ་ཚང་དུ་རང་གི་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ རྣམས་ལྷ་འབྲུད་ནས་ཡིད་ཆེས་ཤེས་རབ་དང་སྣང་རྗེའི་འབྲུང་གནས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་ དག་གང་དགོས་པའི་མཐུན་ཆེན་རྒྱན་རྣམས་རྟག་ཏུ་ལྷན་ཅིང་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཤོག།	25 USD

Thank You

Our deepest and most heartfelt gratitude goes to all the kind sponsors who through their generosity have helped this most beneficial project come to its fruition. It is only through their assistance that The Union of Teaching and Accomplishment Publishing Group has been able to make this rare and extremely precious text available to monks, nuns and lay followers of His Holiness the Dalai Lama, who has repeatedly underlined the critical importance of the study of the four noble truths, twelve links of dependent origination, the mode of developing calm abiding, and paths and grounds etc. through the system of Abhisamuccaya as expounded by the Great Master Asanga and clarified by Tsongkhapa's spiritual son, Gyaltsab Je Darma Rinchen. We hope that readers of this significant work will, by gaining a conviction in the Buddhist presentation of abhidharma contained herein, come to find a refuge in the Three Jewels based on reasoning and a profound understanding of their qualities, and thereby never be separated from the perfect Mahayana virtuous friend in all lifetimes. Through the merit of these virtuous acts of generosity, we again humbly request this text's readership to make strenuous prayers not only for the long life and swift accomplishment of all of His Holiness the Dalai Lama's holy wishes, but also that the particular purposes of our kind sponsors quickly come to be realized in accordance with the Dharma.

-The monks of The Union of Teaching and Accomplishment Publishing Group,
Choe Khor Düchen, 27 July, 2017.

བཤད་སྐྱབ་ལྷུང་འགྲེལ་བར་སྐྱབ་སྐྱབ་ཚོགས་ཀྱིས་བར་སྐྱབ་ལྷུང་ཟེན་པའི་དཔེ་དེབ་
ནམས་ནི།

- ༡ ཀླུ་ཚབ་ཚོས་ཇེ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་ལྷུང་མའི་དར་རྒྱུག (ཅུ་འགྲེལ་སྐྱབ་མ་)
- ༢ ཤེ་བཅ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་བདག་འཛིན་གཤམ་གསལ་འདེབས་དང་།
། བཀའ་དཀྱིལ་ལྷུང་ལྷོ་བཟང་སྤྱིན་པས་མཛད་པའི་དེའི་ནམས་བཤད་བདག་འཛིན་མཐར་སྐྱོད།
- ༣ ཀླུ་ཚབ་ཚོས་ཇེ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་མདོའི་ནམས་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་
གདུང་བ་འཛོམས་ལུང་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། (ཅུ་འགྲེལ་སྐྱབ་མ་)
- ༤ ཚོས་ཇེ་ས་ཤེ་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཉེར་ཅ་བ་དང་། ཀླུ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དེའི་དར་རྒྱུག་ལེགས་བར་བཤད་པའི་སྣང་པོ། (ཅུ་འགྲེལ་སྐྱབ་མ་)
- ༥ འཕགས་པ་ཚོགས་མཛད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཛོན་པ་ལྷན་བཏུས་དང་། ཀླུ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དེའི་དར་རྒྱུག་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མཛོན་རྒྱ་མཚོའི་སྣང་པོ། (ཅུ་འགྲེལ་སྐྱབ་མ་)

Tibetan-language texts published thus far by The Union of Teaching & Accomplishment Publishing Group

- 1) Gyalsab Je’s Commentary on Maitreya’s Uttarantra (printed 2013)
- 2) Panchen Lobsang Chokyi Gyaltzen’s Debate Between Wisdom and Self Grasping along with its commentary by Tutor Lobsang Jinpa (printed 2014)

- 3) Gyaltsab Je's Commentary on Dignaga's Pramana-samuccaya, called 'An Ocean of Reasoning that Eliminates the Torment of Grasping at Extremes' (printed 2015)
- 4) Sakya Pandita's root-text Treasury of Reasonings on Valid Cognition and its commentary Essence of Excellent Explanations by Gyaltsab Je (printed 2015)
- 5) *Asanga's root-text Abhidharma-samuccaya and its commentary The Essence of the Ocean of Abhidharma by Gyaltsab Je* (printed 2017)

Your kind contributions - large or small - to support possible future projects can be discussed by contacting seraimihouse@gmail.com